

ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဝိသိသ္ဋတိပိဋကဓရ မဟာတိပိဋကကောဝိဒ
တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက
ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ ဝိသုဒ္ဓိက
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အဘိဓဇေမဟာရဋ္ဌဂုရု
အဘိဓဇေအဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိက
ကျေးဇူးတော်ရှင် မင်းကွန်းတိပိဋကဓရဆရာတော်ဘုရားကြီး

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ

၏

ဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ တရားတော်များ

မဟာဇနကဇာတ်တော်

တိပိဋက=နိကာယသာသနာပြု ဥပဋ္ဌာက စာအုပ်စာပေ၊ အနုပညာနှင့်
မော်ကွန်းအဖွဲ့က ထုတ်ဝေသည်။
အမှတ်-၁၂၊ စကားဝါလမ်း၊ ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဓမ္မဒါန

သာသနာ-၂၅၄၀

ကောဇာ-၁၃၅၇

ခရစ်-၁၉၉၆

တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘလ္လာဂါရိက အဘိဓမ္မေဟာရဋ္ဌဂုရု
 မင်းကွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
 တိဏကုဋိဒါယက ထေရာပဒါန်နှင့်အညီ ဖွဲ့သီအပ်သော
ကျောင်းလှူကျိုး ၇ ပါး
တရားလင်္ကာ

သုံးတန်စေတနာ ညီညွတ်စွာဖြင့် သာသနိက
 ဝိဟာရကျောင်း တန်ဆောင်းအလှူ ဆောက်လှူသူတို့
 ကြီးထူကဲဝှန် ကျိုးရဟန်ကို ကျမ်းဂန်ထောက်ချင့်
 နိဒါန်းဖွင့်သော်

- ၁။ နတ်နှင့်လူနယ် သန္ဓေတွယ်၍၊
- ၂။ စိတ်ဝယ်တောင့်တ ဆောက်အုံရ၏။
- ၃။ မထကြက်သီး ကိုယ်လည်းမလှုပ် ကြောက်ရုပ်မထင်
ထိတ်လန့်စင်၏။
- ၄။ ခြင်္သေ့-သစ်-ကျား သားရဲများနှင့် ဖမ်းစားကလူ နိပ်စက်မှုသား
တောသူ-ဘုတ်-ပြိတ် အဆိပ်ထန်ပြင်း မြွေနှင့်ကင်းက
အဆင်းဖောက်ပြန် ကုမ္ဘဏ်ရက္ခိသ် နတ်မိုက်ရန်ပေါင်း
ဘေးလွတ်ရှောင်း၏။
- ၅။ မကောင်းအိပ်မက် မမြင်မက်ဘူး၊
- ၆။ ထင်လျက်သတိ မြဲခိုင်ဘိ၍ ဝိပရိဏ် ဖောက်ပြန်စိတ်ရင်း ရူးသွပ်ခြင်းမှ
ရှင်းရှင်းလွတ်ရှောင်း ကျိုးဆက်ကောင်း၏။
- ၇။ နောက်နှောင်းဘဝ ပစ္စိမဝယ် ဂုဏ်ကဲပို အရဟတ္တဖိုလ်ဟု
ထိုထိုကျေးဇူး လွန်ပြန်ပြူးသည် ဆောက်ဦးလှူကျိုး ခုနစ်တည်း။

ဗုဒ္ဓသာသနာဝိသိဋ္ဌတိပိဋကဓရ မဟာတိပိဋကကောပိဒ
 တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက
 ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ ဝိသုဒ္ဓိက
 အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဝရ
 အဘိဓမ္မအဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိက
 ကျေးဇူးတော်ရှင် မင်းကွန်းတိပိဋကဓရဆရာတော်ဘုရားကြီး

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ

၏

ဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ တရားတော်များ

မဟာဇနကဇာတ်တော်

တိပိဋက=နိကာယသာသနာပြု ဥပဋ္ဌာက စာအုပ်စာပေ၊ အနုပညာနှင့်
 မော်ကွန်းအဖွဲ့က ထုတ်ဝေသည်။
 အမှတ်-၁၂၊ စကားဝါလမ်း၊ ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဓမ္မဒါန

သာသနာ-၂၅၄၀

ကောဇာ-၁၃၅၇

ခရစ်-၁၉၉၆

မင်းကွန်းတီပိဋကဓရ ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့၊ ဟောစဉ်တရားတော်
 (မဟာဇနက ဇာတ်တော်)ကို ၁၉၉၆-ခု၊ စက်တင်ဘာလတွင် ရန်ကုန်မြို့၊
 အမှတ်- ၁၂၊ စကားဝါလမ်း၊ ဒဂုံမြို့နယ် ပုံနှိပ်သူ ဦးမောင်မောင်ကြီး
 (၀၁၃၆၅-မြဲ)က တီ=နို ပုံနှိပ်တိုက်တွင်ရိုက်နှိပ်ပြီး၊ ရန်ကုန်မြို့၊ အမှတ်-၁၂၊
 စကားဝါလမ်း၊ ဒဂုံမြို့နယ် ထုတ်ဝေသူ ဦးမောင်မောင်ကြီး (၀၃၆၉၂-မြဲ)က
 ဓမ္မဒါနအဖြစ် အုပ်ရေ (၃၀၀၀) ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေပါသည်။ ။

မင်းကွန်းတိပိဋကဓရဟောစဉ်
မဟာဇနကဇာတ်တရားတော်
မာတိကာ

၁။ အောင်ခြင်းမင်္ဂလာဖြင့်ဆုတောင်းခြင်း	...	၁
၂။ ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု	...	၃
၃။ မဟာဇနကဇာတ်တော် ဟောတော်မူခြင်း	...	၇
၄။ အရိဋ္ဌဇနကမင်းအား ကုန်းချောခြင်း	၉
၅။ ပေါလဇနကမင်းသား၏သစ္စာအဓိဋ္ဌာန်	...	၁၀
၆။ ညီနောင်နှစ်ပါး စစ်ထိုးခန်း	...	၁၂
၇။ မိဖုရားကြီး ထွက်ပြေးခန်း	...	၁၇
၈။ သိကြားမင်း လှည်းသမားယောင်ဆောင်၍ လှည်းမောင်းပို့ခန်း	...	၁၉
၉။ ဒိသာပါမောက္ခကြီး နှမအဖြစ်မွေးစားခန်း	...	၃၀
၁၀။ မဟာဇနကမင်းသား ဖွားဋ္ဌတော်မူခြင်း	...	၃၈
၁၁။ မုဆိုးမသားဟု ဆိုခံရခြင်း	...	၃၉
၁၂။ ခမည်းတော် အမည်မေးခန်း	...	၄၄
၁၃။ မဟာဇနကမင်းသား သင်္ဘောလွှင့်ခန်း	...	၄၈
၁၄။ ပေါလဇနကမင်း ရောဂါရောက်ခြင်း	...	၅၅

တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

- ၁၅။ မဟာဇနကမင်းသား သင်္ဘောပျက်ခြင်း ... ၅၇
- ၁၆။ မဟာဇနကမင်းသားပင်လယ်ထဲလက်ပစ်ကျူးခြင်း ၆၁
- ၁၇။ မဏိမေခလာ ပင်လယ်ပြင်ကိုကြည့်ခြင်း ... ၆၄
- ၁၈။ မဏိမေခလာနတ်သမီး မေးမြန်းခြင်း ... ၆၈
- ၁၉။ မဏိမေခလာ မိထိလာသို့ပို့ခြင်း ... ၈၄
- ၂၀။ ပေါလဇနကမင်း၏ အမိန့်စကားမှာတမ်းလေးခု ၈၇
- ၂၁။ သီဝလီဒေဝီ မိန့်ဆိုခန်း ... ၉၆
- ၂၂။ ဖုဿရထားလွှတ်ခန်း ... ၁၀၆
- ၂၃။ အလောင်းတော်မင်းသားထံ ဖုဿရထား
ဆိုက်ရောက်ခြင်း ... ၁၁၂
- ၂၄။ မဟာဇနကမင်းသား နန်းသိမ်းခန်း ... ၁၁၉
- ၂၅။ သီဝလီဒေဝီအား နှစ်သိမ့်စေခြင်း ... ၁၂၅
- ၂၆။ ပလ္လင်၏ခေါင်းရင်းကိုဖြေခန်း ... ၁၂၇
- ၂၇။ လေးတော်တင်ခန်း ... ၁၃၀
- ၂၈။ ရွှေအိုးကြီးတစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးဖော်ခန်း ... ၁၃၁
- ၂၉။ တစ်တိုင်းပြည်လုံးက ပူဇော်ခန်း ... ၁၄၅
- ၃၀။ ဝိရိယတရား ဟောကြားခန်း ... ၁၄၉
- ၃၁။ လုံ့လဝိရိယမှ ချမ်းသာရတတ်ပုံ ... ၁၅၆
- ၃၂။ သားတော်ဒီဃာဝုပ္ပားမြင်ခြင်း ... ၁၆၀
- ၃၃။ ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်တော်မူခြင်း ... ၁၆၁
- ၃၄။ သရက်ပင်နှစ်ပင် ... ၁၆၃

မဟာဇနကဇာတ်တော်

- ၃၅။ မဟာဇနကမင်းကြီး သံဝေဂဖြစ်ခြင်း ၊ ... ၁၆၇
- ၃၆။ ရွှေနန်းတော်ပြန်ကြွ၍ အမိန့်ထုတ်တော်မူခြင်း ၁၆၉
- ၃၇။ ရဟန်းတရား အားထုတ်နေခြင်း ... ၁၇၁
- ၃၈။ တောထွက်လို၍ မိတ္ထီလာပြည်ဖွဲ့ ဂါထာများ
ရွတ်ခြင်း ... ၁၈၀
- ၃၉။ စာသင်သားများအတုယူရန် ... ၂၃၂
- ၄၀။ မဟာဇနကမင်း ရသေ့ပြုလုပ်ခန်း ... ၂၄၀
- ၄၁။ သီဝလိဒေဝီမိဖုရားကြီး လာရောက်ကြည့်ရှုခြင်း ၂၄၃
- ၄၂။ မိဖုရားအခြွေအရံများ ငိုကြွေးပြီးလိုက်ကြခြင်း ၂၄၈
- ၄၃။ မိတ္ထီလာပြည်ကြီး မီးလောင်ဟန် သူပုန်ထဟန်
ပြုခြင်း ... ၂၅၃
- ၄၄။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတော် ... ၂၆၀
- ၄၅။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနှင့်မဟာဇနကဇာတ်နှိုင်းယှဉ်ချက် ၂၆၆
- ၄၆။ ကိလေသာကြောင့်ကြမ္မမရှိ၍ ချမ်းသာခြင်း ... ၂၇၁
- ၄၇။ တောင်ဝေးနှင့် မျဉ်းသားပြီးမလိုက်ရန် မင်းမိန့်
ထားခြင်း ... ၂၇၄
- ၄၈။ အဘိညာဉ်ရ နာရဒရသေ့နှင့်တွေ့ခန်း ... ၂၇၇
- ၄၉။ ဘေးရန်ငါးမျိုး ... ၂၈၄
- ၅၀။ မိဂါဇိန်ရသေ့နှင့်တွေ့ဆုံခန်း ... ၂၉၁
- ၅၁။ သီဝလိဒေဝီထပ်မံတောင်းပန်ခြင်း ... ၃၀၉
- ၅၂။ တိုင်းရေးပြည်ရာဝင်မပါရန်သတိပေးခြင်း ... ၃၁၄
- ၅၃။ ဟိမဝန္တာသို့ကြွတော်မူခြင်း ... ၃၂၀

တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ တရားတော်

- ၅၄။ ခွေးချိုလာသောအသားတုံးကိုစားသုံးခြင်း ... ၃၂၂
- ၅၅။ လက်ကောက်ချင်းထိ၍ မြည်သောလက်နှင့်
မမြည်သောလက် ... ၃၃၁
- ၅၆။ ဘုရားအလောင်းအား သတိပေးခြင်း ... ၃၃၆
- ၅၇။ သီဝလီဒေဝီနှင့် လမ်းခွဲခြင်း ... ၃၄၁
- ၅၈။ မြားသမားနှင့်တွေ့ပြန်ခြင်း ... ၃၄၄
- ၅၉။ မြားသမား၏ အဆုံးအမ ... ၃၄၆
- ၆၀။ သီဝလီဒေဝီနှင့်အပြီးသတ်လမ်းခွဲခြင်း ... ၃၅၀
- ၆၁။ သီဝလီဒေဝီ မေ့မြောနေခြင်း ... ၃၅၃
- ၆၂။ အထိမ်းအမှတ်စေတီများတည်ထားစေခြင်း ... ၃၅၇
- ၆၃။ သီဝလီဒေဝီရသေ့မပြုလုပ်ခြင်း ... ၃၆၁
- ၆၄။ ဇာတ်တော်ပေါင်းခြင်း ... ၃၆၃
- ၆၅။ ဇာတ်တော်နိဂုံး ... ၃၆၇

ဘုရားအလောင်းဟာ ဥပါယကောသလ္လဉာဏ်နဲ့ သလွန်တော်
 ခေါင်းရင်းကို သိအောင် ကြံမယ်လို့ စဉ်းစားပြီး ဥသျှောင်တော်မှာ
 ထိုးလာတဲ့ ရွှေဆံထိုးဖြုတ်ပြီး သံဝလီဒေဝီအား “ဤ ဆံထိုးကို
 သင့်လျော်ရာနေရာမှာ ထားလိုက်စမ်း” လို့ ဆိုပြီး အပ်လိုက်တယ်။

နမေ တဿ ဘဂဝတော အဂ္ဂဟတော သဗ္ဗသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

မင်းကွန်းတိပိဋကဓရဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူသော

မဟာဇနကဇာတ်တရားတော်

မြတ်စွာဘုရား၏ ကောင်းမြတ်သော လုံ့လဝီရိယ၏
အကျိုးများပုံကို သိရှိလိုက်နာကျင့်ကြံရေးရန်
ရည်သန်ဟောကြားခြင်း

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၂၅-ခု၊ သာသနာနှစ် ၂၅၀၇-
ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၇-ရက်နေ့ည မန္တလေးမြို့၊
ဒါယိကာမကြီး ဒေါ်သန်း၏ သံဃာဒါနဆွမ်းကျွေးပွဲ၊ ထိုပွဲမှ
အစပြု၍ ဟောကြားအပ်သော မဟာဇနကဇာတ်က တရား
ဒေသနာ။

အောင်ခြင်းမင်္ဂလာဖြင့် ဆုတောင်းခြင်း

မဟာဇနကဇာတ်တော်ဟောဖို့ ကျန်းမာရေးဌာန ဆေးရုံ
ဒကာကြီးကလဲ တောင်းပန်ဖူးပါတယ်။ အနီးကပ်ဆုံးအား
ဖြင့် ဒကာကြီးဦးမိုးကလဲ မဟာဇနကဇာတ်ဟောပါလို့ လျှောက်
တယ်လို့ ဒကာကိုလှမြင့်က လျှောက်ထားတယ်။ ဘုန်းကြီး
အနေအားဖြင့်လဲပဲ တေမိယဇာတ်၊ ဒါပြီးယင် မဟာဇနကဇာတ်၊
ဒါပြီးယင် သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်ဆိုတဲ့ ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တော့
အစဉ်သဖြင့် ဟောပေးချင်တဲ့ စိတ်လဲရှိပါတယ်။

၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အခု မဟာဇနကဇာတ်မဟောခင် ဒီကနေ့အသံသွင်းမလို လာကြတဲ့လူတွေက ဧရာဝတီမြစ်ထဲ သူတို့မျောတော့မလို နည်းနည်းပဲ လိုတော့တယ်။ အဲဒီတော့ မမျောကြရအောင် ဧရာဝတီမြစ်ကြော၊ သမုဒ္ဒရာမြစ်ကြောနဲ့ သံသရာမြစ်ကြော မမျောရအောင်ဆိုပြီးတော့ အတွင်းအောင်ခြင်းထဲက တစ်ပါး အနေနဲ့လာရှိတဲ့ အောင်ခြင်းမင်္ဂလာနဲ့ ဆုတောင်းကြစို့။

စတုရောဃေဟိ ဝုယုန္တေ၊ ဂမ္ဘီရေ သံသာရဏ္ဍဝေ။
ဥတ္တာရေသိ မဟာဝီရော၊ ဓမ္မနာဝါယ နာယကော။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဟောတု နော ယေမင်္ဂလံ။
အတွင်းအောင်ခြင်းပါဠိ၊ ဂါထာ၊ ၄။

မဟာဝီရော=သမန္တစက္ခု၊ ဗုဒ္ဓဘုံသို့ တဟုန်တည်းပေါက် ခရီးရောက်အောင် ပြီးမြောက်ထက်သန် ကိုယ်မပိုင်သည့် သမ္ပပ္ပဓာန်လုံ့လ ဝီရိယလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေထ သော။ နာယကော=လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါများ၏ ရှေ့သွား ဦးစီး အမှူးအကြီးဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဂမ္ဘီရေ=အပြောကျယ်ကျယ် နက်နဲစွာထသော။ စတုရော ဃေဟိ=ကာမောဃ ဘဝေါဃ ဒိဋ္ဌောဃ အဝိဇ္ဇောဃတည်း ဟူသော ရေအလျဉ်လေးမျိုးတို့ဖြင့်။ စတုရောဃေဟိ=ကာမော ဃရေအလျဉ် ဘဝေါဃရေအလျဉ် ဒိဋ္ဌောဃရေအလျဉ် အဝိဇ္ဇောဃရေအလျဉ် ဤရေအလျဉ်လေးမျိုးတို့ဖြင့်။ ဝုယုန္တေ=

မဟာဇနကဇာတ်တော်

နက်နက်နဲနဲ တဟဲဟဲဟစ်မော၍ နစ်မျောနေကြ ဝေနေယျ
 တို့ကို။ ဓမ္မနာဝါယ=မဂ္ဂင်ရှစ်ဖော် တရားတည်းဟူသော လှေ
 ဖောင်တော်ဖြင့်။ ဥတ္တာရေသီ=နိဗ္ဗုဒ္ဓသာသနာ မှာဘက်ကမ်းသို့
 ကိုယ်တိုင်ထုတ်ဆယ် ကယ်တင်တော်မူခဲ့လေပြီ။ ဧတေန
 သစ္စဝဇ္ဇေန=ဝစီမင်္ဂလာ ဤသစ္စာစကားရပ်ကြောင့်။ နော=
 ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်ပရမတ်ကို ပညတ်တင်ထား လူ့စကား
 ဖြင့် တရားဟောပုဂ္ဂိုလ် တရားနာပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ဆိုသမုတ်
 အကျွန်ုပ်တို့အား။ ဇယမင်္ဂလံ=အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ အတွင်းအပ
 ဘေးဒဏ် ရန်မာရ်ခပင်း အောင်မြင်ခြင်းတည်းဟူသော
 ဇယမင်္ဂလာသည်။ ဟောတု=မြေလက်ခတ်နဲ့ မလွဲပုံသေ
 ဖြစ်ပါစေသတည်း။

ဒေသနာရမ္မ အဦးအစမှာ တရားနာပုဂ္ဂိုလ် တရားဟော
 ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ အတွင်းအပဘေးဒဏ် ရန်မာရ်
 ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းအောင်မြင်နိုင်စေကြောင်း အတွင်းအောင်ခြင်း
 ရှစ်ပါးဂါထာဖြင့် ဆုတောင်းခြင်းကိစ္စ ပြီးပြီ။

ပဇ္ဇမြန်ဝတ္ထု

ကောယံ မဇ္ဈေ သမုဒ္ဒသ္မိံ၊ အပသံ တိရမာယုဟေ။
 ကံ တံ အတ္ထဝသံ ဥတွာ၊ဇဝံ ဝါယမသေ ဘုသံ။
 ဟိ ... ကောင်းကင်အထက်က အင်မတန်သာတောင့်
 သာယာဖြင့် မဏိမေခလာနတ်သမီး အစဆုံး ရွတ်ဆို

၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

လိုက်တဲ့ ဂါထာပါဘဲတဲ့။ ဒီမဟာဇနကဇာတ်တော်ရဲ့ အစဆုံးဂါထာ။

အဲဒီဂါထာမရောက်ခင် ဘုရားလက်ထက်တော်က ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု အကြောင်းပေါ်တာက-

တစ်နေ့မှာ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ မြတ်စွာ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ် ကိန်းအောင်းမွေ့လျော် နေတော်မူတဲ့ အခိုက် ဓမ္မသဘာ ဓမ္မာရုံရဲ့အတွင်းမှာ ရဟန်းတော်အရှင် သူမြတ်တို့ မြတ်စွာဘုရားကြွမလာမီ ညီမှုစည်းဝေးကြတဲ့ အခါမှာ-

“ငါ့ရှင်ဘုရား ရဟန်းများတို့၊ ငါတို့ရဲ့ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်၏ မဟာဘိနိက္ခမ္မနုခေါ်တဲ့ မြတ်သော တော ထွက်တော်မူခြင်းဟာဖြင့်-

အစ္ဆရိယံ အာဝုသော၊ အဗ္ဘုတံ အာဝုသော။

အာဝုသော=ငါ့ရှင်ဘုရား ရဟန်းများတို့။ အစ္ဆရိယံ= လက်ဖျစ်တီး၍ အံ့ချီးထိုက်ပါပေစွ။ အာဝုသော=ငါ့ရှင်ဘုရား ရဟန်းများတို့။ အဗ္ဘုတံ=မဖြစ်စဖူး အထူးဖြစ်ပါလေစွ။

လက်ဖျစ်တီးပြီးတော့ အံ့ချီးလောက်ပါပေတယ်။ လူ့ ပြည်လောကမှာ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ မဖြစ်ဘူးဘဲလျက် အထူးဖြစ် ပေါ်၍ လာပါပေတယ်။ အင်မတန်ကြီးကျယ်တဲ့ ရမ္မ၊ သုဘ၊ သုရမ္မ သုံးရာသီ စံမြန်းတဲ့ စံနန်းတော်ကြီး သုံးဆောင်ရဲ့

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အပေါ်မှာ ယသောဓရာ မိဖုရားအမှူးရှိတဲ့ လေးသောင်းသော အခြွေအရံတို့ဖြင့် နတ်စည်းစိမ်တမျှ စကြဝတေးမင်းရဲ့စည်းစိမ်တမျှ ကြီးစွာသော မင်းရဲ့ စည်းစိမ်ကြီးကို စွန့်ပယ်ပြီးတော့ တောထွက်တော်မူခဲ့ပါပေတယ်။

ဤသို့စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ မဟာဘိနိက္ခမန ခေါ်သော တောထွက်တော်မူခြင်းရဲ့ အကြောင်းနဲ့ စပ်လျဉ်းတဲ့ ကျေးဇူးစကားတွေကို ပြောပြီး ရဟန်းတော်တွေနေကြတဲ့အခါ မဟာဇနကဇာတ်တော်ကြီးကို ဟောဖို့ရန် အချိန်သင့် ပြီဖြစ်၍ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ထိုအခါနှင့် သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာဖြင့် ဗုဒ္ဓါသနဓမ္မပလ္လင် ပေါ်သို့ ကြွ၍-

ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဇေတုပဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နော။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အို ချစ်သားတို့။ ဇေတုပဟိ= ဤယခု ငါဘုရားရောက်လာသောအခါကာလ၌။ တုမေ= သင်ချစ်သားတို့သည်။ ကာယ ကထာယ=အဘယ်မည်သော စကားဖြင့်။ သန္နိသိန္နော=ညီမှုစည်းဝေး၍ နေကြကုန်သည်။ အတ္ထန=ဖြစ်ကြကုန်သနည်း?။

အဲဒီလို မေးမြန်းတော်မူလိုက်လျှင်ပဲ ရဟန်းတော်တွေက-

ဣမာယ နာမ။

တပည့်တော်တို့ ရာဇကထာ=မင်းစကားတွေ၊ စောရကထာ=ခိုးသူစကားတွေ၊ ဤသို့အစရှိသော မဂ်ဖိုလ်မှ ဖိလာ

၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကန့်လန့် မဂ်ဖိုလ်အား ကျေးဇူးမများတဲ့ တိရစ္ဆာနကထာ စကားတို့ဖြင့် တပည့်တော်များ ညီမှုစည်းဝေး၍ နေကြခြင်း မဟုတ်ပါ။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်၏ မဟာဘိနိက္ခမနု= မြတ်သော တောထွက်ခြင်းဆိုတဲ့ မဟာဘိနိက္ခမနုကထာ ဓမ္မဒေသနာနှင့်စပ်သော တရားစကားဖြင့် ညီမှုစည်းဝေး နေကြပါကြောင်း ရဟန်းတော်များ ပြန်ပြောင်း လျှောက်ထား တဲ့အခါ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က-

န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာ ဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္ဓော ယေဝ။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ တထာ ဂတော=ရှေးဘုရားတို့အတူ ပါရမီစာဂ စရိယကို လှလှကြီး ဖြည့်ကျင့်တော်မူ၍ သယမ္ဘုမုန် ပင်ထွက်ဉာဏ်ဖြင့် သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓ သုံးလောကထွတ်ထား ဘုရားအဖြစ်ရောက်တော်မူ သော သင်တို့ဆရာ ငါဘုရားသည်။ ဣဒါနေဝ=ဤနောက် ဆုံး ပစ္စိမဘဝ၌သာလျှင်။ မဟာဘိနိက္ခမနု=မြတ်သော တော ထွက်ခြင်းကို။ နိက္ခန္ဓော=ထွက်ခဲ့သည်ကား။ နု=မဟုတ် ပေသေး။ ပုဗ္ဗေပိ=အတိတ်ဝေးစွာ ရှေးအခါကလည်း။ တထာဂတော=သင်တို့ဆရာ ငါဘုရားသည်။ မဟာဘိနိက္ခမနု= ချီးမွမ်းအပ် မြတ်လှစွာသော တောထွက်ခြင်းကို။ နိက္ခန္ဓော ယေဝ=တောထွက်ခဲ့ပြီးသည်သာ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

မဟာဇနကဇာတ်ဟောတော်မူခြင်း

အတိတ်ကအကြောင်းကို အရိပ်အမြွက်လောက် သိလောက်ရုံ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ် မိန့်ကြားလျှင်ပင် ရဟန်းတော်အရှင်သူမြတ်တွေ ဝိုင်းဝန်း၍ “အတိတ်က မဟာဘိနိက္ခမနမူ ပြုတော်မူခဲ့ပုံကို အကျယ်တဝင့် ဟောကြားတော်မူပါဘုရား” လို့ ရဟန်းတော်တို့ တောင်းပန်တဲ့အတွက်-

အတိတေ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလာယံ မဟာဇနကော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ အတိတေ=အတိတ်ဝေးစွာ ရှေးအခါကာလ၌။ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ=ဝိဒေဟတိုင်း၌။ မိထိလာယံ=မိထိလာတွင်ခေါ် နေပြည်တော်၌။ မဟာဇနကော နာမ=မဟာဇနကဟု အမည်တော်ရသော။ ရာဇာ=သင်္ဂဟလေးပါး မင်းတို့ကျင့်အပ်သောတရားဖြင့် တိုင်းသားပြည်သူ ဗိုလ်ဗိုလ်လူကို ကြည်ဖြူနှစ်သက်စေတတ်သည့် တရားမင်းမြတ်သည်။ ရဇ္ဇံ=မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေသိ=ပြုခဲ့လေပြီ။

ချစ်သားတို့၊ အတိတ်တစ်ခုသောဘဝက ဝိဒေဟတိုင်း မိထိလာပြည်မှာ မဟာဇနကမင်းလို့ သင်္ဂဟဝတ္ထုလေးပါး သင်္ဂဟတရားလေးပါးဖြင့် တိုင်းသားပြည်သူ ဗိုလ်လူတို့ကို နှစ်မြို့စေတတ်တဲ့ ဓမ္မိကမင်းတရား တိုင်းပြည်စိုးအုပ် မင်းပြုလုပ်ခဲ့ဖူးလေပြီ။

၈ တိပိဋကဓရပောစဉ်အာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

တဿ ဒွေ ပုတ္တာ အဟောသုံ အရိဋ္ဌဇနကော စ ပေါလဇနကော စာတိ။

တဿ=ထိုမဟာဇနကမင်းတရား၏။ အရိဋ္ဌဇနကော စ=သားအကြီး အရိဋ္ဌဇနကမင်းသားလည်းကောင်း။ ပေါလဇနကော စ=သားအငယ် ပေါလဇနကမင်းသားလည်းကောင်း။ ဣတိ=ဤသို့။ ဒွေပုတ္တာ=နှစ်ယောက်သော သားတော်တို့သည်။ အဟောသုံ=ဖြစ်ထွန်းခဲ့လေကုန်ပြီ။

အဲဒီ မဟာဇနကမင်းကြီးမှာ သားအကြီးက အရိဋ္ဌဇနက၊ သားအငယ် ပေါလဇနကရယ်လို့ သားတော်နှစ်ပါး ထွန်းကားပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီသားတော်နှစ်ပါးအနက် ခမည်းတော်မင်းတရားက အရိဋ္ဌဇနကအား အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာရာထူး အပ်နှင်း၍ သားအငယ် ပေါလဇနကကိုတော့ စစ်သေနာပတိရာထူးပေးခဲ့တယ်။

တရားသဖြင့် တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်လို့ မဟာဇနကမင်းတရားကြီး အရွယ်တော်ရောက် နတ်ပြည်စံတော်မူတဲ့အခါ ခမည်းတော်မင်းတရားရဲ့ ရူပကာယ ဈာပနမှုကို တင့်တင့်တယ်တယ်ကြီးပြုပြီးတော့ ခမည်းတော်ရဲ့ အရိုက်အရာ ဝိဒေဟတိုင်း မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို အရိဋ္ဌဇနက အိမ်ရှေ့မင်းသားက ဆက်ခံလို့၊ ခမည်းတော်လက်ထက် စစ်သေနာပတိရာထူးနဲ့ နေရတဲ့ ပေါလဇနကမင်းသားကို

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာအရာကို တစ်ဆင့်တိုးပြီးတော့ အပ်နှင်းခဲ့
တယ်။ တစ်မင်း ပြောင်းသွားတယ်။

အရိဋ္ဌဇနကမင်းအားကုန်းချောခြင်း

အရိဋ္ဌဇနက မင်းဖြစ်လို့ ပေါလဇနက အိမ်ရှေ့မင်း
ဖြစ်တဲ့အခါ အသားထဲက လောက်ထွက်တဲ့အတိုင်း ပေါလ
ဇနကရဲ့ ပရိသတ်ထဲကနေပြီးတော့ ပုဏ္ဏားဆိုးတစ်ယောက်
(ဒုဋ္ဌဗြာဟ္မဏဆိုတော့ မကောင်းတဲ့ ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်)က
အရိဋ္ဌဇနကမင်းတရားထံသွားပြီးတော့ ကုန်းချောစကား
ပြောတယ်။

ဒေဝ ဥပရာဇာ တုမေ ယာတေတုကာမော။

ဒေဝ= သမ္မုတိနတ် အိုမင်းမြတ်။ ဥပရာဇာ= အိမ်ရှေ့
မင်းသား တော်ဘုရားသည်။ တုမေ=အရှင်ဘုရားတို့ကို။
ယာတေတုကာမော= လုပ်ကြံလိုပါတယ်ဘုရား။

အရှင်မင်းမြတ် ... အိမ်ရှေ့မင်းသားဟာ အရှင်ဘုရား
တို့ကို လုပ်ကြံဘို့ ကြံစည်နေတယ်။ ပဋ္ဌမပိုင်းမှာတော့
အရိဋ္ဌဇနကမှာ မယုံသော်လဲပဲ အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ ပြောဖန်
များ ကုန်းချောများတော့ အရိဋ္ဌဇနကဟာ ညီတော်အပေါ်မှာ
ချစ်တဲ့မေတ္တာသိနေဟတရားများပြတ်ပြီးတော့ ယုံမှားပြီးတော့
ညီတော်ပေါလဇနကအိမ်ရှေ့မင်းသားကို ဖမ်းတယ်။ လက်တွေ
ခြေတွေကို သံခြေချင်းတွေခတ်၊ နန်းတော်ရဲ့ မဦးမဝေး

၁၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အိမ်တစ်ခုကို ထောင်လုပ်ပြီးတော့ အဲဒီအထဲမှာထားတယ်။ အစောင့်အနေများချပြီးတော့ ပေါလနေကမင်းသားကို ဖမ်းထား ချုပ်ထားတယ် ပြောပါစို့။

ပေါလနေကမင်းသား၏ သစ္စာစိဋ္ဌာန်

အဲဒီလိုချုပ်ထားတုန်း တစ်နေ့တော့ ပေါလနေကမင်းသားက သူ့သစ္စာစိဋ္ဌာန်ပြုတယ်။

သစာဟံ ဘာတု ဝေရီမ္မိ၊ သင်္ခလိကာပိ မေ ဟတ္ထပါဒါ မာ မုစ္ဆန္တု၊ ဒွါရမ္ဘိ မာ ဝိဝရိယတု။

အယံ= ငါသည်။ သစေ= အကယ်၍။ ဘာတု= နောင်တော်ဘုရား၏။ ဝေရီ= ရန်သူသည်။ အမ္ဘိ= ဖြစ်ပါငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ= ဤသို့ နောင်တော်ဘုရားအပေါ် ငါပြစ်မှားတဲ့ ရန်သူစင်စစ် ဖြစ်လတ်သည်ရှိသော်။ သင်္ခလိကာပိ= ငါ့မှာ ဖွဲ့နှောင်၍ထားတဲ့ လက်ထိပ်၊ ထိတ်တုံးခေါ်တဲ့သံခြေကျင်း ထိတ်တုံးတို့သည်။ မေ ဟတ္ထပါဒါ= ငါ၏လက်ခြေတို့မှ။ မာ မုစ္ဆန္တု=မကျွတ်ကျပါစေကုန်သား။ ဒွါရမ္ဘိ=ငါ့အား ပိတ်ဆို့၍ ထားတဲ့ တံခါးလဲပဲ။ မာ ဝိဝရိယတု= မပွင့်ပါစေသား။

အကျွန်ုပ်သည် အကယ်၍များ နောင်တော်ဘုရားရဲ့ ရန်သူစင်စစ် ဧကန်ဖြစ်လို့ရှိယင် အကျွန်ုပ်၏ လက်ခြေမှာ ခတ်ထားတဲ့ ထိတ်တုံးတွေ သံခြေကျင်းတွေ မပြေဘဲ မပြုတ်ဘဲ မလွတ်ဘဲ ရှိပါစေ။ အကျွန်ုပ်အား လှောင်၍ နောင်၍ ထားတဲ့ ဤအိမ်တံခါးလဲ မပွင့်ပါစေသား။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

သစေ နော ဝေရိမ္မိ၊ သင်္ခလိကာပိ မေ ဟတ္ထပါဒါ
မုစ္ဆန္တု၊ ဒွါရမ္မိ ဝိဝရိယတု။

အဟံ= အကျွန်ုပ်သည်။ သစေ= အကယ်၍။ ဘာတု=
နောင်တော်ဘုရား၏။ ဝေရိ=ရန်သူသည်။ နော အမိ=
မဟုတ်ပါငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ= ဤသို့ နောင်တော်ဘုရားအပေါ်
အကျွန်ုပ် မပြစ်မှားတဲ့သူ ရန်သူမဟုတ်တဲ့သူ မှန်ပါမူက။
သင်္ခလိကာပိ=သံခြေကျင်းတို့လဲပဲ။ မေ= ငါ၏။ ဟတ္ထပါဒါ=
လက်ခြေတို့မှ။ မုစ္ဆန္တု= ကျွတ်ပါစေ လွတ်ပါစေကုန်သား။
ဒွါရမ္မိ= ငါ့ကို လှောင်၍နှောင်၍ထားတဲ့ တံခါးလဲပဲ။ ဝိဝရိယတု=
ဟင်းလင်းပွင့်ပါစေသား။

အဲဒီလို သစ္စာစိဋ္ဌာန်ပြုလိုက်တော့ သူ့ကို ချုပ်နှောင်
ထားတဲ့ ထိတ်တုံးတွေ သံခြေကျင်းတွေ အပိုင်းအပိုင်း ဖျပ်ဖျပ်
ဖျပ်ဖျပ်နဲ့ ပြတ်ပြီးတော့ တစ်ခါတည်း ကျသွားတယ်။
လှောင်ထားတဲ့ အိမ်ကြီးရဲ့ တံခါးကလဲ အလိုလိုပွင့်သွားတယ်။

ပွင့်တော့ တံခါးကထွက်၊ ပစ္စန္တရစ်မြို့စွန်မြို့ဖျား ရွာ
တစ်ရွာနား သွားပြီးတော့ ပုန်းအောင်းနေတယ်။ အဲဒီရွာမှာရှိ
တဲ့ ပစ္စန္တရစ်သားတွေကလဲ ပေါလဇနကဆိုတာ အိမ်ရှေ့
မင်းသားပဲ၊ အိမ်ရှေ့ဘုရားပဲ။ တစ်နေ့ သူနန်းတက်ရမှာ။
ဒီတော့ သူ့ကို တို့ စွန်ပစ်လို့ မဖြစ်ဘူး။ ဒီတော့ ပစ္စန္တရစ်
သားတွေအကုန်လုံး ပေါလဇနကအိမ်ရှေ့မင်းသားထံ ခစား
ကြတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်က အစောင့်တွေ ချထားလို့

၁၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

တော်တော်လေးအားကောင်းလာယင်ပဲ ပေါလဇနက စဉ်းစား
တယ်။

အဟံ ပုဗ္ဗေ ဘာတု န ဝေရီ၊ ဣဒါနိ ပန ဝေရိမ္ပိ။

အဟံ= ငါသည်။ ပုဗ္ဗေ= ရှေးတုန်းကတော့။ ဘာတု=
နောင်တော်ဘုရား၏။ န ဝေရီ= ရန်သူမဟုတ်ပါပေ။

ငါ့ကိုမဖမ်းခင် အဖမ်းမခံရခင်တုန်းကတော့ ငါသည်
နောင်တော်ဘုရား၏ ရန်သူမဟုတ်ဘူး။

ဣဒါနိပန= ယခုအခါ၌ကား။ ဝေရီ= နောင်တော်ဘုရား
၏ ရန်သူကြီးသည်။ အမ္ပိ= ငါဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

မင်းညီမင်းသားဆိုတာ အင်မတန်မှ ရာဇမာန်ကြီးတယ်။
မထိနဲ့ ထိယင် ဒေါသမီး တောက်မယ်၊ မာနမီး တောက်မယ်။
ဒီစိတ်နဲ့ ငါဟာ ရှေးတုန်းက နောင်တော်ဘုရားရဲ့ရန်သူ
မဟုတ်ဘူး။ အခုတော့ ငါ့ကို နောင်တော်က မကြင်နာတဲ့
အတွက် ငါသည် နောင်တော်ဘုရား၏ ရန်သူဖြစ်ပြီ။

ညီနောင်နှစ်ပါး စစ်ထိုးခန်း

ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ကိုင်း ... ခမည်းတော်ရဲ့ အရိုက်အရာဖြစ်
တဲ့ ထီးမွေနန်းမွေကို အသာတကြည်နဲ့ ရယင်၊ ရ၊ မရယင်
တိုက်ပြီးယူမယ်။ မောင်တို့၊ လိုက်မလားလို့ဆိုတော့ မင်းပျို
မင်းလွင် ဘုန်းကလဲ တက်သစ်စကိုး။ ဒီလိုအကဲခတ်လို့ရတာနဲ့
ဇနပုဒ်သားတွေ ဝိုင်းဝန်းလိုက်ကြတယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဟို မိထိလာပြည်အပကနေပြီးသကာလ သစ်ခက် တဲနန်းကြီးများထိုးပြီးတော့ မိထိလာပြည်ကို ဝိုင်းထားတယ်။ အဲဒီလို မိထိလာပြည်ကို ဝိုင်းထားယင်ပဲ မြို့ထဲမှာ ဘယ်လို ဖြစ်မလဲ-

ကုမာရော ကိရ အာဂတော။

ကုမာရော=အိမ်ရှေ့မင်း သားတော်ဘုရားသည်။
အာဂတော ကိရ=လာခဲ့ပြီတဲ့။

တိုင်းပြည်တစ်ခုလုံး အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် လှုပ်လှုပ် ရွရွနဲ့ အိမ်ရှေ့မင်းသားရဲ့တပ် မြို့ပြင်က ပတ်လုနေပြီ ဆိုတာ မြို့ထဲက လူတွေ အင်မတန် တုန်လှုပ်နေတယ်။ မှန်ပါပေ တယ်။ ပေါလဇနကက စပြီးတော့သစ္စာဖောက်တဲ့ကိစ္စ မဟုတ် ပါဘူး။ အမှန်က အရိဋ္ဌဇနကဆိုတဲ့ နောင်တော်ကစပြီး သစ္စာဖောက်တာဖြစ်တော့ မြို့ထဲကနေပြီးသကာလ သူရဲကောင်း တွေကလဲပဲ ညီတော်နောင်တော်နှစ်ပါးမှာ နောင်တော်ဘုရားက သစ္စာဖောက်တာ၊ ညီတော်အိမ်ရှေ့မင်းသားက သစ္စာဖောက် တာမဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ ဒီညီတော်အိမ်ရှေ့မင်းသားထံ စစား မယ် ဆိုပြီးတော့ မြို့ထဲကနေပြီးတော့ ဒီစစ်ဗိုလ်တွေ တစ်ချို့ တစ်ချို့က ဆင်တွေ မြင်းတွေ ရထားတွေ ယူပြီးတော့ ပေါလဇနကဘက်ဝင်။ မြို့သူမြို့သားတွေကလဲ ဧကန္တ ပေါလဇနက စစ်နိုင်မှာပဲလို့ ဆိုပြီးတော့ ပေါလဇနက အိမ်ရှေ့မင်းသားရဲ့တပ်ထဲ ပြေးပြေးပြီးဝင်ကြတယ်။

၁၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့၊ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပေါလဇနက အိမ်ရှေ့မင်းသားက အားတက်လာတဲ့အခါ နောက်ဆုံးတော့ ရာဇသံပေးတယ်။ ဘယ့်နယ်ပေးသလဲ-

နာဟံ ပုဗ္ဗေ တုမှာကံ ဝေရီ၊ ဣဒါနိ ပန ဝေရီမ္ပိ၊ ဆတ္တံဝါ မေ ဒေထ၊ ယုဒ္ဓံ ဝါ။

တိုတိုတောင်းတောင်းနဲ့ စကားသုံးပိုဒ်ပဲ သူပြောတယ်။

အဟံ= အကျွန်ုပ်သည်။ ပုဗ္ဗေ= ရှေးအခါတုန်းက။ တုမှာကံ=နောင်တော်ဘုရားတို့၏။ န ဝေရီ=ရန်သူမဟုတ်ပါ။ (ကျွန်ုပ်သည် ရှေးတုန်းက နောင်တော်၏ ရန်သူမဟုတ်ပါချေ။) ဣဒါနိ ပန=ယခုအခါ အဖမ်းခံရပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ကား။ တုမှာကံ=နောင်တော်တို့၏။ ဝေရီ=ရန်သူကြီး စင်စစ်သည်။ အမ္ပိ=ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ။ ဒါက တစ်ပိုဒ်။

မေ=ငါ့အား။ ဆတ္တံ ဝါ=ထီးဖြူကိုမူလည်း။ ဒေထ=ပေးကြကုန်။ ဝါ=သို့မဟုတ်။ ယုဒ္ဓံ=စစ်ထိုးခြင်းကို မူလည်း။ ဒေထ=ပေးကြကုန်။

အသာတကြည်ပေးလိုလျှင် ထီးဖြူကိုပေးပါ။ မပေးလိုလို့ရှိလျှင် စစ်ကိုပေးပါ။ စစ်ထိုးကြစို့-လို့ ဒီလိုရာဇသံပေးလိုက်လျှင်ပဲ အရိဋ္ဌဇနကကလဲ နောင်တော်ကြီးဆိုတော့ ငယ်ငယ်က နိုင်ခဲ့ရတဲ့အတိုင်း အခုလဲနိုင်မယ်ထင်တယ်။ ထင်တဲ့အတိုင်း ပေါလဇနကနဲ့ စစ်ပြိုင်ပြီးတော့ ထိုးမယ်ဆိုတဲ့

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ရည်သန်ချက်ဖြင့် အဂ္ဂဒေဝီမဟေသီမိဖုရားခေါင်ကြီးကို ခေါ်
ပြီးတော့-

ဘဒ္ဒေ ယုဒ္ဒေ ဇယပရာဇယော နာမ န သက္ကာ ဉာတုံ။

ဘဒ္ဒေ=အဂ္ဂဒေဝီ မဟေသီမိဖုရားခေါင်ကြီး။ ယုဒ္ဒေ=
စစ်ပွဲ၌။ ဇယပရာဇယော နာမ=အောင်ခြင်း ရှုံးခြင်းဆိုတဲ့
ဤနှစ်ချက်ကို။ ဉာတုံ=ဧကန်ဧက သိမြင်နိုင်ခြင်းငှါ။
န သက္ကာ= မတတ်ကောင်း။

အဂ္ဂဒေဝီ မဟေသီမိဖုရားခေါင်ကြီး ... စစ်ပွဲမှာ သူရုံး
မယ် ငါနိုင်မယ်၊ သူနိုင်မယ် ငါရုံးမယ်ဆိုတဲ့ ဒီအချက်
ဧကန်ဧက မည်သူမျှ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မသိဘူးနော်။

သစေ မမ အန္တရာယော ဟောတိ၊ တံ ဂမ္ဘံ
ရက္ခေယျာသိ။

သစေ=အကယ်၍များ။ မမ=ငါ့အား။ အန္တရာယော=
အသက်၏အန္တရာယ်သည်။ ဟောတိ=ဖြစ်ငြားအံ့။ တံ=ရှင်မ
အဂ္ဂဒေဝီ မဟေသီမိဖုရားခေါင်ကြီးသည်။ ဂမ္ဘံ=ဝမ်းကြာ
တိုက်ဝယ် ကိန်းပိုက်သန္ဓေ တည်နေတဲ့ သားတော်ကို။ ရက္ခေ
ယျာသိ=စောင့်ရှောက်ရစ်ပါ။

ဒီအချိန်မှာ အဂ္ဂဒေဝီ မဟေသီမိဖုရားခေါင်ကြီးရဲ့
ကြာတိုက်ဝမ်းမှာ အလောင်းတော်က ပဋိသန္ဓေတည် နေတဲ့
အခိုက်ဖြစ်တော့ အရိဋ္ဌဇနကမင်းတရားကြီးက “အကယ်၍များ

၁၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

စစ်ပွဲမှာ ကျုပ်အရေးမလှလို့ရှိယင် သင်မိဖုရားကြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုတော့ အဆုံးအရှုံးမခံနဲ့၊ ကိုယ်ရဲ့ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကို စောင့်ထိန်းပြီးတော့ ဉာဏ်ပညာရှိသလို လွတ်ရာ ကျွတ်ရာ ထွက်သွား” လို့ သတိပေးပြီး များစွာသော စစ်တပ်ကြီး ခြံရံ လို့ မိထိလာပြည်က ထွက်တယ်။

မိထိလာပြည်က ထွက်ပြီးတော့ ပေါလဇနကနဲ့ ညီတော် နောင်တော် စစ်ပွဲခင်းကျင်းတဲ့အခါမှာ ပန်းချီဆရာများရေးတာကတော့ အရိဋ္ဌဇနကမင်းရဲ့ ဆင်ရုပ်ကြီးက အရိဋ္ဌဇနကမင်းကြီး ထွက်ကတည်းကိုက ခေါင်းကြီးက နောက်ပြန်နေတဲ့ ပုံမျိုးရေးတယ်။ ပေါလဇနကရဲ့ ဆင်ကတော့ မူမှန်မှန်အတိုင်းပဲ ကြွားကြွား ရွားရွား၊ အိမ်ရှေ့မင်းသားရဲ့ဆင်က။ စာထဲကတော့ ဆင်ကြီးက နောက်ပြန်နေတယ်လို့ မဆိုပါဘူး။ ဒါနဲ့- ဒီစစ်ပွဲမှာ သူတို့ရေးသားထားတဲ့ ပုံအနေကြည့်ရတာက ပေါလဇနက လွတ်လိုက်တဲ့လှံသည် နောင်တော်အရိဋ္ဌဇနကမှန်တယ်၊ လှံချက် သင့်သလိုပဲ ဒီလိုပဲထင်ရတယ်။

မ၊ ဂုတ်ပါဘူး၊ အဋ္ဌကထာမှာ ဆိုထားတာကတော့ အဲဒီစစ်ပွဲမှာ-

အထ နံ ယုဒ္ဓေ ပေါလဇနကဿ ယောခါ ဇီဝိတက္ကယံ ပါပေသံ။

ပေါလဇနကဿ=ညီတော် ပေါလဇနက အိမ်ရှေ့မင်းသား၏။ ယောဓာ=သူရဲကောင်းတို့သည်။ (အရိဋ္ဌဇနကံ=အရိဋ္ဌ

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဇနက မင်းတရားကို။) ဖိဝိတကွယ်=အသက်ကုန်ခန်းခြင်းသို့။
ပါပေသံ=ရောက်စေကြကုန်ပြီ။

မိဖုရားကြီးထွက်ပြေးခန်း

ပေါလဇနကအိမ်ရှေ့မင်းသားရဲ့ စစ်ဗိုလ်တွေရဲ့ ဒဏ်
ချက် လက်နက်သင့်လို့ အရိဋ္ဌဇနကမင်းတရား နတ်ရွာစံတဲ့
အကြောင်း တိုက်ရိုက်ရှိပါတယ်။ ဒီတော့ ညီတော်ပစ်လိုက်တဲ့
လှံချက်သင့်လို့ မဟုတ်ဘူး။ ပေါလဇနကမင်းသားရဲ့
သူရဲကောင်းများဘက်က ပစ်လိုက်တဲ့ လက်နက်သားဒဏ်
အသင့်ခံရလို့ အရိဋ္ဌဇနကမင်းတရား စစ်ပွဲမှာ အသက်ဆုံးရှုံးလို့-
“ရာဇာမတော”=ပြည့်ရှင်မင်းကြီးဖြင့် နတ်ရွာစံပြီဆိုတဲ့
ဒီသတင်းစကား မြို့တွင်း တမုဟုတ်ချင်း ပျံ့နှံ့သွားတယ်။

အုန်းအုန်း အုန်းအုန်းနဲ့ မြို့ဟာ ထိန်းမရသိမ်းမခိုင်
ဒီလိုလှုပ်လှုပ် ရွရွဖြစ်တဲ့အချိန်မှာ အရိဋ္ဌဇနကမင်းတရား
မှာကြားခဲ့တဲ့ အတိုင်း အဂ္ဂဒေဝိမဟေသီမိဖုရားကြီးက
နန်းတော်ထဲမှာ အဖိုးတန်တဲ့ ရွှေတွေ စိန်တွေ ပတ္တမြားတွေ
ပုလဲတွေ ဒါတွေကို တောင်းစုတ်ကလေးတစ်ခုရဲ့ အောက်
ထပ်က ထည့်တယ်။ အဲဒီအပေါ်ကမှနေပြီး သကာလ
စောင်ကြမ်းလေးများ ထည့်တယ်။ အဲဒီအပေါ်ကမှနေပြီးတော့
အဝတ်စုတ် အဝတ် ဟောင်းကလေးများဖုံး။ မိမိကိုယ်တိုင်လဲပဲ
နဂိုက အဂ္ဂဒေဝိ မဟေသီမိဖုရားကြီးရဲ့ အသွင်ကိုဖျက်၊
အင်မတန် ညစ်နွမ်းတဲ့ အဝတ်ဆင်မြန်းပြီးတော့ ဆင်းရဲတဲ့

၁၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မိန်းမကြီးတစ်ယောက် ပုံပန်းနဲ့ နန်းတော်က ခုနက ရတနာ
တွေထည့်ထားတဲ့ တောင်းကလေးရွက်ပြီးတော့ ဆင်းလာတယ်။

ဦးတည့်ရာဆင်း မြောက်တံခါးကထွက်။ ဘယ်သူမှ
မိဖုရားခေါင်ကြီး ထွက်သွားပြီဆိုတာ မသိလိုက်ဘူးတဲ့။ အင်
မတန် ဉာဏ်ပညာရှိတဲ့ ပါးနပ်တဲ့ မဟာမာယာဒေဝီရဲ့
အလောင်း မိဖုရားခေါင်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒါနဲ့ မြောက်တံခါးက ထွက်ပြီးတော့ သွားသော်လည်း
တကတဲ မဟာမျိုးမဟာနွယ် ထီးထဲနန်းထဲမှာ ကြီးခဲ့ရတဲ့
အတွက် ဘယ်မှခရီးထွက်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်တော့ အရပ်ဒေသ
ဘယ်မှလဲ မသွားတတ်။ သူ့မှာဖြင့် စကားတစ်ခု ကြားဖူး
တာကတော့-

ကာလစမ္မာနဂရံ နာမ အတ္ထိ?။

ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်ဆိုတာရှိတယ်-လို့ အဲဒီလိုပဲ
တိုင်းရေးပြည်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ယင်လဲပဲ သူသိတဲ့ မိထိလာ
ပြည်ကလွဲယင် ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်ဆိုတာ ရှိတယ်-လို့
ဒါလောက်ပဲ သူကြားဖူးသတဲ့။ အဲဒီလို ကြားဖူးတဲ့အတွက်
မိထိလာပြည် မြို့မြောက်ဘက်တံခါးက ထွက်ပြီးတော့ ဧရပ်
တစ်ခုမှာ ထိုင်ပြီးတော့-

ကာလစမ္မာနဂရံ ဂမိကာ နာမ အတ္ထိ။

သွားကြ လာကြတဲ့လူတွေကို ဘောဇ္ဇော=အမောင်တို့-
အမိတို့။ ကာလစမ္မာနဂရံ=ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်သို့။ ဂမိကာ

မဟာနိကာယတော်

နာမ=ခရီးသွားကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်သည်။ အတ္ထိ=ရှိကြသလား?။

ကာလစမ္မာနဂိုဏ်ပြည်သွားကြမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိသလား။ ကျွန်မလဲပဲ ကာလစမ္မာနဂိုဏ်ပြည်ကို သွားချင်လို့ဆိုတဲ့ အဖော်ရှာနေတဲ့ပုံနဲ့ မေးနေ မြန်းနေတယ်။ ဒီလိုမေးနေ မြန်းနေတုန်း အဋ္ဌကထာက အထူးစကားထိုးပြီး ဘယ်လို ဖွင့်လိုက်သလဲဆိုတော့-

ကုဗ္ဗိမိ ပနဿာ နိဗ္ဗတ္တသတ္တော န ယော ဝါ သော ဝါ။ ပုရိတပါရမီ မဟာသတ္တော နိဗ္ဗတ္တိ။

ပန=အကြောင်းထူးကား။ အဿာ=ထိုအဂ္ဂဒေဝိ မဟေသီ မိဖုရားခေါင်ကြီး၏။ ကုဗ္ဗိမိ=ဝမ်း၌။ နိဗ္ဗတ္တသတ္တော=ဖြစ်၍ နေသော ကိုယ်ဝန်သားသည်။ န ယော ဝါ သော ဝါ=ဟူးဟူး ငြားငြား သာမန်လူတန်းစား မဟုတ်ပါချေ။ ပုရိတပါရမီ= ဆည်းပူးပြု ကျင့်အပ်သော ပါရမီတော်ရှိသော။ မဟာသတ္တော= ဘုရားလောင်းသည်။ ကုဗ္ဗိမိ=အဂ္ဂဒေဝိ မဟေသီမိဖုရားခေါင် ကြီး၏ ကြာတိုက်ဝမ်း၌။ နိဗ္ဗတ္တိ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

သိကြားမင်း လှည်းသမားယောင်ဆောင်၍ပို့ခန်း

မိဖုရားကြီးရဲ့ ဝမ်းကြာတိုက်၌ ကိန်းပိုက်သန္ဓေ တည်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ “ယော ဝါ သော ဝါ” ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား သာမန် လူတန်းစား မဟုတ်ဘူးတဲ့။ ပါရမီလှလှကြီး

၂၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဖြည့်ကျင့်လို့ ဒီဘဝမှာဖြင့် မင်းစည်းစိမ်လှလှကြီး ရပြီးတော့၊
လှလှကြီး တောထွက်တော်မူမယ့် ဘုရားအလောင်းတော်တဲ့။

တဿ တေဇေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္မိ။

တဿ=ထိုဘုရားအလောင်း၏။ တေဇေန=ပါရမီရှိန်
စော် တန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့်။ သက္ကဿ=သိကြားမင်း၏။
ဘဝနံ=ပဏ္ဍုကမ္မလာ ကျောက်ဖျာသည်။ ကမ္မိ=တုန်လှုပ်
ခဲ့လေပြီ။

ဘုရားအလောင်းရဲ့ ပါရမီရှိန်စော် အာနုဘော်ကြောင့်
သိကြားမင်းရဲ့ ဘုံဗိမာန် တုန်လှုပ်ခဲ့တယ်။ ဘာကြောင့် တုန်
လှုပ်ပါလိမ့်လို့ သိကြားမင်းက လှူပြည်မျှော်ပြီး ကြည့်တဲ့အခါ
ကျတော့-

တဿာ ကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တသတ္တော မဟာပုညော၊ မယာ
ဂန္တံ၊ ဝဋ္ဋတိ။

တဿာ=ထိုအဂ္ဂဒေဝီ မဟေသီ မိဖုရားခေါင်ကြီး၏။
ကုစ္ဆိယံ=ဝမ်းကြာတိုက်၌။ နိဗ္ဗတ္တသတ္တော=ဖြစ်တဲ့ သတ္တဝါ
သည်။ မဟာပုညော=ကြီးသောဘုန်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါပေ။ မယာ=
ငါသည်။ ဂန္တံ=သွားခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋသိ=သင့်ပေး၏။

မိဖုရားခေါင်ကြီးရဲ့ ကြာတိုက်ဝမ်း ကိန်းအောင်သန္ဓေ
တည်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘုန်းပညာအလွန်တရာကြီးတဲ့ အလောင်း
တော်ဖြစ်တယ်။ ဒီအတိုင်းနေလို့ရှိယင်ဖြင့် မတော်ဘူး။
ငါကိုယ်တိုင် သွားမှသင့်မယ်။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

ဒီလိုအကြံအစည်ဖြစ်ပြီးတော့ သိကြားမင်းက ခရီးသွား
အဘိုးအို ယောင်ဆောင်၊ ရထားပေါင်းချုပ်လို့ခေါ်တဲ့ လုံလုံလဲလဲ
ရထားအိမ်ကြီးပေါ့၊ ရထားအိမ်ကြီးတစ်ခု ဖန်ဆင်းတယ်။
အဲဒီအထဲမှာ ခုတင်လေး ညောင်စောင်းလေး လှလှလေးခင်း၊
ပြီးတော့မှ သူ့ကိုယ်တိုင်ကတော့ ခရီးသွားတဲ့ ရထားမောင်းတဲ့
အဘိုးကြီး ယောင်ဆောင်ပြီးတော့ မိထိလာပြည်အပ ဧရပ်ရဲ့
အနီးအပါးမှာ သွားပြီးတော့-

ကာလစမ္မာနဂရံ ဂမိကာ နာမ အတ္ထိ။

ကာလစမ္မာနဂရံ=ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်သို့။ ဂမိကာ
နာမ=သွားလိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အတ္ထိ=ရှိပါသလား။

ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည် သွားချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိသလား
ရှိသလားနဲ့ ဟစ်အော်ကြွေးကြော် မေးမြန်းပြီးတော့ ဧရပ်အနား
ရထားမောင်းသွားတဲ့အခါကျတော့ အဂ္ဂဒေဝီ မဟေသီမိဖုရား
ခေါင်ကြီးက-

အဟံ တာတ ဂမိဿာမိ။

တာတ=အိုဖခင်။ အဟံ=ကျွန်တော်မသည်။ ဂမိဿာမိ=
ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်သွားမလိုပါ။

သိကြားက အသက် ၇၀-၈၀အရွယ် အဘိုးကြီး။
အဂ္ဂဒေဝီ မဟေသီမိဖုရားခေါင်ကြီးက အသက် ၄၀-
၄၅နှစ်အရွယ် အင်မတန် တင့်တယ်တဲ့အခိုက်။ ဒီတော့
ဖခင်နဲ့ သမီးအရွယ်လောက်ရှိတော့-

၂၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဖခင်...၊ သမီး ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်သွားချင်လို့ အဖော် စောင့်နေပါတယ်လို့ ဆိုတော့၊ သိကြားမင်းက-

တေန ဟီ ယောဂ္ဂံ အာရယု နိသီဒ အမ္မ။

အမ္မ=ချစ်သမီး။ တေန ဟီ=သို့တပြီးကား (ဝါ) ထိုသို့ ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည် ချစ်သမီးသွားလိုသပဆိုယင်။ ယောဂ္ဂံ= ရထားထက်သို့။ အာရယု=တက်၍။ နိသီဒ=ထိုင်လော့။

သမီး... ဒီလိုဆိုလို့ရှိယင် ဟောဒီရထားကြီးပေါ် သမီး တက်ပြီးတော့ သမီးထိုင်လိုက်ခဲ့။

မိဖုရားကြီးက ဘယ်လိုပြော သလဲ လို့ဆိုတော့-

တာတ အဟံ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာ။ န သက္ကာ မယာ ယောဂ္ဂံ အဘိရဟိတံ၊ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော ဂမိဿာမိ၊ ဣမိဿာ ပန မေ ပစ္ဆိယာ ဩကာသံ ဒေဟိ။

တာတ=အို... ဖခင်။ အဟံ=သမီးသည်။ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာ= ရင့်ကျက်သော ကိုယ်ဝန်ရှိသူ ဖြစ်ပါပေ၏။ မယာ=သမီးသည်။ ယောဂ္ဂံ=ဖခင်ရဲ့ ရထားထက်သို့။ အဘိရဟိတံ=တက်ရောက် ခြင်းငှာ။ နသက္ကာ=မတတ်နိုင်ပါ။ (ခန္ဓာကိုယ်မပေါ့ပါး မအားတဲ့ အတွက် အဖေရဲ့ ရထားပေါ်ကို သမီးဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မတက်နိုင်ဘူး။) ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော ဂမိဿာမိ=ရထားရဲ့ နောက်ကနောက်က နေပြီးသကာလ မျက်ခြေမပြတ် နောက် ကပဲလိုက်ပါရစေ။ ပန=အထူးစကား တောင်းပန်ပြောကြား

မဟာဇနကဇာတ်တော်

လိုတာကတော့။ မေ=သမီးရဲ့။ ဣမိဿာ ပစ္ဆိယာ=ခေါင်းပေါ်မှာပါတဲ့ ဤခြင်းတောင်းကလေးအတွက်။ ဩကာသံ=တင်လိုက်ဖို့ရန် အခွင့်ကို။ ဒေဟိ=ပေးပါလော့။

နောက်ကပဲ တဖြည်းဖြည်း မျက်ခြေမပျောက်လိုက်ခဲ့ပါ့မယ်။ အထူးတောင်းပန်စကား ပြောကြားချင်တာကတော့ သမီးရဲ့ အခုခေါင်းပေါ်မှာပါတဲ့ ဒီခြင်းတောင်းကလေးကို ဖခင်ရဲ့ရထားပေါ်မှာ တင်ခွင့်ဖြင့်ပေးပါလို့ ဒီလိုပြောလိုက်တယ်။

သိကြားက ဘယ့်နှယ်ပြန်ပြောသလဲဆိုတော့-

အမ္မ ကိံ ဝဒေသိ။

အမ္မ=သမီး။ ကိံ ဝဒေသိ=ဘယ့်နှယ်ပြောလိုက်တာတုန်း။

သမီး ...ဘယ့်နှယ် ပြောလိုက်တာတုန်း။

ယောဂ္ဂံ ပါဇေတုံ ဇာနနသမတ္ထော နာမ မယာ သဒိသော နတ္ထိ။

ယောဂ္ဂံ=ရထားကို။ ပါဇေတုံ=မောင်းနှင်ခြင်းငှါ။ ဇာနနသမတ္ထော နာမ=သိမြင်ကျွမ်းကျင် စွမ်းအင်နှင့်ပြည့်စုံသောသူမည်သည်။ မယာ=ငါနှင့်။ သဒိသော=တူသောသူသည်။ နတ္ထိ=ဤလောကဝယ် တလူမျှမရှိချေ။

ရထားကို ငြိမ်ငြိမ်ငြောင်းငြောင်းနဲ့ မောင်းနှင်ဖို့ရာ စွမ်းအားရှိတဲ့ စွမ်းနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ သမီး အဖေနဲ့ တူတဲ့လူ ဓမ္မုမှာ တစ်လူမှမရှိဘူး။

၂၄ တိပိဋကဓရပောဓဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အမှု မာ စိန္တယိ။ အာရယုနိသိဒ။

အမှု=သမီး။ မာ စိန္တယိ=ထွေရာလေးပါး အကြံများ မနေနဲ့၊ မကြောက်နဲ့။ အာရယု=ရထားပေါ်တက်၍။ နိသိဒ=စိတ်ချလက်ချ လိုက်ပါခဲ့ချေ။

ဒီလိုပြောတယ်။ အင်မတန် ရထားမောင်းကျွမ်းကျင် တယ်။ သမီးဘာမှ မဖြစ်စေရဘူး။ စိတ်ထဲ ထွေရာလေးပါး အကြံတွေ များမနေနဲ့၊ ရထားပေါ် သမီးတက်ပြီးတော့ ထိုင်ပြီးတော့ အေးအေးချမ်းချမ်းသာ သမီးလိုက်ခဲ့လို့ဆိုတော့-

တာတ သာဓု။

တာတ=ဖခင်။ သာဓု=ကောင်းပါပြီ။

ကောင်းပါပြီဖခင် ဆိုပြီးတော့ မိဖုရားကြီးက ရထားပေါ် တက်မယ်အလုပ် သိကြားမင်းက မိမိရဲ့တန်ခိုးဖြင့် မဟာ ပထဝီမြေကြီးကို လေ့နဲ့ သားရေအိတ်ကြီးကို ဖူးဖူးမှုတ်ပြီး သကာလ ဖောင်းကြွလာစေသကဲ့သို့ မဟာပထဝီ မြေကြီးကို သားရေအိတ်ကြီးလို ဖောင်းကြွလာစေပြီး ရထားရဲ့အမြီး နောက်အစွန်နဲ့ တစ်ခါထဲ သွားထိတယ်။ မိဖုရားကြီးက အသာကလေး တင်ပါးလွှဲ ထိုင်လိုက်ရုံကလေးပဲ အသင့်ရှိတယ်။

ရထားပေါ် ထိုင်မိတဲ့အခါကျတော့ “သမီး... ဟောဒီ မှာ အိပ်ယာခုတင် ညောင်စောင်းလေးပါတယ်။ သမီး အိပ် ချင်ယင် ကိုင်း ... ချမ်းချမ်းသာသာအိပ်ပြီး လိုက်” လို့ ပြော

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ပြီးတော့ သိကြားက ရထားမောင်းတယ်။ ရထားပေါ် ရောက် သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိဖုရားခေါင်ကြီးကလဲ သိတယ်။

အယံ ဒေဝတာ ဘဝိဿတိ။

အယံ=ဤသူဟာဖြင့်။ ဒေဝတာ=နတ်သိကြားသည်။ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ငါ့ကို ကယ်တင်ချင်လို့ သိကြားဖြစ်စေ နတ်ဖြစ်စေ လူယောင်ဆောင်ပြီးတော့ လာတာဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ အကဲခတ်မိ သိရှိပြီးတော့ မိဖုရားခေါင်ကြီးဟာ ဒီအချိန်မှာ ထောက်ရာ တည်ရာရတယ်။ နတ်၌ဖြစ်သော အိပ်ယာနဲ့ ထိတွေ့ပြီးတော့ ချမ်းချမ်းသာသာ တစ်ခါတည်း အိပ်ပြီးလိုက်သွားတယ်။

အင်း ... ကြာတိုက်ဝမ်းထဲကရှိတဲ့ အလောင်းတော်ရဲ့ ဘုန်းကံ အရှိန်အဝါကြောင့် မယ်တော်ဟာ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ ယူနောသုံးဆယ်ခရီးကို တမုဟုတ်ချင်းဖြင့် သိကြားမင်း မောင်းနှင်၍ရောက်၊ ယူနောသုံးဆယ်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ မြစ်တစ်ခုတွေ့တယ်။ တွေ့တဲ့အခါကျတော့ သိကြားမင်းက ရထားရပ်ပြီးတော့-

အမ္မ ဩတရိတွာ နဒိယံ နာယိတွာ ဥဿိသကေ သာဠကယုဂံ အတ္ထိ၊ တံ နိဝါသေဟိ။

အမ္မ=သမီး...ထ၊ဦး၊ ဟောဒီမှာ မြစ်တစ်ခုရောက်ပြီ။ အမ္မ=သမီး။ ဩတရိတွာ=ရထားမှ သက်ဆင်း၍။ နဒိယံ

၂၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မြစ်အတွင်း၌။ နှာယိတွာ-နှာယာဟိ=ရေချိုးလိုက်ပါ။
နှာယိတွာ=ရေချိုးပြီးသကာလ။ ဥဿိသကေ=သမီးရဲ့ အိပ်
ယာခေါင်းရင်း၌။ သာဋကယုဂံ=အဝတ်အစုံသည်။ အတ္ထိ=ရှိ
၏။ တံ=ထိုအဝတ်အစုံကို။ နိဝါသေဟိ=ဝတ်လိုက်ပါ။

သမီးရဲ့အဝတ်တွေက ဟောင်းနွမ်းတယ်။ ဒီတော့
ဟောဒီမြစ်ထဲမှာ ရေချိုး၊ ရေမနက်ဘူး။ အဲဒီမှာ ရေမိုးချိုး
ပြီးပြီဆိုတော့ သမီးအိပ်တဲ့ အိပ်ယာခုတင် ညောင်စောင်းရဲ့
ခေါင်းရင်းမှာ ဝတ်စုံတစ်စုံရှိတယ်။ နတ်ဝတ်စုံနော်။ သမီး
ဝတ်လာရတာ အင်မတန် နွမ်းနယ်တဲ့အဝတ်တွေ။ ဒါတွေ
ကို ရေသန့်လုပ်ပြီးတော့ စွန့်ပစ်ခဲ့။ အဲဒီသမီးရဲ့ ခေါင်းရင်း
မှာရှိတဲ့ ဝတ်စုံအသစ်ကို သမီးဝတ်ဆင်။ ဝတ်ဆင်ပြီးပြီလို့
ဆိုလို့ရှိယင်-

အန္တောယောဂေ ပုဋ္ဌဘတ္တံ အတ္ထိ၊ တံ ဘုဇ္ဇာဟိ။

အန္တောယောဂေ=ရထား၏အတွင်း၌။ ပုဋ္ဌဘတ္တံ=ထမင်း
ထုပ်ကလေးလဲ။ အတ္ထိ=ရှိ၏။ တံ=ထိုထမင်းထုပ်ကို။ ဘုဇ္ဇာ
ဟိ=ချစ်သမီး စားလေလော့။

ရှေ့ကနေပြီးတော့ သိကြားက ရထားရပ်ပြီး “သမီး
ရထားပေါ်က ဆင်းအုန်း။ ခရီးပန်းတယ်၊ နွမ်းတယ်။ ရှေ့
လဲသွားရမယ့်ခရီးက ရှိသေးတယ်။ ဒီတော့ ဟောဒီချောင်ထဲ
ဒီမြစ်ထဲမှာ မနက်ပါဘူးကွယ်။ ရေဆင်းပြီးတော့ ချိုးလိုက်
ပါ။ ရေချိုးပြီးယင် သမီးအိပ်တဲ့ ခုတင်ညောင်စောင်း ခေါင်း

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ရင်းမှာရှိတဲ့ ဝတ်လဲအစုံနဲ့ သမီးလဲဝတ်လိုက်။ အဝတ်ဟောင်း
တွေ သမီးစွန့်ပစ်လိုက်။ အဲဒီ ရထားထဲမှာဘဲ အဖေ ထမင်း
ထုပ် ယူလာတာရှိတယ်။ အဲဒါ သမီးစားတော့” လို့ သူပြောတဲ့
အတိုင်း မြစ်ထဲဆင်းပြီး ရေချိုးတယ်။

ရေမိုးချိုးပြီးတော့ သိကြားပေးတဲ့ ဝတ်လဲအစုံဝတ်၊
ပြီးပြီဆိုတော့ သိကြားကျွေးတဲ့ ထမင်းထုပ်ထဲက ထမင်း
စား။ ဆင်းရဲသားတော့ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ဒီနေရာမှာ အင်
မတန် သိသာသွားတယ်။ စားပြီးတော့ အသာကလေး
သူညောင်စောင်းပေါ် လျောင်းပြီးတော့ နေတယ်။

ပြီးပြီဆိုတော့ သိကြားက ရထားနှင့်ပြန်၊ နောက်
ယူဇနာသုံးဆယ်နှင့်တယ်။ ဘာမှ ဂျုံးဂျုံး ဂျုံးဂျုံး မရှိဘူး
ပေါ့။ သိကြားကိုယ်တိုင် မောင်းတာဖြစ်တော့ အင်မ တန်
ငြင်ငြင်သာသာနဲ့ ယူဇနာသုံးဆယ်ခရီးကို ညနေချမ်း ကျတော့
ရောက်တယ်။ ကာလစမ္မာနဂိုပြည်က မြို့ရိုးတွေ ပြအိုးတွေကို
ခပ်လှမ်းလှမ်းက မြင်ယင်ပဲ-ဒီကျတော့ မိဖုရားကြီးက အိပ်ယာ
က နိုးပြီ၊ လှမ်းကြည့်လိုက်တော့ ကာလစမ္မာနဂိုပြည်က
မြို့ရိုးတွေ ပြအိုးတွေကို ခပ်လှမ်းလှမ်းက မြင်တဲ့အခါကျတော့-

တာတ ကိံ နာမ နဂရမေတံ။

တာတ=ဖခင်။ ဧတံ နဂရံ=ဤယခု ရှေ့ကမြင်
ရတဲ့ မြို့သည်။ ကိံ နာမ နဂရံ=အဘယ်အမည်ရှိတဲ့
မြို့ပါနည်း။

၂၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကာလစမ္မာနဂရံ အဗ္ဗ။

အဗ္ဗ=ချစ်သမီး။ ကာလစမ္မာနဂရံ=သမီးပြောတဲ့ ကာလစမ္မာနဂိုရ်မြို့ပဲ။

သမီးပြောတဲ့ ကာလစမ္မာနဂိုရ်မြို့ဆိုတာ အဲဒါပေါ့ သမီးရယ်-လို့ ပြောတယ်။

ကိံ ဝဒေသိ တာတ။

တာတ=ဖခင်။ ကိံ ဝဒေသိ=ဘယ့်နှယ်ပြောလိုက်တာလဲ?။ အဖေ ဘယ့်နှယ်ပြောလိုက်တာလဲ-?

နန အမှာကံ နဂရတော ကာလစမ္မာနဂရံ သဠိယောဇန မတ္တကေ ဟောတိ။

အမှာကံ နဂရတော=သမီးတို့ရဲ့နေရာ မိထိလာမြို့မှ။ ကာလစမ္မာနဂရံ=ကာလစမ္မာနဂိုရ်မြို့သည်။ သဠိယောဇန မတ္တကေ=ယူဇနာခြောက်ဆယ်ရဲ့အထက်၌။ ဟောတိ နန= ရှိသည်မဟုတ်ပါလော?။

အဖေဘယ့်နှယ်ပြောလိုက်တာလဲ?။ သမီးတို့နေတဲ့ မိထိ လာပြည်မှ ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်ဆိုတာ ယူဇနာခြောက်ဆယ် ရဲ့ အထက်မှာ ရှိတယ်မဟုတ်ဘူးလား?လို့ ဆိုတော့-

ဧဝံ အဗ္ဗ။ အဟံ ပန ဥဇမဂ္ဂံ ဇာနာမိ။

အဗ္ဗ=ချစ်သမီး။ ဧဝံ=အေး ...သမီးပြောတဲ့ အတိုင်း ယူဇနာခြောက်ဆယ်အထက်မှာ ရှိတာမှန်တယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အဟံ ပန=ငါဖခင်ကတော့။ ဥဇုမဂ္ဂံ=ရထားသွားဖို့ရန်
ဖြောင့်မတ်တဲ့လမ်းကို။ ဇာနာမိ=သိပေ၏။

မှန်တယ်။ သမီးပြောတဲ့အတိုင်း ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်
ဆိုတာ မိထိလာပြည်က ခရီးယူဇနာ ခြောက်ဆယ်အထက်မှာ
ရှိတာတော့ မှန်ပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်း
သွားတဲ့ ရထားလမ်းကို အဖေက သိတယ်သမီးရေ။ ဒါကြောင့်
မြန်မြန်ကြီး ရောက်လာတာလို့ ဒီလိုပြောတယ်။ ပြောပြီးတော့
တဖြည်းဖြည်းမောင်းနှင်လာလို့ ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်တောင်
တံခါးဝလဲရောက်ကရော သိကြားမင်းက ဘာပြောသလဲ-

အဗ္ဗ အမှာကံ ဂါမော ပုရတော အတ္ထိ။

အဗ္ဗ=သမီး။ အမှာကံ=ငါတို့၏။ ဂါမော=ရွာကတော့။
ပုရတော=ဟောဟိုရှေ့နားမှာ။ အတ္ထိ=ရှိသေး၏။

သမီး ... အဖေတို့ရဲ့ရွာက ဟောဒီမြို့ကျော်ပြီးတော့
ဟိုရှေ့နား သွားရလိမ့်အုန်းမယ်။ ဟိုရှေ့နားကျမှ အဖေတို့ရဲ့
ရွာကိုရောက်မယ်။

တွံ ဂန္တော နဂရံ ပဝိသာဟိ။

သမီး..ဟောဒီတံခါးကနေပြီးတော့ ရဲရဲတင်းတင်း မြို့
ထဲဝင်သွားလို့ ပြောတယ်။ ပြောပြီးတော့ ဒီအနားမှာ ရထားက
မိဖုရားဆင်းစေ။ ချမ်းချမ်းသာသာပေါ့လေ။ အတက်တုန်းက
လို ချမ်းချမ်းသာသာပဲ။ မပင်ပန်းဘဲနဲ့ မိဖုရားကြီးကို အဲဒီ
တောင်တံခါးက ဇရပ်ပေါ်မှာထားပြီးတော့ မိမိရွာသွားတဲ့

၃၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ပုံပန်းနဲ့ သိကြားမင်းက အနည်းငယ်မျှ ရထားမောင်းသွားတယ်။ မိဖုရားကြီး မမြင်လောက်တဲ့ နေရာကျတော့ တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ်ကွယ်ပြီးတော့ သိကြားမင်းက တာဝတိံသာနတ်ပြည် ပြန်သွားတယ်။

ဒီသာပါမောက္ခဆရာကြီးက နှမအဖြစ်မွေးစားခန်း

မိဖုရားကြီး ဒီမြို့ထဲဝင်ဘို့ရန်အတွက် အသိလဲ မရှိဘူး။ မျက်စိသူငယ်နဲ့ တစ်ယောက်ထဲ ဒီဧရပ်ပေါ်မှာနေတုန်း ကာလ စမ္မာနဂိုရ်ပြည်က ကျောင်းသားငါးရာလုလင်ပေါင်းငါးရာကို ဝေဒ=ဗေဒင်သုံးပုံနဲ့ အလုံးစုံသော အတတ်များကို သင်ကြား ပြသပေးတဲ့ အရပ်ဒီသာ ဆယ်မျက်နှာ ကြေညာထင်ရှားတဲ့ ပါမောက္ခဆရာကြီးက ကျောင်းသားတွေနဲ့အတူတူ ဂင်္ဂါမြစ်ထဲ ရေချိုးမဟဲ့လို့ဆိုပြီး ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်မြို့တော် တောင် တံခါးကထွက်- ကျောင်းသားတွေနဲ့ ထွက်လာတယ်။ ဧရပ်ပေါ် လှမ်းကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့၊ အဂ္ဂဒေဝီ မဟေသီ မိဖုရားကြီး တစ်ယောက်တည်း ထိုင်နေတာကို လှမ်းမြင်တော့၊ သူ့တပည့်ကျောင်းသားတွေကို “မင်းတို့ဒီအနားမှာ ခဏနေရစ် ခဲ့အုန်း” ဆိုတော့၊ မြင်းတားကလေး ဝရန်တာလေးအတွင်း ပါမောက္ခဆရာကြီးဝင်သွားပြီးတော့၊ မိဖုရားကြီးကိုမြင်လျှင်ပဲ ဝမ်းတွင်းရှိတဲ့ ဘုရားအလောင်းရဲ့ ဘုန်းတေဇော် အာနုဘော် ကြောင့် မိဖုရားကြီးအပေါ်မှာ နှမရင်းနှမငယ်ကဲ့သို့ ချစ်ခင်တဲ့ စိတ်တွေ မေတ္တာသိနေဟတွေ တရိပ်ရိပ်ပွားပြီးတော့-

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဘင်္ဂိနိ ကတရနဂရဝါသိကာ တံ?။

ဘင်္ဂိနိ=နမလေး။ တံ=သင်သည်။ ကတရနဂရ
ဝါသိကာ=အဘယ်မည်သောမြို့၌ နေပါသနည်း?။

“နမရယ် ...ဟုတ်လား၊ ညီမရယ် ...ညီမဟာ ဘယ်မြို့
သူတုန်း၊ ဘယ်မြို့မှာ နေတုန်း” လို့ မေတ္တာရှေ့ထားတဲ့
စကားများနဲ့ မေးမြန်းလိုက်တယ်။

တာတ မိထိလာယံ အရိဋ္ဌဇနကရညော အဂ္ဂမဟောသီမိ။

တာတ=အိုဖခင်။ အဟံ=ကျွန်တော်မသည်။ မိထိလာ
ယံ=မိထိလာပြည်အရပ်၌။ အရိဋ္ဌဇနကရညော=အရိဋ္ဌဇနက
မင်းတရားကြီး၏။ အဂ္ဂမဟောသီ=တောင်ညာတင်ထား မိဖု
ရားကြီးသည်။ အမိ=ဖြစ်ပါပေ၏။

အရွယ်အားဖြင့် ပုဏ္ဏားကြီးက ဖခင်လိုခေါ်လောက်တဲ့
အရွယ်၊ အရွယ်လဲကြီးပါပြီ။ ဒီက လေးဆယ်-လေးဆယ်ကျော်
လောက် မိဖုရားကြီးကရှိတော့ “ဖခင်... ကျွန်မဟာ မိထိလာ
ပြည်က အရိဋ္ဌဇနကမင်းတရားကြီးရဲ့ အဂ္ဂမဟောသီ မိဖုရား
ခေါင်ကြီးပါပဲ”။

အမ္မ ဣဓ ကသ္မာ အာဂတာ သိ?။

အမ္မ=သမီး။ ဣဓ=ဤအရပ်သို့။ ကသ္မာ=အဘယ်
ကြောင့်။ အာဂတာ=လာရောက်သည်။ အသိ=ဖြစ်သနည်း?။

အမလေး... အဂ္ဂဒေဝီ မဟောသီမိဖုရားကြီးဖြစ်ပါလျက်

၃၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဘာပြုလို့ ဒီကာလစမ္မာနဂိုရ်ဆိုတဲ့ မြို့ငယ်ကလေးကို အရှင်
မိဖုရားကြီး လာရတုန်း? လို့ မေးတယ်။

တာတ ပေါလဇနကေန ရာဇာ မာရိတော။

တာတ=ဖခင်။ ပေါလဇနက=ပေါလဇနကခေါ်ငြား။
အိမ်ရှေ့မင်းသားက။ ရာဇာ=အရိဋ္ဌဇနကမင်းတရားကို။ မာရိ
တော=သတ်စေအပ်လေပြီ။

ပေါလဇနက ညီတော်အိမ်ရှေ့မင်းသားက နောင်တော်
ဖြစ်တဲ့ အရိဋ္ဌဇနကမင်းတရားကို သူ့ရဲမက်တော်တွေနဲ့ သတ်
စေတယ်။ စစ်ပွဲမှာပေါ့လေ။

အထာဟံ ဘိတာ “ဂဗ္ဘံ အနုရက္ခိဿာမိ” တိ အာဂတာ။

အထ=ထိုသို့ အရိဋ္ဌဇနကမင်းတရားစစ်ပွဲမှာ ကျဆုံး
သော ကာလ၌။ အဟံ=ကျွန်တော်မသည်။ ဘိတာ=ကြောက်
လန့်သည်ဖြစ်၍။ ဂဗ္ဘံ=ကြာတိုက်ဝမ်း၌ ရှိတဲ့သားကို။ အနု
ရက္ခိဿာမိ=မပျက်စီးအောင် ငါစောင့်ရှောက်ပေးအံ့။ ဣတိ=
ဤသို့ကြံ၍။ ဣမ=ဤအရပ်သို့။ အာဂတာ=လာသည်။ အမိ=
ဖြစ်ပါပေ၏။

အမ္မ ဣမသ္မိံ ပန တေ နဂရေ ကောစိ ဉာတကော
အတ္ထိ?။

အမ္မ=သမီး။ ဣမသ္မိံ နဂရေ=ဤကာလစမ္မာနဂိုရ်
ပြည်၌။ တေ=သမီး၏။ ကောစိ=တစုံတယောက်သော။
ဉာတကော=ဆွေမျိုးရင်းချာသည်။ အတ္ထိ ပန=ရှိသလော?။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

နတ္ထိ တာတ။

သမိး...ဒီလိုဆိုယင် ဒီစမ္မာနဂိုရ်ပြည်မှာ သမိးနဲ့ ဆွေမျိုး
ရင်းချာ တစ်ဦးတစ်ယောက်များ ရှိသလား?လို့ မေးတယ်။

နတ္ထိ တာတ=မရှိပါဘူး ဖခင်၊ မရှိပါဘူး အဖေလို့
ဒီလိုပြောတယ်။ အဲဒီလိုပြောလိုက်တဲ့အခါကျတော့-

တေန ဟိ မာ စိန္တယိ။

တေန ဟိ=သို့ပြီးတကား။ မာ စိန္တယိ=ထွေရာလေးပါး
အကြံများ အားမငယ်နဲ့။

အဟံ ဥဒိစ္စုဗြာဟ္မဏော မဟာသာလော ဒီသာ
ပါမောက္ခအာစရိယော။

အဟံ=ငါသည်။ မဟာသာလော=များသောဥစ္စာနှင့်
ရှိသော။ ဒီသာပါမောက္ခအာစရိယော=အရပ်ဒီသာ ကြေ
ညာထင်ရှား ပါမောက္ခဆရာကြီးတစ်ပါး ဖြစ်ပေသော။
ဥဒိစ္စုဗြာဟ္မဏော=အမျိုးအနွယ်ဇာတ် မြင့်မြတ်သော ပုဏ္ဏားတစ်
ယောက်ဖြစ်ပါပေ၏။

အဟံ တံ ဘဂိနိဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ပဋိဂေါဿာမိ။

အဟံ=ငါသည်။ တံ=သင်ချစ်သမီးကို။ ဘဂိနိဋ္ဌာနေ=
ညီမငယ် နှမငယ်အရာ၌။ ဌပေတွာ=ထား၍။ ပဋိဂေါဿာမိ=
ပြုစု လုပ်ကျွေးပါအံ့။

တံ ပန “ဘာတိကာ” တိ မံ ဝတွာ ပါဒေသု ဂဟေတွာ
ပရိဒေဝ။

၃၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ပန=အထူးစကား ငါပြောကြားလိုတာကတော့။ တွံ= သင်သည်။ ဘာတိကာ=မောင်တည်း။ ဣတိ=ဤသို့။ မံ= ငါ့ကို။ ဝတွာ=ခေါ်ဆို၍။ ပါဒေသု=ငါ့ခြေတို့၌။ ဂဟေတွာ= ဖက်ပြီးတော့။ ပရိဒေဝ=ငိုကြွေးလော့။

ဘာမှ မပူပန်နဲ့၊ ထွေရာလေးပါး အကြံများပြီး ကြောက် အားတွေ ပိုမနေနဲ့။ ကျွန်ုပ်သည် ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်မှာ အင်မတန် ထင်ရှားတဲ့ ပါမောက္ခဆရာကြီးလဲ ဖြစ်တယ်။ စီးပွားဥစ္စာလဲ အင်မတန် များပြားပါတယ်။ ကျွန်ုပ်သည် အရှင်မိဖုရားခေါင်ကြီးကို ညီမငယ်အရာမှာ ထားပြီးတော့ မွေးကျွေးပါမယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်ခုအကြံပေးချင်တယ်။

ဘယ်နှယ်လဲ၊ မိဖုရားကြီးက “မောင်ကြီးနဲ့ ကွဲနေတာ ကြာပြီလို့ မောင်ကြီး...မောင်ကြီးဟူ၍ ခေါ်ဆိုပြီးသကာလ ကျွန်ုပ်ခြေထောက်ကို ဖက်ပြီးတော့ ငိုစမ်းပါ”တဲ့။ ဒါမှ လူ အားလုံးက မောင်နှမ တွေတဲ့ပုံပေါ်ရမှာ။

ပြောတဲ့အတိုင်း မိဖုရားကြီးက ဒီသာပါမောက္ခ ပုဏ္ဏား ဆရာကြီးရဲ့ ခြေထောက်ကို ဖက်ပြီးသကာလ “မောင်ကြီး မောင်ကြီး”နဲ့ ဟစ်အော်ကြွေးကြော် ငိုကြွေးမြည်တမ်းတော့ ပုဏ္ဏားကြီးကလဲပဲ တကတဲ အင်မတန် ကွဲကွာတာ ကြာနေတဲ့ နှမငယ်နဲ့ တွေ့ရတဲ့အနေနဲ့ ပုဏ္ဏားကြီးကလဲ ငို၊ နှစ်ယောက် ပေါ့လေ၊ ပြိုင်တူငိုနေကြတယ်။

တကတဲ သူတို့နှစ်ယောက် ငိုသံကြားတော့ ပြင်ဘက် နားကရှိတဲ့ ကျောင်းသားတွေက ဒီအထဲ ဝင်လာတယ်။

မဟာစနကဇာတ်တော်

အာစရိယ ကိံ ဖတ ဟောတိ?။

အာစရိယ=ဆရာကြီး။ တေ=သင်ဆရာကြီးနဲ့။ အယံ= ဤအမျိုးသမီးသည်။ ကိံ ဟောတိ=ဘယ်လိုတော်စပ်ပါသလဲ ဆရာကြီး?။

ဆရာကြီး ... ဆရာကြီးနဲ့ ဒီအမျိုးသမီးနဲ့ ဘယ်လို ဆွေမျိုး တော်စပ်သတန်းလို့ ဆိုတော့ ပါမောက္ခဆရာကြီး က-

ကိနိဋ္ဌဘဂိနိံ မေ ဒေသာ၊ အသုကကာလေ နာမ မယာ ဝိနာ ဇာတာ။

ဒေသာ=ဤသူငယ်မသည်။ မေ=ငါ၏။ ကနိဋ္ဌဘဂိနိံ= ညီမငယ်ကလေးတည်း။ (သူဟာကွယ်-ငါ့ရဲ့ ညီမငယ်ကလေး ကဲ့၊ နှမငယ်ကလေး၊ နှမအထွေးကလေး) အသုကကာလေ နာမ=ဤအမည် ဤအမည်ရှိသော အခါကာလတုန်းက။ မယာ=ငါနှင့်။ ဝိနာ=ကွေ့ကွင်း၍ သွားသည်။ ဇာတာ=ဖြစ်ခဲ့ လေပြီ။

ဟိုလွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ့်ငါးနှစ်လောက် ဆယ့်ခြောက်နှစ် လောက်ကတည်းကိုက ငါ့ညီမနဲ့ ငါ့ကွဲပြီးတော့သွားတာ အနှစ်ဆယ့်ငါးနှစ် ဆယ့်ခြောက်နှစ် ကြာပြီဆိုပါစို့။ ဒီလို ပြောလိုက်ယင် တပည့်တွေက အားပေးတယ်။

တဝ ဘဂိနိံ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ မာ စိန္တယိတ္ထ အာစရိယ။

၃၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အာစရိယ=ဆရာကြီး။ တဝ ဘဂိနိ=ဆရာကြီးရဲ့ နှမငယ်ကို။ ဒိဋ္ဌကာလတော=မြင်တွေ့ရတဲ့အချိန်မှ။ ပဋ္ဌာယ= စ၍။ မာ စိန္တယိတ္ထ=ထွေရာလေးပါး အကြံများ၍ မနေပါနဲ့။

အိမ်သာ တစ်ခါတည်း ပြန်ခေါ်ခဲ့ပါတော့၊ ဘာမှ အား လဲမငယ်ပါနဲ့။ အင်း... အကြံတွေ ထွေရာလေးပါး များမနေ ပါနဲ့ ဆရာကြီးလိုဆိုတော့၊ ကိုင်း... ဒါဖြင့်ကောင်းပြီ။ အိမ်သွား ပြီးတော့ ရထားပေါင်းချုပ်၊ (ရထားပေါင်းချုပ်လိုဆိုတာ လုံလဲတဲ့ ရထားကြီးပေါ့။) ကိုင်း... တပည့်တို့ အိမ်သွားပြီးတော့ ရထားပေါင်းချုပ် ယူခဲ့စမ်း။ ဆရာကြီးစီးတဲ့ လုံလုံလဲလဲ ရထားကြီး။ ရောက်ပြီဆိုတော့။ ကိုင်း... ငါ့နှမ ဟောဒီ ရထား ပေါင်းချုပ်ထဲတက်၊ တက်ပြီးပြီ၊ တင်ပြီးပြီ၊ တောင်းလေး ရောပေါ့၊ ခြင်းတောင်းလေးလဲ အကုန်တင်ပြီးပြီဆိုတဲ့အခါ ဆရာကြီးက ဘာပြောလဲ- ရထားမလွတ်သေးဘူး။

တာတာ ဝေါ ဂန္ဓာ ဗြာဟ္မဏိယာ မမ ကနိဋ္ဌဘဂိနိဘာဝံ ကထေတွာ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကာတုံ ဝဒေထ။

တာတာ=အမောင်တို့။ ဝေါ=အမောင်တို့သည်။ ဂန္ဓာ ဂစ္ဆထ=သွားကြပါ။ (တပည့်တို့ အလျင်သွားကြပါ)။ ဂန္ဓာ= သွားပြီး၍။ ဗြာဟ္မဏိယာ=အိမ်ရှင် ပုဏ္ဏေးမကြီးအား။ မမ=ငါ၏။ ကနိဋ္ဌဘဂိနိဘာဝံ=နှမငယ်ရဲ့ အဖြစ်ကို။ ကထေတွာ=ကထေထ=ပြောဆိုထားနှင့်ကြပါ။

မောင်တို့... သွားနှင့်ကြကွယ်၊ သွားပြီးတော့အလျင်ဦးစွာ

အိမ်မှာရှိတဲ့ ဆရာကတော်ပုဏ္ဏေးမကြီးကို ငါ့နှမလေး
တွေ့လာတဲ့အကြောင်း ကြိုတင်ပြီး မောင်တို့ပြောထားကြ။

ကထေတွာ=ပြောဆိုပြီးသကာလ။ သဗ္ဗကိစ္စာနိ=ပြုဘွယ်
ကိစ္စအလုံးစုံတို့ကို။ ကာတံ=ပြုခြင်းငှာ။ ဝဒေထ=ပြောနှင့်ကြပါ။

အိမ်မှာပြင်စရာ ဆင်စရာ ထမင်းချက်စရာကအစ
အစစ အရာရာ ပြုဘွယ်ကိစ္စအဝဝတို့ကို ပြုထားဘို့ရန်အတွက်
မောင်တို့ ပြောထားနှင့်ကြပါ- ဆိုပြီးတော့ အထောက်တော်
ကျောင်းသားဆယ်ယောက် လွှတ်လိုက်တယ်။ သွားကြတယ်။

ဟိုကျ ပြောတော့ “ဆရာကတော်ကြီး -- ဆရာကြီးရဲ့
အနှစ်နှစ်ဆယ်လောက် ကွဲကွာနေတဲ့ နှမငယ်တစ်ယောက်
ဟောဒီမြို့တံခါးမှာ တွေ့လာလို့ အခုရထားပေါင်းချုပ်နဲ့
တင်ပြီးတော့ လွှတ်လိုက်တယ်။ ဆရာကြီးက မှာလိုက်တယ်။
နေရာထိုင်ခင်းပေးပြီးတော့ ဧည့်ခံကျွေးမွေး ပြုစုပြီးတော့
ချမ်းချမ်းသာသာ ထားလိုက်ပါကဲ့” ဆိုပြီးတော့ ပုဏ္ဏေးမ
ကြီး (အိမ်ကရှိတဲ့ ဆရာကတော်ကြီး)က နေရာထိုင် ခင်းပြင်။
တကတဲ ကျကျနန ဆီးကြိုပြီးတော့ မိဖုရားခေါင်ကြီးကို
ပေါ့လေ။ တယုတယ နေရာထိုင်ခင်းများ ပေးပြီးတော့
ရေမိုးတိုက်လို့ ပေးလို့ကျွေးလို့ အပန်းဖြေပြီးတော့မှ ကိုင်း ...
အိပ်ယာမှာ ချမ်းချမ်းသာသာ အိပ်လိုက်ပါအုန်း။ ခရီးယူဇော
ဝေးကွာတဲ့အရပ်က လာရတာ ခရီးပန်း နွမ်းလှပြီဆိုပြီးတော့
အအိပ်ခိုင်းတယ်။ ချမ်းချမ်းသာသာ။

၃၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးကလဲပဲ ဂင်္ဂါမြစ်က ရေချိုးပြီး တော့ ပြန်လာတဲ့အခါကျတော့ နေဝင်ဖျိုးဖျ ယမင်းစားချိန် ကျတော့ ယမင်းပွဲ ဆရာကတော်ကြီးနဲ့ ဆရာကြီးတို့ထိုင် ကြယင်ပဲ-

ဘင်္ဂိနံ မေ ပက္ခောသထ။

ဟို ငါ့နှမလေး ခေါ်လိုက်ပါအုန်း။ ယမင်းအတူတူ လက်ဆုံစားရအောင် ဆိုပြီးတော့ အဲဒီမိဖုရားခေါင်ကြီးကို တစ်ဝိုင်းတည်းစားတယ်။ အေး ... ဇနီးမောင်နှံ မောင်နှမသုံး ယောက်ဆိုကြပါစို့။

နေ့စဉ် နေ့စဉ် စားလို့ အချိန်ကာလ အတော်ညောင်းတဲ့ အခါကျတော့-

သာ န စိရဿေဝ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။

သာ=ထိုမိဖုရားခေါင်ကြီးသည်။ န စိရဿေဝ=မကြာ မြင့်မီပင်လျှင်။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ=ရွှေရောင်အဆင်း ဝါဝင်းသော အဆင်းရှိသော။ ပုတ္တံ=သားတော်ကို။ ဝိဇာယိ=ဖွားမြင်ခဲ့လေပြီ။

မဟာဇနကဗျားတော်မူခြင်း

တစ်နေ့တော့ ကိုးလလွန်မြောက် ဆယ်လရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ရွှေအဆင်းဝါဝင်းတဲ့ အသွေးအရောင်ရှိတဲ့ သားတော်ကလေးဖွား။ ဖွားတယ်ဆိုယင်ပဲ ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးက သိပြီးသား။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

“ဪ...သူ့ခမည်းတော်က အရိဋ္ဌဇနကတဲ့။ သူ့ရဲ့ ဘိုးတော်က မဟာဇနကတဲ့။ ဒီတော့ ဒီကလေးကို ဘိုးတော်ရဲ့ နာမည်၊ ဘိုးတော်ရဲ့ အမွေအနှစ်ဖြစ်တဲ့ မဟာ ဇနကဆိုတဲ့ နာမည်ပေးမှဘဲ” ဆရာကြီးက မြင်လိုက်တာ။

အဲဒီလိုစဉ်းစားပြီးတော့-

“မဟာဇနကကုမာရော” တိဿ အယျကသန္တကံ နာမမကာသိ။

အဿ=ထိုဘုရားအလောင်း သတို့သားအား။ မဟာဇန ကကုမာရောတိ=မဟာဇနကမင်းသားဟူ၍။ အယျကသန္တ ကံ=အဘိုးရဲ့ အမွေအနှစ် ဥစ္စာဖြစ်သော။ နာမံ=အမည်ကို။ အကာသိ=မှည့်ခေါ်ပေးခဲ့လေပြီ။

ဖွားကတည်းက ဟုတ်လား၊ ဘမျိုးဘိုးတူဆိုတဲ့အတိုင်း အဘိုးနည်းအတူ မိထိလာပြည်ကြီးကို စိုးအုပ်တော်မူမည့် အတိတ်နိမိတ် ကောက်ပြီးသကာလ “မဟာဇနကမင်းသား” လို့ အဘိုးရဲ့ နာမည် တစ်ခါတည်းယူပြီး မှည့်ထားတယ်။

မုဆိုးမသားဟု ဆိုခံရခြင်း

အဲဒီလိုမှည့်လို့ မဟာဇနက အလောင်းတော်မင်းသား အရွယ်လေးနည်းနည်းမြောက် ရောက်လာတဲ့ကာလကျပြီ။ ဆယ်နှစ် ဆယ့်နှစ်နှစ်ဆိုပါစို့။ ကစားတဲ့အရွယ် လူမမယ် အချိန်မြောက် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ တခြားကလေးတွေနဲ့

၄၀ . တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ တရားတော်

ကစားပြီ။ ရပ်ထဲရွာထဲမှာ ဆိုတာကတော့ ရန်စက အင်မတန် များတာ။ ကိုယ်က တရားနေပေမဲ့ ဟိုတစ်ဖက်က မတရား တော့ တော်တော်ကြာတော့ ရန်ဖြစ်တယ်။ ရန်ဖြစ်ပြီဆိုလိုရှိယင် ဒီဘုရားအလောင်း မဟာဇနကမင်းသားက အမျိုးကလဲ အသမ္ဘိန္ဒူခတ္တိယမျိုး၊ ဘာမှအနွယ်ဇာတ် မရောယှက်တဲ့ အသမ္ဘိန္ဒူခတ္တိယမျိုးလဲဖြစ်တယ်။ အားအင်ဗလကလဲ ကောင်းတယ်။ မင်းမာန်ကလဲကြီးတယ်။ ကလေးတွေဆိုယင် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ကိုင်ပြီးသကာလ ထိုးတယ်။ ရန်ဖြစ်ပြီဆိုယင် သူ့ကို ဘယ်သူမှ နိုင်အောင် မထိုးနိုင်ဘူး။

ငိုပြီ ... ကလေးတွေက ငိုပြီဆိုလိုရှိယင် သူ့ကလေးမိဘ တွေက-

ကေန ပဟဋ္ဌာ?။

ဒို့ကလေး လက်သီးနဲ့ ထိုးတာ ဘယ်သူတုန်းလဲဟဲ့? - လို့ ဒီလိုမေးလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ကလေးတွေက-

“ဝိဝေါပုတ္တောန = ဟောဟို မုဆိုးမသားက ကျွန်တော် တို့ကို လက်သီးနဲ့ ထိုးသဗျ” လို့ ကလေးတွေက ငိုကြီးချက်မနဲ့ မိဘကို တိုင်ကြတယ်။ သူတို့သားတွေ ငိုတော့ “ဟဲ့ ဒို့သား လက်သီးနဲ့ ထိုးတာ ဘယ်သူတုန်း” “ဟောဟို မုဆိုးမသား ကလေးက ထိုးသဗျာ” သူတို့ကမြောတော့ မဟာဇနက မင်းသားက စဉ်းစားတယ်။

ဣမေ မံ “ဝိဝေါပုတ္တော” တိ အဘိဏ္ဍံ ဝဒန္တိ။

ဣမေ=ဤကလေးသူငယ်တို့သည်။ မံ=ငါ့ကို။ ဝိဝေါ
ပုတ္တောတံ=မုဆိုးမသားဟူ၍။ အဘိဏှံ=မပြတ်။ ဝဒန္တိ=ပြော
ဆိုကြကုန်၏။

ဒီကလေးတွေက ငါ့ကို မုဆိုးမသား၊ မုဆိုးမသားနဲ့
ရန်ဖြစ်တိုင်း ငါ့ကိုပြောကြတယ်။

ဟောတု၊ မမ မာတရံ ပုစ္ဆိဿာမိ။

ဟောတု=ရှိပစေအုန်းဟဲ့။ မမ=ငါ၏။ မာတရံ=မွေးမိခင်
ကျေးဇူးရှင်ကို။ ပုစ္ဆိဿာမိ=အကြောင်းအရာ ခပ်သိမ်း မေး
မြန်းကြည့်ရှုဦးမယ်လို့ ဒီလိုအကြံဖြစ်ပြီး အိမ်ပြန်လာတယ်။
မယ်တော်ဆီ ရောက်တဲ့အခါကျတော့-

အမ္မ ကော မယံ ပိတာ?။

အမ္မ=မွေးသမိခင် ကျေးဇူးရှင်ဘုရား။ မယံ=အကျွန်ုပ်၏။
ပိတာ=မွေးသဖခင် ကျေးဇူးရှင်ကား။ ကော=အဘယ် ပါနည်း?။

ဘယ်သူလဲ အမေ-- မယ်မယ်၊ ကျွန်တော်ရဲ့ ခမည်း
တော်ဟာ ဘယ်သူတုန်းလို့ မေးတဲ့အခါကျတော့ မိဖုရားကြီး
ကလဲဖုံးကွယ်ပြီးတော့ ပြောရှာတယ်။

တာတ ဗြာဟ္မဏော တေ ပိတာ။

တာတ=ချစ်သား။ ဗြာဟ္မဏော=အခုမြင်နေရတဲ့
ပါမောက္ခဆရာကြီးသည်။ တေ=သင်ချစ်သား၏။ ပိတာ=
အဖပေတည်း။

၄၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကဲ ...အခုမြင်နေရတဲ့ ပါမောက္ခဆရာကြီးဟာ မင်းအဖေ ပေါ့လို့ တကတဲခကားနည်းရန်စဲနဲ့ မိဖုရားကြီးက ပြောလိုက် တဲ့အခါကျတော့ ကျေနပ်သွားပြန်တယ်။

နောက်တစ်နေ့ ကလေးတွေနဲ့ ကစားပြန်ရော။ ဒီလိုပဲ ကလေးတွေက မတရားကြလို့ ရန်ဖြစ်ပြန်၊ ထိုးလိုက်ပြန် တော့ “ဟေ့-ဒို့သားဘယ်သူထိုးတာလဲကွ” ဆိုတော့၊ “ဟောဟို မုဆိုးမသား ထိုးသဗျ”၊ မုဆိုးမသားကထိုးသဗျနဲ့။”

ဝိဝေါပုတ္တေန ပဟဋ္ဌာ။

ဝိဝေါပုတ္တေန=မုဆိုးမသားသည်။ ပဟဋ္ဌာ=ကျွန်ုပ်တို့ကို လက်သီးနဲ့ ထိုးအပ်ပါတယ်လို့ ပြောတော့-မုဆိုးမသားကွ။ မုဆိုးမသား လက်သီးပြင်းသကဲ့နဲ့ ပြောကြတယ်။

ဒီတော့ မဟာဇနကမင်းသားက-

နန ဗြာဟ္မဏော မေ ပိတာ။

ဟေ့ မဟုတ်ဘူးကွတဲ့။ ငါ့အဖေက ပုဏ္ဏားကြီးကွတဲ့။ ဟောဒီ ဒီသာပါမောက္ခပုဏ္ဏားကြီးတဲ့။

ဒီတော့ ကလေးတွေကပြန်ပြောတယ်။

ဗြာဟ္မဏော ကိံ တေ ဟောတိ?။

ဗြာဟ္မဏော=ဒီသာပါမောက္ခ ပုဏ္ဏားကြီးသည်။ တေ=သင်နင့်။ ကိံ ဟောတိ=ဘာတော်လို့လဲ?။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

တကတဲ မင်းနဲ့ ပုဏ္ဏားကြီးနဲ့ ဘာတော်လို့လဲ၊ မင်းက
နောက်မှရောက်လာတာ။ ဒို့မျက်မြင်။ ဟင်း ... ကလေးတွေ
ကပေါ့လေ။ တကတဲ ပုဏ္ဏားကြီးနဲ့ မင်းအမေနဲ့ အသီး
အခြားနေကြတယ်။ တကတဲ ပုဏ္ဏားကြီးနဲ့ မင်းနဲ့ဘာတော်
လို့လဲ။ မင်းဟာပုဏ္ဏားကြီးရဲ့သား ဘာဟုတ်ရမလဲနဲ့ ဝိုင်း
ပြောကြတယ်။

ပြောပြန်တော့ ဘုရားအလောင်း မဟာဇနက စဉ်းစား
ပြန်တယ်။

ဣမေ မံ “ဗြာဟ္မဏော တေ ကိံ ဟောတိ” တိ အဘိ
ဏှံ ဝဒန္တိ။

ဣမေ=ဤသူတို့သည်။ မံ=ငါ့ကို။ ဗြာဟ္မဏော=ပါ
မောက္ခပုဏ္ဏားကြီးသည်။ တေ=သင်နှင့်။ ကိံ ဟောတိ=
ဘယ်လိုတော်စပ်လို့လဲ။ (ဘာမှမတော်စပ်ဘူး။) ဣတိ=ဤ
သို့။ အဘိဏှံ ဝဒန္တိ=အမြဲမပြတ် ပြောကြားကြကုန်၏။

မာတာ မေ ဣဒံ ကာရဏံ ယထာဘူတံ န ကထေသိ။
မေ=ငါ၏။ မာတာ=မွေးမယ်တော်သည်။ ဣဒံ
ကာရဏံ=ဤအကြောင်းကို။ ယထာဘူတံ=အမှန်အတိုင်း။
န ကထေသိ=မပြောကြားပေ။ မယ်တော်ဟာ ငါ့ကို ဒီအကြောင်း
အမှန်အတိုင်း ပြောဟာမဟုတ်ဘူးတဲ့။

သာ အတ္တနော မနေန မေ န ကထေသတိ။

၄၄ ဝိပဿနာရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

သာ=ထို ငါ့မွေးမယ်တော်သည်။ အတ္တနော မနေန=
သူ့စိတ်အတိုင်းသာဖြင့်။ မေ=ငါ့အား။ န ကထေဿတိ=
အမှန်အတိုင်း ပြောလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

ဟောတု, ကထာပေဿမိ နံ။

ဟောတု=ရှိပစေအုန်း။ နံ=ထို မွေးမယ်တော်ကို။ ကထာ
ပေဿာမိ=အမှန်အတိုင်း ပြောကြားစေမယ်။

ခမည်းတော်အမည်မေးခန်း

စဉ်းစားပြီးတော့ အိမ်ပြန်သွားတဲ့အခါ မယ်တော်ရဲ့
ရင်ခွင်မှာ ထိုင်လို့ နို့ချိုအေးတိုက်ကျွေးတဲ့ အချိန်အခါကာလ
မှာ မယ်တော်ရဲ့ ရင်သားကိုက်ပြီးသကာလ-

အမ္မ မေ ပိတရံ ကထေဟိ။

အမ္မ=မွေးမယ်တော်။ မေ=ငါ၏။ ပိတရံ=ဘခမည်း
တော်ကို။ ကထေဟိ=အမှန်အတိုင်းပြောကြားပါ။

သစေ န ကထေဿသိ၊ ထနံ တေ ဆိန္ဒိဿာမိ။

သစေ န ကထေဿသိ=အကယ်၍ အမှန်အတိုင်း
မပြောကြားဘူးပဆိုယင်။ တေ=သင်မယ်တော်၏။ ထနံ=
သားမြတ်တော်ကို။ ဆိန္ဒိဿာမိ=ပြတ်အောင်ကိုက်ပစ်လိုက်
မယ်။ ဒီလိုပြောတော့ ဒီတစ်ချိန်မှာတော့ မိဖုရားကြီးက
မလှည့်ဖျားနိုင်ဘူး။ ကလေးကို မလှည့်စားနိုင်ပဲနဲ့ အမှန်
အတိုင်းပြောတယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

တာတ တံ မိထိလာယံ အရိဋ္ဌဇနကရညော ပုတ္တော။

တာတ=ချစ်သား။ တံ=သင်သည်။ မိထိလာယံ=မိထိ
လာပြည်အရပ်၌။ အရိဋ္ဌဇနကရညော=အရိဋ္ဌဇနကမင်းတရား
၏။ ပုတ္တော=သားကြီးပါပေ။

မောင် ... စကားနည်းရန်စေ အယင်တစ်ခါ အမေ
အမောင်ကို လှည့်ဖျားပြီး ပြောကြားလိုက်တာ။ တကယ် အမှန်
ဆိုတော့ မောင်ဟာ မိထိလာပြည်ကြီး ရှင်ဘုရင် အရိဋ္ဌဇနက
မင်းတရားကြီး၏ တစ်ဦးတည်းသော သားဖြစ်ပါတယ်။

ပိတာ တေ ပေါလဇနကေန မာရိတော။

တေ=သင်သားတော်၏။ ပိတာ=ခမည်းတော်ကို။ ပေါလ
ဇနကေန=မောင့်ရဲ့ ဘထွေးတော် ပေါလဇနက အိမ်ရှေ့
မင်းသားက။ မာရိတော=သတ်အပ်ပြီ။

မောင့်ခမည်းတော်ကို မောင့်ဘထွေးတော်ဖြစ်တဲ့ ပေါလ
ဇနက အိမ်ရှေ့မင်းသားက စစ်ပွဲမှာ သတ်ပစ်လိုက်လို့
ခမည်းတော်နတ်ရွာလားခဲ့ပြီ။

အဟံ တံ အနုရက္ခန္တိ ဣမံ နဂရံ အာဂတာ။

အဟံ=ငါ့မယ်တော်သည်။ တံ=သင့်ကို။ အနုရက္ခန္တိ=
မပျက်မပျောက်အောင် စောင့်ရှောက်နေသည်ဖြစ်၍။ ဣမံ
နဂရံ=ဤကာလစမ္မာနဂိုရ်မြို့ကို။ အာဂတာ=လာခဲ့လေပြီ။

မောင့်ကိုပျောက်မသွားအောင် အမေစောင့်ရှောက်လို့

၄၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကျားကုတ်ကျားခဲ ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ဤကာလစမ္မာနဂိုဏ်ပြည်သို့ အမေရောက်အောင် လာခဲ့ရတယ်။

အယံ ဗြာဟ္မဏော မံ ဘဂိနိဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ပဋိဇဂ္ဂတိ။

အယံ ဗြာဟ္မဏော=ဤဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးသည်။ မံ= ငါ့ကို။ ဘဂိနိဋ္ဌာနေ=နှမငယ်အရာ၌။ ဌပေတွာ=ထား၍။ ပဋိဇဂ္ဂတိ=ကျွေးမွေးပြုစုလုပ်ကျွေးနေရှာပါပေ၏။

အမှန်အတိုင်းပြောတော့ “ဒီလိုလား မွေးမယ်တော်” “ဟုတ်တယ် ဒီအတိုင်းအမှန်ပဲ။ မယုံယင် မင်း ဟောဒီပါမောက္ခဆရာကြီး သွားမေးကြည့်။ ဒို့ဖြစ်ရပ်ကို ပါမောက္ခဆရာကြီးကို ငါအကြွင်းအကျန်မရှိ အကုန်လုံးပြောပြီးသား” လို့ဆိုတော့ ယုံပါပြီ။ သူ့စိတ်လဲသူသိတယ်။ သူဟာ မင်းသားပဲဆိုတာ ဒီတစ်ချိန်မှာ ကောင်းကောင်းကြီးသိသွားတယ်။

သီတဲအချိန်ကစပြီးတော့နောက်မယ် ကလေးတွေနဲ့ ကစားတယ်။ ရန်ဖြစ်တယ်။ ကလေးတွေကို လက်သီးနဲ့ထိုး၊ ဟေ့ မုဆိုးမသားလို့ ဘယ်လောက်ဆိုဆို စိတ်မဆိုးတော့ဘူး။ ဒီအချိန်ကစပြီး မုဆိုးမသားဆိုပေမဲ့ မုဆိုးမသားမှ မဟုတ်ပဲ စိတ်မဆိုးဘူး။ ထိပ်တော့ ထိုးလိုက်တာပဲ နိုင်အောင်တော့။ အင်း...မင်းသားပီပီ ရန်ဖြစ်တယ်ဆိုယင် ကလေးတွေမဟုတ်တာလုပ်လို့ ရန်ဖြစ်တယ်။ နာနာကြီးထိုးတယ်။

အဲဒီလိုနဲ့ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ပေါ့လေ၊ ဆယ်နှစ် ဆယ်တစ်နှစ် ဆယ်နှစ်နှစ် ဆိုသလို ဒီလိုအရွယ်ကလေး

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ရောက်လာတဲ့အခါကျတော့ အလောင်းတော် မဟာဇနကမင်း
သား ပညာသင်တဲ့အချိန် ပညာတတ်မြောက်တဲ့အချိန်ကို
အဋ္ဌကထာက-

သော သောဋ္ဌသဝဿဗ္ဗန္တ ရေယေဝ တယော ဝေဒေ စ
သဗ္ဗသိပ္ပါနိ စ ဥဂ္ဂဏှိ။

စာပိုဒ်နှစ်ပိုဒ်နဲ့ အလောင်းတော်ရဲ့ ဘဝဖြစ်စဉ်ပေါ့
လေ ဆယ့်ခြောက်နှစ်အတွင်းမှာ အခြေအနေကို ဖော်ပြထား
တယ်။

သော=ထိုအလောင်းတော် မဟာဇနကမင်းသားသည်။
သောဋ္ဌသဝဿဗ္ဗန္တ ရေယေဝ=တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်အတွင်း၌
ပင်လျှင် (ဝါ) တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်မပြည့်ခင် ၁၂-နှစ်၊ ၁၃-
နှစ်၊ ၁၄-နှစ်၊ ၁၅-နှစ်ဆိုတဲ့ ဒီလေးနှစ်ရာသီအရွယ်လောက်
ပင်လျှင်။ တယော ဝေဒေ စ=ဗေဒင်သုံးပုံတို့ကိုလည်းကောင်း။
သဗ္ဗသိပ္ပါ နိ စ=ခပ်သိမ်းသော မင်းသားတို့ တတ်မြောက်ရာရာ
အဋ္ဌာရသ သိပ္ပအတတ်မျိုးတို့ကို လည်းကောင်း။ ဥဂ္ဂဏှိ=
သင်ကြားတတ်မြောက်ပြီး ဖြစ်လေပြီ။

၁၂-နှစ်၊ ၁၃-နှစ်၊ ၁၄-နှစ်၊ ၁၅-နှစ်ဆိုတဲ့ ဒီလေးနှစ်
အတွင်းမှာ ဗေဒင်သုံးပုံလည်း ကုန်အောင်တစ်ဖက်ကမ်းခတ်
တတ်မြောက်လို့ မင်းသားတို့ တတ်အပ်သော တစ်ဆယ့်ရှစ်ရပ်
သော အတတ်ပညာတို့ကိုလဲ တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်အတွင်းကပင်
တတ်ခဲ့တယ်တဲ့။

၄၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးထယ်ဘွဲ့တရားတော်

သောဠသဝဿိကကာလေ ပန ဥတ္တမရူပဓရော
အဟောသိ။

သောဠသဝဿိကကာလေ ပန=တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်
မြောက် အရွယ်တော်ရောက်သောအခါ ကာလဋ္ဌိကား။ ဥတ္တ
မရူပဓရော=အလွန်မြတ်သော ရုပ်ရေအဆင်း တင့်တယ်ခြင်းကို
ဆောင်တော်မူသည်။ အဟောသိ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

မဟာဇနကမင်းသားသင်္ဘောလွင့်ခန်း

ဆယ့်ခြောက်နှစ်ရောက်တယ်ဆိုယင်ပဲ လူလုံးလူပေါက်
က သန်သန်မာမာ ထွားထွားကြိုင်းကြိုင်း တင့်တယ်လိုက်တဲ့
ရုပ်ရေအဆင်း သန့်ရှင်းလိုက်တဲ့အရည်အသွေးတွေ အောင်
အောင်မောင်းမောင်း ယောက်ျားကောင်းကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်
လို့ ဒီဆယ့်ခြောက်နှစ်ရှိတယ်ဆိုယင်ပဲ သူတွေ့လာပြီ။

မမ တိတု သန္တကံ ရန္တံ ဂဏှိဿာမိ။

မမ=ငါ၏။ ပိတု=ခမည်းတော်ဘုရား၏။ သန္တကံ=
ဥစ္စာဖြစ်သော။ ရန္တံ=မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို။ ဂဏှိဿာမိ=
ငါကား မရ၊ အရယူမယ်။

စိတ်ကူးတယ်။ ဘာလဲ?။ ဒီကာလစမ္မာနဂိုရ်ဆိုတဲ့
မြို့ငယ်ကလေးမှာ မထင်မရှားနေလို့ ဘာအကျိုးရှိမလဲ။ ငါ
ခမည်းတော်ရဲ့ အရိုက်အရာ ငါ့ခမည်းတော်ရဲ့ အမွေအနှစ်ဖြစ်
တဲ့ မိထိလာပြည် ဧကရာဇ်မင်းအဖြစ်ကိုဖြင့် ငါမရ၊ အရယူမယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ရာဇမာန်၊ မင်းသားဆိုတာ အလိုလိုအကြံဖြစ်တယ်။ မင်းသားဆိုတာ မင်းဖြစ်ရမယ်။

ဒီအကြံဖြစ်ပြီတော့ တစ်နေ့တော့ မယ်တော်ကို မေးတယ်။

အမ္မ ကိဉ္စိ ဓနံ တေ ဟတ္ထေ အတ္ထိ၊ ဥဒါဟု နော?။

အမ္မ=မွေးမိသခင် ကျေးဇူးရှင်။ တေ=သင်၏။ ဟတ္ထေ=လက်၌။ ကိဉ္စိ=တစ်ခုခုသော။ ဓနံ=ဥစ္စာသည်။ အတ္ထိ=ရှိပါသလော။ ဥဒါဟု=ယင်း သို့မဟုတ်။ နော အတ္ထိ=မရှိဘူးလော?။

မယ်မယ်-မယ်မယ်ရဲ့ လက်ထဲမှာ တစ်ခုခုဥစ္စာများ ရှိသလား မရှိဘူးလား။

အဟံ ဝေါဟာရံ ကတွာ ဓနံ ဥပ္ပါဒေဘွာ ပိတု သန္တကံ ရန္တံ ဂဏှိသာမိ။

အဟံ=သားတော်သည်။ ဝေါဟာရံ ကတွာ=ကုန်သည် အမှုပြု၍။ (ဗဟု) ဓနံ=ဥစ္စာများစွာကို။ ဥပ္ပါဒေဘွာ=ဖြစ်စေပြီးသကာလ။ ပိတု=ခမည်းတော်၏။ သန္တကံ=ဥစ္စာဖြစ်သော။ ရန္တံ=မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို။ ဂဏှိသာမိ=မရ၊ အရယူမယ်။

သားတော်စိတ်အကြံဖြစ်တယ်။ သားတော်ကိုယ်တိုင် ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ်ပြုပြီးတော့ များစွာသောဥစ္စာတွေကို

၅၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ရအောင်စုမယ်။ ဥစ္စာတွေ များစွာရပြီဆိုတဲ့ အခါကျတော့ စစ်သည်ဗိုလ်ပါတွေများစွာ မွေးပြီးသကာလ ခမည်းတော်ရဲ့ အရိုက်အရာဖြစ်တဲ့ မိထိလာပြည်နန်း သိမ်းမြန်းစိုးချုပ် မင်းပြု လုပ်မယ်။ ဒီတော့ အမေမှာ ဥစ္စာများ မရှိဘူးလား။ အမေ လက်ထဲမှာ တစိုးတစိ ဥစ္စာရှိသလား၊ မရှိဘူးလားလို့ ဆိုတော့-

တာတ နာဟံ တုစ္ဆဟတ္တာ အာဂတာ။

တာတ=ချစ်သား။ အဟံ=ငါသည်။ တုစ္ဆဟတ္တာ= လက်အချည်းစည်း။ န အာဂတာ=လာခဲ့သည် မဟုတ်ပါပေ။

သား-- အမေဟာလေ မိထိလာပြည်က တိမ်းရှောင်လာ ရတယ်ဆိုယင်ပဲ လက်ချည်းစည်း ဘာမှမပါဘဲ လာခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး။

တယော မေ ဟတ္ထေ ဓနသာရာ အတ္ထိ မုတ္တသာရော မဏိသာရော ဝဇီရသာရောတိ။

တာတ=ချစ်သား။ မေ=ငါမွေးမေ၏။ ဟတ္ထေ=လက်၌။ မုတ္တသာရော=အဖိုးအလွန်အင်မတန်ထိုက်တဲ့ ပုလဲနှစ် ရတနာ သည် လည်းကောင်း။ မဏိသာရော=အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်တဲ့ ပတ္တမြားအနှစ်ရတနာသည်လည်းကောင်း။ ဝဇီရသာရော= အဖိုးများစွာထိုက်တန်သော စိန်ရတနာနှစ်သည် လည်းကောင်း။ ဣတိ=ဤသို့။ တယော=သုံးမျိုးကုန်သော။ ဓနသာရာ= ဥစ္စာနှစ်တို့သည်။ ဟတ္ထေ=မွေးမေ၏ လက်၌။ အတ္ထိ=ထင်ရှား ရှိကုန်၏။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

တေသု ဧကေကော ရဇ္ဇဂ္ဂဟဏပုမာဏော။

တေသု=ထိုဥစ္စာနှစ်သုံးမျိုးတို့အနက်။ ဧကေကော=ဥစ္စာ
နှစ် တစ်ခုတစ်ခုပင်လျှင်။ ရဇ္ဇဂ္ဂဟဏပုမာဏော=မိထိလာ
ပြည် မင်းစည်းစိမ်ကို ယူနိုင်လောက်အောင်သော ပမာဏရှိပါ
ပေ၏။

တံ ဂဟေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဏှ။

တံ=ထိုမွေးမေ ယူဆောင်လာတဲ့ ရတနာနှစ်ကို။ ဂဟေ
တွာ=ယူပြီးသကာလ။ ရဇ္ဇံ=မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို။
ဂဏှ=ချစ်သားယူပါလေ။

မာ ဝေါဟာရံ ကရိ။

အမောင်ချစ်သား ... ကုန်သွယ်မသွားပါနဲ့။

အမေဟာ လက်အချည်းစည်းလာခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။
အမေ့လက်ထဲမှာ ပုလဲရတနာနှစ်၊ ပတ္တမြားရတနာနှစ်၊ စိန်
ရတနာနှစ်လို့ အနှစ်ချည်းဖြစ်တဲ့ ရတနာနှစ်သုံးမျိုးပါလာ
တယ်။ အဲဒီ ရတနာသုံးမျိုး ဟစ်မျိုးတည်းနှင့်ပင် မိထိလာ
ပြည်ကြီးကို စည်ထီးနဲ့တကွ အုပ်ချုပ်နိုင်တဲ့ ပမာဏရှိပါ
တယ်သားရယ်။ ဒီတော့ ဒီရတနာနှစ်ကို ယူပြီးသကာလ
အမောင် မိထိလာပြည်ကို စိုးအုပ် မင်းပြုလုပ်ပါ။ ကုန်ရောင်း
ကုန်ဝယ် သားမသွားပါနဲ့လို့ ဒီလိုပြောတယ်။

အမ္မ ဣဒမ္မိ ဓနံ မယုမေဝ ဥပမံ ကတွာ ဒေဟိ။

၅၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးမယ်ဘွဲ့တရားတော်

အမွှေးမွှေးမယ်တော်။ ဣဒဗ္ဗိ ဓနံ=ဤယခု မယ်တော်
ပြောတဲ့ ဥစ္စာကိုလည်း။ မယုမေဝ=ကျွန်တော့်အားသာလျှင်။
ဥပနံ ကတွာ=ထက်ဝက်ပြု၍။ ဒေဟိ=ပေးပါ။

ကျွန်တော့်အတွက် တစ်ဝက်ပေးပါ။

တံ ပန ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂန္ဓွာ ဗဟံ ဓနံ
အာဟရိတွာ ရုဒ္ဓံ ဂဏှိဿာမိ။

ပန=စင်စစ်သော်ကား။ အဟံ=အကျွန်ုပ်သာတော်သည်။
တံ=ထိုထက်ဝက်သော ဥစ္စာကို။ ဂဟေတွာ=ယူပြီး သကာလ။
သုဝဏ္ဏဘူမိံ=သုဝဏ္ဏဘူမိတိုင်းသို့။ (မြန်မာပြည်က ဂုဏ်ရှိ
ချင်လျှင်ဖြင့်) သုဝဏ္ဏဘူမိံ=သုဝဏ္ဏဘုံ ပြည်သထုံသို့။ ဂန္ဓွာ=
သွားရောက်၍။

သုဝဏ္ဏဘူမိဆိုယင် ဗမာပြည်က သထုံတဲ့။ ဟိ အိန္ဒိ
ယ မြေပုံကြီးကလဲပဲ သုဝဏ္ဏဘူမိတိုင်းလို့ သူ့ဟာနဲ့သူရှိတယ်။
ဒီတော့ ဗမာပြည်ကလဲ သုဝဏ္ဏဘူမိဆိုတာ သထုံပြည်ခေါ်
တယ်။ အဲဒီအထဲမှာ သောဏမထေရ် ဥက္ကဋ္ဌရမထေရ်တို့ရဲ့
အရိုးအိုးဘုရားတောင် ရှိနေသလိုလိုနော်။ သူကလဲသူရာဇဝင်
နဲ့ သူရှိတယ်။ ဒီတော့-

သုဝဏ္ဏဘူမိံ=သုဝဏ္ဏဘုံ ပြည်သထုံသို့။ ဂန္ဓွာ=သွား
ရောက်၍။ ဗဟံ ဓနံ=များစွာသော ဥစ္စာကို။ အာဟရိတွာ=
အာဟရမိ=ဆောင်ခဲ့ပါမည်။ အာဟရိတွာ=ဆောင်ခဲ့၍။ ရုဒ္ဓံ=

မဟာဓနကဇာတ်တော်

မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို။ ဂဏှိသာမိ=ယောက်ျားတို့ လုံ့လဖြင့် မရ၊ အရယူပါမယ်လို့။

ဘုရားအလောင်းက ရဲရဲတောက်စကား ဒီလိုပြောလိုက် တော့ မယ်တော်ကြီး အကြွင်းမဲ့ မတားနိုင်ဘူး။ တဝက် ကျွန်တော့်ကို ခွဲပေးပါ။ အဲဒီတဝက်ကို ကျွန်တော်ယူသွားပြီး သကာလ ဒီကကုန်တွေဝယ်သွားမယ်၊ သုဝဏ္ဏဘူမိတိုင်း သွားပြီး သကာလ ကုန်ရောင်းမယ်။ ရောင်းပြီးတော့များစွာသော ဥစ္စာတွေယူ ဆောင်လာပြီးတော့ မိထိလာပြည် မင်းစည်းစိမ်ကို ယောက်ျားတို့လုံ့လနဲ့ လှလှကြီး သိမ်းပိုက်မယ်လို့ ဒီလိုပြော ပြီးတော့ အမေ့ဆီက ထက်ဝက်သောဥစ္စာကိုယူ၊ ကာလစမ္မာ နဂိုရ်ပြည်မှာရှိတဲ့ ကုန်တွေကို တခါထဲသိမ်းဝယ်။ အများကြီး ဝယ်တယ်။

ဝယ်ပြီးပြီဆိုတော့ သဘောပေါ်တင်- လှေကြီးတော့ ဟုတ်တန်ရာဘူးနော်။ သို့သော်လဲ သဘောကြီးသာ ပြောရပါ တယ်။ သံထည်တွေ သံကိုယ်ထည်တွေတော့ ဟုတ်ချင်မှဟုတ် မယ်။ နောက်တော့ သူ့သဘောပျက်တဲ့အခါကျတော့ “ဖလ ကာနိ ဘိန္နာနိ” လို့ဆိုတယ်။ ပျဉ်ချပ်တွေ ကွဲကုန်တယ်ဆိုတော့ ဒါပင်လယ်ထဲမှာသွားတဲ့ စက်လှေကြီးများလိုပေါ့နော်။ ပျဉ်ချပ် တွေနဲ့လုပ်ထားတဲ့ စက်လှေကြီးတစ်ခု။ ဒါကြီးပေါ် ကုန်တွေ တင် တင်ပြီးလို့အစစ အရာရာ အကုန် ပြင်ဆင်ပြီးပြီ ဆိုတဲ့ အခါကျတော့ မယ်တော်ထံမှောက် သွားရောက်ရှိခိုးပြီးတော့-

၅၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးမယ်ဘွဲ့တရားတော်

အမ္မ အဟံ သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂမိဿာမိ။

အမ္မ=မွေးမယ်တော်။ အဟံ=အကျွန်ုပ်သည်။ သုဝဏ္ဏဘူမိံ=သုဝဏ္ဏဘုံ ပြည်သထုံသို့။ ဂမိဿာမိ=ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ် သွားပါတော့အံ့။

မွေးမယ်တော်... အကျွန်ုပ် သုဝဏ္ဏဘူမိတိုင်းကို ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ် သွားပါရစေလို့ ခွင့်ပန်တယ်။

မယ်တော်ကြီးက ဘယ်နှယ်ပြောသလဲ-

တာတ သမုဒ္ဒေါ နာမ အပ္ပသိဒ္ဓိကော ဗဟုအန္တရာယော။

တာတ=ချစ်သား။ သမုဒ္ဒေါ နာမ=သမုဒ္ဒရာမည်သည်။ အပ္ပသိဒ္ဓိကော=ပြီးစီးအောင်မြောက်တာက နည်းတယ်။ (သမုဒ္ဒရာခရီးသွားရတယ်ဆိုတာ ပြီးစီးအောင်မြင်တာက နည်းသနော်။) ဗဟုအန္တရာယော=အန္တရာယ်တွေကအလွန်များတယ်။

မယ်တော်ကြီးက စိုးရိမ်လို့။ သားရယ် သမုဒ္ဒရာခရီး သွားရတယ်ဆိုတာ ပြီးမြောက်တာ အင်မတန်နည်းတယ်။ အောင်မြင်တာ အင်မတန်နည်းတယ်။ အန္တရာယ်တွေက အင်မတန်များတယ်။

မာ ဂစ္ဆ၊ ရုဇ္ဈဂ္ဂဟဏာယ တေ ဓနံ ဗဟု။

မာ ဂစ္ဆ=သားမသွားပါနဲ့။ တေ=သင်ချစ်သားအား။ ရုဇ္ဈဂ္ဂဟဏာယ=မိထိလာပြည် မင်းစည်းစိမ်ယူဖို့ရန်အတွက်။ ဓနံ=ဥစ္စာသည်။ ဗဟု=အများ ကြီးပဲ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

သား ... ဘာပြုလို့သွားချင်ရသလဲ။ မသွားပါနဲ့သား ရယ်။ သားမှာ မိထိလာပြည် ယူဖို့ရန်အတွက် စီးပွားဥစ္စာ တွေ အများကြီး ရှိပါတယ်။ မသွားပါနဲ့လို့ ဒီလိုတားပေမဲ့-
ဂစ္ဆိဿာမေဝ အမ္မ။

အမ္မ=မွေးသမိခင် ကျေးဇူးရှင်။ အဟံ=အကျွန်ုပ်သည်။
ဂစ္ဆိဿိမေဝ=သွားအံ့သည်သာ။

မယ်မယ်ရာ... ပြင်ပြီးဆင်ပြီးမှ မသွားပဲ မနေနိုင်တော့ ဘူး။ ကျွန်တော်ဧကန်သွားမှာပဲလို့ဆိုတော့ မယ်တော်ကြီးက ခွင့်မပြုချင်ပဲနဲ့ ပြုလိုက်ရတယ်။ အဲဒီလို ခွင့်မပြုချင်ပဲနဲ့ ပြုလိုက်ရတော့ သားတော်မဟာဇနကမင်းသားက မယ်တော် ကြီးကို ရိုရိုသေသေ ရိုခိုးပြီးတော့ သင်္ဘောဆင်းတယ်။ သင်္ဘောပေါ်တက်တယ်။ ကုန်သည်ခုနစ်ရာ(၇၀၀)တဲ့=“သတ္တ ဖယံသတာနိ” လို့ဆိုတယ်။

ဒီတော့ကုန်သည်ပေါင်းခုနစ်ရာဆိုတော့ လှေကြီး ရိုးရိုး တော့မဟုတ်တန်ရာဘူး။ ဒီအပေါ်မှာ အစပ်ပေါ့လေ။ သူကတင် ငါကတင်ဆိုတော့ ကုန်သည်တွေကို ခုနစ်ရာပါတယ် ဆိုတော့ သူ့လဲပဲသင်္ဘောကြီးတစ်ခုပဲ။ ပင်လယ်ကူးစက်လှေကြီးပေါ့။

မဟာဇနကမင်း ရောဂါရောက်ခြင်း

မဟာဇနကမင်းသား သုဝဏ္ဏဘုမ္မိတိုင်း သွားမယ်ဆို ပြီးတော့ စက်လှေပေါ် ကုန်တွေတင်လို့ တက်မိတဲ့နေ့မှာ-

၅၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

တံ ဒီဝသမေဝ ပေါလဇနကဿ သရီရေ ရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ အနုဋ္ဌာနသေယျံ သယံ။

တံ ဒီဝသမေဝ=အလောင်းတော် မဟာဇနကမင်းသား သုဝဏ္ဏဘူမိတိုင်း သွားဖို့ရန် စက်လှေပေါ်သို့ တက်သောနေ့ ဌ်ပင်လျှင်။ ပေါလဇနကဿ=ဘထွေးတော် ပေါလဇနက မင်း၏။ သရီရေ=ကိုယ်၌။ ရောဂေါ=အနာရောဂါသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

ဒီကလဲ စက်လှေပေါ်တက်ကရော ဒီကဘုန်းရိပ်က တစ်ခါထဲ ဟိုက ဘထွေးတော် ပေါလဇနကရဲ့ကိုယ်မှာ အနာရောဂါရောက်တယ်။ ဘယ်နှယ်ရောက်သလဲ? အာဂန္တု ဖျားလားဆိုတော့ မဟုတ်ဘူးတဲ့။

အာနုဋ္ဌာနသေယျံ သယံ။

အနုဋ္ဌာနသေယျံ=နောက်ထပ်တစ်ဖန် မထသောအိပ် ခြင်းကို။ သယံ=အိပ်ခဲ့လေပြီ၊ လျောင်းခဲ့လေပြီ။

တဖန်ပြန်ပြီး ဒီရောဂါမှ မထနိုင်တဲ့ အလျောင်းမျိုးဖြင့် ဒေါလဇနကမင်းတရား လျောင်းခဲ့လေပြီ။ အိပ်ရာထဲက တစ်နေ့ ထက်တစ်နေ့ ရောဂါဆိုး၍ ဆိုး၍သာ လာခဲ့တယ်။

ကိုင်း ... ဟို မိထိလာပြည်မှာတော့ အရေးပေါ်နေပြီပေါ့။ ပြည့်ရှင်မင်းကြီးမမာလို့ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ရောဂါဆိုးတိုးနေ တဲ့အတွက် ဆင်းရဲဒုက္ခနဲ့ တွေ့နေသလိုဒီဘက်ကလဲကြည့်အုန်း။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

မဟာဇနကမင်းသား သင်္ဘောပျက်ခြင်း

ဒီဘက်ကတစ်ခါ ဘုရားအလောင်း မဟာဇနကမင်းသား
လဲ အဲဒီနေ့တစ်ခါထဲ သင်္ဘောနစ်ဟာဘဲ။ သွားလိုက်တဲ့
စက်သင်္ဘောကလဲ တစ်နေ့တစ်နေ့ကို 'ယူဇနာတစ်ရာတစ်ရာ
သွားတယ်။ ယူဇနာတစ်ရာ တစ်ရာဆိုတာ နည်းတဲ့ယူဇနာတွေ
မဟုတ်ဘူး။ လှိုင်းဟုန်ရယ်၊ လေဟုန်ရယ်၊ စက်ဟုန်ရယ်
အဟုန်သုံးပါးနဲ့ တွန်းပို့တာ တစ်နေ့တစ်နေ့ ယူဇနာတစ်ရာ
တစ်ရာ သွားတဲ့အကြောင်းကို-

နာဝါ သတ္တဒိဝသေဟိ သတ္တ ယောဇနသတာနိ
ဂတာ။

နာဝါ=စက်လှေကြီးသည်။ သတ္တဒိဝသေဟိ=ခုနစ်ရက်
တို့ဖြင့်။ သတ္တယောဇနသတာနိ=ယူဇနာခုနစ်ရာတို့ တိုင်တိုင်။
ဂတာ=ခရီးရောက်ခဲ့လေပြီ။

ခုနစ်ရက်တည်းနဲ့ ယူဇနာခုနစ်ရာရောက်တယ်ဆိုတော့
တစ်နေ့ယူဇနာတစ်ရာ စက်အား လေအားနဲ့ သွားတော့၊
သွားရဖန်များတော့ ဘာဖြစ်သလဲ? ခုနစ်ရက်မြောက်ရောက်လို့-

သာ အတိစဏ္ဍဝေဂေန ဂန္ဓာ အတ္တာနံ ဝဟိတုံ
နာသက္ခိ။

သာ=ထိုစက်လှေကြီးသည်။ အတိစဏ္ဍဝေဂေန=အလွန်
ကြမ်းတမ်းသော စက်အဟုန် ရွက်အဟုန် လေအဟုန်ဖြင့်။

၅၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ တရားတော်

ဂန္ထော=သွားရဖန်များသောကြောင့်။ အတ္တာနံ=မိမိကိုယ်ကို။
ဝဟိတံ=ယူဆောင်ထားခြင်းငှာ။ နာသက္ခိ=မစွမ်းနိုင်တော့ပြီ။

ခုနစ်ရက်ကျတော့ မယ်နတွေ ဘာတွေကလဲချောင်၊
တကတဲ လေကြမ်း စက်ကြမ်း ရေကြမ်းနဲ့ အတင်းမောင်း
ပြီးတော့ လာလိုက်တဲ့အတွက် ခုနစ်ရက်ဆက်ပြီး မရပ်မနား
မောင်းတော့ စက်လှေကြီးက သူ့ကိုယ်သူ မဆောင်နိုင်
တော့ဘူး။

ဖလကာနိ ဘိန္နာနိ။

ဖလကာနိ=ပျဉ်ချပ်တို့သည်။ ဘိန္နာနိ=ကွဲကုန်ပြီ။

တတော တတော ဥဒကံ ဥဂ္ဂတံ။

တတော တတော= ထိုထိုနေရာမှ။ ဥဒကံ=ရေသည်။

ဥဂ္ဂတံ=စက်လှေထဲသို့ တက်၍ တက်၍လာပြီ။

ဒီလိုနဲ့ ဖြေးဖြေး ဖြေးဖြေးနဲ့ ရေဝင်လာပြီးသကာလ-

နာဝါ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ နိမုဂ္ဂါ။

နာဝါ=စက်လှေကြီးသည်။ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ=သမုဒ္ဒရာ၏
အလယ်၌။ နိမုဂ္ဂါ=နစ်ခဲ့လေပြီ။

စက်လှေကြီးနစ်တယ်။ နစ်တော့ဘာဖြစ်သလဲ။

မဟာဇော ရောဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ၊ နာနာ ဒေဝတာယော
နမဿန္တိ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

မဟာဇနာ=များစွာသော လူအပေါင်းတို့သည်။ ရောဒန္တိ=
ငိုကြွေးကုန်၏။ ပရိဒေဝန္တိ= မြည်တမ်းကြကုန်၏။ နာနာဒေဝ
တာယော=အထူးထူးသော နတ်တို့ကို။ နမဿန္တိ=ရှိခိုးကြ
ကုန်၏။

ဒီအပေါ်ပါတဲ့ ကုန်သည်ခုနစ်ရာကတော့ ဟစ်အော်
ငိုကြွေး မြည်တမ်းကြ။ တစ်ခါသူတို့ ကိုးကွယ်ရာအသီးသီး
နတ်တွေကိုလဲ ကိုးကွယ်ကြတယ်၊ ရှိခိုးကြတယ်၊ ပါးစပ်က
ကယ်တော်မူပါပေါ့။

ဒါဖြင့် ဘုရားအလောင်းကတော့-

မဟာသတ္တော ပန နေဝ ရောဒတိ န ပရိဒေဝတိ၊ န
ဒေဝတာယော နမဿတိ။

မဟာသတ္တော ပန=ဘုရားအလောင်း မဟာဇနက
မင်းသားမူကား။ နေဝရောဒတိ=မငိုကြွေး။ န ပရိဒေဝတိ=
မမြည်တမ်း။ ဒေဝတာယော=နတ်တို့ကို။ န နမဿတိ=ရှိခိုး
ခြင်းအမှုမပြု။

ငိုလဲမငိုဘူး၊ အော်လဲမအော်ဘူး၊ နတ်တွေလည်း ရှိမခိုး
ဘူးတဲ့။ ဒါဖြင့် ဘုရားအလောင်း ဘာလုပ်နေတုန်း။ အင်မတန်
ကြီးတဲ့ သမာဓိနော်။

နာဝါယ ပန နိမုဇ္ဇနဘာဝံ ဥတွာ သပ္ပိနာ သက္ခရံ
ဩမဒ္ဓိတွာ ကုစ္ဆိပ္ပရံ ခါဒတိ။

၆၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ပန=စင်စစ်သော်ကား။ နာဝါယ=စက်လှေ၏။ နိမုဇ္ဇန
ဘာဝံ=နှစ်တော့မည့်အဖြစ်ကို။ ဥတွာ=သိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်
နက် (ဝါ) သိ၍ (ဝါ) သိလျင်သိခြင်း။ သပ္ပိနာ=ထောပတ်
ဖြင့်။ သကွရံ=သကြားကို။ ဩမဒ္ဒိတွာ=နယ်၍။ ကုစ္ဆိပူရံ=
ဝမ်းပြည့် လောက်အောင်။ ဒါဒိတွာ-ဒါဒတိ=ခဲစားတော်
မူ၏။

တစ်ခါတည်း ထောပတ်နဲ့ သကြားနဲ့နယ်၊ (သူ့ပါတာ
ပ။) အဲဒါကို တခါတည်း ဝမ်းပြည့် ဝမ်းဝအောင်စား။
စားပြီးပုလား- အားရှိပြီ။

ကုစ္ဆိပူရံ ခါဒိတွာ ဒွေ မဋ္ဌကသာဋကေ တေလေန
တေမေတွာ ဒဠှ နိဝါသေတွာ ကူပကံ နိဿာယ ဌိတော။

ကုစ္ဆိပူရံ=ဝမ်းပြည့်အောင်။ ခါဒိတွာ= စားတော်မူ၍။
ဒွေ=နှစ်ထည်ကုန်သော။ မဋ္ဌကသာဋကေ=ပျော့ပျောင်း နူးညံ့
သိမ်မွေ့တဲ့ဝတ်လဲတော်တို့ကို။ တေလေန=ဆီဖြင့်။ တေမေတွာ=
နစ်စေ၍ (ဝါ)စိမ်ပြီး၍။ ဒဠှ=မြဲမြံစွာ။ နိဝါသေတွာ-နိဝါ
သေတိ=ဝတ်တော်မူ၏။

တခါတည်း ဆီစိမ်ပြီးတော့ ပုဆိုးနှစ်ထည်ကို တစ်
ထည်က လှလှဝတ်၊ တစ်ထည်က လောဘတ်လှလှသိုင်း
ခိုင်ခိုင်မာမာ။ နိဝါသေတွာ=မြဲမြံစွာ ဝတ်ပြီး၍။ ကူပကံ=
လင်းယဉ်တိုင်ကို။ နိဿာယ=မှီ၍။ ဌိတော=ရပ်နေတော်မူ
တယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

မဟာဇနကမင်းသား ပင်လယ်ထဲလက်ပစ်ကျူးခြင်း

လှေကြီးနှစ်တော့မယ်ဆိုတော့ ဘုရားအလောင်း လုပ်
တာက ထောပတ်နဲ့ သကြားနယ်ပြီး ၀၀စား၊ အင်မတန်
နပေဆိုတဲ့ ပိုးလုံချည်ကြီးနှစ်ထည်ကို ဆီထဲနှစ်ပြီးတော့
တစ်ထည်ကို အပေါ်က လောဘာတတ်တင်ပြီးတော့ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ
ကြီး ဟို မမောသာအောင် ရင်စီးပေးလေ။ ပြီးပြီ။ ဘာမှ
မကြောက်တဲ့ မျက်နှာနဲ့ လင်းယဉ်တိုင်ရွက်တိုင်ကြီးမှာ မှီပြီးတော့
အကဲကြည့်နေတယ်။

ကူပကံ နိဿာယ ဌိတော နာဝါယ နိမုဇ္ဇနသမယေ
ကူပကံ အဘိရဟိ။

ကူပကံ နိဿာယ=လင်းယဉ်တိုင်ကိုမှီ၍။ ဌိတော=ရပ်
တည်တော်မူရင်းက။ နာဝါယ=စက်လှေ၏။ နိမုဇ္ဇန သမယေ=
မြုပ်သွားသောကာလ၌။ ကူပကံ=လင်းယဉ်တိုင်-ရွက်တိုင်
ထက်သို့။ အဘိရဟိ=တက်တော်မူပြီ။

လှေကြီးလဲနှစ်သွားရော၊ တစ်ခါတည်း ရွက်တိုင်ပေါ်
တက်သွားတယ်။ ကောင်းကင်ကနေပြီးတော့ ကြည့်လိုက်တယ်။
ဥသဘဝင်္ဂအတွင်း (ဥသဘ-ဆိုတာ နွားလားတစ်တွန်ကို
“တစ်ဥသဘ”လို့ ခေါ်တယ်နော်။ “ခုနှစ်တောင်တစ်တာ၊
ဝိသာ ဥသဘ”ဆိုတဲ့အတိုင်း တာနှစ်ဆယ် တစ်ဥသဘဆို
တော့) ဒီဆယ်တာဆိုတဲ့ အတောင်ခုနှစ်ဆယ် ပတ်လည်
လောက်အတွင်းမှာဖြင့် ဒီမှာပါတဲ့လူတွေကို ငါးလိပ်တွေ

၆၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မကရ်းတွေစားလို့ သွေးချင်းချင်းတစ်ခါတည်း သမုဒ္ဒရာကြီး ထဲမှာ နီနေတယ်။ ဒီတော့ ဘုရားလောင်းက ရွက်တိုင်ထိပ် ကနေပြီး တစ်ခါတည်း ရဲရဲဝံ့ဝံ့ရုပ်ပြီးတော့ ဒီအတိုင်းနေယင် တော့ ရွက်တိုင်ကြီးကလည်း မြုပ်တော့မယ်။ ဒီတော့ ကိုင်း... ဟောဒီကနေပြီးတော့ အရှေ့စူးစူးမှာဖြင့် မိထိလာပြည်ရှိရဲ့လို့။

ဣမာယ နာမ ဒိသာယ မိထိလနဂရံ။

ဣမာယ နာမ ဒိသာယ=ဤမည်သောအရပ်၌။ မိထိ လ နဂရံ=မိထိလာမြို့သည်။ အတ္ထိ=ရှိ၏။

မှန်းပြီးတော့ ရွက်တိုင်ထိပ်ကနေပြီး နာဂဗလောဆို ပြီး ဆင်ပြောင်လောက်ခွန်အားရှိတဲ့ ဘုရားအလောင်း တအားကုန် ခုန်ချလိုက်တဲ့အခါကျတော့ တစ်ဥသဘကျော် ပြီးတော့ ကျသွားတယ်။ ငါး လိပ် မကရ်းဘေးက လွတ်တယ်။ ကျပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘာဖြစ်သလဲ။ ဒီကလဲ ကျပြီ။

တံ ဒိဝသမေဝ ပေါလဇနကော ကာလမကာသိ။

တံ ဒိဝသမေဝ=ထိုသို့ ဘုရားအလောင်း ရေအတွင်း သို့ကျ၍ ကူးသန်းနေတဲ့နေ့မှာပင်။ ပေါလဇနကော=ဘထွေး တော် ပေါလဇနကမင်းသည်။ ကာလမကာသိ=နတ်ရွာစံ လေပြီ။

ဒီကလဲပဲ ဘုရားအလောင်း လက်ပစ်ကူးရော သမုဒ္ဒရာ ထဲလဲ ကူးရော၊ ဟိုက ဘထွေးတော် ပေါလဇနက နတ်ရွာ စံတယ်။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

တတော ပဋ္ဌာယ မဟာသတ္တော မဏိဝဏ္ဏာသု ဦးမီသု
ပရိဝတ္တန္တော သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓော ဝိယ သမုဒ္ဒံ တရတိ။

တတော=ထိုအချိန်မှ။ ပဋ္ဌာယ=အစပြု၍။ မဟာ
သတ္တော=ဘုရားအလောင်းသည်။ မဏိဝဏ္ဏာသု ဦးမီသု=
ကျောက်စိမ်းရောင်အဆင်းရှိကုန်သော လှိုင်းတံပိုးတို့၌။
ပရိဝတ္တန္တော=လိမ့်၍သွားနေသော။ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓော ဝိယ=ရွှေတုံး
ရွှေစိုင် ရွှေတိုင်ကလေးကဲ့သို့။ သမုဒ္ဒံ=သမုဒ္ဒရာကို။ တရတိ=
တအားစိုက်စူး အလျားလိုက် ကူးတော်မူခဲ့လေပြီ။

ရွှေတုံးကလေးများ လိမ့်လိမ့်သွားသလိုပဲတဲ့။ တကတဲ
ပတ္တမြား ကျောက်စိမ်းရောင် စိမ်းညိုနေတဲ့ ဒီသမုဒ္ဒရာ လှိုင်း
တွေရဲ့အကြားမှာ ရွှေတုံးကလေးလိမ့်လိမ့်သွားသလို ဘုရား
အလောင်းသည် ကြီးစွာသော ယောက်ျားတို့၏ လုံ့လဝီရိယ
ဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာကို တအားစိုက်စူး အလျားလိုက် ကူးခဲ့လေပြီ။

ပဋ္ဌမနေ့ကူးတယ်။ ဒုတိယနေ့ ထိုနည်းလည်းကောင်း
ကူး။ တတိယနေ့-စတုတ္ထနေ့-ပဉ္စမနေ့ တစ်ရက်မှလုံ့လဝီရိယ
လျော့သွားတယ်လို့ မရှိရဘူး။ အဲဒီလို ကူးတဲ့အထဲကနေပြီး
သကာလ ဟို ကောင်းကင်မော့ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ဒီကနေ့ဖြင့်
လပြည့်နေ့လို့၊ နက္ခတ်ကြယ်တာရာ အခြေအနေကို ကြည့်လိုက်
လို့ လပြည့်နေ့မှန်းသိရတော့ ကိုယ်တော်ရဲ့ ခံတွင်းကလေးကို
သမုဒ္ဒရာရေနဲ့ လုပ်ကျင်းတော်မူတယ်။ လုပ်ကျင်းပြီးတော့
ဒီပင်လယ်ကြီးကူးရာက-

၆၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

အစရှိတဲ့ အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ်များ ကျင့်သုံးတော်မူသေးတယ်။ သိက္ခာပုဒ် ဆောက်တည်ပြီးတော့ ဥပုသ်သီလများ ကျင့်သုံးရင်း ကူးတယ်။

မဏိမေဓလာ ပင်လယ်ပြင်ကိုကြည့်ခြင်း

တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်၊ လေးရက်၊ ငါးရက် ခြောက်ရက်။ ခုနစ်ရက်မြောက်ရောက်ခဲ့ပြီ။ ခုနစ်ရက်မြောက် ရောက်တော့-

တဒါ စ “ယေ မာတုပဋ္ဌာနာဒိဂုဏယုတ္တာ သမုဒ္ဒေ မရိတုံ အနန္တဝိကာ သတ္တာ၊ တေ ဥဒ္ဓါရေဟိ”။

တဒါ စ=ထိုအခါ၌ကား။ မာတုပဋ္ဌာနာဒိဂုဏယုတ္တာ= အမိအားပြုစု ကျွေးမွေးခြင်းအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ယှဉ်ကုန်သော(ဝါ) ယှဉ်ကုန်သောကြောင့်။ သမုဒ္ဒေ= သမုဒ္ဒရာအတွင်း၌။ မရိတုံ= သေခြင်းငှါ။ အနန္တဝိကာ= မလျောက်ပတ်ကုန်သော။ ယေ သတ္တာ=အကြင်သတ္တဝါ တို့သည်။ သန္တိ=ရှိကုန်၏။ တေ=အမိအပေါ် အဖေအပေါ် ရိုရိုသေသေ ကျင့်ကြံခြင်းအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံသော (ထိုသမုဒ္ဒရာအတွင်း မသေသင့်တဲ့) ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဥဒ္ဓါရေဟိ=ထုတ်ဆယ်ကယ်တင်ရမယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အဲဒီလို လောကပါလ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး
လေးပါးတို့က အမိန့်ပေးပြီးတော့ခန့်ထားတဲ့ မဏိမေခလာ
ခေါ်သောနတ်သမီး သမုဒ္ဒရာကိုစောင့်တယ်။ ပတ္တမြား ခါးကြီး
တန်ဆာ ရှိတဲ့အတွက် ဒီနတ်သမီးကို မဏိမေခလာ နတ်သမီး။
ဒီနတ်သမီး သမုဒ္ဒရာကိုစောင့်တဲ့အခိုက် ဘုရား အလောင်းကူးတဲ့
နေ့မှဘဲ သူကလဲ ဘယ်နှယ်ဖြစ်နေသလဲဆိုတော့-

သာ သတ္တ ဒိဝသာနိ သမုဒ္ဒနဩလော ဧကသီ။

သာ=ထိုမဏိမေခလာနတ်သမီးသည်။ သတ္တဒိဝသာနိ=
ခုနစ်ရက်တို့ပတ်လုံး။ သမုဒ္ဒ=သမုဒ္ဒရာကို။ န ဩလောဧကသီ=
မကြည့်မိချေ။

ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင် သမုဒ္ဒရာကို မကြည့်ဘူး။ အဲဒီလို
ခုနစ်ရက်တောင် သမုဒ္ဒရာကို မကြည့်မိတာ ဘာကြောင့်လဲလို့
ဆိုတော့-

ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနဘဝန္တိယာ ကိရဿာ သတိ ပမုဋ္ဌာ။

ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ=နတ်၏စည်းစိမ်ကို။ အနဘဝန္တိယာ=
ခံစားနေသည့်အတွက်။ အဿာ=ထိုမဏိမေခလာနတ်သမီး၏။
သတိ=သတိသည်။ ပမုဋ္ဌာ=မေ့ပျောက်၍ နေ၏။

နတ်စည်းစိမ်ခံစားနေရတဲ့အတွက် သမုဒ္ဒရာကို ကြည့်ဖို့
ရန်အတွက် မကြည့်နိုင်ဘဲ သတိမေ့နေတယ်တဲ့။ ဒါက အခု
အဋ္ဌကထာ ဆရာတော်များရဲ့အလို။

၆၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

“ဒေဝသမာဂမံ ဂတာ”တိပိ ဝဒန္တိ။

ဒေဝသမာဂမံ=နတ်သဘင်အစည်းအဝေးသို့။ ဂတာ= သွား၍နေပြီ။ သွား၍နေတဲ့အတွက် ခုနစ်ရက်မကြည့်ဘဲ မေ့ ပြီး နေမိတယ်။ ဣတိပိ=ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ=ဆရာတို့ဆို ကြ၏။

အဋ္ဌကထာမှာ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ အဋ္ဌကထာ ဆရာများ နှစ်သက်တာကတော့ နတ်စည်းစိမ်ခံစားနေလို့ သတိမေ့ နေတယ်။ ဆရာကြီးများကတော့ နတ်သဘင်အစည်းအဝေး သွားနေလို့ ခုနစ်ရက် သတိမေ့နေတယ်။ အဲဒီလို ခုနစ်ရက် သတိမေ့နေရာက-

အထ သာ “အဇ္ဇ မေ သတ္တမော ဒီဝသော သမုဒ္ဒံ အနောလောကေန္တိယာ၊ ကာ န ခေါ ပဝတ္တိ”။

အထ=ထိုသို့ သတိမေ့ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌။ သာ=ထိုမဏိမေခလာနတ်သမီးသည်။ အဇ္ဇ=ယနေ။ သမုဒ္ဒံ အနောလောကေန္တိယာ=သမုဒ္ဒရာကို မကြည့်မိတာ။ မေ= ငါ့အား။ သတ္တမော ဒီဝသော= ခုနစ်မြောက် ရောက်ခဲ့လေပြီ။ ငါ သမုဒ္ဒရာကို မကြည့်မိတာ ခုနစ်မြောက်ရောက်ခဲ့လေပြီ။

ကာ န ခေါ ပဝတ္တိ=သမုဒ္ဒရာထဲ ဘယ်လိုများ ဖြစ်နေပါလိမ့်လို့ ဒေဝစက္ခုဖြင့် နတ်တို့မျက်စိဖြင့် မျှော်ကြည့် လိုက်တဲ့အခါ ကျောက်စိမ်းညိုအရောင် ညိုမှောင်တဲ့ လှိုင်း

မဟာဇနကဇာတ်တော်

လိပ်တွေရဲ့အကြား၌ ရွှေတုံးကလေး လိမ်လိမ်သွားနေသလို ဘုရားအလောင်းမဟာဇနကမင်းသား တအားစိုက်စူး ကူးနေ တာမြင်တော့-

သစေ မဟာဇနကကုမာရော သမုဒ္ဒေ န သယိဿ။

သစေ=အကယ်၍များ။ မဟာဇနကကုမာရော= မဟာ ဇနကမင်းသားသည်။ သမုဒ္ဒေ=သမုဒ္ဒရာကြောထဲ၌။ န သယိဿ= ပျက်စီး၍ သွားငြားအံ့။

ဒေဝသမာဂမပဝေသနံ န လဘိဿံ။

ဒီလိုများ ဘုရားအလောင်း မဟာဇနကမင်းသား သမုဒ္ဒ ရာထဲ ပျက်စီးများသွားလို့ရှိယင်- ဒေဝသမာဂမပဝေသနံ= နတ်သဘင် အစည်းအဝေးဝင်ခွင့်ကို။ န လဘိဿံ=ငါရတော့ မည် မဟုတ်ချေ။ ငါ့ ဒဏ်ခတ်ခံရတော့မှာဘဲ။

အကယ်၍ မဟာဇနကမင်းသားလို ပညာရှိ သူတော် ကောင်းတစ်ယောက် မဟာသမုဒ္ဒရာထဲမှာ ဆုံးရှုံးသွားမယ် ဆိုလို့ရှိယင် လောကပါလ စတုမဟာရာဇ်မင်းကြီးလေးပါးတို့က ငါ့ကို နတ်သဘင် အစည်းအဝေးဝင်ခွင့်ပေးတော့မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒဏ်ခတ်ပြီးတော့ ထားတော့မှာပဲ။ အဲဒီလို တွေးတော ပူပန်ပြီးသကာလ အလောင်းတော်ပင်လယ်ကို ကူးတဲ့အရပ် အထက်ကောင်းကင်ကနေပြီး မေးမှပဲဆိုပြီးတော့ လှမ်းပြီး မေးလိုက်တယ်။

၆၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မဏိမေဓလာနတ်သမီးမေးမြန်းခြင်း

ကောယံ မဇ္ဈေ သမုဒ္ဒသ္မိံ၊ အပဿံ တိရမာယုဟေ။
ကံ တွံ အတ္တဝသံ ဥတွာ၊ ဧဝံ ဝါယမသေ ဘုသံ။

သပ္ပရိသ=အိုသူတော်ကောင်း။ မဇ္ဈေ သမုဒ္ဒသ္မိံ=သမုဒ္ဒရာ ပြင်ကျယ် ရေပြင်၏အလယ်၌။ တိရံ=ကမ်းကို။ အပဿံ အပဿန္တော=မမြင်ရပါပဲလျက်။ အာယုဟေ-အာယုဟတိ=လုံ့လကြီးကုတ် သင်ကား အားထုတ်ပါပေ၏။ အယံ=ဤကမ်းတစ်ဘက်ကို မမြင်ဘဲ ဤသမုဒ္ဒရာနက်ကျယ် မြစ်ပင်လယ်အတွင်း အားထုတ်ကူးသန်းနေသောသူသည်။ ကော=အဘယ်သူပါနည်း။ တွံ=သင်သည်။ ကံ=အဘယ်မည်သော။ အတ္တဝသံ=အကျိုးထူးကို။ ဥတွာ=ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်၍။ ဧဝံ=ဤသို့။ ဘုသံ=အပြင်းအထန်။ ဝါယမသေ=လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ်ကူးသန်း၍ နေပါသနည်း။

ဘယ်သူတုန်း။ ဒါလောက်ကမ်းမမြင်တဲ့ သမုဒ္ဒရာနက်ကျယ် ရေပြင်ကြီးရဲ့အလယ်မှာ ကူးနေတာ ဘယ်သူတုန်း။ အမောင်သည် ဘယ်လိုအကျိုးထူးကိုမြင်လို့ ဤမျှလောက် အပူတပြင်း အပြင်းအထန်ကြီးကုတ် အားထုတ်ပြီး ကူးနေရတာလဲလို့မေးတော့ ဘုရားအလောင်းက စဉ်းစားတယ်-

အဗ္ဗ မေ သတ္တမော ဒိဝသော သမုဒ္ဒံ တရန္တဿ။
သမုဒ္ဒံ တရန္တဿ=သမုဒ္ဒရာကိုကူးတဲ့။ မေ=ငါ့အား။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အဇ္ဇ=ယနေ။ သတ္တမော ဒိဝသော=ခုနစ်ရက်မြောက် ရောက်
ခဲ့လေပြီ။ ငါ သမုဒ္ဒရာကို ကူးတာခုနစ်ရက်ရှိခဲ့ပြီ။

န မေ ဒုတိယော သတ္တော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော။

မေ=ငါ့အား။ ဒတ္တန္တ ရေ=ဤခုနစ်ရက်အတွင်း၌။ ဒုတိ
ယော သတ္တော=နှစ်ယောက်မြောက်သောသတ္တဝါကို။ န ဒိဋ္ဌ
ပုဗ္ဗော=ရှေးက မမြင်အပ်စဖူး။ ဒီခုနစ်ရက်အတွင်းမှာဖြင့်
အဖော်တစ်ယောက်ကယ်လို့မှ မမြင်ရဘူး။

ကော န မံ ဝဒတိ။

မံ=ငါ့ကို။ ဝဒတိ=ယခုစကားပြောဆိုလာတဲ့သူကား။
ကော န=ဘယ်သူပါလိမ့်? လို့ စဉ်းစားပြီးတော့ ကောင်းကင်
မော်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ နတ်ဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့်
အရောင်အဝါတွေ တောက်ပစွာနဲ့ မဏိမေခလာနတ်သမီး
ကိုမြင်တော့ ဘုရားအလောင်းက-

နိသမ္မ ဝတ္တံ လောကဿ၊ ဝါယာမဿ စ ဒေဝတေ။
တဿှာ မဇ္ဈေ သမုဒ္ဒသ္မိံ၊ အပဿံ တီရမာယုဟေ။

ဒေဝတေ=နတ်သမီး။ အဟံ=ငါသည်။ လောကဿ=
လောက၏။ ဝတ္တံ=ပြုဘို့ရန်ဝတ်အကျင့်ကို။ နိသမ္မ=တွေ့
ထောက်မျှော်မြင် ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍။ ဝိဟရာမိ=သတိရှေ့ထား
ပညာရှေ့ထားကာ နေတဲ့သူတစ်ယောက်ဖြစ်ပါပေ၏။

၇၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

နတ်သမီး ... မေ့မေ့လျော့လျော့ သတိသမ္ပဇဉ်မရှိဘဲနဲ့
နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် မဟုတ်ဘူး။-လောက၏ ဝတ်တွေ
ကို ကောင်းကောင်းဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီးတော့မှ သတိသမ္ပဇဉ်
နဲ့ နေသူတစ်ယောက်ဖြစ်တယ်။

ဒေဝတေ=နတ်သမီး။ ဝါယာမဿ=လုံ့လကြီးကုတ်
အားထုတ်ခြင်း၏။ အာနိသံသံ=မချွတ်ဧကန် ရရှိမည့်အကျိုး
ကို။ နိသမ္ပ=ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင် ဆင်ခြင်ကြည့်ရှု၍။ ဝိဟာ
ရာမိ=နေပေ၏။

ငါကား လောက၏ လုပ်ရမဲ့ ဝတ္တရားတွေကို ဉာဏ်
ပညာနဲ့ သိမြင်သူတစ်ယောက်ဖြစ်တယ်။ လောကမှာ ကြီးစား
အားထုတ်ရမဲ့ ဝါယာမလုံ့လရဲ့ အာနိသင်ကို ဆင်ခြင်စဉ်း
စား အမှန်အတိုင်းသိတဲ့သူတစ်ယောက်ဖြစ်တယ်။

တသ္မာ=ထို့ကြောင့်(ဝါ) လုံ့လကိုပြုသင့် ပြုထိုက်
သမျှသော အမှုကိစ္စတွေဆင်ခြင်၍ နေသူတစ်ယောက်ဖြစ်ခြင်း၊
လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ်ခြင်းရဲ့ အကျိုးအာနိသင်ကို လင်း
လင်းထင်ထင် သိမြင်သူတစ်ယောက်ဖြစ်ခြင်းဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ မဇ္ဈေ သမုဒ္ဒသ္မိ=သမုဒ္ဒရာနက်ကျယ်
ရေပြင်၏အလယ်၌။ တီရံ=ဟိုမှာဘက်ကမ်းကို။ အပဿံ-
အပဿန္တော=တရေးရေးမျှ မမြင်ရပါဘဲလျက်။ ဧဝံ=ဤသို့။
ဝါယာမဿ=လုံ့လကြီးကုတ် ငါကား အားထုတ်ကူးသန်း
ပါပေ၏လို့ ပြောလိုက်တယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဘုရားအလောင်းပြောတဲ့စကားထဲမှာ “နတ်သမီး...၊
 ငါကား ပေါ့ပေါ့တန်တန်နေတဲ့ လူတစ်ယောက်မဟုတ်။
 လောကရဲ့ ပြုလုပ်ရမဲ့ ဝတ္တရားတွေကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ဉာဏ်နဲ့
 လင်းလင်းမြင်ပြီးနေတဲ့ လူတစ်ယောက်ဖြစ်တယ်။ ဘေးရောက်
 လာယင် လက်ပိုက်ပြီး ကြည့်နေလို့ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။
 ကြီးစားရမယ်။ အဲဒီလို ကြီးစားတဲ့ အခါကျပြီဆိုလို့ရှိယင်
 ကြီးစားတဲ့လုံ့လဝီရိယနဲ့ အကျိုးအာနိသင်ရမယ်ဆိုတာ ဒါတွေ
 ကို ငါဆင်ခြင်ပြီးသကာလ နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ်တယ်။
 အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင် ဒီသမုဒ္ဒရာရဲ့
 အလယ်ကျောမှာ ငါဤမျှလောက် ကြီးပမ်းကူးသန်းနေတယ်”
 လို့ ပြောလိုက်လျှင်ပဲ-

သာ တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ဥတ္တရိ သောတုကာမာ
 ဟုတွာ ပုန ဂါထမာဟ-

သာ=ထို မေခလာနတ်သမီးသည်။ တဿ=ထိုဘုရား
 အလောင်း၏။ ဓမ္မကထံ=လုံ့လဝီရိယ၏ အကျိုးအာနိသင်
 နှင့် စပ်သောတရားစကားကို။ သုတွာ=ကြားနာရ၍။ ဥတ္တရိ
 သောတုကာမာ ဟုတွာ=အထက်ကိုဆက်ပြီးတော့ တရားနာ
 လိုရကား။ ပုန=တစ်ဖန်။ ဂါထံ=ဂါထာကို။ အာဟာ=လျှောက်
 ဆိုပြန်၏။

ဘယ်နှယ်ပြောတုန်း-

၇၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဂမ္ဘီရေ အပ္ပမေယျသ္မိံ၊ တီရံ ယဿ န ဒိဿတိ။

မောဃော တေ ပုရိသဝါယာမော၊ အပ္ပတွာဝ မရိဿသိ။

သပ္ပုရိသ=အိုသူတော်ကောင်း အလောင်းတော် မဟာ
ဇနက။ ယဿ=အကြင်သမုဒ္ဒရာ၏။ တီရံ=ဟိုမှာဘက်ကမ်း
ကို။ န ဒိဿတိ=တဆိတ်ကလေး-ရေးရေးမျှလဲ မမြင်ရချေ။
ဂမ္ဘီရေ=အပြောကျယ်လျက် နက်လဲ နက်စွာထသော။
အပ္ပမေယျ=မနှိုင်းယှဉ်နိုင်အောင် မြေအထု ရေအထုရှိသော။
အသ္မိံ=ဤသမုဒ္ဒရာ၌။ တေ=အမောင်၏။ ပုရိသဝါယာမော=
ယောက်ျားတို့ ကြီးပမ်းတဲ့ စွမ်းအားသတ္တိ လုံ့လဝီရိယ
ဝါယာမသည်။ မောဃော=အချည်းနှီးသာတည်း။ အပ္ပတွာဝ=
ကမ်းသို့မရောက်မီပင်လျှင်။ မရိဿသိ=အမောင်ကား စုတိ
ပြတ်ကြွေ သေလိမ့်မယ်။

မခံချင်အောင် တိုးပြီးပြောလိုက်တယ်။

“အလောင်းမင်းသား... ဒီသမုဒ္ဒရာကြီးရဲ့ ဟိုဘက်ကမ်း
ဆိုတာ လှမ်းကြည့်စမ်း၊ မြင်သလား- မမြင်ဘူး။ ကျယ်
လည်းကျယ်တယ်၊ နက်လည်း နက်တယ်။ ရေကလဲ မနှိုင်း
ယှဉ်နိုင်လောက်အောင် နက်တယ်။ အဲဒီလိုများတဲ့ သမုဒ္ဒရာကြီး
ထဲမှာ မောင်ယောက်ျား လုံ့လဝီရိယဆိုတာ ကြီးစားမနေနဲ့၊
အလကားပဲ။ မောင် ကမ်းကိုမရောက်ခင် စုတိပြတ်ကြွေ
အမောင်သေလိမ့်မယ်” လို့ ပြောတယ်။

မဟာစနကဇာတ်တော်

ဒီတော့ ဘုရားအလောင်းက ဘာပြန်ပြောသလဲ-
ဒေဝတေ ကိံ နာမေတံ ကထေသိ။

ဒေဝတေ=နတ်သမီး။ ဧတံ=ဤကေားသည်။ ကိံ
နာမ ကထေသိ=ဘယ်လိုစကားကို ပြောလိုက်တာတုန်း။

နတ်သမီး ... ဘယ်နှယ့်စကားကို ပြောလိုက်တာလဲ။
ဝါယာမံ ကတွာ မရန္တောပိ ဂရဟတော မုစ္စိဿာမိ။

ဝါယာမံ=လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရော
န္တော=ပြုလျက်။ မရန္တောပိ=သေချင်လည်းသေပစေ။ (သေ
ယင်လည်းပဲ) ဂရဟတော=ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့ အကဲ့
ရဲ့ဘေးမှ။ မုစ္စိဿာမိ=ငါကား လွတ်မြောက်ရလိမ့်မယ်။

သေချင်သေပါစေ၊ ဒီလို လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ်
ကူးသန်းနေရင်း သေသွားပါစေ။ အဲဒီလို လုံ့လကြီးကုတ်
အားထုတ်၍ သေယင်၊ အားထုတ်ပြီးတော့ ကူးပါလျက်ကနဲ့
သေသွားယင် ဆွေမျိုးတွေ၊ နတ်တွေ၊ ဗြဟ္မာတွေက အကဲ့ရဲ့
မပေးဘူး။ အကဲ့ရဲ့ဘေးမှ လွတ်မြောက်မယ်။

အနဏော ဉာတိနံ ဟောတိ၊ ဒေဝါနံ ပိတုနဉ္စ သော။
ကရံ ပုရိသကိစ္စာနိ၊ န စ ပစ္ဆာ'နတပ္ပတိ။

ဒေဝတေ=နတ်သမီး။ ပုရိသကိစ္စာနိ=ယောက်ျားတို့ ပြု
ဖွယ်ရာကိစ္စ၊ လုံ့လပီရိယ အဝဝတို့ကို။ ကရံ-ကရောန္တော=

၇၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ပြုလုပ်အားထုတ်ပေသော။ သော=ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်(ဝါ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဉာတိနံ=ဆွေမျိုးတို့က လည်းကောင်း။ ဒေဝါနဉ္စ=နတ်တို့ကလည်းကောင်း။ ပိတုနဉ္စ=ဗြဟ္မာတို့ကလည်းကောင်း။ အနဏော ဟောတိ=မကဲ့ရဲ့အပ်ချေ။ ပစ္ဆာ=နောက်ကာလ၌။ န စ အနုတပ္ပတိ=နောင်တတစ်ဖန် ပူလည်းမပူပန်ရချေ။

ယောကျ်ားတို့လုံ့လ ဝီရိယ ကြီးစားမယ်ဆိုလို့ရှိယင်ကြီးစားရင်း သေသွားပါစေ။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆွေမျိုးများ နတ်ဗြဟ္မာများက အကဲ့ရဲ့မပေးဘူးတဲ့။

“မသေသမျှ၊ ကာလအခန့်၊ အခွန်ရှည်၍၊ တထေထေနှင့်၊ မမေ့စသာ၊ ဤလူ့ရွာတွင်၊ မူရာကိစ္စ၊ ဟူသမျှ၌၊ ရွှန်းပမညှိ၊ ပျင်းပိုးမထ၊ လုံ့လအားယူ၊ ဆောင်ရွက်သူကို၊ ကြီးထူဆွေမျိုး၊ ခြောက်ထပ်စိုးနှင့်၊ လူ့ဘိုးမဟာ၊ နတ် ဗြဟ္မာတို့၊ အခါခပ်သိမ်း၊ စွတ်ရှိမ်းလေတဲ့၊ မိတ်ဆွေဖွဲ့၍၊ ကဲ့ရဲ့မပေးသည်သာတည်း။”

မဟာဇနကပျို့၊ ပိုဒ်ရေ- ၃၄။

ဒီလူ့ပြည်လောကမှာ ပြုလုပ်စရာကိစ္စအဝဝ “ပျင်းပိုးမထ၊ လုံ့လအားယူ” ဆောင်ရွက်တဲ့သူကို ပတ်ဝန်းကျင်ဝန်းရံဖြိုးထူနေတဲ့ ဆွေမျိုး၊ စတုမဟာရာဇ်၊ တာဝတိံသာ၊ ယာမာ၊ တုသိတာ၊ နိမ္မာနရတိ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထိဆိုတဲ့ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်မှာ ရှိကြတဲ့ နတ်မျိုး၊ လူ့ဘိုးမဟာ နတ်ဗြဟ္မာတို့ လူ့ရဲ့ဘိုးကို ပိတာမဟာလို့ ဗြဟ္မာကိုခေါ်ရတယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

လူ့ဘိုး နတ်ဘုရားဖြစ်တဲ့ ဗြဟ္မာကြီးများကတောင်မှ “အခါခပ်သိမ်း၊
စွတ်ရှိမ်းလေတဲ့၊ မိတ်ဆွေဖွဲ့၍၊ ကဲ့ရဲ့မပေး” နိုင်ချေဘူးလို့-

ဘုရားလောင်းက ရဲရဲတောက်ပြန်ပြီး ပြောတဲ့အခါ
မဏိမေခလာနတ်သမီး က တဖန် ထပ်ပြီးတော့ ဘယ်ဂါထာ
ရွတ်ပြန်သလဲ။

အပါရနေယျ ယံ ကမ္မံ၊ အဖလံ ကိလမထုဒ္ဒယံ။
တတ္ထ ကော ဝါယာမေန’တ္ထော၊ မစ္စု ယဿာ’ဘိနိပ္ပတံ။

ယဿ=အကြင်အရာမဟုတ်သည်၌ အားထုတ်ခြင်း
အမှု၏။ အဘိနိပ္ပတံ=နောက်ဆုံးပြည့်ဖြိုးတဲ့ အကျိုးကား။
မစ္စု=စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်ခြင်းသာလျှင်သာတည်း။

မဟာဇနကမင်းသား... ကျွန်ုပ်ပြောစမ်းပါရစေ။ အရာ
မဟုတ်တဲ့နေရာမှာ လုံ့လကြီးကုတ်အားထုတ်တာရဲ့ နောက်ဆုံး
အကျိုးရတာဟာ သေခြင်းဖြစ်တတ်တယ်။ အခု အလောင်း
မင်းသား ကြီးစားအားထုတ်နေတယ်ဆိုတာက-

ယံ ကမ္မံ=အကြင် အလောင်းမင်းသား ယခုကြီးစား
အားထုတ်နေတယ်ဆိုတဲ့ ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင် သမုဒ္ဒရာ
လက်ပစ်ကူး၍နေခြင်းဆိုတဲ့ အမှုသည်။ အပါရနေယျ=
ကမ်းတစ်ဘက်သို့လည်း ဘယ်နည်းနဲ့မှ မရောက်နိုင်။
အဖလံ=အကျိုးလဲမရှိနိုင်။ ကိလမထုဒ္ဒယံ=ကူးလေကူးလေ
ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုကိုသာ ပွားများစေတတ်ပါပေ၏။

၇၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

လူသာမန်မျက်စိနဲ့ ကြည့်ယင် ဒီအတိုင်းပဲတဲ့။ မြင်
နေရတယ်။ ပြီးမှာလဲ မဟုတ်ဘူး။ အကျိုးလဲမရဘူး။ ပင်ပန်း
မှုပွားရုံသာရှိမယ်။

တတ္ထ=ထိုသို့ အကျိုးမရတဲ့အရာ၊ အရာမဟုတ်သည်ဝယ်
လုံ့လကြီးကုတ်အားထုတ်မှု၌။ ဝါယာမေန=ယောကျ်ားတို့၏
လုံ့လ ဝါယာမဖြင့်။ ဧကော အတ္ထော=မောင့်မှာ အဘယ်အကျိုး
ရလိမ့်မည်နည်း။

အဘယ်အကျိုးမှ မရရိုးဧကန် မှန်လှပါပေ၏လို့။
နတ်သမီးကတစ်ခါ မခံချင်အောင်ပြောတဲ့အခါကျတော့ ဘုရား
အလောင်းက ဘယ့်နှယ်ပြောသလဲဆိုတော့ -

ဧဝံ ဒေဝဓိတာယ ဝုတ္တေ တံ အပ္ပဋိဘာနံ ကရောန္တော
မဟာသတ္တော ဥတ္တရိ ဂါထာ အာဟ-

ဧဝံ=ဤသို့။ ဒေဝဓိတာယ=နတ်သမီးသည်။ ဝုတ္တေ=
လျှောက်ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ တံ=ထိုနတ်သမီးကို။ အပ္ပဋိဘာနံ=
နောက်ထပ်တဖန် စကားပြန်မပြောနိုင်အောင်။ ကရောန္တော=
ပြုတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍။ မဟာသတ္တော=ဘုရားအလောင်း
သည်။ ဥတ္တရိဂါထာ=အထက်၌ဖြစ်သော ဂါထာတို့ကို။
အာဟ=ရွတ်ဆိုပြောကြားခဲ့လေပြီ။

နတ်သမီး နောက်ထပ်ဘာစကားကိုမှ မပြောနိုင်အောင်၊
နတ်သမီးကို ပါးစပ်ပိတ်သွားအောင် တစ်ခါတည်းနောက်ထပ်
ဂါထာလေးခု ဆက်ရွတ်ထားတယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အပါရနေယျ'မစ္ဆန္တံ၊ ယော ဝိဒိတွာန ဒေဝတေ။

န ရက္ခေ အတ္တနောပါဏံ၊ ဧညာ သော ယဒိ ဟာပယေ။

ဒေဝတေ=နတ်သမီး။ အစ္ဆန္တံ=စင်စစ်။ အပါရနေယျ=

အပြီးအဆုံးမြောက် မရောက်နိုင်သော အမှုဟူ၍။ ယော=

အကြင်သူသည်။ ဝိဒိတွာန=သိသည့်အတွက်။ အတ္တနော=

မိမိ၏။ ပါဏံ=အသက်ကို။ န ရက္ခေ=မစောင့်ရှောက်ငြားအံ့။

သော=ထိုသူသည်။ ဝါယာမံ=မိမိပြုလုပ်ရမဲ့ လုံ့လဝီရိယကို။

ယဒိ ဟာပယေ=အကယ်၍များ လျော့ပါးစေငြားအံ့။ တဿ=

ထိုသူ၏။ ကုသိတဘာဝဿ=ပျင်းရိသည်၏အဖြစ်၏။ ဖလံ=

အကျိုးကို။ ဧညာ=သိရှိရာ၏။

ဘာပြောလိုက်သလဲ?

နတ်သမီး... အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်သည် ဒီကိစ္စဟာ

မပြီးမြောက်နိုင်တဲ့ကိစ္စပဲလို့ စောစောက တွေးခေါ်အထင်

အမြင်ရောက်ပြီးတော့ မိမိတို့ ယောက်ျားလုံ့လဝီရိယကို

ကြီးကုတ်အားမထုတ်ဘဲ ကိုယ့်အသက်ကို မစောင့်ရှောက်ဘူး

ဆိုယင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ လုံ့လဝီရိယ ညံ့ဖျင်းမှုကို အားလုံးပဲ

သိရမယ်။ လုံ့လဝီရိယ အလွန်ညံ့ဖျင်းတဲ့လူကွာ၊ ဘာမှမလုပ်

မလက်ဘဲနဲ့ ခံသွားရတယ်။

ဥပမာပုံ-ဆင်ကြီးကလာတယ်၊ ဒါမှမဟုတ် ကျားကြီးနဲ့

ရင်ဆိုင်တွေ့တယ်။ ရင်ဆိုင်ကျားကြီးနဲ့ တွေ့နေတယ်ဆိုလို့

ရှိယင်- အင်း... ဒီဥစ္စာ ကျားကြီးနဲ့ ငါသတ်လို့တော့

၇၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

နိုင်မှာတော့ မဟုတ်ဘူး။ မနိုင်မဲ့အတူတူတော့ ငြိမ်ခံပြီးတော့ အသာအစားခံလိုက်မယ်ဆိုယင် သူ့အသက်ကလေးမှသူ မစောင့်ရှောက်ဘူးဆိုယင် ဘယ်နှယ့်လုပ်မလဲ၊ ဟုတ်လား။

ဒီကျားကြီးဘေးမှ လွတ်မြောက်အောင်လို့ ကြိုးကုတ် အားထုတ်သင့်တယ်။ ယောက်ျားမှန်ယင် အဲဒီလို ကြိုးကုတ် အားထုတ်သင့်ပါလျက်ကနဲ့ ယောက်ျားတို့ လုံ့လဝီရိယကို လုံးဝမပြုဘဲ အလျော့ပေးလိုက်မယ်ဆိုယင် အဲဒီလူရဲ့ အဖျင်း ဓာတ်သဘောကို အားလုံးက ပတ်ဝန်းကျင်က သိရုံပဲရှိမယ်။ ငါ့ကို ယံ ဝါ တံ ဝါ၊ လုံ့လဝီရိယမရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်အနေ နဲ့ နင်နောက်ထပ်မပြောနဲ့။ ဒီလိုပြောလိုက်တယ်။

အဓိပ္ပါယ်ဖလံ ဧကော၊ အသ္မိံ လောကသ္မိံ ဒေဝတေ။

ပယောဇယန္တိ ကမ္မာနိ၊ တာနိ ဣဇ္ဈန္တိ ဝါ န ဝါ။

ဒေဝတေ=နတ်သမီး။ အသ္မိံ လောကသ္မိံ=ဤလူ့ လောက၌။ ဧကော=အချို့ကုန်သော ကုန်သည် လယ်သမားတို့ သည်။ အဓိပ္ပါယ်ဖလံ=တောင့်တမျှော်ကိုးတဲ့အကျိုးကို။ သမ္ပဿမာနာ=ရှုမျှော်ကြကုန်လျက်။ ကမ္မာနိ=ကုန်သွယ်ခြင်း အမှု၊ လယ်လုပ်ခြင်းအမှုအစရှိတဲ့ ထိုထိုအမှုကိစ္စတို့ကို။ ပယောဇယန္တိ=ယှဉ်ကုန်-ကြိုးကုတ်-အားထုတ်ကြပေကုန်၏။

နတ်သမီး...အခုလောကမှာလေ အချို့အချို့ ပုဂ္ဂိုလ် သည် အမြတ်အစွန်းများများရစေမဟဲ့၊ ဆန်ရေစပါးတွေ

မဟာစနကဇာတ်တော်

များများရစေမဟဲ့လို့ အဲဒီလို ကုန်သွယ်တွေ လယ်လုပ်တွေ အကျိုးမျှော်ကိုးပြီးသကာလ ထိုထိုအမှုကိစ္စတွေ ပြုလုပ်ကြ တယ် မဟုတ်လား။

တာနိ=ထိုကုန်သွယ်လယ်လုပ်အစရှိတဲ့ သူတို့ ပြုလုပ် အပ်သမျှသော ကိစ္စတို့သည်။ ဣဇ္ဈန္တိ ဝါ=အကြောင်းညီညွတ် လျှင် ပြီးစီးပြည့်စုံတတ်သည်လည်း ရှိကုန်၏။ န ဝါ ဣဇ္ဈန္တိ=အကြောင်းမညီညွတ်တဲ့အတွက် မပြီးစီး မပြည့်စုံ တတ်သည်လည်း ရှိကုန်၏။

ကုန်သည်တစ်ယောက် အမြတ်အစွန်းရကရောဟဲ့ ဆိုပြီး ကြိုးစားအားထုတ်ပြီးသကာလ တကတဲကုန်သွယ်မှု ပြုလိုက်တာ မျှော်လင့်တဲ့အတိုင်း အကျိုးရတာလဲရှိမယ်။ အကျိုးမရတာ လဲ ရှိမယ်။ လယ်သမားတစ်ယောက် တောင်သူတစ်ယောက် ဆန်ရေစပါးတွေ အများကြီးရကရောဟဲ့လို့ ဆိုပြီးသကာလ ကြိုးစားပြီးတော့ လယ်တွေစိုက်လိုက်တာ ပျိုးလိုက်တာ။

ဒါပေမယ်လို့ သိမ်းတဲ့အခါ သူမျှော်လင့်တဲ့အတိုင်း ဆန်စပါး များများရတာလဲရှိတယ်၊ မရတာလဲရှိတယ်။ အခု ငါလုပ်တဲ့ လုံ့လဝီရိယက ဒီလိုမရတတ် ရတတ်၊ မရ တဲ့ဘေးနဲ့လဲရင်ဆိုင် ရတဲ့ဘေးနဲ့လဲရင်ဆိုင် ဒီလိုမဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဘယ်လိုဟာမျိုးတုန်း။

ဧတ္ထ ဂမိဿာမိ၊ ဣဒံ ဥဂ္ဂဟောဿာမိ။

၈၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးမယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဒီကနေပြီးတော့ မန္တလေးမြို့ဆိုပါတော့။

ဧတ္ထ=ဤ မန္တလေးမြို့သို့။ ဂမိဿာမိ=ငါအရောက်
သွားမယ် ဒီအကြံနဲ့။ ဣဒံ=ဤစာပေကျမ်းဂန်ကို။
ဥဂ္ဂဟေဿာမိ=ငါသင် ယူမယ်။

မရမနေဘူးဟဲ့၊ မစားဘူးဟဲ့၊ မအိပ်ဘူးဟဲ့။ ဒီကျမ်းစာ
ငါရအောင်သင်မယ်ဆိုတဲ့ အဲဒီလို အန်ကြိတ်ပြီး သကာလ-

ကာယိကစေတသိကဝီရိယံ=ကိုယ်၌မိုသောဝီရိယ၊ စိတ်၌
မိုသော ဝီရိယကို။ ကရောန္တဿ ပန=ပြုသောသူ၏ကား။
ဖလံ=အကျိုးသည်။ ဣဇ္ဈတေဝ=မုချဇကန် ပြည့်စုံသည်သာ။

ငါအခုအားထုတ်တာက သမုဒ္ဒရာကမ်းတစ်ဖက်ရောက်
အောင် ကူးမြောက်မယ်ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ ကာယိကဝီရိယကို
တအားကုန်ကြီးစားနေတာ။ ဟို တစ်ခုသောဘဝက- အခု
လူ့ဘဝကိုမဆိုထားနဲ့၊ လူရင့်မာကြီး မဆိုထားနဲ့တော့၊ ငါဟာ
လေ ရှဉ့်ကလေးဖြစ်စဉ်တုန်းကတောင်မှ ဒီသမုဒ္ဒရာထဲက
ရေတွေကို အမြီးနဲ့ကုန်အောင် ငါခပ်ပစ်ဖို့ ကြိုးစားတယ်။^၁
အခုလူရင့်မာကြီးဖြစ်နေတဲ့ကိစ္စ ဒီသမုဒ္ဒရာတစ် ဖက်ကမ်းကို
ဘာလို့ မရောက်နိုင်ပဲ နေရမလဲ၊ ငါကြိုးစားမယ်။ ငါကြိုးစားတဲ့
အလုပ်သည် မုချ ဒီဝီရိယရဲ့ အကျိုးအာနိသင် ပြည့်စုံရမယ်။
တစ်ခါထဲပြောတယ်။

^၁ဒီ၊ဋ၊၃၊ ပါထိက၊၄၊ လက္ခဏသုတ်၊ ၁၅။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

သန္တိဋ္ဌိကံ ကမ္မဖလံ၊ နန ပဿသိ ဒေဝတေ။
 သန္တာ အညေ တရာမဟံ၊ တဉ္စ ပဿမိ သန္တိကေ။
 ဒေဝတေ=နတ်သမီး။ တွံ=သင်နတ်သမီးသည်။
 သန္တိဋ္ဌိကံ=မျက်မှောက်ဘဝ၌ အကျိုးကိုခံစားရသော။ ကမ္မဖလံ=
 ငါ၏ယောက်ျားတို့ လုံ့လဝီရိယရှိခြင်း အကျိုးကို။ တွံ=
 သင်သည်။ ပဿသိ နန=မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်လေပြီ
 မဟုတ်လား။

နတ်သမီး... ဘာတွေဘဲပြောပြော ငါကြီးစားတဲ့
 လုံ့လဝီရိယနဲ့ မျက်မှောက်ဘဝအကျိုးရပုံကို သင်နတ်သမီး
 မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်နေပြီ မဟုတ်ဘူးလား။

ဘာတုန်း အလောင်းမင်းသားလိုဆိုတော့-

အညေ=ငါမှတစ်ပါး လုံ့လဝီရိယ လျော့ပါးတဲ့ ခုနစ်ရာ
 သော ကုန်သည်တို့သည်။ သန္တာ=သမုဒ္ဒရာအတွင်းဝယ် စုတ်
 စုတ် နစ်မြုပ်ခဲ့ကြလေကုန်၏။

တစ်ယောက်မှ ရှိသေးရဲ့လား၊ ငါမှတစ်ပါး ကုန်သည်
 ခုနစ်ရာဖြင့် လုံ့လဝီရိယ လုံးဝမပြုတဲ့ အတွက် သမုဒ္ဒရာအတွင်း
 စုတ်စုတ်ကြီး နစ်မြုပ်ကြကုန်ပြီ။

အဟံ-အဟမေဝ=ငါတစ်ယောက်တည်းသာလျှင်။
 တရာမိ=လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ်ကူးသန်းခဲ့၏။ တေန=ထိုသို့
 လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ်ကူးသန်းခြင်းဟူသော အကြောင်း

၈၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကြောင့်။ သန္တိ ကေ=ငါ၏ အနီးအပါး၌။ ဌိတံ=ယခုရပ်တည်
လာသော။ တဉ္ဇ=သင်နတ်သမီးကိုလည်း။ ပဿာမိ=မမြင်
စဖူး ယခုထူးထူးချွန်ချွန် ငါမြင်ရချေပြီ။

ဘယ်လောက်အကျိုးရသလဲ။ သမုဒ္ဒရာဟိုဘက်ကမ်း
ရောက်တာမရောက်တာ ဒုတိယအကျိုးထားအုန်းတဲ့။ ငါလူဖြစ်
ကတည်းက နတ်သမီးဆိုတာ တစ်ခါမှမမြင်ဖူး။ အခု လုံ့လ
ဝီရိယ ကြိုးကုတ်အားထုတ်လို့မို့ သင်ကိုယ်တိုင် ငါ့ထံမှောက်
လာရောက်ပြီးသကာလ စကားပြောနေရတာ မဟုတ်လားတဲ့။

သင်နတ်သမီးကို မျက်ဝါးထင်ထင် ငါ့ထံပါး ရပ်တည်
လာသည်ကို မြင်ရခြင်းသည်ပင်လျှင် ငါ့ရဲ့လုံ့လဝီရိယရဲ့
အာနိသင်လို့ ဒီလိုအောက်မေ့ပါ။ ဘုရားအလောင်းက ဒီလို
ရဲရဲတောက် ပြောလိုက်တယ်။

သော အဟံ ဝါယမိဿာမိ၊ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ။

ဂစ္ဆံ ပါရံ သမုဒ္ဒဿာ၊ ကဿံ ပုရိသကာရိယံ။

ငါ အစွမ်းရှိသလောက် သမုဒ္ဒရာကမ်းတစ်ဖက် ရောက်
အောင် ကူးမြို့ကူးမှာဘဲလို့ ပြောလိုက်တယ်။

မဏိမေဓလာနတ်သမီးက ဘာပြန်လျှောက်သလဲ-

ယော တွံ ဧဝံ ဂတေ သြဗော၊ အပ္ပမေယျေ မဟဏ္ဏဝေ။

ဓမ္မဝါယာမသမ္ပန္နော၊ ကမ္မုနာ နာ'ဝသီဒသိ။

သော တွံ တတ္ထေဝ ဂစ္ဆာဟိ၊ ယတ္ထ တေ နိရတော မနော။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

ယော တွံ=အကြင် သင်မဟာဓနကမင်းသားသည်။
 ဧဝံ ဂတေ=ဤသို့ ကျယ်ဝန်းသော သဘောရှိသော။
 အပ္ပမေယျေ=မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ရေအထုရှိသော။ မဟာဏ္ဍဝေ=
 ကြီးစွာသော ရေထုနှင့်ပြည့်စုံသော။ ဩဃေ=သမုဒ္ဒရာနား
 ကျယ် ရေပင်လယ်ရဲ့အတွင်း၌။ ဓမ္မဝါယာမသမ္ပန္နော=သ
 ရားသခင်ဖြစ်သော လုံ့လဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်၍။ ကမ္မုနာ=
 မိမိကြီးကုတ်အားထုတ်၍ လုံ့လပြုခြင်းအမှုကြောင့်။ နာဝသီ
 ဒသိ=အမောင် ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မမြုပ်နိုင်ပါ။

ဒီလောက်နက်ကျယ်တဲ့ သမုဒ္ဒရာကြီးထဲမှာ မတရား
 သော လုံ့လဝီရိယမျိုးမဟုတ်ဘူး။ ဓမ္မဝါယာမ တကဲ့တရားသော
 လုံ့လဝီရိယ=ပုရိသထာမ- ပုရိသပရက္ကမ လုံ့လကြီးကုတ်
 အားထုတ်ရမဲ့ ဝီရိယကိုအားထုတ်တဲ့ ဓမ္မဝါယာမနှင့် ပြည့်စုံ
 တဲ့ အမောင်လိုလူ အဘယ်မှာ သမုဒ္ဒရာအတွင်း နစ်မြုပ်နိုင်
 မလဲ။

ယတ္ထ=အကြင်အရပ်၌။ တေ=သင်၏။ မနော=စိတ်
 သည်။ နိရတော=မွေ့လျော်နှစ်ခြိုက်ပျော်ပိုက်ပါပေ၏။ သော
 တွံ=ထိုသင်သည်။ တတ္ထေဝ=ထိုအရပ်သို့ပင်လျှင်။ ဂစ္ဆာဟိ=
 အလိုရှိတိုင်း သွားပါဘိချေ။

ရောက်ရစေမယ်... အမောင်ဓနကမင်းသား။ အမောင်
 လိုလူသည် အမောင်သွားချင်တဲ့အရပ်ကို ကနေ့ရောက်စေ
 မယ် ရောက်စေမယ်လို့ အဲဒီလိုပြောပြီးတော့-

၈၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးစယ်ဘွဲ့တရားတော်

သာ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ “ပဏ္ဍိတ မဟာပရက္ကမ ကုဟိ”
တံ နေမိ”တိ ပုစ္ဆိ။

သာ=ထိုမဏိမေခလာနတ် သမီးသည်။ ဧဝဉ္စ ပန=
ဤသို့လျှင်။ ဝတွာ=ပြောဆိုပြီး သကာလ- မဟာပရက္ကမ=
ကြီးမြတ်သော လုံ့လဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေသော။
ပဏ္ဍိတ=ပညာရှိသူခမိန်။ တံ=မောင့်ကို။ ကုဟိ=အဘယ်
အရပ်သို့။ နေမိ=ပို့ဆောင်ရပါမည်နည်း။ ဣတိ=ဤသို့။
ပုစ္ဆိ=မေးလေပြီ။

လုံ့လကြီးမားတဲ့ ဘုရားအလျာ ပညာရှင်သူခမိန်...
အမောင့်ကို ဘယ်အရပ် ပို့ရမလဲလို့ မဏိမေခလာနတ်သမီးက
မေးတဲ့အခါ၊ တိုတိုဘဲ-

“မိထိလနဂရံ”=မိထိလာမြို့ကို ပို့လို့ တစ်ခွန်းပဲ
ပြောတယ်။

မဏိမေခလာ မိထိလာသို့ပို့ခြင်း-

“မိထိလနဂရန္တိ” ဝုတ္တေ သာ မဟာ သတ္တံ ပုပ္ဖကလာပံ
ဝိယ ဥက္ကိပိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပရိဂ္ဂယု ဥရေ
နိပဇ္ဇာပေတွာ ပိယပုတ္တံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တိဝိယ အာကာသေ
ပက္ခန္တိ။

မိထိလနဂရံ=မိထိလာမြို့ကို။ နေဟိ=ပို့ဆောင်လော့။
ဣတိ=ဤသို့။ ဝုတ္တေ=ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ သာ=ထို

မဟာဇနကဇာတ်တော်

မဏိမေဓလာနတ်သမီးသည်။ မဟာသတ္တံ=ဘုရားအလောင်းကို။ ပုပ္ဖကလာပံ ဝိယ=ပန်းစည်းကလေးကိုကဲ့သို့။ ဥက္ခိပိတွာ=ဆက်ယူ၍။ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ=နှစ်ဘက်သောလက်တို့ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂယု=ပွေ့ချီ၍။ ဥရေ=မိမိရဲ့ ရင်ခွင်၌။ နိပဇ္ဇာပေတွာ=လျောင်းစေ၍။ (ရင်ခွင်ထက်မှာ သိပ်ပြီးတော့ထားတယ်။) ပိယပုတ္တံ=ချစ်လှစွာသောသားကို။ အာဒါယ=ယူ၍။ ဂစ္ဆန္တိ ဝိယ=သွားသော မွေးသမိခင် ကျေးဇူးရှင်ကဲ့သို့။ အာကာသံ=ကောင်းကင်သို့။ ပက္ခန္တိ=ပျံ၍တက်ခဲ့လေပြီ။

သမုဒ္ဒရာထဲဆင်း၊ ပန်းစည်းကလေးလို အလောင်းတော်ကိုဆယ်၊ လက်နှစ်ဘက်နဲ့ အလောင်းတော်ကိုပွေ့၊ မိမိရဲ့ ရင်ခွင်ထဲမှာ အလောင်းတော်ကိုသိပ်ပြီးသကာလ အင်မတန်ချစ်တဲ့သားလေးကို ပွေ့ပြီးတော့ ကောင်းကင်တက်လာသလိုပဲ၊ ကောင်းကင်ကို ပျံပြီးတော့ မဏိမေဓလာ နတ်သမီးတက်လို့။ အဲဒီတက်လာတဲ့အချိန် မိထိလာပြည်ဘက် မသွားရသေးဘူးနော်။

မဟာသတ္တော သတ္တာဟံ လောဏောဒကေန ဥပက္ကသရိရော ဟုတွာ ဒိဗ္ဗဗဿေန ဖုဋ္ဌော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။

မဟာသတ္တောပိ=ဘုရားအလောင်းတော်သည်။ သတ္တာဟံ=ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။ လောဏောဒကေန=ဆားငန်ရေဖြင့်။ ဥပက္ကသရိရော=ကျိန်းစပ်ပင်ပန်းနွမ်းနယ်သော ကိုယ်ရှိသည်။ ဟုတွာ=ဖြစ်၍။

၈၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

(ဘုရားအလောင်းမှာလဲပဲ ခုနစ်ပတ်လုံး သမုဒ္ဒရာဆားငန်ရေ အတိပြီးတဲ့ သံနဲ့များထိလိုက်ရင် မီးဖျပ်ဖျပ်နဲ့ ညမှာမီးထတောက် တဲ့ရေ၊ အင်မတန်ငန်တဲ့အသားကို စားတဲ့ရေနဲ့ဆိုတော့ အသားတွေများ ကျိန်းစပ်ပင်ပန်းနွမ်း နယ်တဲ့ကိုယ်ရှိ၍ နတ်ရဲ့အတွေ့နဲ့ တွေ့လျှင်ပင် အပန်းတွေ အနွမ်းတွေ အကျိန်းတွေ အစပ်တွေ ပျောက်ပြီးသကာလ ခဏအတွင်း တစ်ခါတည်း အိပ်ပျော်သွားတယ်။

အထ နံ သာ မိထိလံ နေတွာ အမ္မဝနုယျာနေ မင်္ဂလသီလာပဋ္ဌေ ဒက္ခိဏပဿေန နိပဇ္ဇာပေတွာ ဥယျာန ဒေဝတာဟိ တဿ အာရက္ခံ ဂါဟာပေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတာ။

အထ=ထိုသို့ ကောင်းကင်ကို ပျံတက်ပြီးသောအခါ၌။ နံ=ထိုအလောင်းတော်မင်းသားကို။ သာ=ထိုမဏိမေခလာ နတ်သမီးသည်။ မိထိလံ နေတွာ=မိထိလာပြည်သို့ ဆောင် ယူ၍။ အမ္မဝနုယျာနေ=သရက်ဥယျာဉ်အတွင်း၌။ မင်္ဂလ သီလာပဋ္ဌေ=မင်္ဂလာကျောက်ဖျာထက်၌။ ဒက္ခိဏပဿေန= လက်ယာနံတောင်းဖြင့်။ နိပဇ္ဇာပေတွာ=သိပ်ခဲ့၍။

ဘုရားအလောင်းဟာ ညာဘက်စောင်းပြီးတော့ အိပ် နေရစ်တယ်။ အိပ်ပျော်တဲ့ သားကလေး အမေက ပွေ့ထားပြီး တော့နော် အိပ်ယာပေါ်မှာ ညာဘက်စောင်းပြီးတော့ သိပ်ထား သလို သိပ်ထားခဲ့ပြီးတော့-

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဥယျာနဒေဝတာဟိ=ဥယျာဉ်စောင့်နတ်တို့ကို။ တဿ=
ထိုဘုရားလောင်းအတွက်။ အာရက္ခံ=အစောင့်ရှောက်ကို။ ဂါဟာ
ပေတွာ=ယူစေပြီး၍။

ဒါ ယံဝါ တံဝါ ဟူးဟူးငြားငြား သာမန်လူတန်းစား
မဟုတ်ဘူး။ မိထိလာပြည်ကို ထီးစည်ခရိုင်နှင့်တကွ နိုင်ငံအုပ်ချုပ်
စိုးမိုးမင်းပြုလုပ်မဲ့ ဘမျိုးဘိုးတူ မဟာဇနက မင်းတရားကြီးရဲ့
မြေးတော် မဟာဇနကမင်းသားနော်။ ဒီတော့ အသင်ဥယျာဉ်
စောင့်နတ်တို့ မမေ့မလျော့ကြနဲ့၊ အန္တရာယ်ဘေးဒဏ် ရန်မာန်မရှိ
အောင် စောင့်ရှောက်ရစ်ကြလို့ အစောင့်အနေချထားပြီး
သကာလ-

သာ=ထိုမဏိမေခလာနတ်သမီးသည်။ သကဋ္ဌာနဗေဝ=
မိမိနေရာ သမုဒ္ဒရာသို့သာလျှင်။ ဂတာ=သွားခဲ့လေပြီ လို့-
အဋ္ဌကထာမှာ ဒီမှာဘဲတစ်ခန်းရပ်ပါတယ်။

ပေါလဇနကမင်း၏အမိန့်စကား မှာတမ်းလေးခု

ဘုရားအလောင်းမဟာဇနကမင်းသား မိထိလာပြည်
မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်ရဲ့အတွင်း ကျောက်ဖျာပေါ်မှာ လျောင်း
စက်တော်မူတဲ့နေ့ဟာဖြင့် ဘထွေးတော်ဖြစ်တဲ့ ပေါလဇနက
မင်းနတ်ရွာစံလို့ ခုနစ်မြောက် ရောက်တဲ့နေ့ပါဘဲ။ အဲဒီ
ခုနစ်ရက်မြောက်တဲ့နေ့ မတိုင်ခင် ခုနစ်ရက်လောက်ဆီက
ဘထွေးတော်ဖြစ်တဲ့ပေါလဇနကမင်း သေရာညောင်စောင်း

၈၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

လျောင်းစက်လောက်တဲ့ အချိန်မှာ ပေါလဇနကမင်းရဲ့ ထီးမွေ
နန်းရန် ရှိ၊ မရှိကို အဋ္ဌကထာက-

တဒါ ပေါလဇနကဿ ပုတ္တော နတ္ထိ၊ ဧကာ ပနဿ
ဓိတာ အဟောသိ၊ သာ သီဝလီဒေဝီ နာမ ပဏ္ဍိတာ ဗျတ္တာ။

တဒါ=ထိုပေါလဇနကမင်း နတ်ရွာစံလှန်းသောကာလ၌။
ပေါလဇနကဿ=ပေါလဇနကမင်းအား။ ပုတ္တော=သားသည်။
နတ္ထိ=မရှိ။ ဧကာ=တစ်ယောက်သော။ ဓိတာ=သမီးသည်။
အဿ=ထိုပေါလဇနကမင်းအား။ အတ္ထိ=ရှိ၏။ သာ=
ထိုသမီးတော်သည်။ သီဝလီ ဒေဝီ နာမ=သီဝလီဒေဝီအမည်
ရှိ၏။ ပဏ္ဍိတာ=ပညာရှိ၏။ ဗျတ္တာ=အစစအရာရာလိမ္မာ
လှပေ၏။

ပဏ္ဍိတ=ဗျတ္တ=ပဋိသန္ဓေကိုက ဉာဏ်ပညာပါလာတဲ့
အမျိုးသမီး မင်းသမီး။ ပဝတ္တိအခါမှာလဲပဲ အရာရာအစစ
လိမ္မာတဲ့ မင်းသမီးလို့ သမီးတော်တစ်ယောက်ရှိတယ်။ ဒီတော့
ထီးမွေ့နန်းရန်စံမယ့် သားတော်မရှိတော့ မှူးမတ်များက
ပေါလဇနကမင်း နတ်ရွာစံခါနီးကျတော့ မေးကြတယ်။

မဟာရာဇ တုမေသု ဒီဝဂံတေသု ရန္တံ ကဿ
ဒဿာမ?။

မဟာရာဇ=မြတ်သောမင်းကြီး။ တုမေသု=အရှင်မင်း
ကြီးတို့သည်။ ဒီဝဂံတေသု=နတ်ရွာစံတော် မူကြကုန်

မဟာဇနကဇာတ်တော်

သည် ရှိသော်။ ရန္တံ=ဤမိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို။ ကဿ=အဘယ်သူအား။ ဒဿာမ=ပေးအပ်ကြရပါမည်နည်းဘုရား?

အရှင်မင်းကြီးတို့ နတ်ရွာများ စံတော်မူသွားလို့ရှိယင် မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို ဘယ်သူ့ကိုနှင့်အပ်ရပါမတန့် ဘုရား? လို့ မှူးမတ်များက လျှောက်ထားတဲ့အခါ ပေါလဇနက မင်း မရဏညောင်စောင်းလျောင်းရင်းက ဘယ်နှယ့်ပြောတုန်း ဆိုတော့-

တာတာ မမ မိတရံ သီဝလီဒေဝီ အာရာဇေတုံ သမတ္ထဿ ရန္တံ ဒေထ။

တာတာ=အမတ်တို့။ မမ မိတရံ=ငါ့သမီးဖြစ်သော။ သီဝလီဒေဝီ=သီဝလီဒေဝီကို။ အာရာဇေတုံ=နှစ်သက်စေခြင်း ငှါ။ သမတ္ထဿ=စွမ်းနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရန္တံ=မိထိလာ ပြည် မင်းအဖြစ်ကို။ ဒေထ=ပေးရစ်ကြကုန်။

ငါ့ရဲ့သမီးတော် သီဝလီဒေဝီကို နှစ်သက်အားရ ဝမ်းမြောက်စေနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား ငါ့ရဲ့မိထိလာပြည် မင်း အဖြစ်ကို အပ်နှင်းရစ်ကြလို့ ဒီလိုပထမအမှာ ပထမအဆင့်၊ ပထမမိန့်ခွန်း။

ယော ဝါ ပန စတုရဿပလ္လင်္ကဿ ဥဿိသင်္ကဇာနာတိ။

ဝါ ပန=ထိုသို့မဟုတ် သမီးတော်သီဝလီဒေဝီ နှစ်သက် နိုင်တဲ့ အမျိုးကောင်းသား မင်းယောက်ျား မပေါ်ခဲ့လို့ရှိယင်။

၉၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ယော=အကြင်သူသည်။ စတုရဿ ပလ္လင်္ကံဿ=လေးထောင့် ရှိသော ပလ္လင်တော်၏။ ဥဿိသကံ=ခေါင်းရင်းကို။ ဇာနာတိ= သိ၏။ တဿ=ထိုသူအား။ ရဇံ=မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ် ကို။ ဒေထ=ပေးရစ်ကြကုန်။ ဒုတိယအဆင့်။

ပထမအဆင့်မှ အကြောင်းမညီညွတ်လို့ရှိယင် ဒုတိယ အဆင့်အနေအားဖြင့် လေးထောင့်ဖြစ်တဲ့ ရွှေပလ္လင်တော်ရဲ့ ဦးခေါင်းကို သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အား မိထိလာပြည်မင်းအဖြစ်ကို အပ်နှင်းရစ်ကြ-လို့။ ဒါ ဒုတိယမိန့်ခွန်း။

ယော ဝါ ပန သဟဿတာမဓနံ အာရောပေတံ သက္ကာတိ။

ဝါ ပန=ထိုသို့မဟုတ်။ (ပထမ, ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်မျိုး မပေါ်ပေါက်ခဲ့လို့ရှိယင်။) ယော=အကြင်သူသည်။ သဟဿ ထာမဓနံ=ပိုလ်ချိန်ထောင်အားရှိသောလေးကို။ အာရော ပေတံ=တင်ခြင်းချခြင်းငှါ။ သက္ကာတိ=စွမ်းနိုင်ပေ၏။ တဿ= ထိုပိုလ်ချိန်ထောင်အားရှိတဲ့ လေးကို တင်ရန် ချရန် စွမ်းသန်သော ယောက်ျားအား။ ရဇံ=မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို။ ဒေထ= ပေးရစ်ကြကုန်။

တစ်ပုဂ္ဂိုလ်, နှစ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရနိုင်လို့ရှိယင် သဟဿ ထာမဓနံ ခေါ်တဲ့ ပိုလ်ချိန်တစ်ထောင်အားဖြင့် တင်ရချရ တဲ့လေး။ ဗိုလ်ခြေတစ်ထောင်တောင် ပိုင်းပြီးတော့ တင်ရ မရချရတယ်လို့ အများကတော့ သုံးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီ

မဟာဓနကဇာတ်တော်

ဒို့သဟဿပလထာမဓနလို့ ဒီပိုလ်ချိန်နှစ်ထောင်- တစ်ပိုလ်
လျှင် လေးကျပ်သား၊ ပိုလ်ချိန်တစ်ထောင်ဆိုတော့ ပိသာ
လေးဆယ်ရှိတယ်။ ပိုလ်ချိန်နှစ်ထောင်ဆိုတော့ ရှစ်ဆယ်ရှိတယ်။

ဒီမင်းဟာ ဘယ့်လောက်စွမ်းတဲ့ မင်းလဲဆိုလို့ရှိယင်
အချိန်ရှစ်ဆယ်တဲ့ လေးကြီးကို မြေကြီးမှာချထား။ အဲဒီလေးက
နေပြီး ကြီးတပ်၊ လေးညှို့မှာသွားပြီးတော့ ဒီကြီးကိုချည်။
အဲဒီ ယောက်ျားလေးယောက်လောက် ဟိုဘက်နှစ်ယောက်
ဒီဘက်နှစ်ယောက်လောက်ကနေပြီးတော့ လေးကိုင်းကနေ
ပြီးတော့ ထမ်းတယ်။ ထမ်းလိုက်လို့ရှိရင် တဖြည်းဖြည်း
လေးကိုင်းကြီး ကွေးပြီးတော့ သွားတယ်။ တစ်ခါတည်း
ကြီးကလဲ ဟိုဘက် ဒီဘက်ချထားတဲ့ကြီး။ အဲဒါ ကွေးပါသွားလို့
တဖြေးဖြေး ထမ်းလိုက်တာ အောက်က အချိန်ပိသာရှစ်ဆယ်
ပိုလ်ချိန် နှစ်ထောင်စီးသောလေးကြီးလဲ မြေကြီးက ကြွတယ်။
ဒီကလေးညှို့လေးကြီးကလဲ(သူရဲ၊ နေရာပေါ့လေ) တင်ပြီး
သားဖြစ်တယ်။ အင်း...လေးထစ်နေရာကို တစ်ခါထဲ
ရောက်သွားပြီးတော့ တင်ပြီးသားဖြစ်တယ်။ အဲဒီလေးမျိုးကို
“သဟဿထာမဓန”လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီလေးကို တင်နိုင်
ချနိုင်သူကို မိထိလာထီးနန်း နှင်းရစ်ကြကုန်လို့၊ ဒါတတိယ
မိန့်ခွန်း။

ဒီလို လူ့စွမ်းကောင်းကလဲပဲ မပေါ်ခဲ့သော် ဘယ့်နှယ်
လုပ်မတုန်းလို့ ဆိုတော့-

၉၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ယောဝါ ပန သောဠသ မဟာနိဓိ နိဟရိတုံ သက္ကောတိ၊
တဿ ရဇံ ဒေထ။

ဝါပန=ထိုသို့မဟုတ်(ဝါ) ပထမပြောခဲ့တဲ့ သီဝလိဒေဝီ နှစ်သက်တဲ့ မင်းယောက်ျား၊ ဒါကိုလဲမရခဲ့ဘူး။ လေးထောင့် ပလ္လင်ရဲ့ ဦးခေါင်းရင်းကိုသိတဲ့ ယောက်ျား၊ ဒီယောက်ျားလဲ မရဘူး။ သဟဿထာမဓန ခေါ်တဲ့ ပိုလ်ချိန်နှစ်ထောင်အားရှိ တဲ့ လေးကို တင်နိုင် ချနိုင်တဲ့ ယောက်ျား- ဒီသုံးဦးသားကို မရခဲ့သည်ရှိသော်။ ယော=အကြင်သူသည်။ သောဠသ မဟာနိဓိ=ရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးတို့ကို။ နိဟရိတုံ= ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှါ။ သက္ကောတိ=စွမ်းနိုင်၏။ တဿ=ထိုရွှေအိုး ကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးကို ထုတ်၍ ပြုနိုင်တဲ့ အမျိုးကောင်း သား မင်းယောက်ျားအား။ ရဇံ=မိထိလာပြည်မင်းအဖြစ်ကို။ ဒေထ=နှင်းအပ်ရစ်ကြကုန်။ ဒါ စတုတ္ထမိန့်ခွန်း။

မိန့်ခွန်းလေးခုမှာခဲ့တယ်။ တစ်-ပုဂ္ဂိုလ်မရယင်-နှစ်၊ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မှ မရှိယင်-သုံး၊ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး။ သုံးပုဂ္ဂိုလ်မှ မရလို့ရှိယင် နှလုံးရည်ကောင်းကောင်းနဲ့ ရွှေအိုးကြီးတစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးကို ထုတ်ဆောင်ပြုနိုင်တဲ့ အမျိုး ကောင်းသား မင်းယောက်ျားအား မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို အပ်နှင်းရစ်ကြလို့ ပြောတယ်။

ဒီတော့ မှူးကြီးမတ်ရာ သေနာပတိတို့က ပိုင်းပြီးတော့-

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဒေဝ တေသံ နော နိဓိနံ ဥဒ္ဓါနံ ကထေထ။

ဒေဝ=သမ္ဗုဒ္ဓိတိနတ် အိုမင်းမြတ်။ နော=အကျွန်ုပ်တို့ အား။ တေသံ နိဓိနံ=ထိုရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးတို့၏။ ဥဒ္ဓါနံ=အမြက်ကို။ ကထေထ=မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ကြပါကုန် ဘုရား။

ရွှေအိုးကြီးတစ်ဆယ့်ခြောက်လုံး ဖော်နိုင်တဲ့လူ ဘယ် အနားမှာ ရွှေအိုးဆိုတာ သူသိမှ မသိပဲ။ ဒီရွှေအိုးကြီး တစ် ဆယ့်ခြောက်လုံးတို့ရဲ့ အမြက်ကိုတော့ဖြင့် မိန့်ကြားတော်မူပါလို့ အဲဒီလို ပေါလဇနကမင်း နတ်ရွာစံခါနီးဆဲဆဲ မေးတယ်။ မေးတဲ့အခါကျတော့ ပေါလဇနကမင်းက ဥဒါန်းအမြက် ဘယ်လိုပြောခဲ့လဲ-

သူရိယုဂ္ဂမနေ နိဓိ၊ အထော ဩက္ကမနေ နိဓိ။
အန္တော နိဓိ ဗဟိ နိဓိ၊ န အန္တော န ဗဟိ နိဓိ။
အာရောဟနေ မဟာနိဓိ၊ အထော ဩရောဟနေ နိဓိ။
စတူသု မဟာသာလေသု၊ သမန္တာ ယောဓနေ နိဓိ။
ဒန္တဂ္ဂေသု မဟာနိဓိ၊ ဝါလဂ္ဂေသု စ ကေပုကေ။
ရုက္ခဂ္ဂေသု မဟာနိဓိ၊ သောဠသေတေ မဟာနိဓိ။

သဟဿထာမော ပလ္လင်္ကော၊ သီဝလီအာရာဓနေန စ။
လို့ နောက်ဆုံး ဒီဂါထာ။ ရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးနှင့် တကွ ခုနက သီဝလီဒေဝီမင်းသမီး နှစ်သက်စေနိုင်တဲ့

၉၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ပုဂ္ဂိုလ်ကျအောင်၊ ဒီနောက်ဆုံးကနေပြီးတော့ မာတိကာ စဉ်ပြီးတော့ ဂါထာထားခဲ့တယ်။

သူရိယုဂ္ဂမနေ=နေလုလင်စက် တက်ရာအရပ်၌။ နိမိ=ရွှေအိုးတစ်လုံး။(မှတ်ထားကြပေါ့။ နေထွက်ရာအရပ်၌ ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး။) အထော=ထိုမှတပါး။ ဩက္ကမနေ=နေလုလင်စက် သက်ရာအရပ်၌။ (နေဝင်ရာအရပ်၌)။ နိမိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး။ အန္တော=အတွင်း၌။ နိမိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး။ (အတွင်းလို့ပဲပြောတယ်၊ ဘယ်အနားမှာလို့ပြောမဖြစ်ဘူး။) ဗဟိ=အပ၌။ နိမိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး။ နအန္တောန ဗဟိ=အတွင်းမဟုတ် အပမဟုတ်တဲ့ နေရာ၌။ နိမိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး။

တခါတည်း ရွှေပေပုရပိုက်နဲ့ ရေးထားကြတယ်။ ငါးလုံးရှိသွားပြီ။

အာရောဟနေ=တက်ရာအရပ်၌။ နိမိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး(ခြောက်လုံးရှိပြီ)။ အထော=ထိုမှတပါး။ ဩရောဟနေ=သက်ရာအရပ်၌။ နိမိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး(ခုနစ်လုံးရှိပြီ)။ စတုသူမဟာသာလေသု=အင်ကြင်းပင်ကြီး လေးပင်တို့၌။ နိမိ=ရွှေအိုးကြီး လေးလုံးကို။ (ဆယ့်တစ်လုံးရှိသွားပြီ)။ သမန္တာ=ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ယောဓနေ=ယူဇနာထက်၌။ နိမိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး။ (ဆယ့်နှစ်လုံးရှိသွားပြီ)။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဒန္တဂ္ဂေသု=အစွယ်ဖျားတို့၌။ မဟာနိဓိ=ရွှေအိုးကြီး
 တစ်လုံး။ (ဆယ်သုံးလုံးရှိပြီ)။ ဝါလဂ္ဂေသု=အမြီးဖျားတို့၌။
 မဟာနိဓိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး။ (ဆယ်လေးလုံးရှိပြီ)။ ကေပုကော=
 ရေထဲ၌။ မဟာနိဓိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး။ (ဆယ်ငါးလုံးရှိပြီ)။
 ရုက္ခဂ္ဂေသု=သစ်ပင်ဖျားတို့၌။ မဟာနိဓိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး။
 (တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးရှိပြီတဲ့)။ ဧတေ=ဤသည်တို့ကား။
 သောဠသမဟာနိဓိ=ရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးတို့ပါပေ။

သဟဿထာမော=ပိုလ်ချိန်နှစ်ထောင် ဆောင်တဲ့ လေး။
 ပလ္လကော=လေးထောင့်ပလ္လင်။ သီဝလိအာရာဇနေန=သီဝလိ
 မင်းသမီး အားရမ်းနှစ်သိမ့်ခြင်းနှင့်တကွ တစ်ဆယ့်ခြောက်ကယ်
 အားလုံး တစ်ဆယ့်ကိုးဌာနကို မှတ်ထားရစ်ကြလို့ ပြောပြီး
 တော့ ပေါလဇနကမင်း နတ်ရွာစံသွားတယ်။

ပေါလဇနကမင်းရဲ့ သရီရ ဈာပနကိစ္စပြီးလို့ စဲလို့
 ခုနစ်ရက်မြောက်ရောက်တဲ့ကာလ အားလုံးမှူးမတ် ဗိုလ်ပါ
 သေနာပတိတို့ စည်းဝေးပြီးတော့ တိုင်ပင်ကြတယ်။

အဗ္ဗော=အချင်းတို့။ ရညာ=ငါတို့ နတ်ရွာစံ မင်းတရား
 ကြီးသည်။ အတ္တနော စိတရုံ=မိမိသမီးတော်ကို။ အာရာဇေတုံ=
 နှစ်သက်စေခြင်းငှါ။ သမတ္ထဿ=စွမ်းနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား။
 ရဇ္ဇံ=မိထိလာပြည်မင်းအဖြစ်ကို။ ဒါတဗ္ဗံ=နှင်းအပ်ရမည်။
 ဣတိ=ဤသို့။ ဝုတ္တံ=အမှာစကား မိန့်ကြားအပ်ခဲ့လေပြီ။

၉၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အချင်းတို့ ... တစ်အနေနဲ့ နတ်ရွာစံ မင်းတရားကြီး ကသူရဲ့သမီးတော် သီဝလီဒေဝီကို နှစ်သက်စေနိုင်တဲ့ အမျိုး ကောင်းသား မင်းယောက်ျားအား မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို နှင်းအပ်မယ်လို့ အမှာတော်စကား ထားခဲ့တယ်။

သီဝလီဒေဝီ မိန့်ဆိုခန်း

ကော တံ အာရာဓေတုံ သက္ခိဿတိ?။

ကော=အဘယ်သူသည်။ တံ=ထိုသီဝလီဒေဝီကို။ အာရာဓေတုံ=နှစ်သက်စေခြင်းငှါ။ သက္ခိဿတိ=စွမ်းနိုင်လိမ့် မည်နည်း။

ဒို့အထဲက ဘယ်သူများ သီဝလီဒေဝီကို နှစ်သက်အောင် စွမ်းနိုင်ပါ့မတုန်း တိုင်ပင်ကြတယ်။ ဒီတော့ တချို့ကဘယ်နှယ် ပြောသလဲဆိုတော့-

သေနာပတိ ဝလ္လဘော။

သေနာပတိ=စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟာဖြင့်။ ဝလ္လဘော= သီဝလီဒေဝီနဲ့ အကျွမ်းတဝင် ခင်မင်ရင်းနှီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ် ပါတယ်။

စစ်သူကြီးပေါလေ ။ စစ်သေနာပတိဟာဖြင့် သီဝလီဒေဝီ နဲ့ အင်မတန်ရင်းနှီးတဲ့ အကျွမ်းတဝင်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်။ သူ့ကို တင်ရယင်ဖြင့် ဒီပွဲ တော်ရဲ့လို့ ပွဲထုတ်ဖို့ အားလုံးက တိုင်ပင် ကြတယ်။ အေး...ဒါဖြင့် ဟုတ်တယ်။ စစ်သေနာပတိဟာဖြင့်

မဟာဓနကဇာတ်တော်

သီဝလီဒေဝီနဲ့ အင်မတန် ရင်းနှီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော့ သူ့ကိုပဲ တို့က လိုက်ပြီးတော့ တောင်းပန်ကြစို့ ဆိုပြီးတော့ ဒီက မင်းချင်းများလွတ်ပြီးတော့ သူ့ကို တရိုတသေ တောင်းပန် တယ်။

“စစ်သနာပတိမင်း ၊ အားလုံးပရိသတ်ကဖြင့်ယင် ဗိုလ်မှူးချုပ်ကိုပဲ သီဝလီဒေဝီနဲ့ အကျွမ်းတဝင် ခင်မင်ရင်းနှီး တဲ့အတွက် အားလုံးက ပွဲတောင်းတယ်။ ဒီတော့ သီဝလီ ဒေဝီမင်းသမီး ကျေနပ်အောင် နှစ်သက်အောင် စစ်သေနာပတိ မှ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမှ တတ်နိုင်ပါတယ်”လို့ ဒီလိုပြောတယ်။

ဒီတော့ စစ်သေနာပတိကလဲ ဘယ်လောက် ကျေနပ် သွားသလဲဆိုယင် ပရိသတ်က ပြောလိုက်တယ်ဆိုယင် တော်မထင်ပါဘူးဗျာလို့ မပြောဘူး။ တစ်ခါတည်း သီဝလီ ဒေဝီနဲ့ ရင်းနှီးတယ်။ ဒီတော့ ကျုပ်ကို အရင်ဆုံး အားလုံးက ပွဲတောင်းတယ်။ ကျုပ်သွားမယ် ဆိုပြီးတော့ ပရိသတ်ထဲက နေပြီးတော့ တစ်ခါတည်း ထွက်သွားတယ်။

သီဝလီဒေဝီ စံတော်မှုတဲ့ စံနန်းတော်ရောက်၊ လှေကားက နေပြီးတော့ တစ်ခါတည်းရပ်တယ်။ စစ်သေနာပတိကြီး လာပါ တယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလာပါတယ်။ ဒီလို ဒီလိုတဲ့ အစည်းအဝေးက ဒီလို ဆုံးဖြတ်လို့ ဆိုတဲ့အကြောင်း သီဝလီဒေဝီထံ ရံရွှေတော် များကို သံတော်ဦး အတင်ခိုင်းလို့ ဒီအကြောင်း ပြောလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ သီဝလီဒေဝီက စဉ်းစားတယ်။

၉၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးစယ်ဘွဲ့တရားတော်

အတ္တိ န ခုဿ သေတစ္ဆတ္တသိရိံ ဓာရေတုံ ဓိတိ။

စစ်သေနာပတိကြီးကို ရည်ရွယ်တာတော့ ကောင်းပါရဲ့။

အဿ=ထိုစစ်သေနာပတိခေါ်တဲ့ ဗိုလ်ချုပ်၏ သန္တာန်ဦး။ သေတစ္ဆတ္တသိရိံ=ထီးဖြူတော်ရဲ့ အသရေကို။ ဓာရေတုံ=ဆောင်ခြင်းငှါ။ ဓိတိ=ခိုင်မာတဲ့ သမာဓိစွမ်းရည်သည်။ အတ္တိနုခေါ်=ရှိပါ၏လော။

ဒီစစ်သေနာပတိဆိုတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမှာ ထီးဖြူတော်ရဲ့ အသရေကို ဆောင်နိုင်တဲ့ သမာဓိများ ရှိရဲ့လားတဲ့။ သမာဓိရှိမရှိ ငါဖောဏာစီးစီး စုံစမ်းအုံးမှပဲ။ ဒီအကြံနဲ့ ဘယ့်နှယ်စကား ပြန်လိုက်သလဲဆိုတော့ နှစ်လုံးတည်း ပြန်လိုက်တယ်။

ခိပ္ပံ အာဂစ္ဆတု။

ခိပ္ပံ=မြန်မြန်။ အာဂစ္ဆတု=ကြွတော်မူခဲ့ပါ။

သမာဓိဘယ်လောက်ရှိသလဲ စမ်းလိုက်တယ်။ ဒီက ရံရွှေတော်တွေက သွားပြီးတော့။ “မြန်မြန် ကြွတော်မူခဲ့ပါတဲ့ဘုရား”လို့ လျှောက်လိုက်ကရော လှေကားပေါ် တစ်ထစ်မှ မနားဘူး။ တစ်ခါထဲ အပြေးအလွှား တက်သွားတယ်။ သီဝလီဒေဝီရှေ့လဲရောက်ကရော သီဝလီဒေဝီက ရိပ်မိတယ်။ ဒါလောက်သမာဓိနည်းတဲ့ လူတော့ဖြင့် သမာဓိနည်းတဲ့ အကြောင်း အများမြင်အောင် ငါပြအုံးမှပဲဆိုပြီးတော့-

မဟာဇနကဇာတ်တော်

မဟာတလေ ဇဝေန ဓာဝ။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ... သေနာပတိ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဒီလို ကျွန်တော်မရဲ့ စိတ်နှလုံးကို နှစ်သိမ့် အားရမ်းလိုချင်တယ် ဆိုလို့ရှိယင်-

မဟာတလေ=ဟောဒီ ပရိသတ်တွေ ညီမှုစည်းဝေး နေတဲ့ နန်းရင်ပြင်ကြီးထဲ၌။ ဇဝေန=အဟုန်ဖြင့်။ ဓာဝ=တစ်အား ကုန် ပြေးပြစမ်းပါ။

သမာဓိနည်းတဲ့လူ ဥဒ္ဓစ္စဖြစ်သွားအောင် တစ်ခါတည်း လုပ်ပေးလိုက်တယ်။ သမာဓိကမ္မ မရှိတဲ့အပေါ် ဥဒ္ဓစ္စသမားလွင် ကရောဆိုပြီးတော့။ အဲဒီလို ပြောလိုက်ယင်ပဲ စစ်သေနာပတိက-

ရာဇဓိတရံ တောသေသာမိ။

ရာဇဓိတရံ=မင်းသမီးကို။ တောသေသာမိ=ငါ့ကား နှစ်သိမ့်စေမယ်။

ကျေနပ်စေမကွဆိုပြီးတော့ အဲဒီ နန်းတော်ပေါ်က အပြေးဆင်း၊ လေသာပြုတင်းကသာ ကြည့်ရစ်ပေတော့ ဆိုပြီး တော့ အများညီမှု စည်းဝေးနေတဲ့ မင်းရင်ပြင်မှာ တစ်ခါတည်း တစ်အားကုန် ပြေးတာပဲ။

သိပြီ။ သီဝလိဒေဝီက သမာဓိမရှိတဲ့အကြောင်းကို ကိုယ်ကိုင်လဲမြင်ရပြီ။ အားလုံးပရိသတ်လဲမြင်စေ၊ မြင်စေပြီး ရော။ ပုန ဇဟိ=တစ်ဖန်ပြန်ခဲ့ပါအုံးလို့ သွားပြီးတော့ ခေါ်

၁၀၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးမယ်တဲ့ တရားတော်

လိုက်စမ်းပါ။ မောင်းမမိသံ အမျိုးသမီးလေး လွတ်လိုက်
တယ်။

အင်း ... သေနာပတိဗိုလ်ချုပ်ကြီး သီဝလီဒေဝီ မိဖုရား
တစ်ခါပြန်ခဲ့ပါအုံးတဲ့၊ ရွှေနန်းတော်ကြွခဲ့ပါအုံးတဲ့လို့ ဆိုတော့
ခုနကလို အပြေးအလွှားပဲ တက်သွားတယ်။

ဒါလောက် သမာဓိနည်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တော့ဖြင့် မီးကုန်
ယမ်းကုန် စမ်းလိုက်မယ်ဆိုပြီးတော့-

ဧဟိ သမ္မပါဒေ မေ သမ္မာဟ။

သမ္မ=အချင်းစစ်သေနာပတိကြီး။ ဧဟိ=လာ။ မေ=
ကျွန်တော်မ၏။ ပါဒေ=ခြေတို့ကို။ သမ္မာဟ=ဆုပ်နယ်ပေး
စမ်းပါ။

စစ်သေနာပတိကြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး လာပါ။ ကျွန်တော်မရဲ့
ခြေများကို ခုနကတုန်းက ရပ်ပြီးတော့ လေသာနန်းပြုတင်း
က ကြည့်နေရတာ သွေးတွေတောင့်ပြီးတော့ နေပါတယ်။
ခြေများဆုပ်ပေးစမ်းပါ နယ်ပေးစမ်းပါ-ဆိုတော့။ ဒီကျတော့လဲ
“ရာဇေတရံ တောသေသာမိ” မင်းသမီးကိုဖြင့် ငါအကျေနပ်
ဆုံး ကျေနပ်စိမ့်ဟဲ့-လို့ ဆိုပြီးတော့ အနှိပ်သည်ကြီးလို
မင်းသမီးရဲ့ ခြေရင်းက သွားပြီးတော့ ဖဝါးက ပထဝီကြော
ကစပြီးတော့ နှိပ်ကရော။ နှိပ်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်
ဒါလောက်တောင် သမာဓိနည်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သွားရော-ဆိုပြီးတော့
အဲဒီမင်းသမီးက ရင်ဘတ်ကို ခြေနဲ့ကျောက်လိုက်တယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ရင်ဘတ်ကိုခြေနဲ့ ကျောက်လိုက်လို့ ပက်လက်လန်
ပြီးတော့ လဲတဲ့အလဲမှာ-

ဣမံ အန္တဗာလပုရိသံ ဓိတိဝိရဟိတံ ပေါထေတွာ
ဂိဝါယံ ဂဟေတွာ နိဟရထ။

အယျာယော=ရှင်မတို့။ (နန်းတွင်းသူတွေကို တစ်ခါ
တည်း ခေါ်လိုက်တယ်။) ဓိတိဝိရဟိတံ=သမာဓိမှ လုံးဝ
ကင်းဆိတ်သော။

စိတ်သဘောထား ဒါလောက်သေးတာ၊ လူကြီး တစ်
ယောက် လုပ်ရမှာ တကတဲ ပြေးဆိုပြေး၊ တကတဲ မိန်းမသားရဲ့
ခြေထောက် ဖဝါးကပြီးတော့ အနှိပ်ခိုင်း နှိပ်တာပဲ။ ဒါလောက်
သမာဓိနည်းတဲ့လူ ရှိသေးလား။

ဓိတိ ဝိရဟိတံ=သမာဓိမှ လုံးဝကင်းဆိတ်သော။ ဣမံ
အန္တဗာလ ပုရိသံ=ဤမလိမ္မာ မိုက်ကန်းတဲ့ ယောက်ျားကို။
ပေါထေတွာ= ဝိုင်းပြီးတော့ ရိုက်ကြပုတ်ကြ။ ပေါထေတွာ=
ဝိုင်းကာ ဝိုင်းကာ ရိုက်ပုတ်ကြ၍။ ဂိဝါယံ ဂဟေတွာ=လည်ပင်း
ဆွဲပြီးတော့။ နိဟရထ=ငါ့နန်းတော်မှ ထုတ်ပစ်လိုက်ကြကုန်။

အဲဒီလို သီဝလီဒေဝီက အမိန့်တော်မြတ် မှတ်တဲ့အခါ
ကြတော့ ရံရွေတော်များကလဲ သီဝလီဒေဝီ ပြောတဲ့အတိုင်း
ဝိုင်းပြီးတော့ ရိုက်ကြ ပုတ်ကြပေါ့လေ။ ဒီတော့ တစ်ခါတည်း
လည်ပင်းကကိုင်ပြီးတော့ နန်းတော်ကဆွဲထုတ်သွားတယ်။

၁၀၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ပရိသတ်က သိတယ်။ ပြင်ဘက်ရောက်လာတော့
ခုနက အစည်းအဝေး ပရိသတ်က-

ကိံသေနာပတိ။

ကိံ=အသို့နည်း။ သေနာပတိ=စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး။

ဘယ့်နှယ်တုန်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၊ စွန်ခဲရဲ့လားလို့ ဒီလို
မေးတယ်။ ဒီတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက ဘာပြန်ပြောသလဲဆိုတော့-

မာ ကထေထ၊ သာ နေဝ မနုဿိတ္ထိံ၊ ယက္ခိနီ။

မာ ကထေထ=မပြောကြပါနဲ့ကွာ။ သာ=ထိုသူမသည်။
နေဝ မနုဿိတ္ထိံ=လူမိန်းမမဟုတ်ဘူးဟေ့။ ယက္ခိနီ=ဘီလူးမ
ကြီးပဲဟ-လို့။

သူဟာ လူမိန်းမ မဟုတ်ပါဘူးကွာ ဘီလူးမကြီးပါ။
မပြောကြစမ်းပါနဲ့-လို့ ရှက်လဲ ရှက်လွန်းလို့ပေါ့လေ။ ဒါနဲ့
စစ်သေနာပတိသွားတော့ ပရိသတ်က တစ်ခါ ပွဲတောင်းပြန်
တယ်။

ဘယ့်နှယ်လဲ ဟိုဘဏ္ဍာစိုး၊ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးနဲ့
သီဝလိဒေဝီနဲ့ အကျွမ်းတဝင် ချစ်ခင်ရင်းနှီးရင်းရှိပါတယ်။
ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးကို ပိုင်းပြီးတော့ တစ်ခါမြှောက်တိုး ပင့်ကော်
လုပ်လိုက်ပြန် သွားပြန်ရော။ ထိုနည်း၎င်းပဲ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး
လဲပဲ သမာဓိရှိ၊ မရှိ။ ဒီနည်းနဲ့စမ်း။ ဒီလိုပဲ ခြေနဲ့ကန်လွှတ်
တယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဟင်... တစ်ခါဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးလဲပဲ မစွန်ပြန်တော့
သေဋ္ဌေးကြီးပေါ့၊ သေဋ္ဌေးကြီးလဲ ထိုနည်း၎င်း။

နောက်တစ်ယောက်ကျတော့ ဆတ္တဂ္ဂါဟ=ထီးတော်မိုး။
မင်းနဲ့ကတော့ကွာ သိပ်ပြီးတော့ ချစ်တာ ခင်တာပဲ။ ကိုင်း
မင့်ပွဲထုတ်မှပဲ ဆိုပြီးတော့ ပရိသတ်က သူ့ကို လွှတ်လိုက်
ပြန်၊ ထီးတော်မိုးလဲ မစွန်ပြန်။

ဟင်း... တစ်ခါ ထီးတော်မိုး မစွန်ပြန်တော့ သန်လျက်
စွဲတဲ့ ပေါလဇနကမင်းတရားရဲ့ သက်တော်စောင့်ကို တစ်ခါ
လွှတ်လိုက်ပြန်။ ထိုနည်း၎င်း။

ဒီတော့ ပရိသတ် ဘယ့်နှယ်ဖြစ်သလဲ?

ကိုင်း... သီဝလီဒေဝီနှစ်သက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် ရှာမတွေ့
ဘူး။ ဒို့ပရိသတ်ထဲမှာ။ ဒုတိယအချက်က

သဟဿထာ မဓနံ အာရောပေတုံ သမတ္ထဿ ရစ္စံ
ဒေထ။

တေနဟိ=ဤသို့ သီဝလီဒေဝီနှစ်သက်မဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မရနိုင်
လောက်သည်ရှိသော် နတ်ရွာစံ မင်းတရားကြီးရဲ့ အမှာတော်
စကားအတိုင်း။ သဟဿထာမဓနံ=ပိုလ်နှစ်ထောင်(အလေး
ချိန် ပိဿာရှစ်ဆယ်)ဝန်စီးတဲ့ လေးတော်ကို။ အာရော
ပေတုံ=တင်ခြင်း ချခြင်းငှါ။ သမတ္ထဿ=စွမ်းနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
အား။ ရစ္စံ=မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို။ ဒေထ=ပေးကြစို့လား။

၁၀၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်အာတ်ကြီးစာယံဘွဲ့တရားတော်

ကဲဒီလိုဆိုလို့ရှိယင်ဖြင့် ပိုလ်နှစ်ထောင်အားရှိတဲ့ လေး
တော်ကို တင်နိုင်ချနိုင်တဲ့သူကို မင်းအဖြစ် ပေးကြစို့။ ကိုင်း...
အားလုံးတင်ကြစမ်း။ တစ်ယောက်မှ မတင်နိုင်ဘူး။

ဒါဖြင့်ယင် သဟဿထာမဓနလေးတော်ကို တင်နိုင်တဲ့
လူ မရှိယင်-

စတုရဿပလ္လင်္ကံဿ ဥဿိသကံ ဇာနန္တဿ ရစ္စံ
ဒေထ။

စတုရဿပလ္လင်္ကံဿ=လေးထောင့်ပလ္လင်၏။ ဥဿိ
သကံ=ဦးခေါင်းရင်းကို။ ဇာနန္တဿ=သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရစ္စံ=
မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို။ ဒေထ=ပေးကြစို့လား။

တတိယ မိန့်ခွန်းတော်အတိုင်း အဲဒီလို တိုင်ပင်ပြီးတော့
ဒီပလ္လင်ဟာ ခေါင်းရင်းက ဘယ်ဟာလဲ? ဘယ်သူမှ ခေါင်းရင်း
ခြေရင်းသိတဲ့လူ မထွက်ဘူး။ အဲဒါဖြင့်ယင်-

သောဠသ မဟာနိဓိ နိဟရိတံ သမတ္ထဿ ရစ္စံ ဒေထ။

တေနဟိ=သို့တပြီးကား။ သောဠသ မဟာနိဓိ=
တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးသော ရွှေအိုးကြီးတို့ကို။ နိဟရိတံ=ထုတ်
ဆောင်ပြခြင်းငှါ။ သမတ္ထဿ=စွမ်းနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရစ္စံ=
မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို။ ဒေထ=ပေးကြစို့။

စတုတ္ထ မိန့်ခွန်းတော်အတိုင်း ဒါကျတော့ သာဝေးရော
ပေါ့။ ဟိုမှာ မျက်မြင်ဖြစ်တဲ့ သလ္လန်တော်မှ ခြေရင်းခေါင်း

မဟာဓနကဇာတ်တော်

ရင်း မပြောနိုင်တဲ့လူထု၊ ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီးတော့ မမြင်ရတဲ့
ပဟေဠိ ရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးကို သူဖော်နိုင်မလဲ။
ပရိသတ်က တစ်ယောက်မှ မထွက်လာတော့ အားလုံးပရိသတ်
က ဝိုင်းပြီးတော့ အော်တယ်။ ဘယ်နှယ်လဲ-

အမွှော အရာဇိကံ နာမ ရဋ္ဌံ ပါလေတုံ န သက္ကာ။

အမွှော=အိုအချင်းတို့။ အရာဇိကံ=မင်းမရှိတဲ့။ ရဋ္ဌံ
နာမ=တိုင်းပြည်မည်သည်ကို။ ပါလေတုံ=စောင့်ထိန်းခြင်းငှါ။
န သက္ကာ=မတတ်နိုင်။

သူငယ်ချင်းတို့၊ စိတ်တော့ဖြင့် မပျက်ကြနဲ့၊ မင်းမရှိတဲ့
တိုင်းပြည်ကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ထိန်းကျောင်းလို့ ရမှာ
မဟုတ်ဘူး။

ကိံ န ခေါ ကာတမ္ပံ။

ဘယ်နှယ်လုပ်ကြမတုန်း-လို့။

အကြံကုန်တဲ့ အကြံအိုက်တဲ့ သဘော အားလုံးပြောလာ
တဲ့အခါကျတော့မှ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကြီးက-

ဘော တုမေ မာ စိန္တယိတ္ထံ။

ဘော=အိုအချင်းတို့။ တုမေ=သင်တို့သည်။ မာ
စိန္တယိတ္ထံ=ထွေရာလေးပါး အကြံများကြပါနဲ့။

၁၀၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးထယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဖုဿရထားလွတ်ခန်း

ခုနကတုန်းက မင်းသမီးဆီ လွတ်တဲ့အထဲ စာထဲ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကြီးတော့ ပါမသွားဘူးနော်။ သူက စိမ့် တဲ့အထဲဆိုတော့ သူမပါဘူး။ သူက အခုဘာပြောသလဲ? အမောင်တို့...ဘာမှ ထွေရာလေးပါး အကြံများမနေကြနဲ့။

ဖုဿရထံ နာမ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဖုဿရထံ နာမ=မင်္ဂလာရထား မည်သည်ကို။ ဝိဿဇ္ဇေတုံ=လွတ်ခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတိ=သင့်လှပ၏။

ဒီလိုအခက်အခါ ကြိုလာယင် မင်္ဂလာရထား လွတ်ရ မယ်။ ဖုတ်သွင်းရထား လွတ်ရတယ်။ ဖုဿရထား လွတ်ရတယ် မောင်တို့။

ကဲ ဖုဿရထားနဲ့ ရလာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်လိုသဘော ရှိတုန်း။

ဖုဿရထေန ဟိ လဒ္ဓရာဇာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇံ ကာရေတုံ သမတ္ထော ဟောတိ။

ဟိ=မှန်၏။ ဖုဿရထေန=မင်္ဂလာရထား လွတ်သဖြင့်။ လဒ္ဓရာဇာ=ရအပ်တဲ့ မင်းတရားသည်။ သကလဇမ္ဗုဒီပေ=ဇမ္ဗုဒိပ် တစ်ကျွန်းလုံး၌။ ရဇံ=မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေတုံ=ပြန်ခြင်းငှါ။ သမတ္ထော=စွမ်းနိုင်သောသူသည်။ ဟောတိ=ဖြစ်ပေ၏။

“ဖုတ်သွင်းရထား၊ ဖုဿရထား၊ လွတ်လို့ရတဲ့ မင်းဆိုယင်
ဧမ္မုဒိပ်တံဘိက္ခုန်းလုံး ဘုန်းမီးနေလတောက်ပတဲ့ မင်းဖြစ်
နိုင်တယ် မောင်တို့”။ “ဟုတ်ကဲ့လား ဆရာကြီး”။ “ဒီအတိုင်း
အမှန်ပဲ။ ဒေဝ ကျမ်းများမှာ လာတယ်”။ “ဒါဖြင့် အားလုံး
သဘောတူတယ်”။

အားလုံး ကောင်းပြီလို့ သဘော တူပြီးတော့ မြို့တော်ကို
တစ်ခဏချင်းပဲလမ်းတွေ ချက်ချင်း သုတ်သင်၊ သဲဖြူခင်း
ရာဇမတ်ကာ နာရီပိုင်းအတွင်းမှာ တစ်ခါတည်း စီရင်ရတယ်။
မြို့တော်ကို တန်ဆာဆင်ပြီးပြီဆိုတဲ့အခါကျတော့မှ မင်္ဂလာ
ရထားမှာ ကုမုဒြာကြာဖြူအဆင်းရှိတဲ့ မင်္ဂလာမြင်းဖြူကြီး
လေးကောင်က။ အဲဒီအပေါ်မှာ ဖဲတွေ မွေ့ယာတွေ ကမ္မလာတွေ
ကောင်းပေ့ဆိုတဲ့ အခင်းတွေခင်း။ အဲဒီအထဲက-

ခရော် စ ဆတ္တမုဏှိသံ၊ ပါဒုကာ လဗိဇနီ-ဆိုတဲ့
သန်လျက်ကယ်၊ ထီးဖြူတော်ရယ်၊ သင်းကျစ်တော်ရယ်-
(သင်းကျစ်မကိုဋ်ပေါ့လေ)၊ ရွှေခြေနင်းတော်ရယ်၊ စာမရီ
သားမြီးယပ်ရယ်၊ ဒီမင်းမြောက်တန်ဆာငါးပါး မင်္ဂလာဖုဿ
ရထားပေါ်မှာတင်ပြီးတော့ ပရိသတ်အစည်းအဝေးကြီးထဲမှာ
ပုရော ဟိတ်ပုဏ္ဏားကြီးက “တူရိယာစည်းကမ်းကို ငါပြောမယ်
မောင်တို့” “ပြောပါဆရာကြီး။”

သသာမိကဿ ရထဿ ပုရတော တူရိယာနိ ဝဇ္ဇန္တိ။

၁၀၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးထယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဘော=အမောင်တို့။ သသာမိကဿ=အရှင်ပါတဲ့။
ရထဿ=ရထား၏။ ပုရတော=ရှေ့က။ တူရိယာနိ=တူရိ
ယာတို့ကို။ ဝဇ္ဇန္တိ=တီးမှုတ်ရကုန်၏။

ဒါ မင်္ဂလာထုံးတမ်းပဲ။ ဒီယာဉ်ပေါ်မှာ ဒီရထားပေါ်မှာ
ယာဉ်ရှင် ရထားရှင်ပါလာပြီဆိုယင် အဲဒီရထားရဲ့ရှေ့က
တူရိယာမျိုး တီးရတယ်။

အသာမိကဿ ပစ္ဆတော ဝဇ္ဇန္တိ။

အသာမိကဿ=အရှင်သခင်မရှိသေးတဲ့ ရထား၊
မှာတော့။ ပစ္ဆတော=ရထားရဲ့ နောက်မှ။ တူရိယာနိ=
တူရိယာငါးမျိုး တို့ကို။ ဝဇ္ဇန္တိ=တီးမှုတ်အပ်ကုန်၏။

ဒါထုံးစံ မောင်တို့။ အရှင်မပါတဲ့ ရထားမှာဆိုယင်
အဲဒီရထားနောက်ကနေပြီး တူရိယာများ တီးမှုတ်ရတယ်။

တသ္မာ သဗ္ဗတူရိယာနိ ပစ္ဆတော ဝါဒေထ။

တသ္မာ=ထို့ကြောင့်။ တုမေ=အမောင်တို့သည်။ ရထ
ဿ=ယခုလွတ်မဲ့ မင်္ဂလာပုဿရထား၏။ ပစ္ဆတော=နောက်မှ။
သဗ္ဗတူရိယာနိ=အလုံးစုံကြသော တူရိယာမျိုးတို့ကို။ ဝါ
ဒေထ= တီးမှုတ်၍ လိုက်ပါကုန်၏လို့။

အဲဒီလို စည်းကမ်းများ ညွှန်ကြားပြီးတော့ စစ်အင်္ဂါ
လေးပါး၊ အဲဒီအင်္ဂါလေးပါးရဲ့ ရှေ့နားကတူရိယာတွေ။ အဲဒီ
တပ်ဦးကနေပြီးတော့ မင်္ဂလာဖုတ်သွင်းရထား(ပုဿရထား)

မဟာဓနကဇာတ်တော်

ကို အဦးက ထားရတယ်။ တကတဲမြင်းဖြူလေးကောင်
ကလို့၊ အဲဒီအပေါ် ဘယ်သူမှ မပါဘူး။ လူလဲတစ်ယောက်မှ
မပါဘူး။ မောင်းသူ နှင်သူ တစ်ယောက်မှမပါဘူး။ ဒီအပေါ်
ဘာပါသလဲ? နှင်တံပါတယ်။ ခုနကပြောတဲ့ မင်းမြောက်တန်
ဆာငါးပါးပါတယ်။

မင်္ဂလာဗုဿရထားက ရှေ့နားကလည်းကောင်း၊
နောက်ကတူရိယာတွေ တီးပြီးတော့လိုက်ရမယ်။ အဲဒါနောက်က
ဆင်တပ် မြင်းတပ် ရထားတပ် ခြေလျင်တပ်တွေ လိုက်ရမယ်။
အားလုံး အစီအစဉ်ပြီးသွားပလား၊ ပြီးပြီ။

ပြီးပြီဆိုတဲ့အခါကျတော့မှ ပုရောဟိတ် ပုဏ္ဏားကြီးက
ကိုယ်တိုင် ရွှေကရားနဲ့ ရထားရဲ့ ဦးမှာ သွားပြီးတော့ ရေ
လောင်းတယ်။ ဘိသိက်ရေချမ်း သွန်းဖျန်းတယ်လို့ ဆိုပါစို့။
ရွှေကရားနဲ့ ရထားဦးရေလောင်းတယ်။ အဲဒီနှင်တံကိုလဲ
ဘိသိက်ရေချမ်း သွန်းပြီးတော့ ဘယ်လိုများဆိုပြီး သွန်းသလဲ?

ယဿ ရစ္စံ ကာရေတုံ ပုညံ အတ္ထိ၊ တဿ သန္တိကံ
ဂစ္ဆတု။

ရှရိ(ရီ)တွေ ဘာတွေမပါဘူးနော်။ သျှန္တိဂါထာတွေ
ဘာတွေ မပါဘူး။

ယဿ=အကြင်သူအား။ ရစ္စံ=မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်
ကို။ ကာရေတုံ=ပြုခြင်းငှါ။ ပုညံ=ဘုန်းကံသည်။ အတ္ထိ=ရှိ၏။

၁၁၀ တိပိဋကဓရပောဓဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

တဿ=ထိုမိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို ပြုနိုင်တဲ့ ဘုန်းကံရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သန္တိကံ=အထံသို့။ ဂစ္ဆတု=သွားပါစေသား။

အဲဒီလို နှုတ်ကရွတ်ဆိုပြီးတော့ ရွှေကရားနဲ့ မင်္ဂလာဖုဿ ရထားရဲ့ ရထားဦးကို လောင်း။ ဘိသိက်ရေများ ပျန်းပြီးတော့ လွှတ်လိုက်တယ်။ ဖုဿရထားက ရွှေနန်းတော်ကြီးကို လက် ယာရစ် သုံးပတ်ပတ်တယ်။ ရွှေနန်းတော်ကြီး သုံးပတ် ပတ် ပြီးတော့ မင်္ဂလာတံခါးက ထွက်၊ မြို့ထဲမှာ မဟာပထခေါ်တဲ့ လမ်းမကြီးကို လှလဲမမောင်းရဘဲနဲ့ ဖြောင်းဖြောင်း ဖြောင်း ဖြောင်းနဲ့ မြင်းကြီးလေးကောင် မင်းလမ်းမအတိုင်းသွားတော့ စောစောက ရင်ပတ်ခြေနဲ့ အကျောက်ခံထားရတဲ့ စစ်သေနာပတိ အစရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မမှတ်သေးဘူး။ ဟိုနည်းနဲ့ “ဒို့ ထီးနန်း မစိုးစံရယင်ဖြင့် ဖုဿရထား ဒို့ဆိုက်ပါစေသား” ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက် ရှိကြသေးတယ်။

သေနာပတိအာဒယော “ဖုဿရထော မမ သန္တိကံ အာဂစ္ဆတူ” တိ စိန္တယိံသု။

သေနာပတိအာဒယော=စစ်သေနာပတိ ဗိုလ်ချုပ် အစရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဖုဿရထော=မင်္ဂလာရထားသည်။ မမသန္တိကံ=ငါထံသို့။ အာဂစ္ဆတု=လာပါစေသား။ ဣတိ= ဤသို့။ စိန္တယိံသု=ကြံကြကုန်၏။

မင်္ဂလာဖုဿရထား ငါ့ထံမှောက်လာပါစေသား-လို့

မဟာဇနကဇာတ်တော်

စိတ်ထဲက တိုးတိုးဆုတောင်းသတဲ့။ ဇနက ရင်ပတ် ခြေ နဲ့ ကျောက်တာ မမှတ်သေးဘူးပေါ့။ ဒါနဲ့ မင်္ဂလာဖုဿ ရထားကလဲပဲ စစ်သူကြီးအိမ်ကျော်သွား၊ သေဌေးကြီးအိမ် ကျော်သွား-ဟုတ်လား၊ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးရဲ့ အိမ်ကျော်သွား၊ ပြီးတော့ ရွှေမြို့တော် အရှေ့တံခါးကနေပြီးတော့ မင်္ဂလာ ဥယျာဉ်ဘက်ကို ဘယ်သူမှ မမောင်းဘဲနဲ့ တစ်ခါထဲ မြင်းတွေ က ထွက်သွားတယ်။

ထွက်သွားတော့မှ မြို့ပြင်ဘက်လဲ ရောက်ကရော တစ်အားကုန်မြင်းတွေက ပြေးတာပေါ့။ “ဝေဂေန ဂစ္ဆန္တံ” လို့ ပြောတယ်။ တကတဲ လျင်စွာသော အဟုန်ဖြင့် ပြေးတာ မြင်တော့ ဒီက လာတဲ့လူတွေက ဆရာကြီး... ဆရာပုရော ဟိတ်ကြီးကို “နိဝတ္တယ နိဝတ္တယ” မင်္ဂလာဖုဿရထားကို ပြန်ပြီးတော့ အနှစ်ခိုင်းမှ အရပ်ခိုင်းမှ ထင်ပါရဲ့ ဆရာကြီးလို့ ဒီလိုပြောတယ်။

ပုရောဟိတ်ဆရာကြီးက ဘယ်နှယ်ပြန်ပြောသလဲ ဆိုတော့-

မာ နိဝတ္တယိတ္ထ၊ ဣစ္ဆန္တော ယောဇနသတမ္ပိ ဂစ္ဆတု၊
မာ နိဝါရေထ။

အမ္ဘော=အမောင်တို့။ မာ နိဝတ္တယိတ္ထ=မပြန်နစ်စေ
နဲ့၊ မပြန်နစ်စေနဲ့။ ဣစ္ဆန္တော=အလိုရှိလတ်လျှင်။ ယောဇန

၁၁၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်အာတ်ကြီးဆွယ်ဘွဲ့တရားတော်

သတမ္ဗိယုဇနာတရာတိုင်အောင်လည်း။ ဂစ္ဆတု=သွားပစေ။ သွားချင်လို့ရှိယင် ယုဇနာတစ်ရာ ထိအောင်လဲ သွားပစေ ကွ။ မာ နိဝါရေထ=ဘယ်သူမှ မတားမြစ်ကြနဲ့-လို့။

ပုရောဟိတ်ဆရာကြီးက ဒီလို အမိန့်ပေးလိုက်တော့ တစ်ခါတည်း မင်္ဂလာမြင်းဖြူတော်ကြီး လေးစီးကတဲ့ မင်္ဂလာ ဖုဿရထားက မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်ဝကို ဆိုက်ဆိုက်မြိုက် မြိုက်ကြီး တစ်ခါတည်း တောက်လျှောက်သွားတယ်။

အလောင်းတော်မင်းသားထံဖုဿရထားဆိုက်ရောက်ခြင်း

ဥယျာဉ်တော်ထဲဝင်သွားပြီးတော့ ဘုရားအလောင်း မဟာ ဇနကမင်းသား ကိန်းစက်နေတဲ့ မင်္ဂလာကျောက်ဖျာကို လက်ျာ ရစ် သုံးပတ်ပတ်ပြီးတော့ “စီးတော်မူပါ” လို့ စီးဖို့ရန် အရန် သင့် တစ်ခါတည်းအသာကလေး တက်စီးလောက်ရုံကလေး မြင်းတော်များက လူမပါဘဲနဲ့ ရထားထိန်းမပါဘဲနဲ့ အသင့်ကို ကျောက်ဖျာနဲ့ ကျောက်ဖျာကဆင်းလိုက်ယင် ရထားနှီး တစ်ခါတည်း အသင့်ဖြစ်နေတယ်။ အသင့်တစ်ခါတည်းရထား ကပ်ပြီးသားဖြစ်နေတယ်။

ပုရောဟိတ် ပုဏ္ဏားကြီးနဲ့ စစ်အင်္ဂါလေးပါးက မင်္ဂလာ ဥယျာဉ်တော်ထဲ မင်္ဂလာဖုဿရထား ဝင်သွားတယ်ဟော့ဆိုပြီး တော့ လိုက်တယ်။ ခပ်လှမ်းလှမ်း ဝါးတစ်ရိုက်လောက် မြင် ပြီဆိုတော့ ဘုရားအလောင်းမြင်တော့ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကြီး က ဘယ်နှယ်ပြောသလဲ?

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အမွှော့ ဧကော သိလာပဋ္ဌေ နိပန္နကော ပုရိသော ဒိဿတိ။

အမွှော့=အမောင်တို့။ သိလာပဋ္ဌေ=မင်္ဂလာကျောက်ဖျာပေါ်၌။ ဧကော ပုရိသော=ယောက်ျားတစ်ယောက်သည်။ နိပန္နကော=လျောင်း၍နေသည်ကို။ ဒိဿတိ=မြင်အပ်ပြီ။

မြင်ကြရဲ့ မဟုတ်လား၊ ဟောဟိုမင်္ဂလာကျောက်ဖျာပေါ်မှာ အမျိုးကောင်းသား မင်းယောက်ျားတစ်ယောက် လျောင်းပြီးတော့ နေတာ။ မင်္ဂလာဖုဿရထားကလဲ အဲဒီအနားမှာ အသင့်တက်စီးလိုက်ရုံကလေး ကပ်ပြီးယှဉ်ပြီးသား၊ မောင်တို့ မြင်လိုက်ရဲ့ မဟုတ်လား။

သေတစ္ဆတ္တာနန္ဒဝိကာ ပနဿ ဓိတိ အတ္ထိတိ ဝါ နတ္ထိတိ ဝါ န ဇာနာမ။

ပန=ထိုဘသုပင် အမျိုးကောင်းသား မင်းယောက်ျား မြင်ရငြားသော်လည်း။ အဿ=ထိုမင်းယောက်ျား၏ သန္တာန်၌။ သေတစ္ဆတ္တာနန္ဒဝိကာ=ထီးဖြူတော်အားလျော်လျောက်ပတ်သော။ ဓိတိ=သမာဓိသည်။ အာတ္ထိတိ ဝါ=ရှိ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း။ နတ္ထိတိဝါ=မရှိဟူ၍လည်းကောင်း။ န ဇာနာမ=ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ငါတို့မသိမြင်ကြကုန်။

သူ့မှာ မင်္ဂလာထီးဖြူတော်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်တဲ့ ရွှေထီးရွှေနန်း သိမ်းမြန်းစိုးချုပ်နိုင်တဲ့ သမာဓိ ရှိ၊ မရှိ ဒို့မသိရဘူးကွယ်တို့။

၁၁၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးမယ်ဘွဲ့တရားတော်

သစေ ဒေသ ပုညဝါ ဘဝိဿတိ၊ အမေ န
ဩလောကေဿတိ။

ဒေသ ဒေသော=ဤကျောက်ဖျာပေါ်က လူသည်။ ပုညဝါ=
ဘုန်းကံနှင့် ပြည့်စုံသူသည်။ သစေ ဘဝိဿတိ=အကယ်၍
ဖြစ်ငြားအံ့။ အမေ=ငါတို့ကို။ န ဩလောကေဿတိ=မကြည့်
လတံ့။

အကယ်၍ အဲဒီကျောက်ဖျာအပေါ်က ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မင်း
လောင်းမှန်လို့ ဘုန်းကံရှင်ဖြစ်မယ်ဆိုလို့ရှိယင် ဒို့ကို လှည့်
မကြည့်ဘူးကွ။

ကာဠကဏ္ဍိသတ္တော သစေ ဘဝိဿတိ၊ ဘိတတ
သိတော ဥဋ္ဌာယ ကမ္မမာနော ဩလောကေဿတိ။

သစေ=အကယ်၍များ။ ကာဠကဏ္ဍိသတ္တော=ဘုန်းမဲ့ကံမဲ့
သတ္တဝါသည်။ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ငြားအံ့။ ဘိတတသိတော=
ကြောက်လန့်တကြား။ ဥဋ္ဌာယ=ထ၍။ အမေ=ငါတို့ကို။
ကမ္မမာနော=တုန်လှုပ်လျက်။ ဩလောကေဿတိ=ကြည့်လိုက်
မယ်။

ဘုန်းမရှိတဲ့လူ ဆိုလို့ရှိယင် အရေးတကြီး သုတ်သီး
သုတ်ပျာ ကြောက်လန့်တကြား ထပြီးတော့ ဒို့ကို ပြာပြာသလဲ
တုန်တုန်လှုပ်လှုပ်နဲ့ ကြည့်လိမ့်မယ်မောင်တို့။

တသ္မာ ဝိပုံ သဗ္ဗတူရိယာနိ ပဂ္ဂဏှထ။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

တသ္မာ=ထိုကြောင့်။ တုမေ=အမောင်တို့သည်။ ဒိပုံ=လျှင်မြန်စွာ။ သဗ္ဗတူရိယာနိ=အလုံးစုံသော တူရိယာငါးမျိုးတို့ကို။ ပဂ္ဂဏာထ=တီးကြ မှုတ်ကြပါကုန်။

ဆိုပြီးတော့ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကြီးက အမိန့်ပေးလိုက်ယင်ပဲ ပါသမျှစည် စောင်းညှင်းအစရှိတဲ့ တူရိယာငါးမျိုး မှုတ်လိုက်ကြဖို့၊ တီးလိုက်ကြ ခေါက်လိုက်ကြတဲ့ အသံဟာ ဘယ်လောက်များ ကြီးကျယ်သလဲလို့ဆိုတော့-

တဒါ တူရိယသဒ္ဓေါ သာဂရယောသော ဝိယ အဟောသိ။

တဒါ=ထိုအခါ၌။ တူရိယသဒ္ဓေါ=တူရိယာငါးမျိုးတီးမှုတ်တဲ့ အသံသည်။ သာဂရယောသော ဝိယ=သမုဒ္ဒရာပဲ့တင်သံကဲ့သို့။ အဟောသိ=ဖြစ်လေပြီ။

သမုဒ္ဒရာထဲလှိုင်းတံပိုး ဝုန်းဝုန်း ဝုန်းဝုန်းနဲ့ ရိုက်တဲ့အသံလို တစ်ခါထဲ ဥယျာဉ်ကြီးတစ်ခုလုံး ဆူညံနေတာပဲ။ အဲဒီအသံလဲ ကြားရော ဘုရားအလောင်းက ဒီအသံနဲ့ နိုးတယ်။ လက်ယာနံတောင်းနဲ့ လျောင်းစက်ရင်းက ပရိသတ်ကို မြင်တယ်။ အဲဒီလို ပရိသတ်မြင်တော့-

ဖုဿရထေန မေ အာဂတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။

မေ=ငါ့ထံသို့။ ဖုဿရထေန=မင်္ဂလာဖုဿရထားသည်။ အာဂတေန=ဆိုက်ရောက်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ=ဖြစ်လိမ့်မယ်။

၁၁၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

တကတဲ ဦးခေါင်းတော်ဖွင့်ပြီးတော့ ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ မင်္ဂလာဖုဿရထားက ခြေတော်ရင်းမှာ ရှိတယ်။ ဟို စစ်အင်္ဂါလေးပါးမြင်တော့ ဪ...ငါ့ထံမှောက် မင်္ဂလာ ဖုဿရထား ဆိုက်ရောက်တာဖြစ်လိမ့်မယ်။ ဘယ်လောက် ရာဇဏုန္ဒြေကြီးရင့်တော်မူသလဲဆိုတော့ ကိုယ်တော်ရဲ့ မျက်မှောက်မှာ ရောက်နေတဲ့ စစ်အင်္ဂါလေးပါးကို လုံးဝဂရုမထားဘဲနဲ့ ဟို လက်ဝဲနံတောင်း တစ်ခါပြောင်းပြီးတော့ ခေါင်းမြီးခြုံ အိပ်သွားလိုက်သေးတယ်။ တကယ်တော့ မအိပ်ပါဘူး။ ပရိသတ်ကို ဂရုမစိုက်တာ။ ဒီပရိသတ်ကို မကြောက်တဲ့ပုံ တစ်ခါတည်း မြင်ပြီးတော့ ဟိုဘက်ကို လက်ယာနံတောင်း လျောင်းရာက နေပြီးတော့ လက်ဝဲဘက်နံတောင်း ပြောင်းပြီးတော့ လှည့်လိုက်တယ်။ လှည့်ပြီးခေါင်းမြီးခြုံပြီးတော့ တစ်အောင်လောက်နေတယ်။ ဒီလိုမြင်မှ ပရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကြီးက “ကြည့်စမ်းပါ ဘယ်လောက်သတ္တိကောင်းလဲ၊ ဒို့ စစ်အင်္ဂါလေးပါး မြင်တာတောင် သူထွက်မပြေးဘူး။ ကိုင်း မင်းတို့ဒီမှာ ခဏနေအုံး၊ တီးတဲ့လူကလဲ တီးကွာ၊ မှုတ်တဲ့လူကလဲ မှုတ်မြဲတိုင်းမှုတ်ဟ၊ ငါတစ်ဦးတည်း ရပ်ပြီးတော့ ကြည့်အုံးမယ်” ဆိုပြီးတော့ အလောင်းတော်ရဲ့ ခြေတော်မှာ အုပ်ထားတဲ့ ပုဆိုး=(ဝတ်လဲတော်)ကို အသာအယာလှုပ်ပြီးတော့ ဖဝါးကိုကြည့်လိုက်တယ်။ ဖဝါးက လက္ခဏာကို ကြည့် လိုက်တဲ့အခါ-

မဟာဇနကဇာတ်တော်

တိဋ္ဌတု အယံ ဧကော ဒိပေါ။

အယံ=ဤသူသည်။ ဧကော ဒိပေါ=ဒိဓမ္မုဒိပ်တစ်ကျွန်း
ဆိုတာကိုတော့။ တိဋ္ဌတု=ထားလိုက်ဦးတော့။

စတုန္ဒရိ မဟာဒိပါနံ ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ သမတ္ထော
ဟောတိ။

စတုန္ဒရိ မဟာဒိပါနံ=ဓမ္မုဒိပ်ကျွန်းကြီး လေးကျွန်းတို့၏
လည်း။ ရဇ္ဇံ=မင်းအဖြစ်ကို။ စတုန္ဒ ဒိပါနံ=လေးကျွန်းသနင်း
စကြာမင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေတုံ=ပြုခြင်းငှါ။ သမတ္ထော=စွမ်းနိုင်
သူသည်။ ဟောတိ=ဖြစ်ပေ၏။

လေးကျွန်းသနင်း စကြာမင်းဖြစ်နိုင်တဲ့ လက္ခဏာရှင်
ဘုန်းရှင်ကံရှင် ဒို့တွေ့ပြီ။ အဲဒီလို ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကြီးက
လက္ခဏာတော်များ ကြည့်ပြီးတော့ အားလုံးပရိသတ်ကို
တစ်ခါတည်း လက်ကာလိုက်တယ်။မောင်တို့ အားလုံးတိတ်
ကြ။ တိတ်စေပေါ့နော် ရွှေနန်းတော်သုံးနဲ့ ဆိုလိုရှိယင်ဖြင့်
“တိတ်စေ” လို့။

ဒီလိုပြောလိုက်တဲ့အခါ အားလုံးငြိမ်သွားတယ်။ တကတဲ
မနေ့တနေ့က တိုက်လိုက်တဲ့လေပေါ့လေ ကုနေ့ကျတော့
တကတဲ နားပန်းဆံမှ မလှုပ်အောင် ငြိမ်သွားတယ်။ ပရိသတ်
တွေ တခါတည်းငြိမ်သွားတယ်။ အဲဒီအငြိမ်မှ ပုရောဟိတ်
ပုဏ္ဏားကြီးက အဲဒီအလောင်းတော်ရဲ့ ခြေရင်းကနေ ပြီးတော့
လက်အုပ်ချီ ခါးကြီးများကုန်းပြီးတော့-

၁၁၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်အာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဥဋ္ဌဟီ ဒေဝ၊ ရန္တံ တေ ပါပုဏာတိ။

ဘုန်းကြီးတို့ ငယ်ငယ်က ကြားဖူးတယ်လေ။ သဘင်သည်တွေ ပြောတဲ့ စကားဟာ စာထဲက စကားဆိုတာ အင်မတန်မှန်တယ်နော်။ “ကျောက်ဖျာကြီးပေါ် စက်တော်ခေါ် ထတော်မူပါဘုရား” ဆိုတဲ့ ပြောတာဟာ ဒီစာအတိုင်း။

ဒေဝ=သမ္မုတိနတ် အို မင်းမြတ်။ ဥဋ္ဌဟီ=ထတော်မူပါ ဘုရား။ တေ=အရှင်မင်းမြတ်၏ ထံမှောက်သို့။ ရန္တံ=မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်သည်။ ပါပုဏာတိ=ရောက်ခဲ့ပြီဘုရား။

အဲဒီလို ပြောလိုက်တယ်ဆိုယင် ဘုရားအလောင်းက- ရာဇာ ဝေါ ကုဟိ။

ဝေါ=သင်တို့၏။ ရာဇာ=မင်းကြီးသည်။ ကုဟိ=အဘယ်မှာနည်း။ သင်တို့ရဲ့ မင်းကြီးဘယ်သွားလို့တုန်း။

ကာလကတော ဒေဝ။

ဒေဝ=သမ္မုတိနတ် အို မင်းမြတ်။ ကာလကတော=နတ်ရွာစံခဲ့ပါပြီဘုရားလို့ ပုရောဟိတ်ကြီးက ပြန်လျှောက်တယ်။

တဿ ပုတ္တောဝါ ဘာတာ ဝါ နတ္ထိ။

တဿ=ထို့ နတ်ရွာစံ မင်းတရား၏။ ပုတ္တော ဝါ=သားဖြစ်စေ။ ဘာတာ ဝါ=ညီအစ်ကိုဖြစ်စေ။ နတ္ထိ=မရှိဘူးလား မောင်တို့။

မဟာဓနကဓာတ်တော်

နတ္ထိ ဒေဝ=မရှိပါဘူး အရှင်ဘုရား။ (ပုရောဟိတ်က ပြန်ပြောတယ်။)

တေန ဟိ သာဓု ရန္တံ ကာရေဿာမိ။

တေန ဟိ=သို့တပြီးကား။ သာဓု=ကောင်းပြီ။ ရန္တံ= မောင်တို့တောင်းပန်တဲ့အတိုင်း မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေဿာမိ=ငါပြုပေအံ့။

မဟာဓနကမင်းသား နန်းသိမ်းခန်း

အဲဒီကျတော့မှ လက်ယာနံတောင်း နဂိုကအတိုင်း ပြန် ပြီးတော့ လှည့်ပြီးတော့ လျောင်းတယ်။ လျောင်းရာကထပြီး တော့ ကျောက်ဖျာကြီးပေါ်မှာ တင်ပလွင်တခါတည်း ရွှေ လိုက်တော့တယ်။ ဒီကျောက်ဖျာပေါ်တင်ပဲ အဘိသိက်ရေချမ်း သွန်းဖျန်းတယ်။ တိုင်းပြည်မှာ မင်းမဲ့နေတာ ခုနစ်ရက်ရဲ့ တော့ မင်းကောင်းလဲရပြီဆိုတော့ မြန်မြန်သွားကြပါနဲ့ ဟုတ်လား။

မင်္ဂလာဗုဿရထားပေါ်မှာ တင်ပြီးသကာလ မိထိလာ ပြည်အရှေ့တံခါးသို့ ဝင်ခဲ့ပြီ။ ကြီးစွာသော အခမ်းအနား စစ်အင်္ဂါလေးပါးဖြင့် မြို့တော်ပြည်တော်ဝင်ခဲ့ပြီ။ မြို့တော် ပြည်တော်ဝင်လို့ ရွှေနန်းတော်ရောက်ပြီ။ မြေနန်းတော် ရောက်လှယင်ပဲ ဒီမှာ မြေနန်းတော် ညီလာခံ စည်းဝေးပြီး သကာလ ဘာပြောသလဲလို့ဆိုတော့-

၁၂၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးထယ်ဘွဲ့တရားတော်

သေနာပတိအာဒိနံ တာနေဝ ဌာနနိ ဟောန္တု။

အမိန့်တော်များမှတ်မယ်။ သေနာပတိအာဒိနံ=စစ်သူကြီး အစရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တာနေဝ ဌာနာနိ=ထိုငါ့ဘထွေး တော်လက်ထက်က ပေးမြဲတိုင်းသော ရာထူးဌာနန္တရတို့သည် ပင်လျှင်။ ဟောန္တု=ရှိပါစေကုန်။

“ဘထွေးတော်လက်ထက်က ခန့်အပ်ထားတဲ့ ရာထူး အတိုင်း အားလုံးတည်ပစေ” အမိန့်တော်များမှတ်ပြီးတော့ နန်းမပေါ်တက်တယ်။ ပျာပျာသလဲလား၊ မဟုတ်ပါဘူး။ ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ ရဲရဲတင်းတင်း တင့်တင့်တယ်တယ် စံစံပယ် တက်။ ရွှေနန်းတော်ကြွတယ်။

ရွှေနန်းတော် ကြွလာတယ်ဆိုယင်ပဲ သီဝလိဒေဝီက ရှေးအမှတ်နဲ့ သမာဓိရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လား၊ မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လား ငါစမ်းအုန်းမှပဲ။ ဒီတစ်ခါတော့ စောစောစီးစီး တစ်ခါတည်း မင်းချင်းတစ်ယောက် လွှတ်လိုက်တယ်။

တာတ တွံ ဂစ္ဆ၊ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒေဟိ။
တာတ=အမောင်။ တွံ=သင်သည်။ ဂစ္ဆ=သွားပါဘိချေ။
ရာဇာနံ=မင်းကြီးသို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ=ကပ်၍။ ဧဝံ=ဤသို့။
ဝဒေဟိ=ပြောကြားပါ။

ဘယ်လိုပြောကြားမတုန်း အရှင်မဘုရားလို့ဆိုတော့- ဒေဝ သီဝလိဒေဝီ တုမေ ပက္ခောသတိ၊ ခိပ္ပံ ကိရာဂစ္ဆတု။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဒေဝ=အရှင်မင်းကြီး။ သီဝလီဒေဝီ=သီဝလီဒေဝီမင်းသမီးသည်။ တုမေု=သင်မင်းကြီးတို့ကို။ ပက္ကောသတိ=ခေါ်ပါသည်ဘုရား။ ခိပ္ပံ=လျင်မြန်စွာ။ အာဂစ္ဆတု ကိရံ=လာခဲ့ပါတဲ့ဘုရား။

မင်းလျှောက်ဝံ့ရဲ့လား။ ကျွန်တော်မျိုး လျှောက်ဝံ့ပါတယ်။

ကိုင်း... အဲဒီအတိုင်း သွားဇလျှောက်စမ်းဆိုတော့ ဒီမင်းချင်းက တစ်ခါတည်း မြေနန်းတော်ကနေပြီးတော့ ရာထူးဌာနန္တရခန့်အပ်ပြီးတော့ အခမ်းအနားနဲ့လာတဲ့ မဟာဇနကမင်းကို လမ်းကနေပြီး ဆီးပြီးတော့ တစ်ခါတည်း ပြောတယ်။ ဘယ်နှယ်ပြောသလဲ?

ဒေဝ သီဝလီဒေဝီ တုမေု ပက္ကောသတိ၊ ခိပ္ပံ ကိရအာဂစ္ဆတု။

အရှင်မင်းကြီး၊ သီဝလီဒေဝီမိဖုရားက အရှင်မင်းကြီးတို့ကို ခေါ်နေပါသည်ဘုရား၊ မြန်မြန်ကြွလာတော်မူပါတဲ့ဘုရား။

ဒီလူဟာ သူမှာတဲ့အတိုင်း ပြောတယ်။ သီဝလီဒေဝီမှာတဲ့အတိုင်း ပြောတော့ ဘုရားအလောင်းက ပညာဘယ်လောက်ရှိသလဲ၊ သမာဓိဘယ်လောက်ကြီးသလဲလို့ ဆိုလို့ ရှိယင် အဲဒီမင်းချင်းယောက်ျား လျှောက်ထားတဲ့စကားကို မကြားချင်ယောင်နေပြီး ပြာသာဒ်တော်ကြီး ကြည့်ပြီးတော့-

၁၂၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အဟော သောဘနော ဝတာယံ ပါသာဒေါ။

အယံ ပါသာဒေါ=ဤပြာသာဒ်ကြီးသည်။ အဟော သောဘနော ဝတ=ဪ တင့်တယ်လှပါပေစွ-လို့။

အကျဉ်းလေး။ ဒီပြာသာဒ်ကြီးက တယ်တင့်တယ်ပါ လား။ ပြောချင်တာ မဟုတ်ဘူးနော်၊ သီဝလီဒေဝီရဲ့ အပြောကို အရေးမစိုက်တဲ့ပုံ၊ တစ်ခါတည်း ပြာသာဒ်တော်ကြည့်ပြီး အမယ် ဒီပြာသာဒ်တော်က တယ်ပြီး တင့်တယ်ပါကလား။ ဒီလိုချီးမွမ်းစကားပြောတော့ ဒီမင်းချင်းယောက်ျားက နှစ်ခါ သုံးခါလောက် လျှောက်လို့ အရေးမစိုက်တော့၊ အင်း... မဖြစ်ဘူးဆိုပြီး ပြန်ပြီးလျှောက်အုန်းမှဘဲ-

အယျေ ရာဇာ တုမှာကံ ဝစနံ န သုဏာတိ။

အယျေ=အရှင်မဖုရား။ ရာဇာ=မင်းကြီးသည်။ တုမှာ ကံ=အရှင်မတို့၏။ ဝစနံ=စကားကို။ န သုဏာတိ=နာတော်မမူ။

နားမထောင်ဘူးဘုရား။ မင်းကြီးက အရှင်မတို့၏ စကား နားမထောင်ဘူးဘုရား။

ပါသာဒမေဝ ဝဇ္ဇောတိ၊ တုမှာကံ ဝစနံ တိဏံ ဝိယ န ဂဏောတိ။

ပါသာဒမေဝ ဝဇ္ဇောတိ=နန်းမပြာသာဒ်ကိုသာလျှင် ချီးမွမ်းစကားပြောပြောနေပါတယ်ဘုရား။ ကုန်းတိုက်တယ်လဲ မအောက်မေ့နဲ့ဘုရား။ တုမှာကံ=အရှင်မတို့၏။ ဝစနံ=

စကားကို။ တိဏံဝိယ=မြက်ပင်ကလေးလောက်မှ။ နဂဏော တိ=မရေတွက်ပါဘုရား။

အရှင်မတို့ရဲ့ စကားကို မြက်ပင်ကလေးလောက်မှ သဘောမထားဘူးဘုရားဆိုတော့ စိတ်ဆိုးနိုင်ပါ့မလား ဟုတ်လား။ ဟို လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်က နေပြီတော့ အတူတကွ ဆုပန်ခဲ့တဲ့ ဆုကြီးပန် ပုဂ္ဂိုလ်ပီပီ မှန်တဲ့ အတိုင်း ပြောပေမဲ့ စိတ်မဆိုးနိုင်ဘူး။ ဘယ်လိုများ စိတ်ထဲ ဝင်သွားသလဲဆိုတော့-

သော မဟာဇ္ဈာသယော ပုရိသော ဘဝိဿတိ။

သော=ထိုယခုလာတဲ့မင်းတရားသည်။ မဟာဇ္ဈာသယော= အလိုဆန္ဒ စိတ်သဘောထား ကြီးမြတ်တော်မူသော။ ပုရိသော= အံ့မျိုးကောင်းသား မင်းယောက်ျားသည်။ ဘဝိဿတိ= ဖြစ်ပေလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် အမျိုးသမီးတွေရဲ့ စကားကို ဟုတ်လား။ မင်းခမ်းမင်းနားထဲမှာ အရေးမစိုက်တာဟဲ့လို့ တကယ်သမာဓိ ရှိတဲ့ တကယ်ပညာရှိတဲ့ မင်းယောက်ျား အစစ်ပဲလို့ သဘော ကျတယ်။ ကိုင်းကွာ မင်းတစ်ခါသွားလျှောက် ချေဦး၊ ဒုတိယမ္ဘိ အလျှောက်ခိုင်း၊ အရေးမစိုက်လိုက်။ တတိယမ္ဘိအလျှောက်ခိုင်း၊ အရေးမစိုက်လိုက်။

ဒီလို ဒီလိုနဲ့ ဘုရားအလောင်း မဟာဇနကမင်းတရား

၁၂၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ရွှေနန်းမပြာသာဒ်လှေခါးသို့ ရောက်တော်မူလာပြီလို့ ဆိုပါစို့။ တဖြေးဖြေး ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်သော သွားခြင်းဖြင့် မင်းခမ်းမင်းနားစုံလင် တန်ဆာဆင်၍ မင်္ဂလာပြာသာဒ်မှ ထွက်တဲ့အခါ-

တသို့ ဥပသင်္ကမဇန္တ ရာဇဓိတာ တဿ တေဇေန သိကဘာဝေန သဏ္ဍာတုံ အသက္ကောန္တိ အာဂန္တော ဟတ္ထာ လမ္ဗကံ အဒါသိ။

တသို့=ထိုဘုရားအလောင်းသည်။ ဇဝံ=ဤသို့။ ဥပသင်္ကမဇန္တ=မင်္ဂလာပြာသာဒ်မသို့ ကြွတော်မူလတ်သည်ရှိသော်။ ရာဇဓိတာ=သီဝလီဒေဝီမင်းသမီးသည်။ တဿ=ထိုဘုရားအလောင်းတော် မဟာဇနကမင်းသား၏။ တေဇေန=တန်ခိုးရှိန်ဇော် အာနုဘော်ကြောင့်။ သိကဘာဝေန=မိမိ၏ ပင်ကိုယ်အနေဖြင့်။ သဏ္ဍာတုံ=ရုပ်တည်နေခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တိ=မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍။ အာဂန္တော=ဆီးကြိုလတ်၍။ ဟတ္ထာလမ္ဗကံ=ဆွဲဘို့ရန် လက်ကို။ အဒါသိ=ကမ်းလင့်လေပြီ။

မင်္ဂလာလှေခါးက ဆင်းပြီးတော့ ဣန္ဒြေမပျက်နော်၊ တကတဲ ကိန္နရီမလို အင်မတန်သာယာ တင့်တယ်သော စံပယ်သော ဆင်းလာခြင်းဖြင့် မင်းသမီးတို့၏ အသရေဖြင့် ဆင်းလာပြီး သကာလ မဟာဇနကမင်းတရားအား လက်တော်ကမ်းလို့၊ အလောင်းတော် မဟာဇနကမင်းသားလဲပဲ သီဝလီ

ဒေဝီရဲ့ ကမ်းတဲ့လက်ကို လှမ်းတော်မူပြီး ရွှေနန်းကို သိမ်းတော်မူပြီ။

သီဝလီဒေဝီအားနှစ်သိမ့်စေခြင်း

ရွှေနန်းပြာသာဒ်မှ အပေါ်ရောက်လို့ မင်္ဂလာထီးဖြူ စိုက်ဆောက်ထားတဲ့ ရာဇပလ္လင်ပေါ်ရောက်သကာလ မေးပြီ။ ဒီမှာ ရာဇပလ္လင်ပေါ်ထိုင်မိပြီဆိုယင်ပဲ ညီလာခံကျင်းပတဲ့အခါ ကျတော့ အလောင်းတော်မဟာဇနကမင်းသား စကား ဘယ်လို လှမ်းလိုက်သလဲ-

အမွှော အတ္တိ ပန ဝေါ ရညာ ကာလံ ကရောန္တေန ကောစိ ဩဝါဒေါ ဒိန္နော။

အမွှော=အမောင်တို့။ ဝေါ=သင်တို့၏။ ရညာ=အရှင် မင်းကြီးသည်။ ကာလံ ကရောန္တေန=နတ်ရွာစံလုလတ်သည် ရှိသော်။ ကောစိ=တစ်စုံတစ်ခုသော။ ဒိန္နော=ပေးအပ်ခဲ့သော။ ဩဝါဒေါ=အဆုံးအမ ဩဝါဒအမှာစကားသည်။ အတ္တိ ပန= ရှိရစ်သလော။

မောင်တို့ပြည့်ရှင်မင်းကြီး နတ်ရွာစံခါနီးမှာ မှာကြား ခဲ့တဲ့အဆုံးအမ ဩဝါဒစကားများ ရှိပါသလားဆိုတော့-

အာမ ဒေဝ=ရှိပါတယ် အရှင်မင်းကြီး။

တေန ဟိ ဝဒေထ=ရှိယင် ပြောကြစမ်း။

၁၂၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတိကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဟုတ်လား။ သံတော်ဦးတင်ကြစမ်းပေါ့နော်။ ထီးနန်း ဆန်ဆန် သံတော်ဦး တင်ကြစမ်းလို့ ဆိုတော့- တစ်အနေနဲ့-

ဒေဝ “သီဝလီဒေဝိ အာရာဇေတုံ သမတ္ထဿ ရန္တံ ဒေထာ” တိ တေန ဝုတ္တံ။

ဒေဝ=သမုတ်နတ် အိုမင်းမြတ်။ သီဝလီဒေဝိ=သမီးတော် သီဝလီဒေဝီကို။ အာရာဇေတုံ=နှစ်သိမ့်စေခြင်းငှါ။ သမတ္ထဿ=စွမ်းနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရန္တံ=မိထိလာပြည်မင်းအဖြစ်ကို။ ဒေထ=ပေးရစ်ကြကုန်။ ဣတိ=ဤသို့။ တေန=ထိုနတ်ရွာစံမင်းတရားကြီးက။ ဝုတ္တံ=အမှာစကား ပြောကြားအပ်ခဲ့ပါတယ်ဘုရားလို့ တစ်အချက်ကို လျှောက်ထားတယ်။

သမီးတော် သီဝလီဒေဝီကို နှစ်သက်စေနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို အပ်နှင်းရစ်ကြလို့ မှာကြားသွားပါတယ်ဘုရားလို့ လျှောက်တော့။

သီဝလီဒေဝိယာ အာဂန္ဓာ ဟတ္ထာလမ္ဗကော ဒိန္နော။

အဗ္ဗော=အို မှူးမတ်အပေါင်းတို့။ သီဝလီဒေဝိယာ=သီဝလီဒေဝီမင်းသမီးသည်။ အာဂန္ဓာ=ငါရှိရာသို့ လာရောက်၍။ ဟတ္ထာလမ္ဗကော=လှမ်းဖို့ရန် ဆွဲကိုင်ဘို့ရန်လက်ကို ဒိန္နော=ကမ်းအပ်ခဲ့ပြီ။

မြင်တယ် မဟုတ်လား။ ဆွဲကိုင်ဘို့ရန် ရွှေလက်ကို ငါ့ထံသို့ ကမ်းခဲ့ပြီ မှူးမတ်တို့ အမြင်ပဲ မဟုတ်လား။

မဟာစနကဇာတ်ထော်

ပလ္လင်၏ခေါင်းရင်းကို ဖြေခန်း

အယံ တာဝ အာရာမိတာ နာမ၊ အညံ ဝဒေထ။

အယံ=ဤသီဝလီဒေဝိသည် (ဝါ) သီဝလီဒေဝိကို။

တာဝ=ရှေးဦးစွာ။ အာရာမိတာ နာမ=နှစ်သက်အားရမ်း ဝမ်းမြောက်စေအပ်ပြီသည်မည်သည်။ ဟောတိ=ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ အညံ=သည့်အပြင် အမှာစကားကို။ ဝဒေထ=ရှိယင်ပြောကြအုန်း။

ပရိသတ်တွေ အမြင်ပဲမဟုတ်လား။ သီဝလီဒေဝီ ငါမခေါ်ပဲ သူ့ကိုယ်တိုင် လာပြီး ဆီးကြို၍ ရွှေလက်ကို ဆွဲဖို့ရန် ကမ်းခဲ့ပြီ၊ လှမ်းခဲ့လေပြီ။ နှစ်သက်အားရမ်း ဝမ်းပန်းတသာ ရှိပြီ။ သည့်ပြင် အမှာစကား သြဝါဒများရှိယင် ပြောကြအုန်းလို့ ဆိုတော့-

ဒေဝ “စတုရဿပလ္လင်္ကံဿ ဥဿိသကံ ဇာနိတုံ သမတ္ထဿ ရန္တံ ဒေထာ”တိ တေန ဝုတ္တံ။

ဒုတိယအချက်။ ဒေဝ=သမ္ဗုတိနတ် အိုမင်းမြတ်ဘုရား။ စတုရဿပလ္လင်္ကံဿ=လေးထောင့်သလွန်တော်၏။ ဥဿိသကံ=ဦးခေါင်းရင်းကို။ ဇာနိတုံ=သိမြင်ခြင်းငှါ။ သမတ္ထဿ=စွမ်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရန္တံ=မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို။ ဒေထ=နှင်းအပ်ရစ်ကြကုန်။ ဣတိ=ဤသို့။ တေန=ထို နတ်ရွာစံမင်းတရားကြီးက။ ဝုတ္တံ=အမှာစကားပြောကြားအပ်ခဲ့ပါသည်ဘုရား-လို့ လျှောက်တယ်။

၁၂၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဒီတော့ ဘုရားအလောင်းက စဉ်းစားတယ်။

ဣဒံ ဒုဇ္ဇာနံ။

ဣဒံ=ဤလေးထောင့် ရွှေသလွန်ရဲ့ ခေါင်းရင်း ခြေရင်း
မကွဲအောင်လုပ်ထားတဲ့သလွန်ရဲ့ ခေါင်းရင်းကို သိဘို့ရန်ဆိုတဲ့
အချက်ဟာဖြင့်။ ဒုဇ္ဇာနံ=သိဖို့ရန် မလွယ်တဲ့အချက်ပေပဲ။

ဥပါယေန သက္ကာ ဇာနိတုံ။

ဥပါယေန=အကြောင်း ဥပါယ်တမျဉ်းဖြင့်။ ဇာနိတုံ=
သိအောင် ကြိုးကုတ် အားထုတ်ခြင်းငှါ။ သက္ကာ=တတ်
ကောင်း၏။

ရှိပေစေတဲ့၊ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မဆို ငါ့ရဲ့ ဥပါယကော
သလ္လဉာဏ်ဖြင့် ဒီသလွန်တော်ဟာ ဦးခေါင်းက ဘယ်ကဆိုတဲ့
သလွန်တော်ရဲ့ ခေါင်းရင်းကို ငါသိအောင် ငါကြံမယ်။

ဟိုက ပြောလိုက်တယ်ဆိုယင် ဘုရားအလောင်းက
အကြံထုတ်တယ်။ ဒီဟာသိဖို့ရန် မလွယ်တဲ့ကိစ္စ၊ ရှိပစေ
ဥပါယကောသလ္လဉာဏ်နဲ့ ဒီသလွန်တော်ခေါင်းရင်းကို ငါ
သိအောင် ကြံမယ်။ အဲဒီလို စဉ်းစားပြီးတော့ ဦးညောင်
တော်မှာ ထိုးလာတဲ့ ရွှေဆံထိုး ဖြုတ်ပြီးတော့ သီဝလိဒေဝီရဲ့
လက်ထဲအပ်ပြီးတော့--

ဣမံ ဌပေဟိ။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

ဣမံ=သီဝလီဒေဝိ နမတော် ဤရွှေဆံထိုးကို။ ဌပေဟိ=
သင့်လျော်ရာနေရာမှာ ထားလိုက်စမ်းလို့ဆိုပြီး-

ရွှေဆံထိုးကို သီဝလီဒေဝိလက် အပ်လိုက်တယ်။
အပ်လိုက်တယ်ဆိုယင်ပဲ ဒီသလွန်တော်ရဲ့ ခေါင်းရင်းကို
သူက သိတယ်။ ခေါင်းရင်းသွားထားတာပဲ။ ဘယ်ခြေရင်း
ထားမလဲ။ ဦးခေါင်း က အသုံးအဆောင်ဖြစ်တော့ ရွှေဆံထိုးကို
သလွန်တော်ရဲ့ ခေါင်းရင်းသွားပြီးတော့ ဒီဟာ ခေါင်းရင်းလို့
ဉာဏ်နဲ့ တစ်ခါတည်းသိတယ်။ သိပြီးတော့မှ မကြားချင်
ယောင်ပြုပြီး တော့-

ကိံ ကထေထ။

ဘောန္တော=အို...အမောင်တို့။ ကိံ ကထေထ=ဘာတွေ
များ ပြောကြတုန်း။

ခုနကတုန်းက ကျုပ်ကိစ္စလေးတစ်ခုရှိလို့ ဒီနမတော်ကို
ရွှေဆံထိုးအထားခိုင်းတဲ့ ကိစ္စလေးရှိလို့ ပြောလိုက်တာ နား
မလည်ပါဘူး။ ပြန်ပြောစမ်းပါဆိုတော့-

“သမုတိနတ် အိုမင်းမြတ်ဘုရား၊ လေးထောင့် ရွှေ
သလွန်ရဲ့ဦးခေါင်းရင်းကို သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အား မိထိလာပြည်
မင်းအဖြစ်ကို အပ်နှင်းရစ်ကြလို့ နတ်ရွာစံမင်းတရားကြီးက
မှာကြားသွားတော်မူပါတယ် ဘုရား” လို့ ခုနကအတိုင်း ပြန်ကြား
လျှောက်ထားတဲ့အခါ-

၁၃၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဣဒံ ဇာနိတံ န ဂရ။

ဣဒံ=ဤသလွန်တော်ရဲ့ ဦးခေါင်းရင်းကို။ ဇာနိတံ= သိဖို့ရန်ဆိုတဲ့အခင်း။ နဂရ=ဝန်မလေးပါ။

ဒါသိဖို့ရန် ဝန်မလေးပါဘူး အမတ်တို့။

ဧတံ ဥဿိသကံ=ဟောဒါဟာဖြင့် ခေါင်းရင်းပဲ။

ခေါင်းရင်းပဲလို့ အဲဒီလို ပြောပေးလိုက်တယ်။

လေးတော်တင်ခန်း

အဲဒီလို ပြောပြီးတဲ့နောက်-

အညံ ဝဒေထ။

အညံ=တပါးသော အမှာစကားကို။ ဝဒေထ=ဆက်၍ ပြောကြားကြကုန်ဆိုတော့-

ဒေဝ “သဟဿထာမဓနံ အာရောပေတံ သမတ္ထဿ ရဇ္ဇံ ဒေထာ” တိ တေန ဝုတ္တံ။

ဒေဝ=သမုတိနတ် အိုမင်းမြတ်ဘုရား။ သဟဿထာ မဓနံ=ပိုလ်တစ်ထောင်အား (ဝါ) ပိဿာအချိန်ဝင် ရှစ်ဆယ် အားရှိတဲ့ လေးတော်ကို။ အာရောပေတံ=တင်ခြင်းချခြင်းငှါ။ သမတ္ထဿ=စွမ်းနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရဇ္ဇံ=မိထိလာပြည် မင်း အဖြစ်ကို။ ဒေထ=ပေးရစ်ကြကုန်။ ဣတိ=ဤသို့။ တေန=ထို နတ်ရွာစံမင်းတရားကြီးက။ ဝုတ္တံ=အမှာစကားမှာကြားအပ်ခဲ့ ပါတယ် ဘုရား။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဒီကိုပြောလိုက်ယင်ပဲ-

“တေန ဟိ အာဟရထ နံ”။

တေန ဟိ=သို့တပြီးကား။ နံ=ထိုပိုလ်ချိန်တစ်ထောင့်
အားရှိတယ်ဆိုတဲ့လေးကို။ အာဟရထ=ငါ့ထံမှောက် ယခု
ရောက်အောင် ဆောင်ခဲ့ကြကုန်။

အဲဒီပိုလ်ချိန်တစ်ထောင့်အားရှိတယ်ဆိုတဲ့ လေးကြီး
ယူခဲ့ကြစမ်း။ ရောက်လာတယ်။ ရောက်လိုက်တယ်ဆိုယင်ပဲ
ဘုရားအလောင်းက ပလ္လင်တော်ပေါ်မှာ ထိုင်နေရင်းက
ဣန္ဒြေမပျက်ပဲနဲ့ ဟို... ဝါဂွမ်းလုပ်တဲ့ အမျိုးသမီးရဲ့ (ဝဖတ်
လေး) ဝါဖတ်တဲ့လေးကိုလို အရေးမမူကရမပြုဘဲနဲ့ အသာ
ကလေးဆွဲပြီးတော့ လေးတော်ကို တင်လိုက်၊လေးတော်ကို
ချပြီးတော့ပြတယ်။

ရွှေအိုးကြီးတစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးဖော်ခန်း

အညံ ဝဒေထ=ဒီပြင်ရှိသေးလား၊ ရှိသေးယင် ပြော
ကြအုန်း။

အဲဒီလို ပြောတဲ့အခါကျတော့ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကြီးက
ဘာလျှောက်သလဲ?။

“ဒေဝ သောဠသ မဟာနိဓိ နိဟရိတုံ သမတ္ထဿ ရန္တံ
ဒေတာ”တိ တေန ဝုတ္တံ။

၁၃၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဒေဝ=သမုတိနတ် အိုမင်းမြတ်။ သောဠသမဟာနိဓိ=ရွှေ
အိုးကြီးတစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးတို့ကို။ နိဟရိတံ=ထုတ်ကောင်း
ခြင်းငှါ။ သမတ္ထဿ=စွမ်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရဇံ=မိထိလာ
ပြည်မင်းအဖြစ်ကို။ ဒေထ=ပေးရစ်ကြကုန်။ ဣတိ=ဤသို့။
တေန=ထိုနတ်ရွာစံ မင်းတရားကြီးက။ ဝုတ္တံ=အမှာစကား
ပြောကြားအပ်ခဲ့ပါဘုရားလို့။

အဲဒီလို လျှောက်ထားတဲ့အခါကျတော့ ဘုရားအလောင်း
မဟာဇနကမင်းသားက ဘာပြန်ပြောသလဲ-

“တေသံ ကိဉ္စိ ဥဒ္ဓါနံ အတ္ထိ”။

တေသံ=ထိုရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးတို့၏။ ကိဉ္စိ
ဥဒ္ဓါနံ=တစ်စုံတစ်ခုသော အမြှောက်စကားသည်။ အတ္ထိ=ရှိသလား။

အေး...ရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးရဲ့ ပဟေဠိပဲဖြစ်
ဖြစ် အမြှောက်စကားတော့ရှိရသကွ။ အဲဒီအမြှောက်စကားရှိရဲ့လား
လို့ ဆိုတော့-

အာမ ဒေဝ=ရှိပါတယ်အရှင်မင်းကြီး။

တေန ဟိ နံ ကထေထ။

ရှိတယ်ဆိုလို့ရှိယင် အဲဒီအမြှောက်စကား ပြောကြစမ်း၊
လျှောက်ထားကြစမ်း-လို့ ဆိုတော့ စောစောက ပြောခဲ့တဲ့
အတိုင်းနော်-

မဟာဓနကဇာတ်တော်

သူရိယုဂ္ဂမနေ နိဓိ၊ အထော ဩက္ကမနေ နိဓိ။
အန္တော နိဓိ ဗဟိ နိဓိ၊ န အန္တော န ဗဟိ နိဓိ။
အစရှိတဲ့ သုံးဂါထာဖြင့် ဆရာပုရောဟိတ်ကြီးက
အရှင်မင်းကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးသော ရွှေအိုးကြီးတို့ရဲ့
အမြွက် ဥဒါန်းဂါထာကို ကျွန်တော်မျိုး လျှောက်ဆိုပါမယ်။

၁။ သူရိယုဂ္ဂမနေ=နေလုလင်စက် တက်ရာအရပ်၌ (ဝါ)
နေထွက်ရာအရပ်၌။ နိဓိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံးပါတဲ့
ဘုရား။

၂။ အထော=ထိုမှတပါး။ ဩက္ကမနေ=နေလုလင်စက်သက်
ရာအရပ်၌ (ဝါ) နေဝင်ရာအရပ်၌။ နိဓိ=ရွှေအိုးကြီး
တစ်လုံးပါတဲ့ဘုရား။

၃။ အန္တော=အတွင်း၌။ နိဓိ=ရွှေအိုးကြီး တစ်လုံးပါတဲ့ဘုရား။

၄။ ဗဟိ=အပ၌။ နိဓိ=ရွှေအိုးကြီး တစ်လုံးပါတဲ့ဘုရား။

၅။ အန္တော န ဗဟိ=အတွင်းမဟုတ် အပမဟုတ်တဲ့နေရာ၌။
နိဓိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံးပါတဲ့ဘုရား။

(ပဋ္ဌမဂါထာက ရွှေအိုးကြီး ငါးလုံး)

အာရောဟနေ မဟာနိဓိ၊ အထော ဩရောဟနေ နိဓိ။
စတုသု မဟာသာလေသု၊ သမန္တော ယောဓနေ နိဓိ။

၆။ ဒေဝ=သမုတီနတ် အိုမင်းမြတ်ဘုရား။ အာရောဟနေ=
တက်ရာအရပ်၌။ နိဓိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံးပါတဲ့ဘုရား။

၁၃၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

၇။ အထော=ထိုမှတပါး။ ဩရောဟနေ=သက်ရာအရပ်၌။
နိဓိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံးပါတဲ့ဘုရား။

၈-၁၁။ စတူသု မဟာသာလေသု=အင်ကြင်းပင်ကြီးလေးပင်
တို့၌။ နိဓိ=ရွှေအိုးကြီး လေးလုံးပါတဲ့ဘုရား။

၁၂။ သမန္တာ=ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ယောဇနေ=တစ်ယူဇနာ
အရပ်၌။ နိဓိ=ရွှေအိုးကြီး တစ်လုံးပါတဲ့ ဘုရား။

(ဆယ်နှစ်လုံးရှိသွားပြီ)။

ဒန္တဂ္ဂေသု မဟာနိဓိ၊ ဝါလဂ္ဂေ သု စ ကေပုကေ။
ရုက္ခဂ္ဂေသု မဟာနိဓိ၊ သောဠသေတေ မဟာနိဓိ။

၁၃။ ဒေဝ=သမုတိနတ် အိုမင်းမြတ်။ ဒန္တဂ္ဂေသု=အစွယ်ဖျား
တို့၌။ မဟာနိဓိ=ရွှေအိုးကြီး တစ်လုံးပါတဲ့ဘုရား။

၁၄။ ဝါလဂ္ဂေသုစ=မြီးဖျားတို့၌လည်း။ မဟာနိဓိ=ရွှေအိုး
ကြီးတစ်လုံးပါတဲ့ဘုရား။

၁၅။ ကေပုကေ=ရေထဲ၌။ နိဓိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံးပါတဲ့
ဘုရား။

၁၆။ ရုက္ခဂ္ဂေသု=သစ်ပင်အဖျားတို့၌။ နိဓိ=ရွှေအိုးကြီး
တစ်လုံးပါတဲ့ဘုရား။

ဧတေ=ဤသည်တို့ကား။ သောဠသမဟာနိဓိ=ရွှေအိုး
ကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးတို့ပါတဲ့ ဘုရား။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးဆိုတာ အမြွက်ကဟော
ဒါပါဘဲဘုရားလို့ အဲဒီလို လျှောက်ထားလိုက်လျှင်ပဲ-

တဿ တံ သုဏန္တဿေဝ ဂဂနတလေ ပုဏ္ဏစန္ဒော
ဝိယ သော အတ္ထော ပါကဋော အဟောသိ။

တဿ=ထိုဘုရားအလောင်း မဟာဇနကမင်းသားအား။
တံ=ထိုဥဒါန်းဂါထာစကားကို။ သုဏန္တဿေဝ=ကြားလိုက်
ရလျှင်ပင်။ ဂဂနတလေ=ကောင်းကင်ပြင်၌။ ပုဏ္ဏစန္ဒော
ဝိယ=လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့။ သော အတ္ထော=ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်
လုံးသော ရွှေအိုးကြီးတို့၏ နေရာအနက်သဘောသည်။
ပါကဋော=ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်။ အဟောသိ=ဖြစ်ခဲ့
လေပြီ။

ဒီတစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးသော ရွှေအိုးကြီးတို့ရဲ့ အနက်
ဂါထာသုံးပုဒ်ကို ကြားလိုက်ယင်ပဲ ကောင်းကင်က လဝန်းကြီး
ကို မြင်ရသလိုပဲ တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးသော ရွှေအိုးကြီးတို့ရဲ့
နေရာပေါ်လေ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ကောင်းကောင်းကြီး သိသွား
တယ်။ သိပြီးတော့-

အဇ္ဇ ဘဏေ ဝေလာ နတ္ထိ၊ သွေ မဟာနိဓိ ဂဏှိသာမ။

ဘဏေ=အို အချင်းတို့။ အဇ္ဇ=ယဇန။ ဝေလာ=
ရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးတောင် နေရာအနှံ့အပြား
လိုက်ပြီး ရှာရလိမ့်မယ်။ ရွှေအိုးကြီးတို့ကို ထုတ်ဖော်ရန်

၁၃၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ တရားတော်

အချိန်သည်။ နတ္ထိ=မရှိ။ သွေ=နက်ဖြန်။ မဟာနိဗ္ဗိ=ရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးတို့ကို။ ဂဏိဿာမ=ယူကြကုန်အံ့။

ကနေ့ ညီလာခံစဲကြစို့ ဆိုပြီးတော့ ညီလာခံစဲ မင်းပွဲ ရုပ်သိမ်းလို့ ထိုနေ့လွန်မြောက် နောက်တစ်နေ့ နံနက် မိုးသောက် ရောက်သကာလ ညီလာခံသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပ စည်းဝေးပြီး ရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံးကို မဟာနေကမင်းတရား ကနေ ထုတ်ဖော်ပြောမလိုတဲ့ ဆိုတဲ့ သတင်းစကား ကြားတော့ ပရိသတ်တွေ နန်းရင်ပြင်မှာ အပြည့်ပဲ စည်းဝေးတယ်။ စုံပြီဆိုတဲ့အခါကျတော့ ဘုရားအလောင်းက မေးတယ်။

အမွှော=အိုအမတ်တို့။ တုမှာကံ ရာဇာ=သင်တို့ရဲ့ နတ်ရွာစံ မင်းတရားကြီးသည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်သခင်တို့ကို။ ဘောဇေသီ=ဆွမ်းကပ်သလား။

အမတ်မင်းတို့၊ အမတ်မင်းတို့ရဲ့ နတ်ရွာစံ မင်းတရား ကြီးက ပစ္စေကပစ္စုဒ္ဓါအရှင်သူမြတ်များကို ဆွမ်းကပ်သလား။

အာမ ဒေဝ=ဆွမ်းကပ်ပါတယ်ဘုရား။ ဒေဝ=သမုတိ နတ် အို မင်းမြတ်။ အာမ ဘောဇေသီ=မှန်ပါတယ်။ အကျွန်ုပ်၏ နတ်ရွာစံမင်းတရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်များကို ဆွမ်းကပ်လှူဒါန်း ပါသည်ဘုရား-လို့ လျှောက်တယ်။

အဲဒီ“ယောတိ နာယံ သူရိယော၊ သူရိယသဒိသတ္တာ ပန ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သူရိယာနာမ”။

သူရိယောတိ-နေ၊ နေဆိုတဲ့ ပဌမရွှေအိုးကြီး နှစ်လုံး မှာပါတဲ့ နေ၊ နေဆိုတဲ့ စကားအရ။ အယံ=ဤနေသည်။ သူရိယော=ကောင်းကင်ကသွားတဲ့ ယူဇနာငါးဆယ်ရှိတဲ့ နေဝန်းကြီးသည်။ န=မဟုတ်ချေ။

နေဆိုတာ အဲဒီကောင်းကင်က သွားတဲ့နေကြီး ပြောလို တာ မဟုတ်ဘူးဟဲ့။ ပန=စင်စစ်သော်ကား။ သူရိယသဒိသတ္တာ= နေမင်းနဲ့တူသော တန်ခိုးရှိန်စော် အလင်းရောင်ရှိတော်မူ ကြသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်သူမြတ်တို့သည်။ သူရိယာ နာမ=နေလှလင်တို့ မည်တော် တူကြပေကုန်၏။

အခုပဌမစကားက နေလှလင်စက် တက်ရာအရပ်၌ ရွှေအိုးတစ်လုံးလို့ ဆိုတော့-

တေသံ=ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်သူမြတ်တို့အား။ ပစ္စုဂ္ဂမနဌာနေ=ခရီးဦး ကြိုဆိုရာအရပ်၌။ နိဓိ=ရွှေအိုးကြီး သည်။ ဘဝိတဗွံ=ဧကန်ရှိလိမ့်မယ်။

ပါဠိလို “ပစ္စုဂ္ဂမန”နဲ့ ဟိုက “သူရိယဥဂ္ဂမန”နဲ့က အင်မတန် ကိုယ်ညီနေတယ်။ သူရိယ=နေ၏။ ဥဂ္ဂမန=ထွက် လာတဲ့အချိန်၊ ထွက်လာတဲ့အရပ်။ ဒီက သူရိယ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တည်းဟူသော အနက်သွားကဟုတ်လား။ သူရိယ ပစ္စုဂ္ဂမန= ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်သူမြတ်တည်းဟူသော နေလှလင်

၁၃၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

တို့ကို ခရီးဦးကြိုဆိုတဲ့အရပ်မှာ မုချရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး ရှိရမယ်။ တစ်ခါတည်း အမှန်အတိုင်းကို ပြေးပြီးတော့ ကြည့်သလို ဒီလိုမြင်ပြီးတဲ့နောက်မှ-

တေသု ပစ္စေကဗုဒ္ဓေသု အာဂစ္ဆန္တေသု ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကရောန္တော တတရံ ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။

အမွှော=အိုအမတ်တို့။ ရာဇာ=နတ်ရွာစံ ဘထွေးတော်မင်းတရားကြီးသည်။ တေသု=ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်သူမြတ်တို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တေသု=ကြွရောက်တော်မူကုန်လတ်သည်ရှိသော်။ ကတရံဌာနံ=အဘယ်အရပ်တိုင်အောင်။ ဂစ္ဆော=သွား၍။ ပစ္စုဂ္ဂမနံ=ခရီးဦးကြိုဆိုမှုကို။ ကရောသိ=ပြုခဲ့ပါသနည်း။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်သူမြတ်တွေ ကြွလာတော်မူလာတဲ့အခါ နတ်ရွာစံဖြစ်တဲ့ ဘထွေးတော်မင်းတရား ဘယ်နေရာကများ သွားပြီးတော့ ခရီးဦးကြိုဆိုမှု ပြုပါသတန်းလို့ဆိုတော့၊ “အရှင်မင်းကြီး ကြွတော်မူ။ ဟောဒီနေရာက ဟောဒီနေရာ” နန်းတော်ထဲ။ ဘယ်နန်းပြင်ဘက် ထွက်ကြိုမှာလဲ ဟုတ်လား။

အဲ- နန်းတော်ထဲမှာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေကို သွားကြိုတော့ ရပ်ပဲနေရာလေး ကျုပ်ပြစမ်း။ ဒီနေရာ- လို့ဆိုတော့ အဲဒီအနားမှာ-

တံ ဌာနံ ခဏိတွာ နိဓိံ နိဟရထ။

မဟာဓနကဓာတ်တော်

တံ ဌာနံ=ထိုနေရာအရပ်ကို။ ဓဏိတွာ=တူး၍။ နိဓိ=
ရွှေအိုးကြီးကို။ နိဟရထ=ထုတ်ဆောင်ကြကုန်-လို့ဆိုပြီးတော့
မင်းချင်းများကို ဒီအနား အတူးခိုင်းတယ်။ ဧရာမရွှေအိုးကြီး
တစ်လုံး တစ်ခါတည်း ဘွားကနဲရတယ်။

ကျေနပ်လှပြီ။ ပရိသတ်ကတော့ အတော့်ကိုကျေနပ်ကြ
ပြီး သြဘာက ပေးချင်ချင်။

အဲဒါနဲ့ တစ်ခါ ပြည့်ရှင်မင်းကြီးက ဆက်ပြီးတော့
ပြောတယ်။

ဂမနကာလေ အနဂစ္ဆန္တော ကတ္ထ ဌတွာ ဥယျောဇေသိ။

အမွှော့=အို အမတ်တို့။ ရာဇာ=နတ်ရွာစံဖြစ်တဲ့ ဘထွေး
တော်မင်းတရားသည်။ ဂမနကာလေ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင်
အရှင်သူမြတ်တို့ ပြန်ကြွတော်မူသော ကာလ၌။ အနဂစ္ဆန္တော=
လိုက်၍ပို့သည်ရှိသော်။ ကတ္ထ=အဘယ်အရပ်၌။ ဌတွာ=
ရပ်တည်၍။ ဥယျောဇေသိ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်မြတ်တို့ကို
လွှတ်လိုက် သနည်း။

အို...။ မှူးမတ်များ၊ ကျွန်ုပ်ရဲ့ ဘထွေးတော်မင်းတရားဟာ
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်များ ပြန်သွားပြီဆိုတော့ နောက်က
လိုက်မပို့ဘူးလား? ပို့ပါတယ်။ အဲဒီလို ပို့တော်မူတဲ့အခါ
ဘယ်နေရာကရပ်ပြီးတော့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်သူမြတ်တွေကို
ကြွတော်မူကြတော့ဘုရားလို့ အဲဒီလိုများ လွှတ်လိုက်တုန်းလို့

၁၄၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဆိုတော့- “အမယ်- အဲဒီနေရာလဲရှိပါတယ်၊ ရှေ့နားပဲ”
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေကို လွှတ်လိုက်တဲ့နေရာပြု။ ဘာမပြော ညာ
မပြောနဲ့ တူးလိုက်တယ်။ ခဏအတွင်း ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး
တစ်ခါတည်းပေါ်လာတယ်။

ပေါ်လာပြီဆိုတော့မှ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်က ဘယ်နှယ်
ပြောသလဲ “အမယ်မင်း... ဒို့ဟာ နေထွက်တဲ့နေရာမှာ
ရွှေအိုးတစ်လုံးဆိုတော့ နေထွက်တိုင်း ထွက်တိုင်း ဒီနေရာရှိနီး
ရှိနီးနဲ့ အရှေ့လျှောက်တူးလိုက်ရတာ- သူ့သူငါငါ။ နေဝင်တဲ့
နေရာ ရွှေအိုးကရှိပါ့မလား။ နေဝင်ရာ ရွှေအိုး၊ နေထွက်ရာ
ရွှေအိုးက ဒီနန်းတော်ထဲမှာပါပဲတကား-လို့ သိပ်ပြီးတော့
အံ့ဩလောက်အောင် ပညာကြီးတဲ့ မင်းတရားပဲဟေ့”။
ဥက္ကဋ္ဌိသဟဿ-လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌိသဟဿ ဆိုတာ
တကတဲ လက်ခုပ်လက်ဝါးတီးပြီး ဟစ်အော် ကြွေးကြော်
ကောင်းချီးခေါ်တဲ့ အသံပေါင်း ထောင်ပေါင်းများစွာ တစ်ခါ
တည်းဆူပြီးတော့ ဩဘာပေးကြတယ်။

ကိုင်း တတိယက ဘာတုန်း။
အန္တော နိဗ္ဗိ ဗဟိ နိဗ္ဗိ၊ န အန္တော န ဗဟိ နိဗ္ဗိ။
အန္တော=အတွင်းမှာ။ နိဗ္ဗိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး။

ဆိုတာက ကဲ- ဒါကတော့ မေးစရာမလိုဘူး။ လာကြ
ဟောဒီမှာ တံခါးခုံ၊ ရွှေနန်းတော်အဝင်ဝ၊ တံခါးမကြီးရဲ့

မဟာဇနကဇာတ်တော်

တံခါးခုံရဲ့ အတွင်းဘက်မှာ တူးစမ်း၊ ဟောဒီ ရွှေအိုးကြီး တစ်လုံး။

ဗဟိ နိဓိ=အဲဒီတံခါးခုံရဲ့ အပြင်ဘက်၊ ဟောဒီနေရာ တူးစမ်း၊ ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး ရတယ်။

နအန္တော နဗဟိ နိဓိ=အတွင်းမဟုတ် အပြင်မဟုတ်တဲ့ နေရာမှာ ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး။

ဟောဒီတံခါးခုံကြီးကို ဖျက်ပစ်လိုက်။ ပြီးတော့မှ ပြန်အသစ်လုပ်၊ အဲဒီအောက် တူးဆိုတော့ ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး။ ရွှေအိုးကြီးငါးလုံး တစ်ခါတည်းရတယ်။

အာရောဟနေ မဟာနိဓိ၊ အထော သြရောဟနေနိဓိ။

အာရောဟနေ မဟာနိဓိ=တက်ရာအရပ်၌ ရွှေအိုးကြီး တစ်လုံး။

“မင်္ဂလာဆင်တော်ကို စီးတော့မယ်ဆိုတော့ လှေခါး တော် ဘယ်အနားမှာခင်းတုံး”။ “ဟောဒီအနား ခင်းရပါတယ် ဘုရား”။ “အဲဒီမှာကြည့်စမ်း၊ မင်္ဂလာဆင်တော်ကို စီးတော့မယ်၊ ဆိုတော့ လှေခါးခင်းရတဲ့နေရာမှာ တူး” ဆိုတော့ အဲဒီနေရာက ရွှေအိုးကြီး တစ်လုံး။

အထော သြရောဟနေ နိဓိ=ထို့ပြင်တပါး သက်ရာ၌ ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး။

“မင်္ဂလာဆင်တော်မှ ဆင်းတဲ့အခါ ဘယ်အနားမှာ ပထမဆုံး ဆင်းဟုန်း”။ “ဟောဒီအနားဘုရား”။ “အဲဒီအနား တူးစမ်း” ဆိုတော့ ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံးရတယ်။

၁၄၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

စတူသု မဟာသာလေသု၊ သမန္တာ ယောဇနေ နိဓိ။

စတူသု မဟာသာလေသု=အင်ကြင်းပင်ကြီး လေးပင် တို့၌။ နိဓိ=ရွှေအိုးကြီးလေးလုံး။ တခြားမဟုတ်ဘူး၊ ဟောဒီ မြေနန်းပြသဒ်ထဲမှာ တိုင်းတော် ပြည်တော်မှာ ရှိကြတဲ့ လူတွေ အဖူးမြော် အပူဖော်ခံတဲ့ သိရိသယန=ကျက်သရေရှိတဲ့ နေရာတော်၊ သဉ္ဇာလီတော်ပေါ့နော်။ “အဲဒီနေရာတော်ရဲ့ အခြေ၊ ညောင်စောင်းရဲ့အခြေ၊ ကြည့်စမ်းပါ ဘာတွေ လုပ်ထားသလဲ”။ “အင်ကြင်းသားတွေနဲ့ပါဘုရား”။ “အေး- အဲဒီ အခြေလေးချောင်းစိုက်တဲ့ နေရာမှာတူး” ဆိုတော့ ရွှေအိုးကြီး လေးလုံး။ အင်ကြင်းပင်ကြီး လေးပင်တို့၌ ရွှေအိုးကြီးလေးလုံး ဆိုတာ ဒါပဲလို့ မြေနန်းတော်မှအားလုံး အပူဖော်ခံတဲ့ မင်္ဂလာ သလွန်တော်ရဲ့ အခြေလေးချောင်း ကျရောက်ရာဖြစ်တဲ့ အောက် တည့်တည့်က ရွှေအိုးကြီးလေးလုံးရပြီ၊ ဆယ့်တစ်လုံး။

သမန္တာ ယောဇနေ နိဓိ။

သမန္တာ=ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ယောဇနေ=တစ်ယူဇနာရဲ့ အတွင်း၌။ နိဓိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံးစီ တစ်လုံးစီရှိတယ်။

အဲဒီ ထက်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာဆိုတာက ခုနစ်တောင် တစ်တာ၊ တာနှစ်ဆယ် တစ်ဥသဘ၊ နှစ်ဆယ်ဥသဘ တစ်ကောသ၊ လေးကောသ တစ်ဂါဝုတ်၊ လေးဂါဝုတ် တစ်ယူဇနာ၊ ဆိုတဲ့ မဟာမြင့်မိုရ်တမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ရထား ထမ်းပိုး တစ်ပြန်-ဆိုတဲ့ လေးတောင်ကို တစ်ယူဇနာတဲ့နော် ရထားထမ်းပိုး ယူဇနာ။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

ဟောဒိ မြေနန်းပြသဒ်တော်မှာ အပူဇော် အပူးမြော်ခံတဲ့ သလွန်တော် ညောင်စောင်းရဲ့ လေးမျက်နှာမှာ ရထားထမ်းပိုး တစ်ပြန် လေးတောင် လေးတောင် တစ်ခါတည်းပြန်စမ်း။ အဲဒီ တည့်တည့်နေရာ ရွှေအိုးကို တူးစမ်း။

ခြေရင်းက တစ်လုံး၊ ခေါင်းရင်းကတစ်လုံး၊ လက်ဝဲက တစ်လုံး၊ လက်ယာကတစ်လုံး။ ရွှေအိုးကြီးတွေမှ မကုန်နိုင် မခန်းနိုင်။ ပြီးပြီလား။

ဒန္တဂ္ဂေသု မဟာနိဓိ၊ ဝါလဂ္ဂေသု စ ကေပုကေ။

ဒန္တဂ္ဂေသု မဟာနိဓိ=အစွယ်ဖျားတို့၌ ရွှေအိုးကြီး တစ်လုံးရှိသတဲ့ ဘုရား။ သွားကြတော့၊ ငါမလိုက်ဘူး။ အဲဒီ မင်္ဂလာဆင်တော်ချည်တဲ့ နေရာမှာ ဆင်တော်အစွယ်ရဲ့ တည့်တည့်နေရာမှာ ဆင်တော်အစွယ်ရဲ့ တည့်တည့်နေရာတူး။ ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး ရတယ်။

ဝါလဂ္ဂေသုစ=အမြီးဖျားတို့၌လည်း။ နိဓိ=ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံးဆိုတာ အဲဒီမင်္ဂလာဆင်တော် ရပ်တည်တဲ့အခါမှာ အမြီးဦး တည့်တည့်နေရာတူး၊ ရွှေအိုးတစ်လုံးရတယ်။

ပြီးပလား ဆိုတော့-

ကေပုကေ=ရေထဲ၌။ နိဓိ=ရွှေအိုးတစ်လုံးဆိုတော့ တကတဲ ကစားတော်မူတဲ့ မင်္ဂလာရေကန်၊ အဲဒီအထဲက ရေတွေကို ပြန်နဲ့ ပိုက်နဲ့ ထုတ်ပစ်လိုက်။ အဲဒီရေကန်ထဲမှာ တူးစမ်း၊ ရေကန်အလယ်ခေါင်တူးတော့ ရေထဲမှာ ရွှေအိုးကြီး တစ်လုံးဆိုတာ ဒါပဲ။

၁၄၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဖာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ရက္ခဏေသု မဟာနိဗ္ဗိသင်္ခပင်များတို့၌ ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံးဆိုတာ ဟို မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော် မင်္ဂလာကျောက်ဖျားကြီးရဲ့ အထက်က မင်္ဂလာအင်ကြင်းပင်ကြီးရဲ့အဖျား အရိပ်ကျတဲ့နေရာ တူးစမ်းဆိုတော့ ရွှေအိုးကြီးတစ်လုံး တစ်ခါတည်းရတယ်။ ရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံး ရခဲ့ပြီ။

မဟာဇနော ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော အဟောသီ။

မဟာဇနော=များစွာသော လူအပေါင်းက။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော=နှစ်လိုအားရမ်း ဝမ်းပန်းသာသည်။ အဟောသီ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

အဲဒီလို အဋ္ဌကထာက အားလုံးရဲ့အဖြစ်ကို မှတ်ချက်ပေးတယ်။

ဘုရားအလောင်း မဟာဇနကမင်းတရားက-

ဣဒံ ဓနံ ဒါနမုခေ ဝိကိရိဿာမိ။

ဣဒံ ဓနံ=ဤမျှ များပြားတဲ့ စီးပွားဥစ္စာကို။ အဟံ=ငါသည်။ ဒါန မုခေ=အလှူဝ၌။ ဝိကိရိဿာမိ=ကြံဖြန့် လှူတန်း၍ ပစ်ပေအံ့။

ရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်ခြောက်လုံး ရပေမယ်လို့ ပြန်ပြီးတော့ သိမ်းမထားတော့ဘူး။ မြေကြီးထဲထား- မြေကြီးထဲပဲနေမယ်။ ငါ့နောက် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ရောက်အောင် လိုက်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်အရောက် ငါ့နောက်က ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်ပါဖို့ရန်အတွက် ဒါနအဝ

မဟာစနကဇာတ်တော်

မှာ ဒီရွှေတွေ ငွေတွေကို ငါကြံပစ်လိုက်မယ်။ အလှူကြီးပေး
ပစ်လိုက်မယ်လို့ဆိုပြီးတော့ မြို့တော်ရဲ့ တံခါးလေးပေါက်မှာ
အလှူမဏ္ဍပ်ကြီး လေးခုဆောက်၊ မြို့တော်ရဲ့အလယ်ခေါင်မှာ
အလှူမဏ္ဍပ်ကြီးတစ်ခု ဆောက်ပြီးတော့ တစ်မဏ္ဍပ် တစ်မဏ္ဍပ်
လျှင် တစ်သိန်း တစ်သိန်း- တစ်နေ့တစ်နေ့ ငါးသိန်း ငါး
သိန်းတန် စားဖွယ်တွေ သောက်ဖွယ်တွေ ဝတ်ဖွယ်တွေ
လျက်ဖွယ်တွေ လူ့အသုံးအဆောင်တွေကို တစ်နေ့ တစ်နေ့
ငါးသိန်း ငါးသိန်းဖိုးလှူတယ်။

ဒါတင်ပဲလားလို့ ဆိုတော့-

ကာလစမ္မာနဂရတော အတ္တနော မာတရဉ္စ ဗြာဟ္မဏဉ္စ
ပက္ကောသာပေတွာ မဟန္တံ သက္ကာရံ အကာသိ။

ကာလစမ္မာနဂရတော = ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်မှ။
အတ္တနော=မိမိ၏။ မာတရဉ္စ=မယ်တော်ကိုလည်းကောင်း။
ဗြာဟ္မဏဉ္စ=ခမည်းတော်လောက် ကျေးဇူးမြောက်မြားခဲ့တဲ့
ပါမောက္ခဆရာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကိုလည်းကောင်း။ပက္ကောသာပေတွာ=
တခမ်းတနား သွားရောက်ပင့်ခေါ်စေ၍။ မဟန္တံ သက္ကာရံ=
ကြီးစွာသော ပူဇော်သက္ကာရမှုကို။ အကာသိ=ပြုခဲ့လေပြီ။

တစ်တိုင်းပြည်လုံးက ပူဇော်ခန်း

ကာလ စမ္မာနဂိုရ်ပြည်မှာ ကျန်ရစ်တဲ့ မယ်တော်ဘုရား
ရယ်၊ ခမည်းတော်လောက် ကျေးဇူးများတဲ့ ပါမောက္ခဆရာကြီး

၁၄၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ရယ်၊ တရိုတသေ သွားရောက် မင်းခမ်းမင်းနားနဲ့ ဖိတ်ခေါ် ပြီးသကာလ နန်းတော်ဦးမှာ အိမ်ဖြူတော်နဲ့ ပြတင်းဖြူနဲ့ထား ပြီးတော့ ရိုရိုသေသေ ပူဇော်ကိုးကွယ်တယ်။ အဲဒီလို ကိုးကွယ်လို့ အခမ်းအနားတွေစုံတော့ ပိဒေဟတိုင်းတစ်ခုလုံး အုံးအုံးကျွက် ကျွက် ဘယ်နှယ်ဖြစ်လာသလဲ? သူ့သူငါငါ ပြောနေကြတာက-

အရိဋ္ဌဇနကရညော ကိရ ပုတ္တော မဟာဇနကော နာမ ရာဇာ ရန္တံ ကာရေတိ။

ဘော=အိုအချင်းတို့။ အရိဋ္ဌဇနကရညော=အရိဋ္ဌဇနက မင်းကြီး၏။ (စစ်ပွဲမှာ နတ်ရွာစံတော်မူသွားတဲ့ အရိဋ္ဌဇနက မင်းတရားကြီးရဲ့) ပုတ္တော=သားတော်ဖြစ်သော။ မဟာဇနကော နာမ=မဟာဇနကမင်းမည်သော။ ရာဇာ=မင်းတရားသည်။ ရန္တံ=မိတ္တီလာပြည်မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေတိ ကိရ=ယခု ပြုပေါ့တဲ့။

ဘာပြုတုန်းလို့ဆိုတော့-

သော ကိရ ပဏ္ဍိတော ဥပါယကုသလော။

သော=ထို ယခုမင်းပြုတဲ့ မဟာဇနက မင်းကြားသည်။ ပဏ္ဍိတော ကိရ=အလွန်ပညာရှိ သတဲ့။ ဥပါယကုသလော ကိရ=ဥပါယ်တမည်၌ အလွန်လိမ္မာ သတဲ့။

သိပ်ပြီးတော့ ဥပါယ်တမည်မှာ လိမ္မာကျွမ်းကျင်တဲ့သူ ပါကလား။

မဟာနိကာယအဘိဓာန်

ပဿိသာမနံ။ ထိုမင်းတရားအသစ်ကို။ မယာ=ငါတို့
သည်။ ပဿိသာမ=သွားရောက်ဖူးမြော်ကြကုန်အံ့။

လာလိုက်ကြတာ ဝိဒေဟတိုင်း တစ်တိုင်းလုံး ချောက်ခြား
တုန်လှုပ်ပြီးတော့ သိမ်သိမ်တုန်ပြီးဟော့ လာတာပဲ။ တိုင်းပြည်
ကြီးတစ်ခုလုံး မိတ္ထီလာပြည်ကြီး တစ်ခုလုံးလဲပဲ တကယ့်
မင်းကောင်းရတော့ အောင်ပွဲကြီးခံ၊ နန်းတော်ကြီး တပြင်လုံးမှာ
လဲပဲ ခင်းထားလိုက်တာ ကော်ဇောတွေ ကမ္မလာတွေ တခမ်း
တနား၊ စားဖွယ်တွေ သောက်ဖွယ်တွေ တအုံးအုံးကျွေးလို့
အောင်ပွဲကြီးခံပြီးတော့နေတယ်။

အရပ်လေးမျက်နှာက ဝိဒေဟတိုင်း တစ်ခုလုံးက ရွှေ့ကွက်
တွေ ငွေ့ကွက်တွေထဲမှာ ထည့်လာလိုက်တာ။ ထောပတ်တွေ
ဆီတွေ ပျားတွေ တင်လဲတွေ ချိုမြိန်ပေ့ဆိုတဲ့ အစာအာဟာရ
တွေ၊ ကောင်းပေ့ဆိုတဲ့ အဝတ်ပုဆိုး တစ်ခါတည်း မင်းကြား
အသစ်ဆီလာပြီး ပူဇော်ကြတယ်။ နန်းရင်ပြင်ကြီးတစ်ခုလုံး
လူတွေ ကျိတ်ကျိတ်တိုးပြီးတော့ မဆန့်အောင် ဒီလောက်ပဲဖြစ်
တယ်။

ဒီမှာ မင်းခမ်းမင်းနား အနေနဲ့ကလဲ တစ်ဘက်က
ပုဏ္ဏားပညာရှိတွေ၊ ဟိုတစ်ဘက်က သူကြွယ် လူချမ်းသာကြီး
တွေ သေဋ္ဌေးတန်းကြီး။ ဟိုတစ်ဘက်က စစ်သည်တော်များ၊
ဟိုတစ်ဘက်က အမှုထမ်းများ။

၁၄၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အေး...ဒီလိုဟာတွေကတော့ မင်းခမ်းမင်းနားကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံပေါ့လေ။ ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ ပြောတတ်ဖို့ ဆိုတာ ကတော့ ရွှေပြည်ဆရာကြီး(ရွှေပြည်ဦးဘတင်)တို့မှပဲ။ သူက တော့ တစ်ခါတည်း မျက်စိနဲ့ကို ကြည့်ထားလိုက်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်နဲ့ ကျကျနနကိုပြောတာ။ သူပြောပြီဆိုလို့ရှိရင် မျက်စိ ထဲမှာ မြင်လာတယ်၊ တကယ့်ဖာတ်ကို မျက်ဝါးထင်ထင်မြင် အောင်(ထီးထဲနန်းထဲကအကြောင်းဆိုရင်။) သူပဲပြောတတ် တယ်။

ဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့က စုံလင်လင်ဆိုရင် သူ့ မေးတယ်။ အားလုံးသိချင်မှာက ဒီနေရာ ကချေသည်တွေကလဲ တစ်စု တငန်း။ ပုဏ္ဏားတွေကလဲ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သူ့နှိမ့်မင်္ဂလာဂါထာ တွေရွတ်လို့။ ဟို-ကချေသည်တွေကလဲပဲ မိမိတို့ဆိုင်ရာ တူရိယာငါးမျိုး တီးလို့မှုတ်လို့ က-လို့ ခုန်လို့ အောင်ပွဲကြီး ခံနေတယ်။

အလောင်းတော် မဟာဇနကမင်းကြား အားလုံးရဲ့ အလယ်မှာ ရာဇပလ္လင်က ထိုင်လျက်သားက ကြည့်လိုက်တယ် ဆိုရင် ဘယ်လိုဖြစ်နေသလဲလို့ဆိုတော့-

တဒါ ရာဇနိဝေသနံ ယုဂန္ဓရဝါတဝေဂေန ပဟဋ္ဌာ သာဂရက္ခန္တိ ဝိယ ဧကနိန္ဒာဒံ အဟောသိ။

တဒါ=ထိုအခါ၌။ ရာဇနိဝေသနံ=မင်းရဲ့ နန်းတော်ကြီး

မဟာဇနကဓာတ်တော်

တပြင်လုံးသည်။ ယုဂန္ဓရဝါတဝေဂေနယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်က
တိုက်ခတ်လာသော လေအဟုန်ဖြင့်။ ပဟဠာ=ပုတ်ခတ်အပ်
သော။ သာဂရက္ခန္တိ ဝိယ=သမုဒ္ဒရာဝမ်းကဲ့သို့။ (သမုဒ္ဒရာဝမ်းပိုက်
နဲ့တူတဲ့ သမုဒ္ဒရာရေပြင် ပြောလိုပါတယ်)။ ဧကနိန္ဒာဒံ=ပဲ့တင်
ထပ်လျက်ရှိသည်။ အဟောသိ=ဖြစ်၏။

ဟို- ယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်က လေပြင်းမုန်တိုင်းကျလာတဲ့
အခါကျတော့ သမုဒ္ဒရာအပြင်ကြီးတစ်ခုလုံး ဝုန်းဝုန်း ဝုန်းဝုန်း။
ဝုန်းဝုန်း ဝုန်းဝုန်းနဲ့ နေတာလိုပဲတဲ့။ ဒီမဟာဇနကမင်းကြားရဲ့
နန်းတော်ကြီး တစ်ခုလုံးဟာဖြင့် အုန်းအုန်း အုန်းအုန်းနဲ့
ကျွက်ကျွက်ပေါ့နော်- အုန်းအုန်း ကျွက်ကျွက် သမုဒ္ဒရာကြီး-
လေတိုက်နေသလိုပဲတဲ့။

ဩလောကီတောလောကီတဋ္ဌာနံ ကမ္မတိ။

ဩလောကီတောလောကီတဋ္ဌာနံ=ကြည့်တိုင်း ကြည့်
တိုင်းသော အရပ်ဋ္ဌာနသည်။ ကမ္မတိ=တဖျပ်ဖျပ် တုန်လှုပ်၍နေ
ချေ၏။

ဘယ် ကြည့်လိုက် ကြည့်လိုက် လှုပ်နေတယ်။ ဘယ်သူမှ
ငြိမ်ငြိမ်ဆိမ်ဆိမ်ရယ်လို့ မရှိဘူး။

ဝိရိယတရားဟောကြားခန်း

အလောင်းတော် မဟာဇနက မင်းသားသည် အားလုံး
ပရိသတ်ရဲ့အလယ် ရာဇပလ္လင်ပေါ်က နေပြီးတော့ ဤမျှ

၁၅၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကြီးကျယ်သော သိကြားစည်းစိမ်လောက် ကြီးကျယ်တဲ့ ဒီ စည်းစိမ်ကြည့်ပြီးတော့ သူစဉ်းစားတယ်။

ဝီရိယံ နာမ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ။

ဝီရိယံ နာမာ=ယောက်ျားတို့လုံ့လ ဝီရိယ မည်သည်ကို။ ကတ္တဗ္ဗ-ယုတ္တကံ=ပြုခြင်းငှာ သင့်လျော်လျောက်ပတ်လှပါပေ၏။

ဪ- ဝီရိယဆိုတာ တကယ်လုပ်သင့်တယ်။ တကယ် အားထုတ်သင့်တယ်။ တကယ်ပြုလုပ်သင့်တယ်။

သစာဟံ မဟာသမုဒ္ဒေ ဝီရိယံ နာကရိသံ၊ န ဣမံ သမ္ပတ္တိံ အလဘိသံ။

အဟံ=ငါသည်။ သစေ=အကယ်၍များ။ မဟာသမုဒ္ဒေ= မဟာသမုဒ္ဒရာရဲ့အတွင်း၌။ ဝီရိယံ=လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ်မှုကို။ သစေ နာကရိသံ=အကယ်၍ မပြုခဲ့ငြားအံ့။ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ=ဤယခု ငါရရှိတဲ့ ကြီးစွာသော မင်းစည်းစိမ်ကို။ န အလဘိသံ=မရလေရာ။

ငါ သမုဒ္ဒရာထဲတုန်းက ဝီရိယလျှော့ပြီး ထားလိုက်လို့ ရှိရင် ငါးစာ လိပ်စာ မကရီးစာ ငါဖြစ်ပြီးတော့သွားမယ်။ ဤမျှ သိကြားစည်းစိမ်လောက် ကြီးကျယ်တဲ့ မိတ္တီလာပြည် စည်းစိမ်ကို ရမှာမဟုတ်ဘူး။ အခုတော့ ငါ လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ်ခဲ့တဲ့အတွက် ဒီစည်းစိမ်ရတာပဲလို့ ကိုယ်တော်မြတ် ရဲ့ ယောက်ျားပီသစွာ “မဟာပရက္ကမ လုံ့လဥဿဟ” ဇာတ်

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ပြုခဲ့ရတာ ဝမ်းသာလွန်းလို့ ပီတိတွေ ဝမ်းထဲမဆန့်ဘူး။ ဝမ်းထဲမဆန့်တော့ ပြင်ဘက်ကို ပီတိကထွက်ပြီ။ ဘာသံတွေ ထွက်လာတုန်း။ ဟောဒီ ရာဇပလ္လင်ပေါ်ကနေပြီးတော့-

အာသိသေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေါဟမတ္တာနံ၊ ယထာ ဣစ္ဆိံ တထာ အဟု။

ဘောန္တော=ပရိသတ်လေးပါး အို လူအများတို့။ (ဒီ အထဲမှာ မင်းညီမင်းသား ပရိသတ်လဲပါတယ်။ ပုဏ္ဏားပရိသတ် လဲပါတယ်၊ သူကြွယ်ပရိသတ် ဆင်းရဲသားပရိသတ်လဲပါ တယ်)။ ဘောန္တော=ပရိသတ်လေးပါး ငို လူအများတို့။ ပဏ္ဍိတော=ရှေ့ရေး နောက်ရေး ထောက်တွေးမြော်မြင် ပညာ ရှင်ဖြစ်လေသော။ ပုရိသော=အမျိုးကောင်းသား မင်းယောက်ျား သည်။ အာသိသေ ထေဝ=တောင့်တလင့်ဆို အလိုရှိသင့် သည်သာ။ စီးပွားဥစ္စာ ရဖို့ရန်အတွက် အာသာဆန္ဒ မလျှော့လျှင် နေပါ။ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ=မပျင်းရိပေရာ။ ယထာ=အကြင်အခြင်း ဖြင့်။ အဟံ=ငါသည်။ ဣစ္ဆိံ=အလိုရှိခဲ့ပြီ။ တထာ=ငါအလို ရှိတဲ့အတိုင်း။ အဟု=ယခုအခါ ငါဖြစ်၍လာသည်ကို။ အဟံ= ငါသည်။ အတ္တာနံ=မိမိကိုယ်ကို။ ပဿာမိ=မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်၍ နေရချေပြီ။

ပညာရှိ အမျိုးကောင်းသား မင်းယောက်ျားဆိုလို့ရှိရင် တောင့်တမှု အာသိသရှိရမယ်။ အားထုတ်ရမယ်။ မပျင်းရဘူး တဲ့နော်။

၁၅၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးထယ်ဘွဲ့တရားတော်

အာသီသေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္နေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေါဟမတ္တာနံ၊ ဥဒကာ ထလ'မုဗ္ဗတံ။

ဘောန္တော=ပရိသတ်လေးပါး အိုလူအများတို့။ ပဏ္ဍိ
တော=ရှေ့ရေး နောက်ရေး ထောက်တွေးမြော်မြင် ပညာရှင်
ဖြစ်ပေသော။ ပုရိသော=အမျိုးကောင်းသား မင်းယောက်ျား
သည်။။ အာသီသေထေဝ=စီးပွားဥစ္စာ ရရာရကြောင်း တောင့်တ
သင့်လှသည်သာ။ န နိဗ္ဗိန္နေယျ=မပျင်းမရိရာ။ အဟံ=ငါသည်။
ဥဒကာ=ရှေ့မှ။ ထလံ=ကြည်းကုန်းထက်သို့။ ဥဗ္ဗတံ=ကူးမြောက်
၍လာသော။ အတ္တာနံ=မိမိကိုယ်ကို။ ပဿာမိ=မျက်ဝါးထင်ထင်
ယခုပင် တွေ့မြင်၍နေရချေပြီ။

ပရိသတ်လေးပါး အိုလူများတို့၊ စိတ်နှလုံး အာသာ
ဆန္ဒများ လျော့မပစ်ကြနဲ့။ ဒို့ကနေ ရောင်းလို့ ဝယ်လို့မကောင်း
သေးပေမယ့် နောက်လတော့ ကောင်းလိမ့်မဟဲ့။ ဒီလိုတွက်ရ
မယ်။ အာသာထားရမယ်။ လုံ့လဝီရိယ မလျော့နဲ့- ဟုတ်လား။
ပျင်းမနေနဲ့တဲ့။ ရောင်းမကောင်းသကောလို့- ဒီလ ရောင်း
မကောင်းပေမယ့် နောက်လ ရောင်းကောင်းမှာပဲ။ အဲဒီ
နောက်လ ရောင်းမကောင်းရင် နောက်လ ရောင်းကောင်းမှာပဲ။
အာသီသဆိုတာ ဒီလိုထားရမယ်။ ဟိုဘက်တော့ နှစ်တွေ
ဘာတွေတော့ ဟုတ်လား မင်္ဂလာမရှိဘူး၊ နောက်လကျရင်
ကောင်းမှာအမှန်ပဲ ဟုတ်လား။ အဲဒါကြောင့် မင်္ဂလာရှိရှိနဲ့
တောင့်တလိုက်စမ်းပါ။ နောက်လ ကောင်းမှာပဲနော်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဘာပြုလို့တုန်း။ ဝါတွင်းကျပြီဆိုလို့ရှိရင် အားလုံးဟာ ပေါ့လေ၊ စိတ်တွေချမ်းသာလို့ ဥပုသ်သီတင်း သီလများဆောက် တည်လို့ အားလုံး တစ်တိုင်းပြည်လုံး သူတော်ကောင်းစိတ်တွေ ဝင်စားပြီးတော့ ရောင်းပန်း ဝယ်ပန်းလှပွင့်ပြီးတော့လာမှာပဲ။ မျှော်လိုက်ပေါ့။

လုံ့လဝီရိယ မလျော့နဲ့၊ မပျင်းနဲ့၊ ငါဟာ မျှော်လင့်ချက် မရှိတဲ့ သမုဒ္ဒရာထဲကျနေရာက အခု သမုဒ္ဒရာရဲ့အပေါ် မိတ္တီ လာ နေပြည်တော်မှာ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် မင်းပြုလုပ်ရတာ ကိုယ်တိုင် မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်နေရတယ်။

ဝါယမေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။

ပဿာမိ ဝေါဟမတ္တာနံ၊ ယထာ ဣစ္ဆိံ တထာ အဟု။

ဘောန္တော=ပရိသတ်လေးပါး အိုလူများတို့။ ပဏ္ဍိ တော= ရှေ့ရေး နောက်ရေး ထောက်တွေးမြော်မြင် ပညာရှင်ဖြစ် ပေသော။ ပုရိသော=အမျိုးကောင်းသား မင်းယောက်ျားသည်။ ဝါယာမေထေဝ=လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ်ရာသည်သာလျှင် ကတည်း။ (လုံ့လဘယ်တော့မှ မပျက်နဲ့)။ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ=ဘယ် သောကာလမှ လုံ့လကိုမလျော့ရာ။ အဟံ=ငါသည်။ ယထာ= အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဣစ္ဆိံ=မိတ္တီလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို အလိုရှိခဲ့ပြီ။ တထာ=ထို ငါအလိုရှိခဲ့တဲ့အတိုင်း။ အဟု=ယခု အခါဝယ် မိတ္တီလာပြည်ခပင်း မင်းဖြစ်၍လာခဲ့ပြီ။ (မင်းဖြစ်၍ လာခဲ့တော့) အတ္တာနံ=မိမိကိုယ်ကို။ အဟံ=ငါသည်။ ပဿာမိ=

၁၅၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဝိရိယအကျိုးကို လှလှကြီး မျက်ဝါးထင်ထင် ငွေ့မြင်၍နေရ ပေပြီ။

ဒါကြောင့် ပရိသတ်လေးပါး အိုလူအများတို့၊ ယောက်ျား တို့လုံ့လ ဘယ်တော့မှ လျော့မချနဲ့၊ ကြီးစားကြ။

ဝါယမေထေဝ ပရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေါဟမတ္တာနံ၊ ဥဒကာ ထလ'မုဗ္ဗတံ။

ဘောန္တော=ပရိသတ်လေးပါး အိုလူအများတို့။ ပဏ္ဍိ တော= ရှေ့ရေး နောက်ရေး ထောက်တွေးမြော်မြင် ပညာရှင်ဖြစ် ပေသော။ ပရိသော=အမျိုးကောင်းသား မင်းယောက်ျားသည်။ ဝါယာမေထေဝ=လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ်ရာကုန်သည် သာတည်း။ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ=ဘယ်သောကာလမှ လုံ့လကို မလျော့ချရာ။ အဟံ=ငါသည်။ ဥဒကာ=သမုဒ္ဒရာနက်ကျယ် ရေပင်လယ်မှ။ ယလံ=ကြည်းကုန်းထက်ဖြစ်တဲ့ ဒီမိတ္ထီလာပြည် အရပ်သို့။ ဥဗ္ဗတံ=ကူးမြောက်၍ ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်လာ သော။ အတ္တာနံ=မိမိကိုယ်ကို။ ပဿာမိ=မျက်ဝါးထင်ထင် ငွေ့မြင်၍ နေရလေပြီ။

လုံ့လအကျိုးကွဲ မောင်တို့၊ လုံ့လအကျိုး၊ မလျော့နဲ့။
အာသာရဲ့အကျိုးကွဲ၊ မလျော့နဲ့။

ဟောဒီ အပိုဒ်ကလေးကိုပေါ့လေ၊ ပိုပြီးတော့ လိုက်နာ လိုက်ကြစမ်းပါ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဒုက္ခုပနီတောပိ နရော သပညော၊
 အာသံ န ဆိန္နေယျ သုခါဂမာယ။
 ဗဟူ ဟိ ဖဿာ အဟိတာ ဟိတာစ၊
 အဝိတက္ကိတာ မစ္စု'မုပဗ္ဗဇန္တိ။

ဂါထာလဲရှည်တယ်၊ အဆုံးအမ ဩဝါဒ ဥပဒေသလဲ
 ကောင်းတယ်။

သပညော=ရှေ့ရေးနောက်ရေး ထောက်တွေးမြော်မြင်
 ပညာရှင်ဖြစ်ပေသော။ နရော=အမျိုးကောင်းသား မင်း
 ယောက်ျား မင်းမိန်းမသည်။ ဒုက္ခုပနီတောပိ=မမျှော်လင့်တဲ့
 ဆင်းရဲဒုက္ခသို့ ရောက်ရသော်လည်း။ သုခါဂမာယ=ချမ်းသာသုခ
 ရဖို့ရန်အတွက်။ အာသံ=တောင့်တလင့်ဆို အလိုရှိတဲ့ အာသာ
 ဆန္ဒကို။ န ဆိန္နေယျ=တစ်ရွေးသားမျှ ဖြတ်၍မပစ်ရာ။

ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ချင်တိုင်း ရောက်ပါစေ။ ဆင်းရဲဒုက္ခ
 ရောက်နေရလင့်ကစား ချမ်းသာသုခကို ရဖို့ရန်အတွက် လိုလား
 တောင့်တတဲ့ အာသာကို ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဖြတ်နဲ့။ ကနေ့
 ဆင်းရဲချင် ဆင်းရဲစမ်းပါစေ ဟုတ်လား၊ နောက်လကျရင်
 တို့ချမ်းသာမှာပဲဆိုတဲ့ ချမ်းသာသုခကို ရဖို့ရန်အတွက် အာသာ
 ဆန္ဒကို ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဖြတ်နဲ့။ ဘာကြောင့်လဲ-

ဟိ=မှန်၏။ လောကေ=လောက၌။ အဟိတာ ဖဿာစ=
 ဆင်းရဲကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဖဿအတွေ့တို့သည်လည်းကောင်း။

၁၅၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဟိတာ ဖဿာစ=ချမ်းသာကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ အတွေ့၊ အထိတို့သည်လည်းကောင်း။ ဗဟူ ဟိ ဗဟူဇေ=များလှ ကုန်သည်သာ။

လောကဆိုတာ သုခနဲ့ ဒုက္ခ တစ်လှည့်စီနေတာ။ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ရမယ့် အတွေ့တွေကလဲ များသလို၊ ချမ်းသာ သုခ ရရမယ့်အတွေ့တွေကလဲ အများကြီးပါ။

အဝိတက္ကိတာ=အကြိတ်တက်မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကတော့။ မစ္ဆု=စုတ်ပြတ်ကြွ သေလွန်ခြင်းသို့။ ဥပဗ္ဗဇန္တိ=ကပ်ရောက် ရှိသာ သွားရကုန်၏။

လုံ့လဝီရိယရှိမှု ချမ်းသာရတတ်ပုံ

ဘာ ပြောလိုတာလဲ? အေး- ငါနဲ့အတူတူ သင်္ဘောသား ခုနစ်ရာ ကူးခဲ့ကြတယ်။ ငါ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်တဲ့အခါကျ တော့ မိတ္ထီလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို ငါဘယ်လိုနည်းနဲ့မဆို ရရမယ် ဆိုတဲ့ တောင့်တချက် အာသာဆန္ဒကို ငါလုံးဝ မဖြတ်ခဲ့ဘူး။ အာသာဆန္ဒ မဖြတ်တဲ့အတွက် လင်းယဉ်တိုင်ပေါ် တက်ပြီးသကာလ တစ်အားကုန် “ဒီအရပ်ဟာဖြင့် ငါ့ခမည်း တော်ရဲ့ နတ်ရွာစံတော်မူရာ၊ ငါရဲ့ အမွေအနှစ် မိတ္ထီလာပြည် အရပ်ပဲ” လို့ လင်းယဉ်တိုင် ရွက်တိုင်ပေါ်ကနေပြီးသကာလ တစ်အားကုန် ကြီးစားပြီးတော့ ခုန်ချခဲ့တယ်။ မိတ္ထီလာပြည် ဘက်ဟဲ့- လို့မှန်းပြီးတော့ တစ်အားကုန် ကူးခဲ့တယ်။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

အဲဒီအချိန်မှာ မျှော်လင့်ချက် တောင့်တချက် အာသာဆန္ဒ လုံးဝမရှိကြတဲ့ ခုနစ်ရာသော ကုန်သည်အပေါင်းတို့ ပျောက်ခြင်း မလှ ပျောက်ကုန်ကြပြီ။ အကြံမရှိဘူး။ အခု ဆင်းရဲဒုက္ခနဲ့ တွေ့ပေမယ်လို့ ဒီဆင်းရဲဒုက္ခက လွတ်မြောက်အောင် ကြိုးကုတ် အားထုတ်လို့ရှိရင်ဖြင့် ချမ်းသာသုခရောက်မှာ စကန်ကွဲ့၊ ဟုတ်လား၊ ဘုရားဟောလဲရှိတယ်။

သုခဿာနန္တရံ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဿာနန္တရံ သုခံ။

(စာ၊ ၄၊ ၃။ ၄၄၁။)

သုခဿ=ချမ်းသာသုခ၏။ အနန္တရံ=အခြားမဲ့၌။ ဒုက္ခံ= ဆင်းရဲဒုက္ခနဲ့ တွေ့တတ်တာ ဓမ္မတာပဲ။ ဒုက္ခဿ=ဆင်းရဲဒုက္ခ ၏။ အနန္တရံ=အခြားမဲ့၌။ သုခံ=ချမ်းသာနဲ့တွေ့တတ်တယ်ဆို တာ ဓမ္မတာပဲတဲ့။

ဆင်းရဲတွေ့ရင် မကြာတော့ဘူးဟေ့- ချမ်းသာတွေ့လိမ့် မယ်လို့ ဟုတ်လား၊ စိတ်ကို တင်းထား။

ချမ်းသာသုခရောက်လို့ရှိရင် အမြဲကြီးထင်မနေနဲ့- ဟုတ် လား၊ မကြာခင် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်လာတတ်တယ်။ မမျှော် လင့်ဘဲနဲ့ ဖြုန်းကန် ဆင်းရဲသွားတတ်တယ်နော်။ ဒီတော့ ချမ်းသာသုခရောက်တယ်လို့ မမေ့မလျော့နဲ့။ ဘုရားဟောထား တာက ချမ်းသာပြီးရင် ဆင်းရဲတတ်တယ်၊ ဆင်းရဲပြီးရင် ချမ်းသာတတ်တယ်။ ဆင်းရဲတစ်ခါ ချမ်းသာတစ်လှည့်၊ လောကဓံက ဒီလို လှည့်ပြီးတော့ နေတတ်တယ်။

၁၅၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အဲဒီလို စဉ်းစားပြီးတော့ ဒီလိုကြိပေမယ့်လဲ ဟိုလိုဖြစ် တတ်တယ်။ မကြိပေမယ့်လို့လဲ စီးပွားဥစ္စာတွေ ဖြစ်တတ်တယ်။ ကြံစည်သော်လဲပဲ မဖြစ်ဘဲ ရှိတတ်တယ်။ ငါ့ အတိုချုပ်ပြော ရမယ်ဆိုလို့ရှိရင် အခု ငါ့ဖြစ်ရပ်ဟာ မကြံမစည်ဘဲ ဖြစ်လာ တယ်။

ဘယ့်နယ်လဲ၊ ဟို ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်က ငါထွက်ခဲ့ စဉ်ကာလတုန်းက စီးပွားဥစ္စာတွေ များများရအောင်ရှာမယ်။ ရှာပြီးသကာလ ငါ့စီးပွားဥစ္စာတွေ ဘဏ္ဍာရေး တောင့်တင်းပြီ ဆိုတော့မှ လူစုမယ်။ အဲဒီလူတွေနဲ့ ငါ့ရဲ့ဘထွေးတော် ပေါလဇနကကို တိုက်ပြီးတော့မှ ငါ့ခမည်းတော်ရဲ့ အရိုက်အရာ ကို ငါ့အရယူမယ်။ ဒီအကြံနဲ့ ထွက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီအကြံအတိုင်း ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ ရွှေငွေလဲ ငါ့ဘာမှမရှာရဘူး၊ တကတဲ အကုန်လုံး သင်္ဘောကြီးပါ ဖုံးဖုံးမြုပ်တယ်။ ဘယ်မှ စစ်သည် ဗိုလ်ပါ ဘယ်သူ့မှလဲပဲ အားမကိုးရဘူး။ တစ်ယောက်တည်း ထီးနန်းစည်းစိမ်ရတယ်။

မျှော်လင့်တာက ရွှေငွေဥစ္စာတွေ အများကြီးရအောင် ရှာမယ်။ ဘဏ္ဍာရေး တောင့်တင်းရင် စစ်သည်ဗိုလ်ပါတွေ အများကြီးမွေးမယ်။ ဘထွေးတော်ကို ပြန်တိုက်ပြီးသကာလ ခမည်းတော်ရဲ့ အရိုက်အရာ မိတ္တီလာထီးနန်းကို ငါ့သိမ်းမြန်း စိုးအုပ်မယ်။ ဒီအကြံနဲ့လာခဲ့တာ အကုန်လုံး ပင်လယ်ရေထဲ မျောသွားပြီ။ ကြံသမျှ ပျက်သွားတာ၊ မျောသွားတာ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အစိန္တိတမ္ဗိ ဘဝတိ၊ စိန္တိတမ္ဗိ ဝိနဿတိ။

န ဟိ စိန္တာမယာ ဘောဂါ၊ ဣတ္ထိယာ ပုရိသဿ ဝါ။

အစိန္တိတမ္ဗိ ဘဝတိ=မကြိတာတွေက လာဖြစ်တယ်။

ဘယ့်နှယ်တုန်း အသာအယာနဲ့ ငါစစ်မတိုက်ဘဲနဲ့ ခမည်းတော် ရဲ့ အရိုက်အရာ ရွှေထီးရွှေနန်း ငါသိမ်းမြန်းမယ်လို့ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မကြံခဲ့ဘူး။ အဲဒီမကြိတာ အခုလာပြီးတော့ ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် မင်းမိန်းမ မင်းယောက်ျားဟူသမျှတို့မှာ စီးပွားဥစ္စာဆိုတာ ကြံတိုင်းတော့ မဖြစ်တတ်ဘူး၊ ကိုယ်ကြံသမျှ တော့ မပြည့်ဘူး။ ဒါပေမယ်လို့ မပျင်းမှဆိုပြီးတော့ လုံ့လ မလျှော့နဲ့။ လုံ့လကြီးကုတ် အားထုတ်မှသာလျှင် မကြံဘဲနဲ့လဲ အထမြောက်တတ်တယ်။ ကြံစည်သမျှလဲပဲ အောင်မြင်တတ် တယ်။ ဒါကြောင့် လုံ့လဝီရိယကို ကြိုးစားရမယ်။

အဲဒီလို သြဝါဒလဲ ဟုတ်တယ်၊ ဥဒါန်းလဲ ဟုတ်တယ်။ ဒီဂါထာခြောက်ပုဒ်နဲ့ ဥဒါန်းကျူး သြဝါဒပေးလို့ မင်းပွဲ သဘင်ကြီး အောင်ပွဲသဘင်ကြီးပေါ့ ကျင်းပပြီးတော့ နောက် တစ်ချိန်က စပြီးတော့-

သော တတော ပဋ္ဌာယ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ ဓမ္မေန သမေန ရန္တံ ကာရေသိ။

သော=ထိုမဟာဇနကမင်းတရားသည်။ တတော=

၁၆၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ထိုအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ=စ၍။ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောသတွာ=ရာဇဝံ
ဆယ်ပါး မင်းကျင့်တရားတို့ကို မပျက်ပြားစေဘဲ။ ဓမ္မေက
သမေန=တရားနှင့်အညီ။ ရန္တံ=မိတ္တိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို။
ကာရေသိ=ပြုခဲ့လေပြီ။

အဲဒီအချိန် ဆယ့်ခြောက်နှစ်သား၊ ဆယ့်ခုနစ်နှစ်ထဲ
ရောက်သစ်စလို့ မှန်းပြီးတော့ကြည့်ကြ။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓေစ ဥပဋ္ဌာသိ။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓေစ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်သခင်သူမြတ်တို့
ကိုလည်း။ ဥပဋ္ဌာသိ=ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်း ဆေး ပစ္စည်း
လေးပါးတို့ဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးခဲ့လေပြီ။

သားတော်ဒီဃာဝုပ္ပားမြင်ခြင်း

ရာဇဝံဆယ်ပါး မင်းကျင့်တရားနဲ့အညီ မိတ္တိလာပြည်ကို
စိုးအုပ် မင်းလုပ်တော်မူသည်။ နန်းတော်ကို ဘထွေးတော်ရဲ့
လက်ထက်ကစပြီး ကြွလာတော်မူနေကျဖြစ်တဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ
သခင် အရှင်သူမြတ်တွေ လေးလတစ်ကြိမ် သုံးလတစ်ကြိမ်
ကြွလာတဲ့အခါကျတော့ သင်္ကန်း ကျောင်း ဆေး ဆိုတဲ့
ပစ္စည်းလေးပါးနဲ့ ပြုစုတယ်၊ ပူဇော်တယ်။

တရားသဖြင့် တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်လို့
နောက်အချိန်မကြာမြင့်မီ သီဝလိဒေဝီမှ ဓညပုညလက္ခဏာ-
သမ္ပန္နံ=ဘုန်းပညာ လက္ခဏာနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ သားတော်တစ်ပါး

မဟာဇနကဇာတ်တော်

၁၆၁

ထွန်းကားလို့ အဲဒီသားတော်ရဲ့ နာမည်ကို “ဒီဃာဝု” လို့ အမည်မှည့်တယ်။

ဒီဃာဝုမင်းသား တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်မြောက် အရွယ်သို့ ရောက်သကာလ အိမ်ရှေ့ ဥပရာဇာရာထူးအပ်နှင်းပြီးတော့ ခမည်းတော်နဲ့ သားတော် မိဖုရားကြင်ယာတော်တို့ ရွှေနန်းတော်မှာ ပျော်ပျော်ကြီးနေခဲ့ ကြတာ နှစ်ပေါင်း ခုနစ်ထောင် (၇၀၀၀) ကြာတယ်။ အနှစ်ခုနစ်ထောင် ကြာခဲ့တယ်။

ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်တော်မူခြင်း

အဲဒီတုန်းက အနှစ်တစ်သောင်းတန်းလောက်ပေါ့။ အဲဒီ လို့ နှစ်ပေါင်း ခုနစ်ထောင်ကြာ ရွှေနန်းစည်းစိမ် ခံစားပြီး တော့ တစ်နေ့ သံဝေဂလှုံ့ဆော်ဖို့အကြောင်း ဖန်ခဲ့တယ်။

ဟို- ဥယျာဉ်မှူးက ဥယျာဉ်ထဲက ထွက်တဲ့ အသီးတွေ အနံ့ တွေ ပန်းတွေ မာလ်တွေကို ရွှေနန်းတော် လာလာ ပြီးတော့ တစ်ခါတစ်ခါ ဆက်သတယ်။ သံဝေဂရချိန်တန်ပြီ ဆိုတဲ့ အသက်ခုနစ်ထောင်မြောက် ရောက်သကာလ တစ်နေ့တော့ ဥယျာဉ်မှူး လာပြီးတော့ ပန်းတွေ မာလ်တွေ အသီးတွေ အနံ့တွေ ဆက်တဲ့အခါ ဘုရင်မင်းတရားက မင်္ဂလာ ဥယျာဉ်တော်ကို ထွက်ခံတော်မူလိုတဲ့ အလိုဆန္ဒ ဖြစ်တယ်။

သမ္မ ဥယျာနပါလ အဟံ ဥယျာနံ ပဿိဿာမိ။ တွံ အလကာရောဟိ နံ။

၁၆၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ တရားတော်

သမ္မ ဥယျာနပါလ=အချင်း ဥယျာဉ်မှူး။ အဟံ=ငါသည်။ ဥယျာနံ=မင်္ဂလာဥယျာဉ်ကို။ ပဿိဿာမိ=ကြည့်ရှုတော်မူမယ်။ တွံ=သင်သည်။ နံ=ထိုမင်္ဂလာဥယျာဉ်ကို။ အလင်္ကေရာဟိ=တန်ဆာဆင်ရစ်လော။

မင်္ဂလာဥယျာဉ်ကို တန်ဆာဆင်လိုက်ဆိုတော့ “သာဓု ဒေဝ=ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းကြီး” လို့ ဝမ်းမြောက်စွာ ဝန်ခံ၍ မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်ကို အလှဆုံး တန်ဆာဆင်တယ်။

ရွှေပြည်ဆရာကြီးက လမ်းတုန်းက ပြောတယ်။ မင်္ဂလာဥယျာဉ်ဆိုတာဘုရားတို့ ဟောဒီ ရွှေနန်းတော်ကနေပြီးသကာလ အနံအားဖြင့် နှစ်ထောင်လောက်ရှိတဲ့ အလျားကတော့ ဥယျာဉ်ထိအောင်ရောက်တဲ့ ကော်ဇောကြီးဘုရားတဲ့။ ကော်ဇောကြီးတစ်ခါထဲ ရွှေနန်းတော်က ခင်းသွားတာ ဥယျာဉ်ထဲအရောက် ဥယျာဉ်ဝရောက်ရုံ တင်မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီဥယျာဉ်ထဲမှာ ဘုရင်ထီးဘုရားကြီးများ လှည့်လည်တော်မူမယ့်နေရာတွေ အကုန်လုံး ကော်ဇောတွေခင်းပြီးသားပဲ။ အဲဒီလိုပြောတယ်။

ဒီတော့ ဒီ မြန်မာရှင်ဘုရင်မင်းကြားများ လက်ထက် တုန်းကတောင် ဒီအခမ်းအနားတွေ ရှိသေးတာ၊ အဲဒီတုန်းက အင်မတန်ကောင်းပေဆိုတဲ့ တိုင်းရေးပြည်ရာနှင့်တကွ တိုင်းပြည်အခုထက် အပြန်အရာအထောင် မကကောင်းတဲ့ အချိန်မှာ ဆိုလို့ရှိရင် မင်းခမ်းမင်းနားတွေ ဒီထက် ကြီးကျယ်ပါတယ်နော်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

သရက်ပင်နှစ်ပင်

ဒီတော့ ဟုတ်လား- ကော်ဇောတွေ ဘာတွေနဲ့ တခမ်း တနား ခင်းပြင်ပြီးပါပြီဘုရား၊ ဆင်ပြီးပါပြီဘုရား၊ မင်္ဂလာ ဥယျာဉ်တော် ကြွတော်မူပါ။ ဒီလိုဆိုတော့ မင်းခမ်းမင်းနားနဲ့ မင်္ဂလာဥယျာဉ်အကြွ၊ မင်္ဂလာဥယျာဉ်ရဲ့အဝမှာ သရက်ပင်ကြီး နှစ်ပင်က လက်ဝဲ တစ်ပင်၊ လက်ယာ တစ်ပင်၊ စိမ်းလို့- မြဲစိမ်းတောင်ကြီးတွေလို စိမ်းစိုလို့။

တစ်ပင်ကတော့ အသီးတွေ ဝေဝေဆာဆာနဲ့သီးလို့၊ ဟိုတစ်ပင်ကတော့ အသီးမသီးဘူး။ အဲဒီ အသီးသီးတဲ့ သရက်ပင်ရဲ့ခြေရင်း သရက်ပင်ရဲ့ အောက်မှာ မဟာဇနကမင်း တြားကိုယ်တိုင် သွားရောက်ပြီးသကာလ ကိုယ်တော်တိုင် သရက်သီးတစ်လုံး ဆွတ်ပြီးတော့စားတယ်။ လျှာပေါ်တင်လိုက် တယ်ဆိုရင်ပဲ နတ်ဩဇာလောက် အင်မတန်ကောင်းတဲ့ သရက် သီး။ ဟုတ်လား။ ဘုန်းကြီးတို့ မန္တလေးကတော့ အောင်ဒင်ပြော မှာပဲ။ အောက်ကလဲ တကတဲမချစ်စု ပြောမှာပဲ။ သူတို့က သူတို့မချစ်စုကောင်းသတဲ့။ ဘုန်းကြီးတို့ ဒီအထက်ကလဲ အောင်ဒင်ကောင်းတယ် ပြောတာပဲ။

လျှာပေါ်တင်လိုက်တယ်ဆိုရင် နတ်ဩဇာစားရတော့ အင်မတန် မြိန်ယှက်သွားတယ်။ ဘုရင်ဆိုတော့ ဣန္ဒြေကလဲ လုပ်ရသေးတယ်။ စားပြီးတော့ စိတ်ထဲက ဘယ်နှယ် အောက်မေ့တုန်း-

၁၆၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

နိဝတ္တနကာလေ ဗဟူ ခါဒိဿာမိ။

နိဝတ္တနကာလေ=ညနေချမ်းကာလ မင်္ဂလာဥယျာဉ်မှ ပြန်ကြွတော်မူတဲ့အခါကာလ၌။ ဗဟူ=များစွာသော သရက်သီး တို့ကို။ ခါဒိဿာမိ=စားလိုက်မယ်။

အဲဒီလိုအကြံပြုပြီးတော့ မင်္ဂလာဥယျာဉ်ထဲ ဘုရင်က ရှေ့ကနေပြီးတော့ တပ်ဦးက ဝင်သွားတယ်။

ရညာ အဂ္ဂဖလံ ပရိဘုတ္တံ။

ဘုရင်မင်းကြား မင်္ဂလာဥယျာဉ်ထဲ ဝင်သွားပြီဆိုရင်ပဲ အိမ်ရှေ့မင်းသားကစပြီး- ရညာ=ခမည်းတော်မင်းကြားသည်။ အဂ္ဂဖလံ=အသီးဦးကို။ ပရိဘုတ္တံ=သုံးဆောင်အပ်ပြီးပြီ။

ခမည်းတော်ဘုရား သရက်သီးဦးကို သုံးစားတော်မူပြီး ပြီ။ ဒီတော့ နောက်က ဒို့စားနိုင်တယ်။ ဒီဃာဝုမင်းသားက စပြီး သကာလ မှူးကြီးမတ်ရာ သေနာပတိတွေ ဆင်တပ်သား တွေ၊ မြင်းတပ်သားတွေ၊ ရထားတပ်သားတွေ၊ ခြေလျင်တပ်သား တွေ အကုန်လုံး နောက်ကပါလာတဲ့လူတွေဟာ တကတဲ ခူးကြ ဆွတ်ကြ စားကြ။ နောက်ဆုံးလေ ဆင်ထိန်းတွေ မြင်း ထိန်းတွေကလဲစား။ မရှိဘူးဆိုတဲ့လူက အားကျမခံနဲ့ဟုတ်လား စိုစိုစိမ်းစိမ်းရှိတဲ့အကိုင်းကို အရွက်ကိုခူးပြီး ဝါးသူကဝါး။ ခဏအတွင်းမှာ ဒီသရက်ပင်ဟာ မြင်မကောင်း ရှုမကောင်း စနောင့်စနင်း အကိုင်းတွေ ပျက်စီးကုန်ပြီ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဘုရားအလောင်း မဟာဇနကမင်းကြား ညနေချမ်း
ကာလ မင်္ဂလာဥယျာဉ်က ထွက်လို့လာတဲ့အခါကျတော့ ဒီ
သရက်ပင်ကြီး မြင်မကောင်း ရှုမကောင်းအောင် အကိုင်းတွေ
အခက်တွေ စနောင့်စနင်းဖြစ်၍နေတာ မြင်တော့၊ အဲဒီသရက်ပင်
နှစ်ပင်ရဲ့အနီးမှာသွား- “ဣဒံ ကိ”။ ဘဏေ=မှူးမတ်များ။
ဣဒံ=ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိ=ဘယ်နှလဲ။

ဘယ်နှယ်များ- မနက်တုန်းက သရက်ပင်ကြီးဟာ
အကောင်း။ အခု ဒီသရက်ပင်ကြီးဟာ အကိုင်းတောင်မှ
ကောင်းကောင်းမရှိဘူး။ အရွက်လဲ တစ်ရွက်မှ ရှိဘူး။ အကိုင်း
တွေလဲ ကျိုးလို့ ပဲ့လို့၊ မြင်မကောင်း ရှုမကောင်း စနောင့်စနင်း
အကိုင်းတွေ ဖြစ်နေပါကလား၊ ဘာဖြစ်တာတုန်းလို့ဆိုတော့-

ဒေဝေန အဂ္ဂဖလံ ပရိဘုတ္တန္တိ မဟာဇနေန ဝိလုမ္မိတော

ဒေဝ။

ဒေဝ=သမ္ဗုတိနတ် အိုမင်းမြတ်။ ဒေဝေန=သမ္ဗုတိနတ်
အရှင်မင်းမြတ်သည်။ အဂ္ဂဖလံ=အသီးဦးကို။ ပရိဘုတ္တံ=သုံး
ဆောင်အပ်ပြီးပြီ။ ဣတိ=ဤသို့ နှလုံးပိုက်၍။ မဟာဇနေန=
ကျွန်ုပ်တို့တင် မဟုတ်ပါဘူး၊ ဟောဒီ အိမ်ရှေ့ဘုရားကအစ
များလှစွာသော လူအပေါင်းသည်။ ဝိလုမ္မိတော=သူ့ထက်ငါ
အလှအယက် ခူးဆွတ်၍ စားအပ်ခဲ့ပါပြီဘုရား။

အိမ်ရှေ့မင်းသားကစပြီးတော့ ခမည်းတော်ဘုရား သစ်
သီးဦးကို စားပြီးသွားပြီ၊ ဒို့စားနိုင်ပြီဆိုပြီးတော့ အိမ်ရှေ့မင်းသား

၁၆၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

လဲစားပါတယ်။ အိမ်ရှေ့မင်းသားရဲ့ ခွင့်ပြုချက်အရ ကျွန်တော် မျိုးတို့ပါ နောက်ကပါတဲ့ လူတွေအကုန်လုံး သူ့ထက်ငါ အလှအယက် ဒီသရက်ပင်ကြီးက သရက်သီးစူးစားလို့ အကိုင်း တွေ စနောင့်စနင်း ဖြစ်၍နေပါတယ်။

ဆိုတော့ မဟာဇနကမင်းကြားက ဟိုဘက်က သရက် ပင်ကြီး အသီးမသီးတဲ့ သရက်ပင်ကြီး ကြည့်ပြီးတော့-

ကိံ န ခေါ ဘဏေ ဣမဿ ပန နေဝ ပတ္တံ၊ န ဝဏ္ဏော ခိဏော။

ဘဏေ=အချင်းတို့။ ဣမဿ ပန=ဤသရက်ပင် ကြီးကြတော့။ ကိံ န ခေါ=အဘယ့်ကြောင့်။ ပတ္တံ=အရွက် သည်။ န ခိဏော=မကုန်သနည်း။ ဝဏ္ဏော=အဆင်း သည်။ ကိံ န ခေါ=အဘယ့်ကြောင့်။ န ခိဏော=မကုန်ပါ သနည်း။

ဘယ့်နှယ်လဲကွယ်၊ ဟောဒီဘက်က သရက်ပင်ကြီးက တော့ အရွက်တွေလဲ မကုန်ဘူး၊ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်လဲ မရှိဘူး၊ ဘာပြုလို့တုန်း။

နိပ္ပလတာယ န ခိဏော ဒေဝ။

ဒေဝ=သမ္မုတိနတ် အိုမင်းမြတ်။ နိပ္ပလတာယ=အဲဒီ သရက်ပင်ကြီးကတော့ အသီးမသီးတဲ့အတွက်ကြောင့်။ န ခိဏော=အရွက်လဲမကုန်၊ အဆင်းလဲ မကုန်ပါဘုရား။

မဟာဇနကမင်းကြီးသံဝေဂဖြစ်ခြင်း

ဒါမြင်ရုံနဲ့ တရားရသွားပြီ။ ဪ-အသီးမသီးတဲ့ အတွက် သူကတော့ ပတ္တမြားကျောက်စိမ်းတောင်ကြီးလို စိမ်းလို့ဆိုလို့ စဉ်းစားတယ်။

အယံ ရုက္ခော နိပ္ပလတာယ နိလောဘာသော ဌိတော။

အယံ ရုက္ခော=ဤသရက်ပင်ကြီးကတော့။ နိပ္ပလ-တာယ=အသီးမသီးတဲ့အတွက်။ နိလောဘာသော= စိမ်းညိုသော အရောင်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဌိတော=ကျောက်စိမ်း တောင်ကြီးပမာ မားမားမတ်မတ် တည်ခဲ့လေပြီ။

အယံ ပန သဖလတာယ ဩဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂေါ ဌိတော။

အယံ ပန=ဒီဘက်သရက်ပင်ကြီးကတော့။ သဖလ-တာယ=အသီးသီးတဲ့အတွက်။ ဩဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂေါ=အကိုင်းတွေ အခက်တွေ စနောင့်စနင်း ဖြစ်၍။ ဌိတော=တည်ခဲ့လေပြီ။

အသီးသီးတဲ့အတွက် ဒီဘက် သရက်ပင်ကြီးကတော့ အကိုင်းတွေ အခက်တွေ ရစရာမရှိအောင် စနောင့်စနင်းနဲ့ ပျက်စီးခြင်းမလှ ပျက်စီး၍နေရလေပြီ။

ဣဒမ္ပိ ရဇံ သဖလရက္ခသဒိသံ။

ဣဒမ္ပိ ရဇံ=ဤယခု ငါစိုးအုပ်နေတဲ့ မိတ္ထီလာပြည် မင်းအဖြစ်လဲပဲ။ သဖလရက္ခသဒိသံ=အသီးသီးတဲ့ သရက် ပင်နှင့်တူ၏။

၁၆၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဟုတ်လား- တကတဲ ငါ့နန်းတော်မှာ သရက်သီးတွေ အများကြီး၊ သူတကာတွေ ခူးချင် စားချင်စရာတွေ အများကြီးရှိတယ်။ ရွှေတွေ ငွေတွေ အများကြီးရှိတယ်။

ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန နိပ္ပလရက္ခသဒိသာ။

ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန=အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်စွန့်ပစ် ရဟန်းအဖြစ်ကတော့။ နိပ္ပလရက္ခသဒိသာ=အသီးမသီးတဲ့ သရက်ပင်ကြီးနဲ့တူ၏။

သင်္ကဉ္စနဿေဝ ဘယံ၊ နာကိဉ္စနဿ။

သင်္ကဉ္စနဿေဝ=လောဘ ဒေါသ မောဟ အစရှိတဲ့ ကိလေသာမျိုး ကြောင့်ကြပိုး ထူပြောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှသာလျှင်။ ဘယံ=ကြောက်ဖွယ်ရန်လှေးဘေးသည်။ အတ္ထိ=ရှိ၏။ အကိဉ္စနဿ= ကိလေသာတည်းဟူသော အကြောင့်အကြမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဘယံ=ဘေးသည်။ နတ္ထိ=မရှိပါတကား။

ကိလေသာဆိုတဲ့ ကြောင့်ကြမှုကင်းဝေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘေးမရှိဘူးတဲ့။ ကိလေသာဆိုတဲ့ အကြောင့်အကြတွေ့ ကိလေသာအိုး ကြောင့်ကြတွေ့ လွမ်းမိုးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှ ဘေးတွေထူပြောတာ။

တသ္မာ အဟံ ဖလရက္ခော ဝိယ အဟုတွာ နိပ္ပလရက္ခသဒိသာ ဘဝိဿာမိ၊ ဣမံ သဗ္ဗတ္ထိံ စဇိတွာ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗမိဿာမိ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

၁၆၉

တသွာ=ထို့ကြောင့်။ အဟံ=ငါသည်။ ဖလရုက္ခော
 ဝိယ=ပျက်စီးခြင်းမလှ ပျက်စီးသွားတဲ့ အသီးသီးတဲ့ ဒီဘက်
 သရက်ပင် ကြီးကဲ့သို့။ အဟုတွာ=မဖြစ်စေမူ၍။ နိပ္ပလရုက္ခသ-
 ဒိသော= အသီးမသီးတဲ့ ဟိုဘက်က မြစိမ်းတောင်ကြီးနဲ့တူတဲ့
 သရက်ပင်ကြီးလို။ ဘဝိဿာမိ=ဖြစ်အောင်ကြိုးကုတ် ငါ
 အားထုတ်မယ်။ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ=ဤ ငါယခု လက်ရောက်ရှိတဲ့
 မိတ္တိလာပြည်မင်းစည်းစိမ်ကို။ စမိတွာ=စွန့်ပယ်၍။ နိက္ခမ္မ-
 တောထွက်ပြီး သကာလ။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ရဟန်းပြုဖြစ်အောင်
 ငါပြုမယ်-လို့ စိတ်ထဲမှာ ဒဠသမာဒါန မြဲမြဲမြန်မြန် ဆောက်
 တည်တော်မူပြီးတော့-

ကိုင်း- ရွှေနန်းတော်ပြန်ကြစို့။ မင်္ဂလာသရက်ပင်အောက်
 က ပြန်ခဲ့တယ်။ သံဝေဂရတယ်။

ရွှေနန်းတော်ပြန်ကြ၍အမိန့်ထုတ်တော်မူခြင်း

အဲဒီလို မင်္ဂလာသရက်ပင်အောက်က ရွှေနန်းတော်
 ပြန်လို့ ရွှေနန်းတော် နန်းဝပြာသာဒ်သို့ရောက်ရင်ပဲ ဘုရင်
 မင်းမြတ်စံတော်မူတဲ့ နန်းမပြာသာဒ် တံခါးဝကနေပြီးသကာလ
 စစ်သေနာပတိ ဗိုလ်ချုပ်ကိုခေါ်ပြီး အမိန့်ပေးတယ်။

မဟာသေနာပတိ အဇ္ဇ မေ ပဋ္ဌာယ ဘတ္တဟာရကဇ္ဇေဝ
 မုခေါဒကဒန္တ ကဋ္ဌဒါယကဇ္ဇ ဇကံ ဥပဋ္ဌာကံ ဌဗေတွာ အညေ
 မံ ဒဋ္ဌံ မာ လဘန္တု။

၁၇၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မဟာသေနာပတိ=အို စစ်သူကြီး စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး။
အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ=ယနေ့ကစ၍။ မေ=ငါ့အတွက်။ ဧကံ=တစ်
ယောက်သော။ ဘတ္တဟာရကံ=ထမင်းပို့ဆောင်တဲ့။ ဥပဋ္ဌာကဉ္စ=
အလုပ်အကျွေး မင်းချင်းဗာစ်ယောက်ကိုလည်းကောင်း။ ဧကံ=
တစ်ယောက်သော။ မုခေါဒကဒန္တကဋ္ဌဒါယကံ=မျက်နှာသစ်
ရေကလေးများ ဒန်ပူကလေးများပေးမယ့်။ ဥပဋ္ဌာကဉ္စ=အလုပ်
အကျွေးကိုလည်းကောင်း။ ဌပေတွာ=ထား၍။ အညေ=တစ်
ပါးသော သူတို့သည်။ မံ=ငါ့ကို။ ဒဋ္ဌံ=ဖူးမြော်ခြင်းငှာ။ မာ
လဘန္တု=မရကြကုန်စေ။

မည်သူမျှ ရွှေနန်းတော်ထဲ ဒီနှစ်ယောက်ကလွဲရင် မဝင်ရ၊
ဝင်ခွင့်မပြုရ။

ပေါရာဏကဝိနိစ္ဆယာမစ္စေ ဂဟေတွာ ရဇံ
အနုသာသထ။ အဟံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဥပရိပါသာဒတလေ
သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမိ။

ပေါရာဏကဝိနိစ္ဆယာမစ္စေ=ရှေး၌ ဖြစ်တဲ့ ဝိနိစ္ဆယ
အမတ်ကြီးများကို။ ဂဟေတွာ=ခေါ်ယူပြီးသကာလ။ ရဇံ=
ပြည်စည်းစိမ် ပြည်ရေးပြည်ရာအဝဝကို။ အနုသာသထ=
စီရင်ဆုံးဖြတ်ကြကုန်။ ဣတော ပဋ္ဌာယ=ယနေ့မှစ၍။ အဟံ=
ငါသည်။ ဥပရိပါသာဒတလေ=အထက်ပြာသာဒ် အပြင်၌။
သမဏဓမ္မံ=ရဟန်းတရားကို။ ကရိဿာမိ=လုံ့လကြီးကုတ်

အားထုတ်ပေအံ့- လို့ အမိန့်တော်မြတ် မှတ်ပြီးတော့ စစ်
သေနာပတိကြီးကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကို ဒီလိုညွှန်ကြားလိုက်တယ်။

ရဟန်းတရားအားထုတ်နေခြင်း

ဗိုလ်ချုပ်ကလဲ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း အဲဒီနေ့ကစပြီး
တော့ ဘယ်သူမှ ဘုရင်ထီးဘုရားကြီးရဲ့ ရွှေနန်းတော်ကို
မတက်စေရဘူး၊ ပူးမြော်ခွင့် မပေးဘူး။ တကတဲ ဆယ်ရက်၊
ကိုးရက် စသည်ပေါ့လေ။ မပေးဘဲနဲ့ ဒီမှာ ပွဲတော်အုပ်ပို့တဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်၊ တစ်ခါ မျက်နှာသစ်ရေ ဒန်ပူ ကမ်းလှမ်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
ဒီနှစ်ယောက်တည်း။ နန်းတော်ကြီး တစ်ခုလုံးဟာ ခြောက်လို့။
အဲဒီနှစ်ယောက်တည်းပဲ ရှိတယ်။ ဘယ်သူမှ ဝင်ခွင့် ထွက်ခွင့်
မရဘူး။

လေး၊ ငါး၊ ဆယ်ရက်လောက်ရှိတော့ တိုင်းသူပြည်သား
တွေက လာတယ်။ လာပြီးတော့ ဘာလဲ- ခုနကတုန်းက
အပြုအစု အလုပ်အကျွေးဖြစ်တဲ့ နှစ်ယောက်ကိုမေးတယ်။

“ဟေ့- မင်းတို့ကို ရှင်ဘုရင်က ဘာများ တစိုးတစိ
မတိုင်ပင်ဘူး လားကွဲ့။”

“ဘာမှမပြောဘူးဗျာ၊ ပုတီးစိပ်နေတာပဲ၊ ဘုရား
ရှိခိုးနေတာပဲ၊ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ရှိခိုးနေတာပဲ။ ဘာမှ
မပြောဘူး၊ သူ့အလုပ်ကဗျာ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်တယ်၊ ပုတီးစိပ်တယ်၊
မြောက်ဥတ္တရ ဟိမဝန္တာတောဘက်လှည့်ပြီးသကာလ
အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေ ရှိခိုး ရှိခိုးပြီးတော့နေတယ်”။

၁၇၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

“တကတဲ ကျုပ်တို့လဲပဲ နားချမ်းသာတယ်ဗျာ၊ မျက်စိ
ချမ်းသာ။ သူကပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေရှိခိုးတော့ ကျုပ်တို့က ပစ္စေက
ဗုဒ္ဓါတွေဘက် ရှိမခိုးတတ်တော့ သူ့ပဲ ဝိုင်းပြီးရှိခိုးရတယ်”။

“ဟုတ်ကဲ့လား- မင်းတို့ကို ဘာမှမပြောဘူးလား”
“ဘာမှ မပြောဘူး” တိုင်းသူပြည်သားတွေက စိတ်ပျက်
သွားတယ်။

န နော ရာဇာ ပေါရာဏကော ဝိယ အဟောသိ။

နော = ငါတို့၏။ ရာဇာ = မင်းတရားကြီးသည်။
ပေါရာဏကောဝိယ=ဟိုရှေးရှေးတုန်းကလို။ န အဟောသိ=
မဖြစ်တော့ဘူးတဲ့။

ရှေးရှေးတုန်းကလို မဟုတ်တော့ဘူးတဲ့- မောင်တို့။
မင်းရင်ပြင်က လာပြီးအော်ကြတယ်။ မင်းရင်ပြင်တော်ကို
လာပြီးသကာလ-

အပေါရာဏံ ဝတ ဘော ရာဇာ၊ သဗ္ဗဘုမ္မော ဒိသမ္ပတိ။

န’ဇ္ဇ န’စ္ဆေ နိသာမေတိ၊ န ဂီတေ ကုရုတေ မနော။

ဘော=အိုအချင်းတို့။ နော=ငါတို့၏။ သဗ္ဗဘုမ္မော=
မြေအလုံးကို အစိုးရတော်မူသော (ဝါ) မြေအလုံးကို ရွှေဘုန်း
တောက်ပ အစိုးရတော်မူသော။ ဒိသမ္ပတိ=အရပ်ဆယ်မျက်နှာ
တို့၏ အရှင်သခင်ဖြစ်ပါပေထသော။ နောရာဇာ=ငါတို့၏
မဟာဇနကမင်းတရားသည်။ အပေါရာဏံ ဝတ=ရှေးကလိုဖြင့်
မဟုတ်တော့ပြီ။ အဇ္ဇ=ယခုအခါ၌။ န’စ္ဆေ=ကပွဲသဘင်တို့

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ကို။ န နိသာမေတိ=လုံးဝကြည့်ရှုတော်မမူ။ ဂိတေ=သီချင်း
သီဆိုခြင်း၌လဲပဲ။ မနော=စိတ်တော်ကို။ န ကုရုတေ=လုံးဝ
ပြုတော်မမူ ထားတော်မမူတော့ဘူးတဲ့။

န မိဂေ နပိ ဥယျာနေ၊ နပိ ဟံသေ ဥဒိက္ခတိ။
မူဂေါဝ တုဏှိမာသိနော၊ န အတ္ထ' မနုသာသတိ။

နော=ငါတို့၏။ ရာဇေ=သမ္မုတိနတ် တို့မင်းမြတ်သည်။
(မိဂေ=ရှေးတုန်းကဆိုလို့ရှိရင် တိရစ္ဆာန်ရုံသွားသွားပြီးတော့
သမင်တွေကြည့်တယ်။ ကျားတွေကြည့်တယ်။) မိဂေ=သမင်
သစ်ကျား တောသားတို့ကို။ န ဥဒိက္ခတိ=ကြည့်တော်မမူတော့
ဘူးတဲ့။ ဥယျာနေ=ရှေးတုန်းကလို မင်္ဂလာတောင်ဥယျာဉ်၊
မြောက်ဥယျာဉ်တို့ကိုလဲ။ န ဥဒိက္ခတိ=ကြည့်တော်မမူ
တော့ဘူး။ ဟံသေ=မင်္ဂလာရေကန်သို့သွားပြီး ဟင်္သာများကို
လဲပဲ။ နဥဒိက္ခတိ= ရှေးကလို ကြည့်တော်မမူတော့ဘူး။

ရှေးတုန်းကဆိုလို့ရှိရင် တရုတ်စစ်ခါ မင်္ဂလာရေကန်တော်
ထွက်၊ အဲဒီမင်္ဂလာရေကန်တော်မှာရှိတဲ့ ရွှေဟင်္သာတွေကြည့်။
မင်္ဂလာပွဲသဘင်တွေ ခဏ ခဏဆင်ယင်ပြီးသကာလ ဆိတ်
ဆိတ်ချင်း၊ သိုးသိုးချင်း အချဉ်ခိုင်း အတိုက်ခိုင်းပြီးတော့
ပျော်ပွဲသဘင်တွေကြည့်တယ်။ တကယ်တော့လဲပဲ သေအောင်
ပြုအောင် မခတ်စေဘူး။ ဟို- ပွဲကြည့်ကောင်းအောင် တကတဲ
လှပွဲ၊ တိရစ္ဆာန်ပွဲ၊ ဆပ်ကပ်ပွဲ ပွဲအမျိုးမျိုးကို အကုန်ကြည့်တယ်။
အခု ဘာမှမကြည့်တော့ဘူး။

၁၇၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မူဂေါစ=သူအကြီးကဲ့သို့။ တုဏှိအာသိနော=အလုပ်
အကျွေးဖြစ်တဲ့ လူနှစ်ယောက်သားကိုမှ စကားမဆို တုဏှိဘော
နေတော်မူသည်ဖြစ်၍။ အတ္ထံ=တိုင်းပြည်၏ အရေးအရာကို။
န အနုသာသတိ=မစီမံတော့ဘူးတဲ့။

ဝမ်းနည်းစကား ဂါထာနှစ်ပုဒ်နဲ့ပြောပြီးတော့ တိုင်းသူ
ပြည်သားတွေလဲပဲ စိတ်နှလုံး တယ်မချမ်းသာဘူး။ ပြန်သွား
ကြတယ်။

ဆယ်ရက်က ဆယ့်ငါးရက်လောက်ရှိတဲ့အခါကျတော့
ဘုရားအလောင်း မဟာဇနကမင်းကြား ရဟန်းတရား အားထုတ်
ရင်းက ဟို- ရှေးရှေးနှစ်တွေက ကြွရောက်တော်မူလာတဲ့
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်သူမြတ်တွေကို အောက်မေ့ပြီးတော့
အင်း- ကိုယ်တော်တွေလဲ မကြွလာတာ တော်တော်ကြာပြီ။

ကော န ခေါ မေ တေသံ သီလာဒိဂုဏယုတ္တာနံ
အင်္ဂိဉ္ဇနာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိဿတိ။

မေ=ငါ့အား။ ကော နခေါ=အဘယ်သူ တစ်ယောက်
ဉာဏ်ရည်ဖောက်၍။ သီလာဒိဂုဏယုတ္တာနံ=သီလ အစရှိသော
ကျေးဇူးဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြကုန်သော။ အင်္ဂိဉ္ဇနာ နံ=
ကြောင့်ကြခြင်း အလျင်းရှိတော်မမူကြကုန်သော။ တေသံ=ထို
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်သူမြတ်တို့၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ=သီတင်းသုံး
ရာ ဟိမဝန္တာအရပ်ကို။ အာစိက္ခိဿတိ=ပြောကြားလာပါလိမ့်
မည်နည်း။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဪ- ငါများ ဘယ်သူတစ်ယောက် ဉာဏ်စွမ်းဖောက်
၍ ကြောင့်ကြခြင်းလုံးဝမရှိတဲ့ (ကင်းစင်တော်မူကြတဲ့) သီလ
သမာဓိ ပညာ ကျေးဇူးဂုဏ်အထူး ဆည်းပူးရှာမှီးတော်မူပြီးကြ
တဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်သူမြတ်တို့ နေထောင်မှုရာ ဟိမဝန္တာ
အရပ်ကို လာပြီးပြောပါ့မတုန်း။

သုခကာမာ ရဟောသီလာ၊ ဝဗေန္ဓာ ဥပါရတာ။

ကဿ န အဇ္ဇ အာရာမေ၊ ဒဟရာ ဝုဒ္ဓါစ အတ္ထရေ။

ပြာသာဒ်ပေါ်ကနေပြီးတော့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေရဲ့ ဂုဏ်
ကျေးဇူး မှန်းပြီးသင်္ကာလ ဥဒါန်းကျူးရင့်တဲ့ဂါထာ။

သုခကာမာ=နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတရားကို လိုလားတောင့်တ
တော်မူကြပါပေကုန်သော။ ရဟောသီလာ=မိမိတို့ရဲ့ သီလဂုဏ်
သမာဓိဂုဏ် ပညာဂုဏ်တို့ကို မပမလွှား ဖုံးလွှမ်းလျှိုငှက်လှေ
ရှိတော်မူကြပါပေကုန်သော။ ဝဗေန္ဓာ ဥပါရတာ=တို့လူ့ပြည်
က လူများကို သတ်ခြင်းတွေ နောင်ဖွဲ့ခြင်းတွေ အလုံးစုံ
ကင်းတော်မူကြကုန်ပြီးသော။ ဒဟရာ စ=အသက်အရွယ်
ငယ်တော်မူကြတဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်မြတ်တို့သည်လည်း
ကောင်း။ ဝုဒ္ဓါ စ=အသက်အရွယ် ကြီးရင့်တော်မူကြတဲ့
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်သူမြတ်တို့သည်လည်းကောင်း။
အဇ္ဇ=ယခု။ ကဿ=အဘယ်ဒါယကာ၏။ အာရာမေ=အာ
ရမ်ကျောင်း၌။ အတ္ထရေ န=သီတင်းသုံး ကိန်းအောင်းမွေ့လျော်
နေတော်မူကြပါလိမ့်နည်း။

၁၇၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကိုယ်တော်တွေ ခုအချိန် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအငယ်တွေ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကြီးကြီးတွေ ဒီအရှင်ကိုယ်တော်မြတ်တွေ အခုအချိန် ဘယ်သူ့ကျောင်း ကိန်းအောင်းမွေ့လျော် နေတော်မူကြပါလိမ့် မလဲ။ ကဲ- မလွဲတဲ့နေရာကို မှန်းပြီးတော့ ငါအာရုံပြုဦးမယ်။

ဒီဂါထာလေး ရွတ်လိုက်ရတာ သူ့မှာတော့ အနက် အဓိပ္ပာယ်က အင်မတန်ရှိပြီးတော့ ပီတိသောမနဿတွေ ရွန်းရွန်းဝေနေ့ ဖြစ်လာပြီးသကာလ တခါတည်း တရားနလုံး ကျင့်သုံးရာက ရာဇပလ္လင်ပေါ်ကထ၊ မြောက်မှာရှိတဲ့ ခြင်္သေ့ခံ လေသာနန်းပြတင်းဆီကိုလာ၊ အဲဒီလေသာပြတင်းပေါက်က နေပြီး မြောက်ဟိမဝန္တာဘက် မှန်းပြီးတော့ လက်အုပ်ချိမိုး ရှိခိုး၍-

အတိက္ကန္တဝနထာ ဓိရာ၊ နမော တေသံ မဟေသိနံ။
ယေ ဥဿုကမိ လောကမိ၊ ဝိဟရန္တိ မနဿုကာ။

ယေ=အကြင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်သူမြတ်တို့သည်။
အတိက္ကန္တဝနထာ=တဏှာဆိုတဲ့တရားကို ပယ်ရှား လွှန်မြောက် တော်မူကြပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဓိရာ=မြဲမြံခိုင်ခန့် တည်တံ့သော သမာဓိရှိတော်မူကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥဿုကမိ လောကမိ= လောဘ ဒေါသ မောဟဆိုတဲ့ ကြောင့်ကြတွေထူပြောတဲ့ ဤ လောကကြီးထဲ၌။ အနဿုကာ=ကိလေသာဟူသော ကြောင့်ကြ ခြင်း အလျင်းရှိတော်မူကြကုန်ပဲ။ ဝိဟရန္တိ=သီတင်းသုံး မွေ့လျော် ဖလသမာပတ်ဖြင့် နေတော်မူကြပါပေကုန်၏။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

မဟေသိနံ=သီလက္ခန္ဓစသည် ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူး
ရှာမှီး လှေကျက်တော်မူပြီးကြကုန်သော။ တေသံ=ထိုပစ္စေက
ဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်သူမြတ်တို့အား။ နမော=တုပ်ဝပ်ရိုကျိုး
လက်အုပ်မှီး၍ ရှိခိုးဦးညွတ်ပါ၏။

ဟောဒိ လေသာနန်းပြတင်း မြောက်ပေါက်ကနေပြီး
တော့ မြောက်ဟိမဝန္တာမှာရှိတဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်သူမြတ်
တွေ မှန်းပြီးတော့ ဘုရားရှိခိုးလိုက်တယ်။

တေ ဆေက္ခာ မဇ္ဈဇော ဇာလံ၊ တတံ မာယာဝိနော ဒဠံ။
ဆိန္နာလယတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကော တေသံ ဂတိ'မာပယေ။

တေ=ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်သူမြတ်တို့သည်။
မာယာဝိနော=သူ့အသွင် မာယာတရား လှည့်ပတ်ခြင်း ပေါများ
လှပေသော။ မဇ္ဈဇော=ကိလေသာမာရ်မင်း၏ (ဝါ) ကိလေသာ
မာရ်မင်းသည်။ တတံ=လောဘာအလုံးဖြတ်ပြီး၍ထားအပ်သော။
ဒဠံ=သူနဲ့မိလျှင် အလွန်အလွန်ငြိသဖြင့် မြဲမြံနိုင်မာလှစွာ
သော။ ဇာလံ=တဏှာတည်းဟူသော ကွန်ရက်ကို။ ဆေတွာ=
အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ရက်ရက်ကြီး ဖြတ်တောက်တော်မူကြပြီး၍။
ဆိန္နာလယတ္တာ=ပယ်ဖြတ်အပ်ပြီးသော တဏှာ အာလယရှိ
တော်မူကြသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂစ္ဆန္တိ=ဟိမဝန္တာအရပ်သို့
လှလှကြီး ကြွတော်မူနိုင်ကြကုန်၏။ ကော=ဦးမည်း ဦးဖြူ
အဘယ်သို့သော ခရီးလမ်းညွှန်မည့်သူသည်။ တေသံ=ထို
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်သူမြတ်တို့၏။ ဂတိ'=သီတင်းသုံးရာ

၁၇၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဟိမဝန္တာ နန္ဒမူလက လိုဏ်အရပ်သို့။ အာပယေ=ငါ့ကို
ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပါလိမ့်မည်နည်း။

ဘယ်သူကများ ငါ့ကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသခင် အရှင်မြတ်
တို့ရဲ့ နေရာရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပါ့မလဲ။ စိတ်ထဲမှာ အဲဒီ
လို အောက်မေ့ပြီးတော့နော်- ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေဘက် စိတ်နဲ့
သာ မှန်းပြီးတော့ ရိုသေနေရတယ်။ ညောင်းပြန်တော့
ရာဇပလ္လင်ပေါ်တက်၊ ဟုတ်လား- အနတ္တတော့ မရောက်ဘူး
နော်။ အနိစ္စ ဒုက္ခဆိုတဲ့ ဒီလက္ခဏာရဲ့ နှစ်ချက်လောက်တင်ပဲ
သာသနာပြင်ပမှာ နှလုံးသွင်းနိုင်တယ်။ အနတ္တဝိဒ္ဓာဉာဏ်
ဆိုတာက သာသနာတွင်းမှာ ရှိပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် သာသနာပြင်ပမှာ ရသင့်သမျှသော
လက္ခဏာဉာဏ်နဲ့ ရဟန်းတရား အားထုတ်လို့ လေးလလောက်
ကြာပြီ။ လေးလလောက်ကြာတော့ ဘုရင်မင်းကြားရဲ့ အဝတ်ပဲ။
မင်းရဲ့အဝတ်အစားနဲ့ပဲ ရှိသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် စိတ်ကတော့
ရဟန်းကြီးတွေလိုပဲ။ အဝတ်ကသာ လူ၊ စိတ်ကတော့
ရဟန်း ဖြစ်နေပြီ။ ရုပ်နဲ့ နာမ်၊ ရုပ်ကသာလူ၊ နာမ်ကတော့
ရဟန်းဖြစ်နေပြီ။

အေး- ဘယ်လိုအောက်မေ့တုန်းဆိုတော့ သိကြားမင်း
ရဲ့ စည်းစိမ်နဲ့တူတဲ့ ဒီမိတ္ထီလာပြည် နန်းပြာသာဒ်ကြီးကိုတောင်
မှ ဒီအထဲနေရတာ လောကန္တရိုက်ငရဲကြီးထဲ ကျနေသလို
အောက်မေ့တယ်။ ကာမ ရူပ အရူပဆိုတဲ့ ဘုံသုံးပါးကြီးမှာ

ဘယ်ဘုံမှ သွားလို့ နေဖို့ကောင်းတုန်း။ ကာမဘုံမှာလဲပဲ
ကာမတဏှာတည်းဟူသော မီးက တညီးညီးတောက်လျက်။
ရူပဘုံမှာလဲ ရူပတဏှာ၊ အရူပဘုံမှာ အရူပတဏှာဆိုတဲ့ မီး
တွေ။ ဘယ်ဘုံမှ တစ်ဆယ့်တစ်သီး မီးမငြိမ်းဘူးတဲ့။

ဒီတော့ ကာမဘုံ ရူပဘုံ အရူပဘုံဆိုတဲ့ ဘုံသုံးပါးဟာ
ဖြင့် တညီးညီး တပြောင်ပြောင် တောက်လောင်၍နေတဲ့ ဘုံ
ဆောင်ကြီး သုံးခုပဲလို့ ဒီဘုံသုံးပါးကိုလဲပဲ ရဲရဲပြောင်ပြောင်
မီးလောင်နေတဲ့ အိမ်ကြီးသုံးပါးလိုသဘောထား၊ ရဟန်းပြုဖို့
ရန် အင်မတန် အင်မတန် စိတ်သန်တော်မူတဲ့အတွက်-

ကဒါ န ခေါ ဣမံ သက္ကာဝနံ ဝိယ အလင်္ကံတပ္ပဋိယတ္တံ
မိထိလံ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတဝေသဂဟဏာ-
ကာလော မယံ ဘဝိဿတိ။

သက္ကာဝနံ ဝိယ= သိကြားမင်း စည်းစိမ်ကဲ့သို့။
အလင်္ကံတပ္ပဋိယတ္တံ=တန်ဆာဆင်ခြင်းနှင့် ယှဉ်စပ်သော (ဝါ)
ဆင်ယင်အပ်သော အဆင်တန်ဆာရှိပေထသော။ ဣမံ မိထိလံ=
ဤမိတ္တိလာတွင်ခေါ် မင်းနေပြည်တော်ကို။ ပဟာယ=ပယ်
စွန့်၍။ ဟိမဝန္တံ=တောင်ဟိမဝန္တာအရပ်သို့။ ပဝိသိတွာ=ဝင်
ရောက်ပြီးသကာလ။ ပဗ္ဗဇိတဝေသဂဟဏာကာလော=ရဟန်း
အသွင်ကို ယူဆင်ရမယ့်အခါသည်။ မယံ=ငါ့အား။ ကဒါ=
အဘယ်အခါကာလ၌။ ဘဝိဿတိ န ခေါ=ဖြစ်ပါလိမ့်မည်
နည်း။

၁၈၀ တိပိဋကဓရဟောမည်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

တောထွက်လို၍ မိတ္တီလာပြည်ဖွဲ့ဂါထာများရွတ်ခြင်း

သိကြားဘုံနဲ့တူတဲ့ ဤမိတ္တီလာပြည်ကို ရက်ရက်ကြီး
စွန့်ခွာ၊ ဟိမဝန္တာသွား၊ ရဟန်းအသွင် လှလှကြီးဆင်ယင်ယူ
ရမယ့်အချိန်ကာလ ငါ ဘယ်တော့မှ ရောက်ပါ့မတုန်းလို့
အဲဒီလို စကားပြေစုဏ္ဍိယနဲ့ စဉ်းစားပြီးတော့မှ “မိထိလ
ဝဏ္ဏနာ” လို့ မိတ္တီလာပြည်တော်ဖွဲ့တဲ့ (မိတ္တီလာပြည်တော်
ဖွဲ့တယ်ဆိုပေမယ့် မိတ္တီလာပြည်တော်ကို ဖွဲ့ပြီးတော့ ပြည်တော်
ကို ခြေတော်နဲ့ ကန်ကျောက်ပြီး) တောထွက်မယ့် ဂါထာတွေ
ကိုးဆယ်နဲ့ ရှစ်ဂါထာလောက်ရှိတယ်။

ကဒါ’ဟံ၊ မိထိလံ ဖိတံ၊ ဂိဘတ္တံ ဘာဂသော မိတံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ’ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဓနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံရောအခါ ဘယ်ကာလ၌။ ဆေကေဟိ နဂရမာကေဟိ=
လိမ္မာလှစွာ မြို့နန်းကို ဖန်တီးတဲ့ ဆရာတို့သည်။ ဝိဘတ္တံ=
မင်းအိမ် သေဋ္ဌေးအိမ် သူကြွယ်အိမ် စသည်ဖြင့် အသီးသီး
ကန့်လျက်ကန့်လျက် စီမံအပ်ပေထသော။ ဘာဂသော=ဤ
နေရာကား တံခါး၊ ဤနေရာကား တံတိုင်း၊ ပြိုင်းပြိုင်းဆိုင်
ထား သူ့အဖို့အစုအစုအားဖြင့်။ မိတံ=နှိုင်းယှဉ်ဖန်တီးအပ်
ပေထသော။ ဖိတံ=စားဖွယ် သောက်ဖွယ် ဝတ်ဖွယ်တို့ဖြင့်
ပွင့်၍နေသည့်ပမာ လွန်စွာ ဝပြောစွာ ထံသော။ မိထိလံ=
မိတ္တီလာတွင်ခေါ် နေပြည်တော်ကို။ ပ’ဟာယ=ပယ်စွန့်၍။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

အဟံ=ဓနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ= ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ သုဝိဘတ္တံ မဟာပထံ=ကောင်းစွာ နံပါတ် အသီးသီးတို့ဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဖန်အပ်တဲ့ လမ်းမကြီးငယ် အသွယ်သွယ်ရှိပေထသော။ သုဝိဘတ္တန္တ ရာပထံ=ကောင်းစွာ ဝေဖန်သီးခြား ရှုတ်ရှုတ်ထွေးထွေး ပုတ်ပုတ်ဆွေးဆွေး မဟုတ်ဘဲ သန့်လျက် ကန့်လျက် ထားအပ်တဲ့ အိမ်ဈေးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံပေထသော။ ဖိတံ=စားဖွယ် သောက်ဖွယ် ဝတ်ဆင်ဖွယ်ဟု အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် ပွင့်၍နေသည့်ပမာ လွန်စွာဝပြောသော။ မိထိလံ=မိတ္တိလာတွင်ခေါ် နေပြည်တော်ကို။ ပဟာယ=မဇ်ဇ် မကွက် ရက်ရက်စွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါအံ့နည်း။ တံ=ထိုရဟန်းပြုရမည့်အချိန်ကာလ သည်။ မေ= ငါ့အား။ ဣဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။

ကဒါ'ဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ ဂဝါဿရထပိဋိတံ။
 ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
 ကဒါ'ဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ အာရာမဝနမာလိနိ။
 ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
 ကဒါ'ဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ ဥယျာနဝနမာလိနိ။
 ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
 ကဒါ'ဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ ပါသာဒဝနမာလိနိ။
 ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ဣဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

၁၈၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကဒါ'ဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ ဗဟုပါကာရတောရဏံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
ကဒါ'ဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ ဒဠမဋ္ဌာလကောဋ္ဌကံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ ဗဟုပါကာရတောရဏံ=ရွှေ
တံခါးတိုင် အခြေခိုင်ခံတဲ့ မြင့်မားသော တံတိုင်း၊ မြင့်မားသော
တုရီဏံတိုင်ရှိပေထသော။ ဒဠမဋ္ဌာလကောဋ္ဌကံ=ခိုင်ခန့်သော
ပစ္စင် ရင်တား မြို့တံခါးမှစ်တို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံပေထသော။
ဖိတံ=စားဖွယ် သောက်ဖွယ် ဝတ်ဆင်ဖွယ် အသွယ်သွယ်တို့
ဖြင့် ပွင့်သည့်ပမာ လွန်စွာ ဝပြောစွာထသော။ မိထိလံ=မိတ္တိလာ
တွင်ခေါ် နေပြည်တော်ကို။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီး
စွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါအံ့နည်း။
တံ=ထိုရဟန်းပြုရမည့် အချိန်ကာလသည်။ မေ=ငါကား။
ကုဒါ=ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=
ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။

ကဒါ'ဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ သုဝိဘတ္တံ မဟာပထံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
ကဒါ'ဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ သုဝိဘတ္တန္တရာပဏံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ= ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ သုဝိဘတ္တံ မဟာပထံ=ကောင်းစွာ နံပါတ် အသီးသီးတို့ဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဖန်အပ်တဲ့ လမ်းမကြီးငယ် အသွယ်သွယ်ရှိပေထသော။ သုဝိဘတ္တန္တ ရာပဏံ=ကောင်းစွာ ဝေဖန်သီးခြား ရှုတ်ရှုတ်ထွေးထွေး ပုတ်ပုတ်ဆွေးဆွေး မဟုတ်ဘဲ သန့်လျက် ကန့်လျက် ထားအပ်တဲ့ အိမ်ဈေးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံပေထသော။ ဖိတံ=စားဖွယ် ဆောက်ဖွယ် ဝတ်ဆင်ဖွယ်ဟု အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် ပွင့်၍နေသည့်ပမာ လွန်စွာဝပြောသော။ မိထိလံ=မိတ္ထိလာတွင်ခေါ် နေပြည်တော်ကို။ ပဟာယ=မငဲ့ မကွက် ရက်ရက်စွန်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါအံ့နည်း။ တံ=ထိုရဟန်းပြုရမည့်အချိန်ကာလ သည်။ မေ= ငါ့အား။ ဣဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။

ကဒါ'ဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ ဂဝါဿရထပိဋိတံ။

ပဟာယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ သု ဘဝိဿတိ။

ပဟာယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ သု ဘဝိဿတိ။

ပဟာယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ သု ဘဝိဿတိ။

ပဟာယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ သု ဘဝိဿတိ။

ပဟာယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ သု ဘဝိဿတိ။

ပဟာယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ သု ဘဝိဿတိ။

ပဟာယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ သု ဘဝိဿတိ။

ပဟာယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ သု ဘဝိဿတိ။

ပဟာယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ သု ဘဝိဿတိ။

၁၈၄ တိပိရကဓရဟောစဉ်စာတော်ကြီးစာယံဘွဲ့တရားတော်

အဟံ=နေကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ= ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ ဂဝါဿရထပိဋိတံ=နွားက၊ တဲ့ ရထား၊ မြင်းကတဲ့ရထား၊ ထိုမှတစ်ပါးသော ယာဉ်ရထား တို့ဖြင့် ပြွမ်း၍ နေထသော။ (အရှေ့ကအနောက်၊ အနောက် က အရှေ့၊ ဥဒဟိုပြွမ်း ရွတ်ရှက်ခတ်၍ နေပေထသော၊ ဒါမဆိတ်မငြိမ်တဲ့အကြောင်း)။ ဂဝါဿရထပိဋိတံ=နွားက၊ တဲ့ ရထား၊ မြင်းကတဲ့ရထားတို့ဖြင့် အသွားအလာ ထူပြော၍ နေပါပေထသော။ (ဒါကတစ်ပုဒ်)။

အာရာမဝနမာလိနိ=ရွှေနန်းတော်မှ ဝေးကွာသော မင်္ဂလာဥယျာဉ်အတွင်း စိုက်ပျိုးအပ်သော တောပန်း အစဉ် လည်း ရှိပါပေထသော။

ဥယျာနဝနမာလိနိ=မင်္ဂလာနန်းတော်ရဲ့အတွင်း စိုက်ပျိုး အပ်တဲ့ မင်္ဂလာဥယျာဉ်ရဲ့အတွင်း တောပန်းတို့ဖြင့် တင့်တယ် စွာထသော။

ပါသာဒဝနမာလိနိ=မင်္ဂလာနန်းတော်ရဲ့အတွင်း ပန်းခုံ တော်အရပ်ဝယ် စိုက်ပျိုးအပ်သော ပန်းဥယျာဉ်တို့ဖြင့် တင့်တယ် စံပယ်စွာထသော။ ဖိတံ=စားဖွယ် သောက်ဖွယ် အသွယ်သွယ် တို့ဖြင့် တင့်တယ်လင်းပွင့်သည့်ပမာ လွန်စွာ ပြည့်ဖြိုးစွာ ထသော။ မိထိလံ=မိတ္ထီလာတွင်ခေါ် နေပြည်တော်ကို။ ပဟာယ=မဇဲမကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်၍။ ပဗ္ဗဗိဿာမိ=ဟိမဝန္တာ ကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါအံ့နည်း။ တံ=ထိုရဟန်းပြုရမည့် အချိန်

မဟာစနကဇာတ်တော်

ကာလသည်။ မေ=ငါ့အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ
၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။

ဂါထာအနေနဲ့က ကိုးဆယ်နဲ့ခြောက်ဂါထာ ရှိတယ်နော်။
အခု ဘုန်းကြီးရွတ်တာ ကဒါဟံ-ဆယ်ဂါထာပဲ ရှိသေးတယ်။
ဘုန်းကြီးတို့ စာပေနယ်ကတော့ ဒီ ကဒါဟံ-ရေလဲသုံးတယ်လို့
ခေါ်တယ်။

ဘယ်သူမှ လဲ ခေါ်တာမဟုတ်ဘူး။ ဘယ်သူမှလဲ တရား
နာထားတာမဟုတ်ဘူး။ ရွှေနန်းတော်ထဲမှာ တကယ့်ကို သင်္ကန်း
ဝတ်ခါနီးပြီး နန်းတော်ပေါ်မှာ သူရဲ့ အပြုအစု မျက်နှာသစ်
ရေဒန်ပူပေးတဲ့ အလုပ်အကျွေးလေး တစ်ယောက်ထားတယ်။
ဟို အချိန်ကျ ထမင်းလာပို့ရတဲ့ မင်းစေလေးတစ်ယောက်ပဲ
ဒါပဲရှိတယ်။ သည့်ပြင် ဘယ်သူနဲ့မှ အတွေ့မခံဘဲနဲ့ ရဟန်း
တရား လူဝတ်နဲ့ နှလုံးသွင်းလို့ လေးလမြောက် ရောက်တဲ့
အချိန်မှာ တစ်ယောက်တည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ တောထွက်
ဖို့ရန် မိထိလဝဏ္ဏနာ=မိတ္တိလာမြို့ဘွဲ့ ဂါထာတွေနဲ့ ကြံစည်
တော်မူနေတာ။

ကဒါ'ဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ တိပုရံ ရာဇဇန္ဒြနိ။

မာပိတံ သောမနဿေန၊ ဝေဒေဟေန ယသဿိနာ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ ဖိတံ=စားဖွယ် သောက်ဖွယ်

၁၈၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဝတ်ဆင်ဖွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ဝပြောစွာထသော။ တိပုရ= တံတိုင်းသုံးထပ် ဝန်းပတ်ခြံရံအပ်ပေထသော။ ရာဇဗန္ဓုဒ္ဓိ= မင်းဆွေမျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်လျှံ၍နေပေထသော။ သောမနဿေက= သောမနဿအမည်ရှိသော။ ယသဿိနာ= များသောအခြံအရံ ရှိသော။ ဝေဒေဟေက= ဝေဒေဟတိုင်းသူ ဗိုလ်လူတို့သနင်း အာဒိကမ္ပိကမင်းသည်။ မာပိတံ= ဖန်ဆင်းတည်ထောင်အပ်ခဲ့ပေ ထသော။ မိထိလံ= မိတ္ထိလာတွင်ခေါ် မင်းနေပြည်တော်ကြီးကို။ ပဟာယ= မဇ္ဇမက္ခက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ= ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။ တံ= ငါ့ဟိမဝန္တာကို မြန်း ရဟန်းပြုရခြင်းသည်။ မေ= ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်း တော်အား။ ကဒါ= ဘယ်နံရောခါဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိ သတိ= ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း (ဝါ) ဘဝိသတိ= သုမေဓာဘဝ ဟိုအခါကပင် တောင့်တရွယ်ချောင်း ငါဆုတောင်းခဲ့သည့် အခါကောင်းကြိမ်လင့် အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်း ကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

ငါ-ဟို သုမေဓာဘဝကတည်းကိုယ်က ဒီလိုစည်းစိမ် ကြီးတွေ စွန့်ပြီးတော့ ရဟန်းပြုချင်ပါဘိတော့လို့ ကြံစည်ခဲ့တဲ့ သုမေဓာဘဝ ထိုခါကပင် တောင့်တရွယ်ချောင်း ငါဆုတောင်း ခဲ့တဲ့ အရကောင်းကြိမ်လင့် အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံ အဖြစ် ကောင်း ဘယ်နေ့များ ငါကြုံရပါ့မတုန်းလို့ ဒီလိုလဲ စဉ်းစား တယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ကဒါ'ဟံ ဝေဒေဟေ ဖိတေ၊ နိစိတေ ဓမ္မရက္ခိတေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဟံ ဝေဒေဟေ ဖိတေ၊ အဇေယျေ ဓမ္မရက္ခိတေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

တရားနာပရိသတ်ကယ်လို့ သူ့အနားမှာ ဘယ်သူမှ
ရှိတာမဟုတ်တော့ ဘယ်သူတို့လို့ ခေါ်စရာမလိုဘူး။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံ့ရောခဲ ဘယ်ကာလ၌။ ဖိတေ=စားဖွယ်သောက်ဖွယ်
သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ဝပြောစွာထသော။ နိစိတေ=
ဥစ္စာစပါး ဆည်းပူးခြင်း၌ ပြည့်စုံစွာထသော။ ဓမ္မရက္ခိတေ=
သူတော်များစွာ အမြဲမပြတ် စောင့်ကြပ်တော်မူကြပေထသော။
ဝေဒေဟေ=ဝေဒေဟတိုင်းသူ ဗိုလ်လူတို့ကို။ ပဟာယ=မငဲ့
မကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကို
မြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။ တံ=ထိုရဟန်းပြုရန် အချိန်ကာလ
သည်။ မေ=ငါ့အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံ့ရောခါဘယ်ကာလ၌။
အဿု ဘဝိဿတိ=အခါကောင်းကြိမ်လင့် အခွင့်ကောင်း
တိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါလိမ့်မည်။

ဒီလိုလဲ စဉ်းစားဇိတ်မူတယ်။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဇေယျေ=အချင်းချင်းညီညွတ်

၁၈၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကြသဖြင့် ဘယ်ရန်သူမှ မအောင်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မရက္ခိတေ= သူတော်တရားကို မခြားနေ့ည စောင့်ရှောက်ကြကုန်သော။ ဖိတေ=စားဖွယ် သောက်ဖွယ် သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ် ဝပြောစွာထသော။ ဝေဒေဟေ=ဝေဒေဟတိုင်းသူ ဗိုလ်လူ အပေါင်းတို့ကို။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီး စွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။ တံ=ထိုဟိမဝန္တာမြန်း ရဟန်းပြုခြင်းသည်။ မေ=နေက တွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ကဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ် ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အခါကောင်းဖြင့်လင့် အခွင့် ကောင်းတိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

ဒီလိုပဲ တစ်ပါးတည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဥဒါန်းကျူး တော်မူတယ်။ မိတ္ထိလာမြို့ကြီး ဖွဲ့တယ်ဆိုပေမယ်လို့ မြို့ကြီး ကို တဏှာလောဘနဲ့ ဖွဲ့နေတာ မဟုတ်ဘူး။ ဤမျှလောက် အဖိုးတန်တဲ့ ဤမိတ္ထိလာပြည်ကြီးကို ငါစွန့်ပြီး ဘယ်တော့မှ ရဟန်းပြုရပါမတုန်းလို့ နေကွဲမ္မဝိတက်တွေ ဝင်နေတာ။

ကဒါ'ဟံ အန္တေပုရံ ရမ္မံ၊ ဝိဘတ္တံ ဘာဂဿော မိတံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=နေကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ= ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ ရမ္မံ=နှလုံးမွေ့လျော်ပျော်ဖွယ် ကောင်းထသော။ ဝိဘတ္တံ=ဤကားမင်းအိမ် ဤကားပုရော ဟိတ်ပုဏ္ဏားအိမ် ဤကားမြင့်မြတ်သူအိမ် စသည်ဖြင့် သန့်လျက်

မဟာနေကဇာတ်တော်

ကန့်လျက် ဝေဖန်ပိုင်းခြားအပ်ပေထသော။ ဘာဂသော=ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာအိမ်တို့ငယ် တံတိုင်းအစု တံခါးအစု သူ့အစုအငန်း အားဖြင့်။ မိတံ-မာပိတံ=ဖန်ဆင်းအပ်ပေထသော။ အန္တေပုရံ= နန်းတော်ကြီးကို။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။ တံ= ထိုရဟန်းပြုခြင်းသည်။ မေ=နေကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော် အား။ ကဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အခါကောင်းကြိမ်လင့် အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါမည်နည်း။

ဒီလိုလဲ စဉ်းစားတော်မူတယ်။ ဒီလိုလဲ နေကမ္မဗ္ဗဝိတက် အကြံကောင်း ဝင်တော်မူတယ်။

ကဒါ'ဟံ အန္တေပုရံ ရမ္မံ၊ သုဓာမတ္တိကလေပနံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဟံ အန္တေပုရံ ရမ္မံ၊ သုစိဂန္ဓံ မနောရမံ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=နေကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ= ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ ရမ္မံ=နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဖွယ် ကောင်းပေထသော။ သုဓာမတ္တိကလေပနံ=အင်္ဂုတေ မြေညက် တို့ဖြင့် ပြေပြေပြစ်ပြစ် လိမ်းကျအပ်ပေထသော။

သုစိဂန္ဓံ=စင်ကြယ်သော ရနံ့လည်း ရှိပေထသော။

၁၉၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မနောရမံ=စိတ်နှလုံး ရွှင်ပြုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းပေထသော။
အန္တေပုရံ=နန်းမတော်ကြီးကို။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်
ကြီး စွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရ
ပါမည်နည်း။ တံ=ထိုရဟန်းပြုခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ်
ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။
အဿု ဘဝိဿတိ=အခါကောင်းကြိမ်လင့် အခွင့်ကောင်း
တိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

ဒီလိုလဲနေကုမ္မဝိတက်အကြံကောင်းဝင်တော်မူတယ်။

ရွှေနန်းတော်ကြီးထဲက စုလစ်မွန်ချွန် အထွတ်တပ်တဲ့
ပြာသာဒ်တော်တွေ အဆောင်ဆောင်တွေ မျှော်ပြီးတော့ စိတ်က
အာရုံပြုပြီးတော့ နေကုမ္မဝိတက် အကြံကောင်းဝင်တော်မူတယ်။
လေးဂါထာရှိတယ်။

ကဒါ'ဟံ ကုဋ္ဌာဂါရေ စ၊ ဝိဘတ္တေ ဘာဂသော မိတေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဟံ ကုဋ္ဌာဂါရေ စ၊ သုဓာမတ္ထိကလေပနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဟံ ကုဋ္ဌာဂါရေ စ၊ သုစိဂန္ဓေ မနောရမေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဟံ ကုဋ္ဌာဂါရေ စ၊ လိတ္တေ စန္ဒနဖောသိတေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ= ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ ဝိဘတ္တေ=ဤကားမင်းအိမ် ဤကားပုရောဟိတ်အိမ် ဤကားမှူးမတ်အိမ် စသည်ဖြင့် သူ့ အကန့်နဲ့သူ တန့်လျက် ကန့်လျက် သီးခြားပိုင်းခြား၍ ထားအပ်ကုန်ပေ ထသော။ ဘာဂသော=ဤကား တံတိုင်းအစု ဤကား တံခါးအစု တံတိုင်းထားပုံ တံခါးထားပုံ တစ်ပုံစံတည်း ကျအောင်။ မိတေ-မာပိတေ=လိမ္မာလှစွာသော မြို့တည်တဲ့ ဆရာတို့ ကောင်းစွာဖန်ဆင်းအပ်ပေထသော။

သုဓာမတ္တိကလေပနေ=အင်္ဂတေ မြေညက်တို့ဖြင့် ပြေပြစ် စွာ လိမ်းကျံအပ်ပေထသော။

သုစိဂန္ဓေ=စင်ကြယ်သော ရနံ့ရှိကုန်ထသော။ မနော ရမေ=စိတ်နှလုံး ရွှင်ပြုံး မွေ့လျော်စေကုန်ထသော။

လိတ္တေ=အမျိုးမျိုးသော အရောင်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ် ပေထသော။ စန္ဒနဖောသိတေ=စန္ဒကူးရေတို့ဖြင့် ဆွတ်ဖျန်း အပ်ကုန်ပေထသော။ ကုဇာဂါရေ=စုလစ်မွန်ချွန် အထွတ်တင်တဲ့ ပြာသာဒ်တို့ကို။ ပဟာယ=မင်းမကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။ တံ= ထိုရဟန်းပြုခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်း တော်အား။ ကဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အခါကောင်းကြိမ်လင့် အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

၁၉၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဒီလိုလဲပဲ စုလစ်မွန်ချွန် အထွတ်တင်တဲ့ အဆောင် ဆောင်တွေကို အာရုံပြုပြီးတော့ နေကွမ္မဝိတက် အကြံကောင်း ဝင်တော်မူတယ်။ သူက လေးဂါထာ၊ ဆယ်ဂါထာပြီးသွားပြီ။

ရွှေနန်းတော်ကြီးက အဆောင်တော်တွေ အာရုံပြု ပြီးတဲ့နောက် တစ်ခါ ရွှေနန်းတော်ထဲမှာရှိတဲ့ အခမ်းအနား တွေမှန်းပြီးတော့ နန်းတော်ကြီးထဲက ရွှေပလ္လင်တွေ ပတ္တမြား ပလ္လင်တွေကို မှန်းပြီးတော့-

ကဒါ'ဟံ သောဏ္ဍပလ္လင်္ဂေ၊ ဂေါနကေ စိတ္တသန္တတေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဟံ မဏိပလ္လင်္ဂေ၊ ဂေါနကေ စိတ္တသန္တတေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဓနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ= ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ ဂေါနကေ=ရှည်သော အမွှေး ရှိတဲ့ ကော်စောကြီးတို့ကို ခင်းထားအပ်ကုန်ထသော။ စိတ္တ သန္တတေ=ဆန်းကြယ်သော အပေါ်ခင်းနိုးပြောက်တို့ဖြင့် လှလှ ကြီး ခင်းကျင်း၍ထားအပ်ကုန်ပေထသော။ သောဏ္ဍပလ္လင်္ဂေ= ရွှေပိန်းချပလ္လင်တော်တို့ကိုလည်းကောင်း။

မဏိပလ္လင်္ဂေ=ပတ္တမြားကျောက်စိတဲ့ ရာဇပလ္လင်တို့ကို လည်းကောင်း။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ငါရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။

မဟာဇနကတွင်တော်

တံ=ထိုရဟန်းပြုရခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်း
တော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု
ဘဝိဿတိ=အခါကောင်းကြိမ်လင့် အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံ
အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

အဲဒီလိုလဲပဲ ရွှေနန်းတော်ထဲမှာရှိတဲ့ ရာပေလွှင်ကိုမှန်းပြီး
တော့ ဇနကွမ္မဝိတက် အကြံကောင်း ဝင်တော်မူတယ်။

ရွှေနန်းတော်ထဲမှာ ကိုယ်တော်မြတ် ဝတ်ရုံတော်မူရတဲ့
ဝတ်လဲတော်တွေ အာရုံပြုပြီးတော့-

ကဒါ'ဟံ ကပ္ပိသကောသေယျ၊ ခေါမကောဋ္ဌမ္မရာနိ စ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ ကပ္ပိသကောသေယျ=ဝါနုချည်
တို့ဖြင့် ရက်အပ်သော ပုဆိုးအမျိုးမျိုး၊ ပိုးချည်တို့ဖြင့် ရက်
အပ်သော ပုဆိုးအမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ ခေါမ
ကောဋ္ဌမ္မရာနိ စ=ခေါမတိုင်းဖြစ် ဝတ်လဲတော်၊ ကောဋ္ဌမ္မရာဇ်
တိုင်းဖြစ် ဝတ်လဲတော်အရပ်ရပ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပဟာယ=
မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကို
မြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။ တံ=ထိုရဟန်းပြုရခြင်းသည်။
မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံ
ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အခါကောင်း

၁၉၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကြိမ်လင့် အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါလိမ့်
မည်နည်း။

အဲဒီလိုလဲပဲ ကိုယ်တော်မြတ်သုံးစွဲတော်မူရတဲ့ ဝတ်လဲ
တော်တွေ အာရုံပြုပြီးတော့ နေကုမ္မဗိတက် တောထွက်ဖို့
အကြံအစည် ဝင်တော်မူတယ်။

ကဒါ'ဟံ ပေါက္ခရဏိ ရမ္မာ၊ စက္ကဝါကပက္ကဇိတာ။
မန္ဒာလကေဟိ သဉ္စန္ဒာ၊ ပဒုမုပ္ပလကေဟိ စ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ ရမ္မာ=နလုံးမွေ့လျော် ရောက်သူ
တို့ ဖျော်ဖွယ်ကောင်းကုန်ထသော။ (ရွှေနန်းတော်ထဲက ဘုတ်
တလုတ်ရေကန်တို့လို လေးထောင့်ရေကန်ကြီးတွေ မှန်းပြီး
တော့)။ စက္ကဝါကပက္ကဇိတာ=စက္ကဝက် ဝမ်းပဲငှက်တို့ တွန်မြူး
ရင့်ကျူးကုန်ထသော။ မန္ဒာလကေဟိ=မျောက်လှေကူးတို့ဖြင့်။
သဉ္စန္ဒာ=ဖုံးအုပ်၍ ထားအပ်ပါပေထသော။ ပဒုမုပ္ပလကေဟိ
စ=ပဒုမ္မာကြာပန်း ကြာညို အစရှိသော ကြာပန်းအမျိုးမျိုးတို့
ဖြင့်လည်း။ သဉ္စန္ဒာ=ဖုံးအုပ်၍နေပေထသော။ ပေါက္ခရဏိ=
မင်္ဂလာရေကန်တော်တို့ကို။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီး
စွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါအံ့
နည်း။ တံ=ထိုဟိမဝန္တာမြန်း ရဟန်းပြုရတဲ့ အချိန်ကာလသည်။
မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံ

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အခါကောင်းကြိမ်
လင့် အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်း ကြိုရပါလိမ့်မည်
နည်း။

ဒီလို မင်္ဂလာရေကန်တော်တွေ စွန့်ပြီးတော့ ရဟန်းပြုရတဲ့
အချိန် ငါဘယ်တော့ ရောက်ပါ့မတုန်းလို့ ဒီလိုပဲ တစ်နည်းတစ်ဖုံ
နေကုမ္မဝိတက် တောထွက်ဖို့အကြံအစည် ဝင်တော်မူတယ်။

ကဒါ'ဟံ ဟတ္ထိဂုမ္မေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

သုဝဏ္ဏကစ္ဆေ မာတင်္ဂေ၊ ဟေမကပ္ပနဝါသသေ။

အာရုဋ္ဌေ ဂါမဏီယေဟိ၊ တောမရကုံသပါဏိဘိ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ=
အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်
ပြီးထသော။ (ဘယ်လိုအဆင်တန်ဆာတွေတုန်းလို့ ဆိုတော့)
သုဝဏ္ဏတစ္ဆေ=ရွှေကကြီးတပ်ပြီး ဆင်ပြီး ဖြစ်ကုန်ထသော။
မာတင်္ဂေ=မာတင်အမျိုးအနွယ် ဖြစ်ကုန်ပေထသော။
ဟေမကပ္ပနဝါသသေ=ရွှေဦးခွက် ရွှေကွန်ရက်တို့ကို လှလှကြီး
တပ်ဆင်ပြီးကုန်ထသော။

တောမရကုံသပါဏိဘိ=လှံမ ချွန်းတောင်း လက်၌အမြဲ
စွဲ၍ နေကြကုန်သော။ ဂါမဏီယေဟိ=ဆင်စီးသူရဲကောင်း

၁၉၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

တို့သည်။ အာရုဋ္ဌေ=ကိုယ်စီကိုယ်င တက်စီး၍ ပြီးကြကုန်သော။
ဟတ္ထိဂုဗ္ဗေ စ=ဆင်အပေါင်းတို့ကိုလည်း။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက်
ရက်ရက်ကြီး စွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်း
ပြုရပါမည်နည်း။ တံ=ထိုရဟန်း ပြုခြင်းသည်။ မေ=ဇနက
တွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံ့ရောခါ
ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါ
လိမ့်မည်နည်း။

အဲဒီလိုပဲ ဆင်တပ်ကြီးဖွဲ့နဲ့ပြီးတော့ တောထွက်ဖို့ရန်
နေကွမ္မဝိတက် အကြံကောင်း ဝင်တော်မူတယ်။

ကဒါ'ဟံ အဿဂုဗ္ဗေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
အာဇာနိယေဝ ဇာတိယာ၊ သိန္ဓဝေ သီဃဝါဟနေ။
အာရုဋ္ဌေ ဂါမဏိယေဟိ၊ ဣလ္လိယာစာပဓာရိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ=
အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်ပြီး
ထသော။ ဇာတိယာ=အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်။ အာဇာနိယေဝ=
အာဇာနည်ချည်းသာလျှင် ဖြစ်ကုန်ပေထသော။ သိန္ဓဝေ=သိန္ဓော
မျိုးလည်း ဖြစ်ကုန်ထသော။ သီဃဝါဟနေ=လျှင်မြန်သော
အဟုန်လည်း ရှိကုန်ပေထသော။

ဣန္ဒြိယာစာပဓာရိဘိ= ကြိမ်လုံးနဲ့ လေးလက်နက်ကို တစ်ဘက်တစ်ချက်စီ စွဲကိုင်၍ နေကြကုန်သော။ ဂါမဏိ- ယေဟိ=မြင်းစီးသူရဲကောင်းတို့သည်။ အာရုဋ္ဌေ=ကိုယ်စီကိုယ်င တက်စီး၍ ပြီးကြကုန်သော။

အဿဂုဗ္ဗေ စ=မြင်းအပေါင်းတို့ကိုလည်း (ဝါ) မြင်းတပ် ကြီးကိုလည်း။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်း ပြုရပါမည်နည်း။ တံ= ထိုရဟန်းပြုရခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်း တော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်း ကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

မြင်းတပ်ကြီးကို ချီးကျူးပြီးတော့ ဖွဲ့နွဲ့ပြီး နေကွမ္မဝိတက် တောထွက်ဖို့ရန်ဘက်ကို တစ်ခါတည်း အကြံတော် ငဲ့တော် မူတယ်။ လှမ်းတော်မူတယ်။

ဒီတော့ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဘုန်းကြီးတို့ စကားများ ပြောတဲ့ အခါပေါ့လေ “တိရစ္ဆာန်ကထာ” ဆိုတာ ရှိတယ်။ မဂ်ဖိုလ်နဲ့ ဖိလာကန်လန်ဖြစ်တဲ့စကား၊ မြို့ကြောင်း ရွာကြောင်းတွေ ပြောလို့ အဲဒါတွေကို သာယာတဲ့ လောဘနဲ့ ပြောနေလို့ရှိရင် ဒါ တိရစ္ဆာန်ကထာဖြစ်တယ်။

အဲဒီဥစ္စာတွေ သာယာဖွယ်ရာ သွားရည်ကျဖွယ်ရာ ပြောပြီးတော့ နောက်ဆုံးကျတော့ သံဝေဂနဲ့ နိဂုံးအုပ်ရင်

၁၉၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အဲဒါ တိရစ္ဆာန်ကထာမဖြစ်ဘူးတဲ့နော်။ အဲဒါကြောင့် မတော်
တဆ မနေနိုင်လို့ ပြောမိတောင်မှ မဂ်ဖိုလ်ရဲ့ ဖိလာကန့်လန့်
စကားမျိုး မဖြစ်အောင် နောက်ဆုံး နိဂုံးမှာ သံဝေဂနဲ့
အုပ်အုပ်ပြီးမှ စကားပြောကြမယ်ဆိုရင် အခု အလောင်းတော်
သူမြတ်ကြီး နည်းပေးနေတယ်။ မိတ္တီလာပြည်ကြီးကိုဖြင့်
သူခွဲတော့မှာကိုး။

ထီးနန်းစည်းစိမ်ခွဲမယ့်အခါမှာ ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို ဖွဲ့နွဲ့
ပြီးတော့မှ ခွဲဖို့ရန် အကြောင်းဖြစ်တယ်။ အကယ်၍ သူ
ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို လောဘတပ်ရုံအတွက် ဖွဲ့နွဲ့ထားရင် ဒါ
အမှန်အားဖြင့် မကောင်းတဲ့ ကာမဝိတက်ပဲ ဖြစ်ရမယ်။ အခု
တော့ ဒါလောက်ကောင်းတဲ့ ထီးနန်းစည်းစိမ်ကြီး စွန့်ပြီးတော့
ငါဘယ်တော့များ ရဟန်းပြုရပါ့မတုန်း။ ဒီလို ရဟန်းပြုရမည့်
အချိန်ကာလ ငါ့မှာ ဘယ်အချိန်များ အဖြစ်ကောင်း ကြုံရပါ
မလဲ။

ကဒါ'ဟံ ရထသေနိယော၊ သန္တဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဇ္ဈေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
အာရုဇ္ဈေ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္ဘိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ သန္တဒ္ဓေ=မြဲမြံစွာ ဖွဲ့ယှက်အပ်

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ကုန်သော။ (ဘယ်လောက် မောင်းသွားသွား ပြုတ်မသွားနိုင်
 လောက်အောင် အခိုင်အမာ ကောင်းစွာ ဖွဲ့ယှက်အပ်ကုန်
 ထသော။) ဥဿိတဒ္ဒဇေ=ရထား၏ အဦးဝယ် ဖြူးဖြူးစိုက်ထူ
 အပ်တဲ့ အောင်လံတံခွန်လည်း ရှိကုန်ပေထသော။ ဒီပေ=
 သစ်ရေလည်း ရံကုန်ထသော။ ဝေယျဠေ=တချို့ကျားရေလည်း
 ရံအပ်ကုန်ပေထသော။ သဗ္ဗာလင်္ကာရာဘူသီတေ=အလုံးစုံသော
 ရထား၏ ဖွယ်ရာ အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ဆင်ယင်
 အပ်ကုန်ပြီးထသော။ စာပဟတ္ထေဟိ=ကိုယ်စီကိုယ်င လေး
 လက်ကက်စွဲကြကုန်ပြီးထသော။ ဝမ္ဘိဘိ=ချပ်မိန်ညှိဝတ်ဆင်
 ကုန်ပြီးထသော။ ဂါမဏိယေဟိ=ရထားစီးသူရဲကောင်းတို့သည်။
 အာရုဠေ=ကိုယ်စီကိုယ်င အစီအရီ တက်စီး၍ ပြီးကြကုန်
 ထသော။ ရထသေနိယော=ရထားအပေါင်းတို့ကို (ဝါ) ရထား
 တပ်ကြီးကို။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်ပစ်ခွာ၍။

ရထားတပ်ကြီး ဖွဲ့မည်ကြံတော့ ဒီရထားတပ်ကြီးမှာ
 ဘာလို ဖွဲ့လိုက်သလဲလိုဆိုတော့ ဘယ်တော့မှ သွားရင်းပြုတ်ကျ
 လောက်အောင် နံနံနံနံမရှိဘူးတဲ့။

သန္တန္ဓေ=ခိုင်ခိုင်ခန့်ခန့် မြဲမြဲမြဲမြဲ ဖွဲ့စည်းတဲ့ ရထား
 ကြီးတွေ။ ဥဿိတဒ္ဒဇေ=ရထားရဲ့ ဦးမှာ အောင်လံတံခွန်တွေ
 တလွင့်လွင့် တလွင့်လွင့်တလူလူ ထူလျက် ထူလျက် ရထားတိုင်း
 ရထားတိုင်း။ ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဠေ=အချို့ရထားတွေက
 ကျားရေနဲ့ရံလျက်၊ တချို့ရထားတွေက သစ်ရေနဲ့ ရံလျက်။
 ဒါ ရှေးရထားကြီးတွေပေါ့။

၂၀၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အဲဒီရထားပေါ်မှာ-

အာရူဠေ ဂါမဏီယေဟိ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္ဘိဘိ=ချပ်မိန်
ညို ဆိုတဲ့ သူရဲကောင်းတို့ အဝတ်အစား တွေ ကြွားကြွားကြီး
ဝတ်ဆင်လို့ လက်ထဲက ကိုယ်စီကိုယ်င လေးကိုစွဲလို့ ကိုင်လို့
ရထားတန်းကြီး၊ ရထားတပ်ကြီး။ အဲဒီလို ရထားစီးသူရဲတွေ
အသီးအသီး စီးပြီးဖြစ်တဲ့ ရထား အပေါင်း ရထားတပ်ကို။
ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီး စွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=
ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။ တံ=ထိုဟိမဝန္တာ
ကိုမြန်း ရဟန်းပြုရခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်း
တော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု
ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်းကြုံ ရပါလိမ့်မည်နည်း။

အဲဒီလိုပဲ နေက္ခမ္မဝိတက် တောထွက်ဖို့ရန် ကြံစည်
တော်မူခဲ့တယ်။ ပြီးတော့မှ-

ကဒါ'ဟံ သောဝဏ္ဏရထေ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဠေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
အာရူဠေ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္ဘိဘိ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
သဘောတူတဲ့ ဂါထာတွေပေါင်းပြီး သွားရအောင်။
ကဒါ'ဟံ သဇ္ဈုရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဠေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အာရုံဋ္ဌေ ဂါမဏိယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္ဘိဘိ။
 ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
 ကဒါ'ဟံ အဿရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
 ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဋ္ဌေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

အာရုံဋ္ဌေ ဂါမဏိယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္ဘိဘိ။
 ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
 ကဒါ'ဟံ ဩဋ္ဌရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
 ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဋ္ဌေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

အာရုံဋ္ဌေ ဂါမဏိယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္ဘိဘိ။
 ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
 ကဒါ'ဟံ ဂေါဏရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
 ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဋ္ဌေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

အာရုံဋ္ဌေ ဂါမဏိယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္ဘိဘိ။
 ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
 ကဒါ'ဟံ အဇရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
 ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဋ္ဌေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

အာရုံဋ္ဌေ ဂါမဏိယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္ဘိဘိ။
 ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
 ကဒါ'ဟံ မေဏ္ဍရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
 ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဋ္ဌေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။

၂၀၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတံကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အာရုဋ္ဌေ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္ဘိဘိ။
 ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
 ကဒါ'ဟံ မိဂရထေ စ၊ သန္နဒ္ဓေ ဥဿိတဒ္ဓဇေ။
 ဒီပေ အထောပိ ဝေယျဋ္ဌေ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
 အာရုဋ္ဌေ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္ဘိဘိ။
 ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
 ဒီဆယံ့ခြောက်ဂါထာက သဘောတူပါတယ်။

အဟံ=ဓနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ= ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ သန္နဒ္ဓေ=ကောင်းစွာဖွဲ့ နှောင် အပ်ကုန်ပြီးထသော။

ဥဿိတဒ္ဓဇေ=ရထားဦးဝယ် ဖြူးဖြူးလူလူ တပ်ဆင် အပ်သော အောင်လံတံခွန်လည်း အသီးအသီးရှိကုန်ပေ ထသော။ ဒီပေ=တစ်ချို့သစ်နက်ရေဖြင့် ရံအပ်ပေထသော။ အထေပိ=ထိုမှတစ်ပါးလည်း။ ဝေယျဋ္ဌေ=တစ်ချို့ကျားရေတို့ ဖြင့် မြင်သမျှပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရန်သူတို့ ကြောက်လန့်အောင် မိတ်ဆွေတို့ ဝမ်းမြောက်အောင် ရံအပ်ကုန်ပေထသော။ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ=အလုံးစုံသော ရထား၏ ဖွယ်ရာ အဆင် တန်ဆာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာဆင်ယင်ကုန်ပြီးထသော။

စာပဟတ္ထေဟိ=လေးလက်နက် လက်၌စွဲကုန်သော။ ဝမ္ဘိဘိ=ချပ်မိန်ညှိလည်း ဝတ်ဆင်ကုန်ပြီးထသော။ ဂါမဏီ-

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ယေဟိ=ရထားစီးသူရဲတို့သည်။ အာရုဋ္ဌေ=ကိုယ်စီကိုယ်င
တက်စီးလျက် ရှိကြကုန်သော။ သောဝဏ္ဏရထေ စ=ရွှေရထား
ကြီးတို့ကိုလည်းကောင်း။

သဇ္ဈရထေ စ=ငွေရထားကြီးတို့ကိုလည်းကောင်း။
(ရွှေရထားတန်းက တစ်တန်း၊ ငွေရထားတန်းက တစ်တန်း)

အဿရထေ စ=မြင်းက၊သော ရထားတို့ကိုလည်း
ကောင်း။

ဩဋ္ဌရထေ စ=ကုလားအုပ်က၊သော ရထားတို့ကို
လည်းကောင်း။

ဂေါဏရထေ စ=နွားက၊တဲ့ ရထားတို့ကို လည်း
ကောင်း။

အဇေရထေ စ=ဆိတ်မြန်မာခေါ်တဲ့ မြန်မာဆိတ်က၊
သော ရထားတို့ကိုလည်းကောင်း။

မေဏ္ဍရထေ စ=ဆိတ် ကုလားခေါ်တဲ့ သိုးကောင်တို့ဖြင့်
ယှဉ်အပ် က၊အပ်တဲ့ ရထားတို့ကိုလည်းကောင်း။

မိဂရထေ စ=သမင်တို့ဖြင့် က၊အပ်တဲ့ ရထားတို့ကို
လည်းကောင်း။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက် ကြီးစွန့်ခွာ၍။
ပဗ္ဗဒိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။ တံ=
ထို ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်
ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်

၂၀၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးထယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်း ကြံရပါလိမ့် မည်နည်း။

ရထားကြီးရှစ်မျိုးပေါ့နော်။ ရွှေရထားတပ်ကြီး၊ ငွေ ရထားတပ်ကြီး၊ မြင်းရထားတပ်ကြီး၊ ကုလားအုပ်ကတဲ ရထားတပ်ကြီး၊ နွားကတဲ ရထားတပ်ကြီး၊ ဆိတ်မြန်မာကတဲ ရထားတပ်ကြီး၊ ဆိတ်ကုလားခေါ်တဲ သိုးကောင်တွေကတဲ ရထားတပ်ကြီး၊ သမင်တွေကတဲ ရထားတပ်ကြီး။ နို့ ဒီ ဆိတ်ရထား၊ သိုးရထား၊ သမင်ရထားနဲ့ စစ်တိုက်လို့ ဖြစ်ပါ မလားလို့ဆိုတော့ ဒီမှာ အဋ္ဌကထာက အသေအချာမှာထား တယ်။

အရေထမေဏ္ဍရထမိဂရထာ သောဘနတ္ထာယ ယုတ္တာ။

အရေထ မေဏ္ဍရထ မိဂရထာ=မြန်မာဆိတ်ကတဲ ရထား၊ ကုလားဆိတ်ခေါ်တဲ သိုးကတဲရထား၊ သမင်ကတဲ ရထားတို့ကို။ သောဘနတ္ထာယ=တင့်တယ်ဖို့ရန်အတွက်။ ယုတ္တာ=ယှဉ်အပ်၊ ကအပ်ပါကုန်တယ်။

မင်းခမ်းမင်းနားမှာ တခမ်းတနားဖြစ်ပြီး တင့်တယ်ဖို့ ရန်အတွက် ကတာပါ။ ဟုတ်လား။ အင်း-ဆိတ်ကတဲရထား၊ သိုးကတဲရထား၊ သမင်ကတဲရထားဆိုတာ စစ်တိုက်ထွက် မလို့ မဟုတ်ဘူး။ ဘုရင်မင်းတရား မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော် ထွက်တဲ့အခါ မင်းခမ်းမင်းနားနဲ့ ထွက်တဲ့အခါ ဒီလို ရထား

မဟာဇနကဇာတ်တော်

တွေ တင့်တယ်အောင် ကပြီးတော့ မောင်းလိုက်ရတယ်။
ကုန်ပြီလား?၊ ဒါက ယာဉ်တွေတင် ကုန်သေးတယ်။

ကဒါ'ဟံ ဟတ္ထာရောဟေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
နီလဝမ္မဓရေ သူရေ၊ တောမရကုံသပါဏိနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'လု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဟံ အဿာရောဟေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
နီလဝမ္မဓရေ သူရေ၊ ဣန္ဒြိယာစာပဓာရိနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'လု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဟံ ရထာရောဟေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
နီလဝမ္မဓရေ သူရေ၊ စာပဟတ္ထေ ကလာပိနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'လု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ သဗ္ဗာ
လင်္ကာရဘူသိတေ=အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့်
ကောင်းစွာတန်ဆာဆင်အပ်ကုန်ပြီ။ (ဘယ်လိုတုန်းလို့) နီလ-
ဝမ္မဓရေ=ညိုသော ချပ်ဝတ်တန်ဆာ ဝတ်ဆင်ပြီးထသော။
(ကြည့်လိုက်တယ်ဆိုလို့ရှိရင် အပြာတွေပေါ့လေ၊ နီလာရောင်
တောက်နေတဲ့ စစ်ဝတ်တန်ဆာတွေ၊ အသွေးတူ ပုံတူ ဝတ်ဆင်
၍ ထားကြကုန်သော)။ သူရေ=ရဲရင့်သောသူရကုန်နှင့် ပြည့်စုံ
ကြကုန်ပေထသော။ တောမရကုံသပါဏိနေ=မိမိတို့လက်ထဲ
ဝယ် တစ်ဖက်က လုံမ၊ တစ်ဖက်ကချွန်းတောင်း လက်ဝယ်

၂၀၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတိကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

စွဲ၍ နေကုန်ထသော။ ဟတ္ထာရောဟေ စ=ဆင်စီးသူရဲကောင်း
တို့ကိုလည်းကောင်း။(ဒါကတစ်ဂါထာ)

သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသီတေ=အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာ
တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်ပြီးထသော။ နိလဝမ္မဓရေး=နိလာ
ရောင်ပေါက်နေတဲ့ ချပ်မိန်ညို ဝတ်ဆင်ကုန်ပြီးထသော။ သူရေး=
ရဲရင့်သော သူရဲဘောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြပေကုန်သော။
ဣန္ဒြိယာစာပမာရိနေ=လက်တစ်ဖက်ကကြိမ်လုံး၊ လက်တစ်ဖက်
က လေးလက်နက်စွဲကုန်ထသော။ အဿာရောဟေ စ=မြင်းစီး
သူရဲကောင်းအပေါင်းတို့ကိုလည်းကောင်း။

သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသီတေ=အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာ
တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်ထသော။ နိလဝမ္မဓရေး=နိလာ
ရောင်ပေါက်နေတဲ့ ချပ်မိန်ညိုတို့ကို ဝတ်ဆင်ကုန်ပြီးထသော။
သူရေး=ရဲရင့်ခြင်း သူရဲဘောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်ထသော။
စာပဟတ္ထေ=မိမိတို့လက်ဝယ် ကိုယ်စီကိုယ်င လေးလက်နက်
လက်ပယ်စွဲ၍ နေကြကုန်ထသော။ ကလာပိနေ=မြားပုံးကို
အသီးသီးလွယ်ပြီးဖြစ်ကုန်ထသော။ ရထာရောဟေ စ=ရထားစီး
သူရဲကောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်
ရက်ကြီးစွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါ
မည်နည်း။ တံ=ထိုရဟန်းပြုရခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ်
ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ၊ ဘယ်ကာလ၌။
အဿု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

ဆင်စီးတဲ့ သူရဲကောင်းတွေ၊ မြင်းစီးတဲ့ သူရဲကောင်းတွေ၊ ရထားစီးတဲ့သူရဲကောင်းတွေ ဒါတွေကို အာရုံပြုပြီးတော့ နေက္ခမ္မဝိတက် တော်ထွက်ဖို့အကြံအစည် ဖြစ်တော်မူတယ်။

ကဒါ'ဟံ ဓနုဂ္ဂဟေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
နီလဝမ္မဓရေ သူရေ၊ စာပဟတ္ထေ ကလာပိနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဓနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ= ဘယ်နံရောခါ' ဘယ်ကာလ၌။ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ= အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်ပြီးထသော။ နီလဝမ္မဓရေ=နီလာရောင်ပြောင်ပြောင် တောက်နေတဲ့ ညိုသောချပ်ဝတ်ရုံ ရုံပြီးထသော။ သူရေ=ရဲရင့်ခြင်း သူရဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်ပေထသော။ စာပဟတ္ထေ=လေးလက်နက် လက်၌စွဲကုန်ထသော။ ကလာပိနေ=မြားပုံးကိုလည်း အသီးအသီး လွယ်ကုန်ပြီးထသော။ ဓနုဂ္ဂဟေ စ=လေးသမား အပေါင်း တို့ကိုလည်း။ ပဟာယ=မင့်မကွက် ရက်ရက်ကြီး စွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။ (ခြေလျင်လိုက်ရတဲ့ လေးသမားအုပ်ကြီး စွန့်ပြီး ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။) တံ=ထိုရဟန်းပြုရခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အရကောင်းကြိမ်လင့် အခွင့်ကောင်း တိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်း ကြိုရပါလိမ့်မည်နည်း။

၂၀၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဒီလိုလဲ နေကုမ္မဗိဟက် တောထွက်ဖို့ အကြံဝင်တော်
မူတယ်။

ကဒါ'ဟံ ရာဇပုတ္တေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ။
စိတြဝမ္မဓရေ သူရေ၊ ကဉ္စနာဝေဠဇာရိနေ။
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'သု ဘဝိဿတိ။

မင်းခမ်းမင်းနားနဲ့ ထွက်တော်မူလာပြီ ဆိုတဲ့အခါ
မင်းခမ်းမင်းနားမြင်သလောက် ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ မင်းခမ်း
မင်းနားဖွဲ့ပြီးတော့-

အဟံ=ဓနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ=
အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ကုန်ပြီး
ထသော။ စိတြဝမ္မဓရေ=အဆန်းတကြယ် စိဖြယ်အပ်တဲ့
ချပ်ကိုလည်း ဝတ်ရုံကုန်ပြီးထသော။

ဟို-တကဲ့အမှုထမ်း အမှုထမ်းကောင်းတွေကျတော့
နီလာရောင်ပြောင်နေတဲ့ တောက်ပြောင်နေတဲ့ မိန့်တွေ ချပ်တွေ
ဝတ်ရတယ်။ အခုဟာကျတော့ သူငယ်ဖော်မင်းသားတွေ
ကျတော့ စိတြဝမ္မဓရေ=ဆန်းကြယ်သောချပ်မိန့်ညှို ဝတ်ဆင်
ကုန်ထသော။ နဝရတ်တွေစိဖြယ် ပြိုးပြိုးပြောင်ပြောင်နဲ့ လှမ်း
ကြည့်လိုက်တယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဒီလို အဆန်းတကြယ် စိဖြယ်
ထားတဲ့ ချပ်မိန့်ညှိုတွေ ဝတ်ဆင်ကုန်ပြီးထသော။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

သူရေးဝမ်းထဲကတော့ တကယ်ရဲရင့်သော သူရဲဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပေထသော။ ကဉ္စနာဝေဠာရီနေ=ရွှေနားတောင်း ရွှေလက်ကြပ် အဆင်အယင် ကောင်းစွာ ဆင်ယင်ပုန်ပြီးထသော။ (မင်းသားလေးတွေ၊ ကိုယ်ရဲတော်မင်းသားလေးတွေ)။ ရာဇပုတ္တေ စ=ကိုယ်ရဲတော်မင်းသားအပေါင်းတို့ကိုလည်း။ ပဟာယ=မငဲ့မကျက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ငါရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။ တံ=ထိုဟိမဝန္တာမြန်း ရဟန်းပြုရမည့်အခါအခွင့်သည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿုဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်းကြံရပါလိမ့်မည်နည်း။

ဒီလို ကိုယ်ရဲတော်တပ်သားလေးတွေကို အာရုံပြုပြီး တော့လဲ နေကွမ္ပဝိတက် တောထွက်ဖို့အကြံအစည် ကြံစည်တော်မူတယ်။

မင်းခမ်းမင်းနားနဲ့ ထွက်လာပြီဆိုတော့ ပုဏ္ဏားတော်တွေကလဲ တစ်တပ်တစ်အားမို့-

ကဒါ'ဟံ အရိယဂဏေ စ၊ ဝတာဝန္တေ အလင်္ကာတေ။
ဟရိစန္ဒနလိတ္တင်္ဂေ၊ ကာသိကုတ္တမဓာရီနေ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ ဝတိဝန္တေ=ကောင်းမြတ်သော

၂၁၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကိုယ်ကျင့်ရှိကုန်ထသော။ အလင်္ကာတေ=တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်
ပြီးထသော။ ဟရိစန္ဒနလိတ္တင်္ဂေ=စန္ဒကူးရေဖြင့် လိမ်းကျအပ်
သော ကိုယ်လည်းရှိကုန်ထသော။ ကာသိကုတ္တမဓာရိနေ=
ကာသိကတိုင်းဖြစ် အသစ်စက်စက် မြတ်သောအဝတ်ကို
ဝတ်ရုံဆင်မြန်းကုန်ပြီးထသော။ အရိယဂဏေ စ=ထိုစဉ်အခါ
အရိယာတို့၏ အကျင့်ကို ကျင့်သုံးသဖြင့် အရိယာဟူ၍ပင်
ခေါ်ဆိုရမည့် ဗြာဟ္မဏနွယ်ဝင် သူတော်စင်အပေါင်းတို့ကို
လည်း။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်ခွာ၍။
ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။

အဲဒီအချိန်တုန်းက ပုဏ္ဏားတွေဟာ အရိယာတို့ရဲ့
အကျင့်အတိုင်း ကျင့်နေလို့ သူတို့ကို အရိယဂဏ=ပုဏ္ဏား
ထပ်ကြီးကို အရိယဂဏလို့ ဒီလိုခေါ်ပါတယ်။

ကံ=ကိုအရိယဂဏ အမည်ရတဲ့ ဗြာဟ္မဏနွယ်ဝင်
သူတော်စင်တို့ကို မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီး စွန့်ခွာ၍ ဟိမဝန္တာ
ကိုမြန်း ရဟန်းပြုခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါ
အလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။
အဿု ဘဝိဿတိ=အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်းကြုံရ
ပါလိမ့်မည်နည်း။

ဘယ်တော့များ အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်း
ကြုံရပါမလဲ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

မင်းခမ်းမင်းနား မြော်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ပုဏ္ဏားတော်
တွေရဲ့နောက်က အမတ်တွေ-

ကဒါ'ဟံ အမစ္စဂဏေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသီတေ။

ပီတဝမ္မဓရေ သူရေ၊ ပုရတော ဂစ္ဆမာလိနေ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿ ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသီတေ=
အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်ပြီး
ထသော။ ပီတဝမ္မဓရေ=ဝါရွှေသော ချပ်မိန်ညို ဝတ်ဆင်ကုန်
ပြီးထသော။ (အမတ်တွေ ထွက်လာတယ်ဆိုလိုရှိရင် ရွှေဝါရောင်
တောက်ပြောင်ပြီးတော့ ရွှေဝါရောင်ရှိတဲ့ ချပ်ဝတ်မိန်ညို ဝတ်
ရတယ်)။ သူရေ=ဝမ်းထဲက တကယ့်သူရသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံကုန်
ထသော။ ပုရတော ဂစ္ဆမာလိနေ=ဘုရင့်ရှေ့ကနေပြီးသကာလ
ပန်းချုပ်န်းခိုင်တွေ ယူဆောင်ကာ အစီအရီ သွားလေ့ရှိကုန်
ထသော။ အမစ္စဂဏေ စ=အမတ်အပေါင်းတို့ကိုလည်း။
ပဟာယ=မင့်မကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=
ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။ တံ=ထိုရဟန်း
ပြုခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။
ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=
အခါကောင်းကြိမ်နှင့် အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်း
ကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

၂၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဒီလို ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ မင်းခမ်းမင်းနား အဝင် အမတ်အပေါင်းကို အာရုံပြုပြီး နေက္ခမ္မပီတက် တောထွက် ဖို့ကြံစည်တော်မူတယ်။

ကဒါ'ဟံ သတ္တသတာဘရိယာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

မိဖုရား အကျွမ်းဝင်တဲ့ မောင်းမပေါင်း ခုနစ်ရာကို အာရုံပြုပြီးတော့-

ကဒါ'ဟံ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သုသညာ တနုမဇ္ဈိမာ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဟံ သတ္တသတာဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏီနီ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဓနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ= ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတေ= အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ကုန်ပြီး ထသော။

သုသညာ-သုသညတာ=ကောင်းစွာစေ့စပ် မြတ်သော မိန်းမတို့၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံကုန်ထသော။ တနုမဇ္ဈိမာ= သားရေပါးလျှ မေးသွယ်ငယ်သော ခါးလည်းရှိကုန်ထသော။

အဿဝါ=အရှင်သခင်၏ စကားကို နားထောင်ကုန် ထသော။ ပိယဘာဏီနီ=ချစ်ဖွယ်စကား ပြောကြားလေ့ရှိကုန်

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ထသော။ သတ္တသတာ ဘရိယာ=ခုနစ်ရာသော အကျွမ်းဝင်တဲ့
 မောင်းမပေါင်းတို့ကို။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်စွာ
 ရှိ။ (အနီးအပါး အမြဲ စားပြီးတော့ ဝလ္လဘလိုခေါ်ရတဲ့
 အကျွမ်းတဝင် ခင်မင်ရင်းနှီးတဲ့ မိဖုရားငယ် ခုနစ်ရာတို့ကို)။
 ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ဟိမဝန္တာကိုမြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။ တံ=
 ထိုဟိမဝန္တာမြန်း ရဟန်းပြုရခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ်
 ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။
 အဿု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်းကြံ့ရပါလိမ့်မည်နည်း။

ဒီလို မိဖုရား မောင်းမငယ်ခုနစ်ရာ အကြောင်းပြုပြီး
 တော့ နေက္ခမ္မဝိတက် တောထွက်ဖို့ အကြံအစည် ဖြစ်တော်
 မူတယ်။

ကဒါ'ဟံ သတပလံ ကံသံ၊ သောဝဏ္ဏံ သတရာဇိကံ။
 ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
 ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ သတပလံ=ပိုလ်ချိန်တစ်ရာ
 လေးပိဿာကို သွန်းလုပ် ခုတ်အပ်ပေထသော။ (တစ်ပိုလ်ကို
 လေးကျပ်သားရှိတယ်။ ပိုလ်ချိန်တစ်ရာဆိုတော့ ကျပ်လေးရာ။
 ပိုလ်ချိန်တစ်ရာကျပ်လေးရာ=လေးပိဿာဖြင့် သွန်းလုပ် ခုတ်
 အပ်ပေထသော)။ သောဝဏ္ဏံ=ရွှေဖြင့်ပြီးပေထသော။ သတရာ-
 ဇိကံ=အရာမကသော ဆန်းကြယ်လှစွာသော ခြူးရေးပန်းငယ်
 တို့နှင့် ပြည့်စုံပေထသော။ သောဝဏ္ဏံ ကံသံ=စားတော်ရွှေခွက်

၂၁၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးထယ်ဘွဲ့တရားဘော်

ကို။ ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဒိဿာမိ=ဟိမဝန္တာမြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။

တကဲ့ထမင်းပွဲတော်တည်တဲ့အခါ စားတော်ရွှေခွက်၊ ဒီရွှေခွက်ကြီးကိုက လေးပိဿာစီးတယ်။ အဲဒီ ရွှေလေးပိဿာစီးရွှေခွက်ကြီးကို။

ပဟာယ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်ခွာ၍။ ပဗ္ဗဒိဿာမိ=ဟိမဝန္တာမြန်း ရဟန်းပြုရပါမည်နည်း။ တံ=ထိုဟိမဝန္တာမြန်း ရဟန်းပြုရခြင်းသည်။ မေ=နေကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အခါကောင်းကြုံလင့် အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံအဖြစ်ကောင်းကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

ဒီလိုပဲ ရွှေခွက်ကြီး စိတ်တော်ထဲ တရေးရေးထင် ဆင်ခြင်တော်မူပြီး နေကွမ္မဝိတက် တောထွက်ဖို့ အကြံအစည်ကောင်းဝင်တော်မူခဲ့တယ်။ ကုန်ပလားလို့ဆိုတော့ မကုန်သေးဘူး။ မူတစ်မျိုးပြောင်းပြီးတော့ ကြံစည်တော်မူပြန်တယ်။

ကဒါ'ဿု မံ ဟတ္ထိဂုမ္မာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
သုဝဏ္ဏကစ္ဆာ မာတင်္ဂါ၊ ဟေမကပ္ပနဝါသဿာ။
အာရုဠာ ဂါမဏီယေဟိ၊ တောမရက္ကံသံပါဏိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ မံ=နေကတွင်ခေါ်

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ငါအလောင်းတော်ကို။ (ဘာလုပ်တဲ့အလောင်းတော်တုန်းလို့
ဆိုတော့) ယန္တံ=မင်းခမ်းမင်းနားကိုလှည့် ဥယျာဉ်ဘော်
စသည်သို့သွားသော။ မံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်
ကို။

မင်းခမ်းမင်းနားနဲ့ မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်သွားပြီ ဆိုလို့
ရှိရင် လိုက်နေကျ ဘာတွေလဲလို့ဆိုတော့-

သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ=အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာ
တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ကုန်ပြီးထသော။ သုဝဏ္ဏကစ္ဆာ=ရွှေက
ကြိုးတပ်ပြီး ဆင်ပြီးကုန်ထသော။ မာတင်္ဂါ=မာတင်မျိုးချည်း
ဖြစ်ကုန်ပေထသော။ ဟေမကပ္ပနဝါသသာ=ရွှေဦးခက် ရွှေ
ကွန်ရွက်တို့ကို လှလှကြီးတင် ဆင်ယင်၍ပြီးကုန်ထသော။
တောမရကံသပါဏိဘိ=တစ်ဖက်ကလုံမ (လုံမဆိုတာ အရိုး
တိုတိုနဲ့ အသွားနှစ်ဖက်ရှိတဲ့ ယနေ့အမြင်ဆိုလျှင်တော့
သန်လျက်ပေါ့။ ဒီဆင်စီးတွေ သူရဲကောင်းတွေကိုင်တဲ့)။
တောမရကံသပါဏိဘိ=လုံကတစ်ဖက် ရွှန်းတောင်တစ်ဖက်
လက်ဝယ်စွဲကုန်ထသော။ ဂါမဏိယေဟိ=ဆင်စီးသူရဲကောင်း
တို့သည်။ အာဂ္ဂဠာ=အသီးအသီး တက်စီးကုန်ပြီးထသော။
ဟတ္ထိဂုမ္မာ=ဆင်အပေါင်းတို့သည် (ဝါ) ဆင်တပ်ကြီးတို့သည်။
ယန္တံ='အနိတ္ထိဂန္ဓ'အမည်ရတဲ့ ဟိမဝန္တာတောသို့ တစ်ယောက်
တည်းသွား၍နေသော။ မံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်
ကို။ နာနုယိဿန္တိ =အစဉ်တစိုက် နောက်က မလိုက်ကုန်ကြပါ

၂၁၆ တိပိဋကဓရပောဓဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်သွဲ့တရားတော်

အံ့နည်း။ တံ=ထိုဆင်တပ်ကြီး နောက်ကမလိုက်တဲ့ အခါကာလ
သည်။ မေ=ငါ့အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။
အဿု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

ဘယ်တော့များ ငါ့နောက်က ဆင်တပ်ကြီးမပါတဲ့
မလိုက်တဲ့ အဖြစ်ကောင်း ဘယ်တော့ ငါ့ကြုံရပါ့မလဲ။

ကဒါ'ဿု မံ အဿဂုမ္မာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
အာဇာနိယာဝ ဇာတိယာ၊ သိန္ဒဝါ သီယဝါဟနာ။
အာရုဠာ ဂါမဏိယေဟိ၊ ဣန္ဒြိယာစာပဓါရိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကုဒါ=ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ မံ=ဇနကတွင်ခေါ်
ငါ့အလောင်းတော်ကို။ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ=အလုံးစုံသော
အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်ပြီးထသော။
ဇာတိယာ=အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်။ အာဇာနိယာဝ=အာဇာနည်
ချည်း ဖြစ်ကုန်ထသော။ သိန္ဒဝါ=သိန္ဒြိမြစ်နား ပွားကုန်ထသော။
သီယဝါဟနာ=လျင်မြန်သောအဟုန်လည်း ရှိတော်မူပေ
ထသော။ ဣန္ဒြိယာစာပဓါရိဘိ=ကြိမ်လုံးတစ်ဖက် လေးတစ်ဖက်
လက်၌စွဲကုန်ထသော။ ဂါမဏိယေဟိ=မြင်းစီးသူရဲကောင်း
တို့သည်။ အာရုဠာ=အသီးအသီး တက်စီးကုန်ပြီးထသော။
အဿဂုမ္မာ စ=မြင်းအပေါင်း မြင်းတပ်ကြီးလဲပဲ။ ယန္တံ=အနိတ္တိ
ဂန္ဓ အမည်ရတဲ့ ဟိမဝန္တာတောရိပ်သာသို့ ဒေသစာရီ လှည့်လည်

မဟာဓနကဇာတ်တော်

ကြွမြန်း၍နေသော။ မံ=ငါ့ကို။ နာနယိဿန္တိ=အစဉ်တစိုက်
မလိုက်ကြပါကုန်အံ့နည်း။ တံ=ထိုမြင်းတပ်ကြီး ငါ့နောက်က
တစ်ကောက်ကောက် မလိုက်လာခြင်းသည်။ ကုဒါ=ဘယ်နံ
ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်း
တိုက်ဆံ့ရပါမည်နည်း။

ဘယ်တော့များ ငါ့နောက်က မြင်းတပ်ကြီး မလိုက်ဘဲ
မလိုက်တဲ့ အခါကောင်းကြိမ်လင့် အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆံ့
အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါလိမ့်မည်နည်းလို့ ဒီလိုလဲပဲ နေကုမ္မဏိတက်
တောထွက်မည့်အကြံအစည် ဖြစ်တော်မူတယ်။

ကဒါ'ဿု မံ ရထဿေနိ၊ သန္နဒ္ဓါ ဥဿိတဒ္ဓဇာ။
ဒိပါ အထောပိ ဝေယျုဂ္ဂါ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
အာရုဠာ ဂါမဏိယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္ပိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ မံ=ဇနကတွင်ခေါ်
ငါ့အလောင်းတော်ကို။ သန္နဒ္ဓါ=မြဲမြဲမြဲမြဲ ဖွဲ့ချည်အပ်ကုန်သော။
ဥဿိတဒ္ဓဇာ=ရထားဦးဝယ် ဖြူးဖြူးလူလူ အောင်လံတံခွန်
စိုက်ထူပြီးဖြစ်ကုန်သော။ ဒိပါ=တစ်ချို့သစ်ရေဖြင့် ရံအပ်
ကုန်ထသော။ အထောပိ=ထိုမြို့။ ဝေယျုဂ္ဂါ=တစ်ချို့ ကျားရေ
ဖြင့် ရံအပ်ကုန်ထသော။ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ=အလုံးစုံ
သော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် ဆင်ယင်အပ်ကုန်ပြီးထသော။

၂၁၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

စာပဟတ္ထေဟိ=ကိုယ်စီကိုယ်င လေးလက်နက်စွဲအပ်ကုန်ပြီး ထသော။ ဝမ္ဗိဘိ=ချပ်မိန်ညိုဝတ်ဆင်ကုန်ပြီးထသော။ ဂါမဏိ ယေဟိ=ရထားစီးသူရဲကောင်းတို့သည်။ အာရုဠာ=ကိုယ်စီ ကိုယ်င တက်စီးကုန်ပြီးထသော။ ရထသေနိ=ရထားယာဉ်တို့ သည် (ဝါ) ရထားတပ်ကြီးတို့သည်။ ယန္တံ=အနိတ္တိဂန္ဓ အမည် ရတဲ့ ဟိမဝန္တာတောရိပ်သာသို့ ဧကစာရီ ကြွချီ၍ နေသော။ မံ=ငါ့ကို။ နာနယိဿန္တိ=အစဉ်တစိုက် မလိုက်ကြ ကုန်အံ့နည်း။ တံ=ထိုရထားတပ်ကြီး ငါ့နောက်က ကောက်ကောက်စိုက်ကာ မလိုက်ပါခြင်းသည်။ ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အရကောင်းကြိမ်လင့် အခွင့်ကောင်း တိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်း ကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

ဒီလိုလဲပဲ နေက္ခမ္မဝိတက် တောထွက်ဖို့ရန် အကြံဖြစ် တော်မူတယ်။ ပြီးပလား၊ ဒီရထားတပ်အမျိုးမျိုးပေါင်းထားတဲ့ ရထားတပ်ကြီး ရှစ်မျိုးပေါင်းထားတာ။ ဒါ ရထသေနိ= ရထားကြီး ဒီလိုပြောပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ အဲဒီရထားတပ် ကြီး၊ နောက်မှာပါတဲ့ ရထားတပ်ကြီး ရှစ်မျိုးကို တစ်ဆယ့် ခြောက်ဂါထာနဲ့ ကြံစည်တော်မူတယ်။

ကဒါ'ဿု မံ သောဏ္ဏရထာ။ သန္နုဒ္ဓါ ဥဿိတဒ္ဓဇာ။
ဒီပါ အထောပိ ဝေယျုဠါ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
အာရုဠာ ဂါမဏိယေဟိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္ဗိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ကဒါ'သု မံ သဇ္ဈရထာ၊ သန္နဒ္ဓါ ဥဿိတဒ္ဓဇာ။
 ဒိပါ အထောပိ ဝေယျုပ္ပါ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
 အာရုဠာ ဂါမဏိယေဟိ၊ စာပဟဏ္ဍေဟိ ဝမ္ဗိဘိ။
 ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'သု ဘဝိဿတိ။
 ဒီလိုမူတည်ပြီးတော့ နောက်ကအတိုင်းသွားတယ် နှစ်
 ဂါထာ။

ကဒါ'သု မံ အဿရထာ၊ သန္နဒ္ဓါ ဥဿိတဒ္ဓဇာ။
 ဒိပါ အထောပိ ဝေယျုပ္ပါ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
 အာရုဠာ ဂါမဏိယေဟိ၊ စာပဟဏ္ဍေဟိ ဝမ္ဗိဘိ။
 ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'သု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'သု မံ ဩဠရထာ၊ သန္နဒ္ဓါ ဥဿိတဒ္ဓဇာ။
 ဒိပါ အထောပိ ဝေယျုပ္ပါ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
 အာရုဠာ ဂါမဏိယေဟိ၊ စာပဟဏ္ဍေဟိ ဝမ္ဗိဘိ။
 ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'သု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'သု မံ ဂေါဏရထာ၊ သန္နဒ္ဓါ ဥဿိတဒ္ဓဇာ။
 ဒိပါ အထောပိ ဝေယျုပ္ပါ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
 အာရုဠာ ဂါမဏိယေဟိ၊ စာပဟဏ္ဍေဟိ ဝမ္ဗိဘိ။
 ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'သု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'သု မံ အဇရထာ၊ သန္နဒ္ဓါ ဥဿိတဒ္ဓဇာ။
 ဒိပါ အထောပိ ဝေယျုပ္ပါ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

၂၂၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးထယ်ဘွဲ့တရားတော်

အာရုဋ္ဌာ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္တေဟိ ဝမ္ဗိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဿု မံ မေဏှရထာ၊ သန္နဒ္ဓါ ဥဿိတဒ္ဓဇာ။
ဒိပါ အထောပိ ဝေယျုဂ္ဂါ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
အာရုဋ္ဌာ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္တေဟိ ဝမ္ဗိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဿု မံ မိဂရထာ၊ သန္နဒ္ဓါ ဥဿိတဒ္ဓဇာ။
ဒိပါ အထောပိ ဝေယျုဂ္ဂါ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
အာရုဋ္ဌာ ဂါမဏီယေဟိ၊ စာပဟတ္တေဟိ ဝမ္ဗိဘိ။
ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ မံ=ဇနကတွင်ခေါ်
ငါအလောင်းတော်ကို။ သန္နဒ္ဓါ=ကောင်းစွာဖွဲ့ယှဉ်အပ်ကုန်သော။
ဥဿိတဒ္ဓဇာ=ရထားဦးဝယ် ဖြူးဖြူးလူလူ အောင်လံတံခွန်
စိုက်ထူပြီးကုန်ထသော (ဝါ) အလံတွေ တံခွန်တွေ တလူလူ
စိုက်ထူပြီးကုန်ထသော။ ဒိပါ=တစ်ချို့သစ်ရေဖြင့် ရံအပ်ကုန်
ထသော။ စာပဟတ္တေဟိ=လေးလက်နက် လက်ဝယ် စွဲကုန်
သော။ ဝမ္ဗိဘိ=ချပ်မိန်ညှိ ဝတ်ဆင်ကုန်ပြီးထသော။ ဂါမဏီ
ယေဟိ=ရထားစီးသူရဲကောင်း ရှစ်မျိုးတို့သည်။ အာရုဋ္ဌာ=အသီး
အသီး တက်စီးကုန်ပြီးထသော။ သောဏှရထာ စ=ရွှေရထား
တပ်ကြီးတို့သည်လည်းကောင်း။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

သစ္စရုထာ စ=ဋ္ဌေရုထားတပ်ကြီးတို့သည်လည်းကောင်း။

အဿရုထာ စ=မြင်းကသော ရုထားတပ်ကြီးတို့သည်
လည်းကောင်း။

ဩဋ္ဌရုထာ စ=ကုလားအုပ်ကသော ရုထားတပ်ကြီးတို့
သည်လည်းကောင်း။

ဂေါဏရုထာ စ=နွားကတဲ့ ရုထားတပ်ကြီးတို့သည်
လည်းကောင်း။

အဓေရုထာ စ=မြန်မာဆိတ်ကတဲ့ ရုထားတပ်ကြီးတို့သည်
လည်းကောင်း။

မေဏ္ဍရုထာ စ=သိုးခေါ်တဲ့ ကုလားဆိတ်ကတဲ့ ရုထား
တပ်ကြီးတို့သည်လည်းကောင်း။

မိဂရုထာ စ=သားသမင်ကတဲ့ ရုထားတပ်ကြီးတို့သည်
လည်းကောင်း။ ယန္တ=အနိတ္တိဂန္ဓ အမည်ရတဲ့ ဟိမဝန္တာ
တောရပ်သာသို့ ဧကစာရီ ကြွချီ၍နေသော။ မံ=ဓနကတွင်ခေါ်
ငါအလောင်းတော်ကို။ နာနယံဿန္တိ=အစဉ်တစိုက် နောက်က
မလိုက်ပါကုန်အံ့နည်း။ တံ=ထိုအစဉ်တစိုက် မလိုက်တဲ့ကာလ
သည်။ မေ=ဓနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=
ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အရကောင်း
ကြိမ်လင့် အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်း ကြံ့ရပါလိမ့်
မည်နည်း။

၂၂၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတံကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဒီလို ရထားတပ်ကြီးရှစ်မျိုးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လဲ လေးလေးနက်နက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စိတ်ရှည်လက်ရှည် နေကွမ္မဝိတက် တောထွက်ဖို့ ဘုရားအလောင်း ရွတ်ရွတ် ပြီးတော့ ကြံစည်တော်မူနေတယ်။

ကဒါ'ဿု မံ ဟတ္ထာရောဟာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

နိလဝမ္မဓရာ သူရာ၊ တောမရကုံသပါဏိနော။

ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဿု မံ အဿာရောဟာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

နိလဝမ္မဓရာ သူရာ၊ ဣန္ဒိယာစာပဓာရိနော။

ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဿု မံ ရထာရောဟာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

နိလဝမ္မဓရာ သူရာ၊ စာပဟတ္တာ ကလာပိနော။

ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ခုနတုန်းက ရထားတပ်ကြီးတွေ အာရုံပြုပြီးတော့ ဒါတွေ စွန့်ပြီးတော့ ဒါတွေ ငါ့နောက် ဘယ်တော့များ တစ်ကောက် ကောက် မလိုက်ပါ့မတုန်းလို့ စဉ်းစားတာ။

အခုဟာက ဆင်စီးသူရဲကောင်းတွေ၊ မြင်းစီးသူရဲကောင်းတွေ၊ ရထားစီးသူရဲကောင်းတွေ ငါ့နောက်က ဘေးဆီးရန်ကာ ဘယ်တော့များ မလိုက်ပါတဲ့အချိန် ကြိုရပါမည်နည်းလို့။ ဘာဖြစ်လို့လဲ? ဒီလိုတပ်ကြီးနဲ့ ချီတက်ရတာ ပျော်စရာ

မကောင်းဘူးလားလို့ ဆိုတော့ လောဘမျက်စိ ဒေါသမျက်စိနဲ့
ကြည့်ရင်းသာ ပျော်စရာကောင်းတာ။ သံဝေဂမျက်စိနဲ့ ကြည့်
လို့ရှိရင် အဲဒီတပ်ကြီးကိုက ကြောက်စရာကြီး ကြောက်
စရာကြီး။

ဒါကြောင့် အလောင်းတော် တေမိမင်းသား တောထဲမှာ
ဆင်းဆင်းရဲရဲနေရတဲ့ လောကအမြင်။ ဆင်းဆင်းရဲရဲနေရပါရဲ့၊
လောကအမြင် ဆင်းဆင်းရဲရဲ စားရပါရဲ့ကနဲ့ အသားတွေ
အသွေးတွေ ကြည်လင်ပြီးနေတဲ့အကြောင်း ခမည်းတော်
ကာသိမင်းကြီးက မေးတဲ့အခါ ဘုရားအလောင်း တေမိမင်း၊
ပြန်ပြီးတော့ ပြောတဲ့အကြောင်းရှိတယ်။

အလောင်းတော် တေမိက သူ့ခမည်းတော်ကြီး
ပြန်ပြီးတော့ သူဟာဖြင့် ခမည်းတော်တို့အမြင် ဆင်းဆင်းရဲရဲ
ဝတ်ရ နေရ စားရတယ်လို့ ထင်ပေမယ့် ရုပ်ရေတွေ ကြည်
လင်သန့်ရှင်းနေတာ တခြားကြောင့်မဟုတ်ဘူး။

န စ နေတ္တိံ သဗန္ဓာ မေ၊ ရာဇရက္ခာ ဥပဋ္ဌိတာ။

တာယ မေ သုခသေယျာယ၊ ရာဇ ဝဏ္ဏော ပသိဒ္ဒတိ။

မေ=တေမိတွင်ခေါ် အကျွန်ုပ်သားတော်အား။ နေတ္တိံ
သဗန္ဓာ=သန်လျက်ကိုယ်စီ ကြီးချည်၍ထားအပ်ကုန်သော။
(လူတိုင်း လူတိုင်း ကိုယ်ရံတော်တပ်သားဆိုတာ သန်လျက်
ကို ကိုယ်စီ ဖွဲ့ချည်၍ ထားအပ်ကုန်သော။) ရာဇရက္ခာ=မင်း၏

၂၂၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကိုယ်ရံတော်တပ်သားတို့သည်။ န ဥပဋ္ဌိတာ=ဘယ်တော့မှ မဝန်းရံ မခစား မစောင့်ရှောက်အပ်ပါကုန်။

ခမည်းတော်ကြီး၊ သားတော်ကို သန်လျက်ကိုဖွဲ့ချည်၍ ထားတဲ့ ကိုယ်ရံတော်တပ်သားတွေ ဝန်းလျှံပတ်ခြံ မရံအပ် ပါဘူးဘုရား။

တာယ မေ သုခသေယျာယ ရာဇဝဇ္ဈော ပသီဒတိ= အဲဒီလို ကိုယ်ရံတော်တပ်သားတွေ ဝန်းလျှံပတ်ခြံ အရံမခံရတဲ့ အတွက် ချမ်းချမ်းသာသာအိပ်ရတယ်။ ကိုယ်ရံတော်တပ်သား တွေ ရံပြီးတော့ အိပ်ရတာက ချမ်းသာတယ် မဟုတ်လားလို့။ အဲဒီ ကိုယ်ရံတော်တပ်သား ငါးယောက်ရှိရင် ငါးယောက် စလုံး ကြောက်နေရတယ်။ တစ်ဆယ်ရှိရင် တစ်ဆယ်လုံး ကြောက်နေရတယ်။ အဲဒီလို ကြောက်နေရတာဖြစ်တော့ သူတို့ ခြံရံပြီးနေသလောက် ဘယ်တော့မှ ချမ်းချမ်းသာသာ မအိပ် ရဘူးတဲ့။

ရာဇမည်းတော်မြတ် သောင်းလုံးနတ်ဘုရား။ တာယ သုခသေယျာ စ=ထိုသို့ ကိုယ်ရံတော်တပ်သားတို့ ဝန်းလျှံပတ်ခြံ အဝိုင်းမခံရဘဲ တစ်ကိုယ်တည်းအိပ်ရတဲ့အတွက် ချမ်းချမ်း သာသာ အိပ်ရခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ မေ= သားတော်၏။ ဝဇ္ဈော=အဆင်းသည်။ ပသီဒတိ=ကြည်လင် သန့်ရှင်း၍ နေရပါသည်ဘုရား။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဘုရားအလောင်း တောမိမင်း ပြန်ပြောတဲ့စကားရှိတယ်။
အခုလဲပဲ ဘုရားအလောင်း မဟာဇနကမင်းက ကြံတယ်။
ဘယ်နှယ်လဲ-ရထားစီးသူရဲကောင်းတွေ၊ ဆင်စီးသူရဲကောင်း
တွေ၊ မြင်းစီးသူရဲကောင်းတွေ၊ ရဟားစီးသူရဲကောင်းတွေ
ငါ့နောက်က မလိုက်ပါမည့်အချိန် ဘယ်အချိန်များ
ရောက်ပါ့မတုန်းလို့ ဒီလို စဉ်းစားတော်မူတယ်။

ကဒါ'သု မံ ဟတ္တာရောဟာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
နိလဝမ္မဓရာ သူရာ၊ တောမရကံသပါဏိနော။

ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'သု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'သု မံ အဿာရောဟာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
နိလဝမ္မဓရာ သူရာ၊ ဣန္ဒြိယာစာပဓာရိနော။

ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'သု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'သု မံ ရထားရောဟာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
နိလဝမ္မဓရာ သူရာ၊ စာပဟတ္တာ ကလာပိနော။

ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'သု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ=ငှ.ယိနံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ မံ=ဇနကတွင်ခေါ်
ငါအလောင်းတော်ကို (ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်တွေတုန်း)။ သဗ္ဗာလင်္ကာရ
ဘူသိတာ=အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာ
ဆင်အပ်ကုန်ပြီးထသော။ နိလဝမ္မဓရာ=နီလာရောင် ပြောင်၍
နေသော ချပ်မိန်ညို ကိုယ်စီကိုယ်ငဝတ်ဆင်ကုန်ပြီးထသော။

၂၂၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

သူရာ=သူရသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံကုန်ထသော။ တောမရကုံသ-
ပါဏီနော=လုံမ ချွန်းတောင်း လက်ဝယ်စွဲ၍ နေကုန်ထသော။
ဟတ္တာရောဟာစ=ဆင်စီးသူရဲကောင်းတို့သည် လည်းကောင်း။

ဣန္ဒြိယာစာပဓာရီနော=တစ်ဖက်ကကြိမ်လုံး၊ တစ်ဖက်
က လေးလက်နက် လက်ဝယ်စွဲကြကုန်သော။ အဿာရော-
ဟာစ=မြင်းစီးသူရဲကောင်း တပ်ကြီးတို့သည်လည်းကောင်း။

စာပဟတ္တာ=လေးလက်နက် လက်ဝယ်စွဲကြကုန်သော။
ကလာပိနော=မြားပုံး မြားအိတ် အသီးအသား လေးလက်ချိပ်ပြီး
လွယ်ပြီး ဖြစ်ကုန်ထသော။ ရထာရောဟာ = ရထားစီး
သူရဲကောင်းတို့သည်လည်းကောင်း (၀၁) ရထားစီးသူရဲကောင်း
တပ်ကြီးတို့သည်လည်းကောင်း။ ယန္တံ = အနိတ္တိဂန္ဓအမည်ရတဲ့
ဟိမဝန္တာတောရိပ်သို့ ဧကစာရီ ကြွချီ၍နေသော။ မံ=ဧနက
တွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်ကို။ နာနယိဿန္တိ = အစဉ် တစိုက်
မလိုက်ကြပါကုန်အံ့နည်း။ တံ=ထိုဆင်စီးသူရဲကောင်း၊ မြင်းစီး
သူရဲကောင်း၊ ရထားစီးသူရဲကောင်းတို့ ငါ့နောက်က တစ်
ယောက်မှ မလိုက်ပါခြင်းသည်။ ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်
ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါလိမ့်
မည်နည်း။

ဒီလိုပဲ နေက္ခမ္မဝိတက် တော်ထွက်ဖို့ အကြံဖြစ်တော်
မူတယ်။

ကဒါ'ဿု မံ ဓနုဂ္ဂဟာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
 နိလဝဗ္ဗဓရာ သူရာ၊ စာပဟတ္တာ ကလာပိနော။
 ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ငါ့ကို ဘယ်အချိန်အခါများ လေးသမားတွေ ငါ့နောက်
 က သက်တော်စောင့်လို့ဆိုပြီး ဘေးဆီးရန်ကာ လူ့လောကမှ
 ကြောင့်ကြပြီး ငါ့နောက်က မလိုက်ပါတဲ့အချိန် ဘယ်တော့
 များ ငါ့ရှောက်ပါပတုန်းလို့ လေးသမားတွေအတွက် ဒီလို
 စဉ်းစားကော်မူ ဘယ်။

ကဒါ'ဿု မံ ရာဇပုတ္တာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
 စိတြဝဗ္ဗဓရာ သူရာ၊ ကဉ္စနာဝေဠဓာရိနော။
 ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ဘယ်တော့များ ငါ့နောက်က ကိုယ်ရံတော် မင်းညီ
 မင်းသားတွေ။ အဲဒီလို မင်းသားတွေ ငါ့နောက်က မလိုက်တဲ့
 အချိန် ဘယ်တော့ အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါမလဲ။

ကဒါ'ဿု မံ အရိယဂဏာ၊ ဝတဝန္တာ အလင်္ကာတာ။
 ဟရိစန္ဒနလိတ္တင်္ဂါ၊ ကာသိကုတ္တမဓာရိနော။
 ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ရှေ့ကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အရိယာဂိုဏ်းလို့ ဆိုရတဲ့
 ပုဏ္ဏားတပ်ကြီး အနိတ္ထိဂန္ဓအမည်ရတဲ့ ဟိမဝန္တာ တောရိပ်သာ
 ဧကစာရိကြွချီ၍သွားတဲ့ ငါ့နောက် ပုဏ္ဏားတပ်ကြီး တစ်ယောက်

၂၂၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မျှမလိုက်တဲ့အချိန် ဘယ်တော့များ အခွင့်ကောင်းကြိုရပါမည် နည်းလို့ ဒီလို နေကွမ္မဝိတက် အကြံဖြစ်တယ်။

ကဒါ'ဿု မံ အမစ္စဂဏာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

ပီတဝမ္မဓရာ သူရာ၊ ပုရတော ဂစ္ဆမာလိနော။

ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ဘယ်တော့များ ငါသွားလို့ရှိရင် ရှေ့ကနေပြီး တပ်ကြီး စီ၍ ပန်းခိုင်တွေ ပန်းအုံတွေ ပန်းကုံးတွေယူပြီးတော့ ငါ့ရှေ့က တစ်သိကြီး တစ်တန်းကြီး သွားကြတဲ့ အင်မတန် သူ့ရသတ္တိနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ အမတ်အပေါင်းတွေ ဟိမဝန္တာ ဘောရိပ်သာ ငါ ဧကစာရီသွားတော့ ငါ့နောက် တစ်ကောက်ကောက်မလိုက်တဲ့ အချိန် ဘယ်တော့များ အခွင့်ကောင်းကြိုပါမတုန်း။

ကဒါ'ဿု မံ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဿု မံ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သုသညာ တနမဇ္ဈိမာ၊
ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ'ဿု မံ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏီနိ၊
ယန္တံ မံ နာနယိဿန္တိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ကဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ မံ=ဇနကတွင်
ခေါ် ငါအလောင်းတော်ကို။ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ=အထူးနံ
သော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ပြီးကုန်ထသော၊

မဟာဇနကဇာတ်တော်

သုသာနာရင်းစွာစေ့စပ် မိန်းမမြတ်တို့၏ သပ်ယပ်
သော လက ဇာနည်ပြည့်စုံကုန်ထသော။ တနုမဇ္ဈိမာပါးလျ
သေ သံ ငယ်သောခါးလည်း ရှိပေထသော။

အဿဝါ=အရှင်သခင်၏စကားကို ရှိသေစွာ နာခံကုန်
ထသော။ ပိယဘာဏီနီ=ချစ်ဖွယ်စကား ပြောကြားလေ့ရှိကုန်
ထသော။ သတ္တသတာ ဘရိယာ=ငါနဲ့အလွန်အမင်း အကျွမ်း
ဝင်ကြတဲ့ ခုနစ်ရာသော မောင်းမမိဖုရားငယ်တို့သည်။ ယန္တ
အနိတ္တိဂန္ဓအမည်ရတဲ့ ဟိမဝန္တာတောရိပ်သာသို့ ဧကစာရီ
တောထွက်ရန် ကြံချီသော။ မံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်း
တော်ကို။ နာနယိဿန္တိ=အစဉ်တစိုက် မလိုက်ကြပါကုန်အံ
နည်း။ တံ=ထိုသို့ မိဖုရားငယ်ပေါင်း ခုနစ်ရာတို့ ငါ့နောက်
တစ်ကောက်ကောက်မလိုက်တဲ့ အချိန်အခါသည်။ ကုဒါ=
ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်
ကောင်း ကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

ကုဒါ'ဿု မံ-ဒီလို စိပြီးတော့ နေကမ္မဗွတ်တက် တောထွက်
ဖို့ ကြံလိုက်တာ ဂါထာပေါင်း သုံးဆယ်နဲ့နှစ်ဂါထာ။ ဒီလို
ဆုံးပြန်တော့လဲ အားမရသေးဘူး။ အားမရနိုင်သေးလို့
တစ်ခါပြောင်းပြီးတော့-

ကုဒါ'ဟံ ပတ္တံ ဂဟေတွာန၊ မုဇ္ဈော သံဃာဋီပါရုတော။
ပိဏ္ဍိကာယ စရိသာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

၂၃၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ= ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ ပတ္တံ=မြေသပိတ်ကို။ ဂဟေတွာန=လက်ဝယ်အမြဲစွဲကိုင်၍။ မုဏ္ဍော=ဦးပြည်ပြီး လျက်။ ခေါင်းကပြောင်ပြောင်ပေါ့လေ၊ တကတဲ ဆံပင်မှာ ရှိတဲ့ ပလိဗောဓတွေ အကုန်ဖြတ်ပြီး ဦးပြည်ကတုံး တုံးလျက်။ သံဃာဋီပါရတော=ပံသုကူသင်္ကန်းကြီးကို လှလှကြီး ဆင်မြန်း ဝတ်ရုံလျက်။ ပိဏ္ဍိကာယ=ဆွမ်းပန်းအလို့ငှာ။ စရိဿာမိ= လှည့်လည်ရပါမည်နည်း။ တံ=ထိုပံသုကူသင်္ကန်း ဆင်မြန်း ဝတ်ရုံ၍ မြို့တွင်း ရွာတွင်း ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံ ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်း ကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

ခေါင်းကဆံပင်က ပလိဗောဓတွေဖြတ်ပြီးတော့ ခေါင်းရဲ့ ပလိဗောဓငြိမ်းငြိမ်းနဲ့ ကတုံးတုံးထားရတာ၊ ပံသုကူသင်္ကန်း ကြီးများ ဆင်မြန်းဝတ်ရုံရတာ၊ ဆွမ်းခံသွားရတာ အင်မတန် အင်မတန် မင်္ဂလာကြီး ကျက်သရေကြီး။

ကဒါ'ဟံ ပံသုကူလာနံ၊ ဥဇ္ဈိတာနံ မဟံပထေ။
သံဃာဋီ ဓာရယိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ= ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ မဟာပထေ=ခရီးလမ်းမ လေးဆုံ ၌။ ဥဇ္ဈိတာနံ=စွန့်ပယ်၍ ထားအပ်ကုန်သော။ ပံသုကူလာနံ=

မဟာဇနကဇာတ်တော်

မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်းကပ်တဲ့ တစ်ဝါးလက်လေးသစ် အဝတ်
အမျိုးမျိုးတို့၏ (ဝါ) အဝတ်အမျိုးမျိုးတို့ကို။ သံဃာဋီ =
ချုပ်၍စပ်၍ထားတဲ့ ပုံသုကူသင်္ကန်းကြီးကို။ ဓာရယိဿာမိ =
လှလှဝတ်ရုံခြုံ၍ နေရပါမည်နည်း။ တံ = ထိုပုံသုကူသင်္ကန်း
ဆင်မြန်း၍ ဝတ်ရုံရခြင်းသည်။ ကုဒါ = ဘယ်နံရောခါ ဘယ်
ကာလ၌။ မေ = ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ အသု
ဘဝိဿတိ = အဖြစ်ကောင်းကြံရပါလိမ့်မည်နည်း။

တကယ့်လမ်းဆုံလေးခွ ပစ်ထားလိုက်တဲ့ အဝတ်စလေး
တွေ ကောက်ပြီးတော့ တစ်ဝါးလက်လေးသစ် စပ်၍ချုပ်၍
ဖြစ် လာတဲ့ ဒီပုံသုကူသင်္ကန်းကို ဘယ်တော့များ ငါဝတ်ရုံရပါ
မလဲ။ ကဲ-ဘုရားလောင်းကြီးများ တောင့်တရတဲ့သင်္ကန်း။
စဉ်းစားကြည့်ဦးပေါ့။

ကဒါ'ဟံ သတ္တာဟသဗ္ဗေယေ၊ ဩဝဋ္ဌော အလ္လစိဝရော။
ပိဏ္ဍိကာယ စရိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'သု ဘဝိဿတိ။

အဟံဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ =
ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ သတ္တာဟသဗ္ဗေယေ = ခုနစ်ရက်
ဆက်၍ မိုးကြီးစွေနေသောကာလ၌ (ခုနစ်ရက်ဆက်ပြီးတော့
မိုးကြီးစွေနေတဲ့အခါ)။ ဩဝဋ္ဌော = တစ်ကိုယ်လုံး မိုးစိုလျက်။
အလ္လစိဝရော = စိုစွတ်သော ပုံသုကူသင်္ကန်းရှိသည်ဖြစ်၍။
ပိဏ္ဍိကာယ = ဆွမ်းအလိုငှာ။ စရိဿာမိ = မြို့တွင်း ရွာတွင်း
လှည့်လည်ကျက်စားရပါမည်နည်း။ တံ = ထိုခုနစ်ရက်

၂၃၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးစယ်ဘွဲ့တရားတော်

ရွှေတွဲမိုးကြီးထဲမှာ မိုးရေတွေ စိုရွဲ၍ မြို့ထဲ ရွာထဲ ဆွမ်းခံရ
ခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။
ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အသု ဘဝိဿတိ=
အခါကောင်းကြိမ်လင့် အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်း
ကြိုရပါလိမ့်မည်နည်း။

သူ့မှာတော့ မိုးရွာကြီးထဲ သင်္ကန်းတွေ စိုရွဲပြီးသကာလ
မြို့ထဲ ရွာထဲဆွမ်းခံကြ ၇တာ ကျက်သရေမင်္ဂလာကြီးတစ်ခု။
အဲဒီဟာက ဘုရားလောင်းများရဲ့ တောင့်တတဲ့ အဝတ်၊
ဘုရားလောင်းများရဲ့ တောင့်တတဲ့ဆွမ်းခံပုံ၊ ဒါတွေကို လှမ်းပြီး
အာရုံပြု။

စာသင်သားများအတုယူရန်

စောစောကဘုန်းကြီးပြောထားတဲ့အတိုင်း နိဿရဏ
ပရိယတ္တိနဲ့ အတုယူသင့်တဲ့ နေရာမှာ ဘုရားလောင်းများရဲ့
အတုကိုယူရမယ်။ ဒီအနေနဲ့ စာသင်ရတယ်။ နိဿရဏ
ပရိယတ္တိ စာသင်သမားဆိုလို့ရှိရင် အခုလို အခါကြီးမှာပေါ့လေ
အလောင်းတော် ဇနကမင်းသားတို့ ကြံစည်တဲ့ နေက္ခမ္မဝိတက်
လို အကြံကောင်းလဲ ဝင်နိုင်ပါတယ်။

ကဒါ'ဟံ ပံသုကူလာနံ၊ ဥဇ္ဈိတာနံ မဟာပထေ။
သံဃာဋီ၊ ဓာရယိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။
စာသင်သား ဦးဗုဒ္ဓရက္ခိတက စဉ်းစားတယ်ဆိုပါတော့-

မဟာဓနကဇာတ်တော်

အဟံ=ဗုဒ္ဓရက္ခိတတွင်ခေါ် ငါမထေရ်ကျော်သည်။
 ကဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ မဟာပထေ=ခရီးလမ်းဆုံ
 လမ်းခွ၌။ ဥဇ္ဈိတာနံ=လူသူလေးပါးတို့ မလိုချင်၍ စွန့်ပစ်
 ထားအပ်ကုန်သော။ ပံသုကူလာနံ=မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်းကပ်၍
 နေကုန်သော တစ်ဝါးလက်လေးသစ် အဝတ်အပိုင်းတို့၏
 (ဝါ) အဝတ်အပိုင်းတို့ကို။ သံဃာဋီ=ပိုင်း၍ ချုပ်စပ် ဘုရား
 အစရှိသော အရိယာသူမြတ်တို့ ချီးမွမ်းအပ်တဲ့ ပံသုကူသင်္ကန်း
 ကြီးကို။ ဓာရသိသာဘမ်=ဝတ်ရုံဆင်မြန်းရပါမည်နည်း။ တံ=ထို
 ပံသုကူသင်္ကန်း ဆင်မြန်းဝတ်ရုံရတဲ့ အခါကာလသည်။
 မေ=ဗုဒ္ဓရက္ခိတတွင်ခေါ် ငါမထေရ်ကျော်အား။ ကဒါ=ဘယ်နံ
 ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အာသု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်း
 ကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

စဉ်းစားစရာပေါ့။ ဦးဗုဒ္ဓရက္ခိတတို့လို ကနေ့ ပုဂ္ဂိုလ်
 တွေအနေနဲ့။ ထို့အတူပဲ-

ကဒါ'ဟံ သတ္တာဟသမ္ပေယေ၊ ဩဝဠော အလ္လစိဝရော။
 ပိဏ္ဍိကာယ စရိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဗုဒ္ဓရက္ခိတတွင်ခေါ် ဘုရားသားတော်ဖြစ်တဲ့
 ငါသည်။ ကဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ သတ္တာဟ-
 သမ္ပေယေ=ခုနစ်ရက်မိုးရွာ၍နေသော အခါကာလ၌။ ဩဝဠော=
 တစ်ကိုယ်လုံး မိုးရွဲလျက်။ အလ္လစိဝရော=စိုဆွတ်သော ပံသုကူ
 သင်္ကန်း ဆင်မြန်း ဝတ်ရုံလျက်။ ပိဏ္ဍိကာယ=မြို့ထဲ ရွာထဲ

၂၃၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းငှာ။ စရိသာမိ=လှည့်လည်ကျက်စား
ရပါမည်နည်း။ တံ=ထိုမိုးရွာကြီးထဲ မြို့ထဲ ရွာထဲ ဆွမ်းခံ
လှည့်လည်ရခြင်းဆိုတဲ့ အလောင်းတော် မဟာဇနကတို့
တောင့်တတဲ့အဖြစ်မျိုးသည်။ မေ=ဗုဒ္ဓရဲ့ကွဲတောင်ခေါ် ဘုရား
သားတော် ငါအား။ ကုဒါ=ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။
အဿု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်းကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

ဒီလိုများ နိဿရဏပရိယတ္တိအနေနဲ့ စဉ်းစားထားပြီး
ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ စာသင်သားဖြစ်စေ ဆရာတော်ဖြစ်စေ ဒီလို
စဉ်းစားထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုလို့ရှိရင်တော့ ယနေ့ လောက
ကြီးမှာ တွေ့ကြုံနေရတဲ့ အခြေအနေပေ့ တွေးပြီးတော့
နှောင့်နှေးပူမနေပါဘူး။ ငါတွေတဲ့အခြေအနေကို ဘယ်တော့
များရောက်မလဲ၊ မြန်မြန်ရောက်လိုက်ချင်ပါဘိတော့။ ဟာ-
ဒကာ ဒကာမတွေ ပုံသုက္ကသင်္ကန်း ဆင်မြန်းဝတ်ရုံတဲ့ တိစိဝရိတ်
ဓုတင်ဆောင်ကိုယ်တော်ကို လှူချင်တဲ့အတွက် တစ်ဝါး လက်
လေးသစ်ဆိုတဲ့ အဝတ်ကလေးတွေ အမှိုက်ပုံပေါ်၊ လမ်းလေးခွ
ပစ်ချပြီးတော့ထားလို့ ဒါတွေကိုတစ်ဝါးလက်လေးသစ် အထည်
တွေကောက်ပြီး စပ်ချုပ်၊ ဒီလိုဖာထေးစပ်ပြီးတော့ ပုံသုက္က
သင်္ကန်းကြီး ဘယ်တော့ ဝတ်ရုံဆင်မြန်းရပါမလဲ။ ဘယ်သော
အခါမှ ဆွမ်းခံစားရပါမလဲ။ ဒီလိုကြံထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီ
ဆွမ်းခံစားရတဲ့အချိန် ရောက်လဲပဲ ဝမ်းမနည်းပါဘူးတဲ့။ ငါ
ကြံထားတဲ့အချိန် ရောက်တာပဲဆိုပြီးတော့ဝမ်းမြောက်ပါတယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ကဒါ'ဟံ သဗ္ဗတ္ထ ဂန္တု၊ ရုက္ခာ ရုက္ခံ ဝနာ ဝနံ။
အနပေက္ခော ဂမိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

ဘုရားအလောင်းတော် ဇနကမင်းကြီး တောထွက်ဖို့
ကြံစည်တဲ့ နေက္ခမ္မဝိတက်။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ သဗ္ဗတ္ထ=အလုံးစုံသော အရပ်
ရှစ်မျက်နှာသို့။ ဂန္တု=အလိုရှိရာများ သွားရောက်ပြီး၍။ ရုက္ခာ=
သစ်တစ်ပင်မှ။ ရုက္ခံ=သစ်တစ်ပင်သို့လည်းကောင်း။ ဝနာ=
တောတစ်တောမှ။ ဝနံ=တောတစ်တောသို့ လည်းကောင်း။
အနပေက္ခော=ရှိနေပြီးသစ်ပင် ရှိနေဟောင်းတောကို မဒဲမကွက်
ဘဲ။ ဂမိဿာမိ=သွားနိုင်ရပါလိမ့်နည်း။ တံ=ထိုတစ်တောထွက်
တစ်တောဝင် တစ်ပင်ထွက် တစ်ပင်နား ရဟန်းတရား
ပွားများကြီးကုတ် အားထုတ်ရမည့် အခါကာလသည်။
မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံ
ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်း
ကြုံရပါလိမ့်မည်နည်း။

ဒီလိုလဲ နေက္ခမ္မဝိတက် တောထွက်ဖို့ ကြံစည်တော်
မူတယ်။

ကဒါ'ဟံ ဂိရိဒုဂ္ဂေသု၊ ပဟိနဘယဆာရဝေါ။
အဒုတိယော ဂမိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'ဿု ဘဝိဿတိ။

၂၃၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ= ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ ဂိရိဒုဂ္ဂေသု=အသွားခက်ငြား တောင်ချောက်ကြားတို့၌။ ပဟိနဘယဘောရဝေါ=ပယ်စွန့် အပ်ပြီးသော ငယ်ငယ်ကြီးကြီး ဘေးအသီးသီးရှိသည်ဖြစ်၍ (ဝါ) ငယ်ငယ်ကြီးကြီး ဘေးအသီးသီးကို ပယ်ပြီးသည်ဖြစ်၍။ (ဘယ်ဟာမှ မကြောက်၊ ကြောက်ခြင်းကြီးလဲ မကြောက်၊ ကြောက်ကလေး ကြောက်သေးလဲ မကြောက်တဲ့၊ အကြီးလဲ မကြောက် အသေးလဲမကြောက်တဲ့၊ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မကြောက် တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဆူဖြစ်၍)။ အဒုတိယော=အဖော်မမိုး တစ်ကိုယ် တည်းဖြစ်လေရာ အဖော်မမိုး တစ်ကိုယ်တည်းဖြစ်လျက်။ ဂမိဿာမိ=တစ်တောထွက်ဝင် တစ်ပင်ထွက်နား ငါသွားရပါ မည်နည်း။ တံ=ထိုသို့ ဘေးကြီးဘေးငယ် အသွယ်သွယ် ဘယ်ဝယ်ကိုမှ မကြောက်ရဘဲ အဒုတိယ-အဖော်မမိုး တစ် ကိုယ်တည်းသွားနိုင်တဲ့ အဖြစ်မျိုးသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အဖြစ်ကောင်း ကြံရပါလိမ့်မည်နည်း။

အဲဒီလို နေကွမ္မဝိတက် တောထွက်ဖိုရန် အကြံကောင်း ကြံစည်တော်မူပြီးတဲ့ နောက်ဆုံးစိတ်ကို ကြည်မွေ့ရန် ဘယ်လို အကြံအစည်ဖြစ်သလဲ။

ကဒါ'ဟံ ဝိဏံ'ဝ ရုဇ္ဇကော၊ သတ္တတန္တိ မနောရမံ။
စိတ္တံ ဥဗ္ဗ ကရိဿာမိ၊ တံ ကုဒါ'သု ဘဝိဿတိ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။
 ရုဇ္ဇကော=စောင်းတီးသမား စောင်းဆရာသည်။ သတ္တတန္တံ =
 ညှို့ရန်စုံချောင်းရှိသော။ မနောရမံ=စိတ်နှလုံးကို ရွှင်ပြိုး ဓမ္မလျော်
 ဖွယ်ရှိသော။ ဝိဇာ=စောင်းကို။ ဥရံ ကရောတိ ဣဝ=အသံ
 ခုနစ်ချက် ဖြောင့်မတ်အောင် ပြုလုပ်သကဲ့သို့။ စိတ္တံ=စောင်းရွဲ့
 စောင်းကောက်နဲ့တူတဲ့ အမြဲတစေ ကောက်ညွတ်ကွေး၍နေတဲ့
 ငါ့စိတ်ကို။ ဥရံ=ဖြောင့်မတ်အောင်။ ကဒါ=ဘယ်နံ့ရောခါ
 ဘယ်ကာလ၌။ ကရိဿာမိ=ပြုလုပ်ရပါမည်နည်း။ တံ=ထို
 စောင်းကောက်နဲ့တူတဲ့ စိတ်ကောက်ကို ဖြောင့်မတ်အောင်
 ပြုရခြင်းသည်။ မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။
 ကုဒါ=ဘယ်နံ့ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=
 ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။

စောင်းကောက်နဲ့တူတဲ့ ငါ့စိတ်ကောက် ဘယ်တော့များ
 ဖြောင့်အောင် ငါလုပ်ရပါမတုန်း။ အလောင်းတော်အနေနဲ့
 မလိမ်လည် မလှည့်ဖျားသော်လဲဘဲ လောဘဝင်နေတဲ့စိတ်
 ဒေါသဝင်နေတဲ့စိတ် မောဟဝင်နေတဲ့စိတ် အကုသိုလ်စိတ်တွေ
 ကို အကောက်စိတ်တွေလို ဒီလိုယူပြီးတော့ ငါ့စိတ်ကို
 ဖြောင့်အောင် လောဘ ဒေါသ မောဟ မဝင်အောင် ဘယ်
 တော့များ လုပ်နိုင်ပါ့မတုန်း။

ကဒါ'ဟံ ရထကာရော'ဝ၊ ပရိကန္တံ ဥပါဟနံ။
 ကာမသညောဇနေ ဆေဗ္ဗံ၊ ယေ ဒိဗ္ဗေ ယေ စ မာနသေ။

၂၃၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ တရားတော်

ဒါကိုးဆယ့်ခြောက်ဂါထာမြောက် နောက်ဆုံး နေက္ခမ္မ
ဝိတက် အကြံအစည်ထုတ်တဲ့ ဂါထာပဲ။

အဟံ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်သည်။ ကဒါ=
ဘယ်နံရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ ဥပါဟနံ=ဖိနပ်ပုံကို။ ပရိကန္တံ-
ပရိကန္တန္တော=လှီးဖြတ်၍နေသော။ ရထကာရောဝ=သားရေ
နယ်သမားကဲ့သို့ (ဝါ) မလိုအပ်တဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေ အင်မတန်
ထက်လှစွာသော သားရေလှီးဓားနဲ့ သားရေနယ်သမား ဖိနပ်ပုံ
ကလေး လှီးပြီးတော့နေသလို။ ဒိဗ္ဗေ-ဒိဗ္ဗံ=နတ်၌ဖြစ်သော။
ယေ ကာမ သညောဇနေ=ယံ ကာမသညောဇနံ=အကြင်ကာမ
သံယောဇဉ် လည်းကောင်း။ မာနသေ-မာနသံ=လူ၌ဖြစ်သော။
ယေ ကာမ သညောဇနေ=ယံ ကာမသညောဇနံ=အကြင်ကာမ
သံယောဇဉ် လည်းကောင်း။ အတ္ထိ=ရှိ၏။ တနဘယံ=ထို
နတ်၌ဖြစ်သော ကာမသံယောဇဉ်၊ လူ၌ဖြစ်သော ကာမ
သံယောဇဉ် အမျှင်နှစ်မျိုးကို။ ကဒါ=ဘယ်နံရောခါ ဘယ်
ကာလ၌။ ဆေန္တံ=သားရေ နယ်သမားကဲ့သို့ အပြီးအပိုင်
ဖြတ်တောက်ရပါမည်နည်း။ တံ=ထိုနတ်၌ဖြစ်တဲ့ ဝတ္ထုကာမ-
တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ တဏှာ လောဘ သံယောဇဉ်၊ လူဝယ်
ဖြစ်တဲ့ ဝတ္ထုကာမ-တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ ဖွဲ့ချည်တတ်တဲ့
ကာမသံယောဇဉ် အမျှင်နှစ်မျိုး အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ချိုးရခြင်းသည်။
မေ=ဇနကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ကုဒါ=ဘယ်နံ
ရောခါ ဘယ်ကာလ၌။ အဿု ဘဝိဿတိ=အခါကောင်းကြိမ်

မဟာဇနကဇာတ်တော်

လင့် အခွင့်ကောင်းတိုက်ဆုံ အဖြစ်ကောင်း ကြိုရပါလိမ့်မည် နည်း။

အဲဒီလိုစဉ်းစားပြီးတော့ တောထွက်ဖို့ရန်အတွက် နေကုမ္မ ဝိတက်တွေ ဂါထာကိုးဆယ်နဲ့ ခြောက်ဂါထာ ရွတ်ပြီး ဝင်စား တယ်။ ဒီစိတ်တွေ ဝင်စားပြီးတဲ့ ရှေ့အနားမှာ အလောင်းတော် ရဲ့အဖြစ်ကို အဋ္ဌကထာက ဘယ့်နှယ်ဖော်ထားလဲ?။

သော ကိရ ဒသဝဿသဟဿာယုကကာလေ နိဗ္ဗတ္တော သတ္တဝဝဿသဟဿာနိ ရန္တံ ကာရေတွာ တိဝဿသဟဿာဝ- သိဋ္ဌေ အာယုမ္ပိ ပဗ္ဗဇိတော။

အစရှိသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာကဖော်ထားတယ်။

ကိရ=အနည်းငယ်မျှ ချဲ့၍ပြောဦးအံ့။ သော=ထို အလောင်းတော်သည်။ ဒသဝဿသဟဿာယုကကာလေ= အနှစ်တစ်သောင်းတန်း၌။ နိဗ္ဗတ္တော=လူဖြစ်ရသည်ဖြစ်ရကား။ သတ္တဝဝဿသဟဿာနိ= အနှစ်ခုနှစ်ထောင်တို့ ကာလပတ်လုံး။ ရန္တံ=မိထိလာပြည် မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေတွာ=ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး၍။ (အနှစ်ခုနှစ်ထောင် မိထိလာပြည်စိုးအုပ် မဟာဇနကမင်းတရား ရယ်လို့ မင်းလုပ်တော်မူပြီးတဲ့နောက်)။ အာယုမ္ပိ=အသက်တော် သည်။ တိဝဿသဟဿာဝသိဋ္ဌေ=အနှစ်သုံးထောင် အကြွင်း ရှိလတ်သော်။ (နောက်သေဖို့ရန် အနှစ်သုံးထောင်ပဲ ကျန်ပြီ ဆိုတဲ့အခါ ကျတော့)။ ပဗ္ဗဇိတော=ရဟန်းပြုတော်မူခဲ့လေပြီ။

၂၄၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတံကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မဟာဇနကမင်း ရသေ့ပြုလုပ်ခန်း

အခုအကြံတွေဖြစ်နေတဲ့အချိန်မှာ ဘုရားအလောင်းဖြစ်တဲ့ မဟာဇနကမင်းရဲ့ အရွယ်တော်ဟာဖြင့် အနှစ်ခုနစ်ထောင် အရွယ်ရှိခဲ့ပြီ။ အဲဒီအချိန်မှာ ရဟန်းပြုမလို့ ဒီအကြံတွေ ဖြစ်တာ။ ရဟန်းပြုတော့မယ်လို့ဆိုတော့ ရှေးကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်သွား၊ အသီးသီးတဲ့ သရက်ပင်နဲ့၊ အသီးမသီးတဲ့ သရက်ပင်၊ ဒီသရက်ပင်နှစ်ပင်ကို မြင်တော်မူပြီးတော့ အသီးသီးတဲ့ သရက်ပင်မှာ အကိုင်းတွေ အခက်တွေ စနောင့်စနင်း မြင်မကောင်း ရှုမကောင်းအောင် ပျက်စီးတာမြင်လို့ အသီးမသီးတဲ့ သရက်ပင်မှာတော့ မြစိမ်းတောင်ကြီးလို စိမ်းညိုသောအရောင်နဲ့ ပြောင်ပြောင်တောက်ပ တင့်တယ်လှပ၍ နေတာကို မြင်တော်မူလို့ ဒီသရက်ပင်နှစ်ပင်ဟာဖြင့် ငါ၏ ဆရာပဲ။ ငါမင်းစည်းစိမ်နဲ့ နေလို့ရှိရင်ဖြင့် အသီးသီးတဲ့ သရက်ပင်ကြီးနဲ့အတူ အရွက်တွေ အသီးတွေကို အခူးခံရပြီး သကာလ မြင်မကောင်း ရှုမကောင်း စနောင့် စနင်း ဖြစ်လိမ့်မယ်။

အဲဒီမြင်တဲ့နေ့ကစပြီး သကာလ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို မခံစားတော့ဘဲနဲ့ ရွှေနန်းတော်ပေါ်မှာပဲအလုပ်အကျွေး အပြုအစုဖြစ်တဲ့ မျက်နှာသစ် ရေချမ်းဒန်ပူများ ကမ်းလှမ်းတဲ့ အလုပ်သမားကလေးတစ်ယောက်ပဲ အနားထားတယ်။ အချိန်ကျတော့ စားတော်အုပ်လာပို့တဲ့ ဆွမ်းပို့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လေးတစ်

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ယောက် ထားပြီးတော့ လူဝတ်ကြောင်ဘဝနဲ့ လေးလတိုင်တိုင် ရွှေနန်းတော်ပေါ်မှာ ရဟန်းတရားအားထုတ်လို့ ပါရမီ လှုံ့ဆော် ရင့်သန်တော်မူလာတဲ့အခါကျတော့-

ဣမမှာ ရာဇဝေသာ ပဗ္ဗဇိတဝေသာ ဝရတရော၊
ပဗ္ဗဇိဿာမိ။

ဣမမှာ ရာဇဝေသာ=ဤ ငါ ယခုဝတ်ဆင်ထားတဲ့ မင်းရဲ့အသွင်အပြင်ထက်။ ပဗ္ဗဇိတဝေသာ=ရဟန်းတော်တို့ အသွင်ကသာ။ ဝရတရော=အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ် မြတ်လှပါပေ၏။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ=ငါကား ရဟန်းပြုတော့မယ်။

ခုနကလို့ နေက္ခမ္မဝိတက်တွေ ကြံပြီးတဲ့နောက် အဲဒီ နေက္ခမ္မဝိတက်တွေက ကျေးဇူးပြုပေးလိုက်တဲ့အတွက် ရဟန်းပြု နေဖို့ရန် အကြံဖြစ်တယ်။ အကြံဖြစ်တယ်ဆိုရင်ပဲ ခုနက ဥပဋ္ဌာက အလုပ်အကျွေး အဆေအပါးသူငယ်ကလေး အပါး တော်ခေါ် လျှို့လျှို့ဝှက်ဝှက်နဲ့ တိုးတိုးတိတ်တိတ် ဘယ်လို ပြောသလဲလို့ဆိုတော့-

တာတ ကဉ္စိ အဇာနာပေတွာ အန္တရာပဏတော
ကာသာယဝတ္ထာနိ ဓေဝ မတ္တိကာပတ္တဉ္စ ကိဏိတွာ အာဟာရ။

တာတ=အမောင်-(ငါတိုးတိုးပြောမယ်၊ ဘယ်သူမှ မပြောနဲ့)။ ကဉ္စိ=တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူကို။ အဇာနာ- ပေတွာ=အသိမပေးဘဲ။ (မင်းဘယ်ကလဲဆိုရင် စကားခြေရာ

၂၄၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ပျောက်ပြီးတော့သာ ပြောလိုက်၊ ဘယ်သူ့မှအသိမပေးနဲ့။
အန္တရာပဏတော=အိမ်ဈေးမှ။ ကာသာယဝတ္ထာနိစေဝ=ဖန်ရည်
စွန်းတဲ့ သင်္ကန်းသုံးထည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ မတ္တိကာပတ္တဉ္စ=
မြေသပိတ်ကိုလည်းကောင်း။ ကိဏီတွာ=ဝယ်ခြမ်း၍။ အာဟရ=
ဟောဒီနန်းထဲရောက်အောင် အမောင်ဆောင်ခဲ့လော။

အဲဒီလိုပြောပြီးတော့ ဒီကလေးကို ငွေစယူသွားလို့
အမိန့်ပေးလိုက်တယ်။ ဒီမင်းစေကလေးကလဲပဲ အလောင်းတော်
မဟာဇနကမင်း မိန့်ကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း ဘယ်သူ့ကမှ
အသိမပေးဘဲနဲ့ သပိတ် ပရိက္ခရာ သင်္ကန်း သုံးထည်
တောင်ဝှေးတို့နော်၊ ဒီလို ရဟန်းရဲ့ ပရိက္ခရာတွေ အနဲ့အလင်
ဝယ်လာတယ်။

နန်းတော်ပေါ်ရောက်၊ နန်းတော်ပေါ်ရောက်တယ်ဆိုရင်ပဲ
စားပွဲကလာပ်ပေါ်မှာတင်ပြီးတော့ တရိုတသေထားတယ်။ ဟို
တစ်ဖက်ခန်းသွားပြီးတော့ ဆတ္တာသည်ခေါ်ခိုင်း၊ ရောက်လာ။
မှတ်ဆိတ်ကျင်စွယ်များ ရိတ်စမ်း၊ ရှင်းစမ်း၊ ဆံပင်များရိတ်
စမ်း၊ ပယ်စမ်း၊ ပယ်ပြီးပြီ။ ပယ်ပြီးတယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဤမည်
သော မြို့ရွာကို လက်ခက်ကျွေး အမောင်စားရစ်စေလို့ ရွာဆု
များပေးပြီးတော့ အမိန့်တော်ပြန်ပြီးသကာလ ဆေတ္တာသည်
ကိုလွှတ်။ မင်းသွားတော့။ ဆေတ္တာသည်လဲ ပြန်သွားရော
ကိုယ်ဝတ်ကို အပေါ်ကဝတ်ရုံ၊ ပခုံးတော်အထက်မှာ နှစ်ထပ်
သင်္ကန်းကြီးကိုတင်၊ ပြီးပြီဆိုလို့ရှိရင် သပိတ်အိတ်ထဲ

သပိတ်ကိုသွပ်၊ ဝဲဘက်ပန်းမှာချိတ်လွယ်။ ရဟန်းရဲ့ပုံပန်းတော့ ပေါ်ပြီဆိုပြီးတော့ တောင်ရေးလက်စွဲပြီးတော့ ရွှေနန်းတော် ရင်ပြင်ပေါ်မှာ သုံးခေါက် လေးခေါက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဲ့ တင့်တယ် စံပယ်ခြင်းဖြင့် လျှောက်၍ ထိုနေ့ညအဖို့ ရဟန်းတရား နှလုံး သွင်းပြီးတဲ့အချိန်ကုန်။

နောက်တစ်နေ့ နံနက်မိုးသောက် ဟို အရှေ့လောက ဇာတ်က နေလုလင်တက် ဝင်းကနဲလဲထွက်ကရော ဒီကနေ ပြီးတော့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကြီးတစ်ပါး ကြွသွားတော်မူသကဲ့သို့ ရွှေနန်းတော်ပေါ်ကနေပြီး တောင်ရေးကြီးထောက်ပြီး ရွှေနန်း တော်လှေခါးက ကြီးစွာသော ရဟန်းတော်ကြီးရဲ့ အသွင်အပြင် ဖြင့် ဣန္ဒြေကြီး ကြီးစွာနဲ့ ဆင်းခဲ့ပြီ။

သီဝလီဒေဝီမိဖုရားကြီး လာရောက်ကြည့်ရှုခြင်း

အဲဒီတော့ ဘာဖြစ်တုန်း- သီဝလီဒေဝီအမှူးပြုတဲ့ မောင်းမ မိဖုရားပေါင်း ခုနစ်ရာတို့ကို မြော်ကြည့်စမ်းပါ။ လေးလကြာပြီ။ သီဝလီဒေဝီက မိဖုရားပေါင်းခုနစ်ရာ အခေါ်ခိုင်းပြီးတော့-

စိရံ ဒိဋ္ဌော နော ရာဇာ။

နော=ငါတို့၏။ ရာဇာ=ပြည့်ရှင်မင်းကြီးကို။ စိရံဒိဋ္ဌော= မြင်ခဲ့ပြီးသည်ကား ကြာလှပြီ။

မြင်ခဲ့ရတာ လေးလကြာတော့လဲပဲ မြင်ခဲ့ပြီးတာ လေးလ ကြာ၍-မမြင်ရတာ လေးလကြာတယ်လို့ ဒီလိုပဲ ဆိုရတယ်။

၂၄၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

နော=ငါတို့သည်။ ရာဇာ=ပြည့်ရှင်မင်းကြီးကို။ စိရံ
ဒိဋ္ဌော=မြင်အပ်ခဲ့ပြီးသည်မှာ ကြာလှပြီ (ဝါ) မမြင်ရတာ
ကြာလှပြီ။

စတ္တာရော မာသာ အတိတာ၊ အဇ္ဇ နံ ပဿိဿာမ။
စတ္တာရော မာသာ အတိတာ=လေးလတောင်လွန်ခဲ့ပြီ။
အဇ္ဇ နံ ပဿိဿာမ=ယနေ့ဖြင့် ပြည့်ရှင်မင်းကြီး ရွှေမျက်နှာ
တော်ကို မော်၍ သွားဖူးမည်။

ဒါပေမယ့်လို့ ပြည့်ရှင်မင်းကြီးဟာ လှန်ခဲ့တဲ့ လေးလ
တုန်းက မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်အတွင်းမှာ သံဝေ၊ကြီးစွာ ရပြီး
သကာလ ရွှေထီးရွှေနန်းတော်ပေါ်မှာပဲ ရဟန်းတရား အားထုတ်
နေတာဖြစ်တော့ တို့ဒီအတိုင်း ရိုးရိုးသွားလို့တော့ မဖြစ်ဘူး။

သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟံ အလင်္ကရိတွာ ယထာဗလံ
ဣတ္ထိကုတ္တဟာသဝိလာသေ ဒဿေတွာ ကိလေသဗန္ဓနေန
ဗန္ဓိတံ ဝါယမေယျာထ။

သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟံ=အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာတို့
ဖြင့်။ အလင်္ကရိတွာ=တန်ဆာဆင်ကြ၍။ ယထာဗလံ=ကိုယ်စီ
ကိုယ်င စွမ်းအားရှိကြသလောက်။ ဣတ္ထိကုတ္တဟာသဝိ-
လာသေ=မာတုဂါမမင်းမိန်းမတို့ဆိုင်ရာ အမှုအရာ ပြီးရွှင်ခြင်း
တင့်တယ်စံပယ်ခြင်းတို့ကို။ ဒဿေတွာ-ဒဿေမ=ပြကြကုန်
အံ့။ ဒဿေတွာ=ပြပြီး၍။ ကိလေသဗန္ဓနေန=ကိလေသာ

အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်။ ဗန္ဓိတုံ=နှောင်ဖွဲ့ခြင်းငှာ။ ဝါယမေယျာထ=မပေါ့မဆ လုံ့လပြုကြကုန်။

အဲဒီလိုခေါ်ပြီးတော့ သီဝလီဒေဝီ မိဖုရားကြီးက မိဖုရားငယ်ခုနစ်ရာကို ဒီလိုသင်ပြီးတော့ အလှဆုံးဝတ်ဆင်၊ သီဝလီဒေဝီ မိဖုရားကြီး ခေါင်းဆောင်ပြီးတော့ ရွှေနန်းတော်တက်၊ ဟိုက အလောင်းတော်က ပရိက္ခရာရှစ်ပါးလွယ်လို့ တောင်ဝှေးကြီး ထောက်ပြီးတော့ ဆင်းလာတယ်။ ပက်ပင်းပဲ။ ဒီလှေကားမှာ တစ်ခါတည်းသွားတွေ့တယ်။ ရှေးတုန်းကတော့ ရဟန်းတော်ရယ်ဆိုရင် မျက်နှာမော်ပြီးတော့ ကြည့်တာမဟုတ်ဘဲကိုး။ သာမန်လောက်ကြည့်ပြီးတော့ ဣန္ဒြေအောက်ချပြီးတော့ နေတော့—

ရညော သြဝါဒံ ဒါတုံ အာဂက္ခော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘဝိဿတိ။

ရညော=တို့ပြည့်ရှင်မင်းကြီးအား။ သြဝါဒံ ဒါတုံ=အဆုံးအမ သြဝါဒပေးဖို့ရန်။ အာဂတော=ကြွလာသော။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘဝိဿတိ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်ဖြစ်မှာပဲလို့။

ဪ—တို့အရှင်မင်းကြီးကို သြဝါဒပေးဖို့ရန် ကြွလာတဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်လိမ့်မဟဲ့။ ဘေးပယ်ကြလို့ဆိုပြီးတော့ ဘေးကကပ်ပြီးတော့ ပက်ပင်းပါတွေ့နေတဲ့ မဟာဇနကဘုရားအလောင်း ရဟန်းကြီးကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ

၂၄၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အရှင်မှတ်ပြီးတော့ လက်အုပ်ချိမိုး ရှိခိုး၍ ခေါင်းဦးစိုက်ချပြီး တော့ နေကြတယ်။

ဘုရားအလောင်းကတော့ အခွင့်ကောင်း ရပြီဆိုပြီးတော့ ရဟန်းတို့ကုန်ပစ္စည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ရဲ့ကုန်တို့ဖြင့် နန်းမလှေကား က ဆင်းသွားတယ်။ နောက်ပြန်မကြည့်ပါဘူး။ တောက် လျှောက်သွားတယ်။

ဟင်း-တစ်ခါ သီဝလီဒေဝီ အမှူးပြုတဲ့ ခုနစ်ရာသော မိဖုရားအပေါင်းတို့ကလဲ ရွှေနန်းတော်ပေါ် တက်သွားတယ်။ နန်းတော်ပေါ်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ သလွန်တော်ပေါ်မှာ အိပ်ရာတော်ပေါ် ပီတုံးရောင်ညိုမှောင်နေတဲ့ ဆံထုံးလေးများ၊ ဝတ်ဆင်တော်မူတဲ့ မင်းမြောက်တန်ဆာများ ဒီအတိုင်း တစ်ခါတည်း ပစ်ယားခဲ့တာတွေ့တော့-

န သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ၊ အမှာကံ ပိယသာမိကော ဘဝိဿတိ။ ဧထ နံ ယာစိတွာ နိဝတ္တာပေဿာမိ။

အယျာယော=ရှင်မတို့။ သော=ထိုသို့ ခုနက လှေကား မှာတွေ့ခဲ့တဲ့ ကိုယ်တော်ကြီးသည်။ န ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ=ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ မဟုတ်ချေ။ (တို့ လမ်းတွေ့ခဲ့တဲ့ ကိုယ်တော်ကြီးဟာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဟုတ်မှာမဟုတ်ဘူးအေ့)။ အမှာကံ=ငါတို့၏။ ပိယသာမိကော=ချစ်အပ်သောအရှင်သခင် ဇနကမင်းတရားကြီး သည်။ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဧထ=လာကြကုန်။

နံ=ထိုတို့အရှင်ကို။ ယာစိတွာ=တောင်းပန်ပြီးမှ။ နိဝတ္တာ
ပေသာမိ= နန်းတော်သို့တစ်ဖန် ပြန်လည်စေမည်။

ပြောပြီးတော့ ဒုက္ခများပြီ။ ရှင်ဘုရင် ရှာမတွေ့ဘူး။
မင်းစေကလေးမေးတော့ မြင်တဲ့အတိုင်းပဲ ဟောဒီ ဆံပင်ကြီး
ဖြတ်ပြီးတော့ လူဝတ်တွေဖယ်ရှား၊ ပရိက္ခရာရှစ်ပါး ဝတ်ရှုံ့ပြီး
သကာလ ရဟန်းအဝတ်နဲ့ ကြွသွားတော်မူပြီ။ တစ်ခါတည်း
တောက်လျှောက်လိုက်။ နန်းတော်ရဲ့အတွင်းမှာပဲ ဘုရား
အလောင်းကိုမှီတယ်။

ဘုရားအလောင်းကို မှီတယ်ဆိုရင်ပဲ-

ကသွာ ဧဝရူပံ ကမ္မံ ကရောထ မဟာရာဇ။

မဟာရာဇ=မြတ်သောမင်းကြီး။ ကသွာ=အဘယ့်
ကြောင့်။ ဧဝရူပံ=ဤသို့သဘောရှိသော။ ကမ္မံ=အမှုကို။
ကရောထ=ပြုတော်မူကြပါကုန်သလဲဘုရား။

ဘယ့်နှယ်ကြောင့် ဒီလိုလုပ်တာတုန်းဘုရား။

ပြောပြောဆိုဆိုနဲ့ ခေါင်းကဆံထုံးတွေဖြေချ၊ ဆံပင်တွေ
ကျောပေါ်မှာဖြန့်ကြဲ၊ လက်နှစ်ဖက်နဲ့ ရင်ဘတ်တီးပြီးတော့
ရှိုက်ကြီးတင်ငိုလို့ အစဉ်တစိုက် ဘုရားအလောင်း နောက်တော်
က လိုက်ကြပြီ။ ဘုရားအလောင်းက ဘာမှပြန်မပြောဘူး။
ဘယ့်နှယ်ကြောင့် ဘယ်လိုလုပ်တာတုန်း အရှင်ဘုရား။
ဘယ့်နှယ်ကြောင့် ဒီလိုလုပ်တာတုန်း ပြောပေမယ်လို့ ဘုရား

၂၄၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးစာယံဘွဲ့တရားတော်

အလောင်းက ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေဖြင့် နောက်လှည့်မကြည့်ဘဲ
အပြေမပေးဘဲနဲ့ ရွှေနန်းတော်ကြီးက ထွက်ဖြစ်အောင် ထွက်
ခဲ့တယ်။

ရွှေနန်းတော်က ထွက်လာတယ်ဆိုရင်ပဲ တိုင်းသူ
ပြည်သားတွေ တစ်မြို့လုံး ရောက်ခြားသွားတယ်။

ရာဇာ ကိရ နော ပဗ္ဗဇိတော။

နော = ငါတို့၏။ ရာဇာ = ပြည့်ရှင်မင်းကြီးသည်။
ပဗ္ဗဇိတော ကိရ=ရဟန်းပြုသွားပြီတဲ့။

အို- တို့အရှင်သခင် မဟာဇနကမင်းတရားကြီး ရဟန်း
ပြုသွားပြီတဲ့။ ဟော-ဒီသတင်းဟာ တစ်ဓဏချင်း မြို့တွင်း
ပျံ့နှံ့သွားတယ်။

ကုတော ပန ဧဝရူပံ ဓမ္မိကရာဇာနံ လဘိဿာမ။

ဧဝရူပံ=ဤသို့သဘောရှိသော။ ဓမ္မိက ရာဇာနံ=တရား
ကျင့်တဲ့ မင်းကောင်းမင်းမြတ်ကို။ ကုတော လဘိဿာမ=တို့
တစ်တွေ ဘယ်တော့ရကုန်အံ့နည်း၊ ရတော့မှာ မဟုတ်ဘူး
ဟရီ။

ဓိပုရားအခြေအရံအားလုံး ငိုကြွေးပြီးလိုက်ကြခြင်း

အဲဒီလို ဆိုပြီးတော့ မြို့သူမြို့သားတွေ ငိုကြတယ်။
ဟစ်ကြီးအော်ကြီး ငိုပြီးတော့ ဘုရားအလောင်းနောက်က

မဟာစနကဇာတ်တော်

လိုက်ကြတယ်။ အဲဒီလိုလိုက်သွားတော့ သီဝလိဒေဝီမိဖုရားကြီး
အမှုး ရှိတဲ့ မိဖုရားခုနစ်ရာနဲ့ မြို့သူမြို့သားတွေ လိုက်ပြီးတော့
ငိုကြတဲ့အခြင်းအရာတွေကို ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ဖြစ်တော့
ဂါထာခုနစ်ပုဒ် ဟောထားတယ်။

တာ စ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
ဗာဟာ ပဂ္ဂယု ပက္ကန္တု၊ ကသ္မာ နော ဝိဇဟိဿသိ။

တာ စ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သုသညာ တနမဇ္ဈိမာ။
ဗာဟာ ပဂ္ဂယု ပက္ကန္တု၊ ကသ္မာ နော ဝိဇဟိဿသိ။

တာ စ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏိနီ။
ဗာဟာ ပဂ္ဂယု ပက္ကန္တု၊ ကသ္မာ နော ဝိဇဟိဿသိ။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ သဗ္ဗာ
လင်္ကာရဘူသိတာ=အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်
ဆာ ဆင်အပ်ကုန်ပြီးထသော။

သုသညာ=ကောင်းစွာ စေ့စပ်သည့် မိန်းမမြတ်တို့၏
သပ်ရပ်သောလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံကုန်ထသော။ တနမဇ္ဈိမာ=
ပါးလျှသေးသွယ် ငယ်သောခါးလည်း ရှိကုန်ထသော။

အဿဝါ=အရှင်သခင် လင်ယေကျ်ား၏ စကားကို
နားထောင်ကုန်ထသော။ ပိယဘာဏိနီ=ချစ်ဖွယ်စကား ပြော
ကြားလေ့ရှိကုန်ထသော။

တာစ သတ္တသတာ ဘရိယာ=ထိုခုနစ်ရာသော မိဖုရား

၂၅၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

တို့သည်လည်း။ “ဒေဝ=သမုတိနတ် အိုအရှင်မင်းမြတ်ဘုရား။ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့် (ဝါ) ဘယ်လို အပြစ်ရှိသောကြောင့်။ နော=ကျွန်မတို့ကို။ ဝိဇဟိဿသိ=မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီး စွန့်ခွာတော်မူပါသနည်းဘုရား။” ဣတိ=ဤသို့ လျှောက်ဆို၍။ ဗာဟာ=လက်ရုံးတို့ကို။ ပဂ္ဂယု=ချီးမြှောက်၍။ ပက္ကန္တု=ငိုကြွေး မြည်တမ်းကြလေကုန်ပြီ။

မိဖုရားပေါင်း ခုနစ်ရာတို့ ငိုကြွေးတဲ့အကြောင်း။

အဲဒီလို မိဖုရားပေါင်း ခုနစ်ရာက “ဘယ်နှယ်ကြောင့် ဘုရားကျွန်တော်မတို့ကို ဘယ်အပြစ်ရှိတဲ့အတွက် ဘုရား ကျွန်တော်မတို့ကို စွန့်ပစ်ပြီး သွားရပါသတန်းဘုရား” လို့ အဲဒီလိုနောက်က ဟစ်အော် ငိုကြွေး လိုက်ပါလာတဲ့ စကား တွေကိုပင် ဘုရားအလောင်းက “မြန်မြန်တောထွက်၊ မြန်မြန် ရဟန်းပြု၊ မြန်မြန်ရဟန်းပြု” လို့ တိုက်တွန်းသလိုပဲတဲ့။ သူ့ မတော့၊ သူတို့က ဒီလိုငိုလေ ဘုရားအလောင်းက ခပ်မြန်မြန် သွားလေ။

ဘုရားအလောင်းရဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်ကို မြတ်စွာဘုရားက-
တာ စ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
ဟိတွာ သမ္ဗဒ္ဓဝိ ရာဇာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော။
တာ စ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ သုသညာ တနုမဇ္ဈိမာ။
ဟိတွာ သမ္ဗဒ္ဓဝိ ရာဇာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

တာ စ သတ္တသတာ ဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏိနီ။

ဟိတွာ သမ္ပဒ္ဒဝိ ရာဇာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ သဗ္ဗာ
လင်္ကာရဘူသိတာ=အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့်
တန်ဆာ ဆင်အပ်ကုန်ပြီးထသော။ (ဒီအတွက်က တစ်ဂါထာ)

သုသညာ=ကောင်းစွာစေ့စပ် လွန်သပ်ယပ်သည့် မိန်းမ
မြတ်တို့၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံကုန်ထသော။ တနုမဇ္ဈိမာ=
ပါးလှသေးသွယ် ငယ်သောခါးလည်း ရှိကုန်ထသော။ (ဒါက
တစ်ဂါထာ)

အဿဝါ=အရှင်သခင် လင်ယောက်ျား၏စကားကို
ရိုသေစွာ နားထောင်ကြကုန်သော။ ပိယဘာဏိနီ=ချစ်ဖွယ်
စကား ပြောကြားလေ့ရှိကုန်သော။ တာ စ သတ္တသတာ
ဘရိယာ=သီဝလိဒေဝီ မဟေသီအမှူးရှိသည့် ခုနစ်ရာသော
ထိုမိဖုရားတို့ကိုလည်း။ ဟိတွာ=မင်းမကွက် ရက်ရက်ကြီး
စွန့်ခွာတော်မူပြီး၍။ ရာဇာ=ဓနကတွင်ခေါ် အလောင်းတော်
မင်းတရားကြီးသည်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ=ရဟန်းပြုဖို့ရန်။ ပုရက္ခတော=
ရှေ့သွားပြုသည်ဖြစ်၍ (ဝါ) ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပုရက္ခတော=မိဖုရား
ခုနစ်ရာတို့က အဘယ်အပြစ်ဒေါသရှိလို့ အကျွန်ုပ်တို့အား
စွန့်ပယ်၍ သွားရပါသနည်းဘုရား-ဟု ဟစ်ကြွေးငိုမြည်တဲ့
စကားကိုပင်လျှင် ရဟန်းပြုဖို့ရန် တောင်းပန်တိုက်တွန်းသည့်
အလား စိတ်တော်ထား၍။ သမ္ပဒ္ဒဝိ=ဟိမဝန္တာရှိရာ ရွှေမြို့တော်

၂၅၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

၏မြောက်မျက်နှာသို့ ဧကစာရီ အစဉ်အတိုင်း ကြွချီတော်
မူခဲ့လေပြီ။

သူတို့က နောက်ကင်္ဂါလေ မြန်မြန်တော့ထွက်ဘုရား၊
ရဟန်းပြုဘုရားလို့ ပြောဆိုသလို သူတို့ငိုတဲ့စကားတွေသည်
ဒီကဲတော့ ရဟန်းပြုဖို့အတွက် ခေါင်းတည်ပြီးတော့နေတဲ့
ရှေ့ကို လှမ်းမြဲ လှမ်းတာပဲ။ သွားမြဲ သွားတယ်။

ဟိတ္တာ သတပလံ ကံသံ၊ သောဝဏ္ဏံ သတရာဇိကံ။
အဂ္ဂဟိ မတ္တိကံ ပတ္တံ၊ တံ ဒုတိယာဟိသေစနံ။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အိချစ်သားတို့။ ဟော=နေက
တွင်ခေါ် အလောင်းတော်မင်းတရားသည်။ (ဒါဘုရားဖြစ်မှ
ဟောတဲ့ အဘိသမ္မုဒ္ဓဂါထာ)။ သတပလံ ကံသံ=ပိုလ်အချိန်
တစ်ရာ=(ကျပ်လေးရာ)ပိသာလေးပိသာစီး၍ ရွှေတို့ဖြင့်
သွန်းလုပ် ခုတ်အပ်ပေထသော။ သတရာဇိကံ=အရာမကသော
ခြူးပန်းခြူးနွယ် အရေးတို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာထသော။ သောဝဏ္ဏံ
ကံသံ=စားတော်ရွှေခွက်ကို။ ဟိတ္တာ=ငါရက်ရက်ကြီး စွန့်ခွာ၍။
မတ္တိကံ ပတ္တံ=မြေသပိတ်ကို။ အဂ္ဂဟိ=နှစ်သက်ကြည်ဖြူစွာ
ငါပွေ့ပိုက်၍ နေရလေပြီ။ တံ=ထိုသို့ စားတော်ရွှေခွက်ကို
စွန့်ပစ်ကာ မြေသပိတ်ကို ကြည်ဖြူစွာ ပွေ့ပိုက်ရခြင်းသည်။
မေ=နေကတွင်ခေါ် ငါအလောင်းတော်အား။ ဒုတိယာဟိသေ-
စနံ=ဟို အရင်တစ်ခါ ကျောက်ဖျာထက်မှာ ရာဇအဘိသိက်
ပဌမကိုထောက်၍ နှစ်ကြိမ်မြောက် အဘိသိက်ရေချမ်း သွန်း

ဖျန်းရခြင်းပေတည်း။ ဣတိ=ဤသို့ နှလုံးပိုက်၍။ ရာဇာ=ဇနကတွင်ခေါ် အလောင်းတော်သည်။ နိက္ခန္တော=မဟာဘိနိက္ခမန လှလှကြည်ဖြူ တောထွက်တော်မူခဲ့လေပြီ။

မြတ်စွာဘုရား နောက်ဆုံး ခုနစ်ဂါထာမြောက်အနေနဲ့ အလောင်းတော်ရဲ့ နှလုံးသွင်းပုံ ဖော်ပြတော့ ဟောပြထားတယ်။

ချစ်သားတို့၊ အလောင်းတော်ရဲ့စိတ်မှာ ငါဖြင့် ပိုလ်အချိန်တစ်ရာ=ကျပ်လေးရာ=လေးပိဿာစီးတဲ့ ရွှေတုံးဖြင့် သွန်းလုပ် ခုတ်အပ်တဲ့ စားတော် ရွှေခွက်ကြီး စွန့်ပယ်ပြီးတော့ ယခုလို မြေသပိတ်ကို စွဲကိုင်နေရခြင်းဟာဖြင့် မိတ္ထီလာပြည် မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်အတွင်း မင်္ဂလာကျောက်ဖျာထက်၌ ဟိုတစ်ချိန်က ရာဇဘိသိက်ရေချမ်း သွန်းဖျန်းရတဲ့ ပဌမအဘိသိက်ကို ထောက်ပြီးတော့ ယခု နှစ်ကြိမ်မြောက် ပဗ္ဗဇ္ဇအဘိသိက်ပဲလို့ အဲဒီလို အားရအင့်အဲ ဝမ်းပန်းတသာဖြစ်ပြီးသင်္ကာလဟိမဝန္တာရှိရာ မြောက်မျက်နှာတံခါးသို့ ဘုရားအလောင်းကြွခဲ့ပြီ။ နောက်ပြန်မဆုတ်ဘူး။

မိတ္ထီလာပြည်ကြီးမီးလောင်ဟန်သူပုန်ထဟန်ပြုခြင်း

အဲဒီလိုကြုံတော့ သီဝလိဒေဝိက အင်း-ဒီနည်းနဲ့တော့ တောင်းပန်လို့ ငိုယိုလို့တော့ လွယ်လွယ်နဲ့တော့ ရမှာမဟုတ်ဘူး။

အတ္ထေသော ဥပါယော=အကြောင်းဥပါယ်တံမျဉ်တော့ ရှိလိမ့်မဟဲ့လို့ ဒီလိုစိတ်ကူး အကြံအစည်ပေါက်ပြီး သင်္ကာလ မြို့ဝန်ခေါ်။ တိုးတိုးတိတ်တိတ်၊ မြို့ဝန်ကြီး ခဏလာဦး။

၂၅၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတော်ကြီးအယ်ဘွဲ့တရားတော်

တာတ ရညော ပုရတော ဂမနဒိသာဘာဂေ။

တာတ=အမောင်။ ရညော=ပြည့်ရှင်မင်း၏။ ပုရတော= ရှေ့မှ။ ဂမနဒိသာဘာဂေ=ကြွတော်မူမယ့် အရပ်မျက်နှာ အဖို့၌။

အမောင်မြို့ဝန်၊ ပြည့်ရှင်မင်းကြီးသွားမယ့် လမ်းခရီးကို အမောင် အကဲခပ်စမ်း။ မြောက်တံခါးက ထွက်မလား၊ အရှေ့တံခါးက ထွက်မလား၊ တောင်တံခါးက ထွက်မလား။ ဘယ်တံခါးက ထွက်မယ်ဆိုတာ အမောင်စုံစမ်းစမ်း။

ပြည့်ရှင်မင်းကြီး ကြွတော်မူမယ့် လမ်းခရီးရှေ့က ကြိုဆီးပြီးသကာလ-

ဇိဏ္ဍဃရဇိဏ္ဍသာလာဒိသု အဂ္ဂိံ ဒေဟိ။

ဇိဏ္ဍဃရဇိဏ္ဍသာလာဒိသု=အိမ်ဆိုးဧရပ်ဆိုး အိမ်ဟောင်း ဧရပ်ဟောင်း အစရှိသည်တို့၌။ အဂ္ဂိံ ဒေဟိ= မီးတိုက်လိုက် ကွယ်။

ကြိုပြီး မီးတိုက်လိုက်၊ ပြည့်ရှင်မင်းကြီးကြွမယ့်လမ်း ရှေ့က ကြိုပြီးသကာလ အိမ်ဟောင်းတွေ ဧရပ်ဟောင်းတွေ တဲဟောင်းအကုန် မီးရှို့ရမယ်။ ဒါတင်ပဲလားဆိုတော့-

တိဏပဏ္ဍနိ သံဟရိတွာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ဇူမံ ကာရေဟိ။

တိဏပဏ္ဍနိ=မြက်သစ်ရွက်ခြောက် တို့ကို။ သံဟရိတွာ=

စုရုံး၍။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ=ထိုထိုနေရာအန့်အပြား၌။ ဓူမံ ကာရေဟိ=အခိုးထွက်အောင်ပြုလုပ်လော။

မြို့ဝန် မြို့စိုးကို ဒီလိုခိုင်းလိုက်တယ်။

ကောင်းပါပြီအရှင်မ။

မြို့ဝန်မင်းတရား သူ့တပည့်တွေနဲ့ ကြိုတင်ပြီးသွား။ ဘုရားအလောင်းက တောထွက်တယ်ဆိုပေမယ့် ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေနဲ့ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် နူးနူးညံ့ညံ့ ကြွချီတော်မူတာဖြစ် တော့ ဒီက မင်းမှုထမ်း စစ်တပ်တွေနဲ့ စစ်သွား သွားတော့ ဘုရားအလောင်းရဲ့ ရှေ့ကနေပြီးတော့ ကြိုတင်ပြီးတော့ မီးရှို့ နိုင်တယ်။ အိမ်ဟောင်းတွေ ဧရပ်ဟောင်းတွေ တင်းကုတ် ဟောင်းတွေ၊ ဆင်တင်းကုတ် မြင်းတင်းကုတ် ဒီအဟောင်း တွေပေါ့လေ။ ဒါတွေအကုန် မီးရှို့ဟာ ဆိုပြီးတော့ တစ်ခါထဲ မီးရှို့တယ်။ ဟိုက ဒီက မြက်တွေ အမှိုက်တွေ စုခဲစမ်းဆို မြို့ဝန်ကြီးအမိန့်နဲ့စုတယ်။ စုပြီးတော့ ဟိုအနား ဒီအနား တစ်ခါတည်း အမှိုက်တွေပုံ မီးရှို့၊ ခပ်လှမ်းလှမ်းကကြည့်ရင် ကောင်းကင်မှာ မီးခိုးတွေကို တစ်ခါတည်း တစ်မြို့လုံး မီးခိုး တွေဟာ ဝဲနေတယ်။

ဒီတော့ သိဝလီဒေဝီမိဖုရားက ဒါတွေပြပြီးတော့ ဘုရား လောင်းရဲ့ အနီးအပါးသွား၊ ခြေဖဝါးတော် ခြေထောက်တော်ကို ဖက်။ ကြည့်တော်မူပါဦးအရှင်ဘုရား။

၂၅၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဘောသွာ အဂ္ဂိသမာ ဇာလာ၊ ကောသာ ခုယုန္တိ ဘာဂသော။
ရဇေတံ ဇာတရူပဉ္စ၊ မုတ္တာ ဝေဠုရိယာ ဗဟူ။

ဇာလာ=မီးတောက်မီးလျှံတို့သည်။ ဘောသွာ=ကြောက်
ဖွယ်ကြီးတွေပါဘုရား။ (အရှင်ဘုရား၊ ဟောဟိုမှာ မီးတောက်
မီးလျှံကြီးတွေ အင်မတန်ကြောက်စရာကောင်းတယ်။)
အဂ္ဂိသမာ=ရဲရဲတောက်တဲ့မီးနဲ့ တူလှပါကုန်သည်ဘုရား။
ဘာဂသော=သူ့အဖို့ သူ့အစုအားဖြင့်။ မာပိတာ=ဖန်ဆင်း၍
ထားအပ်ကုန်သော။ ကောသာ=အရှင်ဘုရားရဲ့ ကျီကြတို့ကို။
ခုယုန္တိ=မီးတိုက်အပ်ပါကုန်သည်ဘုရား။

အရှင်ဘုရား အစီလိုက် အစဉ်လိုက် ဖန်ဆင်းထားတဲ့
စပါးကျီတွေ စပါးကျတွေ ဘဏ္ဍာကျီတွေ ကျတွေ ဘဏ်တိုက်
တွေ ရန်သူတွေ မီးရှို့ကုန်ပြီဘုရား။

ဗဟူ=များစွာကုန်သော။ ရဇေတံ=ငွေကိုလည်းကောင်း။
ဇာတရူပဉ္စ=ရွှေကိုလည်းကောင်း။ မုတ္တာ=ပုလဲကိုလည်းကောင်း။
ဝေဠုရိယာ=ကြောင်မျက်ရွဲတို့ကိုလည်းကောင်း။ ခုယုန္တိ=ရန်သူ
အများ မီးတိုက်အပ်ပါကုန်သည်ဘုရား။

မဏယော သင်္ခမုတ္တာ စ၊ ဝတ္ထိကံ ဟရိစန္ဒနံ။

အဓိနံ ဒန္တဘဏ္ဍဉ္စ၊ လောဟံ ကာဠာယသံ ဗဟူ။

ဧဟိ ရာဇ နိဝတ္တဿ၊ မာ တေ' တံ ပီနသာ ဓနံ။

ဒေဝ=သမ္မုတိနတ် အိုမင်းမြတ်ဘုရား။ မဏယော=
ပတ္တမြားရတနာအမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ သင်္ခမုတ္တာ စ=

ခရမှဖြစ်တဲ့ ပုလဲရတနာအမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝတ္ထိကံ= အရှင်ဘုရားရဲ့ အဝတ်တော်ထားတဲ့ ဘဏ္ဍာတိုက်အမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဟရိစန္ဒနံ=စန္ဒကူးလှေထားတဲ့ တိုက်ခန်းအမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ အဇိနံ=သစ်နက်ရေတွေ သိုမှီးထားတဲ့ တိုက်ခန်းအမျိုးမျိုးကိုလည်းကောင်း။ ဒန္တဘဏ္ဍဥ=ဆင်စွယ် ဘဏ္ဍာအမျိုးမျိုးကိုလည်းကောင်း။ လောဟံ=ကြေးနီကို လည်းကောင်း။ ကာဠု=ကျောက်စိမ်းကိုလည်းကောင်း။ အယသံ=သံကိုလည်းကောင်း။ ဗဟူ=များစွာသော အရှင်မင်းတရား ပိုင်သတဲ့ စီးပွား ဥစ္စာအဝဝတို့ကို။ ဥယုန္တိ=ရန်သူတို့ မီးမြိုက် အပ်ပါကုန်သည်ဘုရား။

ရာဇ=သမ္မုတိနတ် အိုမင်းမြတ်ဘုရား။ ဧဟိ=ကြွတော်မူ၊ ပြန်နစ်တော်မူ။ နိဝတ္တဿု=ဆုတ်နစ်တော်မူ။ (ရွှေနန်းတော် တစ်ဖန် ပြန်တော်မူပါ။) တေ=အရှင်မင်းတရား၏။ ဧတံ ခနံ=ဤဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် ဆင်းသက်၍လာတဲ့ မင်းဘဏ္ဍာ ဥစ္စာအစုကို။ မာ ဝိနဿာ=မပျက်စီးပါစေနှင့်ဘုရား။

ပြန်တော်မူပါဦးဘုရား၊ ရွှေနန်းတော်ပြန်တော်မူပြီးတော့ မှ ဒီ ဥစ္စာကျိကျဘဏ္ဍာတွေ မီးတိုက်နေတဲ့ ရန်သူတွေကို ဖယ်ရှား၊ မြို့ဘေးအေးမှ တောထွက်တော်မူပါ။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲနဲ့ စောစောစီးစီး တောထွက်တော်မူသွားတယ် ဆိုလို့ရှိရင် မဟာဇနကမင်းတရားဟာ သူ့မြို့ကြီး မီးလောင်နေတာတောင် ပစ်ပြီး တောထွက်သွားတယ်လို့ အများက ကဲ့ရဲ့လိမ့်မယ်။

၂၅၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အဲဒီလိုပြောပြီးတော့ မိဖုရားက မီးတောက်တွေပြ၊
ကောင်းကင်တက်တဲ့ အခိုးတွေပြပြီးတော့ တောင်းပန်စကား
ပြောတဲ့အခါ ဘုရားအလောင်းက-

ဒေဝိ ကိံ ကထေသိ၊ ယေသံ ကိဉ္ဇနံ အတ္ထိ၊ တေသံ
တံ ဥယျတိ၊ မယံ ပန အကိဉ္ဇနာ။

ဒေဝိ=သီဝလီဒေဝီမိဖုရား။ ကိံ ကထေသိ=ဘာတွေ
လာပြောနေတာတုန်း။ ယေသံ=အကြင်သူတို့အား။ ကိဉ္ဇနံ=
လောဘ ဒေါသ မောဟအစရှိတဲ့ ကိလေသာဟူ ကြောင့်ကြမှု
သည်။ အတ္ထိ=ရှိ၏။ တေသံ=ထိုကိလေသာကြောင့်ကြရှိကြတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ တံ ဓနံ=ထိုဥစ္စာကိုသာ။ ဥယျတိ=မီးလောင်အပ်
ပေ၏။ မယံ ပန=ငါတို့တမူကား။ အကိဉ္ဇနာ=လောဘ
ဒေါသ မောဟ အစရှိတဲ့ ကိလေသာတည်းဟူသော ကြောင့်ကြမှု
လုံးဝမရှိကြကုန်။

မိဖုရား... ဘာတွေလျှောက်ပြောနေတာတုန်း။ အရှင်
မင်းကြီးရဲ့ ဘဏ္ဍာတွေ မီးလောင်ကုန်ပြီဘုရား စသည်ဖြင့်
ဘာတွေပြောနေတာတုန်း။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ လောဘ
ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော ကြောင့်ကြမျိုး၊ ကိလေသာ
ကြောင့်ကြမျိုး ရှိသေး၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာသာ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာတွေ
မီးလောင်တယ်ဆိုတာရှိတယ်။ တို့မှာတော့ စီးပွားဥစ္စာပေါ်မှာ
တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ လောဘတည်းဟူသော ကြောင့်ကြမရှိ၊
ဒေါသတည်းဟူသော ကြောင့်ကြမရှိ၊ မောဟတည်းဟူသော

ကြောင့်ကြ မရှိတဲ့အတွက် အကိဉ္ဇနပုဂ္ဂိုလ်တွေ။ သို့ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့် မီးလောင်တယ်လို့ မဆိုရဘူး။

သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ယေသံ နော နုတ္ထိ ကိဉ္ဇနံ။
မိထိလာ ဥယျမာနာယ၊ န မေ ကိဉ္ဇိ အဥယုထ။

ဒေဝိ=သီဝလီဒေဝီထင်ရှား အိုအရှင်မိဖုရား။ ယေသံ
နော=အကြင်ငါထို့အား။ ကိဉ္ဇနံ=လောဘ ဒေါသ မောဟ
အစရှိသော ကိလေသာ ကြောင့်ကြမှုသည်။ နုတ္ထိ=တစိုးတစိ
မရှိပေ။ တသ္မာ=ဆိုသို့ ကိလေသာတည်းဟူသော ကြောင့်ကြမှု
တို့မှာ မရှိသောကြောင့်။ မိထိလာ-မိထိလာယံ=မိတ္ထီလာ
ပြည်ကြီးကို။ ဥယျမာနာယပိ=တစ်ပြည်လုံးပင် မီးလောင်အပ်
ပါသော်လည်း။ မေ=ငါ၏ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဖြစ်တဲ့။ ကိဉ္ဇိ=
တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ။ န အဥယုထ=မီးမလောင်ပေ။

ငါ့ကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာရယ်လို့ ဘာမှမရှိတဲ့အတွက် မိတ္ထီလာ
တစ်ပြည်လုံး မီးလောင်သော်လည်းပဲ ငါ၏ တစိုးတစိသော
ဥစ္စာကိုမျှ မီးလောင်တာမဟုတ်ပါဘူး။

တေ မယံ=ထိုလောဘ ဒေါသ မောဟ အစရှိတဲ့
ကိလေသာ ကြောင့်ကြမှုမရှိတဲ့ ငါတို့သည်။ သုသုခံ=ချမ်းသာ
စွာ။ ဇီဝါမ ဝတ=အသက်ရှည်ရှည် တည်နေကြရကုန်စွတကား။

တို့ရဲ့အသက်ရှင်ခြင်းဟာ တယ်ပြီးတော့ ချမ်းသာပါ
လား။ ဘာမှ လောဘ ဒေါသ မောဟ ဆိုတဲ့ ကြောင့်ကြမှု

၂၆၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မရှိတဲ့အတွက် မိတ္ထီလာပြည်ကြီး မီးဟုန်းဟုန်းတောက်သော်လဲ တို့ပစ္စည်း တစ်စုံတစ်ခုမှ မပါဘဲဆိုပြီး ဧကစာရီ ကြွချီတော် မူခဲ့တယ်။

ထွက်သွားပြီတဲ့၊ မြို့ပြင်ရှောက်သွားပြီးတော့ နောက် တစ်နေ့ကျတော့မှ ဟုတ်လား၊ မြို့ပြင်ဘက်ရောက်တော့ ဘာ တွေဖြစ်မလဲဆိုတာ ဆက်ကြဦးစို့။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတော်*၁

လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၅၅၂-ခုနှစ်၊ (နှစ်ထောင်ငါးရာ ငါးဆယ် နှစ်နှစ်)မြောက် အချိန်မှန်းပြီးတော့ ကြည့်လိုက်ရင်ပဲ။ လူ့ပြည် လောကမှာ တရားရတနာရယ်လို့ အစဆုံးပေါ်တဲ့နေ့ဟာ ဒီကနေ့ပဲ။ ဓမ္မစကြာတရားဟောတာ ဒီကနေ့၊ ဝါဆိုလပြည့် နေ့။ ဒီတော့ တရားဦးစပေါ်တဲ့နေ့မှာ တို့တရားပွဲ ကျင်းပရ တယ်၊ တို့တရားနာရတယ်။

*၁ ဤမဟာဇနကဇာတ်တော် ဟောကြားတော်မူနေသည့်ရက် အတွင်းမှာပင် ဝါဆိုလပြည့် ဓမ္မစကြာအခါတော်နေ့ကြီးနှင့် တိုက်ဆိုင်ကျရောက်ရကာ ကျေးဇူးရှင် မင်းကွန်းတိပိဋကဓရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ထိုဓမ္မစကြာအခါတော်နေ့ဆိုင်ရာ ဓမ္မစကြာတရားတော်လာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားတော်ကို မဟာဇနက ဇာတ်တော်ဟောနေသည့်အကြားမှာ ညှပ်၍ ဟောကြားတော်မူပြီး လျှင် မဟာဇနကဇာတ်ကိုပင် ပြန်၍ဆက်ကာ ဟောတော်မူပါသည်။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သာသနာကို ခြံပြီးတော့များ
 ကြည့်လိုက်လို့ရှိရင် ဘာတွေသွားတွေ့မလဲလို့။ သာသနာတော်
 ရဲ့အချုပ်ဆိုတာလဲ နည်းနည်းစဉ်းစားနိုင်ရမယ်။ မြတ်စွာဘုရား
 ဟာ အစဆုံး “ဓမ္မစက်”ဆိုပြီးတော့ တရားစက်ကြီးကို
 လည်စေတယ်ဆိုတဲ့ တရားစက်ဆိုတာ ဘာတုန်းလို့ ဒီလို
 ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဓမ္မစကြာက ခြံကြည့်လိုက်လို့
 ရှိရင် အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်ပဲ။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး။

ဧတေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈိမာ
 ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ပဒ္ဓါ။

မဇ္ဈိမပဋိပဒါ သာသနာတော်ကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင်
 သိတော်မူတဲ့အကြောင်း။

စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိဉာယ
 သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ (သံ၊ ၃။ ၃၆၈။)

ဒီလို စကားဦးချိုးပေးရတယ်။ တရားဦးစတာဟာ
 အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားသာသနာပါပဲ။ ဒီလိုသိစေချင်
 လို့ နောက်ဆုံး ပစ္စိမသာဝက သုဘဒ္ဒရဟန်းကို ချေချွတ်သွား
 တာဟာလဲပဲ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနဲ့။ သုဘဒ္ဒရဟန်းကို မြတ်စွာဘုရား
 တရားဟောမယ်ဆိုတော့ သုဘဒ္ဒရဟန်းက ဟိုမေး ဒီမေး
 မေးတော့ “အဲဒါတွေ မေးမနေနဲ့၊ အချိန်လဲ သိပ်မရှိတော့ဘူး၊
 ဒီတော့ သင့်ကို တရားသက်သက်ပဲ ငါဟောမယ်” ဆိုပြီးတော့
 မြတ်စွာဘုရားက-

၂၆၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ယသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော
မဂ္ဂေါ န ဥပလဗ္ဘတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ န ဥပလဗ္ဘတိ၊
ဒုတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ၊ တတိယယောပိ
တံတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ၊ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ
သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ။ (ဒီ၊ ၂။ ၁၂၄-၁၂၅)

သုဘဒ္ဒ=ချစ်သားသုဘဒ္ဒ။ ယသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ=ဓမ္မဝိနယ
တွင်ခေါ် အကြင်သာသနာတော်၌။

ဘုရားလက်ထက်တုန်းက မြတ်စွာဘုရားကလဲ ကိုယ်
တော်ရဲ့ သာသနာကို ဓမ္မဝိနယသာသနာပဲ ပြောတယ်။ ဟို-
တိတ္ထိဆရာကြီးတွေကလဲ မိမိတို့ရဲ့သာသနာကို ဓမ္မဝိနယ
သာသနာလို့။ ဒီသာသနာက ဗုဒ္ဓပေးတဲ့ နာမည်ကို သူတို့
ကလဲ သူတို့သာသနာမှာ ယူပြီးတော့ တပ်တယ်။

သာသနာဆိုသော စကားလုံးကိုက ဗုဒ္ဓပွင့်တော်မူမှ
ပေါ်တဲ့စကားပါ။ ဒီတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပွင့်တော်မူတဲ့အချိန်
အခါမှာ ဗုဒ္ဓပေးလိုက်တဲ့ နာမည်တွေဆိုရင် သူတို့က အကုန်
လုံး သူတို့ရဲ့ သာသနာမှာ အကုန်တပ်ထားပါတယ်။ ဒါကြောင့်
ဓမ္မဝိနယဆိုတဲ့ နာမည်တွေက ဘုရားသာသနာမှာလဲ ဓမ္မဝိနယ၊
ပူရဏကဿပဆရာကြီးရဲ့ သာသနာကလဲ ဓမ္မဝိနယ၊
သာသနာတိုင်း သာသနာတိုင်း “ဓမ္မဝိနယ”လို့ နာမည်တပ်
ထားတော့-

မဟာဇနကဇာတ်တော်

သုဘဒ္ဒ=ချစ်သားသုဘဒ္ဒ။ ယသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ=အမှတ်
 မထင် အကြင်သို့သော ဓမ္မဝိနယတွင်ခေါ် သာသနာတော်၌။
 အရိယော=ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော=အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။
 မဂ္ဂေါ=မဂ်ကို။ န ဥပလဗ္ဘတိ=စမ်းစမ်းရှာဖွေ၍ မရအပ်ပေ။
 တတ္ထ=ထိုအဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂင်ဆိုတဲ့ ကျင့်ဖွယ်တရား စမ်းစမ်းရှာဖွေ
 ၍ မရတဲ့ ဓမ္မဝိနယ၌။ သမဏောပိ=သောတာပန်ရဟန်းကိုလဲပဲ။
 န ဥပလဗ္ဘတိ=မရအပ်၊ မရကောင်းပေ။ တတ္ထ=ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
 မရှိတဲ့ ဓမ္မဝိနယ၌။ ဒုတိယောပိ သမဏော=သကဒါဂါမ်ရဟန်း
 ကိုလည်းကောင်း။ တတိယောပိ သမဏော=အနာဂါမ်ရဟန်း
 ကိုလည်းကောင်း။ စတုတ္ထောပိ သမဏော=ရဟန္တာ ရဟန်းကို
 လည်းကောင်း။ န ဥပလဗ္ဘတိ=မရအပ်ပေ။

ဘယ်သာသနာရယ်လို့ မဆိုဘူးတဲ့။ ဓမ္မဝိနယခေါ်တဲ့
 အကြင်သို့သော သာသနာ၌ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော အကျင့်
 တရားတွေမရှိတဲ့ ဓမ္မဝိနယသာသနာဆိုရင် သောတာပန်လဲ
 ဖြစ်လို့မရဘူး။ သကဒါဂါမ်လဲ ဖြစ်လို့မရဘူး။ အနာဂါမ်လဲ
 ဖြစ်လို့မရဘူး။ ရဟန္တာလဲ မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့။

သုဘဒ္ဒ=ချစ်သားသုဘဒ္ဒ။ ယသ္မိံ စ ဓမ္မဝိနယေ=ဓမ္မ
 ဝိနယတွင်ခေါ် အကြင်သာသနာတော်၌ကား။ အရိယော=
 ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော=အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂေါ=မဂ်ကို။
 ဥပလဗ္ဘတိ=ကျင့်ဖို့ရန် ရှာဖွေ၍ ရအပ်ပါပေ၏။

၂၆၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

သမဏောပိ တတ္ထ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ
သမဏော ဥပလဗ္ဗတိ၊ တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော
ဥပလဗ္ဗတိ၊ စတုတ္ထပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဗတိ။

သုဘဒ္ဒ=ချစ်သားသုဘဒ္ဒ။ တသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ=အဋ္ဌင်္ဂိက
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ထင်ရှားရှိတဲ့ ဓမ္မဝိနယတွင်ခေါ် သာသနာတော်၌။
သမဏောပိ=ရှေးဦးစွာသော သောတာပန်ရဟန်းကိုလဲပဲ။
ဥပလဗ္ဗတိ=ရအပ် ရကောင်းပေ၏။ ဒုတိယောပိ သမဏော=
နှစ်ခုမြောက်သော သကဒါဂါမ် ရဟန်းကိုလည်းကောင်း။
တတိယောပိ သမဏော=သုံးခုမြောက် အနာဂါမ်ရဟန်းကို
လည်းကောင်း။ စတုတ္ထောပိ သမဏော=လေးယောက်မြောက်
ဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာ ရဟန်းကိုလည်းကောင်း။ ဥပလဗ္ဗတိ=ရအပ်
ရကောင်းပေ၏။

ဘယ်သာသနာရယ်လို့ မပြောဘူးတဲ့။ အမှတ်မထင်
အကြင်သို့သော ဓမ္မဝိနယသာသနာ၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ
အစရှိတဲ့ အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂင်တရား ကျင့်ဖွယ်တွေ ရှာလို့ရမယ်
တွေ့မယ်ဆိုရင် အဲဒီသာသနာမှာ သောတာပန် ရဟန်း
ရှာတွေ့မယ်။ သကဒါဂါမ် ရဟန်း၊ အနာဂါမ်ရဟန်း၊
ရဟန္တာ ရဟန်းဆိုတဲ့ အရိယာရဟန်းတော်လေးမျိုးကို ရှာ၍
ရနိုင်တယ်။

ဣမသ္မိံ စ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော
အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဗတိ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

သုဘဒ္ဒ=ချစ်သားသုဘဒ္ဒ။ စ ခေါ=စင်စစ်အားဖြင့်။
ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ=ဘုရားသခင်ဆုံးမရာ ဤငါဘုရား
သာသနာ၌။ (ဘယ်ဘက်ကစမ်းမတုန်း)။ အရိယော=ဖြူစင်
သော။ အဋ္ဌဂီကော=အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော။ မဂ္ဂေါ=မဂ်ကို။
ဥပလဗ္ဘတိ=လှလှကြီး ရအပ်ပါပေ၏။

အဋ္ဌဂီကမဂ်ဆိုတဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါတရား၊ ငါဘုရားရဲ့
ဓမ္မဝိနယတွင်ပေါ် ဤသာသနာတော်မှာ အပြည့်အစုံ လှလှ
ကြီး ရနိုင်တယ်။

ဣဓေဝ သုဘဒ္ဒ သမဏော၊ ဣဓ ဒုတိယော သမဏော၊
ဣဓတတိယော သမဏော၊ ဣဓ စတုတ္ထော သမဏော၊
သုညာ ပရပူဝါဒါ သမဏောဘိ အညေဟိ။

သုဘဒ္ဒ=ချစ်သားသုဘဒ္ဒ။ တသ္မာ=ထိုသို့ အဋ္ဌဂီကမဂ္ဂင်
တည်းဟူသော မဇ္ဈိမပဋိပဒါတရား၊ ဤသာသနာတော်မှာ
လှလှကြီးရယူနိုင်သောကြောင့်။ ဣဓေဝ=ဤတရားသဖြင့်
ဆုံးမရာ ငါဘုရားသာသနာ၌ပင်လျှင်။ သမဏော=သောတာ
ပန်ရဟန်းကို။ ဥပလဗ္ဘတိ=ရကောင်း၏။ ဣဓေဝ=ဤငါဘုရား
သာသနာ၌ပင်လျှင်။ ဒုတိယောပိ သမဏော=ဒုကဒါဂါမ်
ရဟန်းကိုလည်းကောင်း။ တတိယောပိ သမဏော=အနာဂါမ်
ရဟန်းကိုလည်းကောင်း။ စတုတ္ထောပိ သမဏော=ရဟန္တာ
ရဟန်းကိုလည်းကောင်း။ ဥပလဗ္ဘတိ=လှလှကြီး ရကောင်း
ပေ၏။

၂၆၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

လို့ ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပဲ မြတ်စွာဘုရား နောက်ဆုံး
ဟောပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီသာသနာတော်ရဲ့ အချုပ်ဟာ ဘာလဲဆိုရင်
ဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပဲ။

၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ=အမြင်မှန်ရပါစေ၊

၂။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ=အကြံဇူးကောင်း ကြံမိပါစေ၊

၃။ သမ္မာဝါစာ=ကောင်းသော တရားစကားတွေ ပြောကြား
မိပါစေ၊

၄။ သမ္မာကမ္မန္တ=ကောင်းသောအမှုတွေ ပြုလုပ်မိပါစေ၊

၅။ သမ္မာအာဇီဝ=ဖြူစင်စွာ အသက်မွေးမှုနဲ့ အသက်မွေးမိ
ပါစေ၊

၆။ သမ္မာဝါယာမ=ကောင်းသောအလုပ် အားထုတ်မိပါစေ၊

၇။ သမ္မာသတိ=ကောင်းတဲ့တရားအာရုံကို အမှတ်တရ ရရှိ
နေပါစေ၊

၈။ သမ္မာသမာဓိ=ကောင်းမြတ်သော တရားအာရုံ၌ စိတ်
တည်တည်ကြည်ကြည် ထားနိုင်ပါစေ။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနှင့် မဟာဇနကဇာတ်နှိုင်းယှဉ်ချက်

ဘုန်းကြီးတို့ဟောနေတဲ့ မဟာဇနကဇာတ်ပြန်ကြည့်စမ်း။

ဟို ပဌမပိုင်းမှာ မဟာသမုဒ္ဒရာကြီးကို တစ်အားစိုက်စူး
အလျားလိုက်ကူးတဲ့အချိန်မှာ သမ္မာဝါယာမတွေ ဖြစ်နေတယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

မိတ္ထိလာပြည်တော်ရောက်လို့ ရွှေအိုးကြီး တစ်ဆယ့်
ခြောက်လုံး ဖော်ပြတဲ့ နေရာကျတော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ပညာ
ဘယ်လောက်ထက်သန်တုန်း။

ဟင်-တစ်ခါ ရွှေနန်းစည်းစိမ်ခံ စံတော်မူပြီးလို့ ပါရမီ
တော် လှုံ့ဆော်လို့ မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်သွား၊ သရက်ပင်က
အသီးသီးတဲ့ သရက်ပင်နဲ့ အသီးမသီးတဲ့ သရက်ပင်ကို
စာနာထောက်ထားပြီး တောထွက်ဖိုရန် အကြံဖြစ်တော်မူတယ်။
အသီးမရှိတဲ့ သရက်ပင်နဲ့ အသီးသီးတဲ့ သရက်ပင်ကို လောက
ဥပမာထားပြီးတော့ စီးပွားဥစ္စာဆိုတဲ့ ကြောင့်ကြမှု ရှိ၊မရှိ
ဒီလိုဆင်ခြင် တိုင်းထွာတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲ။

အဲဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပြီးတဲ့ နောက်နားက သမ္မာသင်္ကပ္ပ
ခေါ်တဲ့ တောထွက်ဖိုရန် အကြံတွေ၊ ကျေးဇူးပြုသွားတာနော်။
အနန္တရပစ္စည်းအနေနဲ့ ကျေးဇူးပြုတာကတစ်မျိုးပဲ။ ဥပနိဿယ
အနေနဲ့ ကျေးဇူးပြုတာကတစ်မျိုး။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်တိုင်းထွာ
တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိကနေပြီး ကျေးဇူးပြုလိုက်တဲ့အတွက် တောထွက်
ဖိုရန်ဆိုတဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပတွေ ရဲရဲတောက်ဖြစ်ခဲ့တယ်။

အဲဒီလို သမ္မာသင်္ကပ္ပကနေပြီးတော့ ကျေးဇူးပြုပေးလိုက်
တဲ့အတွက် ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ ဆံတော်ပယ်ပြီးတော့ ရဟန်း
ပဉ္စင်းပြုတော်မူတယ်။ ရဟန်းပြုတော်မူတယ်။ ဒါသမ္မာကမ္မန္တ
အမှုတွေပ။

အဲဒီလိုရဟန်းပြုတော်မူပြီးလို့ အကြောင်းအခွင့် အား
လျော်စွာ သင့်လျော်သလို တရားဟောတော့ သမ္မာဝါစာ။

၂၆၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မနေ့တုန်းက မိတ္ထီလာပြည်ထဲမှာလဲ သမ္မာဝါစာအနေနဲ့-
သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ယေသံ နော နက္ခတ္တိ ကိဉ္ဇနံ။
မိထီလာ ခုယုမာနာယ၊ နံ မေ ကိဉ္ဇိ အခုယုထ။
လို့- သမ္မာဝါစာနဲ့ တရားဟောခဲ့ပြီ။

အဲဒီလိုဟောပြီး မိတ္ထီလာပြည်ရဲ့ မြောက်တံခါးကနေပြီး
ဟိမဝန္တာဘက်ကို ရှေးရှု၍ ကြွချီတော်မူလာခဲ့ပြီ။ နောက်က
သီဝလိဒေဝီ အမှူးရှိတဲ့ မိဖုရားပေါင်းခုနစ်ရာ၊ စစ်အင်္ဂါလေးပါး
ကလဲ အုန်းအုန်းကျွက်ကျွက် နောက်ကတစ်ခါးကည်းလိုက်ပြီး
တော့ လာကြတယ်။

ရှေ့တော်တော်လေး သွားမိတော့ သီဝလိဒေဝီ အကြံ
ဖြစ်ပြန်ပြီ။ မဟာသေနဂုတ္တခေါ်တဲ့ မြို့ဝန်မင်း ရှေ့တော်
မှောက်ခေါ်။

ဂါမဃာတရဒ္ဓဝိလုမ္မနာကာရံ ဝိယ ဒသေထ။

တာတာ=အမောင်တို့။ ဂါမဃာတရဒ္ဓဝိလုမ္မနာကာရံ
ဝိယ=ရွာတွေကို ဖျက်ဆီးနေတဲ့အခြင်းအရာ၊ တိုင်းပြည်ကို
လုယက် တိုက်ခိုက်နေတဲ့ အခြင်းအရာမျိုးကဲ့သို့။ ဒသေထ=
ပြကြကုန်။

အရေးကကြီးတော့ တိုတိုတောင်းတောင်းပဲ။

ရွာတွေကို လုယက်ဖျက်ဆီးတဲ့ပုံ၊ တိုင်းပြည်ကို တိုက်
ဖျက်နေတဲ့ပုံ ဒီပုံမျိုးလုပ်ပြီးတော့ ပြကြမောင်တို့လို့ အဲဒီလို

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အကြံပေးလိုက်ရင်ပဲ အို- လူတွေ လူတွေဟာ လက်နက်တွေ ဆွဲကိုင်ပြီးတော့ ဟိုပြေး ဒီပြေး၊ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် လိုက်တဲ့ပုံ၊ ခုတ်တဲ့ပုံ၊ ရိုက်တဲ့ပုံ၊ ပုတ်တဲ့ပုံတွေ။

ဟာ-လူတွေဟာ အလောင်းတော် တောထွက်လာတဲ့ မျက်နှာမူရာမှာဖြင့် တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် လိုက်ပြီးတော့ ရိုက်တဲ့ပုံ၊ ရိုက်တာ ပုတ်တာ ခုတ်တာ ထစ်တာတွေ အမျိုးမျိုးပဲ တစ်ခါတည်းလုပ်ပြတယ်။ တကယ် သွေးမထွက်ဘဲနဲ့ သွေးထွက်တဲ့ပုံတွေလိုထင်ရအောင် တကတဲ ချိတ်ကို အမှုန်ပြုထား၊ ချိတ်ရည်တွေနဲ့ ကိုယ်ကိုလောင်းပြီးသကာလ သွေးသံရဲရဲပုံတွေ ဘုရားအလောင်းကို မြင်အောင်ပြကြတယ်။ ဟင်း-ဒီအထဲမှာ မတော်တဆ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရလာလို့ ပျက်စီးသွားတဲ့ပုံ၊ အိပ်စင်ကြီးတွေနဲ့ထမ်းသွား။ အင်း-အရှေ့က အနောက်၊ အနောက်ကအရှေ့၊ တောင်ကမြောက်၊ မြောက်ကတောင် ဆိုသလို ဒီလိုဥဒဟို သွားလာပြီးတော့ တိုင်းပြည် ပျက်မခန်း ပုံပန်းနဲ့ ဖော်ပြတယ်။

အလောင်းတော်မြင်လို့ တော်တော်လေး အသားကျ လောက်ပြီဆိုတော့မှ ဒီကိစ္စပြီးတယ်ဆိုရင်ပဲ အနီးအပါးမှာ ရှိတဲ့လူတွေကို ကိုင်း-မင်းတို့ဟာ မင်းတို့လျှောက်ကြ၊ အနားက ရှိတဲ့လူတွေကလဲပဲ-

မဟာရာဇ တုမေ့သု ဓရန္တေ သုယေဝ ရန္တံ ဝိလုမ္မန္တိ၊
မဟာဇနံ ယာတေန္တိ။

၂၇၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မဟာရာဇာ=မြတ်သောမင်းကြီးဘုရား။ တုမေသု=အရှင်
မင်းကြီးတို့သည်။ ဓရန္တေသုယေဝ=မျက်မှောက်ထင်ရှား အမြင်
သားရှိကုန်လျက်ပင်လျှင်။ ရဋ္ဌံ=အရှင်မင်းကြီးရဲ့ တိုင်းတော်
နန်းကို။ ဝိလုပ္ပန္တိ-ဝိဒ္ဓံသေန္တိ=ဖျက်ဆီး၍ နေကြပါသည်ဘုရား။
(လူဆိုး သူခိုးတွေ ဖျက်ဆီးနေပါတယ်။) မဟာဇနံ=လူများ
အပေါင်းကို။ ဃာတေန္တိ=သတ်ဖြတ်နှိပ်စက်၍ နေကြပါသည်
ဘုရား။

အဲဒီလို လျှောက်ထားတယ်။ သီဝလိဒေဝိမိဖုရားကလဲပဲ
အလောင်းတော်ရဲ့ ခြေတော်ရင်း သွားဝပ်စင်းပြီးတော့-

အဋ္ဌဝိယော သမုပ္ပန္နာ၊ ရဋ္ဌံ ဝိဒ္ဓံသယန္တိ တံ။
ဧဟိ ရာဇ နိဝတ္တဿ၊ မာ ရဋ္ဌံ ဝိနသာ ဣဒံ။

မဟာရာဇာ=မြတ်သောမင်းကြီး။ အဋ္ဌဝိယော=တောအုပ်
၌နေသော ခိုးသားတို့သည်။ သမုပ္ပန္နာ=ထကြွသောင်းကျန်းခဲ့
ကြပါကုန်ပြီဘုရား။ (ဟို-တောထဲနေတဲ့ ခိုးသားတွေ လူဆိုး
တွေ သူခိုးတွေ ထကြွသောင်းကျန်းခဲ့ပါပြီဘုရား။) တံ ရဋ္ဌံ=
ထိုအရှင်မင်းကြီး စိုးမိုးပိုင်သတဲ့ မိတ္တီလာ တိုင်း ခရိုင်နိုင်ငံကို။
ဝိဒ္ဓံသယန္တိ=ဖျက်ဆီး၍နေကြပါကုန်သည်ဘုရား။

ရာဇာ=သမ္မုတိနတ် အိုမင်းမြတ်။ ဧဟိ=ကြွတော်မူပါ
လော့။ နိဝတ္တဿ=ပြန်နစ်တော်မူပါ။ (ရွှေနန်းတော် ပြန်တော်
မူပါဘုရား။) ဣဒံ ရဋ္ဌံ=ဤအရှင်ဘုရားရဲ့ တိုင်းနိုင်ငံကို။ မာ
ဝိနသာ=မဖျက်စီးပါစေနဲ့ဘုရား။

အရှင်ဘုရားရဲ့ တိုင်းနိုင်ငံကြီး ပျက်စီးမသွားပါစေနဲ့၊
တိုင်းတော်ပြည်တော် ပြန်နှင့်တော်မူပါဘုရားလို့ ဒီလိုလျှောက်
ထားတဲ့အခါ ဘုရားအလောင်းက စဉ်းစားတယ်။

ကိလေသာကြောင့်ကြမ္မမရှိ၍ချမ်းသာခြင်း

မယိ ဓရန္တေ ယေဝ ဇောရာ ဥဋ္ဌာယ ရန္တံ ဝိဒ္ဓံသေန္တာ
နာမ နတ္ထိ။

မယိ=ငါသည်။ ဓရန္တေ ယေဝ=မျက်မှောက်ထင်ရှား
အမြင်သားဖြစ်လျက်ပင်လျှင်။ ဇောရာ=ခိုးသူတို့က။ ဥဋ္ဌာယ=
ထကြွသောင်းကျန်း၍။ ရန္တံ=တိုင်းပြည်ကို။ ဝိဒ္ဓံသေန္တာ နာမ=
ဖျက်ဆီးကြသောမည်သည်။ နတ္ထိ-န သန္တိ=မရှိနိုင်ကုန်။

ငါ့တိုင်းသူပြည်သားတွေ အင်မတန်ချစ်ခင်ကြည်ညိုတာ၊
ငါ့မျက်မှောက်ထင်ရှား အရှင်သားရှိနေပါလျက်နဲ့သာဖြင့် ဒီ
တိုင်းသူ ပြည်သားတွေက ခိုးသားတွေက ထကြွသောင်းကျန်း
ပြီးသကာလ တိုင်းပြည်ကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ဖျက်ဆီးတာ
မဟုတ်နိုင်ဘူး။

သီဝလိဒေဝိယာ ကိရိယာ သော ဘဝိဿတိ။

သော=ဤယခုအပြုအမူသည်။ သီဝလိဒေဝိယာ=သီဝလိ
ဒေဝိမိဖုရား၏။ ကိရိယာ=အပြုအမူသည်။ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်
ပေါ်မိမ့်မည်။

၂၇၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးစယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ငါတိုင်းသူပြည်သား ငါတိုင်းထဲက ခိုးသွားတွေရှိတယ်ပဲထားဦး။ ငါအထင်အရှားရှိလျက်နဲ့တော့ တိုင်းပြည် ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မဖျက်ဆီးပေဘူး။ အခုအလုပ် ဟာ သီဝလီဒေဝီရဲ့ ဥပါယ်တံမျဉ် ကြံစည်တဲ့အလုပ် ဖြစ်ရ လိမ့်မယ်။ ဒီတော့ သီဝလီဒေဝီ နောက်တစ်ဖန် ဘာမှ မကြံ နိုင် မစွက်နိုင်အောင် နှုတ်ပိတ်သွားအောင် ငါပြောမှပဲလို့ အကြံဖြစ်ပြီးတော့-

သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ယေသံ နော နတ္ထိံ ကိဉ္ဇနံ။
ရဋ္ဌေ ဝိလုမ္မမာနမ္ပိ၊ န မေ ကိဉ္ဇိံ အဟိရထ။
သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ယေသံ နော နတ္ထိံ ကိဉ္ဇနံ။
ပိတိဘက္ခာ ဘဝိဿာမ၊ ဒေဝါ အာဘဿရာ ယံထာ။

ဒေဝီ=သီဝလီဒေဝီ၊ မည်တွင်ငြား အိုရှင် မိဖုရား။
ယေသံ နော=အကြင်ငါတို့အား။ ကိဉ္ဇနံ=လောဘ ဒေါသ
မောဟ အစရှိသော ကိလေသာကြောင့်ကြမှုသည်။ နတ္ထိံ=
တစ်စိုးတစ်စိ မရှိပါချေ။ တေ မယံ=ထိုငါတို့သည်။ သုသုခံ=
အလွန်လျှင်ချမ်းသာစွာ။ ဇီဝါမ ဝတ=အသက်ရှင်ကြရကုန်သည်
တကား။

သီဝလီဒေဝီ...ဘယ်လိုပြောပေမယ့် တို့မှာ ရာဂ ဒေါသ
မောဟ အစရှိတဲ့ ကိလေသာတည်းဟူသော ကြောင့်ကြမျိုး
တစိုးတစ်စိရှိတဲ့အတွက် အင်မတန်ချမ်းချမ်းသာသာ တို့နေရ
တယ်။

ရဋ္ဌေ=မိတ္တိလာပြည် ဝေဒေဟတိုင်းကြီး တစ်ခုလုံးကို။
ဝိလုမ္မမာနမိ=ခိုးသူတို့ လုယက် တိုက်ဖျက် ဖျက်ဆီးအပ်ပါ
သော်လည်း။ မေ=ငါ၏။ ကိဉ္ဇိ=တစ်စုံတစ်ခုသော ဥစ္စာကိုမျှ။
န အဟိရထ=မခိုးယူ မလုယက်နိုင်ချေ။

ဘာပြုလို့လဲ?၊ ငါ့မှာရှိမှမရှိဘဲ။ ငါ့မှာ စိပွားဥစ္စာရယ်လို့
မရှိတဲ့အတွက် စီးပွားဥစ္စာပေါ်မှာ တွယ်တာတပ်မက်တဲ့ တဏှာ
လောဘတည်းဟူသော ကိဉ္ဇနတရား ကြောင့်ကြတရား မရှိတဲ့
အတွက် ဝေဒေဟတိုင်းကြီးတစ်ခုလုံးကို လုယက်ဖျက်ဆီးပေ
မယ့် ငါ့ပစ္စည်းတစ်ခုမှ မပါဘူး မိဖုရား။

ဒေဝါ အာဘဿရာ ယထာ=အာဘဿရာဘုံက ဗြဟ္မာ
ကြီးကဲ့သို့။ ပိတိဘက္ခာ= ပိတိတည်းဟူသော အစာရှိသည်ဖြစ်၍။
ဘဝိဿာမိ=ငါဖြစ်ပေအံ့။

အာဘဿရာ ဗြဟ္မာကြီးတွေလို ငါတို့သည် ပိတိတည်း
ဟူသော နှစ်သက်မှုအစာကိုသာ စားပြီး နေတော့မယ်
ရှင်မိဖုရား။

အဲဒီလိုပြောပြီးတော့ ဘုရားအလောင်းဟာ ပြောရင်း
ပြောရင်း မြောက်ကိုဦးတည်ပြီးတော့ ခရီးချို ကြွတော်မူတယ်။
ဒါပေမယ့် နောက်ကလိုက်တဲ့ စစ်အင်္ဂါလေးပါးနဲ့တကွ မိဖုရား
ကြီး မိဖုရားငယ်ခုနစ်ရာတို့ နောက်က လိုက်မြဲလိုက်တယ်။
လိုက်တော့ ဘုရားအလောင်းက စဉ်းစားတယ်။

၂၇၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အယံ မဟာဇနော နိဝတ္တိတုံ န ဣစ္ဆတိ။ နိဝတ္တေဿာမိ နံ။

အယံ မဟာဇနော=ဤလူများအပေါင်းသည်။ နိဝတ္တိတုံ= ပြန်နစ်ခြင်းငှာ။ န ဣစ္ဆတိ=အလိုမရှိချေ။ (ဒီလူတွေ ပြန်ဖို့ ရန် တယ်အလိုရှိပုံ မရဘူး။) နံ=ထိုလူများအပေါင်းကို။ နိဝတ္တေဿာမိ=တိုင်းပြည်သို့ ပြန်စေတော့မယ်။

တောင်ပေးနှင့်မျဉ်းသားပြီး မလိုက်ရန် မင်းမိန့်ထားခြင်း

အဲဒီလိုအကြံဖြစ်ပြီး ရွှေမြို့တော်ရဲ့ မြောက်မျက်နှာ ထွက်လာလို့ ခရီးတစ်ဂါဝုတ်ဝက်လောက် ရောက်တယ် ဆိုရင်ပဲ ဘုရားအလောင်းမဟာဇနကရဟန်းတော်က နောက်ပြန် လှည့်ပြီး-

ကဿိဒံ ရဇံ။

ဘောန္တော အမစ္စာ=အို အမတ်အပေါင်းတို့။ ဣဒံ ရဇံ=ဤတိုင်းပြည်သည်။ ကဿ=အဘယ်သူ၏။ ရဇံ= တိုင်းပြည်ပါနည်း။

“ကိုင်း-ငါစကားတစ်ခုပြောမယ် အမောင်တို့၊ ဒီမိတ္ထီလာ တိုင်းပြည်ကြီး၊ ဝေဒေဟတိုင်းကြီးတစ်ခုလုံးဟာ ဘယ်သူရဲ့ တိုင်းတုန်း”လို့ မေးတယ်။ တစ်သံတည်းထွက်တယ်။

တုမှာကံ ဒေဝ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဒေဝ=သမ္မုတိနတ် အိုမင်းမြတ်။ တုမှာကံ=အရှင်ဘုရား
တို့၏။ ရဇ္ဇံ=တိုင်းနိုင်ငံပါဘုရား။

ဒီလိုလျှောက်တဲ့အခါကျတော့ ဘုရားအလောင်း မဟာ
ဇနက အရှင်သူမြတ်က-

တေန ဟိ ဣမံ လေခံ အန္တရံ ကရောန္တဿ ရာဒေဏ္ဍံ
ကရောထ။

တေန ဟိ=သို့တပြီးကား (ဝါ) ထိုသို့ ဤတိုင်းနိုင်ငံ
သည် ငါ့နိုင်ငံတော်ဖြစ်ခဲ့လျှင်။ ဣမံ လေခံ=ဤ ငါယခု
ရေးသားတဲ့ အရေးအသားကို။ အန္တရံ=ပျက်စီးအောင်။
ကရောန္တဿ=ပြုလုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ရာဒေဏ္ဍံ=မင်းဒဏ်ကို။
ကရောထ=ပြုကြကုန်၊ ထားကြကုန်။

ကိုင်း-ဒီတိုင်းပြည်ဟာ ငါ့တိုင်းပြည်ဆိုလို့ရှိရင် ဟော-
ငါယခု ရေးလိုက်တဲ့ ဒီအရေးအသားကို ဖျက်ဆီးတဲ့လူ
မင်းဒဏ်သင့်စေ၊ မင်းဒဏ်ထားကြ။ ထောင်ဒဏ် ငွေဒဏ်
စသည်ပေါ့လေ။ အဲဒီလိုပြောပြီးတော့ ရွှေလက်တော်စွဲလာတဲ့
တောင်ဌေးနဲ့ လူတွေလိုက်ရမယ့်လမ်းမှာ ကန့်လန့်ကြီး တစ်ခါ
တည်း အရေးအသားဆွဲထားတယ်။

ဟိုဘက်ကလဲ ဆူးရုံ၊ ဒီဘက်ကလဲ ဆူးရုံ ဆိုပါစို့။
ဆူးရုံနှစ်ခုကြားမှာ လူတွေမဝင်နိုင်အောင်ဆိုသလို တစ်ခါတည်း
အရေးအသားနဲ့ ငါ့တိုင်းပြည် မှန်လို့ရှိရင် ဒီအရေးကိုဖျက်တဲ့

၂၇၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ တရားတော်

ပုဂ္ဂိုလ် မင်းဒဏ်ခတ်စေ။ ဒီလိုအမိန့်ပေးပြီး ပါတဲ့တောင်ဝှေးနဲ့ လမ်းကို လိုက်စရာမရှိ အောင် ကန့်လန့်အရေး သားပစ်ခဲ့တယ်။

တိုင်းသူပြည်သားတွေဟာ တန်ခိုးတေဇော်အင်မတန် ကြီးမားတဲ့ မင်းတရားရဲ့ အမိန့်ဆိုတော့ အဲဒီ အရေးကို ခေါင်းဆိုက်ပြီးတော့ ငိုနေရရှာတယ်။ သီဝလိဒေဝီ မိဖုရားက နောက်ကလိုက်လာတယ်။ ဘယ်နှယ်ဖြစ်တာတုန်း။ ဟောဒီမှာ အရေးအသား။ ဒီအရေးအသားကို ဖျက်ဆီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မင်းဒဏ် ခတ်စေဆိုလို့ ကျွန်တော်မျိုးတို့ မဝံ့ဖူးလို့ဆိုတဲ့ အခါကျတော့ သီဝလိဒေဝီက အလောင်းတော်ကို နောက်ကနေပြီး ချွန်ကြည့် ရင်း ကြည့်ရင်းက အင်မတန် နှလုံးမသာမယာဖြစ်ပြီးတော့ ရင်ဘတ်စည်တီးငိုနေရာက ဒီနေရာမှာ ဖြုန်းကန်ဆိုတစ်ခါတည်း လဲသွားတယ်။ လဲတာကလဲ အလဲကောင်းပဲနော်။ ကန့်လန့် ရေးထားတဲ့ အရေးအသားပေါ်မှာ ကန့်လန့်ပဲ တစ်ခါတည်း လဲလိုက်တယ်။ လဲပြီးတော့ လူးလို့မ့်ပြီးတော့ ငိုတဲ့ အခါကျတော့ သီဝလိဒေဝီက ဒီစည်းကျော်ပြီး ဟိုဘက်ရောက်သွားတယ်။ စည်းလဲပျက်တယ်။ စည်းလဲပျက်ကရာ နောက်ကပါတဲ့ လူတွေက-

လေခသာမိကေဟိ လေခါ ဘိန္နာ။

လေခသာမိကေဟိ=အရေးအသားရဲ့ အရှင်သခင်တို့ သည်ပင်လျှင်။ လေခါ=အရေးအသားကို။ ဘိန္နာ=ဖျက်အပ်ခဲ့ ပြီလေ။

တို့လဲ လိုက်ကြစို့လိုဆိုပြီးတော့ အဲဒီ သိဝလီဒေဝိ လိုမ့်သွားတဲ့ နေရာက အရေးပျက်တဲ့နောက်က တစ်ခါတည်း လိုက်သွားတယ်။ ဘယ်လောက်များတုန်းဆို တစ်ခါထဲ နောက်ကနေပြီးတော့ တောက်လျှောက်လိုက်သွားတယ်။ ဘုရားလောင်းက ဘာမှမပြောဘဲနဲ့ ဒီအတိုင်း ရှေ့က စိုက်စိုက် စိုက်စိုက်နဲ့ ဟိမဝန္တာကို ဦးတည်ပြီးတော့ သွားတယ်။

အဘိညာဉ်ရ နာရဒရသေ့နှင့်တွေ့စန့်

ခရီးယူဇော ခြောက်ဆယ်လောက်ရောက်တဲ့ အချိန်ကျတော့ ဟိုဟိမဝန္တာရွှေဂူဝမှာ အဘိညာဉ်ငါးပါးရတဲ့ နာရဒရသေ့ဆိုတဲ့ ရသေ့သူတော်စင်က ဟိမဝန္တာ ရွှေဂူဝမှာ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဈာန်သမာပတ်ဝင်စားလို့ ဈာန်သမာပတ်က ထတဲ့အခါ “အဟော သုခံ၊ အဟော သုခံ”၊ “ဪ-ချမ်းသာစွ၊ ဪ-ချမ်းသာစွ”လို့ ဥဒါန်းတကျူးကျူးနဲ့ ဈာန်သမာပတ်က ထတယ်။ ဆက်ပြီးတော့ စဉ်းစားတယ်။

အတ္တိ န ခေါ ကောစိ ဓမ္မဒီပတလေ ဣဒံ သုခံ ပရိယေသန္တော။

ဓမ္မဒီပတလေ=ဓမ္မဒီပကျွန်းအပြင်၌။ ဣဒံ သုခံ=ဤငါယခု ရရှိတဲ့ဈာန်ချမ်းသာကို။ ပရိယေသန္တော=ရှာဖွေတဲ့။ ကောစိ=တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်။ အတ္တိ န ခေါ=ရှိများ ရှိလေသလား။

၂၇၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဟို ဟိမဝန္တာကနေပြီးတော့ ဓမ္မုဒိပိကျွန်းခေါ်တဲ့ အိန္ဒိယ
တစ်ဝန်းကို ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်နဲ့ မျှော်ကြည့်တဲ့အခါ ကျတော့
ဘုရားအလောင်းတော် မဟာဇနကမင်း ငါတို့လိုပဲ ဈာန်
ချမ်းသာများ မြော်ခေါ်ပြီးတော့ တောထွက်တော်မူလာတာကို
ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်နဲ့မြင်၊ ဆက်ပြီးတော့ ဘယ်လိုစဉ်းစား
သလဲ။

ရာဇာ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္ဓာပိ သီဝလိဒေဝိပ္ပမုခံ
မဟာဇနံ နိဝဏ္ဏေတုံ န သက္ကောတိ။

ရာဇာ=မဟာဇနကမင်းတရားသည်။ မဟာဘိနိက္ခမနံ=
မြတ်သော တောထွက်ခြင်းကို။ နိက္ခန္ဓာပိ=တောထွက်၍
လာခဲ့ပါသော်လဲ။ သီဝလိဒေဝိပ္ပမုခံ=သီဝလိဒေဝိမိဖုရားအမှူး
ပြုသော။ မဟာဇနံ=များစွာသော လူအပေါင်းကိုတော့။
နိဝဏ္ဏေတုံ=တိုင်းတော်ပြည်တော်သို့ ပြန်နစ်စေခြင်းငှာ။ န
သက္ကောတိ=မစွမ်းနိုင်ရှာ။

အလောင်းတော် မဟာဇနကမင်း မဟာဘိနိက္ခမန
ခေါ်တဲ့ တောအထွက်ကြီး ထွက်လာခဲ့တာ ဘယ်လိုလဲ။
သီဝလိဒေဝိမိဖုရား အမှူးပြုတဲ့ စစ်အင်္ဂါလေးပါး နောက်က
ပါတဲ့လူများကိုတော့ တိုင်းတော်ပြည်တော် ပြန်သွားအောင်
မတတ်နိုင်ရှာဘူး။ ဒီအတိုင်းသာ လျစ်လျူရှုထားလို့ရှိရင်-

အန္တရာယမ္ပိဿ ကရေယျ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အဿ=ထိုအလောင်းတော်၏အတွက်။ အန္တရာယမ္ပိ= ရဟန်းအဖြစ် အန္တရာယ်ကိုပင်သော်လည်း။ ကရေယျ=ပြုလေ ရာ၏။

ဣဒါနိ ဂန္တ၌ ဘိယျောသော မတ္တာယ ဒဠသမာဒါနတ္ထံ
ဩဝါဒံ ဒဿာမိ။

ဣဒါနိ=ယခုပင်လျှင်။ ဂန္တ၌=သွားရောက်၍။
ဘိယျောသော မတ္တာယ=ရှေးကထက်အလွန်။ ဒဠသမာဒါနတ္ထံ=
မြဲမြဲမြဲမြဲ ရဟန်းတရား ကျင့်ကြံဖို့ ဆောက်တည်ရန် အလိုငှာ။
ဩဝါဒံ=အဆုံးအမကို။ ဒဿာမိ=ငါသွားပေးမယ်။

နာရဒရသေ့က ဒီလိုအကြံတော်ဖြစ်ပြီး ကောင်းကင်
ခရီး ဈာန်ယာဉ်စီး၍အလာ မဟာဇနကမင်းနဲ့ ပရိသတ်တို့ရဲ့
မျက်မှောက် ကောင်းကင်က ရပ်တည်ပြီးသကာလ ကောင်းကင်
က အသံထွက်လာတယ်။ အလောင်းတော်က မော်ကြည့်
လိုက်တယ်။

ကိမ္ပေ'သော မဟာတော ယောသော၊
ကာ န ဂါမေဝ ကီဠိယာ။
သမဏ တေဝ ပုစ္ဆာမ၊
ကတ္ထေ'သော အဘိသဇ္ဇော ဇနော။

ကိမ္ပိ=အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ မဟာတော-
မဟန္တဿ= များလှစွာသော ဆင်အပေါင်း မြင်းအပေါင်း

၂၈၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ရထားအပေါင်း စစ်သည် ခြေလျင်သူရဲအပေါင်း၏။ ဧသော
ဃောသော=ဤ ဟစ်အော်ကြွေးကြော်တဲ့ အသံကြီးသည်။
ဇာတော=ဖြစ်ပေါ်၍ နေရသနည်း။

ဘယ့်နှယ်ကြောင့် ဒီ ဆင်တပ် မြင်းတပ် ရထားတပ်
ခြေလျင်တပ်တွေ တစ်ကြော်ကြော် ဟစ်အော်တဲ့အသံကြီး
ဖြစ်ရတုန်း။

ဂါမေဝ=မြို့ထဲရွာထဲ၌ကဲ့သို့။ ယာ ကိဋ္ဌိ=အကြင် ကစား
မြူးထူးခြင်းသည်။ အတ္ထိ=ရှိ၏။ အယံ=ဤကစားမြူးထူးမှု
သည်။ ကာ န=အဘယ်သို့သော ကစားမြူးထူးနည်းပေနည်း။

မြို့ထဲရွာထဲလို အောက်မေ့ပြီးတော့ တကတဲ လူတွေ
ကစားနေသလို ဒါ ဘာလုပ်တာလဲ။

သမဏ=အိုရဟန်း။ တေဝ တံ ဧဝ=သင့်ကိုပင်လျှင်။
ပုစ္ဆာမ=ငါတို့မေးမြန်းပါကုန်၏။ ကတ္ထံ-ကိမတ္ထံ=အဘယ်
အကျိုးငှာ။ ဧနော=များစွာသော လူအပေါင်းသည်။
အဘိသဇ္ဇော=သင်၏ နောက်က တစ်ကောက်ကောက်လိုက်၍
လာသနည်း။

ဘယ်အကျိုးငှာ သင့်နောက်က ဒီလူတွေက တစ်ကောက်
ကောက်လိုက်ပြီး လာနေရတာတုန်း။ ဘာကြောင့် ဒါလောက်
များစွာသော ဆင်တပ် မြင်းတပ် ရထားတပ်ကြီးတွေရဲ့
ကြွေးကြော်သံကြီး ဖြစ်ပေါ်နေရတုန်း။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

နာရဒရှင်ရသေ့ကမေးတော့-

မမံ ဩဟာယ ဂစ္ဆန္တံ၊ ဧတ္ထေ'သော အဘိသဇ္ဇော ဇနော။
သီမာတိက္ကမနံ ယန္တံ၊ မုနိမောနဿ ပတ္တိယာ။
မိဿ နန္ဒိဟိ ဂစ္ဆန္တံ၊ ကိံ ဇာန'မနုပုစ္ဆသိ။

တာပသ=အိုရသေ့သူမြတ်ဘုရား။ ဩဟာယ=တိုင်း
တော်ပြည်တော်ကို စွန့်ပယ်၍။ ဂစ္ဆန္တံ=တောအထွက်ကြီး
ထွက်၍လာသော။ မမံ=အကျွန်ုပ်ကို။ ဧတ္ထ=ဤအရပ်၌။
ဇနော=များလှစွာသော ဗိုလ်လူအပေါင်းသည်။ အဘိသဇ္ဇော=
နောက်ကတစ်ကောက်ကောက်လိုက်၍ လာပါသည်ဘုရား။

တပည့်တော် တောအထွက်ကြီး ထွက်လာတဲ့ ဥစ္စာသည်
သီဝလိဒေဝီအမ္ဘူးပြုပြီးတော့ တိုင်းသူပြည်သားနှင့်တံကွ စစ်
အင်္ဂါလေးပါးလုံး ဒီနေရာလိုက်ပြီးတော့ လာပါတယ်။

မုနိမောနဿ=ယခုဘဝ ရဟန်းတော်၏အသိဉာဏ်
ဖြစ်တဲ့ ရောက်အပ်သည့် ဈာန်တရားကို။ ပတ္တိယာ=ရောက်ခြင်း
ရခြင်းငှာ။ သီမာတိက္ကမနံ=ကိလေသာရဲ့ အပိုင်းအခြားကို
လွန်မြောက် သည်ဖြစ်၍။ ယန္တံ=ယခုလို တောထဲသို့ လာရောက်
ခဲ့ပေထသော။

ကိလေသာရဲ့နယ်ပယ် အပိုင်းအခြားကို လွန်မြောက်ပြီး
သကာလ “မုနိမောန”ခေါ်တဲ့ ရဟန်းတော်ရဲ့ အသိဉာဏ်
ဈာန်အဘိညာဉ်တရားကို ရောက်ဖို့ရန်အတွက် တောထွက်ပြီး
လာခဲ့ပါသော-

၂၅ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

နန္ဒီဟိ=ငါကား လှလှကြီး ရဟန်းပြုနေရပြီဟု နှစ်သက် အားရမ်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းပီတိ သောမနဿတို့ဖြင့်။ မိဿံ= ရောယှက်သည်ဖြစ်၍။ ဂစ္ဆန္တံ=ဤအရပ်သို့ တောအထွက်ကြီး ထွက်၍ လာခဲ့ပါသော။ မံ=အကျွန်ုပ်ကို။ တံ=အရှင်ဘုရား သည်။ ဇာနံ-ဇနန္ဒော=သိတော်မူပါလျက်။ ကိ=အဘယ့် ကြောင့်။ အနုပုစ္ဆသိ=မေးမြန်း၍ နေရပါသနည်းဘုရား။

အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော် တောထွက်တာမှာ ဇနကမင်း တရား တောထွက်သွားပြီဆိုတာ မျှော်ဒိပိတစ်ဂွန်းလုံး ချောက် ချားနေတဲ့ တောထွက်ခြင်းပါဘုရား။ တပည့်တော် တောထွက် လာတာကို အရှင်ဘုရားသိလျက်နဲ့ မေးနေတာလားလို့ ဒီလို မေးတယ်။

ဘုရားအလောင်းက ပြန်ပြီးမေးတော့ နာရဒရှင်ရသေ့ သူမြတ်က အင်း-တောထွက်လာတဲ့ နေကွမ္မဇ္ဈာဿယ အသံ တွေ သိပ်ပြီးတော့ ပြင်းထန်တယ်။ ဒီတော့ ဒီအသံတွေ ပိုသည်ထက်ပို၊ မြဲမြန်သည်ထက်မြဲမြံ၊ ခိုင်ခန့်သည်ထက် ခိုင်ခန့်ဖို့ရန် ငါအားပေးမှပဲလို့ ဒီလိုအကြံဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို အကြံဖြစ်ပြီးတော့ နာရဒရသေ့က-

ဗာဿု တိဏ္ဍော အမညိတ္ထ၊ သရီရံ ဇာရယံ ဣမံ။
အတိရဏေယျ ယမိဒံ၊ ဗဟူ ဟိ ပရိပန္နယော။
သမဏ=အို ရဟန်းသူမြတ်။ ဣမံ သရီရံ=ဤဖန်ရည်

စွန်းတဲ့ အဝတ်ကို ဝတ်ဆင်ထားတဲ့ ဤရဟန်း အသွင်အပြင် ဤကိုယ်ကို။ ဓာရယံ-ဓာရယန္တော=ဆောင်ရရှိမျှနှင့်များ။ တိဏ္ဍော=သင်ပြောတဲ့ ကိလေသာအပိုင်းအခြားကို လွတ်မြောက် ပြီ ဟူ၍။ မာဿု အမညိတ္ထ=အထင်မှားတော်မမူပါနဲ့။

ဘုရားအလောင်း ရဟန်းသူမြတ်၊ ယခုလို ဖန်ရည်စွန်းတဲ့ အဝတ်ကို ဝတ်ရရှိမျှနဲ့ဝတ်တဲ့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကို ဆောင်ရရှိမျှနဲ့ ကိုယ်ရည်သန်တဲ့ ကိလေသာအပိုင်းအခြားကို ကျော်မြောက်ပြီ လွန်မြောက်ပြီလို့များ အထင်မမှားလိုက်နဲ့၊ အထင်မမှား လိုက်ပါနဲ့။

ယမိဒံ-ယံ ဣဒံ ကိလေသဇာတံ=အကြင် ကိလေသာ မျိုးဆိုတာ။ အတိရဏေယျ=လွယ်လွယ်နဲ့ကူးမြောက်နိုင်တဲ့ တရားမျိုး မဟုတ်ပါ။ ဟိ=မှန်၏။ ပရိပန္နဿော=သင် မင်းကြီးအတွက် ကိလေသာဘက်ဆိုင်ရာ ဘေးရန်တို့က။ ဗဟူ=တစ်ပါးမက များလှပါပေကုန်၏။

ဘေးရန်တွေ အင်မတန်များတယ်နော်။ ကိလေသာ အသင်းအပင်း ဘေးရန်တို့က သင့်အပေါ်မှာ အင်မတန် များလျက်ရှိတယ်၊ ဝန်းရံလျက်ရှိတယ်။ ဒီလိုပြောတဲ့အခါ ဘုရားအလောင်းက-

ကော န မေ ပရိပန္နဿ၊ မမံ ဧဝံဝိဟာရိနေဘ၊
ယော နေဝ ဒိဋ္ဌေ နာဒိဋ္ဌေ၊ ကာမာန'မဘိပတ္တယေ။

၂၈၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးထယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဗြာဟ္မဏာ=မကောင်းမှုမှ အပနေပြီးတော်မူသော အိုရသေ့
 သူမြတ်။ ယော အဟံ=အကြင်ငါသည်။ ဒိဋ္ဌေ=မျက်မှောက်
 ထင်ရှား အမြင်သားဖြစ်သော လူ့ပြည်လောက၌။ ကာမာနံ=
 ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ နေဝ အဘိပတ္တယေ=တောင့်တ
 လင့်ဆို ငါ အလိုမရှိပါချေ။ အဒိဋ္ဌေ=မျက်စိထင်ထင် မမြင်
 ရတဲ့ နတ်ပြည်လောက၌။ ကာမာနံ=ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်
 တို့ကို။ န အဘိပတ္တယေ=ငါကား တောင့်တလင့်ဆို အလို
 မရှိပါပေ။ ဧဝံဝိဟာရိနော=ဤသို့ မျက်မှောက်ထင်ရှား
 အမြင်သားဖြစ်နေတဲ့ လူ့ပြည်လောက ဝတ္ထုအာရုံကိုလည်း
 မတောင့်တ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် မမြင်ရတဲ့ နတ်ပြည်လောက
 မှာရှိတဲ့ ဝတ္ထုကာမတို့ကိုလည်း မတောင့်တဘဲ တောင့်တခြင်း
 ကင်း၍နေသော။ မမံ=ငါ့အား။ ပရိပန္နန္တေ=သင်ပြောတဲ့ ဘေး
 ရန်ဟူသည်။ ဧကော န=အဘယ်တရားသည်။ အဿ=ဖြစ်ပါ
 သနည်း။

ဘေးရန်ငါးမျိုး

ဘယ်တရားတွေကများ ကျွန်ုပ်ကိုလာပြီး ဘေးရန်ဖြစ်ဦး
 မှာတုန်း အရှင်ရသေ့သူမြတ်-လို့ ဘုရားအလောင်းက မေးမြန်း
 တဲ့အခါကျတော့ နာရဒရှင်ရသေ့က ဘာပြန်ပြောလိုက်သလဲ။

နိဒ္ဒါ တန္တိ ဝိဇ္ဇိတာ၊ အရတိ ဘတ္တသမ္ပဒေါ။
 အာဝသန္တိ သရီရဋ္ဌာ၊ ဗဟူ ဟိ ပရိပန္နယော။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

သမဏ=ရဟန်းသူမြတ်။ နိဒ္ဒါ=ငိုက်မျဉ်းခြင်းလည်း
 ကောင်း။ တန္တိ=ပျင်းရိခြင်းလည်းကောင်း။ ဝိဇ္ဇိတာ=ကိုယ်
 တဆန့်ဆန့်ရှိခြင်းလည်းကောင်း။ အရတိ=ရဟန်းတရား၌
 နှစ်ခြိုက်မပွေ့ မလျော် မပျော်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဘတ္တသမ္ပဒေါ=
 ဆွမ်းဆီယစ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣမေ ဓမ္မာ=ဤတရားတို့
 သည်။ သရီရဋ္ဌာ=ဤသင်၏ကိုယ်ဝယ် တည်ကုန်သည်
 ဖြစ်၍။ အာဝသန္တိ=စိုးအုပ်၍နေကြပေကုန်၏။ (အင်မတန်
 ကြောက် စရာကောင်းတယ်)။ ဟိ=မှန်၏။ ပရိပန္နဿော=နိဒ္ဒါ၊
 တန္တိ အစရှိတဲ့ ကိလေသာအပင်းအသင်း ကြောက်မက်ဖွယ်
 ကောင်းလှတဲ့ ဘေးရန်ခပင်းတို့သည်ကား။ ဗဟူ=များလှပါပေ
 ကုန်၏။

သတိပြုပါ။ ဘာပြုလို့လဲ။ ခြောက်-သင်က ရဟန်းပြုတယ်၊
 ရဟန်းပြုတယ်ဆိုတာ ရာဇပဗ္ဗဗိတ=မင်းမျိုးကနေပြီးတော့
 ရဟန်းပြုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ဆိုတော့ ဘာလေရာရာ ဘုန်းကြီးလိမ့်
 မယ်။ ဘုန်းကြီးတော့ ကိုယ်တော်ဘာဖြစ်မတုန်း? ဘုန်းကြီးလို့
 ရှိရင် အစားကောင်းတွေ လှူလိမ့်မယ်။ ကောင်းတာတွေ
 ကျွေးလိမ့်မယ်။ ကျွေးရင် အဲဒါတွေ ဝဝလင်လင်စား
 စားပြီးပြီဆိုလို့ရှိရင် ဘတ္တသမ္ပဒလို့ခေါ်တဲ့ ဆွမ်းဆီယစ်ခြင်း
 ဆိုတဲ့ ဆွမ်းရဲ့အပူတွေက ဒီခန္ဓာကိုယ်ရောက်လို့လာရင် မအိပ်ဘဲ
 မနေနိုင်ဘူး။ အိပ်ငိုက်နေမယ်။ အိမ်ရင် နိဒ္ဒါဆိုတဲ့ ရန်သူ
 တစ်ယောက် ဝင်လာပြီ။

၂၆၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဟင်-တစ်ခါအိပ်ရာက တော်တော်လေးကြာလို့ နိုးလာ တဲ့အခါကျတော့ ဥက္ကဏ္ဍိတာ=ခြေတွေ လက်တွေဆန့်ပြီး တအိးအိးနဲ့ပေါ့လေ၊ ဒါမျိုး ဥက္ကဏ္ဍိတာခေါ်တယ်။ ဟင်း- တစ်ခါ အဲဒီလို ခြေလက်တစ်ခါဆန့်ပြီးတော့ လက်ကြီးဆန့် ခါးကြီးကော့ အိပ်ရင်းက အိပ်ရင်းက ဒါ ဝိဇ္ဇိတာ။ ခြေ လက်တွေ တဆန့်ဆန့် တငင်ငင်ရှိခြင်းဆိုတဲ့ ဒီတရားက ပေါ်လိမ့်မယ်။

တော်တော်ကြာတော့ အဲဒီလို အအိပ်အားပေးနေလို့ရှိရင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းလေးကိုတောင်မှ တံမြက်မလှည်းချင်တဲ့ တန္တိ ဆိုတဲ့ ပျင်းရိခြင်းတရား ပေါ်လာလိမ့်မယ်။ အဲဒီတရားပေါ် ရင် ရဟန်းတရားမှာ မမွေ့မလျော်ခြင်းဆိုတဲ့ အရတိ ဒီဟာ တွေ ပေါ်လာလိမ့်မယ်။

ဆွမ်းဆီယစ်ခြင်း ဆိုတဲ့ ဘတ္တသမ္ပဒ ဒီတရားတွေ ဟာ သင့်အတွက် ကြောက်ရွံ့သံကောင်းတဲ့ ဘေးရန် တွေပဲ။ အဲဒါ သတိထား။ သင် ရဟန်းပြုသွားလို့ရှိရင် ဘုန်းကြီး လိမ့်မယ်။ ဘုန်းကြီးလို့ရှိရင် အစားကောင်းတွေ လှူလိမ့်မယ်။ အစားကောင်းတွေ လှူလို့ရှိရင် အဲဒီ နိဒ္ဒါ၊ တန္တိ၊ ဝိဇ္ဇိတာ၊ အရတိ၊ ဘတ္တသမ္ပဒေါ ဆိုတဲ့ ဒီဘေးရန်တောကြီးတွေထဲ သင် ရောက်သွားလိမ့်မယ်လို့ ဒီလို သြဝါဒ ပေးတဲ့အခါ ကျတော့ ဘုရားအလောင်းက အင်မတန် ကျေနပ်လွန်းလို့ နော်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ကလျာဏံ ဝတ မံ ဘဝံ၊ ဗြာဟ္မဏ မနုဿာသတိံ။
 ဗြာဟ္မဏ တေဝ ပုစ္ဆာမိ၊ ကော န တွ' မသိ မာရိသ။
 ဗြာဟ္မဏ=မကောင်းမှုမှအပပြုပြီးသော အိုရသေ့သူမြတ်။
 ဘဝံ=အရှင်ဘုရားသည်။ မံ=အကျွန်ုပ်ကို။ ကလျာဏံ=ကောင်း
 တဲ့အဆုံးအမကို။ အနုဿာသတိ ဝတ=ဆုံးမ ကံမြစ်တော်မူပါ
 လေစွဘုရား။

အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်ကို ဆုံးမတော်မူတယ်။
 ကံမြစ်တော်မူတယ်။ အင်မတန်ကောင်းသော အဆုံးအမ
 သြဝါဒနဲ့ ဆုံးမကံမြစ်တော်မူပါပေတယ်။

ဗြာဟ္မဏ=မကောင်းမှုမှအပပြုတော်မူပြီးသော ရသေ့
 သူမြတ်ဘုရား။ တေဝ-တံ ဒေ=အရှင်ဘုရားကိုပင်လျှင်။
 ပုစ္ဆာမိ=မေးလျှောက်ပါရစေ။ မာရိသ=ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းတော်
 မူပြီးသော ရသေ့သူမြတ်ဘုရား။ တွံ=အရှင်ဘုရားသည်။
 ကော န=အဘယ်သူသည်။ အသိ=ဖြစ်တော်မူပါသနည်းဘုရား။

အရှင်ဘုရား၊ အရှင်ဘုရား ဘယ်သူလဲလို့ မေးတဲ့အခါကျ
 တော့ နာရဒရသေ့သူမြတ်က-

နာရဒေါ ဣတိ မေ နာမံ၊ ကဿပေါ ဣတိ မံ ဝိဒူ။
 ဘောတော သကာသမာဂစ္ဆိံ၊ သာဓု သဗ္ဗိ သမာဂမော။
 သမဏ=အိုအလောင်းတော်နွယ်ဇာတ် ရဟန်းမြတ်။
 မေ=ငါ၏။ နာမံ=အမည်ကား။ နာရဒေါ ဣတိ-နာရဒေါနာမ-

၂၈၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးထယ်ဘွဲ့တရားတော်

နာရဒအမည်ရှိပါပေ၏။ (ကျုပ်ရဲ့နာမည်နာရဒတဲ့)။ ဂေါတ္တေန= အနွယ်အားဖြင့်။ မံ=ငါ့ကို။ ကဿပေါ ဣတိ=ကဿပဟူ၍။ ဝိဇူ=လူသူအများ ထင်ရှားသိကြပါပေကုန်၏။

အနွယ်နဲ့ ခေါ်ကြတာကတော့ ကဿပအနွယ်မိုလို့ ကျုပ်ကို ကဿပလို့ပဲ ခေါ်တယ်။ မိဘနှစ်ပါး ပေးလိုက်တဲ့ နာမည်ကတော့ နာရဒတဲ့။ အနွယ်ကဆင်းသက်လာတဲ့ အမည် အားဖြင့်တော့ ကဿပ။ အရှင်မဟာကဿပကြီးပေါ့။ အရှင် မဟာကဿပကြီး မိဘနှစ်ပါးမှည့်ထားတဲ့နာမည်က ဝိပုလီ။ သူတို့ရဲ့အမျိုးအနွယ်က ကဿပ အမျိုးအနွယ်က ဆင်းလာတာ မိုလို့ အရှင်မဟာကဿပလို့ ဒီလို ခေါ်ရတယ်။ အဲဒါလိုပဲ အခု နာရဒ ရသေ့သူမြတ်လဲပဲ ကဿပအနွယ်ဖြစ်လို့ သူ့ကို အနွယ်နဲ့ ပဗ္ဗမိခေါ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များက ကဿပလို့ပဲ ခေါ်ကြ တယ်။ အများသိကြပါတယ်။

သမ္ဘိ=နှလုံးပျော့ပျောင်း သူတော်ကောင်းတို့နှင့်။ သမာဂမော=တွေ့ကြုံရခြင်းသည်။ သာဓု=ချီးမွမ်းအပ် ကောင်းမြတ်လှပါပေ၏။ ဣတိ=ဤသို့ နှလုံးပိုက်၍။ ဘော တော=အရှင်၏။ သကာသံ=အထံသို့။ အာဂစ္ဆိ=ကျွန်ုပ်လာ ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ပညာရှိ သူတော်ကောင်းနဲ့ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ တွေ့ကြုံ မိရတယ်ဆိုတာ အင်မတန်ကောင်းတာပဲ။ အဲဒီလို သဘော ပေါက်ပြီးတော့ အရှင့်ထံ အကျွန်ုပ် လာခဲ့ပါတယ်။

မဟာဇနကဘတ်တော်

တဿ တေ သဗ္ဗော အာနန္ဒော၊ ဝိဟာရော ဥပဝတ္တတု။

ယံ ဉိနံ တံ ပရိပူရေဟိ၊ ခန္တိယာ ဥပသမေန စ။

သမဏ=အလောင်းတော်နွယ်ဇာတ် အိုရဟန်းမြတ်။

တဿ တေ=ထိုအရှင်ဘုရားအား။ သဗ္ဗော=အလုံးစုံသော။

အာနန္ဒော=နှစ်လိုအားရမ်း ဈာန်နဲ့စပ်၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။

ပရိပူရေဟိ=ပြည့်စုံပါစေသား။

အို အရှင် ဘုရား တောင့်တတဲ့ ဈာန်ပီတိများ သမာပတ် ရှစ်ပါးအပြည့်အစုံ ရယူတော်မူနိုင်ပါစေသား။

ဝိဟာရော=မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာတည်း ဟူသော ဗြဟ္မဝိဟာရတရားလေးပါးသည်။ တေ=အလောင်း

တော်နွယ်ဇာတ် သင့်ရဟန်းမြတ်အား။ ဥပဝတ္တတု=အပြည့်အစုံ

ဖြစ်ပါစေသား။

ဗြဟ္မဝိဟာရတရားလေးပါးခေါ်တဲ့ မေတ္တာဈာန်၊ ကရုဏာဈာန်၊ မုဒိတာဈာန်၊ ဥပေက္ခာဈာန်ဆိုတဲ့ ဗြဟ္မစိုရ် ဈာန်လေးပါးလဲ သင်အလိုတော်ရှိသလောက် ဖြည့်ကျင့်နိုင် ပါစေ။ ဒါ သူ့ရဲ့ဆုတောင်း။

ခန္တိယာ စ=ငါဟာ မင်းက ရဟန်းပြုလာတာပဲလို့ ရာဇမာန် မခက်ထန်ပဲ သည်းခံတော်မူခြင်းနှင့် လည်းကောင်း။

ဥပသမေန စ=ဣန္ဒြေတို့ကို ငြိမ်သက်စွာ ဆုံးမခြင်းနှင့်လည်း ကောင်း။ သမဇ္ဈာဂတော=ပြည့်စုံတော်မူသည်။ ဟောတု=ဖြစ်

ပါစေသား။

၂၉၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

သြဝါဒ တစ်ခု ပေးချင်တယ်တဲ့။

ပသာရယ သန္နတဉ္စ၊ ဥန္နတဉ္စ ပသာရယ။

ကမ္မံ ဝိဇ္ဇဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ သက္ကတွာန ပရိဗ္ဗဇ။

သမဏ=အလောင်းတော်နွယ်ဇာတ် အိုရဟန်းတော် မြတ်။ သန္နတဉ္စ=ကိုယ့်ကိုယ်ကို အောက်ကျ နောက်ကျချတဲ့ ဟိနမာန်ကိုလဲပဲ။ ပသာရယ=ဖယ်ရှား၍ပစ်ပါလေ။

အို-ရှေးတုန်းကနဲ့ငါ ဘာမှ မတူတော့ဘူး၊ ရှေးတုန်းကတော့ ရွှေနန်းစည်းစိမ်နဲ့ ရွှေနန်းတော်မှာ နေရတယ်။ အခုတော့ ငါဆင်းဆင်းရဲရဲ နေရတယ်။ ငါဟာ လူညံ့ကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်သွားပြီလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ထင်မှတ်တဲ့ အဝမာန ဟိနမာန်။ ဒီမာန်ကိုလဲပဲ ဖယ်ပစ်လိုက်စမ်းပါတဲ့။

ဥန္နတဉ္စ=ငါသည် မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲလို့ တက်ကြွတဲ့ ပဏိတမာန်ကိုလဲပဲ။ ပသာရယ=ဖယ်ရှားတော်မူလိုက်ပါ။ (ဒီလိုလဲ စိတ်မထားပါနဲ့။)

ကမ္မဉ္စ=ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးကို လည်းကောင်း။ ဝိဇ္ဇဉ္စ=အဘိညာဉ်ငါးပါး သမာပတ် ရှစ်ပါးတည်းဟူသော လောကီဝိဇ္ဇာစုကို လည်းကောင်း။ ဓမ္မဉ္စ=ကသိုဏ်းပရိကံ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ခြင်းတည်းဟူသော ရဟန်းတရားကိုလည်းကောင်း။ သက္ကတွာန=အရိုအသေ အလေးအမြတ်ပြု၍။ ပရိဗ္ဗဇ-ပရိဗ္ဗဇာဟိ=ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်တော်မူပါ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ကသိုဏ်း ပရိကံတွေကို ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ် တော်မူပါ။ အလိုရှိတဲ့ ဈာနပီတိတွေရဖို့ရန် ဆုပန်ခဲ့ပါ။ ဆုပန်ခဲ့ပါ၏လို့ ဒီလို ပြောပြီးတော့-

ဇဝံ သော မဟာသတ္တံ ဩဝဒိတွာ အာကာသေန သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

ဇဝံ=ဤသို့။ သော=ထိုနာရဒရသေ့သူမြတ်သည်။ မဟာ သတ္တံ=ဘုရားအလောင်းကို။ ဩဝဒိတွာ=ဆုံးမတော်မူခဲ့၍။ အာကာသေန=ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်ပင်။ သကဋ္ဌာနမေဝ=မိမိ နေရာ ဟိမဝန္တာ ရွှေဂူဝသို့။ ဂတော=ကြွတော်မူခဲ့လေပြီ။

မိဂါဇိန်ရသေ့နှင့် တွေ့ဆုံခန်း

ကောင်းကင်ခရီးနဲ့ ဈာန်ယာဉ်စီး၍ ဟိမဝန္တာသို့ နာရဒရသေ့သူမြတ် ကြွတော်မူပြီ။ မျှော်ပြီးတော့ကြည့်ပြီး ကျန်ခဲ့တယ်။ ရှေ့ဆက်မသွားနိုင်သေးဘူး။ ဒီနာရဒရသေ့ သူမြတ်ကိုကြည့်လို့ စက္ခုတဆုံး မျက်စိအမြင်တဆုံး ဒဿနူပစာ ခေါ်တဲ့ မျက်စိမြင်ဖို့ရန် ဥပစာလွန်မြောက်သွားတဲ့အခါကျ တော့ ဘာ ဘူးကနဲ ပေါ်လာပြန်သတုန်းဆိုကော့-

တသ္မိံ ဂံတေ အပရောပိ မိဂါဇိနော နာမ တာပသော တထေဝ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ဩလောကေန္တော ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္မာ။

၂၉၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

တသ္မိံ=ထိုအရှင်နာရဒ ဈာန်ရရသောသည်။ ဂတေ= ကောင်းကင်ခရီး ဈာန်ယာဉ်စီး၍ မြိုင်ကြီးဟောမာ ကြွသွား တော်မူလတ်သည်ရှိသော်။ (ဟိမဝန္တာ သူ့နေရာ ပြန်ကြွသည် ရှိသော်)။ အပရော ပိ=နာရဒမှတစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော။ မိဂါဇိနော နာမ တာပသော=မိဂါဇိန် အမည်ရှိတဲ့ ရသေ့ သူမြတ်သည်။

နာရဒရသေ့လိုပဲ မိဂါဇိန်ရသေ့သူမြတ်လဲပဲ အဘိညာဉ် ငါးပါး သမာပတ်ရစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ရသေ့သူမြတ်-

တထေဝ=ထိုနာရဒရှင်ရသေ့အတူပင်လျှင်။ သမာပတ္တိ တော=ဈာန်သမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ=ထ၍။ သြလောကေန္တော= ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် နာရဒရသေ့သူမြတ် အတူ ကြည့်ရှု တော်မူလတ်သည်ရှိသော်။ မဟာသတ္တံ=ဘုရားအလောင်းကို။ ဒိသ္မာ-အဒဿ=မြင်တော်မူလေပြီ။

ဘုရားအလောင်းကို နာရဒရသေ့သူမြတ် မြင်သလိုပဲ မိဂါဇိန်ရသေ့သူမြတ်လဲပဲ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်နဲ့ကြည့်တဲ့အခါ ဘုရားအလောင်း တောထွက်လာတာမြင်တော့ ရှင်နာရဒ ရသေ့သူမြတ်ကဲ့သို့ပဲ အကြံဖြစ်ပြီးတော့-

“မဟာဇနံ နိဝတ္တနတ္ထာယ တဿ သြဝါဒံ ဒဿာမိ” တိ တထေဝါဂန္တော အာကာသေ အတ္တာနံ ဒဿေန္တော အာဟာ- မဟာဇနံ=နောက်လိုက်ဗိုလ်ပါအပေါင်းကို။ နိဝတ္တ- နတ္ထာယ=ပြန်နစ်ဆခြင်းငှာ။ တဿ=ထိုဘုရားအလောင်းအား။

ဩဝါဒံ=ဆုံးမဩဝါဒကို။ ဒဿာမိ=ငါပေးမဟဲ့။ ဣတိ=ဤသို့
 ကြံ၍။ တတ္ထေဝ=ထိုအရပ်၌ပင်လျှင်။ (ထိုအရပ်ဆိုတာ ခုနက
 နာရဒ ရသေ့သူမြတ် ရပ်သွားတဲ့ ကောင်းကင်အရပ်၌ပင်လျှင်)။
 အာဂန္တော=လာလတ်၍။ အာကာသေ=ကောင်းကင်၌။ အတ္တာနံ=
 မိမိကိုယ်ကို။ ဒဿေန္တော=ဖော်ပြလျက်။

ဘွားကနဲ ပေါ်လာတယ်။ ခုနက နာရဒရသေ့သူမြတ်
 ရပ်တဲ့နေရာမှာ ရသေ့တစ်ပါး ပေါ်လာတယ်။ ဘာပြောလိုက်
 သလဲဆိုတော့-

ဗဟူ ဟတ္ထိ စ အဿေ စ၊ နဂရေ ဇနပဒါနိ စ။
 ဟိတွာ ဇနက ပဗ္ဗဇိတော၊ ကပါလေ ရတိ'မဇ္ဈဂါ။

နာရဒရသေ့ ပြန်ကြွတာ လှမ်းမျှော်ကြည့်နေတုန်း
 ကောင်းကင်က ဖြုန်းဆို အသံထွက်လာတယ်။

ဇနက=ဇနကမည်လတ် အိုမင်းမြတ်။ ဗဟူ=များစွာ
 ကုန်သော။ ဟတ္ထိ စ=ဆင်တို့ကိုလည်းကောင်း။ အဿေ
 စ=မြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ နဂရေ စ=မြို့သူ မြို့သားတို့ကို
 လည်းကောင်း။ ဇနပဒါနိ စ=ဇနပုဒ်သူ ဗိုလ်လူတို့ကို လည်း
 ကောင်း။ ဟိတွာ=ပယ်စွန့်၍။ တံ=သင်သည်။ ပဗ္ဗဇိတော=
 ရဟန်းပြုခဲ့ပြီ။ (သင် ရဟန်းပြုခဲ့ပြီ ဖြစ်ရကား)။ ကပါလေ=
 လက်ဝယ်စွဲတဲ့ မြေသပိတ်၌။ ရတိ'=နှစ်ခြိုက် မွေ့လျော် ပျော်
 ပိုက်ခြင်းကို။ အဇ္ဈဂါ=ရခဲ့ပြီ မဟုတ်လား။

၂၉၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

များစွာသော ဆင်တပ်တွေ မြင်းတပ်တွေ ခြေလျင်တပ်
- ၇ ဒါတွေ စွန့်ပစ်ပြီး(ကော) ရဟန်းပြုခဲ့တဲ့အတွက် မြေသပိတ်
၌ မိမိစိတ် နှစ်ခြိုက်မွေ့လျော် ပျော်ပိုက်ခြင်း ရခဲ့ပြီနော်။

သင့်ကို မေးစမ်းပါရစေ။

ကစ္စိ နု တေ ဇာနပဒါ၊ မိတ္တာ'မစ္စာ စ ဉာတကာ။
ဒုဗ္ဗိ'မကံသု ဇေနက၊ ကသ္မာ တေ'တံ အရစ္စထ။

ဇေနက=အိုအလောင်းတော်သူမြတ် ဇေနက။ ကစ္စိ နု=
အသို့နည်း။ တေ=သင့်အား။ ဇာနပဒါ စ=ဇေနပုဒ်သူ ဗိုလ်လူ
တို့သည်လည်းကောင်း။ မိတ္တာ' မစ္စာ စ=ဆွေမျိုး မိတ်သင်္ဂဟ
တို့သည်လည်းကောင်း။ ဉာတကာ စ=မိဆွေ ဖမျိုးတို့ကလည်း
ကောင်း။ ဒုဗ္ဗိ=ပြစ်မှားခြင်းကို။ အကံသု=ပြုကြပါကုန်သလား။

ဘယ်နှယ်လဲ? အရှင်ဇေနကမင်းတရား၊ အရှင်ကို တိုင်းသူ
ပြည်သားနဲ့တကွ ဆွေတော်မျိုးတော်များက ပြစ်မှားကြသလား။
ပြစ်မှားကြတာများ ရှိလို့လားတဲ့။

ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့်။ တေ-တယာ=သင်သည်။
ဇေတံ=ဤယခုရဟန်းပြုရခြင်းကို။ အရစ္စထ=နှစ်လိုအားရမ်း
ရှိတော်မူရပါသနည်း။

ဘယ်နှယ်ကြောင့် ဒီထီးတော် နန်းတော် ကြငှန်းတော်
စွန့်ပြီးသကာလ ဤရဟန်းအဖြစ်ကို အသင် နှစ်သက်ရသတုန်း။
တိုင်းတော်ပြည်တော်မှာရှိတဲ့ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့နှင့်တကွ

တိုင်းသူပြည်သား ဇနပုဒ်သူ ဇနပုဒ်သားတို့က သင့်အပေါ်
ပြစ်မှားလို့လားလို့ ဆိုတော့-

န မိဂါဇိန ဇာတုဇ္ဈေ၊ အဟံ ကဉ္စိ ကုဒါစနံ။
အဓမ္မေန ဇိနေ ဉာတိံ၊ န စာပိ ဉာတယော မမံ။

မိဂါဇိန=မိဂါဇိန်တွင်ခေါ် အိုရသေ့သူတော်။ (သူက
ဘာပြုလို့ မိဂါဇိန်လို့ ပြောနိုင်ရတုန်းလို့ ဆိုတော့ ရောက်ရောက်
ချင်း နှုတ်ခွန်းဆက်တဲ့အခါ အမည်နာမကို မေးမိတာမို့လို့
သိသတဲ့)။ မိဂါဇိန=မိဂါဇိန်တွင်ခေါ် အိုရသေ့ကျော်။ ဇာတုဇ္ဈေ=
စင်စစ်ဇကန် အမှန်အားဖြင့်။ အဟံ=ငါသည်။ ကုဒါစနံ=တရံ
တဆစ်မျှ။ ကဉ္စိ ဉာတိံ=တစ်စုံတစ်ယောက်သော ဆွေမျိုးကိုမှ။
အဓမ္မေန=မတရားသဖြင့်။ န ဇိနေ=အအောင်မယူခဲ့ပါ။

မိဂါဇိန်ရသေ့သူမြတ်၊ ကျွန်ုပ်ဟာ ဘယ်သောအခါမှ
ဘယ်ဆွေမျိုးတစ်ယောက်ကိုမှ ဘယ်တိုင်းသူပြည်သား တစ်
ယောက်ကိုကမှ မတရားသဖြင့် အနိုင်ယူခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်
ပါဘူးတဲ့။

မမံ=အကျွန်ုပ်ကို။ ဉာတယော စာပိ=ဆွေမျိုးတို့ကလဲပဲ။
အဓမ္မေန=မတရားသဖြင့်။ န စာပိ ဇိနေ=အအောင် အနိုင်
မယူကြပါကုန်။

ကျွန်ုပ်အပေါ် ဆွေတွေမျိုးတွေကလဲပဲ မတရားသဖြင့်
ဘယ်တုန်းကမှ အအောင် အနိုင် မယူကြပါဘူး။ ကျွန်ုပ်ကလဲ

၂၉၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဘယ်ဆွေ ဘယ်မျိုး တစ်ယောက်ကိုမှ မတရားသဖြင့် အအောင် အနိုင် မယူခဲ့ပါဘူး။ ဒါဖြင့်ရင် ဘာပြုလို့ အရှင်ဘုရား တော ထွက်လာတုန်းလို့ မေးစရာရှိတော့-

ဒိသ္မာန လောကဝတ္တန္တံ၊ ခဇ္ဇန္တံ ကဒ္ဒမိကတံ။

ဟညရေ ဗဇ္ဈရေ စေ'တ္ထ၊ ယတ္ထ သန္တော ပုထုဇ္ဇနော။
ဧတာ'ဟံ ဥပမံ ကတွာ၊ ဘိက္ခကော'သ္မိ မိဂါဇိန။

မိဂါဇိန=မိဂါဇိန်တွင်ခေါ် အိုရသေ့ကျော်။ အဟံ= အကျွန်ုပ်သည်။ မလိမ္မာတဲ့ ဗာလလောကရဲ့ ဖြစ်ပုံအစဉ်ကို။ ဒိသ္မာန=မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ရသောကြောင့်။ ပဗ္ဗဇိ- တောမိုး=ရဟန်းဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဉာဏ်ပညာကန်းတဲ့ အန္ဓပုထုဇဉ် ဗာလလောကကြီးရဲ့ ဖြစ်စဉ်ကို ဉာဏ်ပညာမျက်စိဖြင့် လှလှကြီး တွေ့မြင်ရသော ကြောင့် အကျွန်ုပ် ရဟန်းပြုပါတယ်။ သင် အန္ဓဗာလ ပုထုဇဉ် လောကကြီးရဲ့ဖြစ်စဉ်ကို လှလှကြီးမြင်ဆိုတာ ဘယ်လို မြင်တာလဲလို့ ဆိုတော့-

ခဇ္ဇန္တံ=ကိလေသာပိုးတို့ အချိန်ရှိသမျှ ထိုး၍ စား၍ အထိုး အစား ခံနေရသော။ ကဒ္ဒမိကတံ=ထိုကိလေသာတည်း ဟူသော ညွှန်ပျောင်းတို့ဖြင့် ညစ်နွမ်းအောင် ပြုလုပ်အပ်ပေ သော။ လောကံ=အန္ဓဗာလပုထုဇဉ် လူများအပေါင်းကို။ ဒိသ္မာန=မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်။ ပဗ္ဗဇိတော= ရသေ့ရဟန်း ပြုခဲ့ပါတယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ကိလေသာပိုး အထိုးခံနေရတဲ့၊ ကိလေသာပိုးမွှား အစား ခံနေရတဲ့၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ညွှန်ပျောင်းထဲမှာ အမေ့ကြီး မေ့နေကြတဲ့ အန္တဗာလ ပုထုဇဉ်လောကရဲ့ ဖြစ်စဉ်ကို ကျွန်ုပ် ကောင်းကောင်းကြီးမြင်လို့ တောထွက်ခဲ့ပါတယ်။

ယံတ္ထ-ယမိ ကိလေသဝတ္ထုမှိ-အကြင်ကိလေသာတည်းဟူသော ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်၌။ ပုထုဇ္ဇနော-များပြားလှတောင်း ဗာလပုထုဇဉ်အပေါင်းသည်။ သန္နော-ဆင်ပြောင်ကြီး ညွှန်ထဲနဲ့သည့်ပမာ နစ်ကျွံ၍နေပါပေ၏။

ဉာဏ်ပညာမရှိတဲ့ အန္တဗာလပုထုဇဉ်အပေါင်းအားဖြင့် ဝတ္ထုအာရုံကာမဂုဏ်ဆိုတဲ့ ညွှန်ပျောင်းထဲမှာ ငြိလျက် တွယ်လျက် နစ်လျက်ရှိပါပေ၏။

ဇတ္ထ-ဤဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော ညွှန်ပျောင်းထဲ၌ပင်။ တေ ပုထုဇ္ဇနာ-ထိုများလှစွာသော အန္တဗာလ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဟညရေ စ-အသတ်လည်း ခံရပါကုန်၏။ ဗဇ္ဈရေ စ-အနှောင်အဖွဲ့လည်း ခံရပါပေကုန်၏။

ဘာပြောနေတုန်း၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော ညွှန်ပျောင်းထဲမှာလဲ ဒီ အန္တဗာလ ပုထုဇဉ်တွေ နစ်နေတယ်။ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော ဒီညွှန်ပျောင်း ဒီအကြောင်း ကြောင့်ပင်လျှင် သတ္တဝါတွေ အသတ်ခံနေရတယ် မဟုတ်လား။ သတ္တဝါတွေ အနှောင်အဖွဲ့ ခံနေရတယ် မဟုတ်ဘူးလား။ အဲဒါ ဘာပြုတုန်းဆိုတော့-

၂၉၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဇတာ'ဟံ ဥပမံ ကတွာ၊ ဘိက္ခကော'သ္မိ မိဂါဇိနံ။

မိဂါဇိနံ=မိဂါဇိန်တွင်ခေါ် အိုရသေ့ကျော်။ အဟံ= အကျွန်ုပ်သည်။ ဇတံ=ဤအကြောင်းကို။ ဥပမံ ကတွာ=မိမိ အတွက်တာ ဥပမာပြု၍။ ဘိက္ခကော'သ္မိ=ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကာ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခဲ့ပါ၏။

ရဟန်းအဖြစ် မရောက်အရောက် ကျွန်ုပ်ချီတက်လာ တယ်။ ဒီအကြောင်းကို ဘယ်လို ဥပမာပြုသလဲ၊ ဪ- ငါလဲပဲ ဒီကိလေသာတွေထဲမှာ ငြိတုယ်နေလို့ရှိရင် ဒီကိလေ သာကာမ ဝတ္ထုကာမ အကြောင်းခံပြီးတော့ အနှောင်အဖွဲ့ ခံရလိမ့်မယ်။ အသတ်ခံရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို သူတို့ရဲ့ ဖြစ်ပုံကို ဥပမာပြုပြီးတော့ ဥပမာခံထားပြီးတော့ အကျွန်ုပ် ရဟန်းပြုခဲ့ ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်လို့ ဘုရားအလောင်း မဟာဇနကမင်းက ပြန်ပြီးတော့ ဖြေကြားတဲ့အခါကျတော့ မိဂါဇိန် ရှင်ရသေ့ သူမြတ်က-

ကော နု တေ ဘဂဝါ သတ္တာ၊ ကဿေ'တံ ဝစနံ သုစိ။

န ဟိ ကပ္ပံ ဝါ ဝိဇ္ဇံ ဝါ၊ ပစ္စက္ခာယ ရထေသဘ။

သမဏံ အာဟု ဝတ္တန္တံ၊ ယထာ ဒုက္ခဿ'တိက္ခမော။

တေ=သင်၏။ ဘဂဝါ=ဘုန်းတော်ကြီးသော။ သတ္တာ= ဆရာကား။ ကော နု=အဘယ်သူနည်း။ (မေးစမ်းပါရစေ၊ ဘုန်းကြီးတဲ့ သင့်ဆရာ ဘယ်သူလဲ)။ သုစိ=အလွန်တရာ

မဟာဇနကဇာတ်တော် ၂၀၉

အပြစ်ကင်း စင်ကြယ်လှစွာသော။ ဧဝံ ဝစနံ=ဤစကား
 သည်။ ကဿ=အဘယ်သူ၏။ ဝစနံ=စကားဖြစ်ပါသနည်း။
 ရုထေသဘာ=ရထားစီးချင်း မင်းတကာတို့ထက် မြတ်တော်
 မူပါသော မဟာဇနကမင်း။ ကပ္ပံ ဝါ=ကြံစည်ပြီးကာ သမာပတ်
 ရှစ်ပါးကိုရအောင် ကြိုးကုတ်အားထုတ်သဖြင့် ကပ္ပသမဏ
 အမည်ရသော အဘိညာဉ်ရ ရသေ့ ရဟန်းကို လည်းကောင်း။
 ဝိဇ္ဇံ ဝါ=အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ပညာ ဝိဇ္ဇာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ဝိဇ္ဇာ
 သမဏ အမည်ရတဲ့ ရဟန်းကိုလည်းကောင်း။ ပစ္စက္ခာယ=ဆရာ
 မထား စွန့်ပယ်ထား၍။ ဧဝံ=ဤသို့။ ပဋိပဇ္ဇိတံ=ကျင့်ကြံ
 ကြိုးကုတ် အားထုတ်ပြောကြားခြင်းငှာ။ န သက္ကာ=မတတ်
 နိုင်ပါပေ။

အခုပြောတာဟာ ဘယ်သူ့ စကားလဲ။ အခုပြောလိုက်
 တဲ့စကားတွေဟာ အလွန်ကြည်ညိုဖွယ်စကား။ ဘယ်သူ့ဆီက
 ရတဲ့စကားတုန်း။ သင့်ဆရာ ဘယ်သူတုန်း။ ရထားစီးချင်း
 မင်းတကာတို့ထက် မြတ်တော်မူသော မဟာဇနကမင်း။ ဒီ
 စကားမျိုးတွေ ပြောဖို့ရန်၊ ဒီအကျင့်မျိုးတွေ ကျင့်ဖို့ရန်ဆိုတာ
 ကပ္ပသမဏဆိုတဲ့ အဘိညာဉ်ဈာန်ရတဲ့ ရသေ့၊ ဝိဇ္ဇာသမဏ
 ခေါ်တဲ့ ရဟန္တာမထေရ်သူမြတ်ကို အလွတ်ပယ်ရှား ချန်လှပ်
 ထား၍ ထိုအရှင်မြတ်တို့အထံ နည်းမခံဘဲသာဖြင့် ဘယ်သူမှ
 မပြောပြနိုင်ဘူး။

သမဏ အာဟံ ဝတ္တန္တံ ယထာ ဒုက္ခဿ'တိက္ကမော။

၃၀၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ယထာ=အကြင်အခြင်းအားဖြင့် ကျင့်သည်ရှိသော်။
ဒုက္ခဿ=ဆင်းရဲဒုက္ခကို။ အတိက္ကမော=လွတ်မြောက်ခြင်းသည်။
ဟောတိ=ဖြစ်၏။ တထာ=ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။
ဝတ္တန္တံ=ကျင့်တဲ့သူကို။ သမဏံ=ရဟန်းဟူ၍။ အာဟု=ဆိုကုန်ပြီ။

အကြင်နည်းဖြင့် ကျင့်သည်ရှိသော် ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်
မြောက်နိုင်၏။ ထိုနည်းဖြင့် ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရဟန်းရယ်လို့
ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို ရဟန်းခေါ်လောက်အောင် အကျင့်တရား
တွေက ကပ္ပသမဏခေါ်တဲ့ လောကီဈာန်ရ ရသေ့၊ ဝိဇ္ဇာသမဏ
ခေါ်တဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ရောက်ပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆရာ
မထားဘဲသာဖြင့် ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မပြောတတ်ဘူး။

ဒါကြောင့် သင်အခုပြောတဲ့စကားတွေဟာ ဘယ်သူ
စကားလဲ။ သင့်ဆရာ ဘယ်သူလဲလို့ အဲဒီလို မေးတဲ့အခါ-
န မိဂါဇိန ဇာတုဇ္ဈေ၊ အဟံ ကဗ္ဗိ ကုဒါစနံ။
သမဏံ ဗြာဟ္မဏံ ဝါပိ၊ သက္ကတွာ အနုပါဝိသိံ။

မိဂါဇိန=မိဂါဇိန်တွင်ခေါ် အိုရသေ့ကျော်။ အဟံ=ငါ
သည်။ ကုဒါစနံ=တစ်ခါတစ်လေမျှ။ ကဗ္ဗိ=တစ်စုံတစ်ယောက်
သော။ သမဏံ ဝါပိ=ရဟန်းကိုလည်းကောင်း။ ဗြာဟ္မဏံ
ဝါပိ=ပုဏ္ဏားကိုလည်းကောင်း။ ဇာတုဇ္ဈေ=စင်စစ်ဧကန် အမှန်
အားဖြင့်။ သက္ကတွာ=ရဟန်း၏ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေကို မေးမြန်း
ဖို့ရန် ပူဇော်သက္ကာရမှု ပြု၍။ န အနုပါဝိသိံ=မဆည်းကပ်ခဲ့

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဘူးပါ။ မမေးစဖူးပါ။ ဘယ်တုန်းကမှ မမေးခဲ့ဖူးဘူး။ တစ်စုံတစ်ခုသော ရဟန်း၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဏ္ဏားကိုမှ မဆည်းကပ်ခဲ့ဖူးပါဘူး။

ဆိုလိုရင်းက ယခုပြောတဲ့ ကျွန်ုပ်ရဟန်းတရားရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေကို ပြောကြားဖို့ရန် ဘယ်ရဟန်း ဘယ်ပုဏ္ဏားကိုမှ ကျွန်ုပ် မချည်းကပ်ခဲ့ဖူးဘူး။

ဒါဖြင့် မဟာဇနကမင်းဟာ ရှေးက ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေ ရှိခိုးတယ်၊ ပူဇော်တယ်၊ ဆည်းကပ်တယ်။ မှန်တယ်၊ အဲဒီ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေ ဆည်းကပ်တာတော့မှန်တယ်။ ဒါဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေကို သြဒိဿအားဖြင့် ရဟန်းတရား ရဟန်းရဲ့အကျင့်တွေ ဆိုတာ ဒါတွေပဲ ဒါတွေပဲလို့ သူမမေးမလျှောက်ခဲ့ဘူး။ လှူချင်တဲ့အတွက် လှူလိုက်တယ်။ သီလစောင့်ထိန်းဖို့ရန် အတွက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေဆီက သီလခံလိုက်တယ်၊ ဒါပဲ။

ရဟန်းရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေတော့ သူမမေးမလျှောက်ခဲ့ပါဘူး။ ဒီလိုကျင့်ရင် ဒီလိုဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်တယ် ဆိုတဲ့ ဒီအကျင့်မျိုးတော့ မလျှောက်ခဲ့ပါဘူး။

ဒီလို ဆရာမရှိဘဲနဲ့ ဆိုလိုရှိရင် ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ဒီလို အသိဉာဏ်တွေ ဝင်လာတာတုန်းလို့ မေးစရာရှိတော့၊ ဘုရား အလောင်းက ဒီအမေးကို အမေးမစောင့်ပါဘူး။ ဆက်ပြီး တော့-

၃၀၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ တရားတော်

မဟတာ စာ'နဘာဝေန၊ ဂစ္ဆန္တော သီရိယာ ဇလံ။

ဂိယမာနေသု ဂိတောသု၊ ဝဇ္ဇမာနေသု ဝဂ္ဂုသု။

ဂိတောသု=သီချင်းသံတို့ကို။ ဂိယမာနေသု=သီဆိုအပ် ကုန်စဉ်လည်းကောင်း။ ဝဂ္ဂုသု=သာယာသော အသံရှိတဲ့ တူရိယာငါးပါးတို့ကို။ ဝဇ္ဇမာနေသု=တီးမှုတ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော်လည်းကောင်း (ဝါ) တီးမှုတ်အပ်ကုန်လျက် လည်း ကောင်း။ (ဘာပြုတုန်းဆိုတော့)။ မဟတာ=ကြီးလှစွာသော။ အာနဘာဝေန=မိမိအာနဘော်ဖြင့်။ သီရိယာ=မင်း၏ကျက် သရေဖြင့်။ ဇလံ-ဇလန္တော=တောက်ပလျက်။ ဂစ္ဆန္တော=မင်္ဂလာ ဥယျာဉ်တော်သို့ ငါသွားလတ်သည်ရှိသော်။

အို-တိုင်းတော်ပြည်တော် နေစဉ်ကာလတုန်းက တူရိယာ ငါးမျိုး တီးလို့မှုတ်လို့ သီချင်းသံတွေ အမျိုးမျိုးဆိုလို့ အင်မတန် ကြီးလှစွာသော မင်းစည်းစိမ် မင်းအာနဘော် မင်းကျက်သရေဖြင့် မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်သို့ ငါထွက်တဲ့အခါ ဘာဖြစ်တုန်း။

တူရိယတာဠသဗ္ဗံဋ္ဌေ၊ သမ္မတာလသမာဟိတေ။

သ မိဂါဇိန မဒ္ဒကွံ၊ ဖလိံ အမ္ပ တိရောဗ္ဗဒံ။

ဟညမာနံ မနဿဟိ၊ ဖလကာမေဟိ ဇန္တုဘိ။

မိဂါဇိန=မိဂါဇိန်တွင်ခေါ် အိုရသေ့ကျော်။ တူရိယတာဠ- သဗ္ဗံဋ္ဌေ=တူရိယာငါးမျိုးတို့ တီးမှုတ်တဲ့အသံဖြင့် ဆူညံ၍နေ ပေထသော။ သမ္မတာလသမာဟိတေ=မောင်းကြေးနင်း

ခွက်ခွင်းတို့နှင့် စည်းဝါးတို့နှင့် ပြည့်စုံစွာထသော။ ဥယျာဇန= မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်၌။ (ဘာမြင်ခဲ့ရတုန်းလို့ ဆိုတော့) တိရောဇ္ဈဒံ=တံတိုင်း၏ အပြင်ဖက်မှာ ပေါက်ရောက်၍နေသော။ အမ္မ ဖလိ-ဖလံ အမ္မ=အသီးသီး၍နေတဲ့ သရက်ပင်ကြီးကို။ အဒက္ခိ=မျက်ဝါးထင်ထင် ငါမြင်ခဲ့ရပြီ။ (သရက်ပင်ကြီး သီးနေတာကို မြင်ရတာလားလို့ဆိုတော့ အသွားတုန်းက မြင်ရတဲ့အပင်၊ အပြန်ကျတော့)။ ဖလကာမေဟိ=သစ်သီးကို လိုချင်ကြကုန်သော။ ဇန္တုဘိ=ဇန္တုခေါ်ဆိုကြတဲ့။ မနုဿေဟိ= လူများအပေါင်းတို့သည်။ ဟညမာနံ=ဖျက်ဆီးနှိပ်စက်၍ ထား အပ်သည်ကို။ အဒက္ခိ=မျက်ဝါးထင်ထင် မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်မှ အပြန် ငါမြင်ခဲ့ရလေပြီ။

မနက်တုန်းက သရက်ပင်ကြီး လှလှပပကြီး ရှိပါလျက် ကနဲ့ မင်္ဂလာဥယျာဉ်က ထွက်လာတဲ့အခါ ဒီသရက်ပင်ကြီး ပျက်စီးနေတာကို ငါမျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ရတယ်။

သော ခေါ'ဟံ တံ သိရိ'ဟိတွာ၊ ဩရောဟိတွာ မိဂါဇိန။
မူလံ အမ္မဿု'ပါဂစ္ဆိံ၊ ဖလိနော နိပ္ပလဿ စ။

မိဂါဇိန=မိဂါဇိန်တွင်ခေါ် အိုရသေ့ကျော်။ သော ခေါ အဟံ=ထိုအကျွန်ုပ်သည်။ တံ သိရိ=ထိုမင်းရဲ့ ကျက်သရေကို။ ဩဟာယ=စွန့်၍။ ဩရောဟိတွာ=မင်္ဂလာဆင်တော်ပေါ်မှ ဆင်းပြီးသကာလ။ ဖလိနော အမ္မဿ စ=အသီးသီးတဲ့ သရက်ပင်၏ လည်းကောင်း။ နိပ္ပလဿ အမ္မဿ စ=အသီး

၃၀၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မသီးတဲ့ သရက်ပင်၏လည်းကောင်း။ မူလံ=အောက်ခြေရင်း
အမြစ်အရပ်သို့။ ဥပါဂစ္ဆိံ=ကပ်ရောက်ခဲ့လေပြီ။

တကတဲ သေသေချာချာ သိချင်လွန်းလို့ မင်္ဂလာဆင်
တော်ပေါ်ကဆင်း။ အသီးသီးလို့ အရိုက်အချိုးခံထားရတဲ့
သရက်ပင်ကြီးရဲ့ အောက်လဲပဲ ကိုယ်တိုင်ရောက်ခဲ့တယ်။
အသီးမသီးလို့ မြစ်မ်းတောင်ကြီးလို တင့်တယ်နေတဲ့ သရက်
ပင်ကြီးရဲ့အောက်လဲပဲ ကိုယ်တိုင်ရောက်အောင် သွားခဲ့တယ်။

ဖလိံ အမ္မံ ဟတံ ဒိသ္မာ၊ ဝိဒ္ဓန္တံ ဝိနဠိကတံ။

အထေ'ကံ ဣတရံ အမ္မံ၊ နိလောဘာသံ မနောရမံ။

မိဂါဇိနံ=မိဂါဇိန်တွင်ခေါ် အိုရသေ့ကျော်။ ဖလိံ=အသီး
သီး၍နေသော (ဝါ) အသီးသီးတဲ့အတွက်။ ဟတံ=သူတစ်ပါး
တို့ဖျက်ဆီးအပ်သော။ ဝိဒ္ဓန္တံ=ရစရာမရှိအောင် ပျက်စီး၍
နေပေထသော။ ဝိနဠိကတံ=အကိုင်းအခက်အလက်ဟူ၍ ဘာမှ
မရှိပေထသော။ အမ္မံ=သရက်ပင်ကို။ ဒိသ္မာ=အဒသံ=မျက်
ဝါးထင်ထင် ငါမြင်ခဲ့ရလေပြီ။ ဒိသ္မာ=မျက်ဝါးထင်ထင် ငါ
မြင်ခဲ့ရသောကြောင့်လည်းကောင်း။

အသီးသီးတဲ့ သရက်ပင်ကြီး စောစောစီးစီးကတော့
လှလို့၊ မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်က ထွက်ပြီးတော့ ကြည့်လိုက်
တဲ့အခါကျတော့ သရက်ပင်ရင်း ကပ်ပြီးတော့ကြည့်လေ
အရပ်ဆိုးတာ မြင်ရလေ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အထ=ထိုမှတစ်ပါး။ ဣတရံ=အသီးမသီးတဲ့။ ဧကံ= အခြားသရက်တစ်ပင်ကိုတော့။ နိလောဘာသံ=စိမ်းညိုသော အရောင်ရှိသည်ဖြစ်၍။ မနောရမံ=စိတ်နှလုံး ရွှင်ပြုံးမွေ့လျော် စေနိုင်သည်ကို။ ဒိသ္မာ-အဒဿ=မျက်ဝါးထင်ထင် ငါတွေ့ မြင်ခဲ့ရလေပြီ။ ဒိသ္မာန=မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ရသော ကြောင့် လည်းကောင်း။

ဘယ်လို အကြံတွေ ဖြစ်ပေါ်လာသတည်း-

ဧဝမေဝ နူန မေပိ၊ ဣဿရေ ဗဟုကဏ္ဍကေ။

အမိတ္တာ နော ဝဓိဿန္တိ၊ ယထာ အမ္မော ဖလီ ဟတော။

ဧဝမေဝ=ဤသရက်ပင်ရဲ့ နည်းအတူပင်လျှင်။ နူန= စင်စစ်ဧကန် အမှန်အားဖြင့်။ ဣဿရေ=လူ့လောကမှာ အစိုးရ ရယ်လို့ သမုတ်၍ထားအပ်ကုန်သော။ ဗဟုကဏ္ဍကေ=တကယ် အတွင်းထဲဝင်ကြည့်ရင် ဆူးငြောင့်ခလုတ်တွေ များလှစွာကုန် သော။ အမေပိ=ငါတို့ကိုလဲပဲ။ ဖလီ အမ္မော=အသီးသီးတဲ့ သရက်ပင်ကို။ ဟတော ယထာ=ဖျက်ဆီးအပ်သကဲ့သို့။ အမိတ္တာ=ရန်သူတို့သည်။ နော=စင်စစ်ဧကန် အမှန်အားဖြင့်။ ဝဓိဿန္တိ=တစ်နေ့တော့ သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲကြကုန်လိမ့်မည် မှာ ဧကန်ပေ။

တစ်နေ့တော့ ငါတို့ အသတ်ခံရမှာပဲ။ ဘာပြုလို့တုန်း။ မင်းစည်းစိမ်ဆိုတာ အသီးတွေ တဝေဝေ။ ဒီအသီးတွေ

၃၀၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

တဝေဝေသီးနေတဲ့ သရက်ပင်ကြီးနဲ့ မင်းအဖြစ်ဆိုတာ တူတယ်။
ဒီတော့ မင်းစည်းစိမ်တည်းဟူသော အသီးကို လိုချင်တာနဲ့
ဟိုက ရိုက်ကြ ပုတ်ကြ ခုတ်ကြ ထစ်ကြနဲ့ တစ်နေ့တော့ ငါ
အသီးသီးတဲ့ သရက်ပင်ကြီး ပျက်စီးခြင်းမလှ ပျက်စီးရ
သလို ငါ့ကိုလဲပဲ ရန်သူတို့ သတ်ဖြတ်နှိပ်စက် ပျက်ဆီးကြ
လိမ့်မယ်။

အဇိနမိ ဟညတေ ဒီပိ၊ နာဂေါ ဒန္တေဟိ ဟညတေ။

ဓနမိ ဓနိနော ဟန္တိ၊ အနိကေတ'မသန္တံ။

ဖလိ အမ္မော အဖလော စ၊ တေ သတ္တာရော သော မမ။

မိဂါဇိန=မိဂါဇိန်တွင်ခေါ် အိုရသေ့ကျော်။ (လောက
မျက်မြင် ပြောပြမယ်တဲ့)။ ဒီပိ=သစ်ဆိုတဲ့ သားကောင်ကို။
အဇိနမိ=အရေဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဟညတေ=လောက
တံတွာ သံတံအပ်ပါပေ၏။

အို ကျားသစ်ဆိုတဲ့အကောင်တွေ တောထဲကအကောင်
တွေကို လိုက်ပြီးသကာလ တမင်တခင် ပစ်သတ်နေတာ ဘာ
လုပ်ချင်လို့တုန်း။ အသားစားချင်လို့မဟုတ်ဘူး။ အရေ
ကောင်းလို့ အရေလိုချင်လို့ အရေဟူသောအကြောင်းကြောင့်
ကျားသစ်တွေကို လူတွေက လိုက်သတ်နေတာ။ အရေလိုချင်လို့။

နာဂေါ=ဆင်ပြောင်ကိုတော့။ ဒန္တေဟိ=အစွယ်တို့
ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဟညတေ=အသတ်ခံရပေ၏။
သတ်အပ်ပေ၏။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဆင်ကိုသတ်တယ်၊ အစွယ်လိုချင်လို့ သတ်တာ။
ဆင်သားစားချင်လို့လဲ မဟုတ်ဘူး။ ကြမ်းကကြမ်းနဲ့ ဆင်
အရေခြံချင်လို့၊ ခင်းချင်လို့လဲ မဟုတ်ဘူး။ ဆင်ကိုသတ်တယ်
ဆိုတာ အစွယ်လိုချင်လို့ သတ်တာ။

ဓနမှီ=ဥစ္စာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဓနိနော=စီးပွား
ရှင်တို့ကို။ ဟန္တိ-ဟညန္တိ=ရန်သူတို့က သတ်ဖြတ်အပ်ပါပေ
ကုန်၏။

ဥစ္စာရှင်တွေ အသတ်ခံရတယ်ဆိုတာ ဓနရှင်တွေ
အသတ်ခံရတယ်ဆိုတာ ဒီဓနကြောင့်။

အနိကေတံ=ကိုယ်ပိုင်အိမ်ရယ်လို့ မရှိပေထသော။
အသန္တဝံ=သတ္တဝါသင်္ခါရ နှစ်ဌာနတို့၌ တဏှာတည်းဟူသော
မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်းကင်းပပေထသော။ မာဒိသံ=ငါ့ကဲ့သို့သော
ရဟန်းသူမြတ်ကို။ ကော=အဘယ်မည်သော ရန်သူသည်။
ဟညဿတိ=သတ်ပါလိမ့်မည်နည်း။

အိမ်မှမရှိဘဲ။ သတ်စရာ အိမ်မှမရှိဘဲ။ ခင်မင်စရာ
ဘာမှ မရှိမှမရှိဘဲ။ ဒီတော့ အနိကေတ-အသန္တဝ-လို့ခေါ်တဲ့
တဏှာတည်းဟူသော မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်းကင်းမဲ့တဲ့ ငါ့ကို ဘယ်သူ
က သတ်မှာလဲ။ မသတ်နိုင်ဘူး မဟုတ်လား။

မိဂါဇိန်က တရားဟောမလို့ လာတာပဲ။ ဒါပေမယ့်
လို့လဲပဲ အခုတော့ ဘုရားအလောင်းကပဲ ပြန်ပြီးတော့ တရား
ဟောနေတယ်။

၃၀၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဖလိ အမ္မော အဖလော စ၊

တေ သတ္တာရော ဥဘော မမ။

ဖလိ အမ္မော စ=အသီးသီးတဲ့သရက်ပင်ကြီးသည်လည်းကောင်း။ အဖလော စ=အသီးမသီးတဲ့ သရက်ပင်ကြီးသည်လည်းကောင်း။ တေ ဥဘော=ထိုအသီးသီးတဲ့ သရက်ပင်အသီးမသီးတဲ့သရက်ပင် ထိုသရက်နှစ်ပင်တို့သည်။ မမ=ငါ၏။ သတ္တာရော=ဆရာဘုရား နှစ်ပါးတို့ပါပေတည်း။

သရက်ပင်ကြီးနှစ်ပင်ဟာ ကျွန်ုပ်ရဲ့ ဆရာဘုရားတွေပဲတဲ့။ သူတို့ကို ဆရာတင်ပြီးတော့ အသီးမသီးတဲ့ သစ်ပင်ကို ဆရာတင်လိုက်၊ အသီးသီးတဲ့ သစ်ပင်ကို ဆရာတင်လိုက်။ အဲဒါကြောင့် ဒီသရက်ပင်ကြီး နှစ်ပင်ဟာဖြင့် အကျွန်ုပ်ရဲ့ ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင်တွေပဲလို့ ဘုရားလောင်းက ဒီလို ပြောလိုက်လျှင်ပဲ-

တံ သုတွာ မိဂါဇိနော “အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ”တိ ရညော ဩဝါဒံ ဒတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

တံ=ထိုစကားကို။ သုတွာ=ကြားရ၍။ မိဂါဇိနော=မိဂါဇိန် တွင်ခေါ် ရသောကျော်သည်။ အပ္ပမတ္တော-ဟောဟိ=အခုအတိုင်း အပ္ပမာဒတရား လက်ရှိထားပြီးတော့ နေရစ်တော်မူပါဘုရား။ ဣတိ=ဤသို့။ ရညော=အလောင်းတော် မဟာဇနကမင်းတရားအား။ ဩဝါဒံ ကတွာ=အဆုံးအမ ဩဝါဒပေး၍။ သကဋ္ဌာန

မေဝ=မိမိနေရာ ဟိမဝန္တာ ရွှေဂူဝသို့ပင်လျှင်။ ဂတော=မိဂါဇိန်
ရှင်ရသေ့လဲ ပြန်ကြွခဲ့လေပြီ။

သီဝလီဒေဝီထပ်မံတောင်းပန်ခြင်း

ဒီနေရာက မိဂါဇိန်ရှင်ရသေ့ ပြန်သွားလို့ အချိအချ
တရားပါဟောပြီးတယ်ဆိုရင်ပဲ၊ လာပြန်ပြီ သီဝလီဒေဝီက
ဘုရားအလောင်းတော်ရဲ့ ခြေတော်ရင်း ဝပ်စင်းပြီးသကာလ-

သဗ္ဗော ဇနော ပဗျထိတော၊ ရာဇာ ပဗ္ဗဇိတော ဣတိ။
ဟတ္ထာရောဟာ အနိကဋ္ဌာ၊ ရထိကာ ပတ္တိကာရကာ။
တောင်းပန်စကားလျှောက်ထားပါရစေ-

ဒေဝ=သမ္ဗုတိနတ် အိုမင်းမြတ်ဘုရား။ ဟတ္ထာရောဟာ=
ဆင်စီးသူရဲကောင်းတို့လည်းကောင်း။ (အဿာရောဟာ=မြင်းစီး
သူရဲကောင်းတို့လည်းကောင်း)။ ရထိကာ=ရထားစီးသူရဲကောင်း
တို့လည်းကောင်း။ ပတ္တိကာရကာ=ခြေလျှင်သူရဲကောင်းတို့
လည်းကောင်း။ သဗ္ဗော ဇနော=တိုင်းသားပြည်သူ ဗိုလ်လူ
အပေါင်းသည်လည်းကောင်း။ ရာဇာ=ငါတို့အရှင် ဘုရင်မင်း
တရားသည်။ ပဗ္ဗဇိတော ဣတိ=တို့ကိုစွန့်ပယ်၍ ရဟန်းပြု
သွားရှာလေပြီ ဟု။ သဗ္ဗော ဇနော=တိုင်းသားပြည်သူ ဗိုလ်လူ
အပေါင်းသည်။ ပဗျထိတော=အထိတ်ကြီးထိတ် အလန့်ကြီး
လန့်၍နေကြပါသည်ဘုရား။

၃၁၀ တိပိဋကဓရပောဓဉ်ဇာတ်ကြီးအယ်ဘွဲ့တရားတော်

တို့ကို လုံးဝဝင်တော်မမူဘဲ မြို့တော်အတွင်းမှာလဲပဲ ကျိတွေ ကြတွေ မြို့ကြီး မီးလောင်တာကို လျစ်လျူရှု၊ ဟင် မြို့ပြင်ဘက်ရောက်ပြန်တော့လဲပဲ တောထဲက လူဆိုး သူခိုးတွေ က တောအုပ်ကထပြီးသကာလ တိုင်းပြည်ကြီး ဖျက်ဆီးနေ တာကိုလဲပဲ လျစ်လျူရှုပြီးတော့ တို့အရှင်သခင်ဖြင့် တို့ကို လျစ်လျူရှုပြီး ရဟန်းပြုသွားပြီလို့ တွေးတွေးပြီးတော့ ဆင်တပ် ကြီးတွေ၊ မြင်းတပ်ကြီးတွေ၊ ရထားတပ်ကြီးတွေ၊ ခြေလျင် တပ်ကြီးတွေမှာရှိတဲ့ ဆင်စီးသူရဲကောင်းတွေ၊ မြင်းစီးသူရဲ ကောင်းတွေ၊ ရထားစီးသူရဲကောင်းတွေ၊ ခြေလျင်သူရဲကောင်း တွေဆိုတဲ့ စစ်အင်္ဂါလေးပါးကြီးလဲပဲ အကြောက်ကြီး ကြောက် အလန့်ကြီးလန့်ပြီး နေရပါပြီဘုရား။

အသာသယံတွာ ဇနတံ၊ ဌပယံတွာ ပဋိစ္ဆံ။
ပုတ္တံ ရဗ္ဗေ ဌပေတွာန၊ အထ ပစ္ဆာ ပဗ္ဗဇိဿသိ။

ဒေဝ=သမ္မုတိနတ် အိုမင်းမြတ်ဘုရား။ သာဓု အာယာစာမိ=တောင်းပန်စကား လျှောက်ထားပါရစေ။ (ခြေ တော်နားမှာ ဝပ်ပြီးတော့လျှောက်တယ်)။ ဇနတံ=တိုင်းသား ပြည်သူ ဗိုလ်လူအပေါင်းကို။ အသာသယံတွာ-အသာ သယာဟိ=သက်သာရာကလေးများ ရစေပါဦးဘုရား။ အသာ သယံတွာ=သက်သာစေပြီး၍လည်းကောင်း။ ပဋိစ္ဆံ=တိုင်းသား ပြည်သူ ဗိုလ်လူအပေါင်းတို့ ဆေးရန်လွတ်ကြောင်း ကောင်း

မဟာဇနကဇာတ်တော်

မြတ်တဲ့ အစောင့်အရှောက်ကို။ ဌပယိတွာ-ဌပယေဟိ=ချထားတော်
မူပါဦးဘုရား။ ဌပယိတွာ=ချထားတော်မူပြီး၍လည်းကောင်း။
ပုတ္တံ= အရှင်ရဲ့သားတော် ဒီဃာဇနမင်းသားကို။ ရဇ္ဇေ=မိတ္ထိလာ
ပြည် မင်းအဖြစ်၌။ ဌပေတွာ-ဌပေဟိ=အဘိသိက် ရေချမ်းများ
ကိုယ်တော်တိုင် သွန်းဖျန်း၍ ခမည်းတော်ရဲ့ အရိုက်အရာ
မိတ္ထိလာမင်းအဖြစ်၌ ထားတော်မူခဲ့ပါဘုရား။ ဌပေတွာ=ခမည်း
တော်ရဲ့အရိုက်အရာ မိတ္ထိလာမင်းအဖြစ်၌ ထားတော်မူပြီး
သကာလ။ အထ ပစ္ဆာ=ထိုမှနောက်၌ (ဝါ) ထိုသို့ တိုင်းသား
ပြည်သူ ဗိုလ်လူတို့ကို သက်သာအောင် ပြုလုပ်ပြီး အစောင့်
အနေများ ချထားပြီး ဒီဃာဇနမင်းသားကိုလဲပဲ မင်းမြှောက်
ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌။ တံ=အရှင်ဘုရားသည်။
ပဗ္ဗဇိဿသိ=အလိုတော်ရှိသမျှ ရဟန်းပြုတော်မူပါဘုရား။

ဒါလေး တစ်ခုတော့ သည်းခံပြီးတော့ ချီးမြှောက်တော်
မူပါဦးဘုရားလို့ လျှောက်ထားတဲ့အခါကျတော့ ဘုရား
အလောင်းက ဘာပြောသလဲ-

စတ္တာ မယာ ဇာနပဒါ၊ မိတ္တာ'မစ္စာ စ ဉာတကာ။
သန္တိ ပုတ္တာ ဝိဒေဟာနံ၊ ဒီဃာဇ ရဋ္ဌဝဓုနော။
တေ ရစ္ဆံ ကာရယိဿန္တိ၊ မိထိလာယံ ပဇာပတိ။

ပဇာပတိ=သိဝလိဒေဝိအမည်ထင်ရှား အိုအရှင်မိဖုရား။
မယာ=ငါသည်။ ဇာနပဒါ=နေပုဒ်သူ ဗိုလ်လူအပေါင်းကိုလည်း

၃၁၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကောင်း။ မိတ္တာ' မစ္စာ စ=ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟအပေါင်းတို့ကို
လည်းကောင်း။ ဉာတကာစ=မိဘက် ဖဘက် နှစ်ဖက်သော
ဆွေမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ စတ္တာ=အာသာမကွက် ရက်ရက်
ကြီး ငါကား စွန့်အပ်ခဲ့လေကုန်ပြီ။ (ငါဖြတ်ပြီးခဲ့ပြီ။ ဆွေတွေ
မျိုးတွေ တိုင်းတော် ပြည်တော် စည်းစိမ်နှင့်တကွ အကုန်လုံး
ငါစွန့်ပြီးပြီ။ ငါ့မှာ သားရယ်လို့မရှိဘူး။ ဒီဃာဝုသားဆိုတာ
ငါ့သားမဟုတ်ဘူး။)

ဝိဒေဟာနံ=ဝိဒေဟတိုင်းသူ ဗိုလ်လူအပေါင်းတို့၏။
ပုတ္တာ=သားကြီး၊ သြရသဖြစ်ကုန်သော။ ရဋ္ဌဝဗုဏော=ပြည်တိုင်း
ကား စီးပွားကို တိုးပွားစေနိုင်တဲ့။ ဒီဃာဝု=ဒီဃာဝုတွင်ခေါ်
ဝိဒေဟတိုင်းသူတို့၏ သားတော်သည်။ သန္တိ=အထင်အရှား
ရှိခဲ့ပါကုန်၏။

ဒီဃာဝုက ငါ့သားမဟုတ်တော့ဘူး။ ဝိဒေဟတိုင်းသူ
ဗိုလ်လူတို့ရဲ့သားဖြစ်သည်။ ဘာပြုလို့တုန်း။ ငါက ဒီဃာဝုလဲ
အကုန်စွန့်ပစ်ခဲ့တယ်။ သီဝလီဒေဝီလဲပဲ နောက်တစ်နေ့ကျလို့
ရှိရင်တော့ သေခန်းပြတ် ရှင်ခန်းပြတ် လင်ခန်းပြတ် မယားခန်း
ပြတ်ဆိုတဲ့စကား ပြောမယ်။ အခုတော့ အချိန်မကျသေးလို့
မပြောသေးဘူး။ ဒီဃာဝုကိုသာ သားကို အမွေပြတ်စကားမျိုး
ပြောတယ်။ အဲဒီဒီဃာဝုကား ဝိဒေဟတိုင်းသူ ဗိုလ်လူတို့ရဲ့
သားကြီး၊ သြရသမဟုတ်လား။ ငါ့ရဲ့သား မဟုတ်ဘူး။ တို့မှာ
ရဟန်း၊ ရဟန်းဆိုတာ သားသမီးမရှိဘူး။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ပဇာပတိ=သီဝလိဒေဝိ ခေါ်မည်ထင်ရှား အိုအရှင်မိဖုရား။
တေ=ထိုဝိဒေဟတိုင်းသူတို့၏ သားကြီးဩရသဖြစ်တဲ့ ဒီဃာဝု
မင်းသားတို့သည်။ မိထိလာယံ=မိတ္ထိလာကွင်ခေါ် နေပြည်
တော်၌။ ရစ္စံ=မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရယိဿန္တိ=ပြုရစ်ကြပါလိမ့်
မယ်။

ဘာမှ ပူမနေနဲ့၊ ကျုပ်ကိုယ်တိုင် တိုင်းတော်ပြည်တော်
ပြန်ပြီးသကာလ ဒီဃာဝုကို ထီးနန်းတင်နေဖို့ မလိုပါဘူး။
ဒီဃာဝုဟာ ဝိဒေဟတိုင်းသူတို့ရဲ့ သားကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်
ပါတယ်။ ဝိဒေဟတိုင်းသူတို့ကိုက သဘောတူပြီးတော့ ဒီဃာဝု
က မိတ္ထိလာမင်းအဖြစ်ကို ခံယူပါလိမ့်မယ်။ ဒီလိုပြောပြီးတော့
ဘုရားလောင်းကတော့ လာသမျှ ချေးတွေ အကုန်ခွာချတယ်။
သီဝလိဒေဝိ မတတ်နိုင်ဘူး။ မတတ်နိုင်တော့ ဘာပြောတုန်း။

ဒေဝ တုမေသု တာဝ ပဗ္ဗဇိတေသု အဟံ ကိ
ကရောမိ။

ဒေဝ=သမ္မုတိနတ် အရှင်မင်းမြတ်ဘုရား။ တုမေသု=
အရှင်ဘုရားတို့သည်။ တာဝ=တပည့်တော်မရဲ့ ရှေ့ဦးစွာ။
ပဗ္ဗဇိတေသု=ယခုလို ရဟန်းပြုတော်မူကြကုန်သည်ရှိသော်။
အဟံ=တပည့်တော်မသည်။ ကိ ကရောမိ=ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ
ဘုရား။

အရှင်ဘုရားတို့က ဒီလို လက်ဦးစောစောစီးစီး ရဟန်းပြု
သွားလို့ရှိရင် တပည့်တော်မ ဘယ်လိုများလိုက်နာရမတုန်း။

၃၁၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဘယ်လိုများ ကျင့်ကြံရမတုန်း၊ ဘယ်လို နေရမတုန်း။ ကိ
ကရောမိ=ဘာလုပ်ရမတုန်းလို့။

ဘဒ္ဒေ အဟံ တံ အနုသိက္ခာမိ။

ဘဒ္ဒေ=အဘယ်သီဝလိဒေဝီမိဖုရား။ အဟံ=ငါသည်။
တံ=သင့်ကို။ အနုသိက္ခာမိ=ကျင့်ကြံဖို့ရန် သိက္ခာတရား
သင်ကြား၍ပေးပါ့မယ်။

ဝစနံ မေ ကရောဟိ။

မေ=ငါ၏။ ဝစနံ=စကားကိုသာ။ ကရောဟိ=လိုက်နာ
ပြုကျင့်ပါ။

မိဖုရားကြီး မပူနဲ့၊ သင့်ကို ကျင့်ကြံဖို့ရန်အတွက်
ငါသင်ပေးမယ်။ တစ်ခုတော့လက်ခံနော်၊ ဝန်ခံနော်။ ငါသင်
ပေးတဲ့အတိုင်း ငါ့စကားကိုတော့ဖြင့် လိုက်နာ။

တိုင်းရေးပြည်ရာဝင်မပါရန် သတိပေးခြင်း

ဧဟိ တံ အနုသိက္ခာမိ၊ ယံ ဝါကျံ မမ ရုစ္ဆတိ။

ရစ္စံ တုဝံ ကာရယသိ၊ ပါပံ ဒုစ္စရိတံ ဗဟံ။

ကာယေန ဝါစာ မနသာ၊ ယေန ဂစ္ဆသိ ဒုဂ္ဂတိ။

ပရဒိန္နကေန ပရနိဋ္ဌိတေန၊

ပိဏ္ဏေန ယာပေဟိ သ ဝိရဓမ္မော။

ဘုရားအလောင်း မဟာဇနကမင်းက သီဝလီဒေဝီ ကျင့်ကြံဖို့ရန်အတွက် ဟောခဲ့တဲ့တရားတဲ့။

ဒေဝီ=သီဝလီဒေဝီ အမည်ထင်ရှား အိုအရှင်မိဖုရား။
ဧဟိ=လာလော့။ တံ=သင့်ကို။ အဟံ=ငါသည်။ အနု ယံ
ဝါကျံ=အကြင်စကားကို။ မမ=ငါ၏။ ရုစ္စတိ=နှစ်သက်အပ်
ပေ၏။ တံ=ထိုငါအကြိုက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ စကားကို။ အနုသိက္ခာမိ=
သင့်ကို ငါကား သင်ကြား၍ ပေးခဲ့ပါမယ်။ (ဘာပြုတုန်းလို့
ဆိုတော့) တုဝံ=သင်မိဖုရားသည်။

ဒီကပြန်လို့ရှိရင် မိတ္ထီလာနေပြည်တော် ရောက်လိမ့်
မယ်။ ရောက်လို့ရှိရင် သားတော် ဒီဃာဝုကို ထီးနန်းမြှောက်
လိမ့်မယ်။ သင်က မမြှောက်ချင်ပေမယ့် ဝိဒေဟတိုင်းသူ
ဗိုလ်လူတွေက ဒီအတိုင်းနေမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီဃာဝုကို
ထီးနန်းမြှောက်တဲ့အခါ အဲဒီထီးနန်းဟာ ဒီဃာဝုရဲ့ထီးနန်း။
သင်ကဝင်ပြီးသကာလ “မမ ပုတ္တဿ ရစ္စံ=ဪ ဒီမိတ္ထီလာ
ထီးနန်းဟာဖြင့် ငါ့သားကြီး ဒီဃာဝုရဲ့ ထီးနန်းပဲဟဲ့”လို့
ဝင်ပြီးတော့ သားရဲ့အထဲ ဝင်စွက်ပြီးသကာလ-

တုဝံ=သင်မိဖုရားသည်။ ရစ္စံ=မင်းအဖြစ်ကို။ အနုသာ
သမာနာ=ဝင်ရောက်စီမံ၍ နေလတ်သည်ရှိသော်။ သွားပြီး
မစီမံနဲ့။ ငါ့သားရဲ့ တိုင်းပြည်ပဲဆိုပြီးတော့ တိုင်းရေးပြည်ရာ
ထဲမှာ ရှင်မိဖုရားဝင်ပြီးတော့ စီမံလို့ရှိရင်ဖြင့်-

၃၁၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကာယေန=ကိုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါစာယ=နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ မနသာ=စိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဗဟု=များစွာသော။ ပါပ=မကောင်းစွာသော။ ဒုစရိုက်=ဒုစရိုက်မျိုးကို။ ကာရယသိ=သင်မိဖုရား မပြုချင်ပေမယ့် မနေ ပြုလုပ်လိမ့်မယ်။

သတိသာထား၊ ငါ့သားရဲ့ တိုင်းတော်ပြည်တော်ပဲဆိုပြီးသကာလ အမယ်ကြီးပီပီ ဝင်မစွက်ဘဲနေလိုက်။ ငါ့သားရဲ့ တိုင်းတော်ပြည်တော်ပဲဆိုပြီးသကာလ ဝင်ပြီးတော့ တိုင်းရေးပြည်ရာထဲ ရှင်မိဖုရား ဝင်စီမံလို့ရှိရင် ကာယဒုစရိုက်တွေ ဝစီဒုစရိုက်တွေ မနောဒုစရိုက်တွေ သင်မိဖုရား ပြုမိတော့မှာ အမှန်ပဲ။ ပြုမိရင် ဘာဖြစ်တုန်း။

ယေန=ယင်းသို့ သားရဲ့ မင်းအဖြစ် ဝင်ရောက်စီမံတဲ့ အခိုက် ပြုမှားမိတဲ့ ကာယကံဒုစရိုက် ဝစီကံဒုစရိုက် မနောကံဒုစရိုက် အမှုမိုက်တွေကြောင့်။ တွံ=သင်မိဖုရားသည်။ ဒုဂ္ဂတိ=ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရကာယ် အပါယ်ဘူမိ ဒုဂ္ဂတိသို့။ ဂစ္ဆတိ=မြေလက်ခတ်နဲ့ မလွဲပုံသေ ရောက်ရပေလိမ့်မယ်။

မကြောက်ဘူးလား၊ ငရဲသွားရလိမ့်မယ်။ ငါတေမိမင်းသားတုန်းက ပြန်ပြီးတော့ကြည့်။ အနှစ်နှစ်ဆယ် မင်းပြုတာနဲ့ အနှစ်ရှစ်သောင်း ဥဿဒငရဲမှာ ကျက်ရတယ်။ အင်မတန် ကြောက်စရာကောင်းတယ်။ မင်းတို့ဆိုတာ ကိုယ်က အကုသိုလ်မှု မပြုချင်ပေမယ့်လို့လဲပဲ သူက လက်ဦးသွားမှာ

စိုးတော့ ပြုလိုက်ရတယ်။ သူတစ်ပါးထက်ဦးအောင် ကာယကံ
 ဒုစရိုက်တွေ ဝစီကံဒုစရိုက်တွေ မနောက်ဒုစရိုက်တွေ
 မပြုချင်ပေမယ့် ပြုရတယ်။ ပြုရရင်အပါယ်မကျချင်ပေမယ့်
 ကျရလိမ့်မယ်။ အဲဒါကြောင့် ရှင်မိဖုရား၊ အဲဒါနဲ့ သွားပြီးတော့
 သားရဲ့အထဲဝင်ပြီးတော့ ငါ့သားရဲ့ တိုင်းပြည်ပဲဆိုပြီးတော့
 တိုင်းရေးပြည်ရာထဲမှာဝင်ပြီးတော့ မစီမံနဲ့။ စီမံရင် အပါယ်
 ဘုမ္မိ ဒုဂ္ဂတိရောက်လိမ့်မယ်။ ဒါဖြင့် ဘယ်လိုနေရမတုန်း။
 တိုင်းတော်ပြည်တော်ရောက်လို့ ဒိဃာဝုကို ထီးနန်း လွှဲအပ်
 ပြီးပြီဆိုလို့ရှိရင် ရှင်မိဖုရားကိုယ်တိုင်ကတော့-

ပရဒိန္နကေန ပရနိဋ္ဌိတေန၊
 ပိဏ္ဍေန ယာပေဟိ သ ဝိရဓမ္မော။

ဒေဝိ=သီဝလိဒေဝိ အမည်ထင်ရှား အိုအရှင်မိဖုရား။
 တွံ=သင်မိဖုရားသည်။ ပရဒိန္နကေန=သူတစ်ပါးတို့ ပေးလှူ
 သော။ ပရနိဋ္ဌိတေန=သူတစ်ပါးတို့အိမ်မှာ အပြီးအစီး
 ချက်ပြီးပြုတ်ပြီးဖြစ်သော။ ပိဏ္ဍေန=ဆွမ်းဖြင့်။ ယာပေဟိ=
 မျှတလေ။

ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇဉ်ဖြင့် ရှင်မိဖုရား မျှတနော်။
 ကိုယ်တိုင်ချက်ပြုတ်ပြီးတော့ စားမနေနဲ့။ ဘာပြောလိုက်တုန်း။
 မိတ္ထီလာနေပြည်တော်သို့ ရောက်လို့ သားတော်ကို ထီးနန်း
 လွှဲအပ်ပြီးပြီဆိုလို့ရှိရင် သင်မိဖုရား ရသေ့မကလေးပြုပြီးတော့

၃၁၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

နေ။ ရသေ့ ရဟန်းမ ပြုလုပ်နေပြီးတော့ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇန
ခေါ်တဲ့ တစ်အိမ်တစ်လုတ် တစ်အိမ်တစ်စလောင်း သဒ္ဓါ
သရွေ့လောင်းတဲ့ ဆွမ်းနဲ့မျှတလေ။

သ ဓိရဓမ္မော။

သ-သော=ထိုတစ်အိမ်တစ်လုတ် ရင်းနှီး၍ရတဲ့ဆွမ်းကို
မှီဝဲသုံးစွဲခြင်းသည်။ ဓိရဓမ္မော=ရှေးပညာရှင် သူတော်စင်တို့၏
ကျင့်စဉ်လမ်းမ ဇာရာရိုးကြီးပါ။

မျက်နှာငယ်တယ်လို့ မထင်လိုက်ပါနဲ့။ အောက်ကျ
နောက်ကျဖြစ်တယ်လို့ မထင်လိုက်ပါနဲ့။ ရှေးရှေးဘုရား
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာပညာရှင်ပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့
လမ်းဟောင်းကျင့်စဉ်ကြီးပါတဲ့။ အဲဒီလို ဘုရားအလောင်းက
ပြောပြီးတော့ ပြောရင်း ပြောရင်း လာခဲ့ကြတယ်။

ဧဝံ မဟာသတ္တော တဿာ ဩဝါဒံ အဒါသီ။

ဧဝံ=ဤသို့။ မဟာသတ္တော=ဘုရားအလောင်းသည်။
တဿာ=ထိုသီဝလိဒေဝီအား။ ဩဝါဒံ=အဆုံးအမကို။ အဒါသိ=
ပေးခဲ့လေပြီ။ ဘာတွေပေးသလဲ?။

ဟို ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနနဲ့ မျှတပြီးတော့ နေနိုင်တဲ့
ရသေ့မလေး ပြုလုပ်ပြီးနေရစ် ဒါဘဲ။ တိုင်းရေးပြည်ရာထဲ
ဝင်ပြီးတော့ မစ္စာနဲ့ မစ္စက်နဲ့ မဖက်နဲ့။ ကာယကံမှု ဝစီကံမှု
မနောကံမှု ဒုစရိုက်အမှုတွေ သင်ပြုမှားလိမ့်မယ်။ ဝင်စွက်ရင်

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အမှု၌ ဒုစရိုက်တွေ ပြုမှားလို့ရှိရင် ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရကာယ် အပါယ်လေးပါး မြေလက်ခတ်မလွဲ သင်မိဖုရား ရောက်ရလိမ့်မယ်။

အဲဒီတော့ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနနဲ့ မျှတတဲ့ ရသေ့မ သူတော်စင်လေးပြုပြီးတော့ နေရစ်။

တေသံ အညမညံ သလ္လပန္နာနံ ဂစ္ဆန္တာနညေဝ သူရိယော အတ္ထင်္ဂတော။

တေသံ=ထိုဘုရားအလောင်းတော်နှင့် သီဝလိဒေဝီ မိဖုရားတို့။ အညမညံ=အချင်းချင်း။ သလ္လပန္နာနံ=တရား စကား ပြောဆိုကုန်လျက်။ ဂစ္ဆန္တာနညေဝ=သွားကြကုန်စဉ် ပင်။ (ဒီလို တရားစကားတွေ ပြောလို့ နာလို့ တရားဟော တရားနာလို့ ခရီး ဒေသစာရီ အစဉ်အတိုင်းချီ၍ လာနေစဉ်ပဲ)။ သူရိယော=နေမင်းသည်။ အတ္ထင်္ဂတော=ဝင်ခဲ့လေပြီ။

တရားတွေ ဟောလာလိုက်တာ နေလဲပဲ အပရဂေါယာန ကျွန်းသို့ ဝင်ခဲ့လေပြီ။ ထိုအခါရောက်တော့-

ဒေဝံ ပတိရူပေ ဌာနေ ခန္ဓာဝါရံ နိဝါသာပေသီ။

ဒေဝီ=သီဝလိဒေဝီမိဖုရားသည်။ ပတိရူပေ ဌာနေ=သင့် လျော်လျောက်ပတ်သောအရပ်၌။ ခန္ဓာဝါရံ=သစ်ခက်တဲနန်းကို။ နိဝါသာပေသီ=ဆောက်လုပ်စေ၏။

နေဝင်ပြီဆိုတဲ့အခါကျတော့ သင့်လျော်လျောက်ပတ်တဲ့ နေရာမှာ သစ်ခက်တဲနန်းကလေး အဆောက်ခိုင်းပြီးတော့

၃၂၀ တိပိဋကဓရဗောဓဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ တရားတော်

သီဝလီဒေဝီမိဖုရား သူနဲ့ သင့်တော်တဲ့နေရာ သူ သွားနေ
တယ်။

မဟာသတ္တောပီ ဧကံ ရုက္ခမူလံ ဥပဂတော။

မဟာသတ္တောပီ=ဘုရားအလောင်းလဲပဲ။ ဧကံ ရုက္ခမူလံ=
သစ်တစ်ပင်ရင်းသို့။ ဥပဂတော=ထိုညအဖို့ရာ ချဉ်းကပ်တော်
မူခဲ့လေပြီ။

သစ်တစ်ပင်ရင်းသွားပြီးတော့ ရဟန်းတရားနဲ့ ထိုညကို
အကုန်ခံစေပြီ။

ထိုညလွန်မြောက်၍ နောက်တစ်နေ့မိုးသောက် ရောက်
ရင်ပဲ သရီရဝလဉ္ဇနကိစ္စလို့ ကိုယ်လက်သုတ်သင်ခြင်း၊ မျက်နှာ
သစ်ခြင်း အစရှိတဲ့ ထိုထိုခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ အတွင်းရေး ဆေးကြော
သုတ်သင်မှုကို ပြုလုပ်ပြီးလို့ ဘုရားအလောင်း ခရီး ဒေသစာရီ
ဆက်ပြီးတော့ မြောက်အရပ်ကို ချီခဲ့ပြီ။

ဟိမဝန္တာသို့ကြွတော်မူခြင်း

ဘုရားအလောင်းကတော့ တစ်ကိုယ်ရေ တစ်ကာယ
ဆိုတော့ သွားမယ်ဆိုရင် တစ်ခါထဲ သပိတ်ပရိက္ခရာလေးလွယ်
ပြီးတော့ စိတ်ကူးအတိုင်း ထသွားလိုက်တာပဲ။

အလောင်းတော်ရဟန်း မြောက်အရပ်သို့ ခရီးဒေသစာရီ
ကြွမြန်းပြီးလို့ဆိုရင်ပဲ သီဝလီဒေဝီမှာတော့ နောက်က စစ်တပ်

မဟာဓနကဇာတ်တော်

ကြီးကပါလျက်။ စစ်တပ်ကြီးနဲ့ တခမ်းတနား လိုက်နေရင်လဲပဲ
တော်တော်ဒုက္ခပဲ။ အဲဒီတော့ စစ်တပ်ကြီးနဲ့ တခမ်းတနားဆိုရင်
ရှင်ဘုရင်တစ်ခါထွက် ပဲကြီးတစ်လှေချက် တစ်တင်းချက်တဲ့။
ဒါနဲ့ အလောင်းတော် မျက်စပြတ်သွားမှာ အမှန်ပဲ။

ဒီတော့ သီဝလီဒေဝီက ဘယ့်နှယ်မှာခဲ့သလဲ။

သေမှာ ပစ္စတောဝ အာဂစ္ဆတု။

သေမှာ=စစ်တပ်ကြီးသည်။ ပစ္စတောဝ=နောက်မှသာ
လျှင်။ အာဂစ္ဆတု=အစီအစဉ်အတိုင်း လိုက်ခဲ့လော့။

တစ်ခါထဲ စစ်သေနာပတိခေါ်ပြီးတော့ အဲဒီ စစ်တပ်
ကြီးနဲ့ နောက်က တဖြေးဖြေးသာ ချီတက်ပြီး လိုက်ခဲ့ကြတော့။
ဟိုမှာ ပြည့်ရှင်မင်းကြီး ထွက်သွားပြီ။ မျက်စပြတ်၍နေလိမ့်
မယ် ဆိုပြီးတော့ တစ်ခါတည်း လိုက်သွားတယ်။

သီဝလီဒေဝီက သူ့ချည်းပဲ မျက်စိထဲက မှန်းကြည့်ရင်
စစ်တပ်ကြီးက ဒီမှာ အစီအစဉ်တွေ ဆင်ခလုတ်တွေ မြင်းခလုတ်
တွေ ဆင်တပ်တွေ မြင်းတပ်တွေ ရထားတပ်တွေ ခြေလျင်တပ်
တွေ နေရာချနေပေမယ့် အလောင်းတော်က ဒါတွေ ပြန်စောင်းမှ
မကြည့်ဘဲနဲ့ တစ်ခါတည်း ဟိမဝန္တာဆီကို ဦးတည်ပြီးတော့
သွားပြီ။

သီဝလီဒေဝီလဲ အလောင်းတော်နောက်က တစ်ခါတည်း
ထက်ကြပ်မကွာ မျက်ခြည်အပျောက်မခံဘဲ လိုက်သွားပြီ။

၃၂၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

နှစ်ဦးထဲရယ်။ အဲဒီကိုမှန်းပြီးတော့ကြည့်။ နောက်က စစ်တပ်ကြီးပါပြီးတော့ နေပေမယ့် ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို သွားတော့ ဘုရားလောင်းကလဲပဲ သီဝလိဒေဝီကို ဘာမှ စကားမပြောဘဲနဲ့ ရဟန်းဣန္ဒြေကြီးနဲ့ တစ်ခါတည်း မြောက် ကိုချည်း ဦးတည်ပြီးသွားတယ်။

ခွေးချီလာသောအသားတုံးကိုစားသုံးခြင်း

သွားလို့ “ထူဏ”ခေါ်သောမြို့ရဲ့ အနီးအပါးရောက် တယ်။ မြို့နာမည်က ထူဏတဲ့။ အဲဒီမြို့ အနီးအပါးရောက် တော့ အဲဒီနံနက်ခင်း ရှစ်နာရီလောက် ရှစ်နာရီခွဲလောက် ဆိုပါစို့။ မြို့ပြင်ဘက်ရောက်သွားတဲ့အချိန်မှာ မြို့ထဲက အကြောင်းထူး ဘယ်လို ဖြစ်လာသလဲ။

လူတစ်ယောက်က အသားဈေးက အသားတုံး တစ်တုံး ကို တံစိုးထိုးပြီးမီးကင်၊ မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် စားမဟဲ့ဆိုပြီးတော့ အဲဒီမီးကင်တာလေးကို အအေးခံပြီးတော့ထားတယ်။ ဟိုဘက် လှည့်ပြီးတော့ပေါ့လေ ချွေးလေးဘာလေးသုတ်နေတုန်း အညဝိဟိတ=အာရုံတစ်ပါး စိတ်ထားနေတုန်း ဖြုန်းဆို ခွေးက ဒီအသားစို့ကြီး ချီသွားတယ်။ လှည့်ကြည့်လိုက်တော့ ခွေးပါးစပ် အသားစို့ကြီးက ပါသွားတယ်။ နောက်က တစ်အားကုန်လိုက် တယ်။ တစ်အားကုန်လိုက်တော့ ခွေးကလဲပဲ မင်းလမ်းမကြီး အတိုင်း စွတ်ပြီးတော့ပြေး၊ အသားရှင်က နောက်က စွတ်လိုက်၊ မြို့တံခါးပြင်ဘက် တစ်ခါတည်း ရောက်သွားတယ်။

မြို့တံခါးပြင်ရောက်လို့ တစ်ခေါ်လောက်ရှိတဲ့အခါကျ
တော့ ဘုရားအလောင်းနဲ့ သီဝလီဒေဝီနဲ့ ကြားထဲမှာ ခွေးက
စွတ်ပြေးတော့ ဒီမှာ ရုံးရုံးရမ်းရမ်းနဲ့ ဒီလိုဖြစ်ကုန်တာပ။
ခွေးကလဲကြောက်ပြီးတော့ အဲဒီအသားစို့ကြီး ချပြီးတော့
သွားတယ်။

ဟိုလူကတော့ မြို့တံခါးပြင်ဘက် ရောက်ပြီဆိုကတည်း
ကိုက ဟာ-မျှော်လင့်စရာမရှိတော့ဘူး။ မြို့ပြင်ဘက်ရောက်
ရင်တော့ သွားမိသွားရာ တောထဲ ဒီခွေး သွားတော့မှာပါပဲ
ဆိုပြီးတော့ မြို့တံခါးလဲရောက်ကရော ဟိုအသားစို့ရှင်က
ပြန်သွားတယ်။ ခွေးကလဲ တစ်အားကုန်ပြေးလာပြီးတော့
ဘုရားအလောင်းနဲ့ သီဝလီဒေဝီနဲ့ တွေ့တော့ ကြောက်အား
လန့်အားနဲ့ ပါးစပ်က ချီလာတဲ့ အသားစို့ကြီးကို တစ်ခါတည်း
ချပြီးတော့ ပြေးရော။

ဘုရားအလောင်းက ဒီအသားစို့မြင်ရင်ပဲ မျက်နှာတော်
ကြည်ရွှင်နေပြီ၊ ဘယ်လိုစဉ်းစားတုန်း?။

အယ် သုနခေါ ဆဋ္ဌေတွာ အနပေက္ခော ပလာတော။

အယ် သုနခေါ=ဤခွေးသည်။ ဆဋ္ဌေတွာ=စွန့်၍။

အနပေက္ခော=မငဲ့ကွက်ဘဲ (ဝါ) ပြန်စောင်းမှ မကြည့်တော့ဘဲ။

ပလာတော=ပြေးလေပြီ။

အညောပိဿ သာမိကော န ပညာယတိ။

၃၂၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အဿ=ထိုအသားစို့၏။ အညောပိ=မွေးမှတစ်ပါးလည်း
ဖြစ်သော။ သာမိကော=အရှင်သခင်သည်။ န ပညာယတိ=
မထင်ခဲ့ချေ။

အရပ်လေးမျက်နှာ ဟိုဟိုဒီဒီကြည့်တော့ ဒီအသားစို့ကို
လိုက်ပြီးယူမယ့် အရှင်ရယ်လို့ တစ်ယောက်မှ မမြင်မတွေ့
ရဘူးတဲ့။

ဧဝရူပေါ အနဝဇ္ဇော ပံသုကူလပိဏ္ဍပါတော နာမ
နတ္ထိ၊ ပရိဘုဒ္ဓိဿာမိ နံ။

ဧဝရူပေါ=ဤသို့သဘောရှိသော။ အနဝဇ္ဇော=အပြစ်
မရှိသော။ ပံသုကူလပိဏ္ဍပါတော နာမ=မြေမှုန့် အလိမ်း
လိမ်း ကပ်နေတဲ့ ပံသုကူဆွမ်းမည်သည်။ နတ္ထိ=မရှိချေ
တကား။

ဒီလိုအပြစ်ကင်းတဲ့ ပံသုကူဆွမ်းဆိုတာ အင်မတန်
ရခဲတယ်။

နံ=ထိုအပြစ်ကင်းသော ပံသုကူဆွမ်းကို။ အဟံ=ငါသည်။
ပရိဘုဒ္ဓိဿာမိ=ပရိဘုတ်လွေးလွေး ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်အံ့။

အဲဒီလို အကြံဖြစ်ပြီးတော့ ဘုရားအလောင်းတော်က
အသားတံစို့ညှပ်ကြီးကို ပံသုကူကောက်ပြီးတော့ ယူလိုက်တယ်။
တရိတသေယူပြီးတော့ တံစို့ကြီးဖယ်၊ သပိတ်အိတ်ထဲကံ
သပိတ်လှုပ်ပြီးတော့ သပိတ်ထဲ ဒီအသားကင်ကြီးထည့်၊ အဲဒီလို

မဟာဇနကဓာတ်တော်

အသားကင်ကြီးထည့်တော့ သီဝလီဒေဝီက ကြည့်တယ်။
စဉ်းစားတယ်။ အင်း-ခွေးချိုလာတာကြီးတော့ သူစားတော့မယ်။
သီဝလီဒေဝီအမြင်နဲ့တော့ တော်တော်ခက်နေတယ်။ ဘုရား
အလောင်းကလဲ စားဖို့ရန် သပိတ်ထဲကို တရိုတသေ ထည့်တော့
သီဝလီဒေဝီက စဉ်းစားတယ်။

သစေ ဒေသ ရဇ္ဇေနတ္ထိကော ဘဝေယျ။

ဒေသ-ဒေသော=ဤမဟာဇနကမင်းတရားသည်။ ရဇ္ဇေန=
မင်းအဖြစ်ဖြင့် (ဝါ) မင်းအဖြစ်ကို။ အတ္ထိကော=အလိုရှိသေး
သည်။ သစေ ဘဝေယျ=အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။

ဒီမဟာဇနကမင်းတရား မင်းအဖြစ်ကို တစ်ဖန် ပြန်ပြီး
အလိုတော်ရှိသေးသပဆိုရင်-

ဧဝံရူပံ ဧဂေစ္စ ပံသုမက္ခိတံ သုနုစ္ဆန္ဒကံ န ခါဒေယျ။

ဧဝံရူပံ=ဤသို့သဘောရှိသော။ ဧဂေစ္စ=အလွန်စက်ဆုပ်
ဖွယ်ကောင်းသော။ ပံသုမက္ခိတံ=မြေမှုန့်တွေ အလိမ်းလိမ်း
ကပ်၍နေသော။ သုနုစ္ဆန္ဒကံ=ခွေးစားကြွင်းကို။ န ခါဒေယျ=
မစားလေရာ။

သူ တိုင်းတော်ပြည်တော် ပြန်ပြီးတော့ ရှင်ဘုရင်များ
ပြုလုပ်ဦးမယ်လို့ စိတ်ရှိတာဖြင့် ဤသို့သဘောရှိတဲ့ စက်ဆုပ်ဖွယ်
ကောင်းတဲ့ မြေမှုန့်တွေ အလိမ်းလိမ်းကပ်နေတဲ့ ဒီခွေးစားကြွင်း
ကြီးဖြင့် စားမှာ မဟုတ်ဘူး။

၃၂၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားဟော

သစေ ခါဒေယျ၊ ဣဒါနေသ အမှာကံ သာမိကော န ဘဝိဿတိ။

သစေ ခါဒေယျ=အကယ်၍များသူစားခဲ့ကြားအံ့။ ဣဒါနိ= ဤယခုအခါ၌။ ဧသ-ဧသော=ဤမဟာဇနကသည်။ အမှာကံ= ငါတို့၏။ သာမိကော=အရှင်သခင် လင်ယောက်ျားသည်။ န ဘဝိဿတိ=မဖြစ်နိုင်တော့ပြီ။

ဇာတ်ပျက်ပြီ။ တကယ်လို ဒီခွေးစားကြွင်းကြီး ရွံစရာ ကြီး သူ စားလိုရှိရင်ဖြင့် စားတဲ့အချိန်ကစပြီး ဤမဟာဇနက မင်းတရားဟာ တို့နဲ့ လင်ခန်း မယားခန်း ပြတ်ပြီလို့ ဒီ အဓိပ္ပာယ်မျိုးနဲ့ သာမိကော န ဘဝိဿတိ=ဖြတ်မဟဲ့ပေါ့။ ဒီ အကြံအစည်မျိုးနဲ့ သီဝလိဒေဝိက မေးလိုက်တယ်။ ဒီလို ကြံစည်ပြီးတော့ ဘယ်နှယ်မေးတုန်း။

မဟာရာဇ ဧဝရူပံ ဧဂေစ္ဆံ ခါဒသိ။

မဟာရာဇ=မြတ်သောမင်းကြီး။ တွံ=အရှင်မင်းကြီး သည်။ ဧဝရူပံ=ဤသို့သဘောရှိသော။ ဧဂေစ္ဆံ=စက်ဆုပ်ဖွယ် ကောင်းတဲ့ ခွေးစားကြွင်း မြေမှုန့်အလိမ်းအလိမ်း ကပ်နေတဲ့ ရွံစဖွယ်ကောင်းတဲ့ ခွေးစားကြွင်းကို။ ခါဒသိ=ခဲစားတော်မူ မလို့လားဘုရား။

အရှင်ဘုရား၊ မြတ်သောမင်းကြီး၊ ဒါလောက် စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်ကောင်းတဲ့ ခွေးစားကြွင်းကြီး စားမလို့လား ဘုရားလို့

ရှုတ်ရှုတ်ချချ ပြောလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဘုရား အလောင်းက ဘယ်နှယ်ပြန်ပြောလဲ။

ဒေဝိ တွံ အန္တဗာလတာယ ဣမဿ ပိဏ္ဍပါတဿ ဝိသေသံ န ဇာနာသိ။

ဒေဝိ=သီဝလီဒေဝီမိဖုရား။ တွံ=သင်သည်။ အန္တဗာလတာယ=ဉာဏ်ပညာ မျက်စိကန်း အန္တဗာလကြီး ဖြစ်သောကြောင့်။ ဣမဿ ပိဏ္ဍပါတဿ=ဤယခု ပုံသကူဆွမ်း၏။ ဝိသေသံ=ဂုဏ်ထူးကို။ န ဇာနာသိ=မသိတာပါ။

သင်မိဖုရား၊ မိမိကိုယ်တိုင် အန္တဗာလ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်တဲ့ အတွက် ဒီပုံသကူဆွမ်းရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးအထူးကို ရှင်မိဖုရား မသိခြင်း ဖြစ်ပေတယ်။

အဲဒီလိုပြောပြီးတော့ ဒီအနားပတ်ဝန်းကျင်ကြည့်တော့ ရေကလေး ဘာလေး (ဝါ) ရေလေး မိုးလေး ရလွယ်မယ့်နေရာ ရောက်လဲရောက်ကရော ဘုရားအလောင်းက ရေမိုးကလေး ဘေးနားမှာ ရေခွက်တလေးနဲ့ အသင့်ထားပြီးတော့ ခွေးစားပြီး ဖြစ်တဲ့ ဒီပုံသကူအသားကင်ကို ကျတဲ့နေရာကို ပြန်ပြီးတော့ ဆင်ခြင်စဉ်းစားလိုက်တဲ့အခါ ပုံသကူမှ တကယ့် ပုံသကူ။ မဟာပထ လမ်းလေးခွဲမှာကျပြီးတော့သွားတဲ့ ပုံသကူဆိုပြီးတော့ ပုံသကူထင်မြင် ဆင်ခြင်တော်မူပြီး နတ်သုဒ္ဓါဘုတ်ကဲ့သို့ မြန်မြန်ရှက်ရှက် ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူပြီး လုပ်တော်

၃၂၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ပါဆေး၊ လင်္ဂတော်ပါဆေး၊ အေးအေးလေးနေတော်မူတဲ့အချိန် သီဝလိဒေဝီ မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ပြီးတော့ (ဂါထာကလေးတောင်း မဟုတ်ဘူးနော်၊ ဂါထာကြီးနဲ့) ကနေ့ အရပ်စကားပြောရဲရင် သီဝလိဒေဝီက ရန်ထောင်တဲ့ ဂါထာကြီး ထရွတ်လိုက်တယ်။

ယောပိ စတုတ္ထော ဘတ္တကာလေ န ဘုဇ္ဇေ၊
အဓုဋ္ဌမာရိဝ ခုဒါယ မိယျေ။
န တွေဝ ပိဏ္ဍံ လုဋ္ဌိတံ အနရိယံ၊
ကုလပုတ္တရူပေါ သပ္ပုရိသော န သေဝေ။

ဒေဝ=သမ္မုတိနတ် အိုမင်းမြတ်ဘုရား။ ယောပိ=အကြင် သူသည်လည်း။ စတုတ္ထော=လေးရက်မြောက်ဖြစ်သော။ ဘတ္တကာလေ=ထမင်းစားချိန်၌။ န ဘုဇ္ဇေ=အကယ်၍ ထမင်း မစားရသည် ဖြစ်ငြားအံ့။ ယော=အကြင်သူသည်။ (လေးရက် မြောက်နေ့မှာ ထမင်းမရလို့ ထမင်းစားချိန်မှာ ထမင်းမစား ရတောင်မှ)။ အဓုဋ္ဌမာရိဝ=ကိုးကွယ်ရာမဲ့ သေသောသူကဲ့သို့။ ခုဒါယ=ဆာလောင်မွတ်သိပ်သဖြင့်။ မိယျေ-မိယျေယျ=စုဘိ ပြတ်ကြွေ သေလွန်လေရာ၏။ ကုလပုတ္တရူပေါ=ဇာတိကုလပုတ္တ ခေါ်တဲ့ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် အမျိုးကောင်းသားတစ်ယောက် ဖြစ်သော။ သပ္ပုရိသော=သူတော်ကောင်း ဖြစ်တဲ့သူသည်။ လုဋ္ဌိတံ=ယခုလို ဖုံတွေ အလိမ်းအလိမ်းကပ်၍နေသော။ အနရိယံ=ခွေးစားကြွင်းဖြစ်သဖြင့် မမွန်မမြတ်သော။ ဇတံ ပိဏ္ဍံ=ဤအစားမျိုးကို။ န သေဝေ=ဒေကန်စင်စစ် မမှီဝဲလေရာ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အမျိုးကောင်းသားတစ်ယောက် ဇာတိကုလပုတ္တ ဆိုလို့ ရှိရင် ဒါလောက်ရွံ့စဖွယ်ကောင်းတဲ့ ခွေးစားကြွင်းကြီးကို ဘယ်တော့မှ မစားဘူးကိုယ်တော်တဲ့။

တယိဒံ န သာဓု တယိဒံ န သုဋ္ဌ။

သုနုခုစ္ဆိန္ဒကံ ဇနက ဘုဉ္ဇသေ တုဝံ။

ဇနက=ဇနကမည်မှတ် အိုအလောင်းမင်းမြတ်။ (ဒေဝ လို့ ခေါ်ရာက ဘယ်တုန်းကမှ နာမည်ရင်း ထုတ်ပြီး တော့ မခေါ်ဖူးဘဲနဲ့ အခုတော့ လက်ညှိုးထိုးပြီးတော့ 'ဇနက' နာမည်ကို ထုတ်ပြီးတော့ခေါ်တာ မခံနိုင်လွန်းလို့နော်)။ အို ဇနက။ တွဲ=သင်သည်။ သုနုခုစ္ဆိန္ဒကံ=ခွေးစားကြွင်းကို။ ယံ ဘုဉ္ဇသေ= အကြင်စားဘိ၏။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ=ထိုခွေးစား ကြွင်းကို စားခြင်းသည်။ န သာဓု=မကောင်း။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ=ထို ခွေးစားကြွင်းကိုစားခြင်းသည်။ န သုဋ္ဌ=လုံးဝ မကောင်း။

ဇာတ်တွေပျက်ကုန်ပြီ၊ အကုန်လုံး ဘာမှ မကောင်း တော့ဘူး။ သီဝလီဒေဝီမိဖုရားက ဒီလို မြည်တွန် တောက်တီး တဲ့စကား ပြောကြားတော့ ဘုရားလောင်းက သီဝလီဒေဝီ ကိုယ်တိုင်က မခံချင်လွန်းလို့ ဂါထာကြီးနဲ့ ငါ့ကို အပြစ်တင် စကား ပြောရင် ငါကလဲပဲ ဂါထာကြီးနဲ့ပဲ ယခုအစာရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ငါပြောပြမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကူးနဲ့။

၃၃၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

န စာပိ မေ သီဝလိ သော အဘက္ခော၊
ယံ ဟောတိ စတ္တံ ဂိဟိနော သုနဿ ဝါ။
ယေ ကေစိ ဘောဂါ ဣဓ ဓမ္မလဒ္ဓါ၊
သဗ္ဗော သော ဘက္ခော အနဝယောတိ ဝုတ္တော။

သီဝလိ=သီဝလိဒေဝီမိဖုရား။ ယ=အကြင်အစာ အာ
ဟာရကို။ ဂိဟိနော ဝါ=လူကသော်လည်းကောင်း။ သုနဿ
ဝါ=ရွေးသော်လည်းကောင်း။ စတ္တံ=စွန့်လွှတ်အပ်ပြီးသည်။
ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဒေသော=ထိုအစာသည်။ ဝေ=ငါ၏အတွက်
တာ။ အဘက္ခော=မစားကောင်းတဲ့ အစာအာဟာရသည်။
နစာပိ ဟောတိ=မရှိဧကန် မှန်လှပေ၏။

သီဝလိဒေဝီမိဖုရား၊ ငါ့လို ရဟန်းသူတော်ကောင်းဖြစ်တဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်အဖို့မှာ လူကစွန့်ပစ်သွားတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊
ရွေးက စွန့်ပစ်သွားတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အဲဒီလို စွန့်ပစ်ထားတဲ့
အစာအာဟာရကို မစားကောင်းတယ်လို့ မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ မစား
ကောင်း မရှိဘူး။

ဣဓ=ဤလောက၌။ ဓမ္မလဒ္ဓါ=တရားသဖြင့် ရအပ်ကုန်
သော။ ယေ ကေစိ ဘောဂါ=အမှတ်မထင် အကြင်အသုံး
အဆောင်တို့သည်။ သန္တိ=ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗော=အလုံးစုံသော။
သော ဘက္ခော=ထိုတရားသဖြင့် ရအပ်သော အစာအာဟာရ
ဟူသမျှကို။ အနဝယောတိ=ကျေးဇူးဂုဏ် အနည်းငယ်မျှမယုတ်

မဟာဇနကဇာတ်တော်

သော အစာအာဟာရဟူ၍။ ဝုတ္တော=ဘုရားအစရှိတဲ့ အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့ ငြိမ်ညောင်းသံချို ဖွင့်ဆိုအပ်ပါလေကုန်၏လို့။

ဒီလိုတရားသဖြင့် ရအပ်တဲ့ အစာအာဟာရကို “အနဝယ=ဂုဏ်မယုတ်တဲ့အစာ” လို့ ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရိယာ သခင် သူတော်စင်တို့ အမွန်းတင်စကား ပြောကြားအပ်ပါပေတယ် သီဝလိဒေဝီ။

လက်ကောက်ချင်းထိ၍ မြည်သောလက်နှင့် မမြည်သောလက်

ကဲ-ဘာပြောချင်သေးတုန်း ဆိုပြီးတော့ ပြောပြောဆိုဆို နဲ့ ခရီးဆက်ပြီး ချီလာလိုက်တာ ထူဏမြို့ တံခါးဝရောက်ပြီ။ ရောက်တယ်ဆိုရင်ပဲ မြို့ထဲက ကလေးမတွေ ဝိုင်းဖွဲ့ပြီး ကစားကြတော့ မိန်းကလေးတစ်ယောက်ရဲ့ လက်တစ်ဖက်က လက်ကောက်နှစ်ကွင်း၊ ဟိုလက်တစ်ဘက်က လက်ကောက်တစ်ကွင်း၊ အဲဒီလို တစ်ဖက်က လက်ကောက်နှစ်ကွင်း၊ တစ်ဖက်က လက်ကောက်တစ်ကွင်း ဝတ်တဲ့ အမျိုးသမီးကလေးက ဗန်းငယ်ကလေးနဲ့ ဖုံကလေးများထည့်ပြီးတော့ ဆန်ကောနဲ့ပေါ့လေ၊ သဲချတဲ့ပုံမျိုး အမျိုးသမီးတို့ရဲ့ ကစားနည်းဖြင့် ကစားပြီးနေတယ်။

ဘုရားအလောင်းက ဒါကိုမြင်တော်မူတယ်။ မြင်တော်မူတော့ စဉ်းစားတယ်။ ဒီကလေးမလေးအနားတော့ ငါသွားမှပဲ။ ဒီအချိန်မှာကြည့်နော် နောက်က စစ်တပ်ကြီးတွေ

၃၃၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဘာတွေ မပါဘူး။ ဘုရားအလောင်းနဲ့ နောက်က သီဝလိဒေဝီ ဒါပဲ။ ဘုရားလောင်းက ပြန်လဲမကြည့်ဘူး။ ဒီတော့ ကလေးမ လေးတွေရဲ့ အနားသွားတော့ လမ်းသွားရင်း ဘုရားလောင်းက စဉ်းစားတယ်။

သီဝလိဒေဝီ မမ ပစ္စတော စရတိ။

သီဝလိဒေဝီ=သီဝလိဒေဝီမိဖုရားသည်။ မမ=ငါ၏။ ပစ္စတော=နောက်မှ။ စရတိ=ဖဝါးခြေထပ် ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါလာ၏။

ဘာပြုလို့တုန်းဆိုတော့-

ဣတ္ထိ စ နာမ ပဗ္ဗဇိတဿ မလံ။

ဣတ္ထိ စ နာမ=အမျိုးကောင်းသမီး မင်းမိန်းမ မည် သည်ကား။ ပဗ္ဗဇိတဿ=ရသေ့ရဟန်း၏။ မလံ=အညစ် အကြေးသာလျှင် ပြစ်ချေ၏။

‘အယံ ပဗ္ဗဇိတွာပိ ဘရိယံ ဖဟိတုံ န သက္ကောတိ’တိ ဂရဟိဿန္တိ မံ။

မံ=ငါ့ကို။ အယံ=ဤမဟာဇနကမင်းသည်။ ပဗ္ဗဇိ တွာပိ=ရဟန်းပြုပြီး၍တောင်မှာလဲပဲ။ ဘရိယံ=မိဖုရားသီဝလိ ဒေဝီကို။ ဖဟိတုံ=စွန့်ခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ=မစွမ်းနိုင်သေး ပါတကား။ ဣတိ=ဤသို့။ မံ=ငါ့ကို။ ဂရဟိဿန္တိ=မြင်မြင် သသူတို့ ကဲ့ရဲ့မှုကြလိမ့်မယ်။ စဉ်းစားတာတဲ့။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

သစာယံ ကုမာရိကာ ပဏ္ဍိတာ ဘဝိဿတိ။

အယံ ကုမာရိကာ=ဤယခု ဗန်းငယ်နှင့်ကစားနေသော အမျိုးသမီး သတို့သမီးကလေးသည်။ ပဏ္ဍိတာ=လိမ္မာရေး ခြားတဲ့ အမျိုးသမီးသည်။ သစေ ဘဝိဿတိ=အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။

သီဝလီဒေဝိယာ နိဝတ္တနကာရဏံ ကထေဿတိ၊
ဣမိဿာ ကထံ သုတွာ သီဝလီဒေဝီ ဥယျောဇေဿာမိ။

သီဝလီဒေဝိယာ=သီဝလီဒေဝီမိဖုရား၏။ နိဝတ္တနကာ ရဏံ=ပြန်သွားမယ့်အကြောင်းကို။ ကထေဿတိ=ပြောဆို လိမ့်မယ်။ ဣမိဿာ=ဤသတို့သမီး၏။ ကထံ=စကားကို။ သုတွာ=ကြားပြီးမှ။ သီဝလီဒေဝီ=သီဝလီဒေဝီမိဖုရားကို။ ဥယျောဇေဿာမိ=ပြန်၍လွှတ်လိုက်မယ်။

ဣတိ=ဤသို့ ကြံစည်တော်မူပြီးသကာလ။ ဘုရား လောင်းက ကလေးမလေးတွေ ဝိုင်းဖွဲ့ပြီး ကစားနေတဲ့ အနားသွား။ ခုနက လက်တစ်ဘက်က လက်ကောက်နှစ်ကွင်း၊ တစ်ဘက်က လက်ကောက်တစ်ကွင်း ဝတ်ထားတဲ့ အမျိုးသမီး ကလေးကို-

ကုမာရိကေ ဥပသေနိယေ၊ နိစ္စံ နိဂ္ဂဠမဏ္ဍိတေ။
ကသ္မာ တေ ဧကော ဘုဇော ဇနတိ၊
ဧကော တေ န ဇနတိ ဘုဇော။

၃၃၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဥပသေနိယေ=မိခင်၏ရင်ခွင်၌ အမြဲတစေ ကပ်၍
နေတတ်ပေသော။ နိစ္စံ=အမြဲ။ နိဂ္ဂဠမဏ္ဍိတော=လျှောကျတုန်လှုပ်
သော အဆင်တန်ဆာရှိပေသော။ ကုမာရိကေ=ဟဲ့ သတို့သမီး။
ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်။ တေ=သင်၏။ ဒကော ဘုဇော=
လက်တစ်ဘက်မှ။ ဇနတိ=အသံတွေကိုပြု၍နေသနည်း။
ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်။ ထေ=သင်၏။ ဒကော ဘုဇော=
လက်ရင်း တစ်ဘက်ကတော့။ န ဇနတိ=အသံကို မပြုဘဲရှိပါ
သနည်း။

ကလေးမကလေး၊ အသက်အရွယ်အားဖြင့် အမေ့ရဲ့
ရင်ခွင်မှာနေတဲ့ ကလေးမကလေး။ ဘယ်နှယ်ကြောင့် မင်းရဲ့
ဟိုဘက် လက်တစ်ဘက်က အသံတွေ ဂျိုးဂျိုးဂျောက်ဂျောက်
မြည်ရသတုန်း။ ဘယ်နှယ်ကြောင့် ဒီဘက်လက်တစ်ဘက်
ကတော့ အသံဂျိုးဂျိုးဂျောက်ဂျောက် မမြည်ရသတုန်းလို့
မေးတယ်။

ကလေးမကလေးကလဲပဲ သမ္မာဒေဝနတ်တွေဝင်ပြီး ပူးပြီး
ပြောတာလား ဒီလိုပဲ တွေးစရာပဲ။ သူကလဲ ချက်ချက်ချာချာ
ရှိလိုက်တာ။ ကလေးမကလေးကပြောတယ်။

ဣမသ္မိံ မေ သမဏ ဟတ္ထေ၊ ပဋိမုက္ကာ ဒုနိဝရာ။
သဃံတာ ဇာယတေ သဒ္ဓေါ၊ ဒုတိယဿေ'ဝ သာ ဂတိ။
သမဏ=ကိလေသာဟူ အပူခပ်သိမ်း ငြိမ်းအောင်ကျင့်
တတ် အိုရဟန်းတော်မြတ်ဘုရား။ မေ=တပည့်တော်၏။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဣမသ္မိံ ဟတ္ထေ=ဟောဒီလက်၌။ ဒုနိဝရော=လက်ကောက်
 နှစ်ကွင်းတို့ကို။ ပဋိမုက္ခော=ဝတ်ဆင်အပ်ပါကုန်ပြီဘုရား။ (အရှင်
 ဘုရား၊ တပည့်တော်ရဲ့ ဟောဒီဘက်လက်မှာ ဘယ်ဘက်မှာ
 ဆိုကြပါစို့။ လက်ကောက်ကနှစ်ကွင်း ဝတ်ထားတယ်ဘုရား။
 အေး ဝတ်တော့ ဘာဖြစ်တုန်း။ လက်ကောက်နှစ်ကွင်း ဝတ်
 ထားတဲ့အတွက်)။ သဃံတာ=လက်ကောက်နှစ်ကွင်းတို့
 အချင်းချင်း ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်။ သဒ္ဓေါ=တဂျောက်ဂျောက်
 မြည်တဲ့အသံသည်။ ဇာယတေ=ဖြစ်ပေါ်၍နေပါသည်ဘုရား။
 သာ ဂတိ=ထိုသို့ တဂျောက်ဂျောက် အသံဖြစ်ပေါ်၍လာခြင်း
 သည်။ ဒုတိယဿေဝ=အဖော်ရှိသော အရာ၏သာလျှင်။
 ဂတိံ=အလားပါဘုရား။

ပစ္စည်းဝတ္ထု တစ်ခုတည်းသာဖြင့် ဒီလိုမဖြစ်ဘူးဘုရား။
 ဒီလိုပဲ အသံတဂျောက်ဂျောက်မြည်တယ်ဆိုတာက ဒုတိယ
 အဖော်ရှိတဲ့ ပစ္စည်းဝတ္ထု၏ အလားပါဘုရား။

ဣမသ္မိံ မေ သမဏ ဟတ္ထေ၊ ပဋိမုက္ခော ဧကနိဝရော။
 သော အဒုတိယော န ဇနတိ၊ မုနိဘူတောဝ တိဋ္ဌတိ။

သမဏ=ကိလေသာဟူ အပူခပ်သိမ်း ငြိမ်းအောင်ကျင့်
 တတ် အိုရဟန်းတော်မြတ်ဘုရား။ မေ=တပည့်ကော်၏။
 ဣမသ္မိံ ဟတ္ထေ=ဤညာဘက်လက်၌။ ဧကနိဝရော=လက်
 ကောက်တစ်ကွင်းကို။ ပဋိမုက္ခော=ဝတ်ဆင်၍ ထားအပ်ပါပြီ

၃၃၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဘုရား။ တသ္မာ=ထိုသို့ တစ်ကွင်းသာ ဝတ်ဆင်၍ ထားအပ်
သောကြောင့်။ အဒုတိယော=အဖော်မရှိရကား။ သော=ထို
လက်ကောက်တစ်ကွင်း ဝတ်ဆင်ထားတဲ့ တပည့်တော်မရဲ့
ညာဘက်လက်သည်။ န ဇနတိ=အသံကို မဖြစ်စေပါဘုရား။
မှန်ဘူတောဝ=အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာကြီးသဖွယ်ဖြစ်၍။
တိဋ္ဌတိ=တည်နေပါသည်ဘုရား။

အသံတွေ တိတ်တယ်။ တကမ္မာ အာသဝေါကုန်ခန်း
ရဟန္တာကြီးလို ဒီဘက်က တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ်နဲ့ နေပါသည်
ဘုရား။ ဒီလိုပြောပြီးတဲ့နောက် ဒီအမျိုးသမီးကလေးက
ဘာပြန်ပြောလိုက်ပြန်သလဲ။

ဘုရားလောင်းအား သတိပေးခြင်း

ဝိဝါဒပုတ္တော ဒုတိယော၊ ဧကနေ'ဧကာ ဝိဝဒိဿတိ။
တဿ တေ သဂ္ဂကာမဿ၊ ဧကတ္ထ'မုပရောစတံ။

သမဏ=ကိလေသာဟူ အပူခပ်သိမ်း ငြိမ်းအောင်
ကျင့်တတ် အိုရဟန်းတော်အရှင်သူမြတ်ဘုရား။ ဒုတိယော=
အဖော်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိဝါဒပုတ္တော=ခိုက်ရန်ငြင်းခန်ငြင်းသို့
မယွင်းဧကန် ရောက်ရမြဲ မှန်ပါသည်ဘုရား။

အဖော်ရှိရင် တစ်နေ့ရန်မဖြစ်ရင် တစ်နေ့ ဖြစ်ရပါသည်
ဘုရားတဲ့။

မဟာဓနကဇာတ်တော်

ဧကော=အဖော်မမိုး တစ်ကိုယ်တည်းဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ကေန=အဘယ်သူနဲ့။ ဝိဝဒိဿတိ=ခိုက်ရန်စကား
ပြောကြားဖွယ်ရှိပါအံ့နည်းဘုရား။

နဂိုက တစ်ယောက်တည်းနေလို့ရှိရင် ဘယ်သူနဲ့များ
သွားပြီးတော့ ရန်ဖြစ်ဦးမှာတုန်းဘုရား။

တသ္မာ=ထိုသို့ အဖော်ရှိလျှင် ရန်ဖြစ်တတ်၊ အဖော်
မရှိလျှင် ရန်မဖြစ်ဘတ်သောကြောင့်။ သဂ္ဂကာမဿ=နတ်ရွာ
နိဗ္ဗာန်ကိုရည်သန် စာန္တုပြင်းပြတော်မူပေထသော။ တဿ
တေ= ထိုအရှင်ဘုရားသည်။ ဧကတ္ထံ=အဖော်မမိုး တစ်ကိုယ်
တည်းအဖြစ်ကို။ ဥပရောစတံ-ဥပရောစတု=နှစ်သက်တော်
မူပါဘုရားလို့။

ကလေးမကလေးက အရှင်ဘုရား၊ နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်
လိုချင်သည်မဟုတ်လား။ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန် လိုချင်တော်မူတဲ့
အရှင်ဘုရားဟာ တစ်ကိုယ်ရေတစ်ကာယအဖြစ်ကို နှစ်သက်
တော်မူပါ ဘုရားလို့ အဲဒီလို ဂါထာဗန္ဓနဲ့ ပြောပြီးတဲ့
နောက်-

သမဏာ နာမ ဘဂိနိမ္မိ အာဒါယ န စရန္တိ။

ဘန္တေ=အရှင်မြတ်ဘုရား။ သမဏာ နာမ=ရဟန်းတော်
တို့သည်။ ဘဂိနိမ္မိ=နှမအရင်းကိုပင်သော်လဲပဲ။ အာဒါယ=
ခေါ်ဆောင်၍။ န စရန္တိ=မသွားကြပါကုန်။

၃၃၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်ဆိုတာ ကိုယ့်နှမကလေး
ကိုတောင် ခေါ်ပြီးတော့ ဟိုဟိုဒီဒီ မသွားပါဘူး။ ဒီ ကလေး
မလေးရဲ့ နှုတ်ဖျားမှာပေါ့လေ သမ္မာဒေဝနတ်တွေက စီးပြီးတော့
မခံချင်အောင် ပြောနေတာနဲ့ မတူဘူးလား။

ကိံ ပန တွံ ဧဝရူပံ ဥတ္တမရူပဓရံ ဘရိယံ အာဒါယ
ဝိစရသိ။

ပန=ထိုသို့ ရဟန်းတော်မှန်သမျှ မိမိရဲ့ နှမကလေး
ကိုတောင် ခေါ်ပြီးတော့ အရပ်တစ်ပါး မသွားကြပါပဲလျက်။
တွံ=သင် အရှင်ဘုရားကတော့။ ဧဝရူပံ=ဤသို့ သဘောရှိသော။
ဥတ္တမရူပဓရံ=အလွန်မြတ်တဲ့ ရုပ်ရေအဆင်းကို ဆောင်တော်
မူပေသော။ ဘရိယံ=မယားကို။ အာဒါယ=ခေါ်ဆောင်၍။
ကိံ=အဘယ့်ကြောင့်။ ဝိစရသိ=အရပ်တကာ လှည့်လည်
ကျက်စားသွား၍နေပါသနည်း ဘုရား။

ဘယ်လောက် မခံချင်စရာကောင်းတုန်း။ ဥတ္တမရူပ
ဓရံ=အင်မတန်မြတ်တဲ့ ရုပ်ရေအဆင်းဆောင်တဲ့ မိဖုရားကြီး
ဝတ်ယောက်ကို ခေါ်ပြီးတော့ ဘယ်နှယ်ကြောင့် ယခုလို
အရပ်လေးမျက်နှာ လှည့်လည်ကျက်စား သွားနေသလဲ။

အယံ တေ အန္တရာယံ ကရိဿတိ။

အယံ=ဤအိမ်ရှင်မသည်။ တေ=အရှင်ဘုရား၏။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

အန္တရာယ်=ဈာန်မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို။ ကရိဿတိ=ပြုပေ
လိမ့်မည်ဘုရား။

ဣမံ နိဟရိတွာ ဧကကောဝ သမဏကမ္မံ ကရောဟိတိ
နံ ဩဝဒတိ။

ဣမံ=ဤအမျိုးသမီးကို။ နိဟရိတွာ=ဖယ်ရှားပြီးမှ။
ဧကကောဝ=အဖော်မမှီး တစ်ကိုယ်တည်းဖြစ်၍သာလျှင်။
သမဏကမ္မံ=ရဟန်းတို့ပြုအပ်သော ရဟန်းတရားအလုပ်ကို။
ကရောဟိ=ကျင့်ကြံတော်မူပါဘုရား။

အဲဒီလို သမ္မာဒေဝနတ်ကောင်း နှုတ်ဝယ်စီးပြီး
သကာလ-

ဣတိ=ဤသို့။ နံ=ထိုဘုရားအလောင်းကို။ ဩဝဒတိ=
အဆုံးအမစကား ပြောကြားလေ၏။

သီဝလီဒေဝီလဲ ကြားတယ်။ ဘုရားအလောင်းလဲပဲ
တစ်ခါထဲ သူ့ဆီက အဖိုးတန်တဲ့စကားတွေရတော့-

သုဏှာသိ သီဝလီ ကထာ၊ ကုမာရိယာ ပဝေဒိတာ။
ပေသိယာ မံ ဂရဟိတ္ထော၊ ဒုတိယဿေ'ဝ သာ ဂတိ။

သီဝလီ=သီဝလီဒေဝီ အမည်ထင်ရှား အိုရှင်မိဖုရား။
ကုမာရိယာ=အသက်အရွယ်ငယ်လှတဲ့ သတို့သမီးကလေး
က။ ပဝေဒိတာ=ဆုံးမစကား ပြောကြားအပ်သော။ ကထာ=
ဂါထာတစ်ထွေ စကားပြေစုဏ္ဍိယတစ်ပါး သူပြောဆိုတဲ့

၃၄၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်စာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အဆုံးအမသြဝါဒစကားနှစ်ရပ်ကို။ သုဏာသိ=ကြားရဲ့ မဟုတ်လား။

သီဝလိ နားထောင်စမ်း၊ အသက်အရွယ်ငယ်လှတဲ့ ဒီ ကလေးသူငယ်မက သြဝါဒစကား ပြောကြားလိုက်တဲ့ ဂါထာ ကလဲ သုံးဂါထာ၊ စကားပြေကလဲ စာတစ်ပိုဒ်၊ ဘယ်လောက် လေးနက်သလဲ။ သူပြောလိုက်တဲ့ သြဝါဒစကား သင် ကြားပြီ မဟုတ်လား။

မံ=ငါ့ကို။ ပေသိယာ=အကယ်၍ ထီးတော်နန်းတော်ပေါ် မှာ နေလို့ရှိရင် အစေအပါးလောက်ရှိတဲ့ ဇောဒီကလေးမ လေးကပင်။ ဂရဟိတ္ထော=ကဲ့ရဲ့သင်္ဂြိုဟ်စကားတင်း ဆိုခဲ့ လေပြီ။

ဒီကလေးမဟာ အကယ်၍ ငါ ရွှေထီးရွှေနန်းပေါ် မှာ နေတာ ဟုတ်လို့ရှိရင် ငါ့ရဲ့ အစေအပါးတွေ မဟုတ် လား။ အဲဒီအစေအပါး အခြေအနေမှာရှိတဲ့ ဒီကလေးမ ကလေးကတောင်မှ ငါ့ကို ကဲ့ရဲ့သင်္ဂြိုဟ် စကားတင်းဆို၍ နေခဲ့လေပြီ။

သာဂတီ=ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဒုတိယဿူဝ=အဖော် ရှိတဲ့ ငါ့အတွက်သာလျှင်။ ဟောတိ=ဖြစ်ရလေ၏။

သီဝလိဒေဝိတည်းဟူသော အဖော်ပါလာတဲ့အတွက် ဒီလို ကိုယ်ရဲ့အစေအပါးလောက်ရှိတဲ့ ကလေးမလေးက အပြစ် တင်စကား အပြောအကြားခံရတယ်။

သီဝလီဒေဝီနှင့်လမ်းခွဲခြင်း

အယံ ဒွေဇာပထော ဘဒ္ဒေ၊ အနုစိဏ္ဍော ပထာဝိဟိ။

တေသံ တွံ ဧကံ ဂဏှာဟိ၊ အဟံ'မေကံ ပုနာပရုံ။

ဘဒ္ဒေ=အဘယ်သီဝလီဒေဝီမိဖုရား။ အယံ=ဤခရီးကား။

ပထာဝိဟိ=ခရီးသွား ဥဒဟို ထိုထိုလူတို့သည်။ အနုစိဏ္ဍော=

အမြဲမပြတ် သွားလာအပ်သော။ ဒွေဇာပထော=လမ်းနှစ်မြွှာ

ကြီးပါပေတည်း။

ဟောဒါက လက်ဝဲလမ်း၊ ဟောဒါက လက်ယာလမ်း။

လူသူလေးပါးသွားတဲ့ လမ်းနှစ်သွယ်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီ။

တေသံ=ထိုလမ်းနှစ်သွယ်တို့တွင်။ တွံ=သင်သည်။ ဧကံ=

ကြိုက်ရာလမ်းတစ်သွယ်ကို။ ဂဏှာဟိ=ယူလေ။ အဟံ=

ငါသည်။ ပုနာ=သင်ယူပြီးတဲ့နောက်မှ တစ်ဖန်။ အပရုံ=

သင်မကြိုက်တဲ့ တစ်ခြားတစ်ပါးသော။ ဧကံ=လမ်းတစ်သွယ်

ကို။ ဂဏှာမိ=ငါယူတော့မယ်။

ဦးစားပေးလိုက်ပါတယ်။ ဒီက လမ်းနှစ်သွယ်ရှိတယ်

သီဝလီဒေဝီ။ သင်ကြိုက်တဲ့ လမ်းတစ်သွယ်ကို သင်ယူပါတော့၊

သင်မကြိုက်တဲ့ ကျန်တဲ့လမ်းကိုပဲ ငါယူတော့မယ်။

မာ'ဝစ မံ တွံ 'ပတိ မေ'တိ၊ နာ'ဟံ'ဘရိယာ'တိ ဝါ ပုန။

မံ=ငါ့ကို။ ဣတော ပဋ္ဌာယ=ယနေ့ကစ၍။ မေ=ငါ၏။

ပတိ=အရှင်သခင်ပဲဟူ၍။ မာ အဝစ=သင်လဲ မပြောနဲ့တော့။

၃၄၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အဟံ=ငါကလဲပဲ။ ပုန=တစ်ဖန်။ ဘရိယာ တိ=ငါ၏ အိမ်ရှင်မ
ပဲဟူ၍။ န အဝစံ=နောက်တော့ဖြင့် တစ်ဖန် ငါမပြောတော့ပြီ။

ဒီအနားမှာ လူ့လောက လင်ခန်း မယားခန်း ဖြတ်စကား
ပြောတယ်။ ပြောလိုက်ရင်ပဲ သီဝလီဒေဝီက ဘယ့်နှယ် ပြန်
ပြောသလဲ။

ဒေဝ တုမေ ဥတ္တမာ၊ ဒက္ခိဏမဂ္ဂံ ဂဏှထ၊ အဟံ
ဝါမမဂ္ဂံ ဂဏှိဿာမိ။

ဒေဝ=သမ္ဗုဒ္ဓိတိနုတ် အိုမင်းမြတ်ဘုရား။ တုမေ=အရှင်
ဘုရားတို့သည်။ ဥတ္တမာ=မြတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ပါတယ်
ဘုရား။ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်။ ဒက္ခိဏမဂ္ဂံ=လူ့လောက အမြတ်
ထားတဲ့ လက်ယာလမ်းကို။ ဂဏှထ=ယူတော်မူကြပါကုန်။
အဟံ=တပည့်တော်သည်။ ဝါမမဂ္ဂံ=လက်ဝဲလမ်းလေးကို။
ဂဏှိဿာမိ=ယူပါမယ်ဘုရားလို့။

အဲဒီလိုလျှောက်ပြီးတော့ ဘုရားအလောင်းက ဟောဒီ
လက်ယာလမ်းကသွား။ သီဝလီဒေဝီက လက်ဝဲလမ်းကသွား။
လမ်းနှစ်သွယ်ခွဲကြတယ်။ ခွဲလိုက်လို့ ဝါးတစ်ရိုက် နှစ်ရိုက်
လောက် ရောက်ရင်ပဲ-

သောကံ သန္ဓာရေတံ အသက္ကောန္တိ=စိုးရိမ်သောကကို
ဆောက်တည်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်တဲ့အတွက် သီဝလီဒေဝီဟာ
ဝါးတစ်ရိုက်နှစ်ရိုက်လောက် သွားပြီးတယ်ဆိုရင်ပဲ ငိုကြီး

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ချက်မနဲ့ ငိုကြွေးမြည်တမ်းပြီး ပြန်ပြေးလာတယ်။ ဘုရား
အလောင်းနောက် တစ်ခါတည်း လိုက်မြဲလိုက်တယ်။ ဘုရား
အလောင်းသွားတဲ့ လက်ယာလမ်းကို တစ်ခါလိုက်တယ်။

ဣမမေဝ ကထယန္တာ၊ ထူဏံ နဂရံပါဂမုံ။

ဣမမေဝ=ဤသို့ပင်လျှင်။ ကထယန္တာ=ပြောဆိုကြကုန်
လျက်။ ထူဏံ နဂရံ=ထူဏခေါ်တဲ့မြို့အတွင်းသို့။ ဥပါဂမုံ=
ကပ်ရောက်ကြကုန်ပြီ။

စကားတပြောပြောနဲ့ လိုက်လာလိုက်တာ၊ ထူဏနဂရ
မြို့ထဲရောက်။

“ဣမမေဝ ကထယန္တာ၊ ထူဏံ နဂရံပါဂမုံ”ဆိုတဲ့ ဒီ
ဂါထာတစ်ဝက်က ဘုရားဖြစ်မှ ထပ်ထည့်ပြီး ဆက်ပေးရတဲ့
ဂါထာ။

ဘုရားအလောင်းမဟာဇနက ပြောတုန်းက ဂါထာက
တစ်ဝက်ပဲ ရှိတယ်။ ‘မာ’ဝစ မံ တွံ ‘ပတိ မေ’တိ၊ နာ’ဟံ
‘ဘရိယာ’တိ ဝါ ပုန’ ဒါပဲ။ ငါ့ကို ဒီကနောက် ငါရဲ့
အရှင်သခင်ပဲလို့ သင်လဲမပြောနဲ့၊ ငါကလဲပဲ သင့်ကို အိမ်ရှင်မလို့
မပြောတော့ဘူး။ ဒီလို ဖြတ်စကားပြောလိုက်တယ်။ ဂါထာက
တစ်ဝက်ဖြစ်တော့ ‘ဣမမေဝ ကထယန္တာ၊ ထူဏံ နဂရံပါဂမုံ’-
လို့ မြတ်စွာဘုရားက ကျန်တဲ့ ထက်ဝက်ကို ဖြည့်စွက်တော်မူ
ရတယ်။ အဲဒီဂါထာထက်ဝက်က အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာဝက်။

၃၄၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

မြားသမားနှင့်တွေ့ပြန်ခြင်း

ဤနည်းဖြင့် ထူဏမြို့ထဲရောက်၊ ဘုရားအလောင်း နေကရဟန်း အရှင်သူမြတ်သည် ထူဏမြို့တွင်း သပိတ်ပိုက်၍ ဆွမ်းခံကြ။ သီဝလိဒေဝိက နောက်က မလှမ်းမကမ်းက မျက်ခြည်မပြတ်အောင်လိုက်။ အဲဒီလို လိုက်တဲ့အခါမှာလဲပဲ ဟိုတစ်နေရာကျတော့ မြားသမားရဲ့ မီးဖိုတဲ့ကလေး ရောက်သွားတယ်။ မြားသမားက ဘာလုပ်နေတုန်းလို့ဆိုတော့ သူမြားလုပ်ဖို့ သံချောင်းကို မီးနဲ့ကင်လိုက်၊ ပအုံးရည်ကလေးနဲ့ဆွတ်လိုက်၊ တစ်ခါ တူကလေးနဲ့နည်းနည်းထုလိုက်၊ ဖြောင့်မဖြောင့်ကို မျက်စိတစ်ဘက်မှိတ်ပြီးတော့ ကြည့်လိုက်၊ ဒါတွေ လုပ်နေတယ်။ မြားဖြောင့်အောင် သူလုပ် တာကိုး။ မျက်စိလေး တစ်ဘက်မှိတ်ပြီးတော့ တစ်ဘက်နဲ့ ကြည့်တယ်။ ဒီဟာ သွားပြီးတွေ့တော့ ဘုရားအလောင်းက-

သစာယံ ပဏ္ဍိတော ဘဝိဿတိ၊ မယံ ဧကံ ကာရဏံ ကထေဿတိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ နံ။

ဪ-ဒီယောက်ျား မြားသမား ပညာရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလို့ ရှိရင် အကြောင်းထူး တစ်ခုခုတော့ ပြောမှာပဲ။ ဒီတော့ ငါ သူ့ဆီသွားပြီးတော့ မေးဦးမှပဲ။ ဒီစိတ်ကူးနဲ့ ဘုရားအလောင်း ကိုယ်တော်မြတ် မြားသမားရဲ့ မြားပြင်တဲ့ မီးဖိုတဲ့ကလေး ရှေးရှုပြီး အလောင်းတော် ကြွသွားတယ်။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ဒီအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားက ဘုရားဖြစ်တဲ့ ဒီဘဝမှာ သရုပ်ဖော်ပြီးတော့ အဘိသမ္မုဒ္ဓဂါထာအနေနဲ့-

ကောဋ္ဌကေ ဥသုကာရဿ၊ ဘတ္တကာလေ ဥပဋ္ဌိတေ။
တတြာ စ သော ဥသုကာရော၊ ဧကံ ဒဏ္ဍံ ဥဇုံ ကတံ။
ဧကဉ္စ စက္ခု နိဂ္ဂယု၊ ဇိမ္မံ မေကေန ပေက္ခတိ။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ ဘတ္တကာလေ=ဆွမ်းခံချိန်သည်။ ဥပဋ္ဌိတေ=ရောက်လတ်သည် ရှိသော်။ (မဟာဇနကမင်းတရား ဘုရားအလောင်းဖြစ်တဲ့ ရဟန်းတော်သူမြတ် ဆွမ်းခံချိန်ရောက်လို့ ထူဏမြို့တွင်း ရောက်ပြီဆိုတော့)။ ဥသုကာရဿ=မြားသမား၏။ ကောဋ္ဌကေ=မြားကိုပြုပြင်ရာ တဲအံကလေးထဲ၌။ (ဘာလုပ်တုန်း) အဋ္ဌာသိ=ရပ်တည်တော်မူပြီ။ တတြာ စ=ထိုမြားကို ပြုပြင်ရာ တဲအံကလေး၌လည်း။ သော ဥသုကာရော=ထိုမြားသမားသည်။ ဧကံ ဒဏ္ဍံ=မြားတစ်ချောင်းကို။ ဥဇုံ ကတံ=ဖြောင့်မတ်အောင် ပြုသည်ရှိသော်။ ဧကဉ္စ စက္ခု နိဂ္ဂယု=မျက်စိတစ်ဘက်ကို မှိတ်၍။ ဇိမ္မံ=မြားရဲ့အကောက်ကို။ ဧကေန=ကျန်တဲ့ မျက်စိတစ်ဘက်ဖြင့်။ ပေက္ခတိ=ကြည့်ရှု၍နေဆဲဖြစ်၏။

တစ်ခါတည်းမြားကို ဖြောင့်မဖြောင့် မျက်စိတစ်ဘက် မှိတ်ပြီး ကျန်တစ်ဖက်နဲ့ စူးစူးစိုက်စိုက် ကြည့်နေတဲ့အနား သွားပြီးတော့ ဘုရားအလောင်းက ဘယ့်နှယ်ပြောလဲ-

၃၄၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဇဝံ နော သာဓု ပဿသိ၊ ဥသုကာရ သုဏောဟိ မေ။
ယဒေကံ စက္ခု နိဂ္ဂယ၊ ဇိမှမေကေန ပေက္ခသိ။

ဥသုကာရ=အိုမြားသမား။ မေ=ငါ၏စကားကို။
သုဏောဟိ=နားထောင်စမ်းပါ။ ဇကံ စက္ခု နိဂ္ဂယ=မျက်စိ
တစ်ဖက်ကို မှိတ်၍။ ဇကေန=ကျန်တစ်ဖက်ဖြင့်။ ဇိမှ=မြား
ကောက်၊ မကောက်ကို။ ယံ ပေက္ခသိ=အကြင် ကြည့်ရှု၏။
ဇဝံ=ဤသို့ကြည့်ရှုမှ။ သာဓု=ကောင်းစွာ။ ပဿသိ နော-
ပဿသိ န=ဖြောင့်၊ မဖြောင့် မြင်ရပါသလော။

ငါမေးစမ်းပါရစေ၊ ငါ့စကား နားထောင်စမ်းပါ မြား
သမားရယ်။ မေးတော်မူပါ။ ယခုလို မျက်စိတစ်ဖက်မှိတ်ပြီး
တော့ မျက်စိတစ်ဘက်နဲ့ မြားကောက်ကိုကြည့်ရတာ
ဒီလိုကြည့်မှ ကောင်းကောင်းမြင်လို့လားတဲ့။ ဒီလို ဘုရား
အလောင်းကမေးတော့ မြားဆရာက ဘယ်နှယ်ပြောသလဲ-

မြားသမား၏အဆုံးအမ

ဒွိဟိ သမဏ စက္ခုဟိ၊ ဝိသာလံ ဝိယ ခါယတိ။
အသမ္ပတွာ ပရမံ လိင်္ဂံ၊ နုဇဘာဝါယ ကပ္ပတိ။

သမဏ=ကိလေသာဟူ အပူခပ်သိမ်း ငြိမ်းအောင်
ကျင့်တတ် အိုရဟန်းတော်မြတ်ဘုရား။ ဒွိဟိ=မျက်စိနှစ်ဘက်တို့
ဖြင့်။ ဩလောကယတော=ကြည့်ရှုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိသာလံ
ဝိယ=ကျယ်ပြန့်သကဲ့သို့။ ခါယတိ=ထင်ပါသည်ဘုရား။

အရှင်ဘုရားတဲ့၊ ဖြောင့်၊မဖြောင့် ကြည့်မယ့်အခါကျ
တော့ မျက်စိနှစ်ဘက်နဲ့ ဒီလိုကြည့်လို့ရှိရင် အမျိုးမျိုးပြားနေ
သည်ဘုရား၊ ပြားနေတယ်တဲ့။

ပရမံ လီ'ဂံ=ဟိုတစ်ဘက် အကောက်အဖြောင့်လွန်သော
အတိုင်းအရှည်ရှိသောအသွင်ကို။ အသမ္ပတ္တာ=အမြင်မရောက်
နိုင်ဘဲ။ ဥဇုဘာဝါယ=ဖြောင့်ဖြောင့်ဖြစ်ခြင်းငှာ။ န ကပ္ပတိ=
မပြည့်စုံနိုင်ပါဘုရား။

မျက်စိနှစ်ဘက် ဒီလိုဖွင့်ပြီး ကြည့်နေလို့ရှိရင် အမြင်တွေ
ပြန့်နေတဲ့အတွက် ဒီမြားကို ဖြောင့်အောင် ဘယ်အနားက
ကောက်တယ်လို့မသိတော့ ဖြောင့်အောင် မလုပ်နိုင်ဘူးဘုရားတဲ့။

ဧကဉ္စ စက္ခု နိဂ္ဂယ၊ ဇိမ္မ'မေကေန ပေက္ခတော။

သမ္ပတ္တာ ပရမံ လီ'ဂံ၊ ဥဇုဘာဝါယ ကပ္ပတိ။

ဒါကြောင့် မျက်စိတစ်ဘက်မှိတ်ပြီး ကျန်တစ်ဘက်နဲ့
အကောက်ကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဟိုဘက် ဒီဘက်
ဒိုးယိုပေါက် ဘယ်နေရာကဖြင့် ကောက်တယ်၊ ဘယ်နေရာ
ကဖြင့် ဖြောင့်တယ်၊ ကောင်းကောင်းမြင်တယ်ဘုရား။ အဲဒီလို
ကောင်းကောင်းမြင်တဲ့အတွက် ဒီလို မျက်စိတစ်ဘက်နဲ့မှိတ်
ပြီးကြည့်မှသာ မြားကိုဖြောင့်အောင်လုပ်နိုင်တယ်။ ဒါပြောတာ။

အဲဒီလို ပြောပြီးတဲ့နောက် သူ့မှာလဲပဲ သမ္မာဒေဝနတ်စီး
ပြောသလားမသိဘူး။

၃၄၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဝိဝါဒပုတ္တော ဒုတိယော၊ ကေနော'ကော ဝိဝဒိဿတိ။
တဿ တေ သဂ္ဂကာမဿ၊ ဧကတ္တ'မုပရောစတံ။

ဒုတိယော=အဖော်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိဝါဒပုတ္တော=
တစ်နေ့ရန်မဖြစ်သော်လည်း တစ်နေ့ ရန်ဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်
ရပါသည်ဘုရား။ (တစ်နေ့ရန်မဖြစ် တစ်နေ့တော့ ဖြစ်တာပဲ။
ဆန့်ကျင်ဘက်စကား ပြောကြားရပါသည်ဘုရား။) ဧကော=
အဖော်မမှီး တစ်ကိုယ်တည်းဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကေန=
အဘယ်သူနဲ့။ ဝိဝဒိဿတိ=ဆန့်ကျင်စကား ပြောကြားရပါ
မည်နည်းဘုရား။ ပြောကြားဖွယ် မရှိပါဘူး။

နဂိုက တစ်ကိုယ်ရေတစ်ကာယ နေလို့ရှိရင် ဘယ်သူနဲ့မှ
ရန်ဖြစ်စရာ မရှိပါဘူးဘုရား။

တသ္မာ=ထို့ကြောင့်။ သဂ္ဂကာမဿ=နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်
ရည်သန်တောင့်တ ဆန္ဒပြင်းပြတော်မူသော။ တဿ တေ=
ထိုအရှင်ဘုရားသည်။ ဧကတ္တ'=အဖော်မမှီး တစ်ကိုယ်တည်း
အဖြစ်ကို။ ဥပရောစတံ-ဥပရောစတု=နှစ်သက်တော်မူပါဘုရား။

ဘာပြုလို့ နောက်က အိမ်ရှင်မခေါ်ပြီးတော့ လာရ
သတုန်းလို့ မပြောရုံတမယ်ပဲ။ တစ်ကိုယ်ရေ တစ်ကာယ နှစ်
သက်တော်မူပါလို့ ဒီလို ပြောလိုက်တယ်။

မြားသမားရဲ့တဲက မြားသမားပြောတဲ့စကားကြားတော့
ဘုရားအလောင်းက လေးလေးနက်နက်မှတ်ပြီး ပြန်လာ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

ထူဏမြို့ထဲ ရတတ်သမျှဆွမ်းခံ။ သီဝလီဒေဝီကို ဘာမှ
မပြောသေးဘူး။ မြို့ပြင်ဘက်ရောက်အောင် သွားပြီးတော့
ရေချမ်းသာတဲ့နေရာမှာ ဆွမ်းကလေးများစား။ စားပြီးတော့
ဆက်ပြီး ခရီးသွားလို့ ထူဏမြို့နဲ့ တစ်မိုင်နှစ်မိုင်လောက်
ရောက်တော့ ဘုရားလောင်းက-

သုဏာသီ သီဝလီ ကထာ၊ ဥသုကာရေန ဝေဒိတာ။
ပေသိယာ မံ ဂရဟိတ္ထော၊ ဒုတိယသေသေ'ဝ သာ ဂတိ။

သီဝလီ=သီဝလီဒေဝီမိဖုရား။ ဥသုကာရေန=မြားသမား
သည်။ ဝေဒိတာ=ပြောဆိုအပ်သော။ ကထာ=စကားကို။
သုဏာသီ=ကြားရဲ့မဟုတ်လား။ (ကြားပါတယ်၊ ဟိုအနား
တုန်းကလဲပဲ)။ ပေသိယာ=ရွှေနန်းတော်မှာ နေလို့ရှိရင် အစေ
အပါးလောက်မျှရှိတဲ့ ကလေးမကလေးကပင်သော်လည်း။ မံ=
ငါ့ကို။ ဂရဟိတ္ထော=ကဲ့ရဲ့ သင်္ဂြိုဟ် စကားတင်း အဆိုခံခဲ့
ရလေပြီ။ (အခုလဲပဲ မြားသမားဆိုတာ ရွှေနန်းတော်မှာသာ
ငါနေလို့ရှိရင် ငါရဲ့ အစေအပါးတစ်ယောက်ပဲ။ အစေအပါး
လောက်ရှိတဲ့ အဆင့်အတန်းကပုဂ္ဂိုလ်က ကဲ့ရဲ့စကား ငါ
အပြောကြားခံနေရပြီ။) သာ ဂတိ=ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းဟာဖြင့်။
ဒုတိယသေသေ'ဝ=သင်တည်းဟူသော အဖော်ပါလာတဲ့ ငါ့အား
သာလျှင်။ ဟောတိ=ဖြစ်၏ (ဝါ) ငါ့မှာ သင်အဖော်ပါလာ
လို့ ဒီလို ကိုယ့်လက်အောက်ခြေသားက အကဲ့ရဲ့ အရှုတ်ချ
စကား အပြောအကြားခံရပါတယ်လို့ ပြောတယ်။

၃၅၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အဲဒီစကားပြောပြီးတော့ ဘုရားအလောင်းက ရှေ့ကို မြော်ပြီးတော့ကြည့်လိုက်တယ်။ မဝေးတော့ဘူးတဲ့။ ခုနစ်တောင် တစ်တာ၊ ဝိသာ တစ်ဥသဘာ။ တာနှစ်ဆယ်လောက်ဆိုလို့ရှိရင် ရှေ့နားမှာ တောအုပ်ကြီး ရောက် တော့မယ်။ တောစပ်လဲ ရောက်နေပြီ။ လမ်းကလဲ နှစ်မြှာ ဖြစ်နေတယ်။ အတော်ပဲ- ဒီတစ်ခါတော့ သီဝလိဒေဝီကို ဒီ တောစပ်မှာ မျက်ခြည် ပြတ်အောင် ငါသွားမယ်။

ဒီအကြံနဲ့ လမ်းတုန်းကတော့ ရဟန်းဣန္ဒြေနဲ့၊ သုတ် သုတ်သွက်သွက် မသွားနိုင်ရှာဘူး။ ဒီအတိုင်းသာဖြင့် မဖြစ်ဘူး။ ဒီတောစပ်လဲရောက်ပြီ။ သီဝလိဒေဝီ ဒီကလမ်းခွဲအောင် ငါ ပြောမှပဲ။

သီဝလိဒေဝီနှင့်အပြီးသတ်လမ်းခွဲခြင်း

အယံ ဒွေဓာပထော ဘဒ္ဒေ၊ အနုစိဏ္ဍော ပထာဝိဟိ။
တေသံ တွံ ဇကံ ဂဏှာဟိ၊ အဟာ'မေကံ ပုနာပရံ။

ဒီဂါထာတွေရွတ်ပြီး သီဝလိဒေဝီကို ဘုရားအလောင်းက ပြောတယ်။

“လမ်းနှစ်သွယ်ရှိတယ်ဒေဝီ။ ကြိုက်တဲ့လမ်းတစ်သွယ် ကိုယူ။ သင်မကြိုက်တဲ့ ကျန်တစ်သွယ်ကို ငါယူပါ့မယ်။”

သီဝလိဒေဝီက မလှုပ်ဘူး။ မလှုပ်တော့ ထပ်ပြီး ဘယ်နှယ် ပြောတုန်းဆိုတော့-

မဟာဇနကဇာတ်တော်

မာ'ဝစ မံ တံ 'ပတိ မေ'တိ၊ နာ'ဟံ 'ဘရိယာ'တိ
ဝါ ပုန။

သီဝလိဒေဝီ...နောက်ကို ငါ့ကို 'အရှင်သခင်ပဲ'လို့
သင်လဲမပြောနဲ့။ ငါကလဲ သင့်ကို နောက်ထပ်တစ်ဖန်
'အိမ်ရှင် သခင်မပဲ'လို့ မပြောတော့ဘူး။ ဒုတိယမ္ဗိ။

ဒီလို အခန်းဖြတ်သော်လဲပဲ သီဝလိဒေဝီ မလှုပ်မယှက်
နဲ့ပဲ ဒီအတိုင်း အင်းမလှုပ်အဲမလှုပ်နေတဲ့အခါကျတော့
ဘုရားအလောင်းက ဒီလမ်းဘေးကို လှမ်းကြည့်တော့ ဖြူဆံ
မြက်ပင်ကလေးတစ်ခု မြင်တယ်။ မြက်အုံကလေး မြက်ပင်
ကလေးပေါ့လေ။ အဲဒီမြက်အုံကလေး မြက်ပင်ကလေး
မြင်တော့မှ ဘုရားအလောင်းက အဲဒီ မြက်အုံ မြက်ပင်
ကလေးထဲက မြက်ညှောင့်ကလေးကို ဖြုတ်ဆို တစ်ခါတည်း
နှုတ်ယူလိုက်တယ်။ မြက်ညှောင့်ဆိုတာ အောက်ကမြက်အုံရဲ့
အဖျားပေါ့လေ၊ မြက်ညွန့်ကလေး နှုတ်ယူ လိုက်တယ်။

နှုတ်ယူပြီးတော့ ဒိဋ္ဌသက်သေ ပြတယ်။ ဘယ်နှယ်တုန်း။
အဲဒီ ဖြူဆံမြက်ညှောင့်ကလေး ပြပြီးတော့-

ပဿသိ သီဝလိ။

သီဝလိ=သီဝလိဒေဝီမိဖုရား။ ပဿသိ=ဟော ကြည့်စမ်း။
(ဒီမှာကြည့်စမ်း။)

၃၅၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

အယံ ဣဓ ပုန ယဋေတံ န သက္ကာ။

အယံ=မြက်ညှောင့်ကလေးသည်၊ မြက်ညွန့်ကလေးသည်။ ဣဓ=ယခုအခါ၌။ ပုန=တစ်ဖန်။ ယဋေတံ=သူရဲ့ မြက်အုံနဲ့ တစ်ဖန်ဆက်စပ်ပြန်ခြင်းငှာ။ န သက္ကာ ယထာ=မတတ်နိုင်သကဲ့သို့။ (ဘာပြောမလို့တုန်းလို့ဆိုတော့)

ဧဝမေဝ ပုန မယံ တယာ သဒ္ဓိံ သံဝါသော နာမ ယဋေတံ န သက္ကာ။

ဧဝမေဝ=ဤအတူပင်လျှင် ဒီဖြူဆံမြက်ညှောင့်ကလေးသည်၊ မြက်ညွန့်ကလေးသည် မြက်ရုံ မြက်အုံနဲ့ တစ်ဖန်ပြန်ပြီးတော့ မစေ့စပ်နိုင်သလိုပင်။ ပုန=တစ်ဖန်။ မယံ=ငါ့အား။ တယာ=သင်နှင့်။ သဒ္ဓိံ=တကွ။ သံဝါသော နာမ=ဆက်ဆံပေါင်းသင်းခြင်းမည်သည်။ ယဋေတံ=ဆက်စပ်ခြင်းငှာ။ န သက္ကာ=မတတ်နိုင်တော့ပြီ။

နောက်ဆုံး:-

မုဇ္ဈာ'ဝေ'သိကာ ပဝါဠာ၊ ဧကာ ဝိဟရ သိဝလိ။

သိဝလိ=သိဝလိဒေဝီအမည်ထင်ရှား အိုအရှင်မိဖုရား။ (ဟောဒီမှာကြည့်စမ်း)။ မုဇ္ဈာ=ဖြူဆံမြက်မှာ။ ပဝါဠာ=ငါနှုတ်လိုက်သော။ ဧသိကာ ဣဝ=ဤဖြူဆံမြက်ညွန့်ကလေးကဲ့သို့။ တံ=သင်သည်။ ဧကာ=တစ်ယောက်တည်း။ ဝိဟရ=နေရစ်လော့။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

စစ်အင်္ဂါလေးပါးကတော့ ဘယ်အနားမှန်းမသိဘူး။
 ဟောဒီ ဖြူဆံမြက်အုံထဲက မြက်ရုံထဲက ဖြူဆံညွန့်ကလေး
 ငါနှုတ်ပြတဲ့ မြက်ညောင်ကလေးက သူ့ချည်းထဲ နေရစ်သလို
 သီဝလီဒေဝီ သင်လဲ တစ်ယောက်တည်း နေရစ်တော့လို့
 တစ်ခါတည်း ပြောပြီးတော့ ဘုရားအလောင်းက မျက်ခြည်ပြတ်
 အောင် တစ်ခါတည်း တောဘက်ကို ဦးတည်ပြီးတော့ ခပ်သုတ်
 သုတ် လှမ်းသွားတယ်။

ဒီမှာ ဇာတ်ပါဠိတော်ကတော့ကုန်ပြီ။

သီဝလီဒေဝီ မေ့မြောနေခြင်း

ဇာတ်တော်ကိုချုပ်ပြီးတော့ အဖြစ်တော်တစ်ရပ်လုံး
 ချုံးပြီးတော့ အဋ္ဌကထာမှာ ဖော်ပြထားတာက-

တံ သုတွာ သီဝလီဒေဝီ “ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ နတ္ထိ
 မယံ မဟာဇနကနရိန္ဒေန သဒ္ဓိံ သံဝါသော”တိ သောက်
 သန္တာရေတံ အသက္ကောန္တိ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဥရံ ပဟရိတွာ
 မဟာမဂ္ဂေ ပဟိ။

တံ=ဖြူဆံမြက်ညောင်ပြု၍ နောက်ဆုံးဖြတ်တောက်တဲ့
 စကားကို။ သုတွာ=ကြားရ၍။ သီဝလီဒေဝီ=သီဝလီဒေဝီမိဖုရား
 သည်။ ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ=ယခုအချိန်မှစ၍။ မယံ=ငါ့အား။
 မဟာဇနကနရိန္ဒေန=မဟာဇနကမင်းတရားနှင့်။ သဒ္ဓိံ=တကွ။
 သံဝါသော=ဆက်ဆံပေါင်းသင်းရခြင်းသည်။ နတ္ထိ=မရှိတော့ပြီ။

၃၅၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဣတိ=ဤသို့စဉ်းစား၍။ သောကံ=စိုးရိမ်သောကကို။ သန္တာ
ရေတုံ=ဆောက်တည်ခြင်းငှာ။ အသက္ကောန္တိ=မစွမ်းနိုင်သည်
ဖြစ်ရကား။ ဥဘောဟိဟတ္ထေဟိ=လက်နှစ်ဖက်တို့ဖြင့်။ ဥရံ=
ရင်ကို။ ပဟရိတွာ=ပုတ်ခတ်၍ (ဝါ) ပုတ်ခတ်သောကြောင့်။
မဟာမဂ္ဂေ=လမ်းခရီးမ၌။ ပတိ=တိမ်းလဲခဲ့လေပြီ။

တစ်ခါတည်း စဉ်းစားလိုက်တယ်။ ဪ-ဒီကစပြီး
တော့ နောက်တော့ မဟာဇနကမင်းတရားနဲ့ ငါ ဘယ်လိုနည်း
နဲ့မှ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းရတော့မှာ မဟုတ်တော့ဘူးလို့ စဉ်းစား
ပြီး သောကကို မထိန်းနိုင် မသိမ်းနိုင်ဖြစ်ပြီးတော့ မိမိရဲ့ရင်ပတ်ကို
လက်ဝဲလက်ယာလက်နှစ်ဖက်တို့ဖြင့် တစ်အားကုန်ထုပြီးတော့
ဒီခရီးလမ်းမမှာပဲ ကန့်လန့်ကြီး တစ်ခါတည်း သီဝလိဒေဝီ
မိဖုရား တိမ်းလဲခဲ့ပြီ။

တိမ်းလဲတော့ ဘယ်နှယ်တုန်း။

မဟာသတ္တော တဿာ ဝိသညိဘာဝံ ဥတွာ ပဒံ
ဝိကောပေတွာ အရညံ ပါဝိသိ။

မဟာသတ္တော=ဘုရားအလောင်းသည်။ တဿာ=ထို
သီဝလိဒေဝီမိဖုရား၏။ ဝိသညိဘာဝံ=မိန်းမော မျောသွားသည်
၏အဖြစ်ကို။ ဥတွာ=သိတော်မူ၍။ ပဒံ ဝိကောပေတွာ=ကိုယ်
တော်ရဲ့ ခြေရာကို ဖျောက်၍။ အရညံ=တောသို့။ ပါဝိသိ=
ဝင်ခဲ့လေပြီ။

မဟာစနကဇာတ်တော်

သီဝလီဒေဝီလဲ တွေဝေမိန်းမော မျောနေပြီ။ ဘယ်သူ
မှလဲ မရှိဘူးဆိုပြီး ဒီအနားမှာ တစ်ခါတည်း ခြေရာဖျောက်
တယ်။ ခါတိုင်းတော့ လမ်းကသွားတယ် ပြောပါစို့။ ခြေရာ
မထင်ဘဲ လမ်းဘေးက မြက်တောလဲ ဘာထဲကနေပြီးတော့
မျောက်ပြီးတော့ တောထဲဝင်သွားတယ်။

သီဝလီဒေဝီလဲ ဒီမှာ တစ်ယောက်တည်း မေ့ပြီး
မျောပြီး နေရစ်ခဲ့တယ်။ နေလို့ နောက်နာရီဝက် တစ်နာရီ
လောက်ကြာတဲ့အခါကျတော့-

အမစ္စာ အာဂန္တော တဿာ သရီရံ ဥဒကေန သိဉ္စိတွာ။

အမစ္စာ=အမတ်အပေါင်းတို့သည်။ အာဂန္တော=လာ
လတ်၍။ တဿာ=ထိုသီဝလီဒေဝီမိဖုရား၏။ သရီရံ=ကိုယ်ကို။
ဥဒကေန=ရေဖြင့်။ သိဉ္စိတွာ-သိဉ္စိသုံး=လောင်းကြကုန်ပြီ။

တွေဝေမိန်းမော မျောနေရင် ရေလောင်းရတယ်။ ရေက
သူ့ဆေးနည်းပဲ။ အမတ်တွေ၊ စစ်အင်္ဂါလေးပါးနဲ့ လိုက်လာတဲ့
အခါကျတော့မှ ဒီအနားမှာ သီဝလီဒေဝီမိဖုရား မိန်းမောမျောနေ
တာတွေ့တော့ အားလုံးက ဩော်-ဒီမှာ မိဖုရားကြီး မိန်းမော
မျောနေရစ်ခဲ့ပြီ။ ရေယူခဲ့ကြတဲ့-ဆိုပြီးတော့ ခရလောင်းတယ်။

ဟတ္ထပါဒေ ပရိမဇ္ဈိတွာ သညံ လဘာပေသံ။

ဟတ္ထပါဒေ=လက်ခြေတို့ကို။ ပရိမဇ္ဈိတွာ=ဆုပ်နယ်၍။
သညံ=အမှတ်သညာကို။ လဘာပေသံ=ရစေကြကုန်ပြီ။

၃၅၆ တိပိဋကဓရပောဓဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ရေမှိုးပါလောင်းပြီးတော့ လက်တွေ့ ခြေတွေ့ ဝိုင်းပြီး ဆုပ်လို့ နယ်လို့ ပေးတော့မှ သတိရတယ်။ ရရင်ပဲ-

သာ “တာတာ ကုဟိ ရာဇာ” တိ ပုစ္ဆိ။

သာ=ထို သိဝလိဒေဝီသည်။ “တာတာ ကုဟိ ရာဇာ” = တာတာ=အိုဖခင်အမတ်မင်းတို့။ ရာဇာ=ပြည့်ရှင်မင်းကြီးသည်။ ကုဟိ=အဘယ်မှာနည်း။

ဇာတ်အဋ္ဌကထာအသွားဆိုလို့ရှိရင် “အိုဖခင်တို့၊ ပြည့်ရှင်မင်းကြီး ဘယ်မှာတုန်း” လို့ ဣတိ=ဤသို့။ ပုစ္ဆိ=ပေး မှိုးလေးပြီ။

နန တုမေဝ ဇာနာထ။

ဒေဝီ=အရှင်မိဖုရားခေါင်ကြီး။ တုမေဝ=အရှင်မိဖုရားကြီးတို့သည်ပင်လျှင်။ ဇာနာထ နန=သိကြသည် မဟုတ်လား။

ကျွန်တော်မျိုးတို့က နောက်မှလာတာ ဘယ်မြင်မလဲ။ အရှင်မိဖုရားကြီး ဖဝါးထက်ကြပ်မကွာ လိုက်သွားတာ။ အရှင်မိဖုရားကြီးတို့သာ သိတော်မူသည် မဟုတ်လားဘုရား။ အဲဒီလိုပြောတော့-

ဥပဓာရေထ တာတာ။

တာတာ=ဖခင်တို့။ ဥပဓာရေထ=မတွေ့တွေ့အောင်ရှာကြပါ။

တေ ဣတော စိတော ဓာဝိတွာ ဝိစိနန္ဒာ ပိ မဟာသတ္တံ န ပသယိသု။

ဣတိ=ဤသို့။ ဝုတ္တေ=ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ တေ=
 ထိုမှူးမတ်တို့နှင့်တကွ စစ်အင်္ဂါလေးပါး ပါရှိတဲ့ လူအများတို့
 သည်။ ဣတော စိတော=ထိုမှ ဤမှ။ ဓာဝိငှာ=ပြေးလွှား၍။
 ဝိစိနန္ဒာပိ=ရှာကြံပါကုန်သော်လည်း။ မဟာသတ္တံ=ဘုရား
 အလောင်းကို။ န ပသသိသု=မမြင်ကြရတော့ကုန်ပြီ။

အထိမ်းအမှတ်စေတီများ တည်ထားစေခြင်း

ဘယ်မြင်မလဲ၊ တောထဲဝင်ပြီးတော့ ခြေရာဖျောက်ပြီး
 တော့ မတွေ့အောင်၊ ခပ်သုတ်သုတ် ဘုရားအလောင်းသွား
 တယ်။ မတွေ့ဘူးဘုရားလို့ ပြန်လျှောက်တယ်။ လျှောက်တော့
 မိဖုရား ဘာဖြစ်တုန်းဆိုတော့-

ဒေဝီ မဟာပရိဒေဝံ ပရိဒေဝိတွာ ရညော ဌိတဋ္ဌာနေ
 စေတီယံ ကာရေတွာ။

ဒေဝီ=သီဝလီဒေဝီမိဖုရားသည်။ မဟာပရိဒေဝံ=သည်းစွာ
 သော ငိုကြွေးခြင်းကို။ ပရိဒေဝိတွာ=ငိုကြွေး၍။ ရညော=မင်းကြီး
 ၏။ ဌိတဋ္ဌာနေ=ရပ်တည်ရာအရပ်၌ (ဝါ) ရပ်၍ ဖြူဆံမြက်ညွှန်
 ကလေးကို ပြတဲ့နေရာဋ္ဌာန၌။ စေတီယံ=ကိုးကွယ်စရာ
 စေတီကို။ ကာရေတွာ-ကာရေသိ=တည်ထားစေပြီ။

ဒီအနားကနေပြီးတော့ နေကွမ္မဖောင်တော်ကြီး ပြုလုပ်
 သွားမယ်။ ဒီနေရာဟာ ပူဇော်ထိုက်တဲ့ နေရာပဲ။ ဒီတော့
 ဒီအနားမှာ စေတီကလေးတစ်ဆူတည်လို့ အတည်ခိုင်းတယ်။

၃၅၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

စေတီယံ ကာရေတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ နိဝတ္တိ။

စေတီယံ=ပူဇော်ဖွယ်စေတီကို။ ကာရေတွာ=တည်ထားစေ၍။ ဂန္ဓမာလာဒီ(ဒီ=နံ့သာပန်း စသည်တို့ဖြင့်။ ပူဇေတွာ-ပူဇေသိ=ပူဇော်ခဲ့လေပြီ။ ပူဇေတွာ=ပူဇော်ပြီးမှ။ နိဝတ္တိ=ပြန်နစ်ခဲ့လေပြီ။

ဟိမဝန္တာတောစပ်ရောက်အောင် လိုက်သွားတယ်။ ကိုင်း-ဒါဖြင့် မိဖုရားလဲ ဒီဟိမဝန္တာတောစပ်မှာ စေတီလေးတည်ပြီးတော့ နံ့သာပန်းများနဲ့ ပူဇော်ပြီးတော့ တပ်ခေါက်ပြီး ပြန်ခဲ့ပြီ။

ဘုရားအလောင်းကော-

မဟာသတ္တောပိ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ သတ္တာဟဗ္ဘန္တ-
ရေယေဝ ပဉ္စ အဘိညာ စ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စ
နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပုန မနုဿပထံ နာဂမိ။

မဟာသတ္တောပိ=ဘုရားအလောင်းလဲပဲ။ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ=ဟိမဝန္တာသို့ဝင်၍။ သတ္တာဟဗ္ဘန္တ ရေယေဝ=ခုနစ်ရက်အတွင်းမှာပင်လျှင်။ ပဉ္စ အဘိညာ စ=လောကီ အဘိညာ၌ ငါးပါးတို့ကိုလည်းကောင်း။ အဋ္ဌသမာပတ္တိယော စ=လောကီ ဈာန်သမာပတ် ရှစ်ပါးတို့ကိုလည်းကောင်း။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ=ဖြစ်စေတော်မူ၍။ ပုန=တစ်ဖန်။ မနုဿပထံ=လူ့ခရီးသို့။ နာဂမိ=ပြန်၍လာတော်မမူဟော့ပြီ။

ခုနစ်ရက်တည်းနဲ့ အဘိညာဉ်ငါးပါး၊ ဈာန်သမာပတ် ရှစ်ပါးရအောင် ကသိုဏ်းပရိကံကြီးကုတ် အားထုတ်တော် မူ၍ အဘိညာဉ်သမာပတ်တွေရပြီး နောက်ထပ်တစ်ဖန် လူ့ပြည် ခရီး ထိုဘဝမှာဖြင့် ပြန်မလာတော့ဘူး။

ကိုင်း...ဒါဖြင့် သီဝလိဒေဝီမိဖုရားရဲ့အဖြစ်ကို အကျဉ်း ချုပ် ပြောစမ်းပါဦးဆိုတော့-

ဒေဝီပိ ဥသုကာရေန သဒ္ဓိံ ကထိတဋ္ဌာနေ၊ ကုမာရိကာယ သဒ္ဓိံ ကထိတဋ္ဌာနေ၊ မံသပရိဘောဂဋ္ဌာနေ၊ မိဂဇိနေန သဒ္ဓိံ ကထိတဋ္ဌာနေ၊ နာရဒေန သဒ္ဓိံ ကထိတဋ္ဌာနေ စာတိ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု။

ဒေဝီပိ=သီဝလိဒေဝီမိဖုရားလဲပဲ။ ဥသုကာရေန=ဖြား ဆရာနှင့်။ ကထိတဋ္ဌာနေ စ=ပြောဆိုသောနေရာ၌ လည်း ကောင်း။ ကုမာရိကာယ=သတို့သမီးငယ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ=တကွ။ ကထိတဋ္ဌာနေ စ=ပြောဆိုရာအရပ်၌ လည်းကောင်း။ မိဂဇိနေန=မိဂဇိရှင်ရသေ့နှင့်။ သဒ္ဓိံ=တကွ။ ကထိတဋ္ဌာနေ စ=စကားပြောဆိုတဲ့ အရပ်၌လည်းကောင်း။ နာရဒေန=နာရဒ ရှင်ရသေ့နှင့်။ သဒ္ဓိံ=တကွ။ ကထိတဋ္ဌာနေ စ=စကားနိုးနှိုး နှော့ ပြောဆိုတဲ့အရပ်၌လည်းကောင်း။ ဣတိ=ဤသို့။ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု= လေးမျိုးစုံသော အရပ်ဋ္ဌာနေတို့၌။

ပြန်ပြီးတော့ကြည့်။ အနီးဆုံးက မြားသမားနဲ့ စကားပြော ခဲ့တဲ့ တဲကလေး၊ အဲဒီရှေ့နားမှာ အဲဒီအရင်က သတို့သမီး

၃၆၀ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ကလေး ကလေးမလေးနဲ့ စကားပြောခဲ့တဲ့ နေရာဌာန၊ အဲဒီ အရင် မိဂါမိန် ရှင်ရသေ့နဲ့ စကားပြောတဲ့ နေရာ၊ အဲဒီအရင် ဟို ဝါးတစ်ရိုက်လောက်အရှိမှာ နာရဒရှင်ရသေ့နဲ့ စကားပြော တဲ့နေရာ-

ဣတိ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု စေတိယာနိ ကာရေတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ သေနင်္ဂပရိဝုတာ မိထိလံ ပတွာ အဗ္ဗဝနယျာနေ ပုတ္တဿ အဘိသေကံ ကာရေတွာ။

ဣတိ=ဤသို့။ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု=အလုံးစုံသော အရပ်ဌာန တို့၌။ စေတိယာနိ=အမှတ်အသား ပူဇော်ဖွယ်ရာ စေတီတော် တို့ကို။ ကာရေတွာ-ကာရေသီ=တည်ထားစေပြီ။ ကာရေတွာ= တည်ထားစေပြီးမှ။ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ=နံသာပန်း စသည်တို့ဖြင့်။ ပူဇေတွာ-ပူဇေသိ=ပူဇော်ခဲ့လေပြီ။ ပူဇေတွာ=ပူဇော်ပြီး၍။ သေနင်္ဂပရိဝုတာ=စစ်အင်္ဂါလေးပါး ခြံရံလျက်။ မိထိလံ=မိတ္တိလာ တွင်ခေါ် နေပြည်တော်သို့။ ပတွာ-ပါပုဏိ=တဖြည်းဖြည်း မင်းခမ်းမင်းနားဖြင့်ချိ၍ ရောက်ခဲ့လေပြီ။ ပတွာ=မိတ္တိလာတွင် ခေါ် နေပြည်တော်သို့ ရောက်ပြီးလတ်သည်ရှိသော်။ (ပြည်တော် မဝင်ဘဲနဲ့)။ အဗ္ဗဝနယျာနေ=ခမည်းတော်ဇနကမင်း အဘိသိကံသွန်းရာဖြစ်တဲ့ သရက်ဥယျာဉ် (ဝါ) ခမည်းတော် ဇနကမင်း သံဝေဂယူရာဖြစ်တဲ့ သရက်ဥယျာဉ်မှာပဲ။ ပုတ္တဿ= သားတော်ဖြစ်တဲ့ ဒီဃာဝုမင်းသားအား။ အဘိသေကံ=ရာဇာ ဘိသိကံသွန်းဖြန်းခြင်းကို။ ကာရေတွာ-ကာရေသီ=ပြုစေပြီ။

သီဝလီဒေဝီရသေ့မပြုလုပ်ခြင်း

ဇာက တစ်ပိုဒ်တည်းသာ ပြောတယ်။ တကယ့်လုပ်ရပ်
တွေကတော့ နည်းတာမဟုတ်ဘူး။ စေတီက လေးဆူတည်ရ
သေးတယ်။ အဲဒီအနားမှာပေါ့လေ၊ အလွမ်းပြောအောင် ပူဇော်
ရသေးတယ်။ ပူဇော်ပြီးတော့မှ မိတ္ထီလာပြည်ကို အရောက်ပြန်။
မင်္ဂလာသရက်ဥယျာဉ်အတွင်းမှာ သားတော်ဒီဃာဝုအတွက်
အဘိသိက်ပွဲကြီးကျင်းပ။

ပုတ္တဿ = အဘိသေကံ ကာရေတွာ တံ သေနဂံပရိဝုတံ
နဂရံ ပေသေတွာ။

ပုတ္တဿ = သားတော်ဒီဃာဝုအား။ အဘိသေကံ
ကာရေတွာ = အဘိသိက်သွန်းခြင်းအမှု ပြုတော်မူပြီး၍။ တံ =
ထိုသားတော်ကို။ (ကိုင်း-ငါ့သား၊ မယ်တော် ခမည်းတော်တို့
ရဲ့ အရိုက်အရာဖြစ်တဲ့ စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်တကွ ဒီမိတ္ထီလာ
ပြည် ထီးစည်းစိမ်ကို သင်ချစ်သားပဲ ခံယူတော့လို့ အပ်နှင်း
ပြီးတော့)။ သေနဂံပရိဝုတံ = စစ်အင်္ဂါလေးပါး ခြံရံလျက်။
နဂရံ = မိတ္ထီလာတွင်ခေါ် နေပြည်တော်သို့။ ပေသေတွာ-
ပေသေသိ = ပို့စေလိုက်ပြီ။

ဘုရားအလောင်း မှာတဲ့အတိုင်း သားတော်ရဲ့ မင်းကိစ္စ
မှာ မယ်တော်ဝင်ပြီးတော့ မရှုတ်ဘူး။ မရှုတ်ဘဲနဲ့ သားတော်
ကို မိတ္ထီလာပြည်သို့ လွှတ်လိုက်ပြီးတော့-

၃၆၂ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

သယံ ဣသိပဗ္ဗန္တံ ပဗ္ဗဇိတွာ တတ္ထေဝ ဥယျောနေ
ဝသန္တိ ကသိဏပရိကမ္ဘံ ကတွာ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ
ဗြဟ္မလောကပရာယဏာ အဟောသိ။

သယံ=မိမိကိုယ်တိုင်ကတော့။ ဣသိပဗ္ဗန္တံ=ရသေ့
ရဟန်းမကို။ ပဗ္ဗဇိတွာ-ပဗ္ဗဇေသိ=ရဟန်းပြုခဲ့လေပြီ။ ပဗ္ဗဇိတွာ=
ရသေ့ရဟန်းပြုပြီးတော့။ တတ္ထေဝဥယျောနေ= ထိုအလောင်း
တော်ဘုရား သံဝေဂယူရာဖြစ်တဲ့ သရက်ဥယျာဉ်တွင်း၌ပင်
လျှင်။ ဝသန္တိ=နေထိုင်လျက်။ ကသိဏပရိကမ္ဘံ=ကသိုဏ်း
ပရိကံအလုပ် အားထုတ်ခြင်းကို။ ကတွာ=ပြု၍။ ဈာနံ=လောကီ
ဈာန်သမာပတ်ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ-နိဗ္ဗတ္တေသိ= ဖြစ်စေခဲ့လေပြီ။
ဈာနံ=လောကီဈာန်သမာပတ်ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ= ဖြစ်စေပြီး၍။
အာယုပရိယောသာနေ=အသက်၏အဆုံး၌။ ဗြဟ္မလောက
ပရာယဏာ=ဗြဟ္မာ့ပြည်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသည်။
အဟောသိ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

တစ်ခါတည်း ဝတ္တရားတွေကုန်အောင် လုပ်ပေးပြီး
သီဝလီဒေဝီမိဖုရား ပရိဗိုဇ်မ ရသေ့ရဟန်းမလေးပြုပြီးတော့
မင်္ဂလာသရက်ဥယျာဉ်မှာပဲနေလို့ ကသိုဏ်းပရိကံတရား ပွားများ
သဖြင့် ဈာန်သမာပတ်များရ၊ စုတိပြတ်ကြွ သေလွန်တဲ့
အခါကျတော့ ဗြဟ္မာ့ပြည်လား။

မဟာသတ္တောပိ အပရိဟိနဇ္ဈာနော ဟုတွာ ဗြဟ္မလောက
ပရာယဏော အဟောသိ။

မဟာဇနကဇာတ်တော်

မဟာသတ္တော ပိ=ဘုရားအလောင်းတော်သည်လည်း။
အပရိဟိနဇ္ဈာနော ဟုတွာ=မလျောကျသော ဈာန်ရှိတော်
မူသည်ဖြစ်၍။ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော=ဗြဟ္မာ့ပြည်လျှင်
လည်းလျောင်းရာရှိသည်။ အဟောသိ=ဖြစ်တော်မူလေပြီ။

ဒီမှာ သိဝလိဒေဝီရော၊ အလောင်းတော် မဟာဇနကရော
နှစ်ဦးစလုံး ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်ကြတယ်။

ဇာတ်တော်ပေါင်းခြင်း

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န ဘိက္ခဝေ
ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော-
ယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။

သတ္တာ=လူနတ်တို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာ
ဘုရားသည်။ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ=ဤမဟာဇနက
တရားဒေသနာကို ထုတ်ဆောင်တော်မူ၍။ ဘိက္ခဝေ=ရဟန်း
တော်များ အိုချစ်သားတို့။ န ဣဒါနေဝ=ယခုအခါမှာသာ
မဟုတ်သော။ ပုဗ္ဗေပိ=အတိတ်ဝေးစွာ ရှေးမဟာဇနက ဖြစ်စဉ်
ကာလတုန်းကလဲပဲ။ တထာဂတော=သင်တို့ဆရာ ငါဘုရား
သည်။ မဟာဘိနိက္ခမနံ=မြတ်သော တောထွက်ခြင်းကို။
နိက္ခန္တောယေဝ=တောထွက်ခဲ့လေသည်သာ။ ဣတိ=ဤသို့။
ဝတွာ=ဟောတော်မူ၍။ ဇာတကံ=ဇာတ်တော်ကို။ သမော
ဓာနေသိ=ပေါင်းရုံး အကျဉ်းချုံး၍ ပြတော်မူပြီ။

၃၆၄ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

ဘယ်လိုပြုတုန်း-

တဒါ သမုဒ္ဒရက္ခိကာ ဒေဝဓိတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ အဟောသိ၊
နာရဒေါ သာရိပုတ္တော၊ မိဂဇိနော မောဂ္ဂလ္လာနော၊ ကုမာရိကာ
ခေမာဘိက္ခူနိ၊ ဥသုကာရော အာနန္ဒော၊ သီဝလိဒေဝီ
ရာဟုလမာတာ၊ ဒိဃာဝုကုမာရော ရာဟုလော၊ မာတာပိတရော
မဟာရာဇေကုလာနိ၊ မဟာဇေနကနရိန္ဒော ပန အဟမေဝ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အဟောသိ။

၁။ ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတော်များ အံ့ရမ်းအားတို့။
တဒါ=ထိုစဉ်ကာလက။ သမုဒ္ဒရက္ခိကာ ဒေဝဓိတာ=သမုဒ္ဒရာ
ကိုစောင့်တဲ့ မဏိမေခလာနတ်သမီးသည်။ ဣဒါနိ=ယခုအခါ
၌။ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ=ဥပ္ပလဝဏ်ထောင့်သည်။ အဟောသိ=ပြောခဲ့
လေပြီ။

အဲဒီတုန်းက မဏိမေခလာသည် ယခုအခါ ဥပ္ပလဝဏ်
ထေရီမ ဖြစ်ခဲ့ဟယ်။

၂။ တဒါ= ထိုစဉ်ကာလက။ နာရဒေါ=နာရဒရသေ့
သည်။ ဣဒါနိ=ယခုအခါ၌။ သာရိပုတ္တော=ငါဘုရားရှဲ့
လက်ယာရံ ဧတဒဂ်ရ သာရိပုတ္တရာသည်။ အဟောသိ=
ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

၃။ တဒါ=ထိုစဉ်က။ မိဂါဇိနော=မိဂါဇိန် ရှင်ရသေ့
သည်။ ဣဒါနိ=ယခုအခါ၌။ မောဂ္ဂလ္လာနော=ငါဘုရားရှဲ့

မဟာဇနကဇာတ်တော်

လက်ဝဲရံ ဇတဒဂ်ရ မောဂ္ဂလ္လာန်သည်။ အဟောသိ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

၄။ တဒါ=ထိုစဉ်ကာလ၌။ ကုမာရိကာ=လက်ကောက်တစ်ဘက်ကနှစ်ကွင်း၊ တစ်ဘက်ကတစ်ကွင်းဝတ်တဲ့ သတို့သမီးငယ်သည်။ ဣဒါနိ=ယခုအခါ၌။ ခေမဘိက္ခုနီ=ညာဏ်ပညာ ဇတဒဂ်ရ ခေမာထေရီဘိက္ခုနီသည်။ အဟောသိ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

ကလေးမကလေး ပြောတုန်းက ယုံနိုင်စရာမရှိဘူးလို့ မအောက်မေ့နဲ့။ တကယ့်လက်ယာရံ အဂ္ဂသာဝိကာရဲ့ အလောင်း ကလေးမလေးဆိုတော့ သူဒီလို ပြောတတ်ရမယ်။ အဲဒီတော့ လက်ယာရံ အဂ္ဂသာဝိကာရဲ့ အလောင်းဖြစ်တဲ့ ကလေးမလေးပီပီ လေးလေးနက်နက်စကားတွေကို ပြောတယ်။ ဘုရားအလောင်းကို ဆုံးမတဲ့ စကားကောင်းတွေ။

၅။ တဒါ=ထိုစဉ်ကာလတုန်းက။ ဥသုကာရော=မြားဆရာကြီးသည်။ ဣဒါနိ=ယခုအခါ၌။ အာနန္ဒော=ငါ့ဘုရား၏ ညီဘွား အာနန္ဒာသည်။ အဟောသိ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

၆။ တဒါ=ထိုစဉ်ကာလက။ သီဝလိဒေဝီ=သီဝလိဒေဝီ မိဖုရားသည်။ ဣဒါနိ=ယခုအခါ၌။ ရာဟုလမာတာ=ရာဟုလမယ်ကော် ယသောရော မိဖုရားသည်။ အဟောသိ=ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

၃၆၆ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ တရားတော်

၇။ တဒါ=ထိုစဉ်ကာလတုန်းက။ ဒီဃာဝုက္ခမာရော= မဟာဇနကမင်းတရား အဂ္ဂဒေဝီမဟေသီ သီဝလီဒေဝီ မိဖုရား တို့မှ ဖွားမြောက်တဲ့ မိတ္ထီလာပြည့်ရှင် အလောင်းအလျာဖြစ်တဲ့ ဒီဃာဝုမင်းသားသည်။ ဣဒါနိ=ယခုအခါ၌။ ရာဟုလော=ငါ ဘုရား၏ သားတော်ရာဟုလာသည်။ အဟောသိ=ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

၈+၉။ တဒါ=ထိုစဉ်ကာလက။ မာတာပိတရော= မယ်တော်မိဖုရားကြီး ခမည်းတော် နတ်ရွာစံ အရိဋ္ဌဇနက မင်းတရား မင်းနှစ်ပါးတို့သည်။ ဣဒါနိ=ယခုအခါ၌။ မဟာ ရာဇကုလာနိ=အလွန်မြင့်မြတ်တဲ့ မယ်တော် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားနှင့် မဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားအစုံတို့သည်။ အဟောသံ=ဖြစ်ခဲ့လေကုန်ပြီ။

၁၀။ တဒါ=ထိုစဉ်ကာလက။ မဟာဇနက နရိန္ဒော ပန=မဟာဇနကမင်းတရားသည်ကား။ ဣဒါနိ=ယခုအခါ၌။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ=မဖောက်မပြန် ပင်ကိုယ်ဉာဏ်ဖြင့် ညေယျခံ ငါးပါး မြတ်တရားကို ပိုင်းခြားကုန်စင် အကြွင်းမဲ့ သိမြင် သည့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော။ အဟမေဝ= သင်တို့ဆရာ ငါဘုရားသည်ပင်လျှင်။ အဟောသိ=ဖြစ်ခဲ့ လေပြီ။ ဣတိ=ဤအို။ ဇာတကံ=ဇာတ်တော်ကို။ သမော ဓာနေသိ=အကျဉ်းပေါင်းရုံး၍ ပြတော်မူခဲ့လေပြီ။

အဋ္ဌကထာမှာ မဟာဇနကဇာတ်တော်အဆုံး ဒီနေရာမှာပဲ နိဂုံးအုပ်ပါတယ်။

ဇာတ်တော်နိဂုံး

ဤသို့လျှင် မဟာဇနကဇာတ်ကဓမ္မဒေသနာ ကြားနာ ရခြင်းတည်းဟူသော ဓမ္မသဝနကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ သရဏဂုံသီလကို ဆောက်တည်ခြင်းတည်းဟူသော သီလမယ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ နှစ်စဉ် နှစ်စဉ် နိဗဒ္ဓ ဝတ်ကြီးတည်၍ ဝါဆိုသင်္ကန်း ဝါဆိုဆွမ်းတို့ကို လှူဒါန်းပူဇော် ရခြင်းတည်း ဟူသော စီဝရဒါန ပိဏ္ဍပါတဒါနကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ ဤသို့ စသည်များမြတ် ပေါင်းအပ်သော ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ အရပ်ရပ်တို့ကြောင့် ဤမဟာဇနကဇာတ် တရား ဒေသနာတော်မြတ်၌ ဇာတ်တော်ဝင် ဖြစ်တော်မူကြသော မယ်တော်၊ ခမည်းတော်၊ မဟာဇနကမင်းတရား၊ သီဝလိဒေဝီ မိဖုရား၊ သားတော် ဒီဃာဝုမင်းသား၊ အာနန္ဒာ အလောင်းဖြစ်တဲ့ မြားဆရာ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်း ဖြစ်တဲ့ နာရဒရသေ့၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်အလောင်းဖြစ်တဲ့ မိဂါဇိန်ရှင်ရသေ့၊ ခေမာထေရီအလောင်းဖြစ်တဲ့ သတို့သမီးငယ်၊ ဥပ္ပလဝဏ် ထေရီရဲ့ အလောင်းဖြစ်သော မဏိမေခလာ နတ်သမီးတို့စံရာ (ယခုအချိန်မြော်ပြီးတော့ ကြည့်လိုက်မယ်) အသင်္ခတဇာတ် နိဗ္ဗာန်ပရမတ်ကို အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် တစ်ဆယ့် တစ်စုစလုံး စံတော်မူသွားကြပြီ။

ထိုဇာတ်တော်ဝင် အရှင်သူမြတ်တို့ စံတော်မူရာဖြစ်သော အသင်္ခတဇာတ် နိဗ္ဗာန်ပရမတ်ကို တောင့်တအပ်သော မဂ်ဉာဏ်

၃၆၈ တိပိဋကဓရဟောစဉ်ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တရားတော်

လေးပါး မပင်မပန်း ချမ်းသာလွယ်ကူသော အကျင့်ပဋိပတ်
လျှင်မြန်သော ဝိပဿနာဉာဏ်အရပ်ရပ် ဆယ်ရပ်တို့ဖြင့်
အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ကိုယ်စီကိုယ်ငှ မျက်မှောက်
ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် မျက်မှောက်
ပြုရသော နောက်ဆုံးဘဝဝယ် ပရိနိဗ္ဗာနစုတိမှ အခြားမဲ့
ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ တစ်စုံတစ်ခုသောဘဝ ယောနိ
ဝိညာဏဋ္ဌိတိမှာမှ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာတရား
တို့ တဖန်မဖြစ်ဘဲ ချုပ်ခြင်းတည်းဟူသော အနုပါဒါနိရောဓ
အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီစံကြရပါစေကုန်သတည်း။

အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီစံရသဖြင့် ကမ္မဝဋ်၊ ကိလေသ
ဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်တည်းဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခခပ်သိမ်း သံသရာ
မီးတောက်မီးပုံကြီး အကြွင်းမဲ့ ငြိမ်းကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

မဟာနေကဇာတ်တရားတော်ပြီးပြီ။